Elektronicznie
podpisany przez
Grzegorz
Paczowski
Data: 2009.12.02
22:55:28 +01'00'

1569

TRAKTAT

z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

sporządzony w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 13 grudnia 2007 r. został sporządzony w Lizbonie Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

TRAKTAT Z LIZBONY
ZMIENIAJĄCY TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ
I TRAKTAT USTANAWIAJĄCY WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

PREAMBUŁA

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

PREZYDENT REPUBLIKI BUŁGARII,

PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

PREZYDENT IRLANDII,

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI MALTY,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

PREZYDENT FEDERALNY REPUBLIKI AUSTRII,

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

PREZYDENT RUMUNII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

PRAGNĄC zakończyć rozpoczęty przez Traktat z Amsterdamu i Traktat z Nicei proces zwiększania efektywności i legitymacji demokratycznej Unii oraz poprawy spójności jej działań,

POSTANOWILI zmienić Traktat o Unii Europejskiej, Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

i w tym celu powołali jako swoich pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

Guy VERHOFSTADT
Premier

Karel DE GUCHT
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI BUŁGARII,

Sergiej STANISZEW
Premier

Iwajło KAŁFIN
Wicepremier i Minister Spraw Zagranicznych

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ,

Mirek TOPOLÁNEK
Premier

Karel SCHWARZENBERG
Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,

Anders Fogh RASMUSSEN
Premier

Per Stig MØLLER
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

Dr Angela MERKEL
Kanclerz Federalny

Dr Frank-Walter STEINMEIER
Federalny Minister Spraw Zagranicznych i Wicekanclerz Federalny

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

Andrus ANSIP
Premier

Urmas PAET
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT IRLANDII,

Bertie AHERN
Premier (Taoiseach)

Dermot AHERN
Minister Spraw Zagranicznych

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

Konstantinos KARAMANLIS
Premier

Dora BAKOYANNIS
Minister Spraw Zagranicznych

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,

José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO
Przewodniczący Rządu

Miguel Ángel MORATINOS CUYAUBÉ
Minister Spraw Zagranicznych i Współpracy

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

Nicolas SARKOZY
Prezydent

François FILLON
Premier

Bernard KOUCHNER
Minister Spraw Zagranicznych i Europejskich

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

Romano PRODI
Prezes Rady Ministrów

Massimo D'ALEMA
Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Spraw Zagranicznych

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

Tassos PAPADOPOULOS
Prezydent

Erato KOZAKOU-MARCOULLIS
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

Valdis ZATLERS
Prezydent

Aigars KALVĪTIS
Premier

Māris RIEKSTIŅŠ
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

Valdas ADAMKUS
Prezydent

Gediminas KIRKILAS
Premier

Petras VAITIEKŪNAS
Minister Spraw Zagranicznych

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,

Jean-Claude JUNCKER
Premier, Ministre d'État

Jean ASSELBORN
Minister Spraw Zagranicznych i do spraw Imigracji

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ,

Ferenc GYURCSÁNY
Premier

Dr Kinga GÖNCZ
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT MALTY,

The Hon Lawrence GONZI
Premier

The Hon Michael FRENDO
Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

Dr J. P. BALKENENDE
Premier

M. J. M. VERHAGEN
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI AUSTRII,

Dr Alfred GUSENBAUER
Kanclerz Federalny

Dr Ursula PLASSNIK
Federalny Minister Spraw Europejskich i Międzynarodowych

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Donald TUSK
Prezes Rady Ministrów

Radosław SIKORSKI
Minister Spraw Zagranicznych

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

José SÓCRATES CARVALHO PINTO DE SOUSA
Premier

Luís Filipe MARQUES AMADO
Minister Stanu, Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT RUMUNII,

Traian BĂSESCU
Prezydent

Călin POPESCU-TĂRICEANU
Premier

Adrian CIOROIANU
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

Janez JANŠA
Premier

Dr Dimitrij RUPEL
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

Robert FICO
Premier

Ján KUBIŠ
Minister Spraw Zagranicznych

www.rcl.gov.pl

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

Matti VANHANEN
Premier

Ilkka KANERVA
Minister Spraw Zagranicznych

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

Fredrik REINFELDT
Premier

Cecilia MALMSTRÖM
Minister do spraw Europejskich

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

The Rt. Hon Gordon BROWN
Premier

The Rt. Hon David MILIBAND
Minister Stanu do spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej

KTÓRZY, po wymianie swoich pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

www.rcl.gov.pl

ZMIANY WPROWADZONE DO TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ I TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

ARTYKUŁ 1

Traktat o Unii Europejskiej zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

PREAMBUŁA

1) W preambule wprowadza się następujące zmiany:

   a) dodaje się motyw drugi w brzmieniu:

   „INSPIROWANI kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy, z którego wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne,";

   b) w motywie siódmym, który staje się motywem ósmym, wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „niniejszego Traktatu i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

   c) w motywie jedenastym, który staje się motywem dwunastym wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „niniejszego Traktatu i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej".

www.ncbr.gov.pl

POSTANOWIENIA OGÓLNE

2) W artykule 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) na końcu akapitu pierwszego dodaje się następujące wyrazy:

„…, której Państwa Członkowskie przyznają kompetencje do osiągnięcia ich wspólnych celów";

b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Podstawę Unii stanowi niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Traktatami"). Oba te Traktaty mają taką samą moc prawną. Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym.".

3) Dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 1a

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.".

www.rcl.gov.pl

4) Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 2

1. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów.

2. Unia zapewnia swoim obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji, jak również zapobiegania i zwalczania przestępczości.

3. Unia ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego. Wspiera postęp naukowo-techniczny.

Zwalcza wyłączenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka.

Wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między Państwami Członkowskimi.

Szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy.

4. Unia ustanawia unię gospodarczą i walutową, której walutą jest euro.

5. W stosunkach zewnętrznych Unia umacnia i propaguje swoje wartości i interesy oraz wnosi wkład w ochronę swoich obywateli. Przyczynia się do pokoju, bezpieczeństwa, trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych.

6. Unia dąży do osiągnięcia swoich celów właściwymi środkami odpowiednio do zakresu kompetencji przyznanych jej na mocy Traktatów.”.

www.rcl.gov.pl

5) Uchyla się artykuł 3 i dodaje się artykuł 3a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 3a

1. Zgodnie z artykułem 3b wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.

2. Unia szanuje równość Państw Członkowskich wobec Traktatów, jak również ich tożsamość narodową, nierozerwalnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu regionalnego i lokalnego. Szanuje podstawowe funkcje państwa, zwłaszcza funkcje mające na celu zapewnienie jego integralności terytorialnej, utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę bezpieczeństwa narodowego. W szczególności bezpieczeństwo narodowe pozostaje w zakresie wyłącznej odpowiedzialności każdego Państwa Członkowskiego.

3. Zgodnie z zasadą lojalnej współpracy Unia i Państwa Członkowskie wzajemnie się szanują i udzielają sobie wzajemnego wsparcia w wykonywaniu zadań wynikających z Traktatów.

Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii.

Państwa Członkowskie ułatwiają wypełnianie przez Unię jej zadań i powstrzymują się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii.”.

6) Dodaje się artykuł 3b, który zastępuje artykuł 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 3b

1. Granice kompetencji Unii wyznacza zasada przyznania. Wykonywanie tych kompetencji podlega zasadom pomocniczości i proporcjonalności.

2. Zgodnie z zasadą przyznania Unia działa wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych jej przez Państwa Członkowskie w Traktatach do osiągnięcia określonych w nich celów. Wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.

www.rcl.gov.pl

3. Zgodnie z zasadą pomocniczości, w dziedzinach, które nie należą do jej wyłącznej kompetencji, Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym oraz lokalnym, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii.

Instytucje Unii stosują zasadę pomocniczości zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Parlamenty narodowe czuwają nad przestrzeganiem zasady pomocniczości zgodnie z procedurą przewidzianą w tym Protokole.

4. Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów.

Instytucje Unii stosują zasadę proporcjonalności zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.".

7) Uchyla się artykuły 4 i 5.

8) Artykuł 6 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 6

1. Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 roku, w brzmieniu dostosowanym 12 grudnia 2007 roku w Strasburgu, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty.

Postanowienia Karty w żaden sposób nie rozszerzają kompetencji Unii określonych w Traktatach.

Prawa, wolności i zasady zawarte w Karcie są interpretowane zgodnie z postanowieniami ogólnymi określonymi w tytule VII Karty regulującymi jej interpretację i stosowanie oraz z należytym uwzględnieniem wyjaśnień, o których mowa w Karcie, które określają źródła tych postanowień.

2. Unia przystępuje do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Przystąpienie do Konwencji nie narusza kompetencji Unii określonych w Traktatach.

3. Prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych Państwom Członkowskim, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne prawa.".

9) W artykule 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) w całym artykule odniesienie do naruszenia „zasad wymienionych w artykule 6 ustęp 1" lub „zasad określonych w artykule 6 ustęp 1" zastępuje się odniesieniem do naruszenia „wartości, o których mowa w artykule 1a,", wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazem „Traktatów", a wyraz „Komisji" zastępuje się wyrazami „Komisji Europejskiej";

b) w ustępie 1 akapit pierwszy na końcu zdania pierwszego skreśla się wyrazy: „… i skierować do tego Państwa stosowne zalecenia"; w ostatnim zdaniu końcowy fragment zdania w brzmieniu: „… i stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może wezwać osoby niezależne do przedłożenia w rozsądnym terminie sprawozdania w sprawie sytuacji w tym Państwie" zastępuje się tekstem w brzmieniu: „… i, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może skierować do niego zalecenia";

c) w ustępie 2 wyrazy „Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów, stanowiąc jednomyślnie …" zastępuje się wyrazami „Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie …", a wyrazy „… rządu Państwa Członkowskiego …" zastępuje się wyrazami „… Państwa Członkowskiego …";

www.rcl.gov.pl

d) ustępy 5 i 6 zastępuje się ustępem w brzmieniu:

„5. Zasady głosowania, które do celów niniejszego artykułu stosuje się do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady, określone są w artykule 309 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

10) Dodaje się nowy artykuł 7a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 7a

1. Unia rozwija szczególne stosunki z państwami z nią sąsiadującymi, dążąc do utworzenia przestrzeni dobrobytu i dobrego sąsiedztwa, opartej na wartościach Unii i charakteryzującej się bliskimi i pokojowymi stosunkami opartymi na współpracy.

2. Do celów ustępu 1 Unia może zawierać specjalne umowy z zainteresowanymi państwami. Umowy te mogą obejmować wzajemne prawa i obowiązki, jak również przewidywać możliwość wspólnego prowadzenia działań. Ich wykonanie stanowi przedmiot okresowych uzgodnień.”.

11) Postanowienia tytułu II włącza się do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w wersji uwzględniającej zmiany wprowadzone do tego Traktatu, który staje się Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

ZASADY DEMOKRATYCZNE

12) Tytuł II i artykuł 8 zastępuje się nowym nagłówkiem i nowymi artykułami 8–8c w brzmieniu:

„TYTUŁ II
POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH

ARTYKUŁ 8

We wszystkich swoich działaniach Unia przestrzega zasady równości swoich obywateli, którzy są traktowani z jednakową uwagą przez jej instytucje, organy i jednostki organizacyjne. Obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego. Obywatelstwo Unii ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego i nie zastępuje go.

ARTYKUŁ 8a

1. Podstawą funkcjonowania Unii jest demokracja przedstawicielska.

2. Obywatele są bezpośrednio reprezentowani na poziomie Unii w Parlamencie Europejskim.

Państwa Członkowskie są reprezentowane w Radzie Europejskiej przez swoich szefów państw lub rządów, a w Radzie przez swoje rządy; szefowie państw lub rządów i rządy odpowiadają demokratycznie przed parlamentami narodowymi albo przed swoimi obywatelami.

3. Każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. Decyzje są podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela.

4. Partie polityczne na poziomie europejskim przyczyniają się do kształtowania europejskiej świadomości politycznej i wyrażania woli obywateli Unii.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 8b

1. Za pomocą odpowiednich środków instytucje umożliwiają obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii.

2. Instytucje utrzymują otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim.

3. Komisja Europejska prowadzi szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia spójności i przejrzystości działań Unii.

4. Obywatele Unii w liczbie nie mniejszej niż milion, mający obywatelstwo znacznej liczby Państw Członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji Europejskiej o przedłożenie, w ramach jej uprawnień, odpowiedniego wniosku w sprawach, w odniesieniu do których, zdaniem obywateli, stosowanie Traktatów wymaga aktu prawnego Unii.

Procedury i warunki wymagane w celu przedstawienia takiej inicjatywy określane są zgodnie z artykułem 21 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 8c

Parlamenty narodowe aktywnie przyczyniają się do prawidłowego funkcjonowania Unii:

a) otrzymując od instytucji Unii informacje oraz projekty aktów prawodawczych Unii zgodnie z Protokołem w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej;

b) czuwając nad poszanowaniem zasady pomocniczości zgodnie z procedurami przewidzianymi w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności;

c) uczestnicząc, w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w mechanizmach oceniających wykonanie polityk Unii w tej dziedzinie, zgodnie z artykułem 61c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz włączając się w polityczną kontrolę Europolu i ocenę działalności Eurojustu, zgodnie z artykułami 69g i 69d tego Traktatu;

d) uczestnicząc w procedurach zmiany Traktatów, zgodnie z artykułem 48 niniejszego Traktatu;

e) otrzymując informacje na temat wniosków o przystąpienie do Unii, zgodnie z artykułem 49 niniejszego Traktatu;

f) uczestnicząc we współpracy międzyparlamentarnej między parlamentami narodowymi i z Parlamentem Europejskim, zgodnie z Protokołem w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej.”.

www.rcl.gov.pl

INSTYTUCJE

13) Uchyla się postanowienia tytułu III. Tytuł III zastępuje się nowym nagłówkiem w brzmieniu:

„TYTUŁ III
POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH".

14) Artykuł 9 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 9

1. Unia dysponuje ramami instytucjonalnymi, które mają na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służenie jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom Państw Członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań.

Instytucjami Unii są:

- Parlament Europejski,

- Rada Europejska,

- Rada,

- Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją"),

- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej,

www.rcl.gov.pl

- Europejski Bank Centralny,

- Trybunał Obrachunkowy.

2. Każda instytucja działa w granicach uprawnień przyznanych jej na mocy Traktatów, zgodnie z procedurami, na warunkach i w celach w nich określonych. Instytucje lojalnie ze sobą współpracują.

3. Postanowienia dotyczące Europejskiego Banku Centralnego i Trybunału Obrachunkowego, a także szczegółowe postanowienia dotyczące innych instytucji znajdują się w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią funkcje doradcze.".

15) Dodaje się artykuł 9a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9a

1. Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą, funkcje prawodawczą i budżetową. Pełni funkcje kontroli politycznej i konsultacyjne zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach. Wybiera przewodniczącego Komisji.

2. W skład Parlamentu Europejskiego wchodzą przedstawiciele obywateli Unii. Ich liczba nie przekracza siedmiuset pięćdziesięciu, nie licząc przewodniczącego. Reprezentacja obywateli ma charakter degresywnie proporcjonalny, z minimalnym progiem sześciu członków na Państwo Członkowskie. Żadnemu Państwu Członkowskiemu nie można przyznać więcej niż dziewięćdziesiąt sześć miejsc.

Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, decyzję określającą skład Parlamentu Europejskiego, z poszanowaniem zasad, o których mowa w akapicie pierwszym.

3. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

4. Parlament Europejski wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium.".

www.isap.sejm.gov.pl

16) Dodaje się artykuł 9b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9b

1. Rada Europejska nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne kierunki i priorytety polityczne. Rada Europejska nie pełni funkcji prawodawczej.

2. W skład Rady Europejskiej wchodzą szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich, jak również jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji. W jej pracach uczestniczy wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

3. Rada Europejska zbiera się dwa razy w ciągu półrocza, zwoływana przez jej przewodniczącego. Jeżeli wymaga tego porządek obrad, członkowie Rady Europejskiej mogą podjąć decyzję, aby każdemu z nich towarzyszył minister, a w przypadku przewodniczącego Komisji – członek Komisji. Jeżeli sytuacja tego wymaga, przewodniczący zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej.

4. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensusu.

5. Rada Europejska wybiera swojego przewodniczącego większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku; mandat przewodniczącego jest jednokrotnie odnawialny. W przypadku przeszkody lub poważnego uchybienia Rada Europejska może pozbawić przewodniczącego mandatu zgodnie z tą samą procedurą.

6. Przewodniczący Rady Europejskiej:

a) przewodniczy Radzie Europejskiej i prowadzi jej prace;

b) zapewnia przygotowanie i ciągłość prac Rady Europejskiej, we współpracy z przewodniczącym Komisji i na podstawie prac Rady do Spraw Ogólnych;

c) wspomaga osiąganie spójności i konsensusu w Radzie Europejskiej;

d) przedstawia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z każdego posiedzenia Rady Europejskiej.

Przewodniczący Rady Europejskiej zapewnia na swoim poziomie oraz w zakresie swojej właściwości reprezentację Unii na zewnątrz w sprawach dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla uprawnień wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

Przewodniczący Rady Europejskiej nie może sprawować krajowej funkcji publicznej.".

17) Dodaje się artykuł 9c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9c

1. Rada pełni, wspólnie z Parlamentem Europejskim, funkcje prawodawczą i budżetową. Pełni funkcje określania polityki i koordynacji zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach.

2. W skład Rady wchodzi jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego z każdego Państwa Członkowskiego, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu Państwa Członkowskiego, które reprezentuje, oraz do wykonywania prawa głosu.

3. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

4. Od 1 listopada 2014 roku większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady, jednak nie mniej niż piętnastu z nich, reprezentujących Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności Unii.

Mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej czterech członków Rady, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

Inne zasady dotyczące głosowania większością kwalifikowaną określone są w artykule 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

5. Postanowienia przejściowe dotyczące definicji większości kwalifikowanej, które obowiązują do 31 października 2014 roku, jak również postanowienia, które będą obowiązywać między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku, określone są w Protokole w sprawie postanowień przejściowych.

6. Rada zbiera się na posiedzenia w różnych składach, których wykaz przyjmowany jest zgodnie z artykułem 201b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rada do Spraw Ogólnych zapewnia spójność prac różnych składów Rady. Przygotowuje posiedzenia Rady Europejskiej i zapewnia ich ciągłość, w powiązaniu z przewodniczącym Rady Europejskiej i Komisją.

Rada do Spraw Zagranicznych opracowuje działania zewnętrzne Unii na podstawie strategicznych kierunków określonych przez Radę Europejską oraz zapewnia spójność działań Unii.

7. Za przygotowanie prac Rady odpowiada Komitet Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich.

8. Posiedzenia Rady są jawne, kiedy Rada obraduje i głosuje nad projektem aktu prawodawczego. W tym celu każde posiedzenie Rady składa się z dwóch części, poświęconych odpowiednio: obradom nad aktami prawodawczymi Unii i działaniom o charakterze nieprawodawczym.

9. Prezydencję składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, sprawują na zasadzie równej rotacji przedstawiciele Państw Członkowskich w Radzie, na warunkach określonych zgodnie z artykułem 201b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

www.rcl.gov.pl

18) Dodaje się artykuł 9d w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9d

1. Komisja wspiera ogólny interes Unii i podejmuje w tym celu odpowiednie inicjatywy. Czuwa ona nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie. Nadzoruje stosowanie prawa Unii pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wykonuje budżet i zarządza programami. Pełni funkcje koordynacyjne, wykonawcze i zarządzające, zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach. Z wyjątkiem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych przypadków przewidzianych w Traktatach, zapewnia reprezentację Unii na zewnątrz. Podejmuje inicjatywy w zakresie rocznego i wieloletniego programowania Unii w celu osiągnięcia porozumień międzyinstytucjonalnych.

2. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, akty prawodawcze Unii mogą zostać przyjęte wyłącznie na wniosek Komisji. Pozostałe akty są przyjmowane na wniosek Komisji, jeżeli Traktaty tak stanowią.

3. Kadencja Komisji wynosi pięć lat.

Członkowie Komisji są wybierani ze względu na swe ogólne kwalifikacje i zaangażowanie w sprawy europejskie spośród osób, których niezależność jest niekwestionowana.

Komisja jest całkowicie niezależna w wykonywaniu swoich zadań. Bez uszczerbku dla artykułu 9e ustęp 2, członkowie Komisji nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu, instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej. Powstrzymują się oni od podejmowania wszelkich działań niezgodnych z charakterem ich funkcji lub wykonywaniem ich zadań.

4. W skład Komisji mianowanej między datą wejścia w życie Traktatu z Lizbony a 31 października 2014 roku wchodzi jeden obywatel każdego Państwa Członkowskiego, przy czym skład ten obejmuje jej przewodniczącego i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który jest jednym z wiceprzewodniczących Komisji.

www.rcl.gov.pl

5. Od 1 listopada 2014 roku Komisja składa się z takiej liczby członków, w tym z jej przewodniczącego i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, która odpowiada dwóm trzecim liczby Państw Członkowskich, chyba że Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, podejmie decyzję o zmianie tej liczby.

Członkowie Komisji są wybierani spośród obywateli Państw Członkowskich na podstawie systemu bezwzględnie równej rotacji pomiędzy Państwami Członkowskimi, który pozwala odzwierciedlić różnorodność demograficzną i geograficzną wszystkich Państw Członkowskich. System ten jest ustanawiany jednomyślnie przez Radę Europejską zgodnie z artykułem 211a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

6. Przewodniczący Komisji:

a) określa wytyczne, w ramach których Komisja wykonuje swoje zadania;

b) decyduje o wewnętrznej organizacji Komisji tak, aby zapewnić spójność, skuteczność i kolegialność jej działania;

c) mianuje wiceprzewodniczących, innych niż wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, spośród członków Komisji.

Członek Komisji składa rezygnację, jeżeli przewodniczący tego zażąda. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa składa rezygnację, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 9e ustęp 1, jeżeli przewodniczący tego zażąda.

7. Uwzględniając wybory do Parlamentu Europejskiego i po przeprowadzeniu stosownych konsultacji, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu kandydata na funkcję przewodniczącego Komisji. Kandydat ten jest wybierany przez Parlament Europejski większością głosów członków wchodzących w jego skład. Jeżeli nie uzyska on większości, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, przedstawia, w terminie miesiąca, nowego kandydata, który jest wybierany przez Parlament Europejski zgodnie z tą samą procedurą.

Rada, za wspólnym porozumieniem z wybranym przewodniczącym, przyjmuje listę pozostałych osób, które proponuje mianować członkami Komisji. Są oni wybierani na podstawie sugestii zgłaszanych przez Państwa Członkowskie, zgodnie z kryteriami przewidzianymi w ustępie 3 akapit drugi i w ustępie 5 akapit drugi.

Przewodniczący, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i pozostali członkowie Komisji podlegają kolegialnie zatwierdzeniu w drodze głosowania przez Parlament Europejski. Na podstawie takiego zatwierdzenia Rada Europejska mianuje Komisję, stanowiąc większością kwalifikowaną.

8. Komisja ponosi kolegialnie odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim. Zgodnie z artykułem 201 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Parlament Europejski może uchwalić wotum nieufności w stosunku do Komisji. W przypadku uchwalenia wotum nieufności członkowie Komisji kolegialnie rezygnują ze swoich funkcji, a wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa rezygnuje z funkcji pełnionych w ramach Komisji.".

19) Dodaje się nowy artykuł 9e w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9e

1. Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, za zgodą przewodniczącego Komisji, mianuje wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Rada Europejska może zakończyć jego kadencję zgodnie z tą samą procedurą.

2. Wysoki przedstawiciel prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Unii. Przyczynia się, poprzez swoje propozycje, do opracowania tej polityki i realizuje ją działając z upoważnienia Rady. Dotyczy to także wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

3. Wysoki przedstawiciel przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych.

4. Wysoki przedstawiciel jest jednym z wiceprzewodniczących Komisji. Czuwa nad spójnością działań zewnętrznych Unii. Odpowiada w ramach Komisji za jej obowiązki w dziedzinie stosunków zewnętrznych i koordynację innych aspektów działań zewnętrznych Unii. W wykonywaniu tych obowiązków w ramach Komisji, i tylko w odniesieniu do tych obowiązków, wysoki przedstawiciel podlega procedurom regulującym funkcjonowanie Komisji w zakresie, w jakim jest to zgodne z ustępami 2 i 3.".

20) Dodaje się artykuł 9f w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9f

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.

Państwa Członkowskie ustanawiają środki zaskarżenia niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii.

2. W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego. Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez rzeczników generalnych.

W skład Sądu wchodzi co najmniej jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego.

Sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości oraz sędziowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności, spełniających warunki określone w artykułach 223 i 224 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Ustępujący sędziowie i rzecznicy generalni mogą być ponownie mianowani.

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeka zgodnie z Traktatami:

a) w zakresie skarg wniesionych przez Państwa Członkowskie, instytucje lub osoby fizyczne lub prawne;

b) w trybie prejudycjalnym, na wniosek sądów Państw Członkowskich, w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje;

c) w innych sprawach przewidzianych w Traktatach.”.

21) Postanowienia tytułu IV włącza się do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w wersji uwzględniającej zmiany wprowadzone do tego Traktatu.

www.ic.gov.pl

WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA

22) Tytuł IV otrzymuje nagłówek tytułu VII „POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY", a artykuły 27a–27e, artykuły 40–40b i artykuły 43–45 zastępuje się artykułem 10 w poniższym brzmieniu, który zastępuje również artykuły 11 i 11a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Te same artykuły zastępuje się jednocześnie artykułami 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 2 punkt 278) niniejszego Traktatu.

„ARTYKUŁ 10

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach kompetencji niewyłącznych Unii, mogą korzystać w tym celu z jej instytucji i wykonywać te kompetencje, stosując odpowiednie postanowienia Traktatów, z zastrzeżeniem ograniczeń oraz zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule i w artykułach 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Celem wzmocnionej współpracy jest sprzyjanie realizacji celów Unii, ochrona jej interesów oraz wzmocnienie procesu jej integracji. Współpraca taka otwarta jest dla wszystkich Państw Członkowskich w dowolnym czasie, zgodnie z artykułem 280c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. Decyzję upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy Rada przyjmuje w ostateczności, jeżeli ustali, że cele takiej współpracy nie mogą zostać osiągnięte w rozsądnym terminie przez Unię jako całość, oraz pod warunkiem, że uczestniczy w niej co najmniej dziewięć Państw Członkowskich. Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. W obradach Rady mogą uczestniczyć wszystkie Państwa Członkowskie, jednak w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy. Zasady głosowania przewidziane są w artykule 280e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Akty przyjmowane w ramach wzmocnionej współpracy wiążą wyłącznie uczestniczące Państwa Członkowskie. Nie są one uważane za dorobek, który musi zostać przyjęty przez państwa kandydujące do przystąpienia do Unii.".

23) Nagłówek tytułu V otrzymuje brzmienie: „POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA".

POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH

24) Dodaje się nowy rozdział 1 i nowe artykuły 10a i 10b w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 1
POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII

ARTYKUŁ 10a

1. Działania Unii na arenie międzynarodowej oparte są na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia, rozwoju i rozszerzenia oraz które zamierza wspierać na świecie: demokracji, państwa prawnego, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego.

Unia dąży do rozwijania stosunków i budowania partnerstwa z państwami trzecimi oraz z organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi lub światowymi, które wyznają zasady, o których mowa w akapicie pierwszym. Sprzyja ona wielostronnym rozwiązaniom wspólnych problemów, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Unia określa i prowadzi wspólne polityki i działania oraz dąży do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w celu:

a) ochrony swoich wartości, podstawowych interesów, bezpieczeństwa, niezależności i integralności;

b) umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego;

c) utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, jak również z zasadami Aktu końcowego z Helsinek oraz celami Karty Paryskiej, w tym z celami i zasadami dotyczącymi granic zewnętrznych;

www.rcl.gov.pl

d) wspierania trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz w dziedzinie środowiska naturalnego krajów rozwijających się, przyjmując za nadrzędny cel likwidację ubóstwa;

e) zachęcania wszystkich krajów do integracji w ramach gospodarki światowej, między innymi drogą stopniowego znoszenia ograniczeń w handlu międzynarodowym;

f) przyczyniania się do opracowywania międzynarodowych środków służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego zarządzania światowymi zasobami naturalnymi, w celu zapewnienia trwałego rozwoju;

g) niesienia pomocy narodom, krajom i regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka; oraz

h) wspierania systemu międzynarodowego opartego na silniejszej współpracy wielostronnej i na dobrych rządach na poziomie światowym.

3. Unia szanuje zasady i dąży do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępach 1 i 2, przy opracowywaniu i wprowadzaniu w życie jej działań zewnętrznych w różnych dziedzinach objętych niniejszym tytułem i częścią piątą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również zewnętrznych aspektów innych polityk Unii.

Unia czuwa nad spójnością różnych dziedzin jej działań zewnętrznych oraz nad ich spójnością z innymi politykami Unii. Rada i Komisja, wspomagane przez wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, zapewniają tę spójność oraz współpracują w tym celu.

ARTYKUŁ 10b

1. Na podstawie zasad i celów wymienionych w artykule 10a Rada Europejska określa strategiczne interesy i cele Unii.

Decyzje Rady Europejskiej w sprawie strategicznych interesów i celów Unii dotyczą wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych dziedzin dotyczących działań zewnętrznych Unii. Decyzje te mogą dotyczyć stosunków Unii z określonym krajem lub regionem lub określonego tematu. Określają one ich czas trwania oraz środki, które mają zostać udostępnione przez Unię i Państwa Członkowskie.

www.rcl.gov.pl

Rada Europejska stanowi jednomyślnie na zalecenie Rady przyjmowane przez nią na warunkach przewidzianych dla każdej dziedziny. Decyzje Rady Europejskiej są wprowadzane w życie zgodnie z procedurami przewidzianymi w Traktatach.

2. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, oraz Komisja, w innych dziedzinach działań zewnętrznych, mogą przedkładać Radzie wspólne wnioski.".

WSPÓLNA POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWA

25) Dodaje się nagłówki w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 2
POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

SEKCJA 1
POSTANOWIENIA WSPÓLNE".

26) Dodaje się nowy artykuł 10c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 10c

Działania Unii na arenie międzynarodowej w rozumieniu niniejszego rozdziału opierają się na zasadach, dążą do osiągnięcia celów i są prowadzone zgodnie z postanowieniami ogólnymi, o których mowa w rozdziale 1.".

27) W artykule 11 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 zastępuje się dwoma ustępami w brzmieniu:

„1. Kompetencje Unii w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa obejmują wszelkie dziedziny polityki zagranicznej i ogół kwestii dotyczących bezpieczeństwa Unii, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, która może prowadzić do wspólnej obrony.

www.rcl.gov.pl

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa podlega szczególnym zasadom i procedurom. Jest określana i realizowana przez Radę Europejską i Radę stanowiące jednomyślnie, chyba że Traktaty przewidują inaczej. Wyklucza się przyjmowanie aktów prawodawczych. Wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa wykonuje wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Państwa Członkowskie, zgodnie z Traktatami. Szczególną rolę Parlamentu Europejskiego i Komisji w tej dziedzinie określają Traktaty. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie tych postanowień, z wyjątkiem właściwości do kontrolowania przestrzegania artykułu 25b niniejszego Traktatu i do kontroli legalności niektórych decyzji przewidzianych w artykule 240a akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. W ramach zasad i celów swoich działań zewnętrznych Unia Europejska prowadzi, określa i realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, opartą na rozwoju wzajemnej solidarności politycznej między Państwami Członkowskimi, określaniu kwestii stanowiących przedmiot ogólnego zainteresowania i osiąganiu coraz większego stopnia zbieżności działań Państw Członkowskich.";

b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 3 i wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) na końcu akapitu pierwszego dodaje się następujące wyrazy:

„... i szanują działania Unii w tej dziedzinie";

(ii) akapit trzeci otrzymuje brzmienie: „Rada i wysoki przedstawiciel czuwają nad poszanowaniem tych zasad.".

28) Artykuł 12 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 12

Unia prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa poprzez:

a) określanie ogólnych wytycznych;

www.rcl.gov.pl

b) przyjmowanie decyzji określających:

(i) działania, które powinny być prowadzone przez Unię;

(ii) stanowiska, które powinny być podjęte przez Unię;

(iii) zasady wykonania decyzji, o których mowa w podpunktach (i) oraz (ii);

oraz

c) umacnianie systematycznej współpracy między Państwami Członkowskimi w prowadzeniu ich polityki.".

29) W artykule 13 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 wyrazy „... określa zasady i ogólne wytyczne ..." zastępuje się wyrazami „... określa strategiczne interesy Unii, ustala cele oraz określa ogólne wytyczne ..." oraz dodaje się zdanie w brzmieniu: „Przyjmuje niezbędne decyzje."; dodaje się akapit w brzmieniu:

„Jeżeli wymaga tego sytuacja międzynarodowa, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej w celu określenia strategicznych kierunków polityki Unii w obliczu takiej sytuacji.";

b) skreśla się ustęp 2, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2. Akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Rada opracowuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz podejmuje decyzje niezbędne do określenia i realizacji tej polityki na podstawie ogólnych wytycznych i strategicznych kierunków określonych przez Radę Europejską.". Skreśla się akapit drugi. W akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, wyraz „... zapewnia ..." zastępuje się wyrazami „... i wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa zapewniają ...";

c) dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„3. Wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa realizują wysoki przedstawiciel oraz Państwa Członkowskie, stosując środki krajowe i unijne.".

www.sejm.gov.pl

30) Dodaje się nowy artykuł 13a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 13a

1. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych, przyczynia się poprzez swoje propozycje do opracowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zapewnia wykonanie decyzji przyjętych przez Radę Europejską i Radę.

2. Wysoki przedstawiciel reprezentuje Unię w zakresie spraw odnoszących się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Prowadzi w imieniu Unii dialog polityczny ze stronami trzecimi oraz wyraża stanowisko Unii w organizacjach międzynarodowych i na konferencjach międzynarodowych.

3. W wykonywaniu swojego mandatu, wysoki przedstawiciel jest wspomagany przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Służba ta współpracuje ze służbami dyplomatycznymi Państw Członkowskich i składa się z urzędników właściwych służb Sekretariatu Generalnego Rady i Komisji, jak również z personelu delegowanego przez krajowe służby dyplomatyczne. Organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych określa decyzja Rady. Rada stanowi na wniosek wysokiego przedstawiciela po konsultacji z Parlamentem Europejskim i po uzyskaniu zgody Komisji.”.

31) W artykule 14 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 dwa pierwsze zdania zastępuje się zdaniem w brzmieniu: „Jeżeli sytuacja międzynarodowa wymaga działań operacyjnych Unii, Rada przyjmuje niezbędne decyzje.”; w zdaniu trzecim wyrazy „Wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „Decyzje te”;

b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1 akapit drugi, przy czym odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów. W zdaniu pierwszym wyrazy „... wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „... takiej decyzji”, a wyrazy „tego działania” zastępuje się wyrazami „tej decyzji”. Skreśla się zdanie ostatnie;

c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Wspólne działania ...” zastępuje się wyrazami „Decyzje, o których mowa w ustępie 1, ...”;

d) skreśla się dotychczasowy ustęp 4 i odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów;

e) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, zdanie pierwsze wyrazy „... należy poinformować w takim czasie, aby możliwe było ..." zastępuje się wyrazami „... w zastosowaniu decyzji, o której mowa w ustępie 1, dane Państwo Członkowskie informuje w takim czasie, aby możliwe było ...";

f) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, zdanie pierwsze wyrazy „... wobec braku decyzji Rady" zastępuje się wyrazami „... wobec braku przeglądu decyzji Rady, o której mowa w ustępie 1," a wyrazy „... wspólnego działania" zastępuje się wyrazami „... takiej decyzji";

g) w ustępie 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, zdanie pierwsze wyrazy „wspólnego działania" zastępuje się wyrazami „decyzji, o której mowa w niniejszym artykule,", a w zdaniu drugim wyrazy „wspólnego działania" zastępuje się wyrazami „decyzji, o której mowa w ustępie 1,".

32) W artykule 15, na początku, wyrazy: „Rada przyjmuje wspólne stanowiska. Określają one ..." zastępuje się wyrazami „Rada przyjmuje decyzje, które określają ...", a na końcu zdania wyrazy „wspólnymi stanowiskami" zastępuje się wyrazami „stanowiskami Unii".

33) Dodaje się artykuł 15a, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 22, wraz z następującymi zmianami:

a) w ustępie 1 wyrazy „Każde Państwo Członkowskie lub Komisja mogą się zwracać do Rady ze ..." zastępuje się wyrazami „Każde Państwo Członkowskie, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub wysoki przedstawiciel przy wsparciu Komisji, mogą zwracać się do Rady z ...", a wyrazy „... przedkładać Radzie propozycje" zastępuje się wyrazami „... przedkładać Radzie, odpowiednio, inicjatywy lub wnioski";

b) w ustępie 2 wyrazy „... Prezydencja zwołuje ..." zastępuje się wyrazami „wysoki przedstawiciel zwołuje ...", a wyrazy „lub na żądanie Komisji bądź Państwa Członkowskiego," zastępuje się wyrazami „albo na wniosek Państwa Członkowskiego,".

34) Dodaje się artykuł 15b, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 23, wraz z następującymi zmianami:

a) w ustępie 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Decyzje, o których mowa w niniejszym rozdziale, Rada Europejska i Rada podejmują, stanowiąc jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków gdy niniejszy rozdział stanowi inaczej. Wyklucza się przyjmowanie aktów prawodawczych.", a w akapicie drugim zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Decyzja nie zostaje przyjęta, jeżeli członkowie Rady, którzy złożyli oświadczenie w związku ze wstrzymaniem się od głosu, reprezentują co najmniej jedną trzecią Państw Członkowskich, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej jedną trzecią ludności Unii.";

b) w ustępie 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) tiret pierwsze zastępuje się dwoma tiret w brzmieniu:

„- przyjmuje decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii, na podstawie decyzji Rady Europejskiej dotyczącej strategicznych interesów i celów Unii, o której mowa w artykule 10b ustęp 1,

- przyjmuje decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii, zgodnie z propozycją wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, która została przedłożona w wyniku specjalnego wniosku skierowanego do niego przez Radę Europejską z jej własnej inicjatywy lub z inicjatywy wysokiego przedstawiciela,";

(ii) w tiret drugim, które staje się tiret trzecim, wyrazy „... wspólne działanie lub wspólne stanowisko," zastępuje się wyrazami „decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii,";

(iii) w akapicie drugim zdanie pierwsze wyraz „ważnych" zastępuje się wyrazem „istotnych"; zdanie ostatnie zastępuje się tekstem w brzmieniu: „Wysoki przedstawiciel poszukuje, w ścisłej konsultacji z zainteresowanym Państwem Członkowskim, rozwiązania odpowiadającego temu Państwu. Jeżeli rozwiązanie nie zostanie znalezione, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może wnieść o przedłożenie tej sprawy Radzie Europejskiej w celu przyjęcia jednomyślnie decyzji.";

(iv) akapit trzeci zastępuje się nowym ustępem 3, akapit ostatni otrzymuje oznaczenie ustęp 4, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 5; nowy ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję, która przewiduje, że Rada stanowi większością kwalifikowaną w przypadkach innych niż te, o których mowa w ustępie 2.";

c) w ustępie oznaczonym jako ustęp 4 wyrazy „Niniejszego ustępu nie stosuje się ..." zastępuje się wyrazami: „Ustępów 2 i 3 nie stosuje się ...".

www.rcl.gov.pl

35) W artykule 16 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się wyrazy „... informują się wzajemnie i ...", wyraz „Rady" zastępuje się wyrazami „Rady Europejskiej i Rady", a wyrazy „... w celu zapewnienia możliwie najskuteczniejszego wpływu Unii poprzez zgodne i zbieżne działania" zastępuje się wyrazami „... w celu określenia wspólnego podejścia";

b) po zdaniu pierwszym dodaje się tekst w brzmieniu: „Przed podjęciem jakichkolwiek działań na arenie międzynarodowej lub zaciągnięciem wszelkich zobowiązań, które mogłyby wpłynąć na interesy Unii, każde Państwo Członkowskie konsultuje się z pozostałymi w ramach Rady Europejskiej lub Rady. Państwa Członkowskie zapewniają, poprzez zbieżne działania, możliwość realizacji przez Unię jej interesów i wartości na arenie międzynarodowej. Państwa Członkowskie są względem siebie solidarne.";

c) dodaje się dwa akapity w brzmieniu:

„Jeżeli Rada Europejska lub Rada określiły wspólne podejście Unii w rozumieniu akapitu pierwszego, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i ministrowie spraw zagranicznych Państw Członkowskich koordynują swoją działalność w Radzie.

Misje dyplomatyczne Państw Członkowskich i delegatury Unii w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą i przyczyniają się do formułowania i wprowadzania w życie wspólnego podejścia.".

36) Tekst artykułu 17 otrzymuje oznaczenie artykuł 28a, wraz ze zmianami zaznaczonymi poniżej w punkcie 49).

37) W artykule 18 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustępy 1–4;

b) w ustępie 5, który pozbawia się oznaczenia liczbowego, wyrazy „... w każdym przypadku, gdy uzna to za niezbędne, ..." zastępuje się wyrazami „..., na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, ...", a na końcu ustępu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Specjalny przedstawiciel w sprawowaniu swojego mandatu podlega wysokiemu przedstawicielowi.".

38) W artykule 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 akapit pierwszy i drugi wyrazy „... wspólne stanowiska" zastępuje się wyrazami „... stanowiska Unii", a na końcu akapitu pierwszego dodaje się zdanie w brzmieniu: „Organizację tej koordynacji zapewnia wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.";

b) w ustępie 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym wyrazy „Bez uszczerbku dla postanowień ustępu 1 i artykułu 14 ustęp 3," zastępuje się wyrazami „Zgodnie z artykułem 11 ustęp 3", a po wyrazach „... informują te ostatnie" dodaje się wyrazy „..., jak również wysokiego przedstawiciela,";

(ii) w akapicie drugim zdanie pierwsze po wyrazach „... pozostałe Państwa Członkowskie" dodaje się wyrazy „..., jak również wysokiego przedstawiciela"; w zdaniu drugim skreśla się wyraz „stałymi", a wyrazy „... przy wykonywaniu swoich funkcji zapewniają obronę stanowisk ..." zastępuje się wyrazami „przy wykonywaniu swoich funkcji będą bronić stanowisk ...";

(iii) dodaje się nowy akapit trzeci w brzmieniu:

„Jeżeli Unia określiła stanowisko w kwestii wpisanej do porządku obrad Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa Członkowskie, które w niej zasiadają, wnoszą o zaproszenie wysokiego przedstawiciela do przedstawienia stanowiska Unii.".

39) W artykule 20 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „delegacje Komisji" zastępuje się wyrazami „delegatury Unii", a wyrazy „... wprowadzenie w życie wspólnych stanowisk oraz wspólnych działań przyjętych przez Radę" zastępuje się wyrazami „wykonanie decyzji określających stanowiska i działania Unii przyjętych na mocy niniejszego rozdziału";

b) w akapicie drugim wyrazy „... informacje, dokonując wspólnych ocen" zastępuje się wyrazami „... informacje i dokonując wspólnych ocen" oraz skreśla się fragment zdania w brzemieniu: „... oraz przyczyniając się do wprowadzania w życie postanowień przewidzianych w artykule 20 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską";

www.isap.sejm.gov.pl

c) dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Przyczyniają się one do wprowadzania w życie prawa obywateli Unii do ochrony na terytorium państw trzecich, o którym mowa w artykule 17 ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również środków przyjętych w zastosowaniu artykułu 20 tego Traktatu.".

40) W artykule 21 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa regularnie konsultuje się z Parlamentem Europejskim w zakresie głównych aspektów i podstawowych opcji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz informuje Parlament Europejski o rozwoju tych polityk. Czuwa on nad tym, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione. Specjalni przedstawiciele mogą uczestniczyć w informowaniu Parlamentu Europejskiego.";

b) w akapicie drugim zdanie pierwsze po wyrazie „Rady" dodaje się wyrazy „i do wysokiego przedstawiciela", a wyraz „jej" zastępuje się wyrazem „ich"; w zdaniu drugim wyrazy „Co roku" zastępuje się wyrazami „Dwa razy w roku", a na końcu zdania dodaje się wyrazy „…, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony".

41) Tekst artykułu 22 otrzymuje oznaczenie artykuł 15a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 33) powyżej.

42) Tekst artykułu 23 otrzymuje oznaczenie artykuł 15b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 34) powyżej.

43) Artykuł 24 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 24

Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw lub z organizacjami międzynarodowymi w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem.".

44) W artykule 25 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a po wyrazach „… na jej żądanie" dodaje się wyrazy „…, na żądanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa"; w zdaniu drugim wyrazy „… bez uszczerbku dla kompetencji Prezydencji i Komisji" zastępuje się wyrazami „bez uszczerbku dla uprawnień wysokiego przedstawiciela";

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie: „W zakresie objętym niniejszym rozdziałem Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa sprawuje, pod kierunkiem Rady i wysokiego przedstawiciela, kontrolę polityczną i kierownictwo strategiczne nad operacjami zarządzania kryzysowego, o których mowa w artykule 28b.";

c) w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „…, bez uszczerbku dla artykułu 47".

45) Uchyla się artykuły 26 i 27. Dodaje się artykuły 25a i 25b, przy czym artykuł 25b zastępuje artykuł 47, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 25a

Zgodnie z artykułem 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i na zasadzie odstępstwa od jego ustępu 2, Rada przyjmuje decyzję określającą zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania niniejszego rozdziału oraz zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

ARTYKUŁ 25b

Realizacja wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa nie narusza stosowania procedur oraz odpowiedniego zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w Traktatach do wykonywania kompetencji Unii, o których mowa w artykułach 2b–2e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Realizacja polityk, o których mowa w tych artykułach, nie narusza także stosowania procedur oraz odpowiedniego zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w Traktatach do wykonywania kompetencji Unii na podstawie niniejszego rozdziału.".

www.rcl.gov.pl

46) Artykuły 27a–27e dotyczące wzmocnionej współpracy zastępuje się artykułem 10 zgodnie z punktem 22) powyżej.

47) W artykule 28 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustęp 1 i odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów; w całym artykule wyrazy „Wspólnot Europejskich" zastępuje się wyrazem „Unii";

b) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyrazy „... wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule" zastępuje się wyrazami „... wykonywaniem niniejszego rozdziału";

c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, akapit pierwszy wyrazy „... wprowadzaniem w życie tych postanowień" zastępuje się wyrazami „... wykonywaniem niniejszego rozdziału";

d) skreśla się ustęp 4 i dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:

„3. Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą szczególne procedury w celu zagwarantowania szybkiego dostępu do środków budżetowych Unii przeznaczonych na natychmiastowe finansowanie inicjatyw w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a zwłaszcza działań przygotowawczych do misji, o których mowa w artykule 28a ustęp 1 i w artykule 28b. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Działania przygotowawcze do misji, o których mowa w artykule 28a ustęp 1 i w artykule 28b, które nie obciążają budżetu Unii, są finansowane z funduszu początkowego utworzonego ze składek Państw Członkowskich.

Rada, na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przyjmuje większością kwalifikowaną decyzje ustanawiające:

a) warunki tworzenia i finansowania funduszu początkowego, w szczególności wysokość środków przekazywanych funduszowi;

b) warunki zarządzania funduszem początkowym;

c) warunki kontroli finansowej.

Jeżeli misja zaplanowana zgodnie z artykułem 28a ustęp 1 i z artykułem 28b nie może być finansowana z budżetu Unii, Rada upoważnia wysokiego przedstawiciela do wykorzystania tego funduszu. Wysoki przedstawiciel składa Radzie sprawozdanie z wykonania tego upoważnienia.".

WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

48) Dodaje się nową sekcję 2 zatytułowaną:

„SEKCJA 2
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY".

49) Dodaje się artykuł 28a, który otrzymuje brzmienie artykułu 17, wraz z następującymi zmianami:

a) dodaje się nowy ustęp 1, a następujący po nim ustęp otrzymuje oznaczenie ustęp 2; nowy ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony stanowi integralną część wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Zapewnia Unii zdolność operacyjną opartą na środkach cywilnych i wojskowych. Unia może z nich korzystać w przeprowadzanych poza Unią misjach utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i wzmacniania międzynarodowego bezpieczeństwa, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych. Zadania te są wykonywane w oparciu o zdolności, jakie zapewniają Państwa Członkowskie.";

b) ustęp 1 otrzymuje oznaczenie ustęp 2 i wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„2. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony obejmuje stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej Unii. Doprowadzi ona do stworzenia wspólnej obrony, jeżeli Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie stosownej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.";

(ii) w akapicie drugim wyrazy „..., określona w niniejszym artykule," zastępuje się wyrazami „... w rozumieniu niniejszej sekcji";

(iii) skreśla się akapit trzeci;

www.sejm.gov.pl

c) dotychczasowe ustępy 2–5 zastępuje się ustępami 3–7 w brzmieniu:

„3. Państwa Członkowskie, w celu realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oddają do dyspozycji Unii swoje zdolności cywilne i wojskowe, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych przez Radę. Państwa Członkowskie wspólnie powołujące siły wielonarodowe mogą również przekazać je do dyspozycji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

Państwa Członkowskie zobowiązują się do stopniowej poprawy swoich zdolności wojskowych. Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (zwana dalej „Europejską Agencją Obrony") określa wymogi operacyjne, wspiera środki ich realizacji, przyczynia się do określania i, w stosownych przypadkach, wprowadzania w życie wszelkich użytecznych środków wzmacniających bazę przemysłową i technologiczną sektora obrony, bierze udział w określaniu europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia oraz wspomaga Radę w ocenie poprawy zdolności wojskowych.

4. Decyzje dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w tym decyzje w sprawie podjęcia misji, o których mowa w niniejszym artykule, są przyjmowane przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego. Wysoki przedstawiciel może zaproponować, w stosownych przypadkach wspólnie z Komisją, użycie zarówno środków krajowych, jak i instrumentów Unii.

5. W celu ochrony wartości Unii i służenia jej interesom Rada może powierzyć wykonanie danej misji, w ramach Unii, grupie Państw Członkowskich. Wykonanie takiej misji reguluje artykuł 28c.

6. Państwa Członkowskie, które spełniają wyższe kryteria zdolności wojskowej i które zaciągnęły w tej dziedzinie dalej idące zobowiązania mając na względzie najbardziej wymagające misje, ustanawiają stałą współpracę strukturalną w ramach Unii. Współpracę tę reguluje artykuł 28e. Nie narusza ona postanowień artykułu 28b.

www.rcl.gov.pl

7. W przypadku gdy jakiekolwiek Państwo Członkowskie stanie się ofiarą zbrojnej agresji na jego terytorium, pozostałe Państwa Członkowskie mają w stosunku do niego obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich dostępnych im środków, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych. Nie ma to wpływu na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich.

Zobowiązania i współpraca w tej dziedzinie pozostają zgodne ze zobowiązaniami zaciągniętymi w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, która dla państw będących jej członkami pozostaje podstawą ich zbiorowej obrony i forum dla jej wykonywania.".

50) Dodaje się nowe artykuły 28b–28e w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 28b

1. Misje, o których mowa w artykule 28a ustęp 1, przy prowadzeniu których Unia może użyć środków cywilnych i wojskowych, obejmują wspólne działania rozbrojeniowe, misje humanitarne i ratunkowe, misje wojskowego doradztwa i wsparcia, misje zapobiegania konfliktom i utrzymywania pokoju, misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysowemu, w tym misje przywracania pokoju i operacje stabilizacji sytuacji po zakończeniu konfliktów. Wszystkie te misje mogą przyczyniać się do walki z terroryzmem, w tym poprzez wspieranie państw trzecich w zwalczaniu terroryzmu na ich terytoriach.

2. Rada przyjmuje decyzje dotyczące misji, o których mowa w ustępie 1, określając ich cel i zakres, jak również ogólne warunki ich przeprowadzania. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, pod kierunkiem Rady oraz w ścisłym i stałym porozumieniu z Komitetem Politycznym i Bezpieczeństwa, czuwa nad koordynacją cywilnych i wojskowych aspektów tych misji.

ARTYKUŁ 28c

1. W ramach decyzji przyjmowanych zgodnie z artykułem 28b, Rada może powierzyć przeprowadzenie misji grupie Państw Członkowskich, które wyrażą taką wolę i które dysponują zdolnościami wymaganymi dla tej misji. Te Państwa Członkowskie, wspólnie z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, uzgadniają między sobą sposób zarządzania misją.

2. Państwa Członkowskie uczestniczące w misji informują regularnie Radę o jej przebiegu z własnej inicjatywy lub na wniosek innego Państwa Członkowskiego. Jeżeli wykonanie misji spowoduje powstanie istotnych konsekwencji lub jeżeli wymaga zmiany celu, zakresu lub warunków misji określonych w decyzjach, o których mowa w ustępie 1, uczestniczące Państwa Członkowskie niezwłocznie informują o tym Radę. W takich przypadkach Rada przyjmuje niezbędne decyzje.

ARTYKUŁ 28d

1. Europejska Agencja Obrony, o której mowa w artykule 28a ustęp 3, podlegająca Radzie, ma za zadanie:

a) przyczyniać się do określania celów zdolności wojskowych Państw Członkowskich i oceny wykonania zobowiązań w zakresie zdolności podjętych przez Państwa Członkowskie;

b) wspierać harmonizację wymagań operacyjnych i ustanowienie skutecznych i spójnych metod dokonywania zamówień;

c) zgłaszać wielostronne projekty dla osiągnięcia celów zdolności wojskowych oraz zapewniać koordynację programów realizowanych przez Państwa Członkowskie i zarządzanie konkretnymi programami współpracy;

d) wspierać badania nad technologiami obronnymi oraz koordynować i planować wspólne działania badawcze i studia nad rozwiązaniami technicznymi odpowiadającymi przyszłym wymaganiom operacyjnym;

e) przyczyniać się do określania wszelkich użytecznych środków wzmacniających bazę przemysłową i technologiczną sektora obrony oraz zwiększających efektywność wydatków wojskowych i, w stosownych przypadkach, wprowadzać w życie te środki.

2. Europejska Agencja Obrony jest otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich pragnących uczestniczyć w jej pracach. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje decyzję określającą statut, siedzibę i zasady funkcjonowania Agencji. Decyzja ta uwzględnia poziom faktycznego uczestnictwa w działaniach Agencji. W ramach Agencji tworzy się specjalne grupy skupiające Państwa Członkowskie uczestniczące we wspólnych projektach. Agencja wykonuje swoje działania, w miarę potrzeby, w powiązaniu z Komisją.

ARTYKUŁ 28e

1. Państwa Członkowskie pragnące wziąć udział w stałej współpracy strukturalnej, o której mowa w artykule 28a ustęp 6, które spełniają kryteria i które przyjęły zobowiązania w zakresie zdolności wojskowych wymienione w Protokole w sprawie stałej współpracy strukturalnej, notyfikują swój zamiar Radzie i wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

2. W terminie trzech miesięcy od notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą stałą współpracę strukturalną i określającą listę uczestniczących Państw Członkowskich. Rada stanowi większością kwalifikowaną po konsultacji z wysokim przedstawicielem.

3. Każde Państwo Członkowskie, które na późniejszym etapie pragnie wziąć udział w stałej współpracy strukturalnej, notyfikuje swój zamiar Radzie i wysokiemu przedstawicielowi.

Rada przyjmuje decyzję potwierdzającą udział zainteresowanego Państwa Członkowskiego, które spełnia kryteria i przyjmuje zobowiązania, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej. Rada stanowi większością kwalifikowaną po konsultacji z wysokim przedstawicielem. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Jeżeli uczestniczące Państwo Członkowskie przestało spełniać kryteria lub nie jest w stanie wypełniać zobowiązań, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej, Rada może przyjąć decyzję zawieszającą udział tego Państwa.

Rada stanowi większością kwalifikowaną. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie, z wyjątkiem zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.isap.sejm.gov.pl

5. Jeżeli uczestniczące Państwo Członkowskie pragnie wycofać się ze stałej współpracy strukturalnej, notyfikuje swoją decyzję Radzie, która przyjmuje do wiadomości, że uczestnictwo zainteresowanego Państwa Członkowskiego zakończyło się.

6. Decyzje i zalecenia Rady w ramach stałej współpracy strukturalnej, inne niż decyzje i zalecenia przewidziane w ustępach 2–5, są przyjmowane jednomyślnie. Do celów niniejszego ustępu jednomyślność stanowiona jest jedynie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.".

51) Artykuły 29–39 tytułu VI dotyczące współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej zastępuje się postanowieniami części trzeciej tytuł IV rozdziały 1, 4 i 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 2 punkty 64), 67) i 68) niniejszego Traktatu artykuł 29 zastępuje się artykułem 61 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, artykuł 30 zastępuje się artykułami 69f i 69g tego Traktatu, artykuł 31 zastępuje się artykułami 69a, 69b i 69d tego Traktatu, artykuł 32 zastępuje się artykułem 69h tego Traktatu, artykuł 33 zastępuje się artykułem 61e tego Traktatu i artykuł 36 zastępuje się artykułem 61d tego Traktatu. Skreśla się nagłówek tytułu, a jego oznaczenie liczbowe staje się oznaczeniem tytułu dotyczącego postanowień końcowych.

52) Artykuły 40–40b tytułu VI oraz artykuły 43–45 tytułu VII, dotyczące wzmocnionej współpracy, zastępuje się artykułem 10, zgodnie z punktem 22) powyżej, i uchyla się tytuł VII.

53) Uchyla się artykuły 41 i 42.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

54) Tytuł VIII dotyczący postanowień końcowych otrzymuje oznaczenie tytuł VI; w tytule tym oraz w artykułach 48, 49 i 53 wprowadza się zmiany, odpowiednio, zgodnie z punktami 56), 57) i 61) poniżej. Artykuł 47 zastępuje się artykułem 25b, zgodnie z punktem 45) powyżej, i uchyla się artykuły 46 i 50.

55) Dodaje się nowy artykuł 46a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 46a

Unia ma osobowość prawną.".

56) Artykuł 48 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 48

1. Traktaty mogą być zmieniane zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany. Mogą być też zmieniane zgodnie z uproszczonymi procedurami zmiany.

Zwykła procedura zmiany

2. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie propozycje zmiany Traktatów. Propozycje te mogą mieć na celu, między innymi, rozszerzenie lub ograniczenie kompetencji przyznanych Unii w Traktatach. Propozycje te są przekazywane przez Radę Radzie Europejskiej oraz notyfikowane parlamentom narodowym.

3. Jeżeli Rada Europejska, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją, podejmie zwykłą większością decyzję, w której opowie się za rozpatrzeniem proponowanych zmian, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje konwent złożony z przedstawicieli parlamentów narodowych, szefów państw lub rządów Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego i Komisji. W przypadku zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej konsultowany jest również Europejski Bank Centralny. Konwent rozpatruje propozycje zmian i przyjmuje, w drodze konsensusu, zalecenie dla Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich przewidzianej w ustępie 4.

Rada Europejska może zwykłą większością, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, podjąć decyzję o nie zwoływaniu konwentu, jeżeli zakres proponowanych zmian nie uzasadnia jego zwołania. W takim przypadku Rada Europejska określa mandat Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich.

4. Konferencję przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zwołuje przewodniczący Rady w celu uchwalenia za wspólnym porozumieniem zmian, jakie mają zostać dokonane w Traktatach.

Zmiany wchodzą w życie po ich ratyfikowaniu przez wszystkie Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

5. Jeżeli po upływie dwóch lat od podpisania traktatu zmieniającego Traktaty, został on ratyfikowany przez cztery piąte Państw Członkowskich i gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich napotkało trudności w postępowaniu ratyfikacyjnym, sprawę kieruje się do Rady Europejskiej.

Uproszczone procedury zmiany

6. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie Europejskiej propozycje dotyczące zmiany wszystkich lub części postanowień części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczących wewnętrznych polityk i działań Unii.

Rada Europejska może przyjąć decyzję zmieniającą wszystkie lub część postanowień części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją oraz z Europejskim Bankiem Centralnym w przypadkach zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej. Decyzja ta wchodzi w życie dopiero po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Decyzja, o której mowa w akapicie drugim, nie może zwiększyć kompetencji przyznanych Unii w Traktatach.

7. Jeżeli Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub tytuł V niniejszego Traktatu przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie w danej dziedzinie lub w danym przypadku, Rada Europejska może przyjąć decyzję upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną w tej dziedzinie lub w tym przypadku. Niniejszego akapitu nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

Jeżeli Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje, że akty prawodawcze przyjmowane są przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, Rada Europejska może przyjąć decyzję zezwalającą na przyjęcie takich aktów zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą.

Wszelkie inicjatywy podejmowane przez Radę Europejską na podstawie akapitu pierwszego lub drugiego są przekazywane parlamentom narodowym. W przypadku gdy parlament narodowy notyfikuje swój sprzeciw w terminie sześciu miesięcy od takiego przekazania, decyzja, o której mowa w akapicie pierwszym lub drugim, nie zostaje przyjęta. W przypadku braku sprzeciwu Rada Europejska może przyjąć taką decyzję.

W celu przyjęcia decyzji, o których mowa w akapicie pierwszym lub drugim, Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, wyrażonej przez większość członków wchodzących w jego skład.".

www.isap.sejm.gov.pl

57) W artykule 49 akapit pierwszy wprowadza się następujące zmiany:

a) w zdaniu pierwszym wyrazy „... szanuje zasady określone w artykule 6 ustęp 1, może się ubiegać ...” zastępuje się wyrazami „... szanuje wartości, o których mowa w artykule 1a, i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć wniosek ...”;

b) w zdaniu drugim wyrazy „W tym celu składa ono swój wniosek Radzie, która podejmuje decyzje, stanowiąc jednomyślnie ...” zastępuje się tekstem „O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek do Rady, która stanowi jednomyślnie ...”; skreśla się wyraz „bezwzględną”;

c) na końcu akapitu dodaje się nowe zdanie w brzmieniu: „Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską.”.

58) Dodaje się nowy artykuł 49a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49a

1. Każde Państwo Członkowskie może, zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi, podjąć decyzję o wystąpieniu z Unii.

2. Państwo Członkowskie, które podjęło decyzję o wystąpieniu, notyfikuje swój zamiar Radzie Europejskiej. W świetle wytycznych Rady Europejskiej Unia prowadzi negocjacje i zawiera z tym Państwem umowę określającą warunki jego wystąpienia, uwzględniając ramy jego przyszłych stosunków z Unią. Umowę tę negocjuje się zgodnie z artykułem 188n ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jest ona zawierana w imieniu Unii przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

3. Traktaty przestają mieć zastosowanie do tego Państwa od dnia wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w przypadku jej braku, dwa lata po notyfikacji, o której mowa w ustępie 2, chyba że Rada Europejska w porozumieniu z danym Państwem Członkowskim podejmie jednomyślnie decyzję o przedłużeniu tego okresu.

4. Do celów ustępów 2 i 3 członek Rady Europejskiej i Rady reprezentujący występujące Państwo Członkowskie nie bierze udziału w obradach ani w podejmowaniu decyzji Rady Europejskiej i Rady dotyczących tego Państwa.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

5. Jeżeli Państwo, które wystąpiło z Unii, zwraca się o ponowne przyjęcie, jego wniosek podlega procedurze, o której mowa w artykule 49.".

59) Dodaje się artykuł 49b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49b

Protokoły i załączniki załączone do Traktatów stanowią ich integralną część.".

60) Dodaje się artykuł 49c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49c

1. Traktaty stosuje się do Królestwa Belgii, Republiki Bułgarii, Republiki Czeskiej, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estońskiej, Irlandii, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Królestwa Niderlandów, Republiki Austrii, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej, Republiki Finlandii, Królestwa Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

2. Terytorialny zakres stosowania Traktatów określony jest szczegółowo w artykule 311a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.".

61) W artykule 53 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje oznaczenie ustęp 1, listę języków uzupełnia się o języki wymienione w akapicie drugim dotychczasowego artykułu 53 Traktatu o Unii Europejskiej i skreśla się akapit drugi;

www.rcl.gov.pl

b) dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu:

„2. Niniejszy Traktat może być również przetłumaczony na wszystkie inne języki określone przez Państwa Członkowskie, które zgodnie z ich porządkiem konstytucyjnym mają status języków urzędowych na całym ich terytorium lub jego części. Poświadczona kopia takich tłumaczeń zostaje przekazana przez zainteresowane Państwo Członkowskie do archiwów Rady.".

ARTYKUŁ 2

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

1) Nagłówek Traktatu otrzymuje brzmienie: „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej".

A. ZMIANY HORYZONTALNE

2) W całym Traktacie:

a) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Wspólnota" lub „Wspólnota Europejska" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Unia", wyrazy „we Wspólnocie" zastępuje się wyrazami „w Unii", wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Wspólnot Europejskich" lub skrót „EWG" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Unii Europejskiej", z wyjątkiem artykułu 299 ustęp 6 litera c), który otrzymał oznaczenie artykuł 311a ustęp 5 litera c). Wszystkie formy gramatyczne przymiotnika „wspólnotowy" zastępuje się wyrazem „Unii", z wyjątkiem artykułu 95, który otrzymał oznaczenie artykuł 94, ustęp 10, artykułu 164 litery b) i c), artykułu 170 akapit pierwszy, artykułu 171 oraz artykułu 174 ustęp 2 akapit drugi, w których to postanowieniach wszystkie formy gramatyczne przymiotnika „wspólnotowy" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną przymiotnika „unijny". Zmian określonych w zdaniu poprzednim nie stosuje się do artykułu 13, który otrzymał oznaczenie artykuł 16e, artykułu 100 ustęp 2 oraz artykułu 299 ustęp 2 akapit czwarty, do których stosuje się zmiany szczegółowe określone, odpowiednio, w punktach 33), 87) i 287) litera d) niniejszego artykułu. W odniesieniu do artykułu 136 akapit pierwszy, wyżej wymienione zmiany stosuje się tylko do wyrazu „Wspólnota";

www.sejm.gov.pl

b) wyrazy „niniejszy Traktat", „niniejszego Traktatu", „w niniejszym Traktacie" i „niniejszym Traktatem" zastępuje się, odpowiednio, wyrazami „Traktaty", „Traktatów", „w Traktatach" i „Traktatami" a, w stosownych przypadkach, czasownik i przymiotniki występujące po nich lub przed nimi otrzymują liczbę mnogą; niniejsza litera nie stosuje się do artykułu 121 ustęp 1 akapit pierwszy, który otrzymał oznaczenie artykuł 117a ustęp 1 akapit pierwszy, artykułu 182 akapit trzeci oraz artykułów 312 i 313;

c) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251" oraz „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą", zaś wszystkie formy gramatyczne wyrazów „procedura określona w artykule 251" oraz „procedura przewidziana w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „zwykła procedura prawodawcza", a w stosownych przypadkach czasownik po nich występujący otrzymuje liczbę mnogą i występujący przed nimi przyimek „z" zastępuje się przyimkiem „ze";

d) skreśla się wszystkie formy gramatyczne wyrazów „stanowiąc większością kwalifikowaną" lub „stanowiąc kwalifikowaną większością" oraz wyrazów „większością kwalifikowaną" lub „kwalifikowaną większością", w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania;

e) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Rada Europejska";

f) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „instytucje lub organy" oraz „instytucje i organy" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „instytucje, organy lub jednostki organizacyjne", z wyjątkiem artykułu 193 akapit pierwszy, natomiast w artykule 108 wyrazy „instytucji czy organów" zastępuje się wyrazami „instytucji, organów ani jednostek organizacyjnych", z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym czasownika;

g) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „wspólny rynek" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „rynek wewnętrzny", natomiast występujące przed nimi przyimki „ze" lub „we" zastępuje się, odpowiednio, przyimkami „z" lub „w";

h) wyraz „ECU" zastępuje się wyrazem „euro";

i) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Państwa Członkowskie nieobjęte derogacją" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Państwa Członkowskie, których walutą jest euro";

j) skrót „EBC" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Europejski Bank Centralny";

k) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Statut ESBC" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Statut ESBC i EBC";

l) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Komitet przewidziany w artykule 114" i „Komitet określony w artykule 114" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Komitet Ekonomiczno-Finansowy";

m) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Statut Trybunału Sprawiedliwości" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej";

n) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Sąd Pierwszej Instancji" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Sąd";

o) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „izba sądowa" i „izby sądowe" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów, odpowiednio, „sąd wyspecjalizowany" i „sądy wyspecjalizowane", w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania.

3) W następujących artykułach wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie" zastępuje się wyrazami „Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą" i skreśla się wyrazy „na wniosek Komisji":

- artykuł 13, który otrzymał oznaczenie, artykuł 16e ustęp 1,
- artykuł 22 akapit drugi,
- artykuł 93,
- artykuł 94, który otrzymał oznaczenie, artykuł 95,
- artykuł 104 ustęp 14 akapit drugi,
- artykuł 175 ustęp 2 akapit pierwszy.

W artykule 19 ustęp 1 i 2 wyrazy „Radę stanowiącą jednomyślnie" zastępuje się wyrazami „Radę stanowiącą jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą" i skreśla się wyrazy „na wniosek Komisji".

www.rcl.gov.pl

4) W następujących artykułach po wszystkich formach gramatycznych wyrazu „Rada" dodaje się odpowiednią formę gramatyczną wyrazów „stanowiąc zwykłą większością":

- artykuł 130 akapit pierwszy,
- artykuł 144 akapit pierwszy,
- artykuł 208,
- artykuł 209,
- artykuł 213 akapit ostatni zdanie trzecie,
- artykuł 216,
- artykuł 284.

5) W następujących artykułach wyrazy „konsultacji z Parlamentem Europejskim" zastępuje się wyrazami „uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego":

- artykuł 13, który otrzymał oznaczenie artykuł 16e ustęp 1
- artykuł 22 akapit drugi.

6) W następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „instytucja" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „instytucja, organ lub jednostka organizacyjna", w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania:

- artykuł 195 ustęp 1 akapit drugi,
- artykuł 232 akapit drugi,
- artykuł 233 akapit pierwszy,
- artykuł 234 litera b),
- artykuł 255 ustęp 3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 16a ustęp 3 akapit trzeci.

www.rcl.gov.pl

7) W następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości" lub „Trybunał" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej":

- artykuł 83 ustęp 2 litera d),
- artykuł 88 ustęp 2 akapit drugi,
- artykuł 95, który otrzymał oznaczenie artykuł 94 ustęp 9,
- artykuł 195 ustęp 1,
- artykuł 225a akapit szósty,
- artykuł 226 akapit drugi,
- artykuł 227 akapit pierwszy,
- artykuł 228 ustęp 1 pierwsza wzmianka,
- artykuł 229,
- artykuł 229a,
- artykuł 230 akapit pierwszy,
- artykuł 231 akapit pierwszy,
- artykuł 232 akapit pierwszy,
- artykuł 233 akapit pierwszy,
- artykuł 234 akapit pierwszy,
- artykuł 235,
- artykuł 236,
- artykuł 237 zdanie wprowadzające,
- artykuł 238,
- artykuł 240,
- artykuł 242 zdanie pierwsze,
- artykuł 243,
- artykuł 244,
- artykuł 247 ustęp 9, który otrzymał oznaczenie ustęp 8,
- artykuł 256 akapit drugi.

W następujących artykułach skreśla się wyraz „Sprawiedliwości" po wszystkich formach gramatycznych wyrazu „Trybunał":

- artykuł 227 akapit czwarty,
- artykuł 228 ustęp 1 druga wzmianka ,
- artykuł 230 akapit trzeci,
- artykuł 231 akapit drugi,
- artykuł 232 akapit trzeci,
- artykuł 234 akapit drugi i trzeci,
- artykuł 237 litera d) zdanie trzecie,
- artykuł 256 akapit czwarty.

www.rcl.gov.pl

8) W następujących artykułach odesłanie do innego artykułu Traktatu zastępuje się następującym odesłaniem do artykułu Traktatu o Unii Europejskiej:

- artykuł 21 akapit trzeci, który otrzymał oznaczenie akapit czwarty:	odesłanie do artykułu 9 (pierwsze odesłanie) i do artykułu 53 ustęp 1 (drugie odesłanie)
- artykuł 97b:	odesłanie do artykułu 2,
- artykuł 98:	odesłanie do artykułu 2 (pierwsze odesłanie),
- artykuł 105 ustęp 1 zdanie drugie:	odesłanie do artykułu 2,
- artykuł 215 akapit trzeci, który otrzymał oznaczenie akapit czwarty:	odesłanie do artykułu 9d ustęp 7 akapit pierwszy.

9) *(nie dotyczy wersji polskiej)*.

www.rcl.gov.pl

B. ZMIANY SZCZEGÓŁOWE

PREAMBUŁA

10) W motywie drugim wyraz „krajów" zastępuje się wyrazem „Państw", a w motywie ostatnim preambuły wyrazy „POSTANOWILI ustanowić WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ i w tym celu powołali ..." zastępuje się wyrazami „POWOŁALI ...".

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

11) Uchyla się artykuły 1 i 2. Dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 1a

1. Niniejszy Traktat organizuje funkcjonowanie Unii i określa dziedziny, granice i warunki wykonywania jej kompetencji.

2. Niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej są traktatami stanowiącymi podstawę Unii. Oba Traktaty, mające taką samą moc prawną, określane są mianem »Traktatów«.".

KATEGORIE I DZIEDZINY KOMPETENCJI

12) Dodaje się nowy tytuł i nowe artykuły 2a–2e w brzmieniu:

„TYTUŁ I
KATEGORIE I DZIEDZINY KOMPETENCJI UNII

ARTYKUŁ 2a

1. Jeżeli Traktaty przyznają Unii wyłączną kompetencję w określonej dziedzinie, jedynie Unia może stanowić prawo oraz przyjmować akty prawnie wiążące, natomiast Państwa Członkowskie mogą to czynić wyłącznie z upoważnienia Unii lub w celu wykonania aktów Unii.

www.rcl.gov.pl

2. Jeżeli Traktaty przyznają Unii w określonej dziedzinie kompetencję dzieloną z Państwami Członkowskimi, Unia i Państwa Członkowskie mogą stanowić prawo i przyjmować akty prawnie wiążące w tej dziedzinie. Państwa Członkowskie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia nie wykonała swojej kompetencji. Państwa Członkowskie ponownie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia postanowiła zaprzestać wykonywania swojej kompetencji.

3. Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze i zatrudnienia na zasadach przewidzianych w niniejszym Traktacie, do których określenia Unia ma kompetencję.

4. Zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej Unia ma kompetencję w zakresie określania i realizowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowego określania wspólnej polityki obronnej.

5. W niektórych dziedzinach i na warunkach przewidzianych w Traktatach, Unia ma kompetencję w zakresie prowadzenia działań w celu wspierania, koordynowania lub uzupełniania działań Państw Członkowskich, nie zastępując jednak ich kompetencji w tych dziedzinach.

Prawnie wiążące akty Unii przyjęte na podstawie postanowień Traktatów odnoszących się do tych dziedzin nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

6. Zakres i warunki wykonywania kompetencji Unii określają postanowienia Traktatów odnoszące się do każdej dziedziny.

ARTYKUŁ 2b

1. Unia ma wyłączne kompetencje w następujących dziedzinach:

a) unia celna;

b) ustanawianie reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego;

c) polityka pieniężna w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro;

www.rcl.gov.pl

d) zachowanie morskich zasobów biologicznych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa;

e) wspólna polityka handlowa.

2. Unia ma także wyłączną kompetencję do zawierania umów międzynarodowych, jeżeli ich zawarcie zostało przewidziane w akcie prawodawczym Unii lub jest niezbędne do umożliwienia Unii wykonywania jej wewnętrznych kompetencji lub w zakresie, w jakim ich zawarcie może wpływać na wspólne zasady lub zmieniać ich zakres.

ARTYKUŁ 2c

1. Unia dzieli kompetencje z Państwami Członkowskimi, jeżeli Traktaty przyznają jej kompetencje, które nie dotyczą dziedzin określonych w artykułach 2b i 2e.

2. Kompetencje dzielone między Unią a Państwami Członkowskimi stosują się do następujących głównych dziedzin:

a) rynek wewnętrzny;

b) polityka społeczna w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie;

c) spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna;

d) rolnictwo i rybołówstwo, z wyłączeniem zachowania morskich zasobów biologicznych;

e) środowisko naturalne;

f) ochrona konsumentów;

g) transport;

www.rcl.gov.pl

h) sieci transeuropejskie;

i) energia;

j) przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

k) wspólne problemy bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie.

3. W dziedzinach badań, rozwoju technologicznego i przestrzeni kosmicznej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań, w szczególności do określania i realizacji programów, jednakże wykonywanie tych kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.

4. W dziedzinach współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań i wspólnej polityki, jednakże wykonywanie tych kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.

ARTYKUŁ 2d

1. Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze w ramach Unii. W tym celu Rada przyjmuje środki, w szczególności ogólne kierunki tych polityk.

Do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, stosuje się postanowienia szczególne.

2. Unia podejmuje środki w celu zapewnienia koordynacji polityk zatrudnienia Państw Członkowskich, w szczególności określając wytyczne dla tych polityk.

3. Unia może podejmować inicjatywy w celu zapewnienia koordynacji polityk społecznych Państw Członkowskich.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 2e

Unia ma kompetencje do prowadzenia działań mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań Państw Członkowskich. Do dziedzin takich działań o wymiarze europejskim należą:

a) ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego;

b) przemysł;

c) kultura;

d) turystyka;

e) edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport;

f) ochrona ludności;

g) współpraca administracyjna.”.

www.rcl.gov.pl

POSTANOWIENIA OGÓLNE

13) Dodaje się tytuł i artykuł 2f w brzmieniu:

„TYTUŁ II
POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 2f

Unia zapewnia spójność swoich poszczególnych polityk i działań, uwzględniając wszystkie swoje cele i zgodnie z zasadą przyznania kompetencji.".

14) Uchyla się artykuł 3 ustęp 1. W artykule 3 ustęp 2 wprowadza się następujące zmiany: wyrazy „... działaniach określonych w niniejszym artykule" zastępuje się wyrazami „swoich działaniach", a ustęp ten pozbawia się oznaczenia.

15) Tekst artykułu 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 97b. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 85) poniżej.

16) Uchyla się artykuł 5; zastępuje się go artykułem 3b Traktatu o Unii Europejskiej.

17) Dodaje się artykuł 5a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 5a

Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wyłączenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego.".

www.rcl.gov.pl

18) Dodaje się artykuł 5b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 5b

Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia dąży do zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.".

19) W artykule 6 skreśla się wyrazy „o których mowa w artykule 3,".

20) Dodaje się artykuł 6a, który otrzymuje brzmienie artykułu 153 ustęp 2.

21) Dodaje się artykuł 6b, który otrzymuje brzmienie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt; wyrazy „wspólnotowej polityki rolnej i transportu" zastępuje się wyrazami „polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii"; wyrazy „i badań" zastępuje się wyrazami „..., badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej", zaś po wyrazach „... w zakresie dobrobytu zwierząt" dodaje się wyrazy „jako istot zdolnych do odczuwania".

22) Uchyla się artykuły 7–10. Artykuły 11 i 11a zastępuje się artykułem 10 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułami 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 1 punkt 22) niniejszego Traktatu i punktem 278) poniżej.

23) Tekst artykułu 12 otrzymuje oznaczenie artykuł 16d.

24) Tekst artykułu 13 otrzymuje oznaczenie artykuł 16e. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 33) poniżej.

25) Tekst artykułu 14 otrzymuje oznaczenie artykuł 22a. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 41) poniżej.

26) Tekst artykułu 15 otrzymuje oznaczenie artykuł 22b. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 42) poniżej.

27) W artykule 16 wprowadza się następujące zmiany:

a) na początku zdania wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułów 73, 86 i 87 ..." zastępuje się wyrazami „Bez uszczerbku dla artykułu 3a Traktatu o Unii Europejskiej i artykułów 73, 86 i 87 niniejszego Traktatu ...";

b) na końcu zdania wyrazy „... i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania" zastępuje się wyrazami „... i na warunkach, w szczególności gospodarczych i finansowych, które pozwolą im wypełniać ich zadania";

c) dodaje się nowe zdanie w brzmieniu:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają te zasady i określają te warunki, bez uszczerbku dla kompetencji, które Państwa Członkowskie mają, w poszanowaniu Traktatów, do świadczenia, zlecania i finansowania takich usług.".

28) Dodaje się artykuł 16a, który otrzymuje brzmienie artykułu 255; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustęp 1 poprzedza się poniższym tekstem, przy czym ustęp ten otrzymuje oznaczenie ustęp 3, a ustępy 2 i 3 stają się jego akapitami:

„1. W celu wspierania dobrych rządów i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii działają z jak największym poszanowaniem zasady otwartości.

2. Obrady Parlamentu Europejskiego oraz Rady obradującej i głosującej nad projektem aktu prawodawczego są jawne.";

b) w ustępie 1, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit pierwszy po wyrazie „siedzibę" dodaje się wyraz „statutową", wyrazy „Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji" zastępuje się wyrazami „instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, niezależnie od ich formy", a wyrazy „ustępami 2 i 3" zastępuje się wyrazami „niniejszym ustępem";

c) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit drugi, po wyrazach „są określane" dodaje się wyrazy „w drodze rozporządzeń", a wyrazy „..., w ciągu dwóch lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu" skreśla się;

www.sejm.gov.pl

d) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit trzeci, wyrazy „... wskazana powyżej opracowuje ...” zastępuje się wyrazami „... zapewnia przejrzystość swoich prac i opracowuje ...”, na końcu akapitu dodaje się wyrazy „..., zgodnie z rozporządzeniami, o których mowa w akapicie drugim”, dodaje się także dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny i Europejski Bank Inwestycyjny podlegają niniejszemu ustępowi jedynie w wykonywaniu swoich funkcji administracyjnych.

Parlament Europejski i Rada zapewniają publikację dokumentów dotyczących procedur prawodawczych na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu, o którym mowa w akapicie drugim.”.

29) Dodaje się artykuł 16b, który zastępuje artykuł 286, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 16b

1. Każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania prawa Unii, a także zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

Zasady przyjęte na podstawie niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla zasad szczególnych przewidzianych w artykule 25a Traktatu o Unii Europejskiej.”.

www.rcl.gov.pl

30) Dodaje się nowy artykuł 16c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 16c

1. Unia szanuje status przyznany na mocy prawa krajowego kościołom i stowarzyszeniom lub wspólnotom religijnym w Państwach Członkowskich i nie narusza tego statusu.

2. Unia szanuje również status organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych przyznany im na mocy prawa krajowego.

3. Uznając tożsamość i szczególny wkład tych kościołów i organizacji, Unia prowadzi z nimi otwarty, przejrzysty i regularny dialog.".

NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO

31) Nagłówek drugiej części otrzymuje brzmienie: „NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO UNII".

32) Dodaje się artykuł 16d, który otrzymuje brzmienie artykułu 12.

33) Dodaje się artykuł 16e, który otrzymuje brzmienie artykułu 13; w ustępie 2 wyrazy „Jeżeli dla wsparcia działania podjętego przez Państwa Członkowskie w celu przyczyniania się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1, Rada, na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, przyjmuje wspólnotowe środki zachęcające..." zastępuje się wyrazami „Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, dla wsparcia działania podjętego przez Państwa Członkowskie w celu przyczyniania się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą przyjąć podstawowe zasady dotyczące unijnych środków zachęcających, ...", zaś wyrazy na końcu „ ..., stanowi ona zgodnie z procedurą określoną w artykule 251" skreśla się.

34) W artykule 17 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 wyrazy „uzupełnia obywatelstwo krajowe" zastępuje się wyrazami „ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego";

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

a) swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich;

b) głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa;

c) korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa;

d) kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków Traktatów oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku.

Prawa te są wykonywane na warunkach i w granicach określonych przez Traktaty i środki przyjęte w ich zastosowaniu.".

35) W artykule 18 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 wyrazy „... Rada może wydać ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą wydać ..." i skreśla się zdanie ostatnie;

b) ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W takich samych celach, jak te określone w ustępie 1, i jeżeli Traktaty nie przewidują uprawnień do działania, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może przyjąć środki dotyczące zabezpieczenia społecznego lub ochrony socjalnej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.".

36) W artykule 20 wyrazy „... ustanawiają między sobą niezbędne reguły oraz ..." zastępuje się wyrazami „... przyjmują niezbędne przepisy i ...". Dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć dyrektywy ustanawiające środki w zakresie koordynacji i współpracy niezbędne dla ułatwienia tej ochrony.".

www.isap.sejm.gov.pl

37) W artykule 21 dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują przepisy dotyczące procedur i warunków wymaganych do przedstawienia inicjatywy obywatelskiej w rozumieniu artykułu 8b Traktatu o Unii Europejskiej, w tym minimalnej liczby Państw Członkowskich, z których muszą pochodzić obywatele, którzy występują z taką inicjatywą.".

38) W artykule 22 akapit drugi wyrazy „... praw przewidzianych w niniejszej części, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi" zastępuje się tekstem w brzmieniu: „... praw wymienionych w artykule 17b ustęp 2. Przepisy te wchodzą w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi".

39) W nagłówku części trzeciej po wyrazie „POLITYKI" dodaje się wyrazy „I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE".

RYNEK WEWNĘTRZNY

40) Na początku części trzeciej dodaje się tytuł I „RYNEK WEWNĘTRZNY".

41) Dodaje się artykuł 22a, który otrzymuje brzmienie artykułu 14. Ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów.".

42) Dodaje się artykuł 22b, który otrzymuje brzmienie artykułu 15. W akapicie pierwszym wyrazy „... w czasie ustanawiania ..." zastępuje się wyrazami „... w celu ustanowienia ...".

43) Tytuł I dotyczący swobodnego przepływu towarów otrzymuje oznaczenie tytuł Ia.

44) W artykule 23 ustęp 1 wyrazy „Podstawą Wspólnoty jest unia celna ..." zastępuje się wyrazami „Unia obejmuje unię celną ...".

45) Po artykule 27 dodaje się rozdział 1a zatytułowany „WSPÓŁPRACA CELNA", dodaje się również artykuł 27a, który otrzymuje brzmienie artykułu 135, przy czym skreśla się ostatnie zdanie artykułu 135.

www.rcl.gov.pl

ROLNICTWO I RYBOŁÓWSTWO

46) W nagłówku tytułu II dodaje się wyrazy „I RYBOŁÓWSTWO".

47) W artykule 32 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu: „Unia określa i realizuje wspólną politykę rolną i rybołówstwa.", a dotychczasowy tekst ustępu 1 staje się akapitem drugim.

W zdaniu pierwszym akapitu drugiego po wyrazie „rolnictwo" dodaje się wyraz „…, rybołówstwo"; dodaje się także, jako ostatnie zdanie w akapicie, zdanie w brzmieniu: „Odniesienia do wspólnej polityki rolnej lub do rolnictwa oraz stosowanie wyrazu „rolny" są rozumiane jako dotyczące także rybołówstwa, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych tego sektora.";

b) w ustępie 2 po wyrazie „ustanowienia" dodaje się wyrazy „… lub funkcjonowania …";

c) w ustępie 3 skreśla się wyrazy „do niniejszego Traktatu".

48) W artykule 36 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym przed wyrazem „Radę" dodaje się wyrazy „Parlament Europejski i" oraz skreśla się odesłanie do ustępu 3;

b) w akapicie drugim zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie: „Rada, na wniosek Komisji, może zezwolić na przyznanie pomocy:".

49) W artykule 37 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustęp 1;

b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1; fragment zdania w brzmieniu: „Biorąc pod uwagę prace konferencji przewidzianej w ustępie 1, Komisja przedkłada, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu propozycje…" zastępuje się wyrazami „Komisja przedstawia wnioski…" i skreśla się akapit trzeci;

www.rcl.gov.pl

c) dodaje się nowe ustępy 2 i 3 w poniższym brzmieniu, przy czym kolejne ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie:

„2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, ustanawiają wspólną organizację rynków rolnych przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, jak również inne przepisy niezbędne dla osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej i rybołówstwa.

3. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki dotyczące ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych, jak również dotyczące ustalania i przydziału wielkości dopuszczalnych połowów.";

d) ustęp 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie: „Krajowe organizacje rynkowe mogą zostać zastąpione wspólną organizacją przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, na warunkach określonych w ustępie 2, jeżeli:";

e) (*nie dotyczy wersji polskiej*).

SWOBODNY PRZEPŁYW PRACOWNIKÓW

50) W artykule 39 ustęp 3 litera d) skreśla się wyraz „wykonawczych".

51) W artykule 42 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „pracownikom migrującym oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:" zastępuje się wyrazami „migrującym pracownikom najemnym i osobom prowadzącym działalność na własny rachunek oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:";

b) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli członek Rady uzna, że projekt aktu prawodawczego, o którym mowa w akapicie pierwszym, mógłby naruszać istotne aspekty jego systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności jego zakres stosowania, koszty lub strukturę finansową, lub mógłby naruszać równowagę finansową tego systemu, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:

a) odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej; lub

b) nie podejmuje żadnych działań lub występuje do Komisji z wnioskiem o przedstawienie nowego wniosku; w tym przypadku, akt początkowo proponowany uważa się za nieprzyjęty.".

PRAWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

52) W artykule 44 ustęp 2 na początku akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „Parlament Europejski,".

53) W artykule 45 akapit drugi wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ...".

54) W artykule 47 wprowadza się następujące zmiany:

a) na końcu ustępu 1 dodaje się zdanie w brzmieniu: „oraz do koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek";

b) ustęp 2 skreśla się, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2.

55) Dodaje się artykuł 48a, który otrzymuje brzmienie artykułu 294.

USŁUGI

56) W artykule 49 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „państwie Wspólnoty" zastępuje się wyrazami „Państwie Członkowskim";

b) w akapicie drugim wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może rozszerzyć ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą rozszerzyć ...".

57) W artykule 50 akapit trzeci wyraz „państwie" zastępuje się wyrazami „Państwie Członkowskim".

www.rcl.gov.pl

58) W artykule 52 ustęp 1 wyrazy „... Rada uchwala dyrektywy, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz z Parlament Europejskim" zastępuje się wyrazami „... Parlament Europejski i Rada przyjmują dyrektywy, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym".

59) W artykule 53 wyrazy „... deklarują gotowość zliberalizowania ..." zastępuje się wyrazami „... dokładają starań w celu zliberalizowania ...".

KAPITAŁ

60) W artykule 57 ustęp 2 wyrazy „... Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może przyjąć środki ..." zastępuje się wyrazami „... Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki ...", natomiast ustęp 2 zdanie ostatnie otrzymuje oznaczenie ustęp 3, który otrzymuje brzmienie:

„3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, jedynie Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć środki, które w prawie Unii stanowią krok wstecz w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału do lub z państw trzecich.".

61) W artykule 58 dodaje się nowy ustęp 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku braku środków przewidzianych w artykule 57 ustęp 3 Komisja, lub w przypadku braku decyzji Komisji w terminie trzech miesięcy od złożenia wniosku przez odnośne Państwo Członkowskie, Rada może przyjąć decyzję stwierdzającą, że ograniczające środki podatkowe przyjęte przez Państwo Członkowskie, wobec jednego lub większej liczby państw trzecich uważa się za zgodne z Traktatami, o ile są one uzasadnione ze względu na jeden z celów Unii i są zgodne z prawidłowym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego. Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Państwa Członkowskiego.".

62) Artykuł 60 otrzymuje oznaczenie artykuł 61h. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 64) poniżej.

www.isap.sejm.gov.pl

PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

63) Tytuł IV dotyczący wiz, azylu, imigracji i innych polityk związanych ze swobodnym przepływem osób zastępuje się tytułem IV „PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI". Tytuł ten zawiera następujące rozdziały:

Rozdział 1: Postanowienia ogólne
Rozdział 2: Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji
Rozdział 3: Współpraca sądowa w sprawach cywilnych
Rozdział 4: Współpraca sądowa w sprawach karnych
Rozdział 5: Współpraca policyjna

POSTANOWIENIA OGÓLNE

64) Artykuł 61 zastępuje się poniższym rozdziałem 1 i artykułami 61–61i. Artykuł 61 zastępuje również artykuł 29 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 61d zastępuje artykuł 36 tego Traktatu, artykuł 61e zastępuje artykuł 64 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i artykuł 33 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 61g zastępuje artykuł 66 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i artykuł 61h otrzymuje brzmienie artykułu 60 ostatniego z wymienionych Traktatów zgodnie z punktem 62) poniżej.

„ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 61

1. Unia stanowi przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w poszanowaniu praw podstawowych oraz różnych systemów i tradycji prawnych Państw Członkowskich.

2. Unia zapewnia brak kontroli osób na granicach wewnętrznych i rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, imigracji i kontroli granic zewnętrznych, opartą na solidarności między Państwami Członkowskimi i sprawiedliwą wobec obywateli państw trzecich. Do celów niniejszego tytułu, bezpaństwowcy są traktowani jak obywatele państw trzecich.

3. Unia dokłada starań, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa za pomocą środków zapobiegających przestępczości, rasizmowi i ksenofobii oraz zwalczających te zjawiska, a także za pomocą środków służących koordynacji i współpracy organów policyjnych i sądowych oraz innych właściwych organów, a także za pomocą wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych w sprawach karnych i, w miarę potrzeby, przez zbliżanie przepisów karnych.

www.rcl.gov.pl

4. Unia ułatwia dostęp do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności przez zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych.

ARTYKUŁ 61a

Rada Europejska określa strategiczne wytyczne planowania prawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

ARTYKUŁ 61b

Parlamenty narodowe zapewniają zgodność wniosków i inicjatyw prawodawczych przedkładanych w ramach rozdziałów 4 i 5 z zasadą pomocniczości, zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

ARTYKUŁ 61c

Bez uszczerbku dla artykułów 226, 227 i 228, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć środki ustanawiające warunki dokonywania przez Państwa Członkowskie, we współpracy z Komisją, obiektywnej i bezstronnej oceny wprowadzania w życie przez władze Państw Członkowskich polityk Unii, o których mowa w niniejszym tytule, w szczególności w celu sprzyjania pełnemu stosowaniu zasady wzajemnego uznawania. Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe są informowane o treści i wynikach tej oceny.

ARTYKUŁ 61d

W ramach Rady ustanawia się stały komitet w celu zapewnienia wewnątrz Unii wspierania i wzmacniania współpracy operacyjnej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Bez uszczerbku dla artykułu 207, ułatwia on koordynację działań właściwych organów Państw Członkowskich. Przedstawiciele zainteresowanych organów i jednostek organizacyjnych Unii mogą uczestniczyć w pracach komitetu. Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe są informowane o pracach komitetu.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 61e

Niniejszy tytuł nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

ARTYKUŁ 61f

Państwa Członkowskie mogą organizować między sobą i na swoją odpowiedzialność uznane przez nie za stosowne formy współpracy i koordynacji między właściwymi służbami ich administracji odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa narodowego.

ARTYKUŁ 61g

Rada przyjmuje środki w celu zapewnienia współpracy administracyjnej między właściwymi służbami Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w niniejszym tytule, jak również między tymi służbami a Komisją. Rada stanowi na wniosek Komisji, z zastrzeżeniem artykułu 61i, i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ARTYKUŁ 61h

Jeżeli wymaga tego realizacja celów, o których mowa w artykule 61, w odniesieniu do zapobiegania terroryzmowi i działalności powiązanej oraz zwalczania tych zjawisk, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają ramy środków administracyjnych dotyczących przepływu kapitału i płatności, takich jak zamrożenie funduszy, aktywów finansowych lub zysków z działalności gospodarczej, które należą do osób fizycznych lub prawnych, grup lub innych podmiotów innych niż państwa, są w ich posiadaniu lub dyspozycji.

Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki w celu wdrożenia ram, o których mowa w akapicie pierwszym.

Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 66i

Akty, o których mowa w rozdziałach 4 i 5, jak również środki, o których mowa w artykule 61g, które zapewniają współpracę administracyjną w dziedzinach, o których mowa w tych rozdziałach, są przyjmowane:

a) na wniosek Komisji; lub

b) z inicjatywy jednej czwartej Państw Członkowskich.".

KONTROLA GRANIC, AZYL I IMIGRACJA

65) Artykuły 62–64 zastępuje się poniższym rozdziałem 2 i artykułami 62–63b. Artykuł 62 zastępuje artykuł 62, artykuł 63 ustępy 1 i 2 zastępuje artykuł 63 punkty 1 i 2, artykuł 63 ustęp 3 zastępuje artykuł 64 ustęp 2 i artykuł 63a zastępuje artykuł 63 punkty 3 i 4.

„ROZDZIAŁ 2

POLITYKI DOTYCZĄCE KONTROLI GRANICZNEJ, AZYLU I IMIGRACJI

ARTYKUŁ 62

1. Unia rozwija politykę mającą na celu:

a) zapewnienie braku jakiejkolwiek kontroli osób, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu przez nie granic wewnętrznych;

b) zapewnienie kontroli osób i skutecznego nadzoru przy przekraczaniu granic zewnętrznych;

c) stopniowe wprowadzanie zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki dotyczące:

a) wspólnej polityki w zakresie wiz i innych dokumentów uprawniających do krótkiego pobytu;

www.rcl.gov.pl

b) kontroli, którym podlegają osoby przekraczające granice zewnętrzne;

c) warunków swobodnego przemieszczania się obywateli państw trzecich, w krótkim okresie, na terytorium Unii;

d) wszelkich środków niezbędnych dla stopniowego wprowadzania zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi;

e) braku jakiejkolwiek kontroli osób, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu przez nie granic wewnętrznych.

3. Jeżeli działanie Unii okazuje się niezbędne do ułatwienia wykonywania prawa, o którym mowa w artykule 17 ustęp 2 litera a), a Traktaty nie przewidują stosownych uprawnień do działania w tym zakresie, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może przyjąć przepisy dotyczące paszportów, dowodów tożsamości, dokumentów pobytowych lub jakichkolwiek innych podobnych dokumentów. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Niniejszy artykuł nie narusza kompetencji Państw Członkowskich w odniesieniu do geograficznego wytyczania ich granic, zgodnie z prawem międzynarodowym.

ARTYKUŁ 63

1. Unia rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, ochrony uzupełniającej i tymczasowej ochrony, mającą na celu przyznanie odpowiedniego statusu każdemu obywatelowi państwa trzeciego wymagającemu międzynarodowej ochrony oraz mającą na celu zapewnienie przestrzegania zasady *non–refoulement*. Polityka ta musi być zgodna z Konwencją genewską z dnia 28 lipca 1951 roku i Protokołem z dnia 31 stycznia 1967 roku dotyczącymi statusu uchodźców, jak również z innymi odpowiednimi traktatami.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki dotyczące wspólnego europejskiego systemu azylowego obejmującego:

a) jednolity status azylu dla obywateli państw trzecich, obowiązujący w całej Unii;

www.isap.sejm.gov.pl

b) jednolity status ochrony uzupełniającej dla obywateli państw trzecich, którzy nie uzyskawszy azylu europejskiego, wymagają międzynarodowej ochrony;

c) wspólny system tymczasowej ochrony wysiedleńców, na wypadek masowego napływu;

d) wspólne procedury przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony uzupełniającej;

e) kryteria i mechanizmy ustalania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu lub ochrony uzupełniającej;

f) normy dotyczące warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl lub o ochronę uzupełniającą;

g) partnerstwo i współpracę z państwami trzecimi w celu zarządzania przepływami osób ubiegających się o azyl lub o ochronę uzupełniającą lub tymczasową.

3. W przypadku gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego Państwa lub Państw Członkowskich. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ARTYKUŁ 63a

1. Unia rozwija wspólną politykę imigracyjną mającą na celu zapewnienie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwach Członkowskich, a także zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi oraz wzmocnione ich zwalczanie.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki w następujących dziedzinach:

a) warunki wjazdu i pobytu, jak również normy dotyczące procedur wydawania przez Państwa Członkowskie długoterminowych wiz i dokumentów pobytowych, w tym do celów łączenia rodzin;

www.isap.sejm.gov.pl

b) określenie praw obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwie Członkowskim, w tym warunków dotyczących swobody przemieszczania się i pobytu w innych Państwach Członkowskich;

c) nielegalna imigracja i nielegalny pobyt, w tym wydalanie i odsyłanie osób przebywających nielegalnie;

d) zwalczanie handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi.

3. Unia może zawrzeć z państwami trzecimi umowy o readmisji obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunków wjazdu, obecności lub pobytu na terytorium jednego z Państw Członkowskich lub przestali je spełniać, do państw pochodzenia lub państw, z których oni przybywają.

4. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić środki zachęcające i wspierające działania Państw Członkowskich, podejmowane w celu popierania integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie na ich terytoriach, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

5. Niniejszy artykuł nie narusza prawa Państw Członkowskich do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich na ich terytorium w poszukiwaniu pracy najemnej lub na własny rachunek.

ARTYKUŁ 63b

Polityki Unii, o których mowa w niniejszym rozdziale, oraz ich wprowadzanie w życie podlegają zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między Państwami Członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej. Akty Unii przyjęte na podstawie niniejszego rozdziału zawierają, w każdym niezbędnym przypadku, odpowiednie środki w celu zastosowania tej zasady.”.

www.isap.sejm.gov.pl

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH CYWILNYCH

66) Artykuł 65 zastępuje się rozdziałem 3 i artykułem 65 w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH CYWILNYCH

ARTYKUŁ 65

1. Unia rozwija współpracę sądową w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych. Współpraca ta może obejmować przyjmowanie środków w celu zbliżenia przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują, w szczególności, jeżeli jest to niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, środki mające na celu zapewnienie:

a) wzajemnego uznawania i wykonywania przez Państwa Członkowskie orzeczeń sądowych i pozasądowych;

b) transgranicznego doręczania i zawiadamiania o aktach sądowych i pozasądowych;

c) zgodności norm mających zastosowanie w Państwach Członkowskich w przypadku kolizji przepisów i sporów o właściwość;

d) współpracy w zakresie gromadzenia dowodów;

e) skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości;

f) usuwania przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność zasad procedury cywilnej mających zastosowanie w Państwach Członkowskich;

g) rozwoju alternatywnych metod rozstrzygania sporów;

h) wspierania szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości.

www.rcl.gov.pl

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, środki dotyczące prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne są ustanawiane przez Radę stanowiącą zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję określającą te aspekty prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne, które mogą być przedmiotem aktów przyjmowanych w drodze zwykłej procedury prawodawczej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Wniosek, o którym mowa w akapicie drugim, jest przekazywany parlamentom narodowym. W przypadku gdy parlament narodowy notyfikuje swój sprzeciw w terminie sześciu miesięcy od takiego przekazania, decyzja nie zostaje przyjęta. W przypadku braku sprzeciwu Rada może przyjąć taką decyzję.".

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

67) Artykuł 66 zastępuje się artykułem 61g, zgodnie z punktem 64) powyżej, i uchyla się artykuły 67–69. Dodaje się poniższy rozdział 4 i artykuły 69a–69e. Artykuły 69a, 69b i 69d zastępują artykuł 31 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 1 punkt 51) niniejszego Traktatu.

„ROZDZIAŁ 4

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

ARTYKUŁ 69a

1. Współpraca sądowa w sprawach karnych w Unii opiera się na zasadzie wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych oraz obejmuje zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w ustępie 2 i w artykule 69b.

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki mające na celu:

a) ustanowienie zasad i procedur zapewniających uznawanie w całej Unii wszystkich form wyroków i orzeczeń sądowych;

b) zapobieganie sporom o właściwość pomiędzy Państwami Członkowskimi i ich rozstrzyganie;

c) wspieranie szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości;

d) ułatwianie współpracy między organami sądowymi lub równoważnymi organami Państw Członkowskich w ramach ścigania karnego i wykonywania orzeczeń.

2. W zakresie niezbędnym dla ułatwienia wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, jak również współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanawiać normy minimalne. Normy takie uwzględniają różnice między tradycjami i systemami prawnymi Państw Członkowskich.

Dotyczą one:

a) wzajemnego dopuszczania dowodów między Państwami Członkowskimi;

b) praw jednostek w postępowaniu karnym;

c) praw ofiar przestępstw;

d) innych szczególnych aspektów postępowania karnego, określonych uprzednio przez Radę w drodze decyzji; przyjmując taką decyzję, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Przyjęcie minimalnych norm, o których mowa w niniejszym ustępie, nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich w utrzymaniu lub ustanowieniu wyższego poziomu ochrony osób.

3. Jeżeli członek Rady uzna, że projekt dyrektywy, o której mowa w ustępie 2, mógłby naruszać podstawowe aspekty jego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej.

www.rcl.gov.pl

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu dyrektywy, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia dotyczące wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 69b

1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, wynikające z rodzaju lub skutków tych przestępstw lub ze szczególnej potrzeby wspólnego ich zwalczania.

Powyższe dziedziny przestępczości są następujące: terroryzm, handel ludźmi oraz seksualne wykorzystywanie kobiet i dzieci, nielegalny handel narkotykami, nielegalny handel bronią, pranie pieniędzy, korupcja, fałszowanie środków płatniczych, przestępczość komputerowa i przestępczość zorganizowana.

W zależności od rozwoju przestępczości Rada może przyjąć decyzję określającą inne dziedziny przestępczości spełniające kryteria, o których mowa w niniejszym ustępie. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. Jeżeli zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w sprawach karnych okaże się niezbędne w celu zapewnienia skutecznego wprowadzania w życie polityki Unii w dziedzinie, która stała się przedmiotem środków harmonizujących, dyrektywy mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w danej dziedzinie. Dyrektywy te przyjmuje się zgodnie ze zwykłą lub specjalną procedurą prawodawczą, taką samą jak procedura stosowana do przyjmowania stosownych środków harmonizujących, bez uszczerbku dla artykułu 61i.

3. Jeżeli członek Rady uzna, że projekt dyrektywy, o której mowa w ustępie 1 lub 2, mógłby naruszać podstawowe aspekty jego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu dyrektywy, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia dotyczące wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 69c

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić środki w celu promowania i wspierania działania Państw Członkowskich w dziedzinie zapobiegania przestępczości, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

ARTYKUŁ 69d

1. Zadaniem Eurojust jest wspieranie oraz wzmacnianie koordynacji i współpracy między krajowymi organami śledczymi i organami ścigania w odniesieniu do poważnej przestępczości, która dotyka dwóch lub więcej Państw Członkowskich lub która wymaga wspólnego ścigania, w oparciu o operacje przeprowadzane i informacje dostarczane przez organy Państw Członkowskich i Europol.

W związku z tym Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Eurojust. Zadania te mogą obejmować:

a) wszczynanie śledztwa karnego oraz występowanie z wnioskiem o wszczęcie ścigania prowadzonego przez właściwe organy krajowe, w szczególności dotyczącego przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii;

b) koordynację śledztw i ścigania, o których mowa w literze a);

c) wzmacnianie współpracy sądowej, w tym przez rozstrzyganie sporów o właściwość i ścisłą współpracę z Europejską Siecią Sądową.

Rozporządzenia te określają także warunki uczestnictwa Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych w ocenie działalności Eurojust.

2. W ramach ścigania, o którym mowa w ustępie 1, i bez uszczerbku dla artykułu 69e, czynności urzędowe w postępowaniu sądowym są dokonywane przez właściwych urzędników krajowych.

ARTYKUŁ 69e

1. W celu zwalczania przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może ustanowić Prokuraturę Europejską w oparciu o Eurojust. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

W przypadku braku jednomyślności grupa co najmniej dziewięciu Państw Członkowskich może wystąpić z wnioskiem o przekazanie projektu rozporządzenia Radzie Europejskiej. W takim przypadku procedura w Radzie zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt Radzie do przyjęcia.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu rozporządzenia, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

2. Prokuratura Europejska jest właściwa do spraw dochodzenia, ścigania i stawiania przed sądem, w stosownych przypadkach w powiązaniu z Europolem, sprawców i współsprawców przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii, określonych w rozporządzeniu przewidzianym w ustępie 1. Prokuratura Europejska jest właściwa do wnoszenia przed właściwe sądy Państw Członkowskich publicznego oskarżenia w odniesieniu do tych przestępstw.

3. Rozporządzenia, o których mowa w ustępie 1, określają statut Prokuratury Europejskiej, warunki wypełniania jej funkcji, zasady proceduralne mające zastosowanie do jej działań, jak również zasady dopuszczalności dowodów oraz zasady sądowej kontroli czynności procesowych podjętych przez nią przy wypełnianiu jej funkcji.

4. Rada Europejska może, jednocześnie lub później, przyjąć decyzję zmieniającą ustęp 1 w celu rozszerzenia uprawnień Prokuratury Europejskiej na zwalczanie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym oraz odpowiednio zmieniającą w związku z tym ustęp 2 w odniesieniu do sprawców i współsprawców poważnych przestępstw dotykających więcej niż jedno Państwo Członkowskie. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po konsultacji z Komisją.”.

WSPÓŁPRACA POLICYJNA

68) Dodaje się rozdział 5 i artykuły 69f, 69g i 69h w poniższym brzmieniu. Artykuły 69f i 69g zastępują artykuł 30 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej i artykuł 69h zastępuje artykuł 32 tego Traktatu, zgodnie z artykułem 1 punkt 51) niniejszego Traktatu.

„ROZDZIAŁ 5

WSPÓŁPRACA POLICYJNA

ARTYKUŁ 69f

1. Unia rozwija współpracę policyjną obejmującą wszystkie właściwe organy Państw Członkowskich, w tym służby policji, służby celne oraz inne organy ścigania wyspecjalizowane w zapobieganiu przestępstwom lub ich wykrywaniu i ściganiu.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanawiać środki dotyczące:

a) gromadzenia, przechowywania, przetwarzania, analizowania i wymiany istotnych informacji;

b) wspierania szkolenia pracowników, jak również współpracy w zakresie wymiany pracowników oraz wyposażenia i badań w dziedzinie kryminalistyki;

c) wspólnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

3. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może ustanowić środki dotyczące współpracy operacyjnej między organami, o których mowa w niniejszym artykule. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

W przypadku braku jednomyślności grupa co najmniej dziewięciu Państw Członkowskich może wystąpić z wnioskiem o przekazanie projektu środków Radzie Europejskiej. W takim przypadku procedura w Radzie zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt Radzie do przyjęcia.

www.rcl.gov.pl

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu środków, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

Procedury specjalnej przewidzianej w akapicie drugim i trzecim nie stosuje się do aktów, które stanowią rozwinięcie dorobku Schengen.

ARTYKUŁ 69g

1. Zadaniem Europolu jest wspieranie i wzmacnianie działań organów policyjnych i innych organów ścigania Państw Członkowskich, jak również ich wzajemnej współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości dotykającej dwóch lub więcej Państw Członkowskich, terroryzmu oraz form przestępczości naruszających wspólny interes objęty polityką Unii.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Europolu. Zadania te mogą obejmować:

a) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizę i wymianę informacji, przekazywanych zwłaszcza przez organy Państw Członkowskich, państw trzecich lub instytucji spoza Unii;

b) koordynowanie, organizowanie i prowadzenie dochodzeń i działań operacyjnych prowadzonych wspólnie z właściwymi organami Państw Członkowskich lub w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowych, w stosownych przypadkach w powiązaniu z Eurojust.

Rozporządzenia te określają również procedury kontroli działań Europolu przez Parlament Europejski, w której uczestniczą parlamenty narodowe.

3. Wszelkie działania operacyjne Europolu są prowadzone w powiązaniu i w porozumieniu z organami Państwa Członkowskiego lub Państw Członkowskich, których terytorium dotyczą. Stosowanie środków przymusu należy do wyłącznej kompetencji właściwych organów krajowych.

ARTYKUŁ 69h

Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, określa warunki i granice, w jakich właściwe organy Państw Członkowskich, o których mowa w artykułach 69a i 69f, mogą podejmować działania na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w powiązaniu i w porozumieniu z organami tego Państwa. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.".

TRANSPORT

69) W artykule 70 skreśla się wyrazy „przez Państwa Członkowskie".

70) W artykule 71 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy przyjmowaniu środków, o których mowa w ustępie 1, uwzględnia się przypadki, w których zastosowanie tych środków może poważnie wpływać na jakość życia i poziom zatrudnienia w pewnych regionach, jak również na funkcjonowanie infrastruktury transportowej.".

71) Na początku artykułu 72 wyrazy „... bez jednomyślnej zgody Rady ..." zastępuje się wyrazami „... bez przyjęcia jednomyślnie przez Radę środka przyznającego odstępstwo ...".

72) W artykule 75 wprowadza się następujące zmiany:

a) (*nie dotyczy wersji polskiej*);

b) w ustępie 2 wyraz „Radę" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Radę";

c) w ustępie 3 akapit pierwszy wyrazy „Komitetem Ekonomiczno-Społecznym" zastępuje się wyrazami „Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym".

73) W artykule 78 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszy artykuł.".

www.rcl.gov.pl

74) W artykule 79 skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „…, bez uszczerbku dla kompetencji Komitetu Ekonomiczno-Społecznego".

75) W artykule 80 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące transportu morskiego i lotniczego. Stanowią one po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.".

REGUŁY KONKURENCJI

76) W artykule 85 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:

„3. Komisja może przyjmować rozporządzenia dotyczące kategorii porozumień, w odniesieniu do których Rada przyjęła rozporządzenie lub dyrektywę zgodnie z artykułem 83 ustęp 2 litera b).".

77) W artykule 87 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 na końcu litery c) dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszą literę.";

b) w ustępie 3 na końcu litery a) dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „…, jak również regionów, o których mowa w artykule 299, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej".

78) W artykule 88 dodaje się nowy ustęp 4 w brzmieniu:

„4. Komisja może przyjąć rozporządzenia dotyczące kategorii pomocy państwa, w odniesieniu do których Rada postanowiła, zgodnie z artykułem 89, że mogą one zostać zwolnione z procedury przewidzianej w ustępie 3 niniejszego artykułu.".

www.rcl.gov.pl

POSTANOWIENIA PODATKOWE

79) W artykule 93 na końcu wyrazy „... w terminie przewidzianym w artykule 14" zastępuje się wyrazami „oraz uniknięcia zakłóceń konkurencji".

ZBLIŻANIE USTAWODAWSTW

80) Odwraca się kolejność artykułów 94 i 95. Artykuł 94 otrzymuje oznaczenie artykuł 95, a artykuł 95 otrzymuje oznaczenie artykuł 94.

81) W artykule 95, który otrzymuje oznaczenie artykuł 94, wprowadza się następujące zmiany:

a) na początku ustępu 1 skreśla się wyrazy „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 94 i";

b) na początku ustępu 4 fragment zdania w brzmieniu: „Jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego..." zastępuje się wyrazami „Jeżeli po przyjęciu środka harmonizującego przez Parlament Europejski i Radę, przez Radę lub przez Komisję, ...";

c) na początku ustępu 5 fragment zdania w brzmieniu: „Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego..." zastępuje się wyrazami „Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeżeli po przyjęciu środka harmonizującego przez Parlament Europejski i Radę, przez Radę lub przez Komisję, ...";

d) (*nie dotyczy wersji polskiej*).

82) W artykule 94, który otrzymuje oznaczenie artykuł 95, na początku dodaje się wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułu 94, ...".

83) W artykule 96 akapit drugi zdanie pierwsze wyrazy „Rada, na wniosek Komisji, uchwala ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą przyjmują ...". Zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Mogą zostać przyjęte wszelkie inne właściwe środki przewidziane w Traktatach.".

www.rcl.gov.pl

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

84) Jako ostatni artykuł tytułu VI dodaje się nowy artykuł 97a w brzmieniu:

„Artykuł 97a

W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki dotyczące tworzenia europejskich tytułów prawnych w celu zapewnienia jednolitej ochrony praw własności intelektualnej w Unii oraz utworzenia scentralizowanych na poziomie Unii systemów zezwoleń, koordynacji i nadzoru.

Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawia w drodze rozporządzeń systemy językowe dotyczące europejskich tytułów prawnych. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

85) Jako pierwszy artykuł tytułu VII dodaje się artykuł 97b, który otrzymuje brzmienie artykułu 4; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) w ustępie 1 skreśla się wyrazy „i zgodnie z harmonogramem”, wraz ze stosownym dostosowaniem gramatycznym pozostałej części zdania;

b) w ustępie 2 fragment zdania w brzmieniu: „Równolegle, na warunkach i zgodnie z harmonogramem i procedurami przewidzianymi w niniejszym Traktacie, działania te obejmują nieodwołalne ustalenie kursów wymiany walut, prowadzące do ustanowienia jednej waluty, ECU, …” zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Równolegle, na warunkach i zgodnie z procedurami przewidzianymi w Traktatach, działania te obejmują jedną walutę, euro, …”.

www.isap.gov.pl

86) W artykule 99 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 4 akapit pierwszy zdanie pierwsze zastępuje się dwoma zdaniami w brzmieniu:

„Jeżeli w ramach procedury, o której mowa w ustępie 3, zostanie stwierdzone, że polityki gospodarcze Państwa Członkowskiego nie są zgodne z ogólnymi kierunkami, o których mowa w ustępie 2, lub zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Komisja może skierować do danego Państwa Członkowskiego ostrzeżenie. Rada, na zalecenie Komisji, może kierować do danego Państwa Członkowskiego niezbędne zalecenia.";

b) w ustępie 4 akapit drugi otrzymuje oznaczenie ustęp 5, a dotychczasowy ustęp 5 otrzymuje oznaczenie ustęp 6;

c) w ustępie 4 dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„W zakresie niniejszego ustępu, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).";

d) w ustępie 5, który otrzymał oznaczenie ustęp 6, fragment zdania w brzmieniu: „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 252, może przyjąć szczegółowe zasady ..." zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą przyjąć szczegółowe zasady ..." i skreśla się wyrazy „niniejszego artykułu".

TRUDNOŚCI W ZAOPATRZENIU W NIEKTÓRE PRODUKTY (ENERGIA)

87) W artykule 100 ustęp 2 wyrazy „wspólnotową pomoc finansową" zastępuje się wyrazami „pomoc finansową Unii", a ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla innych procedur przewidzianych w Traktatach, Rada, na wniosek Komisji, może postanowić, w duchu solidarności między Państwami Członkowskimi, o środkach stosownych do sytuacji gospodarczej, w szczególności w przypadku wystąpienia poważnych trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty, zwłaszcza w obszarze energii.".

www.isap.sejm.gov.pl

POZOSTAŁE POSTANOWIENIA – POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

88) W artykule 102 skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozbawia się oznaczenia liczbowego.

89) W artykule 103 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada, stanowiąc na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może w razie potrzeby sprecyzować definicje w celu zastosowania zakazów, o których mowa w artykułach 101 i 102, jak również w niniejszym artykule.".

PROCEDURA DOTYCZĄCA NADMIERNEGO DEFICYTU

90) W artykule 104 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli Komisja uzna, że w Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić, kieruje opinię do danego Państwa Członkowskiego i informuje o tym Radę.";

b) w ustępie 6 wyraz „zalecenie" zastępuje się wyrazem „wniosek";

c) w ustępie 7 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Jeżeli Rada stwierdzi, zgodnie z ustępem 6, że istnieje nadmierny deficyt, przyjmuje na zalecenie Komisji, bez nieuzasadnionej zwłoki, zalecenia skierowane do danego Państwa Członkowskiego w celu położenia przez nie kresu tej sytuacji w oznaczonym terminie.";

d) w ustępie 11 akapit pierwszy w zdaniu wprowadzającym wyraz „zaostrzeniu" zastępuje się wyrazem „wzmocnieniu";

e) w ustępie 12 na początku zdania pierwszego wyrazy „swoje decyzje" zastępuje się wyrazami „swoje decyzje lub zalecenia";

www.rcl.gov.pl

f) ustęp 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Jeżeli Rada podejmuje decyzje lub wydaje zalecenia, o których mowa w ustępach 8, 9, 11 i 12, stanowi ona na zalecenie Komisji.

Jeżeli Rada przyjmuje środki, o których mowa w ustępach 6–9, 11 i 12, stanowi ona nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).";

g) w ustępie 14 w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „przed 1 stycznia 1994 roku".

POLITYKA PIENIĘŻNA

91) W artykule 105 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 zdanie pierwsze skrót „ESBC" zastępuje się wyrazami „Europejskiego Systemu Banków Centralnych, zwanego dalej »ESBC«,";

b) w ustępie 2 tiret drugie odesłanie do artykułu 111 zastępuje się odesłaniem do artykułu 188o;

c) tekst ustępu 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Europejskim Bankiem Centralnym, może powierzyć Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania dotyczące polityk w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych.".

www.sejm.gov.pl

92) W artykule 106 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazie „... banknotów ..." dodaje się wyraz „euro";

b) w ustępie 2 zdanie pierwsze po wyrazie „... monety ..." dodaje się wyraz „euro"; na początku drugiego zdania wyrazy „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 252 i po konsultacji z EBC, ..." zastępuje się wyrazami: „Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym, ...".

93) W artykule 107 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustępy 1 i 2, a ustępy 3, 4, 5 i 6 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 1, 2, 3 i 4;

b) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Statut ESBC" zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwany dalej »Statutem ESBC i EBC« ...";

c) ustęp 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, otrzymuje brzmienie:

„3. Artykuły 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 litera a) oraz artykuł 36 Statutu ESBC i EBC mogą zostać zmienione przez Parlament Europejski i Radę stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą. Stanowią one na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Komisją albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.".

94) W artykule 109 skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „..., najpóźniej z datą ustanowienia ESBC,".

95) W artykule 110 ustęp 2 skreśla się cztery pierwsze akapity.

www.rcl.gov.pl

ŚRODKI DOTYCZĄCE STOSOWANIA EURO

96) W artykule 111 tekst ustępów 1–3 i 5 otrzymuje, odpowiednio, oznaczenie artykuł 188o ustępy 1–4; zmienia się je zgodnie z punktem 174) poniżej. Tekst ustępu 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 115c ustęp 1; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 100) poniżej.

97) Dodaje się artykuł 111a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 111a

Bez uszczerbku dla uprawnień Europejskiego Banku Centralnego, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki niezbędne do używania euro jako jednej waluty. Środki te są przyjmowane po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.”.

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE (UGW)

98) Tekst artykułu 112 otrzymuje oznaczenie artykuł 245b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 228) poniżej. Tekst artykułu 113 otrzymuje oznaczenie artykuł 245c.

99) W artykule 114 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „Komitet Walutowy o charakterze doradczym” zastępuje się wyrazami „Komitet Ekonomiczno-Finansowy”;

b) w ustępie 1 skreśla się akapity drugi i trzeci;

c) w ustępie 2 skreśla się akapit pierwszy; w tiret trzecim odesłanie do artykułu 99 ustępy 2, 3, 4 i 5 zastępuje się odesłaniem do artykułu 99 ustępy 2, 3, 4 i 6, a odesłania do artykułu 122 ustęp 2 i artykułu 123 ustępy 4 i 5 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a ustępy 2 i 3;

d) w ustępie 4 odesłanie do artykułów 122 i 123 zastępuje się odesłaniem do artykułu 116a.

www.rcl.gov.pl

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH WALUTĄ JEST EURO

100) Dodaje się nowy rozdział 3a i nowe artykuły 115a, 115b i 115c w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3a

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH WALUTĄ JEST EURO

ARTYKUŁ 115a

1. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej oraz zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów, Rada, zgodnie z odpowiednią procedurą spośród tych, o których mowa w artykułach 99 i 104, z wyjątkiem procedury przewidzianej w artykule 104 ustęp 14, przyjmuje środki w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, w celu:

a) wzmocnienia koordynacji i nadzoru ich dyscypliny budżetowej;

b) określenia kierunków, w zakresie w jakim ich to dotyczy, polityki gospodarczej, czuwając nad zgodnością tych kierunków z kierunkami przyjętymi dla całej Unii oraz zapewniając nadzór nad nimi.

2. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępie 1, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).

ARTYKUŁ 115b

Szczegóły dotyczące spotkań ministrów Państw Członkowskich, których walutą jest euro, są ustalone w Protokole w sprawie Eurogrupy.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 115c

1. W celu zapewnienia pozycji dla euro w międzynarodowym systemie walutowym, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję ustanawiającą wspólne stanowiska w kwestiach szczególnego zainteresowania dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

2. Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

3. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępach 1 i 2, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).".

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH OBJĘTYCH DEROGACJĄ

101) Uchyla się artykuł 116 i dodaje się artykuł 116a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 116a

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do których Rada nie zadecydowała, że spełniają one warunki niezbędne do przyjęcia euro, zwane są dalej „Państwami Członkowskimi objętymi derogacją".

www.isap.sejm.gov.pl

2. Do Państw Członkowskich objętych derogacją nie stosuje się następujących postanowień Traktatów:

a) przyjmowanie części ogólnych kierunków polityk gospodarczych dotyczących strefy euro w sposób ogólny (artykuł 99 ustęp 2);

b) środki przymusowe mające na celu zaradzenie nadmiernemu deficytowi (artykuł 104 ustępy 9 i 11);

c) cele i zadania ESBC (artykuł 105 ustępy 1, 2, 3 i 5);

d) emisja euro (artykuł 106);

e) akty Europejskiego Banku Centralnego (artykuł 110);

f) środki dotyczące używania euro (artykuł 111a);

g) porozumienia walutowe i inne środki dotyczące polityki kursowej (artykuł 188o);

h) mianowanie członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego (artykuł 245b ustęp 2);

i) decyzje ustanawiające wspólne stanowiska w kwestiach szczególnego zainteresowania dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych (artykuł 115c ustęp 1);

j) środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych (artykuł 115c ustęp 2).

W związku z tym, w artykułach, o których mowa w literach a)–j), przez „Państwa Członkowskie" rozumie się Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

3. Państwa Członkowskie objęte derogacją i ich krajowe banki centralne są wyłączone z praw i obowiązków w ramach ESBC, zgodnie z rozdziałem IX Statutu ESBC i EBC.

www.rcl.gov.pl

4. Prawa głosu członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie objęte derogacją są zawieszone podczas przyjmowania przez Radę środków, o których mowa w artykułach wymienionych w ustępie 2, a także w następujących przypadkach:

a) zaleceń kierowanych do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, w ramach wielostronnego nadzoru, w tym dotyczących programów stabilności i ostrzeżeń (artykuł 99 ustęp 4);

b) środków odnoszących się do nadmiernych deficytów dotyczących Państw Członkowskich, których walutą jest euro (artykuł 104 ustępy 6, 7, 8, 12 i 13).

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).".

102) Uchyla się artykuł 117, z wyjątkiem pięciu pierwszych tiret artykułu 117 ustęp 2, które stają się pięcioma pierwszymi tiret artykułu 118a ustęp 2; wprowadza się w nich zmiany zgodnie z punktem 103) poniżej. Dodaje się artykuł 117a, przy czym:

a) jego ustęp 1 otrzymuje brzmienie artykułu 121 ustęp 1 z uwzględnieniem następujących zmian:

(i) w całym ustępie wyraz „EIW" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Europejski Bank Centralny";

(ii) na początku akapitu pierwszego dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „Co najmniej co dwa lata lub na wniosek Państwa Członkowskiego objętego derogacją, …";

(iii) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze wyrazy „… postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie w wypełnianiu ich zobowiązań …" zastępuje się wyrazami „postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie objęte derogacją w wypełnianiu ich zobowiązań …";

(iv) w akapicie pierwszym zdanie drugie wyrazy „… każdego Państwa Członkowskiego …" zastępuje się wyrazami „… każdego z tych Państw Członkowskich …" i skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu";

(v) w akapicie pierwszym tiret trzecie wyrazy „mechanizmem wymiany walut" zastępuje się wyrazami „mechanizmem kursów wymiany walut …", a wyrazy „… w stosunku do waluty innego Państwa Członkowskiego" zastępuje się wyrazami „… w stosunku do euro";

(vi) w akapicie pierwszym tiret czwarte wyrazy „… Państwo Członkowskie …" zastępuje się wyrazami „… Państwo Członkowskie objęte derogacją …", a wyrazy „… w mechanizmie wymiany walut europejskiego systemu walutowego …" zastępuje się wyrazami „… w mechanizmie kursów wymiany walut …";

(vii) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „stan rozwoju ECU,";

b) jego ustęp 2 otrzymuje brzmienie artykułu 122 ustęp 2 zdanie drugie; wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) na końcu tekstu wyrazy „określonych w artykule 121 ustęp 1" zastępuje się wyrazami „określonych w ustępie 1";

(ii) dodaje się nowe akapity drugi i trzeci w brzmieniu:

„Rada stanowi po otrzymaniu zalecenia od kwalifikowanej większości jej członków reprezentujących Państwa Członkowskie, których walutą jest euro. Członkowie ci stanowią w terminie sześciu miesięcy od otrzymania przez Radę wniosku Komisji.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków, o której mowa w akapicie drugim, określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).";

c) jego ustęp 3 otrzymuje brzmienie artykułu 123 ustęp 5; wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) na początku ustępu fragment zdania w brzmieniu: „Jeśli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 122 ustęp 2, o uchyleniu derogacji, …" zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Jeżeli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w ustępie 2, o zakończeniu stosowania derogacji, …",

(ii) wyrazy „określa kurs …" zastępuje się wyrazami „nieodwołalnie określa kurs …".

www.rcl.gov.pl

103) Uchyla się artykuł 118. Dodaje się artykuł 118a, przy czym:

a) jego ustęp 1 otrzymuje brzmienie artykułu 123 ustęp 3; skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu";

b) jego ustęp 2 otrzymuje brzmienie pierwszych pięciu tiret artykułu 117 ustęp 2; w pięciu tiret wprowadza się zmiany wskazane poniżej, przy czym zostają one poprzedzone zdaniem wprowadzającym w brzmieniu:

„Jeżeli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją, Europejski Bank Centralny w odniesieniu do tych Państw Członkowskich:"

(i) w tiret trzecim wyrazy „europejskiego systemu walutowego" zastępuje się wyrazami „mechanizmu kursu wymiany walut";

(ii) tiret piąte otrzymuje brzmienie:

„– wykonuje dawne funkcje Europejskiego Funduszu Współpracy Walutowej, które zostały wcześniej przejęte przez Europejski Instytut Walutowy.".

104) Dodaje się artykuł 118b, który otrzymuje brzmienie artykułu 124 ustęp 1; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) fragment zdania w brzmieniu: „Aż do rozpoczęcia trzeciego etapu każde Państwo Członkowskie traktuje ..." zastępuje się wyrazami „Każde Państwo Członkowskie objęte derogacją traktuje ...";

b) fragment zdania w brzmieniu: „... europejskiego systemu walutowego (ESW) i dzięki rozwojowi ECU, w poszanowaniu istniejących w tej dziedzinie kompetencji" zastępuje się wyrazami „... mechanizmu kursu wymiany walut".

www.rcl.gov.pl

105) W artykule 119 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 akapit pierwszy po wyrazach „Państwa Członkowskiego" dodaje się wyrazy „objętego derogacją" i skreśla się wyraz „stopniową"; w akapicie drugim po wyrazach „Państwo Członkowskie" dodaje się wyrazy „objęte derogacją";

b) w ustępie 2 litera a) po wyrazach „Państwa Członkowskie" dodaje się wyrazy „objęte derogacją", a w literze b) wyrazy „państwo znajdujące się w trudnej sytuacji ..." zastępuje się wyrazami „Państwo Członkowskie objęte derogacją, które znajduje się w trudnej sytuacji, ...";

c) w ustępie 3 wyrazy „Komisja upoważnia Państwo mające trudności ..." zastępuje się wyrazami „Komisja upoważnia Państwo Członkowskie objęte derogacją, które znajduje się w trudnej sytuacji, ...";

d) skreśla się ustęp 4.

106) W artykule 120 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 wyrazy „zainteresowane Państwo Członkowskie może podjąć ..." zastępuje się wyrazami „Państwo Członkowskie objęte derogacją może podjąć ...";

b) w ustępie 3 wyraz „opinii" zastępuje się wyrazem „zalecenia";

c) skreśla się ustęp 4.

107) W artykule 121 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 1; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 121 uchyla się.

108) W artykule 122 ustęp 2 zdanie drugie otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 2 akapit pierwszy; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 122 uchyla się.

www.rcl.gov.pl

109) W artykule 123 ustęp 3 otrzymuje oznaczenie artykuł 118a ustęp 1, natomiast ustęp 5 otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 3; wprowadza się w nich zmiany zgodnie, odpowiednio, z punktem 103) i punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 123 uchyla się.

110) W artykule 124 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 118b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 104) powyżej. Pozostałą część artykułu 124 uchyla się.

ZATRUDNIENIE

111) W artykule 125 skreśla się wyrazy „i artykule 2 niniejszego Traktatu".

TYTUŁY PRZENIESIONE

112) Tytuł IX „WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA" oraz artykuły 131 i 133 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie tytuł II w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz artykuł 188b i 188c. W artykule 131 wprowadza się zmiany zgodnie z punktem 157) poniżej, zaś artykuł 133 zastępuje się artykułem 188c.

Uchyla się artykuły 132 i 134.

113) Tytuł X „WSPÓŁPRACA CELNA" i artykuł 135 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 1a w tytule Ia „Swobodny przepływ towarów" i artykuł 27a, zgodnie z punktem 45) powyżej.

POLITYKA SPOŁECZNA

114) Nagłówek tytułu XI „POLITYKA SPOŁECZNA, EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE I MŁODZIEŻ" otrzymuje brzmienie: „POLITYKA SPOŁECZNA" i oznaczenie tytuł IX; skreśla się nagłówek „Rozdział 1 – Postanowienia dotyczące zagadnień społecznych".

115) Dodaje się nowy artykuł 136a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 136a

Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich autonomię.

Trójstronny szczyt społeczny do spraw wzrostu i zatrudnienia przyczynia się do dialogu społecznego.".

116) W artykule 137 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 akapit pierwszy część wprowadzająca wyraz „Rada:" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada:", wraz z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym czasowników; akapit drugi zdanie pierwsze dzieli się na dwa akapity w brzmieniu:

„Parlament Europejski i Rada stanowią zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

W dziedzinach, o których mowa w ustępie 1 litery c), d), f) i g), Rada stanowi jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i wymienionymi wyżej Komitetami.".

Akapit drugi zdanie drugie staje się ostatnim akapitem i skreśla się wyrazy „niniejszego artykułu";

b) w ustępie 3 akapit pierwszy dodaje się na końcu fragment zdania w brzmieniu: „ … lub, w stosownych przypadkach, wykonanie decyzji Rady przyjętej zgodnie z artykułem 139."; w akapicie drugim po wyrazie „dyrektywy" dodaje się wyrazy „… lub decyzji", a wyrazy „… dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249," zastępuje się wyrazami „… dyrektywa lub decyzja powinna być przetransponowana lub wykonana".

117) W artykule 138 ustęp 4 zdanie pierwsze wyrazy „Przy okazji tej konsultacji …" zastępuje się wyrazami „Przy okazji konsultacji, o których mowa w ustępach 2 i 3, …", a w zdaniu drugim wyrazy „Czas trwania procedury" zastępuje się wyrazami „Czas trwania tego procesu".

118) W artykule 139 ustęp 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Parlament Europejski jest informowany.";

b) w akapicie drugim, początek zdania pierwszego „Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadku gdy dana umowa …" zastępuje się wyrazami „Rada stanowi jednomyślnie, gdy dana umowa …" i skreśla się zdanie ostatnie.

119) W artykule 140 akapit drugi na końcu dodaje się tekst w brzmieniu: „..., w szczególności poprzez inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany".

120) W artykule 143 skreśla się akapit drugi.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

121) Rozdział 2 otrzymuje oznaczenie „TYTUŁ X".

122) W artykule 148 wyrazy „podejmuje decyzje wykonawcze" zastępuje się wyrazami „przyjmuje rozporządzenia wykonawcze".

EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE, MŁODZIEŻ I SPORT

123) Rozdział 3 otrzymuje oznaczenie „TYTUŁ XI", zaś wyrazy „... I MŁODZIEŻ" na końcu jego nagłówka zastępuje się wyrazami „..., MŁODZIEŻ I SPORT".

124) W artykule 149 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną.";

b) w ustępie 2 tiret piąte dodaje się na końcu wyrazy „... a także zachęcania młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy,"; jako ostatnie tiret dodaje się tiret w brzmieniu:

„– rozwoju europejskiego wymiaru sportu, przez popieranie uczciwości i dostępności we współzawodnictwie sportowym oraz współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za sport, jak również przez ochronę integralności fizycznej i psychicznej sportowców, w szczególności tych najmłodszych.";

c) w ustępie 3 wyrazy „w dziedzinie edukacji" zastępuje się wyrazami „w dziedzinie edukacji i sportu";

d) w ustępie 4 skreśla się wyrazy „..., Rada przyjmuje", a tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, przyjmują środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich,"; tiret drugie rozpoczyna się wyrazami „Rada przyjmuje ...".

125) W artykule 150 ustęp 4 na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Rada przyjmuje także na wniosek Komisji zalecenia.".

KULTURA

126) W artykule 151 ustęp 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) w zdaniu wprowadzającym skreśla się wyrazy „..., Rada przyjmuje";

b) w tiret pierwsze pierwszy fragment zdania otrzymuje brzmienie: „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Regionów, przyjmują środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich,", natomiast fragment zdania po średniku skreśla się;

c) w tiret drugim skreśla się wyrazy „..., stanowiąc jednomyślnie", a tiret rozpoczyna się wyrazami „Rada wydaje ...".

ZDROWIE PUBLICZNE

127) W artykule 152 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 akapit drugi wyraz „ludzkiego" zastępuje się wyrazami „fizycznego i psychicznego", a na końcu akapitu dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „..., a także monitorowanie poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesne ostrzeganie w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczanie.";

b) w ustępie 2 na końcu akapitu pierwszego dodaje się zdanie w brzmieniu: „Unia zachęca w szczególności do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia komplementarności ich usług zdrowotnych w regionach przygranicznych.";

www.rcl.gov.pl

c) w ustępie 2 na końcu akapitu drugiego dodaje się tekst w brzmieniu: „ ..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany";

d) w ustępie 4 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym zdanie wprowadzające dodaje się na początku fragment zdania w brzmieniu: „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 2a ustęp 5 i artykułu 2e litera a) oraz zgodnie z artykułem 2c ustęp 2 litera k), ...", a na końcu dodaje się wyrazy „..., w celu stawienia czoła wspólnym zagadnieniom związanym z bezpieczeństwem";

(ii) w literze b) skreśla się wyrazy „na zasadzie odstępstwa od artykułu 37, ...";

(iii) dodaje się nową literę c) w brzmieniu:

„c) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa produktów leczniczych i wyrobów medycznych.";

(iv) dotychczasowa litera c) otrzymuje oznaczenie ustęp 5 w brzmieniu:

„5. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, mogą również ustanowić środki zachęcające, zmierzające do ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego, w szczególności zwalczania epidemii transgranicznych, środki dotyczące monitorowania poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesnego ostrzegania w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczania, jak również środki, których bezpośrednim celem jest ochrona zdrowia publicznego w związku z tytoniem i nadużywaniem alkoholu, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.";

e) akapit drugi dotychczasowego ustępu 4 otrzymuje oznaczenie ustęp 6, a ustęp 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 7, otrzymuje brzmienie:

„7. Działania Unii są prowadzone w poszanowaniu obowiązków Państw Członkowskich w zakresie określania ich polityki dotyczącej zdrowia, jak również organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej. Obowiązki Państw Członkowskich obejmują zarządzanie usługami zdrowotnymi i opieką medyczną, jak również przydział przyznanych im zasobów. Środki, o których mowa w ustępie 4 litera a), nie naruszają przepisów krajowych dotyczących oddawania organów i krwi lub ich wykorzystywania do celów medycznych.".

www.isap.sejm.gov.pl

OCHRONA KONSUMENTÓW

128) W artykule 153 ustęp 2 otrzymuje oznaczenie artykuł 6a, a ustępy 3, 4 i 5 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 2, 3 i 4.

PRZEMYSŁ

129) W artykule 157 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 dodaje się na końcu tekst w brzmieniu: „..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany";

b) w ustępie 3 akapit pierwszy na końcu zdania drugiego dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „..., z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich".

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

130) Nagłówek tytułu XVII otrzymuje brzmienie: „SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA".

131) W artykule 158 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „spójności gospodarczej i społecznej" zastępuje się wyrazami „spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej";

b) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub wysp" i wyrazy „..., w tym obszarów wiejskich";

c) dodaje się nowy akapit w brzmieniu: „Wśród regionów, o których mowa, szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.".

www.rcl.gov.pl

132) W artykule 159 akapit drugi wyrazy „gospodarczej i społecznej" zastępuje się wyrazami „gospodarczej, społecznej i terytorialnej".

133) W artykule 161 wprowadza się następujące zmiany:

a) na początku akapitu pierwszego zdanie pierwsze wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułu 162, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego ..." zastępuje się wyrazami „Bez uszczerbku dla artykułu 162, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą ...", a pierwszy czasownik po nich następujący otrzymuje liczbę mnogą. W zdaniu drugim wyrazy „Rada, stanowiąc według tej samej procedury, określa ..." zastępuje się wyrazami „Według tej samej procedury określane są ...";

b) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „przez Radę";

c) skreśla się akapit trzeci.

134) W artykule 162 akapit pierwszy wyrazy „Decyzje wykonawcze" zastępuje się wyrazami „Rozporządzenia wykonawcze".

BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY

135) W nagłówku tytułu XVIII dodaje się wyrazy „ORAZ PRZESTRZEŃ KOSMICZNA".

136) W artykule 163 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia ma na celu wzmacnianie swojej bazy naukowej i technologicznej przez utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej, w której naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie, oraz sprzyjanie rozwojowi swojej konkurencyjności, także w przemyśle, a także promowanie działalności badawczej uznanej za niezbędną na mocy innych rozdziałów Traktatów.";

b) w ustępie 2 fragment zdania „... zmierzając w szczególności do umożliwienia przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego ..." zastępuje się wyrazami „... zmierzając w szczególności do umożliwienia naukowcom swobodnej współpracy ponad granicami, a przedsiębiorstwom – pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego ...".

www.rcl.gov.pl

137) W artykule 165 ustęp 2 na końcu dodaje się tekst w brzmieniu: „..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany".

138) W artykule 166 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 4 wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji" zastępuje się wyrazami „Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą";

b) dodaje się nowy ustęp 5 w brzmieniu:

„5. Jako uzupełnienie działań przewidzianych w wieloletnim programie ramowym, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, ustanawiają środki niezbędne do realizacji europejskiej przestrzeni badawczej.".

139) W artykule 167 wyraz „Rada" zastępuje się wyrazem „Unia".

140) W artykule 168 akapit drugi wyraz „Rada" zastępuje się wyrazem „Unia".

141) W artykule 170 akapit drugi skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „...; umowy te są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300".

PRZESTRZEŃ KOSMICZNA

142) Dodaje się nowy artykuł 172a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 172a

1. W celu wspierania postępu naukowo-technicznego, konkurencyjności przemysłowej i realizacji swoich polityk, Unia opracowuje europejską politykę przestrzeni kosmicznej. W tym celu Unia może promować wspólne inicjatywy, popierać badania i rozwój technologiczny i koordynować wysiłki niezbędne dla badania i wykorzystania przestrzeni kosmicznej.

2. W celu przyczynienia się do realizacji celów określonych w ustępie 1, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne środki, które mogą przybrać postać europejskiego programu kosmicznego, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

3. Unia ustanawia odpowiednie stosunki z Europejską Agencją Kosmiczną.

4. Niniejszy artykuł nie narusza pozostałych postanowień niniejszego tytułu.".

ŚRODOWISKO NATURALNE (ZMIANY KLIMATU)

143) W artykule 174 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 tiret czwarte otrzymuje brzmienie:

„– promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.";

b) (*nie dotyczy wersji polskiej*);

c) w ustępie 4 akapit pierwszy skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „..., negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 300".

144) W artykule 175 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, może postanowić o stosowaniu zwykłej procedury prawodawczej do dziedzin, o których mowa w akapicie pierwszym.";

b) w ustępie 3 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „W innych dziedzinach ...", zaś akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Środki niezbędne do realizacji tych programów są przyjmowane na warunkach przewidzianych w ustępie 1 lub 2, zależnie od przypadku.";

www.rcl.gov.pl

c) w ustępie 4 wyrazy „... niektórych środków mających charakter wspólnotowy, ..." zastępuje się wyrazami „... niektórych środków przyjętych przez Unię, ...";

d) w ustępie 5 wyrazy „Rada ustanawia, w akcie dotyczącym przyjęcia takiego środka, właściwe przepisy w formie:" zastępuje się wyrazami „środek ten przewiduje właściwe przepisy w formie:".

TYTUŁY PRZENIESIONE

145) Tytuł XX „WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU" oraz artykuły 177, 179, 180 i 181 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 1 tytułu III w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz artykuły 188d–188g; w artykułach tych wprowadza się zmiany zgodnie z punktami 161) –164) poniżej. Uchyla się artykuł 178.

146) Tytuł XXI „WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI" oraz artykuł 181a otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 2 tytułu III w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz nowy artykuł 188h; w artykule tym wprowadza się zmiany zgodnie z punktem 166) poniżej.

ENERGETYKA

147) Tytuł XX zastępuje się nowym tytułem i nowym artykułem 176a w brzmieniu:

„TYTUŁ XX
ENERGETYKA

ARTYKUŁ 176a

1. W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy środowiska naturalnego, polityka Unii w dziedzinie energetyki ma na celu, w duchu solidarności między Państwami Członkowskimi:

a) zapewnienie funkcjonowania rynku energii;

www.rcl.gov.pl

b) zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii w Unii;

c) wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii; oraz

d) wspieranie wzajemnych połączeń między sieciami energii.

2. Bez uszczerbku dla stosowania innych postanowień Traktatów, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki niezbędne do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępie 1. Środki te są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

Nie naruszają one prawa Państwa Członkowskiego do określania warunków wykorzystania jego zasobów energetycznych, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury jego zaopatrzenia w energię, bez uszczerbku dla artykułu 175 ustęp 2 litera c).

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ustanawia środki, o których mowa w tym ustępie, jeżeli mają one głównie charakter fiskalny.".

TURYSTYKA

148) Tytuł XXI zastępuje się nowym tytułem i nowym artykułem 176b w brzmieniu:

„TYTUŁ XXI
TURYSTYKA

ARTYKUŁ 176b

1. Unia uzupełnia działania Państw Członkowskich w sektorze turystycznym, w szczególności przez wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw Unii w tym sektorze.

W tym celu działania Unii skierowane są na:

a) zachęcanie do tworzenia korzystnego środowiska dla rozwoju przedsiębiorstw w tym sektorze;

www.rcl.gov.pl

b) wspieranie współpracy między Państwami Członkowskimi, w szczególności przez wymianę dobrych praktyk.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają szczególne środki w celu uzupełnienia działań podejmowanych w Państwach Członkowskich służących realizacji celów, o których mowa w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.".

OCHRONA LUDNOŚCI

149) Dodaje się nowy tytuł XXII i nowy artykuł 176c w brzmieniu:

„TYTUŁ XXII
OCHRONA LUDNOŚCI

ARTYKUŁ 176c

1. Unia zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności systemów zapobiegania klęskom żywiołowym lub katastrofom spowodowanymi przez człowieka i ochrony przed nimi.

Działanie Unii zmierza do:

a) wspierania i uzupełniania działań Państw Członkowskich na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w zakresie zapobiegania zagrożeniom, przygotowania personelu ochrony ludności w Państwach Członkowskich i reagowania na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka na terytorium Unii,

b) wspierania szybkiej i skutecznej współpracy operacyjnej krajowych służb ochrony ludności na terytorium Unii,

c) wspierania spójności międzynarodowych działań w zakresie ochrony ludności.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne środki przyczyniające się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.".

www.rcl.gov.pl

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

150) Dodaje się nowy TYTUŁ XXIII i nowy artykuł 176d w brzmieniu:

„TYTUŁ XXIII
WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

ARTYKUŁ 176d

1. Skuteczne wdrażanie prawa Unii przez Państwa Członkowskie, mające istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania Unii, jest uznawane za sprawę będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Unia może wspierać wysiłki Państw Członkowskich zmierzające do poprawy ich zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania prawa Unii. Działanie to może polegać w szczególności na ułatwianiu wymiany informacji i urzędników oraz wspieraniu programów szkolenia. Żadne Państwo Członkowskie nie jest zobowiązane do korzystania z tego wsparcia. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne ku temu środki, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

3. Niniejszy artykuł nie narusza zobowiązań Państw Członkowskich do wdrażania prawa Unii ani prerogatyw i obowiązków Komisji. Nie narusza również pozostałych postanowień Traktatów przewidujących współpracę administracyjną między Państwami Członkowskimi oraz między nimi a Unią.”.

STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH

151) W artykule 182 akapit pierwszy skreśla się na końcu wyrazy „do niniejszego Traktatu”.

152) W artykule 186 wyraz „swoboda” zastępuje się wyrazem „swobodę” i ostatni fragment zdania „... będzie uregulowana w późniejszych konwencjach, które wymagają jednomyślnej zgody Państw Członkowskich” zastępuje się wyrazami „... regulują akty przyjęte zgodnie z artykułem 187”.

153) W artykule 187 wyrazy „stanowiąc jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji”, a na końcu artykułu dodaje się zdanie w brzmieniu: „W przypadku gdy przepisy te są przyjmowane przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII

154) Dodaje się nową część piątą. Jest ona zatytułowana „DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII" i zawiera następujące tytuły i rozdziały:

Tytuł I: Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii
Tytuł II: Wspólna polityka handlowa
Tytuł III: Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna
Rozdział 1: Współpraca na rzecz rozwoju
Rozdział 2: Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi
Rozdział 3: Pomoc humanitarna
Tytuł IV: Środki ograniczające
Tytuł V: Umowy międzynarodowe
Tytuł VI: Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii
Tytuł VII: Klauzula solidarności

POSTANOWIENIA OGÓLNE

155) Dodaje się nowy tytuł I i nowy artykuł 188a w brzmieniu:

„TYTUŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE
DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH UNII

ARTYKUŁ 188a

Działania Unii na arenie międzynarodowej, w rozumieniu niniejszej części, oparte są na zasadach, dążą do osiągnięcia celów i są prowadzone zgodnie z postanowieniami ogólnymi, o których mowa w rozdziale 1 tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej.".

WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA

156) Dodaje się tytuł II „WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA", który otrzymuje nagłówek tytułu IX w części trzeciej.

www.isap.gov.pl

157) Dodaje się artykuł 188b, który otrzymuje brzmienie artykułu 131; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Poprzez utworzenie unii celnej zgodnie z artykułami 23–27 Unia przyczynia się, we wspólnym interesie, do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych oraz do zmniejszenia barier celnych i innych barier.";

b) skreśla się akapit drugi.

158) Dodaje się artykuł 188c, który zastępuje artykuł 133:

„ARTYKUŁ 188c

1. Wspólna polityka handlowa jest oparta na jednolitych zasadach, w szczególności w odniesieniu do zmian stawek celnych, zawierania umów celnych i handlowych dotyczących handlu towarami i usługami oraz do handlowych aspektów własności intelektualnej, bezpośrednich inwestycji zagranicznych, ujednolicenia środków liberalizacyjnych, polityki eksportowej, a także handlowych środków ochronnych, w tym środków podejmowanych w przypadku dumpingu lub subsydiów. Wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki określające ramy realizacji wspólnej polityki handlowej.

3. Jeżeli istnieje potrzeba wynegocjowania i zawarcia umów z jednym lub większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, stosuje się artykuł 188n, z zastrzeżeniem postanowień szczególnych niniejszego artykułu.

Komisja przedstawia zalecenia Radzie, która upoważnia ją do rozpoczęcia koniecznych rokowań. Rada i Komisja są odpowiedzialne za zapewnienie zgodności umów będących przedmiotem rokowań z wewnętrznymi politykami i zasadami Unii.

Komisja prowadzi te rokowania w konsultacji ze specjalnym komitetem wyznaczonym przez Radę w celu wsparcia jej w tym zadaniu i w ramach wytycznych, które Rada może do niej kierować. Komisja regularnie składa specjalnemu komitetowi i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z postępu w rokowaniach.

4. W odniesieniu do rokowań i zawierania umów, o których mowa w ustępie 3, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

W odniesieniu do rokowań i zawierania umów w dziedzinie handlu usługami i w dziedzinie handlowych aspektów własności intelektualnej, jak również bezpośrednich inwestycji zagranicznych, Rada stanowi jednomyślnie, jeżeli umowy te zawierają postanowienia wymagające jednomyślności do przyjęcia przepisów wewnętrznych.

Rada stanowi jednomyślnie także przy rokowaniach i zawieraniu umów:

a) w dziedzinie handlu usługami w zakresie kultury i audiowizualnymi, jeżeli umowy te mogłyby zagrozić różnorodności kulturowej i językowej Unii;

b) w dziedzinie handlu usługami społecznymi oraz w zakresie edukacji i zdrowia, jeżeli umowy te mogłyby w znacznym stopniu zakłócać działanie krajowego systemu tych usług i wywierać negatywny wpływ na odpowiedzialność Państw Członkowskich za ich zapewnienie.

5. Rokowania i zawieranie umów międzynarodowych w dziedzinie transportu podlegają tytułowi V części trzeciej oraz artykułowi 188n.

6. Wykonywanie uprawnień w dziedzinie wspólnej polityki handlowej, przyznanych niniejszym artykułem, nie narusza podziału kompetencji między Unią i Państwami Członkowskimi i nie prowadzi do harmonizacji przepisów ustawowych lub wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Traktaty wykluczają taką harmonizację.".

WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

159) Dodaje się tytuł III „WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I POMOC HUMANITARNA".

160) Dodaje się rozdział 1 „WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU", który otrzymuje nagłówek tytułu XX w części trzeciej.

www.rcl.gov.pl

161) Dodaje się artykuł 188d, który otrzymuje brzmienie artykułu 177; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustępy 1 i 2 zastępuje się tekstem w brzmieniu:

„1. Polityka Unii w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju jest prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Polityka Unii i polityka Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie.

Głównym celem polityki Unii w tej dziedzinie jest zmniejszenie, a docelowo, likwidacja ubóstwa. Przy realizacji polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia bierze pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju.";

b) ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2.

162) Dodaje się artykuł 188e, który otrzymuje brzmienie artykułu 179; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki niezbędne w celu realizacji polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, które mogą dotyczyć wieloletnich programów współpracy z krajami rozwijającymi się lub programów tematycznych.";

b) dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu:

„2. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi wszelkie rodzaje umów, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w artykule 10a Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 188d niniejszego Traktatu.

Akapit pierwszy nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania na forach międzynarodowych i zawierania umów.";

www.rcl.gov.pl

c) dotychczasowy ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 3, zaś dotychczasowy ustęp 3 skreśla się.

163) Dodaje się artykuł 188f, który otrzymuje brzmienie artykułu 180; na początku ustępu 1 dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „Dążąc do zwiększenia komplementarności i skuteczności swoich działań, …".

164) Dodaje się artykuł 188g, który otrzymuje brzmienie artykułu 181; skreśla się zdanie drugie w akapicie pierwszym oraz akapit drugi.

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI

165) Dodaje się rozdział 2 „WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI", który otrzymuje nagłówek tytułu XXI w części trzeciej.

166) Dodaje się artykuł 188h, który otrzymuje brzmienie artykułu 181a; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla innych postanowień Traktatów, w szczególności postanowień artykułów 188d–188g, Unia prowadzi działania w zakresie współpracy gospodarczej, finansowej i technicznej, w tym pomocy w szczególności w dziedzinie finansowej, z państwami trzecimi innymi niż kraje rozwijające się. Działania te są spójne z polityką Unii na rzecz rozwoju i są prowadzone zgodnie z zasadami i celami jej działań zewnętrznych. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.";

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki niezbędne do wykonania ustępu 1.";

c) w ustępie 3 akapit pierwszy zdanie drugie skreśla się końcowy fragment zdania w brzmieniu: „…, które są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300".

www.isap.sejm.gov.pl

167) Dodaje się nowy artykuł 188i w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 188i

Jeżeli sytuacja w państwie trzecim wymaga pilnej pomocy finansowej ze strony Unii, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje niezbędne decyzje.”.

POMOC HUMANITARNA

168) Dodaje się nowy rozdział 3 i nowy artykuł 188j w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3
POMOC HUMANITARNA

ARTYKUŁ 188j

1. Działania Unii w dziedzinie pomocy humanitarnej są prowadzone zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Działania te mają na celu niesienie doraźnej pomocy i opieki dla ludności w państwach trzecich, która stała się ofiarą klęsk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka, oraz jej ochronę, w celu sprostania potrzebom humanitarnym wynikającym z takich różnych sytuacji. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.

2. Akcje pomocy humanitarnej prowadzone są zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego oraz zasadami bezstronności, neutralności i niedyskryminacji.

3. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki określające ramy prowadzenia przez Unię akcji pomocy humanitarnej.

4. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi wszelkie rodzaje umów, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1 i artykule 10a Traktatu o Unii Europejskiej.

Akapit pierwszy nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania na forach międzynarodowych i zawierania umów.

www.rcl.gov.pl

5. W celu ustanowienia ram wspólnego wkładu młodych Europejczyków w akcje pomocy humanitarnej Unii ustanawia się Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają status i warunki działania Korpusu.

6. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę na rzecz lepszej koordynacji działań Unii i Państw Członkowskich, zmierzającą do zwiększenia skuteczności i poprawy komplementarności unijnych i krajowych środków pomocy humanitarnej.

7. Unia zapewnia koordynację i zgodność podejmowanych przez nią akcji pomocy humanitarnej z akcjami podejmowanymi przez organizacje i organy międzynarodowe, w szczególności te, które wchodzą w skład systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.".

ŚRODKI OGRANICZAJĄCE

169) Dodaje się tytuł IV i artykuł 188k, które zastępują artykuł 301:

„TYTUŁ IV
ŚRODKI OGRANICZAJĄCE

ARTYKUŁ 188k

1. Jeżeli decyzja, przyjęta zgodnie z tytułem V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej, przewiduje zerwanie lub ograniczenie w całości lub w części stosunków gospodarczych i finansowych z jednym lub z większą liczbą państw trzecich, Rada przyjmuje niezbędne środki, stanowiąc większością kwalifikowaną na wspólny wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji. Rada informuje o tym Parlament Europejski.

2. Jeżeli przewiduje to decyzja przyjęta zgodnie z tytułem V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej, Rada może przyjąć środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych, grup lub podmiotów innych niż państwa, zgodnie z procedurą, o której mowa w ustępie 1.

3. Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.".

www.rcl.gov.pl

UMOWY MIĘDZYNARODOWE

170) Po artykule 188k dodaje się tytuł V „UMOWY MIĘDZYNARODOWE".

171) Dodaje się artykuł 188l w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 188l

1. Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, jeżeli przewidują to Traktaty, lub gdy zawarcie umowy jest niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk Unii, jednego z celów, o których mowa w Traktatach, albo gdy zawarcie umowy jest przewidziane w prawnie wiążącym akcie Unii, albo gdy może mieć wpływ na wspólne zasady lub zmienić ich zakres.

2. Umowy zawarte przez Unię wiążą instytucje Unii i Państwa Członkowskie.".

172) Dodaje się artykuł 188m, który otrzymuje brzmienie artykułu 310. Wyraz „państw" zastępuje się wyrazami „państw trzecich".

173) Dodaje się artykuł 188n, który zastępuje artykuł 300:

„ARTYKUŁ 188n

1. Bez uszczerbku dla szczególnych postanowień artykułu 188c, umowy pomiędzy Unią a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi są negocjowane i zawierane zgodnie z następującą procedurą.

2. Rada upoważnia do podjęcia rokowań, wydaje wytyczne negocjacyjne, upoważnia do podpisywania i zawiera umowy.

3. Komisja lub, jeżeli przewidywana umowa dotyczy wyłącznie lub głównie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przedstawia swoje zalecenia Radzie, która przyjmuje decyzję upoważniającą do podjęcia rokowań oraz, w zależności od przedmiotu przewidywanej umowy, mianującą negocjatora lub przewodniczącego zespołu negocjatorów Unii.
1)
4. Rada może kierować wytyczne do negocjatora Unii oraz wyznaczyć specjalny komitet, w konsultacji z którym należy prowadzić rokowania.

www.rcl.gov.pl

5. Rada, na wniosek negocjatora, przyjmuje decyzję upoważniającą do podpisania umowy a, w stosownych przypadkach, do tymczasowego jej stosowania przed jej wejściem w życie.

6. Rada, na wniosek negocjatora, przyjmuje decyzję w sprawie zawarcia umowy.

Z wyjątkiem przypadków gdy umowy dotyczą wyłącznie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Rada przyjmuje decyzję w sprawie zawarcia umowy:

a) po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego w następujących przypadkach:

(i) układy o stowarzyszeniu;

(ii) umowa dotycząca przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

(iii) umowy, które tworzą specyficzne ramy instytucjonalne przez organizację procedur współpracy;

(iv) umowy mające istotne skutki budżetowe dla Unii;

(v) umowy dotyczące dziedzin, do których stosuje się zwykłą procedurę prawodawczą lub specjalną procedurę prawodawczą, jeżeli wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

Parlament Europejski i Rada mogą, w pilnych przypadkach, uzgodnić termin wyrażenia zgody.

b) po konsultacji z Parlamentem Europejskim w innych przypadkach. Parlament Europejski wyraża swoją opinię w terminie, jaki Rada może określić stosownie do pilności sprawy. W przypadku braku opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

2)

7. Zawierając umowę, Rada może, na zasadzie odstępstwa od ustępów 5, 6 i 9, upoważnić negocjatora do zatwierdzenia w imieniu Unii zmian w umowie, jeżeli umowa przewiduje, że zmiany te powinny być przyjęte według procedury uproszczonej lub przez organ utworzony przez tę umowę. Rada może dołączyć do takiego upoważnienia warunki szczegółowe.

www.rcl.gov.pl

8. Podczas całej procedury Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Rada stanowi jednak jednomyślnie, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia aktu Unii wymagana jest jednomyślność, jak również w przypadku układów o stowarzyszeniu oraz umów, o których mowa w artykule 188h, z państwami kandydującymi do przystąpienia. Rada stanowi również jednomyślnie w przypadku umowy dotyczącej przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; decyzja dotycząca zawarcia takiej umowy wchodzi w życie po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

9. Rada, na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przyjmuje decyzję zawieszającą stosowanie umowy i ustalającą stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy.

10. Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury.

11. Państwo Członkowskie, Parlament Europejski, Rada lub Komisja mogą uzyskać opinię Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności przewidywanej umowy z Traktatami. W przypadku negatywnej opinii Trybunału, przewidywana umowa nie może wejść w życie, chyba że nastąpi jej zmiana lub rewizja Traktatów.".

174) Dodaje się artykuł 188o, który otrzymuje brzmienie artykułu 111 ustępy 1–3 i 5, przy czym dwa ostatnie zdania ustępu 1 stają się akapitem drugim tego ustępu; w artykule tym wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 188n, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego albo na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w celu doprowadzenia do konsensusu zgodnego z celem, jakim jest stabilność cen, Rada może zawrzeć umowy formalne dotyczące systemu kursów wymiany euro w stosunku do walut państw trzecich. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim i zgodnie z procedurą określoną w ustępie 3.".

W akapicie drugim fragment zdania w brzmieniu: „...na zalecenie EBC lub Komisji i po konsultacji z EBC, w celu ..." zastępuje się wyrazami „na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego albo na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w celu ...";

b) w ustępie 2 wyrazy „walut pozawspólnotowych" zastępuje się wyrazami „walut państw trzecich";

c) w ustępie 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze odesłanie do artykułu 300 zastępuje się odesłaniem do artykułu 188n i wyraz „państw" zastępuje się wyrazami „państw trzecich", a akapit drugi skreśla się;

d) ustęp 5 otrzymuje oznaczenie ustęp 4.

STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI TRZECIMI ORAZ DELEGATURY UNII

175) Dodaje się następujący tytuł VI oraz artykuły 188p i 188q, przy czym artykuł 188p zastępuje artykuły 302–304:

„TYTUŁ VI
STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI TRZECIMI ORAZ DELEGATURY UNII

ARTYKUŁ 188p

1. Unia ustanawia wszelkie właściwe formy współpracy z organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej organizacjami wyspecjalizowanymi, Radą Europy, Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Unia utrzymuje także właściwe stosunki z innymi organizacjami międzynarodowymi.

2. Obowiązek wykonania niniejszego artykułu spoczywa na wysokim przedstawicielu Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz na Komisji.

ARTYKUŁ 188q

1. Delegatury Unii w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych zapewniają reprezentację Unii.

2. Delegatury Unii podlegają wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Działają one w ścisłej współpracy z misjami dyplomatycznymi i konsularnymi Państw Członkowskich.".

KLAUZULA SOLIDARNOŚCI

176) Dodaje się nowy tytuł VII i nowy artykuł 188r w brzmieniu:

„TYTUŁ VII
KLAUZULA SOLIDARNOŚCI

ARTYKUŁ 188r

1. Unia i jej Państwa Członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiekolwiek Państwo Członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka. Unia mobilizuje wszystkie będące w jej dyspozycji instrumenty, w tym środki wojskowe udostępnione jej przez Państwa Członkowskie, w celu:

a) - zapobiegania zagrożeniu terrorystycznemu na terytorium Państw Członkowskich,
- ochrony instytucji demokratycznych i ludności cywilnej przed ewentualnym atakiem terrorystycznym,
- udzielenia pomocy Państwu Członkowskiemu na jego terytorium, na wniosek jego władz politycznych, w przypadku ataku terrorystycznego;

b) udzielenia pomocy Państwu Członkowskiemu na jego terytorium, na wniosek jego władz politycznych, w przypadku klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka.

2. Jeżeli Państwo Członkowskie stało się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka, na prośbę jego władz politycznych inne Państwa Członkowskie udzielają mu pomocy. W tym celu Państwa Członkowskie koordynują swoje działania w ramach Rady.

3. Stanowiąc na wspólny wniosek Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Rada przyjmuje decyzję określającą warunki zastosowania przez Unię niniejszej klauzuli solidarności. Rada stanowi zgodnie z artykułem 15b ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej, jeżeli decyzja ta ma wpływ na kwestie obronne. Parlament Europejski jest informowany.

www.isap.sejm.gov.pl

W zakresie niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla artykułu 207, Radę wspomagają Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa, wspierany przez struktury powstałe w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz komitet, o którym mowa w artykule 61d, które, w stosownych przypadkach, przedstawiają Radzie wspólne opinie.

4. W celu umożliwienia podjęcia skutecznych działań przez Unię i jej Państwa Członkowskie, Rada Europejska systematycznie ocenia zagrożenia dla Unii.".

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE

177) Część piąta otrzymuje oznaczenie „CZĘŚĆ SZÓSTA", a jej nagłówek otrzymuje brzmienie: „POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE".

PARLAMENT EUROPEJSKI

178) Uchyla się artykuł 189.

179) W artykule 190 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustępy 1, 2 i 3, a ustępy 4 i 5 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 1 i 2;

b) ustęp 4 otrzymuje oznaczenie ustęp 1 i wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym wyrazy „... mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich ..." zastępuje się wyrazami „... w celu ustanowienia przepisów niezbędnych do umożliwienia wybrania swoich członków w powszechnych wyborach bezpośrednich ...";

(ii) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków, ustanawia niezbędne przepisy. Przepisy te wchodzą w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.";

c) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, po wyrazach „Parlament Europejski" dodaje się wyrazy „..., stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą".

www.rcl.gov.pl

180) W artykule 191 skreśla się akapit pierwszy. W akapicie drugim wyrazy „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, określa" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają", zaś po wyrazach „na poziomie europejskim" dodaje się wyrazy „o których mowa w artykule 8a ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej,".

181) W artykule 192 skreśla się akapit pierwszy; w akapicie drugim wyrazy „swoich członków" zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków", a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli Komisja nie przedłoży wniosku, zawiadamia o tym Parlament Europejski, podając uzasadnienie.".

182) W artykule 193 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „swoich członków" zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków";

b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Szczegółowe postanowienia dotyczące wykonywania uprawnień śledczych określa Parlament Europejski, stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, po uzyskaniu zgody Rady i Komisji.".

183) W artykule 195 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy na początku „Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich, uprawnionego do przyjmowania ..." zastępuje się wyrazami „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, wybierany przez Parlament Europejski, jest uprawniony do przyjmowania ..."; w ostatnim fragmencie zdania wyrazy „... i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje ..." zastępuje się wyrazami „... wykonującego swoje funkcje", dodaje się także ostatnie zdanie w brzmieniu: „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich bada te skargi i sporządza sprawozdanie na ich temat.";

b) w ustępie 2 akapit pierwszy wyraz „mianowany" zastępuje się wyrazem „wybierany"; zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Może on być wybrany ponownie.";

c) w ustępie 3 wyrazy „od żadnego organu" zastępuje się wyrazami „od żadnego rządu ani od żadnej instytucji, organu ani jednostki organizacyjnej";

d) w ustępie 4 po wyrazach „Parlament Europejski ..." dodaje się wyrazy „..., stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą ...".

184) W artykule 196 akapit drugi wyrazy „na sesji nadzwyczajnej" zastępuje się wyrazami „na miesięcznej sesji nadzwyczajnej"; wyrazy „jego członków" zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków".

185) W artykule 197 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się akapit pierwszy;

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Komisja może uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach, a na swój wniosek musi być wysłuchana.";

c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Rada Europejska i Rada są wysłuchiwane przez Parlament Europejski na warunkach przewidzianych w regulaminach wewnętrznych Rady Europejskiej i Rady.".

186) W artykule 198 akapit pierwszy skreśla się wyraz „bezwzględną".

187) W artykule 199 akapit drugi wyrazy „... warunkach określonych w tym regulaminie" zastępuje się wyrazami „... warunkach przewidzianych w Traktatach i w tym regulaminie".

188) W artykule 201 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli wniosek o wotum nieufności zostanie przyjęty większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość członków Parlamentu Europejskiego, członkowie Komisji kolegialnie rezygnują ze swoich funkcji, a wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa rezygnuje z pełnienia funkcji w ramach Komisji. Nadal pełnią oni swoje funkcje i prowadzą sprawy bieżące do czasu zastąpienia ich zgodnie z artykułem 9d Traktatu o Unii Europejskiej. W takim przypadku mandat członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłby mandat członków Komisji zobowiązanych do kolegialnej rezygnacji z pełnienia funkcji.".

www.rcl.gov.pl

RADA EUROPEJSKA

189) Dodaje się nową sekcję 1a i nowe artykuły 201a i 201b w brzmieniu:

„SEKCJA 1a
RADA EUROPEJSKA

ARTYKUŁ 201a

1. W przypadku głosowania każdy członek Rady Europejskiej może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków.

Artykuł 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykuł 205 ustęp 2 niniejszego Traktatu mają zastosowanie do Rady Europejskiej, gdy stanowi ona większością kwalifikowaną. Gdy Rada Europejska wypowiada się w drodze głosowania, jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji nie biorą udziału w głosowaniu.

Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwały Rady Europejskiej wymagającej jednomyślności.

2. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego może zostać zaproszony przez Radę Europejską w celu jego wysłuchania.

3. Rada Europejska stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz w sprawie przyjęcia swojego regulaminu wewnętrznego.

4. Radę Europejską wspomaga Sekretariat Generalny Rady.

ARTYKUŁ 201b

Rada Europejska przyjmuje większością kwalifikowaną:

a) decyzję ustanawiającą wykaz składów Rady innych niż Rady do Spraw Ogólnych i Rady do Spraw Zagranicznych, zgodnie z artykułem 9c ustęp 6 Traktatu o Unii Europejskiej;

b) decyzję dotyczącą prezydencji składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, zgodnie z artykułem 9c ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej.”.

www.rcl.gov.pl

RADA

190) Uchyla się artykuły 202 i 203.

191) W artykule 205 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli przyjęcie uchwały wymaga zwykłej większości, Rada stanowi większością członków wchodzących w jej skład.

2. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej, od 1 listopada 2014 roku i z zastrzeżeniem postanowień określonych w Protokole w sprawie postanowień przejściowych, jeżeli Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności Unii.

3. Od 1 listopada 2014 roku i z zastrzeżeniem postanowień określonych w Protokole w sprawie postanowień przejściowych, w przypadku gdy w zastosowaniu Traktatów, nie wszyscy członkowie Rady biorą udział w głosowaniu, większość kwalifikowaną określa się w następujący sposób:

a) większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności tych Państw.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących ponad 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

b) na zasadzie odstępstwa od litery a), jeżeli Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności tych Państw.”;

b) ustęp 4 skreśla się, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 4.

www.isap.sejm.gov.pl

192) Artykuł 207 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 207

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli rządów Państw Członkowskich odpowiada za przygotowywanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może przyjmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego mianowanego przez Radę.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego zwykłą większością.

3. Rada stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz w celu przyjęcia swojego regulaminu wewnętrznego.".

193) W artykule 208 na końcu artykułu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli Komisja nie przedłoży propozycji, zawiadamia o tym Radę, podając uzasadnienie.".

194) W artykule 209 wyrazy „po uzyskaniu opinii Komisji" zastępuje się wyrazami „po konsultacji z Komisją".

195) Artykuł 210 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 210

Rada ustala uposażenia, dodatki i emerytury przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącego Komisji, wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, członków Komisji, prezesów, członków i sekretarzy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz sekretarza generalnego Rady. Ustala ona także wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.".

www.rcl.gov.pl

KOMISJA

196) Uchyla się artykuł 211. Dodaje się artykuł 211a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 211a

Zgodnie z artykułem 9d ustęp 5 Traktatu o Unii Europejskiej członkowie Komisji są wybierani na podstawie systemu rotacji ustanowionego jednomyślnie przez Radę Europejską na podstawie następujących zasad:

a) Państwa Członkowskie są traktowane na zasadzie ścisłej równości przy ustalaniu kolejności i długości mandatu ich obywateli w Komisji; w związku z tym różnica między całkowitą liczbą kadencji pełnionych przez obywateli danych dwóch Państw Członkowskich nie może nigdy przewyższać jednej kadencji;

b) z zastrzeżeniem litery a), skład każdej kolejnej Komisji odzwierciedla w zadowalający sposób różnorodność demograficzną i geograficzną wszystkich Państw Członkowskich.”.

197) Artykuł 212 otrzymuje oznaczenie artykuł 218 ustęp 2.

198) W artykule 213 skreśla się ustęp 1, ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego; jego dwa pierwsze akapity zostają połączone i otrzymują brzmienie:

„Członkowie Komisji powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji. Państwa Członkowskie szanują ich niezależność i nie dążą do wywierania na nich wpływu przy wykonywaniu przez nich zadań.”.

199) Uchyla się artykuł 214.

200) W artykule 215 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit drugi zastępuje się dwoma akapitami w brzmieniu:

„W przypadku wakatu spowodowanego przez rezygnację, dymisję lub śmierć członka Komisji jest on zastępowany, na okres pozostający do zakończenia kadencji, przez nowego członka posiadającego tę samą przynależność państwową mianowanego przez Radę za wspólnym porozumieniem z przewodniczącym Komisji po konsultacji z Parlamentem Europejskim i zgodnie z kryteriami, o których mowa w artykule 9d ustęp 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek przewodniczącego Komisji, może podjąć decyzję, aby nie zastępować takiego członka, zwłaszcza jeżeli okres pozostający do zakończenia jego kadencji jest krótki.";

b) dodaje się nowy akapit piąty w brzmieniu:

„W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa jest zastępowany na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem 9e ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej.";

c) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:

„W przypadku kolegialnej rezygnacji członków Komisji, pełnią oni swoje funkcje i nadal prowadzą sprawy bieżące do chwili ich zastąpienia, na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem 9d Traktatu o Unii Europejskiej.".

201) W artykule 217 skreśla się ustępy 1, 3 i 4, a ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego. Jego zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Bez uszczerbku dla artykułu 9e ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej, przewodniczący ustala zakres obowiązków Komisji i rozdziela je pomiędzy jej członków, zgodnie z artykułem 9d ustęp 6 tego Traktatu.".

202) W artykule 218 skreśla się ustęp 1; ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1, a wyrazy „zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu" skreśla się. Dodaje się ustęp 2, który otrzymuje brzmienie artykułu 212.

203) W artykule 219 akapit pierwszy wyrazy „liczby członków przewidzianej w artykule 213" zastępuje się wyrazami „jej członków", zaś akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Regulamin wewnętrzny Komisji określa kworum.".

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

204) W nagłówku sekcji 4 dodaje się wyrazy „UNII EUROPEJSKIEJ".

205) Uchyla się artykuł 220.

206) W artykule 221 skreśla się akapit pierwszy.

www.rcl.gov.pl

207) W artykule 223 na końcu akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „..., po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 224a".

208) W artykule 224 akapit pierwszy skreśla się zdanie pierwsze, a po wyrazach „Liczbę sędziów ..." dodaje się wyraz „Sądu". W akapicie drugim na końcu zdania drugiego dodaje się wyrazy „..., po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 224a".

209) Dodaje się nowy artykuł 224a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 224a

Ustanawia się komitet, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego i rzecznika generalnego w Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie przed ich mianowaniem przez rządy Państw Członkowskich zgodnie z artykułami 223 i 224.

Komitet składa się z siedmiu osobistości wybranych spośród byłych członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, członków krajowych sądów najwyższych i prawników o uznanej kompetencji, przy czym jedną z kandydatur proponuje Parlament Europejski. Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą reguły funkcjonowania komitetu oraz decyzję mianującą jego członków. Rada stanowi na wniosek prezesa Trybunału Sprawiedliwości.".

210) W artykule 225 ustęp 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „... powierzonych izbom sądowym lub skarg ..." zastępuje się wyrazami „... powierzonych sądowi wyspecjalizowanemu utworzonemu na mocy artykułu 225a i skarg ...", a w ustępie 2 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „..., utworzonych na mocy artykułu 225a".

211) W artykule 225a wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą utworzyć przy Sądzie sądy wyspecjalizowane, do rozpoznawania w pierwszej instancji niektórych kategorii skarg wniesionych w konkretnych dziedzinach. Parlament Europejski i Rada stanowią w drodze rozporządzeń na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją.";

b) w akapicie drugim wyrazy „Decyzja ustanawiająca" zastępuje się wyrazami „Rozporządzenie ustanawiające", wyraz „izby" zastępuje się wyrazem „sądu", zaś wyraz „jej" zastępuje się wyrazem „mu";

c) w akapicie trzecim wyrazy „decyzji ustanawiającej izbę" zastępuje się wyrazami „rozporządzeniu ustanawiającym sąd wyspecjalizowany";

d) w akapicie szóstym wyrazy „decyzji ustanawiającej" zastępuje się wyrazami „rozporządzenia ustanawiającego", a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Tytuł I Statutu oraz jego artykuł 64 mają zastosowanie w każdym przypadku do sądów wyspecjalizowanych.".

212) W artykule 228 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 akapit pierwszy i drugi zastępuje się tekstem, który staje się akapitem pierwszym i otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli Komisja uzna, że dane Państwo Członkowskie nie podjęło środków zapewniających wykonanie wyroku Trybunału, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia uwag. Wskazuje ona wysokość ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo Członkowskie, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.".

W akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, po wyrazie „Trybunał" skreśla się wyraz „Sprawiedliwości";

b) dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli Komisja wniesie skargę do Trybunału zgodnie z artykułem 226, uznając, że dane Państwo Członkowskie uchybiło obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy przyjętej zgodnie z procedurą prawodawczą, Komisja może, o ile uzna to za właściwe, wskazać kwotę ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie prawa, może nałożyć na dane Państwo Członkowskie ryczałt lub okresową karę pieniężną w wysokości nie przekraczającej kwoty wskazanej przez Komisję. Zobowiązanie do zapłaty staje się skuteczne w terminie określonym w wyroku Trybunału.".

www.rcl.gov.pl

213) W artykule 229a wyrazy „... Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ..." zastępuje się wyrazami „... Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ...", a wyrazy „wspólnotowe prawo własności przemysłowej" zastępuje się wyrazami „europejskie tytuły prawne w dziedzinie własności intelektualnej". Zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Postanowienia te wchodzą w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.".

214) W artykule 230 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „... aktów uchwalonych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, ..." zastępuje się wyrazami „... aktów prawodawczych, ...", po wyrazach „Parlamentu Europejskiego" dodaje się wyrazy „i Rady Europejskiej"; zaś na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Kontroluje również legalność aktów organów lub jednostek organizacyjnych Unii, które zmierzają do wywarcia skutków prawnych wobec osób trzecich.";

b) w akapicie trzecim wyrazy „... przez Trybunał Obrachunkowy i przez EBC, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw" zastępuje się wyrazami „... przez Trybunał Obrachunkowy, Europejski Bank Centralny i Komitet Regionów, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw";

c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w akapitach pierwszym i drugim, skargę na akty, których jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie obejmują środków wykonawczych.";

d) dodaje się nowy akapit piąty, przy czym dotychczasowy akapit piąty staje się akapitem szóstym:

„Akty tworzące organy i jednostki organizacyjne Unii mogą przewidywać wymogi i warunki szczególne dotyczące skarg wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne na akty tych organów lub jednostek organizacyjnych zmierzające do wywarcia skutków prawnych wobec tych osób.".

www.rcl.gov.pl

215) W artykule 231 akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Jednakże Trybunał Sprawiedliwości wskazuje, jeśli uzna to za niezbędne, które skutki aktu, o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.".

216) W artykule 232 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym po wyrazach „Parlament Europejski" dodaje się wyrazy „..., Rada Europejska,", wyraz „lub" przed wyrazem „Komisja" zastępuje się przecinkiem, po wyrazie „Komisja" dodaje się wyrazy „lub Europejski Bank Centralny", a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Niniejszy artykuł ma zastosowanie, na tych samych warunkach, do organów i jednostek organizacyjnych Unii, które zaniechają działania.";

b) w akapicie trzecim po wyrazach „jednej z instytucji" dodaje się wyrazy „... lub jednemu z organów lub jednostek organizacyjnych";

c) skreśla się akapit czwarty.

217) W artykule 233 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „lub instytucje", wyraz „nie" zastępuje się wyrazem „nią", zaś wyrazy „są one zobowiązane" zastępuje się wyrazami „jest ona zobowiązana"; skreśla się akapit trzeci.

218) W artykule 234 akapit pierwszy litera b) skreśla się wyrazy „i EBC"; skreśla się również literę c). Na końcu artykułu dodaje się akapit w brzmieniu: „Jeżeli takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym dotyczącej osoby pozbawionej wolności, Trybunał stanowi w jak najkrótszym terminie.".

219) W artykule 235 odesłanie do artykułu 288 akapit drugi zastępuje się odesłaniem do artykułu 288 akapity drugi i trzeci.

220) Dodaje się nowy artykuł 235a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 235a

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sprawie legalności aktu przyjętego przez Radę Europejską lub Radę zgodnie z artykułem 7 Traktatu o Unii Europejskiej wyłącznie na wniosek Państwa Członkowskiego, którego dotyczy stwierdzenie Rady Europejskiej lub Rady, oraz wyłącznie w odniesieniu do przestrzegania postanowień czysto proceduralnych przewidzianych w tym artykule.

Wniosek takie musi być złożony w terminie miesiąca od daty tego stwierdzenia. Trybunał orzeka w terminie miesiąca od daty wniosku.".

221) W artykule 236 wyrazy „... w regulaminie pracowniczym lub warunkach zatrudnienia" zastępuje się wyrazami „... w regulaminie pracowniczym urzędników Unii oraz warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii".

222) W artykule 237 litera d) na początku zdania drugiego po wyrazie „Rada" dodaje się wyraz „Prezesów".

223) Dodaje się nowe artykuły 240a i 240b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 240a

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie postanowień dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa ani w zakresie aktów przyjętych na ich podstawie.

Trybunał jest jednak właściwy w zakresie kontroli przestrzegania artykułu 25b Traktatu o Unii Europejskiej oraz orzekania w sprawie skarg wniesionych na warunkach przewidzianych w artykule 230 akapit czwarty niniejszego Traktatu, dotyczących kontroli legalności decyzji przewidujących środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych przyjętych przez Radę na podstawie tytułu V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 240b

W wykonywaniu swoich uprawnień dotyczących postanowień części trzeciej tytuł IV rozdziały 4 i 5 odnoszących się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie kontroli ważności lub proporcjonalności działań policji lub innych organów ścigania w Państwie Członkowskim ani do orzekania w sprawie wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.".

224) Artykuł 241 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 241

Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule 230 akapit piąty, każda strona może, w postępowaniu dotyczącym aktu o zasięgu ogólnym przyjętego przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, podnieść zarzuty określone w artykule 230 akapit drugi, w celu powołania się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej na niemożność stosowania tego aktu.".

www.sejm.gov.pl

225) W artykule 242 zdanie drugie po wyrazie „Trybunał" skreśla się wyraz „Sprawiedliwości".

226) W artykule 245 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą zmienić postanowienia Statutu, z wyjątkiem postanowień tytułu I i artykułu 64 tego Statutu. Parlament Europejski i Rada stanowią na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości.".

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

227) Dodaje się sekcję 4a i artykuł 245a w brzmieniu:

„SEKCJA 4a

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

ARTYKUŁ 245a

1. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, tworzące Eurosystem, prowadzą politykę pieniężną Unii.

2. ESBC jest kierowany przez organy decyzyjne Europejskiego Banku Centralnego. Głównym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla tego celu, wspiera on ogólne polityki gospodarcze w Unii, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii.

3. Europejski Bank Centralny ma osobowość prawną. Ma wyłączne prawo do upoważniania do emisji euro. Jest niezależny w wykonywaniu swoich uprawnień oraz w zarządzaniu swoimi finansami. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz rządy Państw Członkowskich szanują tę niezależność.

4. Europejski Bank Centralny przyjmuje środki niezbędne do wykonywania swoich zadań zgodnie z artykułami 105–111a, artykułem 115c oraz warunkami przewidzianymi w Statucie ESBC i EBC. Zgodnie z tymi artykułami Państwa Członkowskie, których walutą nie jest euro, a także ich banki centralne zachowują swoje kompetencje w kwestiach pieniężnych.

www.rcl.gov.pl

5. W zakresie swoich uprawnień Europejski Bank Centralny jest konsultowany w sprawie każdego projektu aktu Unii i każdego projektu regulacji na poziomie krajowym oraz może wydawać opinie.".

228) Dodaje się artykuł 245b, który otrzymuje brzmienie artykułu 112; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) w ustępie 1 po wyrazach „... krajowych banków centralnych" dodaje się wyrazy „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro";

b) w ustępie 2 litery a) i b) pozbawia się tego oznaczenia, dotychczasowa litera a) staje się akapitem pierwszym, zaś trzy akapity dotychczasowej litery b) stają się, odpowiednio, akapitem drugim, trzecim i czwartym tego ustępu; w akapicie drugim wyrazy „mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów," zastępuje się wyrazami „mianowani przez Radę Europejską stanowiącą większością kwalifikowaną".

229) Dodaje się artykuł 245c, który otrzymuje brzmienie artykułu 113.

TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY

230) W artykule 246 na końcu dodaje się wyraz „Unii", dodaje się również nowy akapit, który staje się akapitem drugim, w brzmieniu:

„W skład Trybunału Obrachunkowego wchodzi jeden obywatel z każdego Państwa Członkowskiego. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są w pełni niezależni w pełnieniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.".

231) W artykule 247 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustęp 1 oraz ustęp 4 akapit pierwszy. Ustępy 2–9 otrzymują oznaczenie, odpowiednio, ustępy 1–8;

b) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyraz „krajach" zastępuje się wyrazem „państwach";

c) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, po wyrazach „W wykonywaniu swoich obowiązków ..." dodaje się wyrazy „członkowie Trybunału Obrachunkowego".

232) W artykule 248 wszystkie formy gramatyczne wyrazu „organ" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „organ lub jednostka organizacyjna".

www.rcl.gov.pl

AKTY PRAWNE UNII

233) Nagłówek rozdziału 2 zastępuje się nagłówkiem w brzmieniu: „AKTY PRAWNE UNII, PROCEDURY PRZYJMOWANIA I INNE POSTANOWIENIA".

234) Przed artykułem 249 dodaje się sekcję 1:

„SEKCJA 1
AKTY PRAWNE UNII".

235) W artykule 249 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W celu wykonania kompetencji Unii instytucje przyjmują rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie.";

b) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Decyzja wiąże w całości. Decyzja, która wskazuje adresatów, wiąże tylko tych adresatów.".

236) Dodaje się nowe artykuły 249a–249d w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 249a

1. Zwykła procedura prawodawcza polega na przyjęciu rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji wspólnie przez Parlament Europejski i Radę na wniosek Komisji. Procedurę tę określa artykuł 251.

2. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach przyjęcie rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji przez Parlament Europejski z udziałem Rady lub przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego stanowi specjalną procedurę prawodawczą.

3. Akty prawne przyjmowane w drodze procedury prawodawczej stanowią akty prawodawcze.

www.rcl.gov.pl

4. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach akty prawodawcze mogą być przyjmowane z inicjatywy grupy Państw Członkowskich lub Parlamentu Europejskiego, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego lub na wniosek Trybunału Sprawiedliwości lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

ARTYKUŁ 249b

1. Akt prawodawczy może przekazywać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów o charakterze nieprawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu prawodawczego.

Akty prawodawcze wyraźnie określają cele, treść, zakres oraz czas obowiązywania przekazanych uprawnień. Przekazanie uprawnień nie może dotyczyć istotnych elementów danej dziedziny, ponieważ są one zastrzeżone dla aktu prawodawczego.

2. Warunki, którym podlega przekazanie uprawnień, są wyraźnie określone w aktach prawodawczych i mogą być następujące:

a) Parlament Europejski lub Rada może zadecydować o odwołaniu przekazanych uprawnień;

b) akt delegowany może wejść w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski lub Rada nie wyrażą sprzeciwu w terminie przewidzianym przez akt prawodawczy.

Do celów litery a) i b) Parlament Europejski stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków, a Rada większością kwalifikowaną.

3. W nagłówku aktów delegowanych dodaje się przymiotnik „delegowane" albo „delegowana".

ARTYKUŁ 249c

1. Państwa Członkowskie przyjmują wszelkie środki prawa krajowego niezbędne do wprowadzenia w życie prawnie wiążących aktów Unii.

2. Jeżeli konieczne są jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii, akty te powierzają uprawnienia wykonawcze Komisji lub, w należycie uzasadnionych przypadkach oraz w przypadkach określonych w artykułach 11 i 13 Traktatu o Unii Europejskiej, Radzie.

www.rcl.gov.pl

3. Do celów ustępu 2 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają z wyprzedzeniem przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez Państwa Członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

4. W nagłówku aktów wykonawczych dodaje się przymiotnik „wykonawcze" albo „wykonawcza".

ARTYKUŁ 249d

Rada przyjmuje zalecenia. Rada stanowi na wniosek Komisji we wszystkich przypadkach, gdy Traktaty przewidują przyjmowanie aktów przez Radę na wniosek Komisji. Rada stanowi jednomyślnie w dziedzinach, w których jednomyślność wymagana jest do przyjęcia aktu Unii. Komisja, a w szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach również Europejski Bank Centralny, przyjmują zalecenia.".

PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA

237) Przed artykułem 250 dodaje się sekcję 2 w brzmieniu: „PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA".

238) W artykule 250 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli na mocy Traktatów Rada stanowi na wniosek Komisji, może ona zmienić ten wniosek wyłącznie jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w artykule 251 ustępy 10 i 13, artykułach 268, 270a, 272 oraz w artykule 273 akapit drugi.".

239) W artykule 251 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 wyrazy „do niniejszego artykułu" zastępuje się wyrazami „do zwykłej procedury prawodawczej";

b) Ustęp 2 akapity drugi i trzeci oraz ustępy 3–7 otrzymują brzmienie:

„*Pierwsze czytanie*

3. Parlament Europejski uchwala stanowisko w pierwszym czytaniu i przekazuje je Radzie.

4. Jeżeli Rada zatwierdzi stanowisko Parlamentu Europejskiego, projektowany akt zostaje przyjęty w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Parlamentu Europejskiego.

5. Jeżeli Rada nie zatwierdzi stanowiska Parlamentu Europejskiego, przyjmuje własne stanowisko w pierwszym czytaniu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu.

6. Rada informuje w pełni Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do przyjęcia jej stanowiska w pierwszym czytaniu. Komisja informuje w pełni Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Drugie czytanie

7. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

a) zatwierdzi stanowisko Rady w pierwszym czytaniu lub nie wypowie się, dany akt uważa się za przyjęty w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Rady;

b) odrzuci, większością głosów wchodzących w jego skład członków, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty;

c) zaproponuje większością głosów wchodzących w jego skład członków poprawki do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu, zmieniony w ten sposób tekst jest przekazywany Radzie i Komisji, która wydaje opinię w przedmiocie tych poprawek.

8. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną:

a) przyjmie wszystkie te poprawki, dany akt uważa się za przyjęty;

b) nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

9. Rada stanowi jednomyślnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji.

www.rcl.gov.pl

Procedura pojednawcza

10. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzą członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie sześciu tygodni od jego zwołania, na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady w drugim czytaniu.

11. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

12. Jeżeli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

Trzecie czytanie

13. Jeżeli w tym terminie komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny projekt, Parlament Europejski i Rada dysponują terminem sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na przyjęcie danego aktu zgodnie z tym projektem, przy czym Parlament Europejski stanowi większością oddanych głosów, a Rada – większością kwalifikowaną. Jeżeli nie uczynią tego, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

14. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni, o których mowa w niniejszym artykule, są przedłużane najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Postanowienia szczególne

15. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w Traktatach, akt prawodawczy jest poddany zwykłej procedurze prawodawczej z inicjatywy grupy Państw Członkowskich, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego lub na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, ustępu 2, ustępu 6 zdanie drugie oraz ustępu 9 nie stosuje się.

www.rcl.gov.pl

W takich przypadkach Parlament Europejski i Rada przekazują Komisji projekt aktu oraz swoje stanowiska w pierwszym i drugim czytaniu. Parlament Europejski lub Rada mogą, w toku całej procedury, zwrócić się do Komisji o opinię, którą Komisja może wydać również z własnej inicjatywy. Może ona również, jeżeli uzna to za niezbędne, uczestniczyć w pracach komitetu pojednawczego zgodnie z ustępem 11.".

240) Uchyla się artykuł 252. Dodaje się nowy artykuł 252a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 252a

Parlament Europejski, Rada i Komisja konsultują się wzajemnie oraz za wspólnym porozumieniem ustalają warunki współpracy. W tym celu mogą one, w poszanowaniu Traktatów, zawierać porozumienia międzyinstytucjonalne, które mogą mieć charakter wiążący.".

241) Artykuł 253 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 253

Jeżeli Traktaty nie przewidują rodzaju przyjmowanego aktu, instytucje dokonują wyboru, jakiego rodzaju akt ma w danym przypadku zostać przyjęty, w poszanowaniu obowiązujących procedur oraz zasady proporcjonalności.

Akty prawne są uzasadniane i odnoszą się do propozycji, inicjatyw, zaleceń, wniosków lub opinii przewidzianych w Traktatach.

Rozpatrując projekt aktu prawodawczego, Parlament Europejski i Rada powstrzymują się od przyjmowania aktów nieprzewidzianych przez procedurę prawodawczą obowiązującą w danej dziedzinie.".

242) Artykuł 254 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 254

1. Akty prawodawcze przyjęte zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą są podpisywane przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przewodniczącego Rady.

Akty prawodawcze przyjęte zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą są podpisywane przez przewodniczącego instytucji, która je przyjęła.

www.rcl.gov.pl

Akty prawodawcze są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

2. Akty o charakterze nieprawodawczym przyjęte w formie rozporządzeń, dyrektyw oraz decyzji, w przypadku gdy te ostatnie nie wskazują adresata, są podpisywane przez przewodniczącego instytucji, która je przyjęła.

Rozporządzenia, dyrektywy, które są skierowane do wszystkich Państw Członkowskich, jak również decyzje, które nie wskazują adresata, są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

Inne dyrektywy, jak również decyzje, które wskazują adresata, są notyfikowane adresatom i stają się skuteczne wraz z tą notyfikacją.".

243) Dodaje się nowy artykuł 254a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 254a

1. Wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej.

2. Z poszanowaniem regulaminu i warunków przyjętych na podstawie artykułu 283, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają stosowne przepisy.".

244) Artykuł 255 otrzymuje oznaczenie artykuł 16a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 28) powyżej.

245) W artykule 256 akapit pierwszy wyrazy „Decyzje Rady lub Komisji, które nakładają ..." zastępuje się wyrazami „Akty Rady, Komisji lub Europejskiego Banku Centralnego, które nakładają ...".

www.rcl.gov.pl

ORGANY DORADCZE

246) Dodaje się nowy rozdział 3 i artykuł 256a, przy czym rozdziały 3 i 4 otrzymują oznaczenie, odpowiednio, sekcja 1 i sekcja 2, a rozdział 5 otrzymuje oznaczenie rozdział 4:

„ROZDZIAŁ 3
ORGANY DORADCZE UNII

ARTYKUŁ 256a

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią funkcje doradcze.

2. W skład Komitetu Ekonomiczno-Społecznego wchodzą przedstawiciele organizacji pracodawców, pracowników oraz inni przedstawiciele podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, w szczególności z dziedzin społeczno-ekonomicznej, obywatelskiej, zawodowej i kultury.

3. W skład Komitetu Regionów wchodzą przedstawiciele społeczności regionalnych i lokalnych, posiadający mandat wyborczy społeczności regionalnej lub lokalnej albo odpowiedzialni politycznie przed wybranym zgromadzeniem.

4. Członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów nie wiążą żadne instrukcje. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.

5. W regularnych odstępach czasu Rada dokonuje przeglądu zasad, o których mowa w ustępach 2 i 3, odnoszących się do charakteru składu Komitetów, w celu uwzględnienia rozwoju gospodarczego, społecznego i demograficznego w Unii. W tym celu Rada na wniosek Komisji przyjmuje decyzje.”.

KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

247) Uchyla się artykuły 257 i 261.

248) W artykule 258 akapity drugi i trzeci zastępuje się akapitem w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję określającą skład Komitetu.”.

www.isap.sejm.gov.pl

249) W artykule 259 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Członkowie Komitetu są mianowani na okres pięciu lat.";

b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada stanowi po konsultacji z Komisją. Może ona zasięgnąć opinii organizacji europejskich reprezentujących różne sektory gospodarcze i społeczne oraz społeczeństwo obywatelskie, których dotyczy działalność Unii.".

250) W artykule 260 akapit pierwszy wyrazy „dwóch lat" zastępuje się wyrazami „dwóch i pół roku", a w akapicie trzecim przed wyrazem „Rady" dodaje się wyrazy „Parlamentu Europejskiego,".

251) W artykule 262 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapitach pierwszym, drugim i trzecim przed wzmianką o Radzie dodaje się wzmiankę o Parlamencie Europejskim;

b) w akapicie pierwszym skreśla się wyraz „obowiązkowo";

c) w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „i opinia sekcji wyspecjalizowanej";

d) skreśla się akapit czwarty.

KOMITET REGIONÓW

252) W artykule 263 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się akapit pierwszy;

b) akapit trzeci, który staje się akapitem drugim, otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję określającą skład Komitetu.";

www.rcl.gov.pl

c) w akapicie czwartym, który staje się akapitem trzecim, zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „…, na wniosek odpowiednich Państw Członkowskich", a wyraz „czterech" zastępuje się wyrazem „pięciu"; w zdaniu czwartym wyrazy „akapicie pierwszym" zastępuje się wyrazami „artykule 256a ustęp 3";

d) skreśla się akapit ostatni.

253) W artykule 264 akapit pierwszy wyrazy „dwóch lat" zastępuje się wyrazami „dwóch i pół roku", a w akapicie trzecim przed wyrazem „Rady" dodaje się wyrazy „Parlamentu Europejskiego,".

254) W artykule 265 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapitach pierwszym, drugim, trzecim i ostatnim przed wzmianką o Radzie dodaje się wzmiankę o Parlamencie Europejskim;

b) w akapicie pierwszym skreśla się wyraz „dwóch";

c) skreśla się akapit czwarty.

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

255) W artykule 266 akapit trzeci wyrazy „na żądanie Komisji" zastępuje się wyrazami „na wniosek Komisji", po wyrazie „jednomyślnie" dodaje się wyrazy „zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą", a wyrazy „artykuły 4, 11 i 12 oraz artykuł 18 ustęp 5 Statutu" zastępuje się wyrazem „Statut".

256) W artykule 267 litera b) wyrazy „ze stopniowego ustanawiania" zastępuje się wyrazami „z ustanowienia lub funkcjonowania".

POSTANOWIENIA FINANSOWE

257) W artykule 268 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym skreśla się wyrazy „…, w tym dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego, …", a trzy akapity otrzymują oznaczenie ustęp 1;

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z artykułem 272.";

c) dodaje się nowe ustępy 2–6 w brzmieniu:

„2. Wydatki wpisane do budżetu są zatwierdzane na czas trwania roku budżetowego, zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w artykule 279.

3. Dokonanie wydatków wpisanych do budżetu wymaga uprzedniego przyjęcia prawnie wiążącego aktu Unii stanowiącego podstawę prawną jej działania oraz dokonania odpowiednich wydatków zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w artykule 279, z zastrzeżeniem wyjątków w nim określonych.

4. W celu zapewnienia dyscypliny budżetowej Unia nie przyjmuje żadnego aktu, który może mieć istotny wpływ na budżet, bez zapewnienia możliwości finansowania wydatków wynikających z takich aktów w granicach zasobów własnych Unii i w poszanowaniu wieloletnich ram finansowych, o których mowa w artykule 270a.

5. Budżet jest wykonywany zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Unią w celu zagwarantowania wykorzystania środków wpisanych do budżetu zgodnie z tą zasadą.

6. Unia i Państwa Członkowskie, zgodnie z postanowieniami artykułu 280, zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii.”.

ZASOBY WŁASNE UNII

258) Przed artykułem 269 dodaje się rozdział 1 „ZASOBY WŁASNE UNII”.

259) W artykule 269 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:

„Unia pozyskuje środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i należytego prowadzenia swoich polityk.”;

b) akapit ostatni zastępuje się dwoma akapitami w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, przyjmuje decyzję określającą przepisy mające zastosowanie do systemu zasobów własnych Unii. W tym kontekście można ustanawiać nowe lub uchylać istniejące kategorie zasobów własnych. Decyzja ta wchodzi w życie dopiero po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Rada, stanowiąc w drodze rozporządzenia zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawia środki wykonawcze w odniesieniu do systemu zasobów własnych Unii w zakresie, w jakim zostało to przewidziane w decyzji przyjętej na podstawie akapitu trzeciego. Rada stanowi po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.”.

260) Uchyla się artykuł 270.

WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

261) Dodaje się nowy rozdział 2 i nowy artykuł 270a w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 2
WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

ARTYKUŁ 270a

1. Wieloletnie ramy finansowe mają na celu zapewnienie dokonywania wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych.

Ramy ustala się na okres co najmniej pięciu lat.

Roczny budżet Unii jest zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi.

2. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, przyjmuje rozporządzenie określające wieloletnie ramy finansowe. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków.

Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną przy przyjmowaniu rozporządzenia, o którym mowa w akapicie pierwszym.

www.rcl.gov.pl

3. Ramy finansowe określają kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków oraz rocznego pułapu środków na płatności. Kategorie wydatków, w liczbie ograniczonej, odpowiadają głównym sektorom działalności Unii.

Ramy finansowe zawierają wszelkie inne postanowienia wymagane dla prawidłowego prowadzenia rocznej procedury budżetowej.

4. Jeżeli rozporządzenie Rady ustanawiające nowe ramy finansowe nie zostało przyjęte przed wygaśnięciem poprzednich ram finansowych, pułapy i inne przepisy dotyczące ostatniego roku obowiązywania tych ram przedłuża się do czasu przyjęcia tego aktu.

5. W toku całej procedury prowadzącej do przyjęcia ram finansowych Parlament Europejski, Rada i Komisja podejmują wszelkie środki niezbędne do ułatwienia takiego przyjęcia.".

ROCZNY BUDŻET UNII

262) Po artykule 270a dodaje się rozdział 3 „ROCZNY BUDŻET UNII".

263) Dodaje się artykuł 270b, który otrzymuje brzmienie artykułu 272 ustęp 1.

264) Artykuł 271 otrzymuje oznaczenie artykuł 273a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 267) poniżej.

265) W artykule 272 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 270b, a artykuł 272 ustępy 2–10 otrzymują brzmienie:

„ARTYKUŁ 272

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z poniższymi postanowieniami.

1. Każda instytucja, z wyjątkiem Europejskiego Banku Centralnego, sporządza przed 1 lipca swój preliminarz wydatków na następny rok budżetowy. Komisja łączy te preliminarze w projekt budżetu, który może zawierać różne warianty preliminarzy.

Projekt budżetu obejmuje prognozę dochodów i wydatków.

2. Komisja przedkłada wniosek zawierający projekt budżetu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie nie później niż 1 września roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany.

Komisja może zmieniać projekt budżetu w toku procedury do czasu powołania komitetu pojednawczego, o którym mowa w ustępie 5.

3. Rada przyjmuje stanowisko w sprawie projektu budżetu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu nie później niż 1 października roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany. Rada w pełni informuje Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do przyjęcia jej stanowiska.

4. Jeżeli w terminie czterdziestu dwóch dni od tego przekazania Parlament Europejski:

a) zatwierdzi stanowisko Rady, budżet zostaje przyjęty;

b) nie podejmie decyzji, budżet uważa się za przyjęty;

c) przyjmie większością głosów wchodzących w jego skład członków poprawki, zmieniony projekt jest przekazywany Radzie i Komisji. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w porozumieniu z przewodniczącym Rady niezwłocznie zwołuje komitet pojednawczy. Jednak komitet pojednawczy nie zbiera się, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przekazania projektu, Rada poinformuje Parlament Europejski o przyjęciu wszystkich jego poprawek.

5. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzą członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady osiągnąć porozumienie w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie dwudziestu jeden dni od jego zwołania.

Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

6. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada dysponują terminem czternastu dni od daty tego porozumienia na przyjęcie wspólnego projektu.

www.isap.sejm.gov.pl

7. Jeżeli w terminie czternastu dni, o którym mowa w ustępie 6:

a) Parlament Europejski i Rada zatwierdzą wspólny projekt lub nie podejmą decyzji, lub jeżeli jedna z tych instytucji zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty zgodnie ze wspólnym projektem; lub

b) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, i Rada odrzucą wspólny projekt, lub jedna z tych instytucji odrzuci wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu; lub

c) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, odrzuci wspólny projekt, podczas gdy Rada go zatwierdzi, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu; lub

d) Parlament Europejski zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy Rada go odrzuci, Parlament Europejski może, w terminie czternastu dni od dnia odrzucenia projektu przez Radę i stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków i trzech piątych oddanych głosów, zdecydować o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek, o których mowa w ustępie 4 litera c). Jeżeli którakolwiek z poprawek Parlamentu Europejskiego nie zostanie potwierdzona, stanowisko uzgodnione w ramach komitetu pojednawczego w sprawie linii budżetowej, która jest przedmiotem tej zmiany, zostaje utrzymane. Budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty na tej podstawie.

8. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy nie doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu.

9. W przypadku gdy procedura przewidziana w niniejszym artykule została zakończona, przewodniczący Parlamentu Europejskiego stwierdza, że budżet jest ostatecznie przyjęty.

10. Każda instytucja korzysta z uprawnień przyznanych jej w niniejszym artykule zgodnie z Traktatami oraz aktami przyjętymi na ich mocy, w szczególności w dziedzinie zasobów własnych Unii oraz równowagi między dochodami i wydatkami.".

www.rcl.gov.pl

266) W artykule 273 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „poddany głosowaniu" zastępuje się wyrazami „ostatecznie przyjęty", skreśla się wyrazy „lub inną jednostkę podziału", zaś fragment zdania ostatniego w brzmieniu: „ …w granicach jednej dwunastej środków przyznanych w budżecie w poprzednim roku budżetowym na każdą pozycję budżetu, z zastrzeżeniem, że nie może to spowodować pozostawienia do dyspozycji Komisji środków w kwocie przewyższającej jedną dwunastą środków przewidzianych w przygotowywanym projekcie budżetu" zastępuje się wyrazami „ …w granicach jednej dwunastej środków przyznanych w ramach danego rozdziału budżetu w poprzednim roku budżetowym, przy czym kwota ta nie może przekraczać jednej dwunastej środków przewidzianych w tym samym rozdziale w projekcie budżetu";

b) w akapicie drugim po wyrazie „Rada" dodaje się wyrazy „…na wniosek Komisji,", a na końcu dodaje się fragment zdania oraz zdanie w brzmieniu: „…, zgodnie z rozporządzeniem przyjętym na mocy artykułu 279. Rada niezwłocznie przekazuje decyzję Parlamentowi Europejskiemu";

c) skreśla się akapit trzeci;

d) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:

„Decyzja, o której mowa w akapicie drugim, przewiduje niezbędne środki w zakresie zasobów dla stosowania niniejszego artykułu, w poszanowaniu aktów, o których mowa w artykule 269.

Wchodzi ona w życie trzydziestego dnia od jej przyjęcia, jeżeli w tym terminie Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, nie zdecydował o ograniczeniu tych wydatków.".

267) Dodaje się artykuł 273a, który otrzymuje brzmienie artykułu 271; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) skreśla się akapit pierwszy;

b) w akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, skreśla się wyrazy „…, w miarę potrzeby,";

c) w akapicie ostatnim wyrazy „Rady, Komisji i Trybunału Sprawiedliwości" zastępuje się wyrazami „Rady Europejskiej i Rady, Komisji, jak również Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej".

www.isap.sejm.gov.pl

WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM

268) Przed artykułem 274 dodaje się rozdział 4 „WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM"; w artykule tym wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym początkowy fragment zdania w brzmieniu: „Komisja wykonuje budżet" zastępuje się wyrazami „Komisja wykonuje budżet we współpracy z Państwami Członkowskimi";

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rozporządzenie przewiduje obowiązki kontroli i audytu Państw Członkowskich w zakresie wykonania budżetu oraz wynikającą z nich odpowiedzialność. Przewiduje ono także obowiązki i szczegółowe zasady, według których każda instytucja uczestniczy w wykonywaniu swoich własnych wydatków.".

269) W artykule 275 zamienia się kolejność odniesienia do Rady i Parlamentu Europejskiego. Dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Komisja przedstawia także Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające finanse Unii oparte na uzyskanych wynikach, w szczególności w odniesieniu do wskazań udzielonych przez Parlament Europejski i Radę na podstawie artykułu 276.".

270) W artykule 276 ustęp 1 wyrazy „rachunki i bilans finansowy określone w artykule 275," zastępuje się wyrazami „rachunki, bilans finansowy i sprawozdanie oceniające, o których mowa w artykule 275,".

WSPÓLNE POSTANOWIENIA FINANSOWE

271) Przed artykułem 277 dodaje się rozdział 5 „POSTANOWIENIA WSPÓLNE".

272) Artykuł 277 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 277

Wieloletnie ramy finansowe i budżet roczny są ustanawiane w euro.".

www.rcl.gov.pl

273) W artykule 279 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym, przyjmują w drodze rozporządzenia:

a) zasady finansowe określające w szczególności warunki uchwalania i wykonywania budżetu oraz przedstawiania i kontrolowania rachunków;

b) zasady, które organizują kontrolę odpowiedzialności podmiotów finansowych, w szczególności urzędników zatwierdzających i księgowych.";

b) w ustępie 2 skreśla się wyraz „jednomyślnie", a wyrazy „po uzyskaniu opinii Trybunału Obrachunkowego" zastępuje się wyrazami „Trybunałem Obrachunkowym".

274) Dodaje się nowe artykuły 279a i 279b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 279a

Parlament Europejski, Rada i Komisja zapewniają dostępność środków finansowych umożliwiających Unii wykonywanie jej zobowiązań prawnych wobec stron trzecich.

ARTYKUŁ 279b

Regularne spotkania przewodniczących Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji są zwoływane z inicjatywy Komisji w ramach procedur budżetowych, o których mowa w niniejszym rozdziale. Przewodniczący podejmują wszelkie środki niezbędne do popierania uzgodnień i zbliżania stanowisk instytucji, którymi kierują, w celu ułatwienia wykonania niniejszego tytułu.".

www.isap.sejm.gov.pl

ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH

275) Przed artykułem 280 dodaje się rozdział 6 „ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH".

276) W artykule 280 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 dodaje się na końcu fragment zdania w brzmieniu: „... oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii";

b) w ustępie 4 po wyrazach „...w Państwach Członkowskich" dodaje się wyrazy „... oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii" i skreśla się zdanie ostatnie.

WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA

277) Po artykule 280 dodaje się tytuł III „WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA".

278) Dodaje się poniższe artykuły 280a–280i, które wraz z artykułem 10 Traktatu o Unii Europejskiej zastępują artykuły 27a–27e, 40–40b i 43–45 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej oraz artykuły 11 i 11a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

„ARTYKUŁ 280a

Wzmocniona współpraca jest podejmowana w poszanowaniu Traktatów i prawa Unii.

Współpraca ta nie może naruszać rynku wewnętrznego ani spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Nie może ona stanowić przeszkody ani dyskryminacji w handlu między Państwami Członkowskimi, ani prowadzić do zakłócenia konkurencji między nimi.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 280b

Wzmocniona współpraca nie narusza kompetencji, praw i obowiązków Państw Członkowskich, które w niej nie uczestniczą. Państwa te nie utrudniają wprowadzania jej w życie przez uczestniczące Państwa Członkowskie.

ARTYKUŁ 280c

1. Od chwili jej ustanowienia, wzmocniona współpraca pozostaje otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich, pod warunkiem spełnienia ewentualnych warunków uczestnictwa określonych w decyzji upoważniającej. Państwa Członkowskie mogą przystąpić do współpracy także w dowolnym innym momencie, o ile, poza spełnieniem wyżej wymienionych warunków, będą również przestrzegać aktów już przyjętych w ramach tej współpracy.

Komisja i Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy zapewniają wsparcie dla uczestnictwa w niej możliwie największej liczby Państw Członkowskich.

2. Komisja oraz, w stosownym przypadku, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa regularnie informują Parlament Europejski i Radę o rozwoju wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 280d

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w jednej z dziedzin, o których mowa w Traktatach, z wyjątkiem dziedzin kompetencji wyłącznej oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, kierują wniosek do Komisji, określając zakres zastosowania i cele przewidywanej wzmocnionej współpracy. Komisja może przedłożyć Radzie odpowiedni wniosek. Jeżeli Komisja nie przedłoży takiego wniosku, zawiadamia o tym zainteresowane Państwa Członkowskie, podając uzasadnienie.

www.isap.sejm.gov.pl

Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o której mowa w akapicie pierwszym, jest udzielane przez Radę na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. Wniosek Państw Członkowskich, które chcą ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, jest kierowany do Rady. Jest on przekazywany przez nią wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw Zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który wydaje opinię o spójności przewidywanej wzmocnionej współpracy ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa Unii, oraz Komisji, która wydaje opinię dotyczącą w szczególności spójności przewidywanej wzmocnionej współpracy z innymi politykami Unii. Wniosek przekazywany jest również do wiadomości Parlamentowi Europejskiemu.

Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy jest udzielane na mocy decyzji Rady stanowiącej jednomyślnie.

ARTYKUŁ 280e

W obradach Rady mogą uczestniczyć wszyscy jej członkowie, jednak w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy.

Jednomyślność jest osiągana wyłącznie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3.

ARTYKUŁ 280f

1. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w już realizowanej wzmocnionej współpracy w jednej z dziedzin, o których mowa w artykule 280d ustęp 1, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji.

www.rcl.gov.pl

Komisja potwierdza, w terminie czterech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji, uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego. Stwierdza ona, w stosownych przypadkach, że warunki uczestnictwa zostały spełnione i przyjmuje niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy.

Jeżeli jednak Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku. Po upływie terminu, rozpatruje ona ponownie wniosek zgodnie z procedurą przewidzianą w akapicie drugim. Jeżeli Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nadal pozostają niespełnione, zainteresowane Państwo Członkowskie może przekazać sprawę Radzie, która podejmuje decyzję w sprawie wniosku. Rada stanowi zgodnie z artykułem 280e. Rada może również na wniosek Komisji przyjąć środki przejściowe, o których mowa w akapicie drugim.

2. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w realizowanej już wzmocnionej współpracy w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, notyfikuje swój zamiar Radzie, wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji.

Rada potwierdza uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego po konsultacji z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i po stwierdzeniu, w stosownych przypadkach, że warunki uczestnictwa zostały spełnione. Rada, na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, może także przyjąć niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy. Jeżeli jednak Rada uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku w sprawie uczestnictwa.

Do celów niniejszego ustępu Rada stanowi jednomyślnie, zgodnie z artykułem 280e.

ARTYKUŁ 280g

Wydatki wynikające z realizacji wzmocnionej współpracy, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje, obciążają uczestniczące we współpracy Państwa Członkowskie, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, zadecyduje inaczej.

ARTYKUŁ 280h

1. Jeżeli postanowienie Traktatów, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z zasadami zawartymi w artykule 280e, może podjąć decyzję o stanowieniu większością kwalifikowaną.

2. Jeżeli postanowienie Traktatów, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada przyjmuje akty zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z zasadami zawartymi w artykule 280e, może przyjąć decyzję o stanowieniu zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

3. Ustępów 1 i 2 nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

ARTYKUŁ 280i

Rada i Komisja zapewniają spójność działań podejmowanych w ramach wzmocnionej współpracy oraz ich zgodność z politykami Unii, współpracując w tym celu ze sobą.".

POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

279) Część szósta otrzymuje oznaczenie „CZĘŚĆ SIÓDMA".

280) Uchyla się artykuły 281, 293, 305 i 314. Artykuł 286 zastępuje się artykułem 16b.

281) W artykule 282 dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Unia jest jednak reprezentowana przez każdą z instytucji, z tytułu ich autonomii administracyjnej, w sprawach związanych z funkcjonowaniem każdej z nich.".

282) W artykule 283 pierwszy fragment zdania „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, uchwala ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, uchwalają ...", zaś na końcu wyrazy „pracowników Wspólnot" zastępuje się wyrazami „pracowników Unii".

www.rcl.gov.pl

283) W artykule 288 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego, Europejski Bank Centralny jest zobowiązany do naprawienia, zgodnie z ogólnymi zasadami wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkód wyrządzonych przez Bank lub jego pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.”.

284) W artykule 290 po wyrazach „stanowiąc jednomyślnie” dodaje się wyrazy „w drodze rozporządzeń”.

285) W artykule 291 skreśla się wyrazy „…, Europejskiego Instytutu Walutowego”.

286) Artykuł 294 otrzymuje oznaczenie artykuł 48a.

287) W artykule 299 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się ustęp 1. Ustęp 2 akapit pierwszy oraz ustępy 3–6 otrzymują oznaczenie artykuł 311a; wprowadza się w nich zmiany zgodnie z punktem 293) poniżej.

Ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego;

b) na początku akapitu pierwszego skreśla się wyraz „Jednakże,”, a wyrazy „francuskich departamentów zamorskich” zastępuje się wyrazami „Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Saint-Barthélemy, Saint-Martin”; na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „W przypadku gdy wspomniane specyficzne środki przyjmowane są przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona również na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”;

c) na początku akapitu drugiego wyrazy „Rada, przyjmując środki określone w akapicie drugim, uwzględnia takie dziedziny, jak …” zastępuje się wyrazami „Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, dotyczą w szczególności…” z odpowiednim dostosowaniem form gramatycznych wyrazów w pozostałej części zdania;

d) na początku akapitu trzeciego odesłanie do akapitu drugiego zastępuje się odesłaniem do akapitu pierwszego, a w akapicie czwartym wyrazy „wspólnotowego porządku prawnego” zastępuje się wyrazami „porządku prawnego Unii”.

288) Artykuły 300 i 301 zastępuje się, odpowiednio, artykułem 188n i 188k, zaś artykuły 302–304 zastępuje się artykułem 188p.

289) Artykuł 308 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 308

1. Jeżeli działanie Unii okaże się niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk określonych w Traktatach, jednego z celów, o których mowa w Traktatach, a Traktat nie przewidział uprawnień do działania wymaganego w tym celu, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, przyjmuje stosowne przepisy. Jeżeli przepisy te są przyjmowane przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona również jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. W ramach procedury kontroli stosowania zasady pomocniczości określonej w artykule 3b ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej Komisja zwraca uwagę parlamentów narodowych na wnioski, których podstawą jest niniejszy artykuł.

3. Środki, których podstawą jest niniejszy artykuł, nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Traktaty wykluczają taką harmonizację.

4. Niniejszy artykuł nie może służyć jako podstawa do osiągania celów związanych ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, a wszelkie akty przyjęte zgodnie z niniejszym artykułem przestrzegają granic określonych w artykule 25b akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.”.

290) Dodaje się nowy artykuł 308a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 308a

Artykułu 48 ustęp 7 Traktatu o Unii Europejskiej nie stosuje się do następujących artykułów:

- artykułu 269 akapit trzeci i czwarty,
- artykułu 270a ustęp 2 akapit pierwszy,
- artykułu 308, oraz
- artykułu 309.”.

www.rcl.gov.pl

291) Artykuł 309 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 309

Do celów artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącego zawieszenia niektórych praw wynikających z członkostwa w Unii, członek Rady Europejskiej lub Rady reprezentujący dane Państwo Członkowskie nie bierze udziału w głosowaniu, a dane Państwo Członkowskie nie jest uwzględniane przy obliczaniu jednej trzeciej lub czterech piątych Państw Członkowskich przewidzianych w ustępach 1 i 2 wspomnianego artykułu. Wstrzymanie się od głosu członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu decyzji, o których mowa w ustępie 2 wspomnianego artykułu.

Do celów przyjęcia decyzji, o których mowa w artykule 7 ustęp 3 i 4 Traktatu o Unii Europejskiej, większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) niniejszego Traktatu.

Jeżeli w wyniku podjęcia decyzji o zawieszeniu prawa do głosowania zgodnie z artykułem 7 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej Rada stanowi większością kwalifikowaną na podstawie jednego z postanowień Traktatów, większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) niniejszego Traktatu, lub jeżeli Rada stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa – zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).

Do celów artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej Parlament Europejski stanowi większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentujących większość wchodzących w jego skład członków.”.

292) Artykuł 310 otrzymuje oznaczenie artykuł 188m.

293) Uchyla się artykuł 311. Dodaje się artykuł 311a, który otrzymuje brzmienie artykułu 299 ustęp 2 akapit pierwszy i artykułu 299 ustęp 3–6; w tekście tym wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 2 akapit pierwszy oraz ustępy 3–6 otrzymują oznaczenie ustęp 1–5, a na początku artykułu dodaje się nowe zdanie wprowadzające w brzmieniu:

„Poza postanowieniami artykułu 49c Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącymi terytorialnego zakresu stosowania Traktatów stosuje się następujące postanowienia:”;

www.rcl.gov.pl

b) w akapicie pierwszym ustępu 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyrazy „do francuskich departamentów zamorskich" zastępuje się wyrazami „... do Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Saint-Barthélemy, Saint-Martin...", a na końcu dodaje się wyrazy „..., zgodnie z artykułem 299";

c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu", a na końcu skreśla się wyrazy „do niniejszego Traktatu";

d) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, zdanie wprowadzające „Na zasadzie odstępstwa od ustępów poprzednich:" otrzymuje brzmienie: „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 49c Traktatu o Unii Europejskiej i ustępów 1–4 niniejszego artykułu:";

e) na końcu artykułu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„6. Rada Europejska może, z inicjatywy zainteresowanego Państwa Członkowskiego, przyjąć decyzję zmieniającą wobec Unii status duńskiego, francuskiego lub niderlandzkiego kraju lub terytorium, o którym mowa w ustępach 1 i 2. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po konsultacji z Komisją.".

294) Przed artykułem 313 skreśla się nagłówek „POSTANOWIENIA KOŃCOWE".

295) Dodaje się artykuł 313a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 313a

Postanowienia artykułu 53 Traktatu o Unii Europejskiej stosuje się do niniejszego Traktatu.".

www.rcl.gov.pl

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 3

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.

ARTYKUŁ 4

1. Protokół nr 1 załączony do niniejszego Traktatu zawiera zmiany do protokołów dołączonych do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

2. Protokół nr 2 załączony do niniejszego Traktatu zawiera zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

ARTYKUŁ 5

1. Artykuły, sekcje, rozdziały, tytuły i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zmienione niniejszym Traktatem, otrzymują nowe oznaczenia zgodnie z tabelami ekwiwalencyjnymi zamieszczonymi w załączniku do niniejszego Traktatu, który stanowi jego integralną część.

2. Odesłania krzyżowe do artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, podobnie jak między nimi, dostosowuje się zgodnie z ustępem 1, a odesłania do ustępów lub akapitów wspomnianych artykułów, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione zgodnie z niektórymi postanowieniami niniejszego Traktatu, dostosowuje się zgodnie z tymi postanowieniami.

Odesłania do artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zawarte w innych traktatach i aktach prawa pierwotnego stanowiących podstawę Unii dostosowuje się zgodnie z ustępem 1. Odesłania do motywów Traktatu o Unii Europejskiej lub do ustępów lub akapitów artykułów Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione zgodnie z niniejszym Traktatem dostosowuje się zgodnie z nim.

www.rcl.gov.pl

W stosownych przypadkach dostosowania te dotyczą także przypadków uchylenia danego postanowienia.

3. Odesłania do motywów, artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zmienione niniejszym Traktatem, zawarte w innych instrumentach lub aktach traktuje się jak odesłania do motywów, artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części tych Traktatów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia zgodnie z ustępem 1 i, odpowiednio, do ustępów lub akapitów tych artykułów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia lub zmienionej kolejności zgodnie z niektórymi postanowieniami niniejszego Traktatu.

ARTYKUŁ 6

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostają złożone rządowi Republiki Włoskiej.

2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie 1 stycznia 2009 roku, pod warunkiem że zostaną złożone wszystkie dokumenty ratyfikacyjne lub w przeciwnym razie wchodzi on w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie dopełni tej formalności.

ARTYKUŁ 7

Niniejszy Traktat, zwany Traktatem z Lizbony, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w języku angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, zostanie złożony w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaże kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

W DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem.

www.isap.sejm.gov.pl

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβώνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliktą dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii □apte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícsedem.

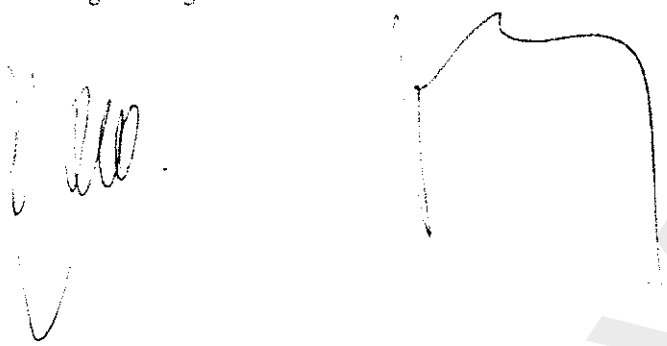
V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

"Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

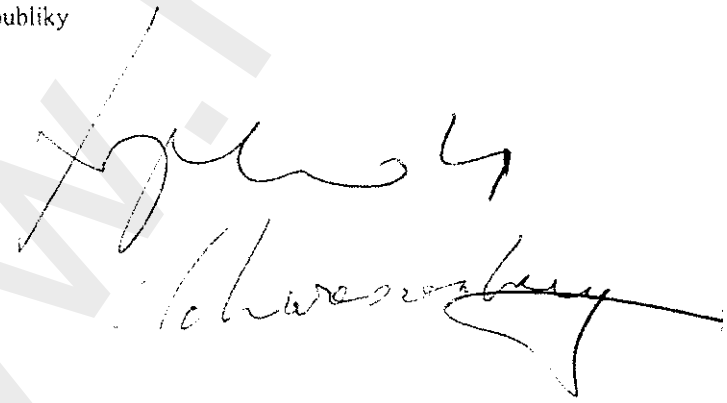
"Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale."

"Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt."

За Правителството на Република България

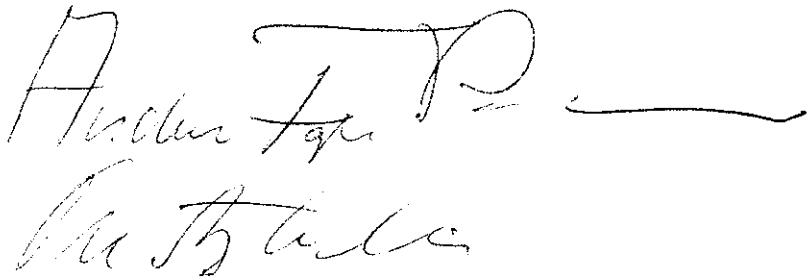

Za prezidenta České republiky

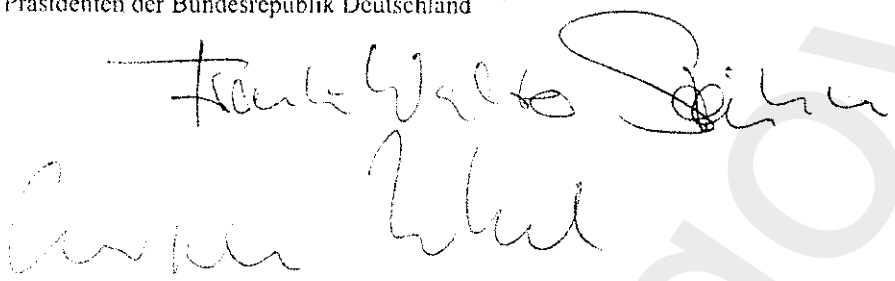

www.rcl.gov.pl

For Hendes Majestæt Dannmarks Dronning

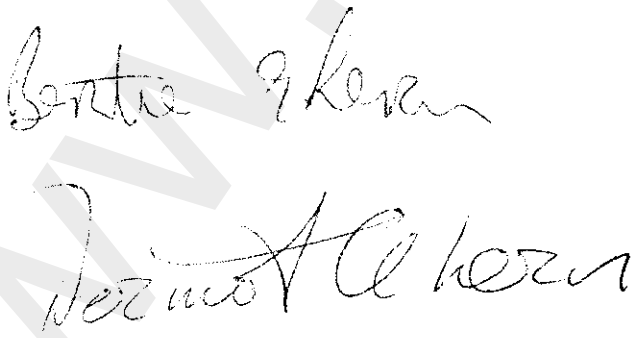
Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

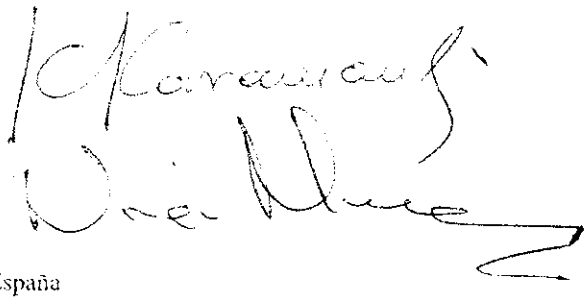

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

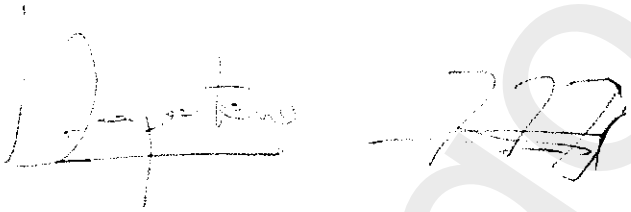

www.rcl.gov.pl

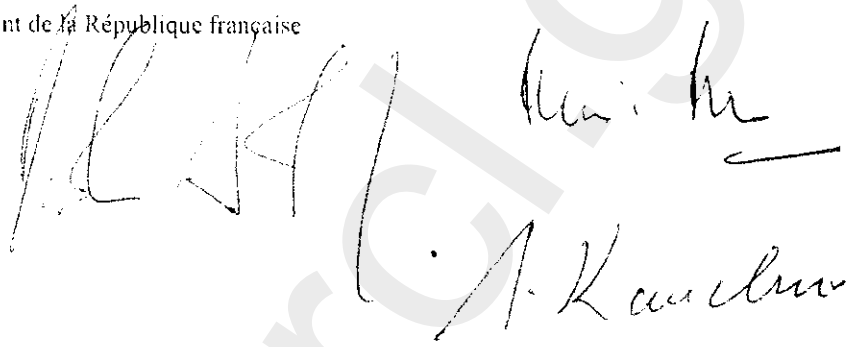
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

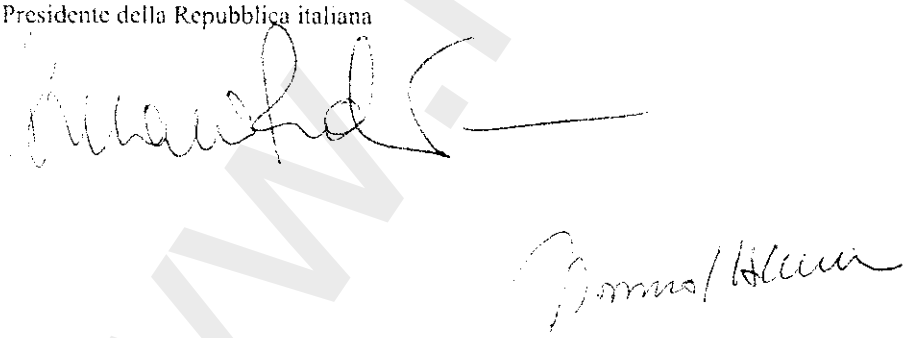
Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Per il Presidente della Repubblica italiana

www.rcl.gov.pl

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

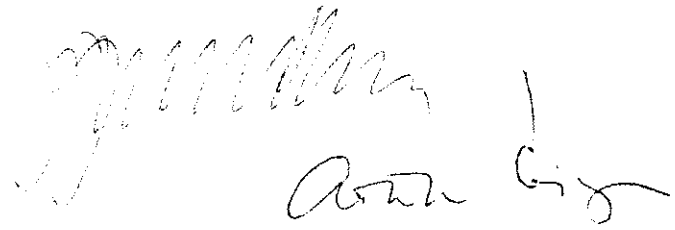
Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

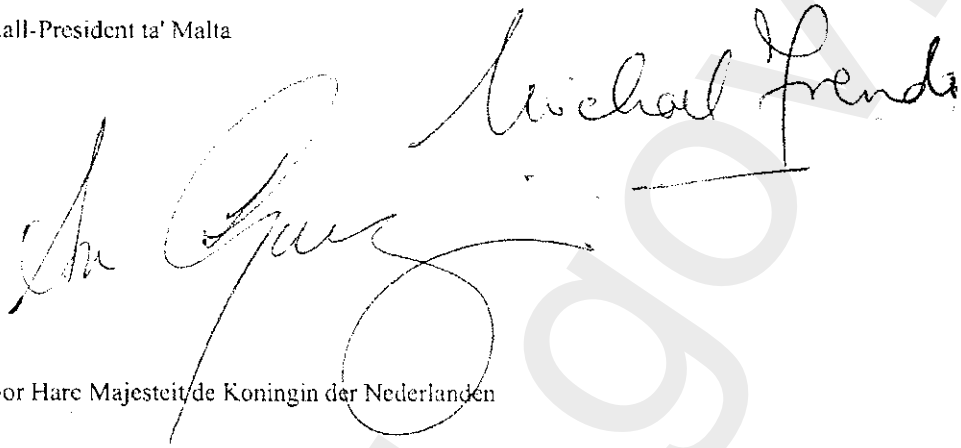
Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

www.rcl.gov.pl

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

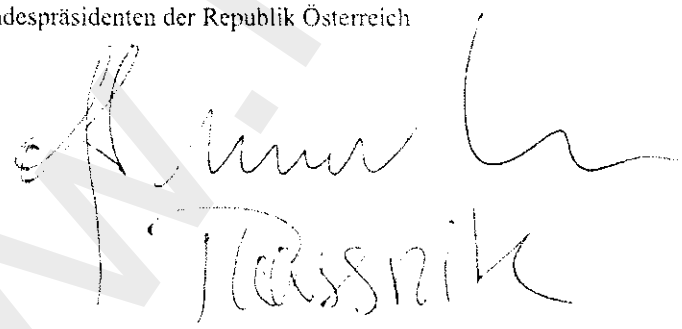
Għall-President ta' Malta

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

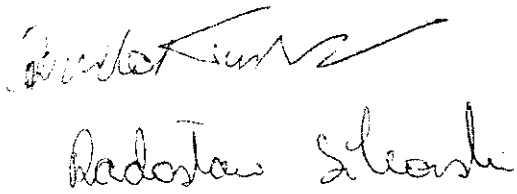

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

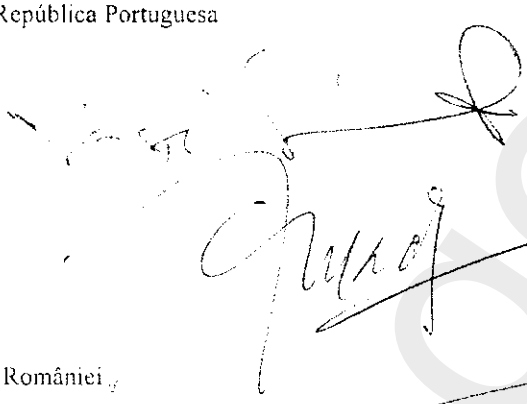

www.rcl.gov.pl

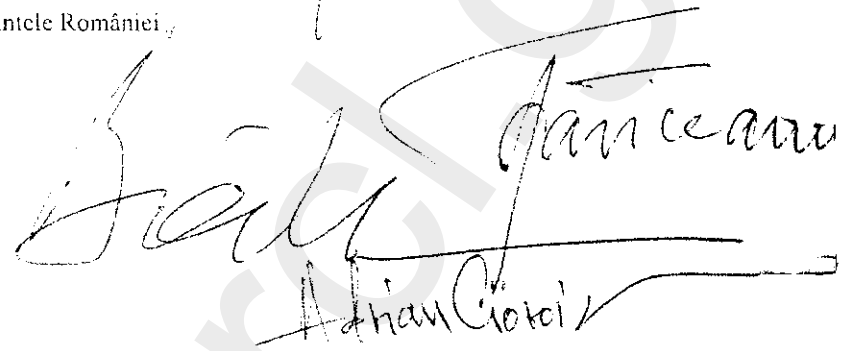
Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

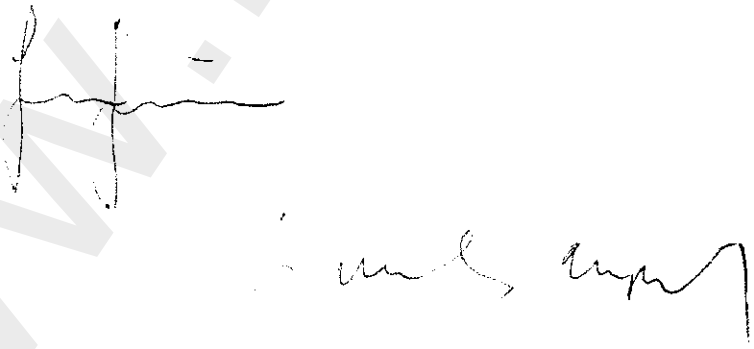
Pelo Presidente da República Portuguesa

Pentru Președintele României

Za predsednika Republike Slovenije

www.rcl.gov.pl

Za prezidenta Slovenskej republiky

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

För Konungariket Sveriges regering

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

www.rcl.gov.pl

TRAITÉ DE LISBONNE
MODIFIANT LE TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE ET LE TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE

PRÉAMBULE

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE BULGARIE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE,

SA MAJESTÉ LA REINE DE DANEMARK,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE D'ESTONIE,

LA PRÉSIDENTE D'IRLANDE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE,

SA MAJESTÉ LE ROI D'ESPAGNE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE ITALIENNE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE CHYPRE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE LETTONIE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE LITUANIE,

SON ALTESSE ROYALE LE GRAND-DUC DE LUXEMBOURG,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE HONGRIE,

LE PRÉSIDENT DE MALTE,

SA MAJESTÉ LA REINE DES PAYS-BAS,

LE PRÉSIDENT FÉDÉRAL DE LA RÉPUBLIQUE D'AUTRICHE,

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE,

LE PRÉSIDENT DE ROUMANIE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE SLOVÉNIE,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE,

LA PRÉSIDENTE DE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE,

LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE SUÈDE,

SA MAJESTÉ LA REINE DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD,

SOUHAITANT compléter le processus lancé par le traité d'Amsterdam et par le traité de Nice en vue de renforcer l'efficacité et la légitimité démocratique de l'Union et d'améliorer la cohérence de son action,

SONT CONVENUS de modifier le traité sur l'Union européenne, le traité instituant la Communauté européenne et le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique,

et ont désigné à cet effet comme plénipotentiaires:

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES

Guy VERHOFSTADT
Premier Ministre

Karel DE GUCHT
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE BULGARIE

Sergei STANISHEV
Premier Ministre

Ivailo KALFIN
Vice-premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE

Mirek TOPOLÁNEK
Premier Ministre

Karel SCHWARZENBERG
Ministre des Affaires étrangères

SA MAJESTÉ LA REINE DE DANEMARK

Anders Fogh RASMUSSEN
Premier Ministre

Per Stig MØLLER
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE

Dr. Angela MERKEL
Chancelière fédérale

Dr. Frank-Walter STEINMEIER
Ministre fédéral des Affaires étrangères et Vice-Chancelier

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE D'ESTONIE

Andrus ANSIP
Premier Ministre

Urmas PAET
Ministre des Affaires étrangères

LA PRÉSIDENTE D'IRLANDE

Bertie AHERN
Premier Ministre (Taoiseach)

Dermot AHERN
Ministre des Affaires étrangères

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE

Konstantinos KARAMANLIS
Premier Ministre

Dora BAKOYANNIS
Ministre des Affaires étrangères

SA MAJESTÉ LE ROI D'ESPAGNE

José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO
Président du gouvernement

Miguel Ángel MORATINOS CUYAUBÉ
Ministre des Affaires étrangères et de la coopération

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

Nicolas SARKOZY
Président

François FILLON
Premier Ministre

Bernard KOUCHNER
Ministre des Affaires étrangères et européennes

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE ITALIENNE

Romano PRODI
Président du Conseil des ministres

Massimo D'ALEMA
Vice-président du Conseil des ministres et Ministre des Affaires étrangères

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE CHYPRE

Tassos PAPADOPOULOS
Président

Erato KOZAKOU-MARCOULLIS
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE LETTONIE

Valdis ZATLERS
Président

Aigars KALVĪTIS
Premier Ministre

Māris RIEKSTIŅŠ
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE LITUANIE

Valdas ADAMKUS
Président

Gediminas KIRKILAS
Premier Ministre

Petras VAITIEKŪNAS
Ministre des Affaires étrangères

SON ALTESSE ROYALE LE GRAND-DUC DE LUXEMBOURG

Jean-Claude JUNCKER
Premier Ministre, Ministre d'État

Jean ASSELBORN
Ministre des Affaires étrangères et de l'immigration

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE HONGRIE

Ferenc GYURCSÁNY
Premier Ministre

Dr. Kinga GÖNCZ
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE MALTE

The Hon Lawrence GONZI
Premier Ministre

The Hon Michael FRENDO
Ministre des Affaires étrangères

SA MAJESTÉ LA REINE DES PAYS-BAS

Dr. J. P. BALKENENDE
Premier Ministre

M. J. M. VERHAGEN
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT FÉDÉRAL DE LA RÉPUBLIQUE D'AUTRICHE

Dr. Alfred GUSENBAUER
Chancelier fédéral

Dr. Ursula PLASSNIK
Ministre fédérale des Affaires européennes et internationales

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

Donald TUSK
Premier Ministre

Radosław SIKORSKI
Ministre des Affaires étrangères

www.rcl.gov.pl

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE

José SÓCRATES CARVALHO PINTO DE SOUSA
Premier Ministre

Luís Filipe MARQUES AMADO
Ministre d'État et des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE ROUMANIE

Traian BĂSESCU
Président

Călin POPESCU-TĂRICEANU
Premier Ministre

Adrian CIOROIANU
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE SLOVÉNIE

Janez JANŠA
Président du gouvernement

Dr. Dimitrij RUPEL
Ministre des Affaires étrangères

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE

Robert FICO
Premier Ministre

Ján KUBIŠ
Ministre des Affaires étrangères

www.rcl.gov.pl

LA PRÉSIDENTE DE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE

Matti VANHANEN
Premier Ministre

Ilkka KANERVA
Ministre des Affaires étrangères

LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE SUÈDE

Fredrik REINFELDT
Premier Ministre

Cecilia MALMSTRÖM
Ministre pour les affaires européennes

SA MAJESTÉ LA REINE DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD

The Rt. Hon Gordon BROWN
Premier Ministre

The Rt. Hon David MILIBAND
Ministre des Affaires étrangères et du Commonwealth

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme,

SONT CONVENUS DES DISPOSITIONS QUI SUIVENT:

www.rcl.gov.pl

MODIFICATIONS APPORTÉES AU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE ET AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉNNE

ARTICLE PREMIER

Le traité sur l'Union européenne est modifié conformément aux dispositions du présent article.

PRÉAMBULE

1) Le préambule est modifié comme suit:

a) le texte suivant est inséré comme deuxième considérant:

"S'INSPIRANT des héritages culturels, religieux et humanistes de l'Europe, à partir desquels se sont développées les valeurs universelles que constituent les droits inviolables et inaliénables de la personne humaine, ainsi que la liberté, la démocratie, l'égalité et l'État de droit;";

b) Au septième considérant devenu huitième considérant, les mots "du présent traité" sont remplacés par "du présent traité et du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne,";

c) Au onzième considérant devenu douzième considérant, les mots "du présent traité" sont remplacés par "du présent traité et du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne,".

www.rcl.gov.pl

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

2) L'article premier est modifié comme suit:

a) la phrase suivante est ajoutée à la fin du premier alinéa:

"... , à laquelle les États membres attribuent des compétences pour atteindre leurs objectifs communs.";

b) le troisième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"L'Union est fondée sur le présent traité et sur le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (ci-après dénommés "les traités"). Ces deux traités ont la même valeur juridique. L'Union se substitue et succède à la Communauté européenne."

3) Un article 1bis est inséré:

"ARTICLE 1bis

L'Union est fondée sur les valeurs de respect de la dignité humaine, de liberté, de démocratie, d'égalité, de l'État de droit, ainsi que de respect des droits de l'homme, y compris des droits des personnes appartenant à des minorités. Ces valeurs sont communes aux États membres dans une société caractérisée par le pluralisme, la non-discrimination, la tolérance, la justice, la solidarité et l'égalité entre les femmes et les hommes."

www.rcl.gov.pl

4) L'article 2 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 2

1. L'Union a pour but de promouvoir la paix, ses valeurs et le bien-être de ses peuples.

2. L'Union offre à ses citoyens un espace de liberté, de sécurité et de justice sans frontières intérieures, au sein duquel est assurée la libre circulation des personnes, en liaison avec des mesures appropriées en matière de contrôle des frontières extérieures, d'asile, d'immigration ainsi que de prévention de la criminalité et de lutte contre ce phénomène.

3. L'Union établit un marché intérieur. Elle œuvre pour le développement durable de l'Europe fondé sur une croissance économique équilibrée et sur la stabilité des prix, une économie sociale de marché hautement compétitive, qui tend au plein emploi et au progrès social, et un niveau élevé de protection et d'amélioration de la qualité de l'environnement. Elle promeut le progrès scientifique et technique.

Elle combat l'exclusion sociale et les discriminations, et promeut la justice et la protection sociales, l'égalité entre les femmes et les hommes, la solidarité entre les générations et la protection des droits de l'enfant.

Elle promeut la cohésion économique, sociale et territoriale, et la solidarité entre les États membres.

Elle respecte la richesse de sa diversité culturelle et linguistique, et veille à la sauvegarde et au développement du patrimoine culturel européen.

4. L'Union établit une union économique et monétaire dont la monnaie est l'euro.

5. Dans ses relations avec le reste du monde, l'Union affirme et promeut ses valeurs et ses intérêts et contribue à la protection de ses citoyens. Elle contribue à la paix, à la sécurité, au développement durable de la planète, à la solidarité et au respect mutuel entre les peuples, au commerce libre et équitable, à l'élimination de la pauvreté et à la protection des droits de l'homme, en particulier ceux de l'enfant, ainsi qu'au strict respect et au développement du droit international, notamment au respect des principes de la charte des Nations unies.

6. L'Union poursuit ses objectifs par des moyens appropriés, en fonction des compétences qui lui sont attribuées dans les traités."

www.rcl.gov.pl

5) L'article 3 est abrogé et un article 3bis est inséré:

"ARTICLE 3bis

1. Conformément à l'article 3ter, toute compétence non attribuée à l'Union dans les traités appartient aux États membres.

2. L'Union respecte l'égalité des États membres devant les traités ainsi que leur identité nationale, inhérente à leurs structures fondamentales politiques et constitutionnelles, y compris en ce qui concerne l'autonomie locale et régionale. Elle respecte les fonctions essentielles de l'État, notamment celles qui ont pour objet d'assurer son intégrité territoriale, de maintenir l'ordre public et de sauvegarder la sécurité nationale. En particulier, la sécurité nationale reste de la seule responsabilité de chaque État membre.

3. En vertu du principe de coopération loyale, l'Union et les États membres se respectent et s'assistent mutuellement dans l'accomplissement des missions découlant des traités.

Les États membres prennent toute mesure générale ou particulière propre à assurer l'exécution des obligations découlant des traités ou résultant des actes des institutions de l'Union.

Les États membres facilitent l'accomplissement par l'Union de sa mission et s'abstiennent de toute mesure susceptible de mettre en péril la réalisation des objectifs de l'Union."

6) Un article 3ter est inséré, qui remplace l'article 5 du traité instituant la Communauté européenne:

"ARTICLE 3ter

1. Le principe d'attribution régit la délimitation des compétences de l'Union. Les principes de subsidiarité et de proportionnalité régissent l'exercice de ces compétences.

2. En vertu du principe d'attribution, l'Union n'agit que dans les limites des compétences que les États membres lui ont attribuées dans les traités pour atteindre les objectifs que ces traités établissent. Toute compétence non attribuée à l'Union dans les traités appartient aux États membres.

www.rcl.gov.pl

3. En vertu du principe de subsidiarité, dans les domaines qui ne relèvent pas de sa compétence exclusive, l'Union intervient seulement si, et dans la mesure où, les objectifs de l'action envisagée ne peuvent pas être atteints de manière suffisante par les États membres, tant au niveau central qu'au niveau régional et local, mais peuvent l'être mieux, en raison des dimensions ou des effets de l'action envisagée, au niveau de l'Union.

Les institutions de l'Union appliquent le principe de subsidiarité conformément au protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité. Les parlements nationaux veillent au respect du principe de subsidiarité conformément à la procédure prévue dans ce protocole.

4. En vertu du principe de proportionnalité, le contenu et la forme de l'action de l'Union n'excèdent pas ce qui est nécessaire pour atteindre les objectifs des traités.

Les institutions de l'Union appliquent le principe de proportionnalité conformément au protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité."

7) Les articles 4 et 5 sont abrogés.

8) L'article 6 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 6

1. L'Union reconnaît les droits, les libertés et les principes énoncés dans la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 7 décembre 2000, telle qu'adaptée le 12 décembre 2007 à Strasbourg, laquelle a la même valeur juridique que les traités.

Les dispositions de la Charte n'étendent en aucune manière les compétences de l'Union telles que définies dans les traités.

Les droits, les libertés et les principes énoncés dans la Charte sont interprétés conformément aux dispositions générales du titre VII de la Charte régissant l'interprétation et l'application de celle-ci et en prenant dûment en considération les explications visées dans la Charte, qui indiquent les sources de ces dispositions.

www.rcl.gov.pl

2. L'Union adhère à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales. Cette adhésion ne modifie pas les compétences de l'Union telles qu'elles sont définies dans les traités.

3. Les droits fondamentaux, tels qu'ils sont garantis par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et tels qu'ils résultent des traditions constitutionnelles communes aux États membres, font partie du droit de l'Union en tant que principes généraux."

9) L'article 7 est modifié comme suit:

a) dans tout l'article, les mots "avis conforme" sont remplacés par "approbation", le renvoi à la violation "de principes énoncés à l'article 6, paragraphe 1," est remplacé par un renvoi à la violation "des valeurs visées à l'article 1bis", les mots "du présent traité" sont remplacés par "des traités" et le mot "Commission" est remplacé par "Commission européenne";

b) au paragraphe 1, premier alinéa, première phrase, le membre de phrase final "... et lui adresser des recommandations appropriées" est supprimé; à la dernière phrase, le membre de phrase final "... et peut, statuant selon la même procédure, demander à des personnalités indépendantes de présenter dans un délai raisonnable un rapport sur la situation dans l'État membre en question" est remplacé par "... et peut lui adresser des recommandations, en statuant selon la même procédure.";

c) au paragraphe 2, les mots "le Conseil, réuni au niveau des chefs d'État ou de gouvernement et statuant à l'unanimité ..." sont remplacés par "Le Conseil européen, statuant à l'unanimité ..." et les mots "... le gouvernement de cet État membre ..." sont remplacés par "... cet État membre ...";

www.rcl.gov.pl

d) les paragraphes 5 et 6 sont remplacés par le texte suivant:

"5. Les modalités de vote qui, aux fins du présent article, s'appliquent au Parlement européen, au Conseil européen et au Conseil sont fixées à l'article 309 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne."

10) Le nouvel article 7bis suivant est inséré:

"ARTICLE 7bis

1. L'Union développe avec les pays de son voisinage des relations privilégiées, en vue d'établir un espace de prospérité et de bon voisinage, fondé sur les valeurs de l'Union et caractérisé par des relations étroites et pacifiques reposant sur la coopération.

2. Aux fins du paragraphe 1, l'Union peut conclure des accords spécifiques avec les pays concernés. Ces accords peuvent comporter des droits et obligations réciproques ainsi que la possibilité de conduire des actions en commun. Leur mise en œuvre fait l'objet d'une concertation périodique."

11) Les dispositions du titre II sont incorporées dans le traité instituant la Communauté européenne, tel que modifié par ailleurs et qui devient le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

PRINCIPES DÉMOCRATIQUES

12) Le titre II et l'article 8 sont remplacés par le nouvel intitulé et les nouveaux articles 8 à 8 C suivants:

"TITRE II
DISPOSITIONS RELATIVES AUX PRINCIPES DÉMOCRATIQUES

ARTICLE 8

Dans toutes ses activités, l'Union respecte le principe de l'égalité de ses citoyens, qui bénéficient d'une égale attention de ses institutions, organes et organismes. Est citoyen de l'Union toute personne ayant la nationalité d'un État membre. La citoyenneté de l'Union s'ajoute à la citoyenneté nationale et ne la remplace pas.

ARTICLE 8 A

1. Le fonctionnement de l'Union est fondé sur la démocratie représentative.

2. Les citoyens sont directement représentés, au niveau de l'Union, au Parlement européen.

Les États membres sont représentés au Conseil européen par leur chef d'État ou de gouvernement et au Conseil par leurs gouvernements, eux-mêmes démocratiquement responsables, soit devant leurs parlements nationaux, soit devant leurs citoyens.

3. Tout citoyen a le droit de participer à la vie démocratique de l'Union. Les décisions sont prises aussi ouvertement et aussi près que possible des citoyens.

4. Les partis politiques au niveau européen contribuent à la formation de la conscience politique européenne et à l'expression de la volonté des citoyens de l'Union.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 8 B

1. Les institutions donnent, par les voies appropriées, aux citoyens et aux associations représentatives la possibilité de faire connaître et d'échanger publiquement leurs opinions dans tous les domaines d'action de l'Union.

2. Les institutions entretiennent un dialogue ouvert, transparent et régulier avec les associations représentatives et la société civile.

3. En vue d'assurer la cohérence et la transparence des actions de l'Union, la Commission européenne procède à de larges consultations des parties concernées.

4. Des citoyens de l'Union, au nombre d'un million au moins, ressortissants d'un nombre significatif d'États membres, peuvent prendre l'initiative d'inviter la Commission européenne, dans le cadre de ses attributions, à soumettre une proposition appropriée sur des questions pour lesquelles ces citoyens considèrent qu'un acte juridique de l'Union est nécessaire aux fins de l'application des traités.

Les procédures et conditions requises pour la présentation d'une telle initiative sont fixées conformément à l'article 21, premier alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 8 C

Les parlements nationaux contribuent activement au bon fonctionnement de l'Union:

a) en étant informés par les institutions de l'Union et en recevant notification des projets d'actes législatifs de l'Union conformément au protocole sur le rôle des parlements nationaux dans l'Union européenne;

b) en veillant au respect du principe de subsidiarité conformément aux procédures prévues par le protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité;

c) en participant, dans le cadre de l'espace de liberté, de sécurité et de justice, aux mécanismes d'évaluation de la mise en oeuvre des politiques de l'Union dans cet espace, conformément à l'article 61 C du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et en étant associés au contrôle politique d'Europol et à l'évaluation des activités d'Eurojust, conformément aux articles 69 G et 69 D dudit traité;

d) en prenant part aux procédures de révision des traités, conformément à l'article 48 du présent traité;

e) en étant informés des demandes d'adhésion à l'Union, conformément à l'article 49 du présent traité;

f) en participant à la coopération interparlementaire entre parlements nationaux et avec le Parlement européen, conformément au protocole sur le rôle des parlements nationaux dans l'Union européenne."

www.rcl.gov.pl

INSTITUTIONS

13) Les dispositions du titre III sont abrogées. Le titre III est remplacé par le nouvel intitulé suivant:

"TITRE III
DISPOSITIONS RELATIVES AUX INSTITUTIONS".

14) L'article 9 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 9

1. L'Union dispose d'un cadre institutionnel visant à promouvoir ses valeurs, poursuivre ses objectifs, servir ses intérêts, ceux de ses citoyens, et ceux des États membres, ainsi qu'à assurer la cohérence, l'efficacité et la continuité de ses politiques et de ses actions.

Les institutions de l'Union sont:

- le Parlement européen,
- le Conseil européen,
- le Conseil,
- la Commission européenne (ci-après dénommée "Commission"),
- la Cour de justice de l'Union européenne,

www.rcl.gov.pl

- la Banque centrale européenne,

- la Cour des comptes.

2. Chaque institution agit dans les limites des attributions qui lui sont conférées dans les traités, conformément aux procédures, conditions et fins prévues par ceux-ci. Les institutions pratiquent entre elles une coopération loyale.

3. Les dispositions relatives à la Banque centrale européenne et à la Cour des comptes, ainsi que des dispositions détaillées sur les autres institutions, figurent dans le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

4. Le Parlement européen, le Conseil et la Commission sont assistés d'un Comité économique et social et d'un Comité des régions exerçant des fonctions consultatives."

15) Un article 9 A est inséré:

"ARTICLE 9 A

1. Le Parlement européen exerce, conjointement avec le Conseil, les fonctions législative et budgétaire. Il exerce des fonctions de contrôle politique et consultatives conformément aux conditions prévues par les traités. Il élit le président de la Commission.

2. Le Parlement européen est composé de représentants des citoyens de l'Union. Leur nombre ne dépasse pas sept cent cinquante, plus le président. La représentation des citoyens est assurée de façon dégressivement proportionnelle, avec un seuil minimum de six membres par État membre. Aucun État membre ne se voit attribuer plus de quatre-vingt seize sièges.

Le Conseil européen adopte à l'unanimité, sur initiative du Parlement européen et avec son approbation, une décision fixant la composition du Parlement européen, dans le respect des principes visés au premier alinéa.

3. Les membres du Parlement européen sont élus au suffrage universel direct, libre et secret, pour un mandat de cinq ans.

4. Le Parlement européen élit parmi ses membres son président et son bureau."

www.sejm.gov.pl

16) Un article 9 B est inséré:

"ARTICLE 9 B

1. Le Conseil européen donne à l'Union les impulsions nécessaires à son développement et en définit les orientations et les priorités politiques générales. Il n'exerce pas de fonction législative.

2. Le Conseil européen est composé des chefs d'État ou de gouvernement des États membres, ainsi que de son président et du président de la Commission. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité participe à ses travaux.

3. Le Conseil européen se réunit deux fois par semestre sur convocation de son président. Lorsque l'ordre du jour l'exige, les membres du Conseil européen peuvent décider d'être assistés chacun par un ministre et, en ce qui concerne le président de la Commission, par un membre de la Commission. Lorsque la situation l'exige, le président convoque une réunion extraordinaire du Conseil européen.

4. Le Conseil européen se prononce par consensus, sauf dans les cas où les traités en disposent autrement.

5. Le Conseil européen élit son président à la majorité qualifiée pour une durée de deux ans et demi, renouvelable une fois. En cas d'empêchement ou de faute grave, le Conseil européen peut mettre fin à son mandat selon la même procédure.

6. Le président du Conseil européen:

a) préside et anime les travaux du Conseil européen;

b) assure la préparation et la continuité des travaux du Conseil européen en coopération avec le président de la Commission, et sur la base des travaux du Conseil des affaires générales;

c) œuvre pour faciliter la cohésion et le consensus au sein du Conseil européen;

d) présente au Parlement européen un rapport à la suite de chacune des réunions du Conseil européen.

Le président du Conseil européen assure, à son niveau et en sa qualité, la représentation extérieure de l'Union pour les matières relevant de la politique étrangère et de sécurité commune, sans préjudice des attributions du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité.

Le président du Conseil européen ne peut pas exercer de mandat national."

17) Un article 9 C est inséré:

"ARTICLE 9 C

1. Le Conseil exerce, conjointement avec le Parlement européen, les fonctions législative et budgétaire. Il exerce des fonctions de définition des politiques et de coordination conformément aux conditions prévues par les traités.

2. Le Conseil est composé d'un représentant de chaque État membre au niveau ministériel, habilité à engager le gouvernement de l'État membre qu'il représente et à exercer le droit de vote.

3. Le Conseil statue à la majorité qualifiée, sauf dans les cas où les traités en disposent autrement.

4. À partir du 1er novembre 2014, la majorité qualifiée se définit comme étant égale à au moins 55 % des membres du Conseil, comprenant au moins quinze d'entre eux et représentant des États membres réunissant au moins 65 % de la population de l'Union.

Une minorité de blocage doit inclure au moins quatre membres du Conseil, faute de quoi la majorité qualifiée est réputée acquise.

Les autres modalités régissant le vote à la majorité qualifiée sont fixées à l'article 205, paragraphe 2 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.isap.sejm.gov.pl

5. Les dispositions transitoires relatives à la définition de la majorité qualifiée qui sont applicables jusqu'au 31 octobre 2014, ainsi que celles qui seront applicables entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, sont fixées par le protocole sur les dispositions transitoires.

6. Le Conseil siège en différentes formations, dont la liste est adoptée conformément à l'article 201ter du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Le Conseil des affaires générales assure la cohérence des travaux des différentes formations du Conseil. Il prépare les réunions du Conseil européen et en assure le suivi en liaison avec le président du Conseil européen et la Commission.

Le Conseil des affaires étrangères élabore l'action extérieure de l'Union selon les lignes stratégiques fixées par le Conseil européen et assure la cohérence de l'action de l'Union.

7. Un comité des représentants permanents des gouvernements des États membres est responsable de la préparation des travaux du Conseil.

8. Le Conseil siège en public lorsqu'il délibère et vote sur un projet d'acte législatif. À cet effet, chaque session du Conseil est divisée en deux parties, consacrées respectivement aux délibérations sur les actes législatifs de l'Union et aux activités non législatives.

9. La présidence des formations du Conseil, à l'exception de celle des affaires étrangères, est assurée par les représentants des États membres au Conseil selon un système de rotation égale, dans les conditions fixées conformément à l'article 201ter du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.".

www.rcl.gov.pl

18) Un article 9 D est inséré:

"ARTICLE 9 D

1. La Commission promeut l'intérêt général de l'Union et prend les initiatives appropriées à cette fin. Elle veille à l'application des traités ainsi que des mesures adoptées par les institutions en vertu de ceux-ci. Elle surveille l'application du droit de l'Union sous le contrôle de la Cour de justice de l'Union européenne. Elle exécute le budget et gère les programmes. Elle exerce des fonctions de coordination, d'exécution et de gestion conformément aux conditions prévues par les traités. À l'exception de la politique étrangère et de sécurité commune et des autres cas prévus par les traités, elle assure la représentation extérieure de l'Union. Elle prend les initiatives de la programmation annuelle et pluriannuelle de l'Union pour parvenir à des accords interinstitutionnels.

2. Un acte législatif de l'Union ne peut être adopté que sur proposition de la Commission, sauf dans les cas où les traités en disposent autrement. Les autres actes sont adoptés sur proposition de la Commission lorsque les traités le prévoient.

3. Le mandat de la Commission est de cinq ans.

Les membres de la Commission sont choisis en raison de leur compétence générale et de leur engagement européen et parmi des personnalités offrant toutes garanties d'indépendance.

La Commission exerce ses responsabilités en pleine indépendance. Sans préjudice de l'article 9 E, paragraphe 2, les membres de la Commission ne sollicitent ni n'acceptent d'instructions d'aucun gouvernement, institution, organe ou organisme. Ils s'abstiennent de tout acte incompatible avec leurs fonctions ou l'exécution de leurs tâches.

4. La Commission nommée entre la date d'entrée en vigueur du traité de Lisbonne et le 31 octobre 2014, est composée d'un ressortissant de chaque État membre, y compris son président et le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, qui en est l'un des vice-présidents.

www.isap.sejm.gov.pl

5. À partir du 1er novembre 2014, la Commission est composée d'un nombre de membres, y compris son président et le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, correspondant aux deux tiers du nombre d'États membres, à moins que le Conseil européen, statuant à l'unanimité, ne décide de modifier ce nombre.

Les membres de la Commission sont choisis parmi les ressortissants des États membres selon un système de rotation strictement égale entre les États membres permettant de refléter l'éventail démographique et géographique de l'ensemble des États membres. Ce système est établi à l'unanimité par le Conseil européen conformément à l'article 211bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

6. Le président de la Commission:

a) définit les orientations dans le cadre desquelles la Commission exerce sa mission;

b) décide de l'organisation interne de la Commission afin d'assurer la cohérence, l'efficacité et la collégialité de son action;

c) nomme des vice-présidents, autres que le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, parmi les membres de la Commission.

Un membre de la Commission présente sa démission si le président le lui demande. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité présente sa démission, conformément à la procédure prévue à l'article 9 E, paragraphe 1, si le président le lui demande.

7. En tenant compte des élections au Parlement européen, et après avoir procédé aux consultations appropriées, le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée, propose au Parlement européen un candidat à la fonction de président de la Commission. Ce candidat est élu par le Parlement européen à la majorité des membres qui le composent. Si ce candidat ne recueille pas la majorité, le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée, propose, dans un délai d'un mois, un nouveau candidat, qui est élu par le Parlement européen selon la même procédure.

www.isap.sejm.gov.pl

Le Conseil, d'un commun accord avec le président élu, adopte la liste des autres personnalités qu'il propose de nommer membres de la Commission. Le choix de celles-ci s'effectue, sur la base des suggestions faites par les États membres, conformément aux critères prévus au paragraphe 3, deuxième alinéa, et au paragraphe 5, second alinéa.

Le président, le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et les autres membres de la Commission sont soumis, en tant que collège, à un vote d'approbation du Parlement européen. Sur la base de cette approbation, la Commission est nommée par le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée.

8. La Commission, en tant que collège, est responsable devant le Parlement européen. Le Parlement européen peut adopter une motion de censure de la Commission conformément à l'article 201 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Si une telle motion est adoptée, les membres de la Commission doivent démissionner collectivement de leurs fonctions et le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité doit démissionner des fonctions qu'il exerce au sein de la Commission."

19) Le nouvel article 9 E suivant est inséré:

"ARTICLE 9 E

1. Le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée, avec l'accord du président de la Commission, nomme le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité. Le Conseil européen peut mettre fin à son mandat selon la même procédure.

2. Le haut représentant conduit la politique étrangère et de sécurité commune de l'Union. Il contribue par ses propositions à l'élaboration de cette politique et l'exécute en tant que mandataire du Conseil. Il agit de même pour la politique de sécurité et de défense commune.

3. Le haut représentant préside le Conseil des affaires étrangères.

4. Le haut représentant est l'un des vice-présidents de la Commission. Il veille à la cohérence de l'action extérieure de l'Union. Il est chargé, au sein de la Commission, des responsabilités qui incombent à cette dernière dans le domaine des relations extérieures et de la coordination des autres aspects de l'action extérieure de l'Union. Dans l'exercice de ces responsabilités au sein de la Commission, et pour ces seules responsabilités, le haut représentant est soumis aux procédures qui régissent le fonctionnement de la Commission, dans la mesure où cela est compatible avec les paragraphes 2 et 3.".

www.isap.sejm.gov.pl

20) Un article 9 F est inséré:

"ARTICLE 9 F

1. La Cour de justice de l'Union européenne comprend la Cour de justice, le Tribunal et des tribunaux spécialisés. Elle assure le respect du droit dans l'interprétation et l'application des traités.

Les États membres établissent les voies de recours nécessaires pour assurer une protection juridictionnelle effective dans les domaines couverts par le droit de l'Union.

2. La Cour de justice est composée d'un juge par État membre. Elle est assistée d'avocats généraux.

Le Tribunal compte au moins un juge par État membre.

Les juges et les avocats généraux de la Cour de justice et les juges du Tribunal sont choisis parmi des personnalités offrant toutes garanties d'indépendance et réunissant les conditions visées aux articles 223 et 224 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Ils sont nommés d'un commun accord par les gouvernements des États membres pour six ans. Les juges et les avocats généraux sortants peuvent être nommés de nouveau.

3. La Cour de justice de l'Union européenne statue conformément aux traités:

a) sur les recours formés par un État membre, une institution ou des personnes physiques ou morales;

b) à titre préjudiciel, à la demande des juridictions nationales, sur l'interprétation du droit de l'Union ou sur la validité d'actes adoptés par les institutions;

c) dans les autres cas prévus par les traités."

21) Les dispositions du titre IV sont incorporées dans le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique, tel que modifié par ailleurs.

www.rcl.gov.pl

COOPÉRATIONS RENFORCÉES

22) Le titre IV reprend l'intitulé du titre VII, qui devient "DISPOSITIONS SUR LES COOPÉRATIONS RENFORCÉES", et les articles 27 A à 27 E, les articles 40 à 40 B et les articles 43 à 45 sont remplacés par l'article 10 suivant, lequel remplace aussi les articles 11 et 11 A du traité instituant la Communauté européenne. Ces mêmes articles sont également remplacés par les articles 280 A à 280 I du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, comme indiqué ci-après à l'article 2, point 278), du présent traité:

"ARTICLE 10

1. Les États membres qui souhaitent instaurer entre eux une coopération renforcée dans le cadre des compétences non exclusives de l'Union peuvent recourir aux institutions de celle-ci et exercer ces compétences en appliquant les dispositions appropriées des traités, dans les limites et selon les modalités prévues au présent article, ainsi qu'aux articles 280 A à 280 I du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Les coopérations renforcées visent à favoriser la réalisation des objectifs de l'Union, à préserver ses intérêts et à renforcer son processus d'intégration. Elles sont ouvertes à tout moment à tous les États membres, conformément à l'article 280 C du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

2. La décision autorisant une coopération renforcée est adoptée par le Conseil en dernier ressort, lorsqu'il établit que les objectifs recherchés par cette coopération ne peuvent être atteints dans un délai raisonnable par l'Union dans son ensemble, et à condition qu'au moins neuf États membres y participent. Le Conseil statue conformément à la procédure prévue à l'article 280 D du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

3. Tous les membres du Conseil peuvent participer à ses délibérations, mais seuls les membres du Conseil représentant les États membres participant à une coopération renforcée prennent part au vote. Les modalités de vote sont prévues à l'article 280 E du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

4. Les actes adoptés dans le cadre d'une coopération renforcée ne lient que les États membres participants. Ils ne sont pas considérés comme un acquis devant être accepté par les États candidats à l'adhésion à l'Union."

www.rcl.gov.pl

23) L'intitulé du titre V est remplacé par l'intitulé suivant: "DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION ET DISPOSITIONS SPÉCIFIQUES CONCERNANT LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE"

DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE

24) Le nouveau chapitre 1 et les nouveaux articles 10 A et 10 B suivants sont insérés:

"CHAPITRE 1
DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION

ARTICLE 10 A

1. L'action de l'Union sur la scène internationale repose sur les principes qui ont présidé à sa création, à son développement et à son élargissement et qu'elle vise à promouvoir dans le reste du monde: la démocratie, l'État de droit, l'universalité et l'indivisibilité des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le respect de la dignité humaine, les principes d'égalité et de solidarité et le respect des principes de la charte des Nations unies et du droit international.

L'Union s'efforce de développer des relations et de construire des partenariats avec les pays tiers et avec les organisations internationales, régionales ou mondiales qui partagent les principes visés au premier alinéa. Elle favorise des solutions multilatérales aux problèmes communs, en particulier dans le cadre des Nations unies.

2. L'Union définit et mène des politiques communes et des actions et œuvre pour assurer un haut degré de coopération dans tous les domaines des relations internationales afin:

a) de sauvegarder ses valeurs, ses intérêts fondamentaux, sa sécurité, son indépendance et son intégrité;

b) de consolider et de soutenir la démocratie, l'État de droit, les droits de l'homme et les principes du droit international;

c) de préserver la paix, de prévenir les conflits et de renforcer la sécurité internationale, conformément aux buts et aux principes de la charte des Nations unies, ainsi qu'aux principes de l'acte final d'Helsinki et aux objectifs de la charte de Paris, y compris ceux relatifs aux frontières extérieures;

www.rcl.gov.pl

d) de soutenir le développement durable sur le plan économique, social et environnemental des pays en développement dans le but essentiel d'éradiquer la pauvreté;

e) d'encourager l'intégration de tous les pays dans l'économie mondiale, y compris par la suppression progressive des obstacles au commerce international;

f) de contribuer à l'élaboration de mesures internationales pour préserver et améliorer la qualité de l'environnement et la gestion durable des ressources naturelles mondiales, afin d'assurer un développement durable;

g) d'aider les populations, les pays et les régions confrontés à des catastrophes naturelles ou d'origine humaine; et

h) de promouvoir un système international fondé sur une coopération multilatérale renforcée et une bonne gouvernance mondiale.

3. L'Union respecte les principes et poursuit les objectifs visés aux paragraphes 1 et 2 dans l'élaboration et la mise en œuvre de son action extérieure dans les différents domaines couverts par le présent titre et par la cinquième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que de ses autres politiques dans leurs aspects extérieurs.

L'Union veille à la cohérence entre les différents domaines de son action extérieure et entre ceux-ci et ses autres politiques. Le Conseil et la Commission, assistés par le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, assurent cette cohérence et coopèrent à cet effet.

ARTICLE 10 B

1. Sur la base des principes et objectifs énumérés à l'article 10 A, le Conseil européen identifie les intérêts et objectifs stratégiques de l'Union.

Les décisions du Conseil européen sur les intérêts et objectifs stratégiques de l'Union portent sur la politique étrangère et de sécurité commune ainsi que sur d'autres domaines relevant de l'action extérieure de l'Union. Elles peuvent concerner les relations de l'Union avec un pays ou une région, ou avoir une approche thématique. Elles définissent leur durée et les moyens que devront fournir l'Union et les États membres.

www.rcl.gov.pl

Le Conseil européen statue à l'unanimité sur recommandation du Conseil, adoptée par celui-c selon les modalités prévues pour chaque domaine. Les décisions du Conseil européen sont mises en œuvre selon les procédures prévues par les traités.

2. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, pour le domaine de la politique étrangère et de sécurité commune, et la Commission, pour les autres domaines de l'action extérieure, peuvent présenter des propositions conjointes au Conseil."

POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE

25) Les intitulés suivants sont insérés:

"CHAPITRE 2
DISPOSITIONS SPÉCIFIQUES CONCERNANT LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE

SECTION 1
DISPOSITIONS COMMUNES"

26) Le nouvel article 10 C suivant est inséré:

"ARTICLE 10 C

L'action de l'Union sur la scène internationale, au titre du présent chapitre, repose sur les principes, poursuit les objectifs et est menée conformément aux dispositions générales visés au chapitre 1."

27) L'article 11 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est remplacé par les deux paragraphes suivants:

"1. La compétence de l'Union en matière de politique étrangère et de sécurité commune couvre tous les domaines de la politique étrangère ainsi que l'ensemble des questions relatives à la sécurité de l'Union, y compris la définition progressive d'une politique de défense commune qui peut conduire à une défense commune.

www.rcl.gov.pl

La politique étrangère et de sécurité commune est soumise à des règles et procédures spécifiques. Elle est définie et mise en oeuvre par le Conseil européen et le Conseil, qui statuent à l'unanimité, sauf dans les cas où les traités en disposent autrement. L'adoption d'actes législatifs est exclue. Cette politique est exécutée par le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et par les États membres, conformément aux traités. Les rôles spécifiques du Parlement européen et de la Commission dans ce domaine sont définis par les traités. La Cour de justice de l'Union européenne n'est pas compétente en ce qui concerne ces dispositions, à l'exception de sa compétence pour contrôler le respect de l'article 25ter du présent traité et pour contrôler la légalité de certaines décisions visées à l'article 240bis, second alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

2. Dans le cadre des principes et objectifs de son action extérieure, l'Union conduit, définit et met en œuvre une politique étrangère et de sécurité commune fondée sur un développement de la solidarité politique mutuelle des États membres, sur l'identification des questions présentant un intérêt général et sur la réalisation d'un degré toujours croissant de convergence des actions des États membres."

b) le paragraphe 2, renuméroté 3, est modifié comme suit:

i) au premier alinéa, les mots suivants sont ajoutés à la fin:

"... et respectent l'action de l'Union dans ce domaine.";

ii) le troisième alinéa est remplacé par "Le Conseil et le haut représentant veillent au respect de ces principes."

28) L'article 12 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 12

L'Union conduit la politique étrangère et de sécurité commune:

a) en définissant les orientations générales;

www.rcl.gov.pl

b) en adoptant des décisions qui définissent:

i) les actions à mener par l'Union;

ii) les positions à prendre par l'Union;

iii) les modalités de la mise en œuvre des décisions visées aux points i) et ii);

et

c) en renforçant la coopération systématique entre les États membres pour la conduite de leur politique."

29) L'article 13 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "... définit les principes et les orientations générales ..." sont remplacés par "... identifie les intérêts stratégiques de l'Union, fixe les objectifs et définit les orientations générales ..." et la phrase suivante est ajoutée: "Il adopte les décisions nécessaires."; l'alinéa suivant est ajouté:

"Si un développement international l'exige, le président du Conseil européen convoque une réunion extraordinaire du Conseil européen afin de définir les lignes stratégiques de la politique de l'Union face à ce développement."

b) le paragraphe 2 est supprimé et le paragraphe 3 est renuméroté 2. Le premier alinéa est remplacé par le texte suivant: "Le Conseil élabore la politique étrangère et de sécurité commune et prend les décisions nécessaires à la définition et à la mise en oeuvre de cette politique, sur la base des orientations générales et des lignes stratégiques définies par le Conseil européen." Le second alinéa est supprimé. Au troisième alinéa, devenu deuxième alinéa, le mot "... veille ..." est remplacé par "... et le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité veillent …".

c) le nouveau paragraphe suivant est ajouté:

"3. La politique étrangère et de sécurité commune est exécutée par le haut représentant et par les États membres, en utilisant les moyens nationaux et ceux de l'Union."

www.isap.sejm.gov.pl

30) Le nouvel article 13bis suivant est inséré:

"ARTICLE 13bis

1. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, qui préside le Conseil des affaires étrangères, contribue par ses propositions à l'élaboration de la politique étrangère et de sécurité commune et assure la mise en œuvre des décisions adoptées par le Conseil européen et le Conseil.

2. Le haut représentant représente l'Union pour les matières relevant de la politique étrangère et de sécurité commune. Il conduit au nom de l'Union le dialogue politique avec les tiers et exprime la position de l'Union dans les organisations internationales et au sein des conférences internationales.

3. Dans l'accomplissement de son mandat, le haut représentant s'appuie sur un service européen pour l'action extérieure. Ce service travaille en collaboration avec les services diplomatiques des États membres et est composé de fonctionnaires des services compétents du secrétariat général du Conseil et de la Commission ainsi que de personnel détaché des services diplomatiques nationaux. L'organisation et le fonctionnement du service européen pour l'action extérieure sont fixés par une décision du Conseil. Le Conseil statue sur proposition du haut représentant, après consultation du Parlement européen et approbation de la Commission."

31) L'article 14 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les deux premières phrases sont remplacées par la phrase suivante: "Lorsqu'une situation internationale exige une action opérationnelle de l'Union, le Conseil adopte les décisions nécessaires.";

b) le paragraphe 2 devient le deuxième alinéa du paragraphe 1, et les paragraphes qui suivent sont renumérotés en conséquence. À la première phrase, les mots "... d'une action commune," sont remplacés par "... d'une telle décision," et le mot "action" est remplacé par "décision". La dernière phrase est supprimée;

c) au paragraphe 3 renuméroté 2, les mots "... actions communes ..." sont remplacés par "... décisions visées au paragraphe 1 ...";

d) l'actuel paragraphe 4 est supprimé et les paragraphes qui suivent sont renumérotés en conséquence;

e) au paragraphe 5, renuméroté 3, première phrase, les mots "... en application d'une action commune fait l'objet d'une information dans des délais permettant," sont remplacés par "... en application d'une décision visée au paragraphe 1 fait l'objet d'une information par l'État membre concerné dans des délais permettant ...";

f) au paragraphe 6, renuméroté 4, première phrase, les mots "... à défaut d'une décision du Conseil," sont remplacés par "... à défaut d'une révision de la décision du Conseil visée au paragraphe 1," et les mots "... de l'action commune." sont remplacés par "... de ladite décision.";

g) au paragraphe 7, renuméroté 5, première phrase, les mots "action commune" sont remplacés par "décision visée au présent article" et, dans la deuxième phrase, le mot "l'action" est remplacé par "la décision visée au paragraphe 1".

32) À l'article 15, les mots au début: "Le Conseil arrête des positions communes. Celles-ci définissent ..." sont remplacés par "Le Conseil adopte des décisions qui définissent ..." et le dernier mot "communes" est remplacé par "de l'Union".

33) Un article 15bis est inséré qui reprend le libellé de l'article 22, avec les modifications suivantes:

a) au paragraphe 1, les mots "Chaque État membre ou la Commission peut saisir le Conseil ..." sont remplacés par "Chaque État membre, le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, ou le haut représentant avec le soutien de la Commission, peut saisir le Conseil ..." et les mots "... soumettre des propositions ..." sont remplacés par "... soumettre, respectivement, des initiatives ou des propositions ...".

b) au paragraphe 2, les mots "la présidence convoque ..." sont remplacés par "le haut représentant convoque ..." et les mots ", soit à la demande de la Commission ou d'un État membre," par ", soit à la demande d'un État membre,".

34) Un article 15ter est inséré qui reprend le libellé de l'article 23, avec les modifications suivantes:

a) au paragraphe 1, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant: "Les décisions relevant du présent chapitre sont prises par le Conseil européen et par le Conseil statuant à l'unanimité, sauf dans les cas où le présent chapitre en dispose autrement. L'adoption d'actes législatifs est exclue." et la dernière phrase du second alinéa est remplacée par le texte suivant: "Si les membres du Conseil qui assortissent leur abstention d'une telle déclaration représentent au moins un tiers des États membres réunissant au moins un tiers de la population de l'Union, la décision n'est pas adoptée.";

www.sejm.gov.pl

b) le paragraphe 2 est modifié comme suit:

i) le premier tiret est remplacé par les deux tirets suivants:

"- lorsqu'il adopte une décision qui définit une action ou une position de l'Union sur la base d'une décision du Conseil européen portant sur les intérêts et objectifs stratégiques de l'Union, visée à l'article 10 B, paragraphe 1;

- lorsqu'il adopte une décision qui définit une action ou une position de l'Union sur proposition du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité présentée à la suite d'une demande spécifique que le Conseil européen lui a adressée de sa propre initiative ou à l'initiative du haut représentant;"

ii) au deuxième tiret, devenu troisième tiret, les mots "... une action commune ou une position commune," sont remplacés par "... une décision qui définit une action ou une position de l'Union,";

iii) au second alinéa, première phrase, le mot "importantes" est remplacé par "vitales"; la dernière phrase est remplacée par le texte suivant: "Le haut représentant recherche, en étroite consultation avec l'État membre concerné, une solution acceptable pour celui-ci. En l'absence d'un résultat, le Conseil, statuant à la majorité qualifiée, peut demander que le Conseil européen soit saisi de la question en vue d'une décision à l'unanimité.";

iv) le troisième alinéa est remplacé par le nouveau paragraphe 3 suivant, le dernier alinéa est numéroté 4 et le paragraphe 3 est renuméroté 5:

"3. Le Conseil européen peut, à l'unanimité, adopter une décision prévoyant que le Conseil statue à la majorité qualifiée dans d'autres cas que ceux visés au paragraphe 2."

c) au paragraphe numéroté 4 , les mots "Le présent paragraphe ne s'applique pas ..." sont remplacés par "Les paragraphes 2 et 3 ne s'appliquent pas ...".

www.rcl.gov.pl

35) L'article 16 est modifié comme suit:

a) les mots "... s'informent mutuellement et ..." sont supprimés, le mot "du Conseil" est remplacé par "du Conseil européen et du Conseil" et les mots "... en vue d'assurer que l'influence de l'Union s'exerce de la manière la plus efficace par la convergence de leur actions." sont remplacés par "... en vue de définir une approche commune.";

b) le texte suivant est ajouté après la première phrase: "Avant d'entreprendre toute action sur la scène internationale ou de prendre tout engagement qui pourrait affecter les intérêts de l'Union, chaque État membre consulte les autres au sein du Conseil européen ou du Conseil. Les États membres assurent, par la convergence de leurs actions, que l'Union puisse faire valoir ses intérêts et ses valeurs sur la scène internationale. Les États membres sont solidaires entre eux.";

c) les deux alinéas suivants sont ajoutés:

"Lorsque le Conseil européen ou le Conseil a défini une approche commune de l'Union au sens du premier alinéa, le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et les ministres des affaires étrangères des États membres coordonnent leurs activités au sein du Conseil.

Les missions diplomatiques des États membres et les délégations de l'Union dans les pays tiers et auprès des organisations internationales coopèrent entre elles et contribuent à la formulation et à la mise en œuvre de l'approche commune."

36) Le texte de l'article 17 devient l'article 28 A, avec les modifications indiquées ci-après au point 49).

37) L'article 18 est modifié comme suit:

a) les paragraphes 1 à 4 sont supprimés;

b) au paragraphe 5, qui reste sans numéro, les mots "... , chaque fois qu'il l'estime nécessaire, ..." sont remplacés par "... , sur proposition du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, ..." et la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Le représentant spécial exerce son mandat sous l'autorité du haut représentant.".

www.rcl.gov.pl

38) L'article 19 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, premier et deuxième alinéas, les mots "... positions communes" sont remplacés par "... positions de l'Union" et la phrase suivante est ajoutée à la fin du premier alinéa: "Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité assure l'organisation de cette coordination.";

b) le paragraphe 2 est modifié comme suit:

i) au premier alinéa; les mots "Sans préjudice du paragraphe 1 et de l'article 14, paragraphe 3," sont remplacés par "Conformément à l'article 11, paragraphe 3," et les mots ", ainsi que le haut représentant," sont insérés après "... tiennent ces derniers";

ii) au deuxième alinéa, première phrase, les mots "ainsi que le haut représentant" sont insérés après "... les autres États membres"; à la deuxième phrase, le mot "permanent" est supprimé et les mots "... veilleront, dans l'exercice de leurs fonctions, à défendre les positions ..." sont remplacés par "... défendront, dans l'exercice de leurs fonctions, les positions ..."

iii) le nouveau troisième alinéa suivant est ajouté:

"Lorsque l'Union a défini une position sur un thème à l'ordre du jour du Conseil de sécurité des Nations unies, les États membres qui y siègent demandent que le haut représentant soit invité à présenter la position de l'Union."

39) L'article 20 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "délégations de la Commission" sont remplacés par "délégations de l'Union" et les mots "... la mise en oeuvre des positions communes et des actions communes arrêtées par le Conseil." sont remplacés par "la mise en oeuvre des décisions qui définissent des positions et actions de l'Union adoptées en vertu du présent chapitre.";

b) au second alinéa, les mots "... des informations, en procédant à des évaluation communes" sont remplacés par "... des informations et en procédant à des évaluations communes." et le membre de phrase "... et en contribuant à la mise en oeuvre des dispositions visées à l'article 20 du traité instituant la Communauté européenne" est supprimé;

www.isap.sejm.gov.pl

c) le nouvel alinéa suivant est ajouté:

"Elles contribuent à la mise en œuvre du droit de protection des citoyens de l'Union sur le territoire des pays tiers, visé à l'article 17, paragraphe 2, point c) du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que des mesures adoptées en application de l'article 20 dudit traité."

40) L'article 21 est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité consulte régulièrement le Parlement européen sur les principaux aspects et les choix fondamentaux de la politique étrangère et de sécurité commune et de la politique de sécurité et de défense commune et l'informe de l'évolution de ces politiques. Il veille à ce que les vues du Parlement européen soient dûment prises en considération. Les représentants spéciaux peuvent être associés à l'information du Parlement européen."

b) au second alinéa, première phrase, les mots "et du haut représentant" sont insérés à la fin; à la deuxième phrase, les mots "chaque année" sont remplacés par "deux fois par an" et les mots ", y compris la politique de sécurité et de défense commune." sont insérés à la fin.

41) Le texte de l'article 22 devient l'article 15bis; il est modifié comme indiqué ci-dessus au point 33).

42) Le texte de l'article 23 devient l'article 15ter; il est modifié comme indiqué ci-dessus au point 34).

43) L'article 24 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 24

L'Union peut conclure des accords avec un ou plusieurs États ou organisations internationales dans les domaines relevant du présent chapitre.".

www.rcl.gov.pl

44) L'article 25 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, première phrase, la mention du traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une mention du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et les mots ", du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité " sont insérés après "... à la demande de celui-ci,"; à la deuxième phrase les mots "... sans préjudice des compétences de la présidence et de la Commission" sont remplacés par "sans préjudice des attributions du haut représentant";

b) le texte du deuxième alinéa est remplacé par le texte suivant: "Dans le cadre du présent chapitre, le comité politique et de sécurité exerce, sous la responsabilité du Conseil et du haut représentant, le contrôle politique et la direction stratégique des opérations de gestion de crise visées à l'article 28 B."

c) au troisième alinéa, les mots ", sans préjudice de l'article 47" sont supprimés.

45) Les articles 26 et 27 sont abrogés. Les deux articles 25bis et 25ter suivants sont insérés, l'article 25ter remplaçant l'article 47:

"ARTICLE 25bis

Conformément à l'article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et par dérogation à son paragraphe 2, le Conseil adopte une décision fixant les règles relatives à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel par les États membres dans l'exercice d'activités qui relèvent du champ d'application du présent chapitre, et à la libre circulation de ces données. Le respect de ces règles est soumis au contrôle d'autorités indépendantes.

ARTICLE 25ter

La mise en œuvre de la politique étrangère et de sécurité commune n'affecte pas l'application des procédures et l'étendue respective des attributions des institutions prévues par les traités pour l'exercice des compétences de l'Union visées aux articles 2 B à 2 E du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

De même, la mise en œuvre des politiques visées auxdits articles n'affecte pas l'application des procédures et l'étendue respective des attributions des institutions prévues par les traités pour l'exercice des compétences de l'Union au titre du présent chapitre.".

www.rcl.gov.pl

46) Les articles 27 A à 27 E, relatifs aux coopérations renforcées, sont remplacés par l'article 10 conformément au point 22) ci-dessus.

47) L'article 28 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est supprimé et les paragraphes qui suivent sont renumérotés en conséquence; dans tout l'article, les mots "des Communautés européennes" sont remplacés par "de l'Union";

b) au paragraphe 2, renuméroté 1, les mots "... les dispositions visées au présent titre" sont remplacés par "... la mise en oeuvre du présent chapitre";

c) au paragraphe 3, renuméroté 2, premier alinéa, les mots "... mise en œuvre desdites dispositions" sont remplacés par "... mise en oeuvre du présent chapitre";

d) le nouveau paragraphe 3 suivant est ajouté, le paragraphe 4 étant supprimé:

"3. Le Conseil adopte une décision établissant les procédures particulières pour garantir l'accès rapide aux crédits du budget de l'Union destinés au financement d'urgence d'initiatives dans le cadre de la politique étrangère et de sécurité commune, et notamment aux activités préparatoires d'une mission visée à l'article 28 A, paragraphe 1, et à l'article 28 B. Il statue après consultation du Parlement européen.

Les activités préparatoires des missions visées à l'article 28 A, paragraphe 1, et à l'article 28 B, qui ne sont pas mises à la charge du budget de l'Union, sont financées par un fonds de lancement, constitué de contributions des États membres.

Le Conseil adopte à la majorité qualifiée, sur proposition du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, les décisions établissant:

a) les modalités de l'institution et du financement du fonds de lancement, notamment les montants financiers alloués au fonds;

b) les modalités de gestion du fonds de lancement;

c) les modalités de contrôle financier.

Lorsque la mission envisagée, conformément à l'article 28 A, paragraphe 1, et à l'article 28 B, ne peut être mise à la charge du budget de l'Union, le Conseil autorise le haut représentant à utiliser ce fonds. Le haut représentant fait rapport au Conseil sur l'exécution de ce mandat."

www.rcl.gov.pl

POLITIQUE DE SÉCURITÉ ET DE DÉFENSE COMMUNE

48) La nouvelle section 2 suivante est insérée:

"SECTION 2
DISPOSITIONS CONCERNANT LA POLITIQUE DE SÉCURITÉ
ET DE DÉFENSE COMMUNE"

49) Un article 28 A est inséré, qui reprend le libellé de l'article 17, avec les modifications suivantes:

a) le nouveau paragraphe 1 suivant est inséré, le paragraphe qui suit étant renuméroté 2:

"1. La politique de sécurité et de défense commune fait partie intégrante de la politique étrangère et de sécurité commune. Elle assure à l'Union une capacité opérationnelle s'appuyant sur des moyens civils et militaires. L'Union peut y avoir recours dans des missions en dehors de l'Union afin d'assurer le maintien de la paix, la prévention des conflits et le renforcement de la sécurité internationale conformément aux principes de la charte des Nations unies. L'exécution de ces tâches repose sur les capacités fournies par les États membres."

b) le paragraphe 1, renuméroté 2, est modifié comme suit:

i) le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"2. La politique de sécurité et de défense commune inclut la définition progressive d'une politique de défense commune de l'Union. Elle conduira à une défense commune, dès lors que le Conseil européen, statuant à l'unanimité, en aura décidé ainsi. Il recommande, dans ce cas, aux États membres d'adopter une décision dans ce sens conformément à leurs règles constitutionnelles respectives."

ii) au deuxième alinéa, les mots "au sens du présent article" sont remplacés par "au sens de la présente section";

iii) le troisième alinéa est supprimé.

www.isap.sejm.gov.pl

c) les actuels paragraphes 2, 3, 4 et 5 sont remplacés par les paragraphes 3 à 7 suivants:

"3. Les États membres mettent à la disposition de l'Union, pour la mise en œuvre de la politique de sécurité et de défense commune, des capacités civiles et militaires pour contribuer aux objectifs définis par le Conseil. Les États membres qui constituent entre eux des forces multinationales peuvent aussi les mettre à la disposition de la politique de sécurité et de défense commune.

Les États membres s'engagent à améliorer progressivement leurs capacités militaires. L'Agence dans le domaine du développement des capacités de défense, de la recherche, des acquisitions et de l'armement (ci-après dénommée "Agence européenne de défense") identifie les besoins opérationnels, promeut des mesures pour les satisfaire, contribue à identifier et, le cas échéant, mettre en œuvre toute mesure utile pour renforcer la base industrielle et technologique du secteur de la défense, participe à la définition d'une politique européenne des capacités et de l'armement, et assiste le Conseil dans l'évaluation de l'amélioration des capacités militaires.

4. Les décisions relatives à la politique de sécurité et de défense commune, y compris celles portant sur le lancement d'une mission visée au présent article, sont adoptées par le Conseil statuant à l'unanimité, sur proposition du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité ou sur initiative d'un État membre. Le haut représentant peut proposer de recourir aux moyens nationaux ainsi qu'aux instruments de l'Union, le cas échéant conjointement avec la Commission.

5. Le Conseil peut confier la réalisation d'une mission, dans le cadre de l'Union, à un groupe d'États membres afin de préserver les valeurs de l'Union et de servir ses intérêts. La réalisation d'une telle mission est régie par l'article 28 C.

6. Les États membres qui remplissent des critères plus élevés de capacités militaires et qui ont souscrit des engagements plus contraignants en la matière en vue des missions les plus exigeantes, établissent une coopération structurée permanente dans le cadre de l'Union. Cette coopération est régie par l'article 28 E. Elle n'affecte pas les dispositions de l'article 28 B.

www.rcl.gov.pl

7. Au cas où un État membre serait l'objet d'une agression armée sur son territoire, les autres États membres lui doivent aide et assistance par tous les moyens en leur pouvoir, conformément à l'article 51 de la charte des Nations unies. Cela n'affecte pas le caractère spécifique de la politique de sécurité et de défense de certains États membres.

Les engagements et la coopération dans ce domaine demeurent conformes aux engagements souscrits au sein de l'Organisation du traité de l'Atlantique Nord, qui reste, pour les États qui en sont membres, le fondement de leur défense collective et l'instance de sa mise en œuvre."

50) Les nouveaux articles 28 B à 28 E suivants sont insérés:

"ARTICLE 28 B

1. Les missions visées à l'article 28 A, paragraphe 1, dans lesquelles l'Union peut avoir recours à des moyens civils et militaires, incluent les actions conjointes en matière de désarmement, les missions humanitaires et d'évacuation, les missions de conseil et d'assistance en matière militaire, les missions de prévention des conflits et de maintien de la paix, les missions de forces de combat pour la gestion des crises, y compris les missions de rétablissement de la paix et les opérations de stabilisation à la fin des conflits. Toutes ces missions peuvent contribuer à la lutte contre le terrorisme, y compris par le soutien apporté à des pays tiers pour combattre le terrorisme sur leur territoire.

2. Le Conseil adopte des décisions portant sur les missions visées au paragraphe 1 en définissant leur objectif et leur portée ainsi que les modalités générales de leur mise en œuvre. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, sous l'autorité du Conseil et en contact étroit et permanent avec le comité politique et de sécurité, veille à la coordination des aspects civils et militaires de ces missions.

ARTICLE 28 C

1. Dans le cadre des décisions adoptées conformément à l'article 28 B, le Conseil peut confier la mise en œuvre d'une mission à un groupe d'États membres qui le souhaitent et disposent des capacités nécessaires pour une telle mission. Ces États membres, en association avec le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, conviennent entre eux de la gestion de la mission.

2. Les États membres qui participent à la réalisation de la mission informent régulièrement le Conseil de l'état de la mission de leur propre initiative ou à la demande d'un autre État membre. Les États membres participants saisissent immédiatement le Conseil si la réalisation de la mission entraîne des conséquences majeures ou requiert une modification de l'objectif, de la portée ou des modalités de la mission fixés par les décisions visées au paragraphe 1. Dans ces cas, le Conseil adopte les décisions nécessaires.

ARTICLE 28 D

1. L'Agence européenne de défense, visée à l'article 28 A, paragraphe 3, et placée sous l'autorité du Conseil, a pour mission:

a) de contribuer à identifier les objectifs de capacités militaires des États membres et à évaluer le respect des engagements de capacités souscrits par les États membres;

b) de promouvoir une harmonisation des besoins opérationnels et l'adoption de méthodes d'acquisition performantes et compatibles;

c) de proposer des projets multilatéraux pour remplir les objectifs en termes de capacités militaires et d'assurer la coordination des programmes exécutés par les États membres et la gestion de programmes de coopération spécifiques;

d) de soutenir la recherche en matière de technologie de défense, de coordonner et de planifier des activités de recherche conjointes et des études de solutions techniques répondant aux besoins opérationnels futurs;

e) de contribuer à identifier et, le cas échéant, de mettre en œuvre, toute mesure utile pour renforcer la base industrielle et technologique du secteur de la défense et pour améliorer l'efficacité des dépenses militaires.

2. L'Agence européenne de défense est ouverte à tous les États membres qui souhaitent y participer. Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée, adopte une décision définissant le statut, le siège et les modalités de fonctionnement de l'Agence. Cette décision tient compte du degré de participation effective aux activités de l'Agence. Des groupes spécifiques sont constitués au sein de l'Agence, rassemblant des États membres qui mènent des projets conjoints. L'Agence accomplit ses missions en liaison avec la Commission en tant que de besoin.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 28 E

1. Les États membres souhaitant participer à la coopération structurée permanente visée à l'article 28 A, paragraphe 6, qui remplissent les critères et souscrivent aux engagements en matière de capacités militaires repris au protocole sur la coopération structurée permanente, notifient leur intention au Conseil et au haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité.

2. Dans un délai de trois mois suivant la notification visée au paragraphe 1, le Conseil adopte une décision établissant la coopération structurée permanente et fixant la liste des États membres participants. Le Conseil statue à la majorité qualifiée, après consultation du haut représentant.

3. Tout État membre qui, à un stade ultérieur, souhaite participer à la coopération structurée permanente, notifie son intention au Conseil et au haut représentant.

Le Conseil adopte une décision qui confirme la participation de l'État membre concerné qui remplit les critères et souscrit aux engagements visés aux articles 1 et 2 du protocole sur la coopération structurée permanente. Le Conseil statue à la majorité qualifiée, après consultation du haut représentant. Seuls les membres du Conseil représentant les États membres participants prennent part au vote.

La majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

4. Si un État membre participant ne remplit plus les critères ou ne peut plus assumer les engagements visés aux articles 1 et 2 du protocole sur la coopération structurée permanente, le Conseil peut adopter une décision suspendant la participation de cet État.

Le Conseil statue à la majorité qualifiée. Seuls les membres du Conseil représentant les États membres participants, à l'exception de l'État membre concerné, prennent part au vote.

La majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

5. Si un État membre participant souhaite quitter la coopération structurée permanente, il notifie sa décision au Conseil, qui prend acte de ce que la participation de l'État membre concerné prend fin.

6. Les décisions et les recommandations du Conseil dans le cadre de la coopération structurée permanente, autres que celles prévues aux paragraphes 2 à 5, sont adoptées à l'unanimité. Aux fins du présent paragraphe, l'unanimité est constituée par les voix des seuls représentants des États membres participants."

51) Les articles 29 à 39 du titre VI, relatifs à la coopération judiciaire en matière pénale et à la coopération policière, sont remplacés par les dispositions des chapitres 1, 4 et 5 du titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Comme indiqué ci-après à l'article 2, points 64), 67) et 68) du présent traité, l'article 29 est remplacé par l'article 61 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, l'article 30 est remplacé par les articles 69 F et 69 G dudit traité, l'article 31 est remplacé par les articles 69 A, 69 B et 69 D dudit traité, l'article 32 est remplacé par l'article 69 H dudit traité, l'article 33 est remplacé par l'article 61 E dudit traité et l'article 36 est remplacé par l'article 61 D dudit traité. L'intitulé du titre est supprimé et son numéro devient celui du titre relatif aux dispositions finales.

52) Les articles 40 à 40 B du titre VI et les articles 43 à 45 du titre VII, relatifs aux coopérations renforcées, sont remplacés par l'article 10, conformément au point 22) ci-dessus, et le titre VII est abrogé.

53) Les articles 41 et 42 sont abrogés.

DISPOSITIONS FINALES

54) Le titre VIII, relatif aux dispositions finales, est renuméroté VI; ce titre et les articles 48, 49 et 53 sont modifiés comme indiqué, respectivement, aux points 56), 57) et 61) ci-après. L'article 47 est remplacé par l'article 25ter, comme indiqué ci-dessus au point 45) et les articles 46 et 50 sont abrogés.

55) Le nouvel article 46 A suivant est inséré:

"ARTICLE 46 A

L'Union a la personnalité juridique."

www.rcl.gov.pl

56) L'article 48 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 48

1. Les traités peuvent être modifiés conformément à une procédure de révision ordinaire. Ils peuvent également être modifiés conformément à des procédures de révision simplifiées.

Procédure de révision ordinaire

2. Le gouvernement de tout État membre, le Parlement européen ou la Commission peut soumettre au Conseil des projets tendant à la révision des traités. Ces projets peuvent, entre autres, tendre à accroître ou à réduire les compétences attribuées à l'Union dans les traités. Ces projets sont transmis par le Conseil au Conseil européen et notifiés aux parlements nationaux.

3. Si le Conseil européen, après consultation du Parlement européen et de la Commission, adopte à la majorité simple une décision favorable à l'examen des modifications proposées, le président du Conseil européen convoque une Convention composée de représentants des parlements nationaux, des chefs d'État ou de gouvernement des États membres, du Parlement européen et de la Commission. La Banque centrale européenne est également consultée dans le cas de modifications institutionnelles dans le domaine monétaire. La Convention examine les projets de révision et adopte par consensus une recommandation à une Conférence des représentants des gouvernements des États membres telle que prévue au paragraphe 4.

Le Conseil européen peut décider à la majorité simple, après approbation du Parlement européen, de ne pas convoquer de Convention lorsque l'ampleur des modifications ne le justifie pas. Dans ce dernier cas, le Conseil européen établit le mandat pour une Conférence des représentants des gouvernements des États membres.

4. Une Conférence des représentants des gouvernements des États membres est convoquée par le président du Conseil en vue d'arrêter d'un commun accord les modifications à apporter aux traités.

Les modifications entrent en vigueur après avoir été ratifiées par tous les États membres conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.

5. Si à l'issue d'un délai de deux ans à compter de la signature d'un traité modifiant les traités, les quatre cinquièmes des États membres ont ratifié ledit traité et qu'un ou plusieurs États membres ont rencontré des difficultés pour procéder à ladite ratification, le Conseil européen se saisit de la question.

Procédures de révision simplifiées

6. Le gouvernement de tout État membre, le Parlement européen ou la Commission peut soumettre au Conseil européen des projets tendant à la révision de tout ou partie des dispositions de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, relatives aux politiques et actions internes de l'Union.

Le Conseil européen peut adopter une décision modifiant tout ou partie des dispositions de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Le Conseil européen statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen et de la Commission ainsi que de la Banque centrale européenne dans le cas de modifications institutionnelles dans le domaine monétaire. Cette décision n'entre en vigueur qu'après son approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.

La décision visée au deuxième alinéa ne peut pas accroître les compétences attribuées à l'Union dans les traités.

7. Lorsque le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ou le titre V du présent traité prévoit que le Conseil statue à l'unanimité dans un domaine ou dans un cas déterminé, le Conseil européen peut adopter une décision autorisant le Conseil à statuer à la majorité qualifiée dans ce domaine ou dans ce cas. Le présent alinéa ne s'applique pas aux décisions ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense.

Lorsque le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne prévoit que des actes législatifs sont adoptés par le Conseil conformément à une procédure législative spéciale, le Conseil européen peut adopter une décision autorisant l'adoption desdits actes conformément à la procédure législative ordinaire.

Toute initiative prise par le Conseil européen sur la base du premier ou du deuxième alinéa est transmise aux parlements nationaux. En cas d'opposition d'un parlement national notifiée dans un délai de six mois après cette transmission, la décision visée au premier ou au deuxième alinéa n'est pas adoptée. En l'absence d'opposition, le Conseil européen peut adopter ladite décision.

Pour l'adoption des décisions visées au premier ou au deuxième alinéa, le Conseil européen statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen, qui se prononce à la majorité des membres qui le composent."

www.rcl.gov.pl

57) L'article 49, premier alinéa, est modifié comme suit:

a) à la première phrase, les mots "... respecte les principes énoncés à l'article 6, paragraphe 1, peut demander ..." sont remplacés par "... respecte les valeurs visées à l'article 1bis et s'engage à les promouvoir peut demander ...";

b) à la deuxième phrase, les mots "Il adresse sa demande au Conseil, lequel se prononce à l'unanimité ..." sont remplacés par "Le Parlement européen et les parlements nationaux sont informés de cette demande. L'État demandeur adresse sa demande au Conseil, lequel se prononce à l'unanimité ..." ; les mots "avis conforme" sont remplacés par "approbation" et le mot "absolue" est supprimé.

c) la nouvelle phrase suivante est ajoutée à la fin de l'alinéa: "Les critères d'éligibilité approuvés par le Conseil européen sont pris en compte.".

58) Le nouvel article 49 A suivant est inséré:

"ARTICLE 49 A

1. Tout État membre peut décider, conformément à ses règles constitutionnelles, de se retirer de l'Union.

2. L'État membre qui décide de se retirer notifie son intention au Conseil européen. À la lumière des orientations du Conseil européen, l'Union négocie et conclut avec cet État un accord fixant les modalités de son retrait, en tenant compte du cadre de ses relations futures avec l'Union. Cet accord est négocié conformément à l'article 188 N, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Il est conclu au nom de l'Union par le Conseil, statuant à la majorité qualifiée, après approbation du Parlement européen.

3. Les traités cessent d'être applicables à l'État concerné à partir de la date d'entrée en vigueur de l'accord de retrait ou, à défaut, deux ans après la notification visée au paragraphe 2, sauf si le Conseil européen, en accord avec l'État membre concerné, décide à l'unanimité de proroger ce délai.

4. Aux fins des paragraphes 2 et 3, le membre du Conseil européen et du Conseil représentant l'État membre qui se retire ne participe ni aux délibérations ni aux décisions du Conseil européen et du Conseil qui le concernent.

www.isap.sejm.gov.pl

La majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point b), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

5. Si l'État qui s'est retiré de l'Union demande à adhérer à nouveau, sa demande est soumise à la procédure visée à l'article 49."

59) Un article 49 B est inséré:

"ARTICLE 49 B

Les protocoles et annexes des traités en font partie intégrante."

60) Un article 49 C est inséré:

"ARTICLE 49 C

1. Les traités s'appliquent au Royaume de Belgique, à la République de Bulgarie, à la République tchèque, au Royaume de Danemark, à la République fédérale d'Allemagne, à la République d'Estonie, à l'Irlande, à la République hellénique, au Royaume d'Espagne, à la République française, à la République italienne, à la République de Chypre, à la République de Lettonie, à la République de Lituanie, au Grand-Duché de Luxembourg, à la République de Hongrie, à la République de Malte, au Royaume des Pays-Bas, à la République d'Autriche, à la République de Pologne, à la République portugaise, à la Roumanie, à la République de Slovénie, à la République Slovaque, à la République de Finlande, au Royaume de Suède et au Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord.

2. Le champ d'application territoriale des traités est précisé à l'article 311bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne."

61) L'article 53 est modifié comme suit:

a) le premier alinéa devient un paragraphe 1, la liste des langues est complétée par celles énumérées au second alinéa de l'actuel article 53 du traité sur l'Union européenne et le second alinéa est supprimé;

www.rcl.gov.pl

b) le nouveau paragraphe 2 suivant est ajouté:

"2. Le présent traité peut aussi être traduit dans toute autre langue déterminée par les États membres parmi celles qui, en vertu de l'ordre constitutionnel de ces États membres, jouissent du statut de langue officielle sur tout ou partie de leur territoire. L'État membre concerné fournit une copie certifiée de ces traductions, qui sera versée aux archives du Conseil."

ARTICLE 2

Le traité instituant la Communauté européenne est modifié conformément aux dispositions du présent article.

1) L'intitulé du traité est remplacé par: "Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne".

A. MODIFICATIONS HORIZONTALES

2) Dans tout le traité:

a) les mots "la Communauté" ou "la Communauté européenne" sont remplacés par "l'Union", les mots "des Communautés européennes" ou "de la CEE" sont remplacés par "de l'Union européenne" et l'adjectif "communautaire" est remplacé par "de l'Union", à l'exclusion de l'article 299, paragraphe 6, point c) , renuméroté 311bis, paragraphe 5, point c). En ce qui concerne l'article 136, premier alinéa, la modification qui précède ne s'applique qu'à la mention de "La Communauté";

www.rcl.gov.pl

b) les mots "le présent traité", "du présent traité" et "au présent traité" sont remplacés, respectivement, par "les traités", "des traités" et "aux traités" et, le cas échéant, le verbe et les adjectifs qui suivent sont mis au pluriel; le présent point ne s'applique pas à l'article 182, troisième alinéa, et aux articles 312 et 313;

c) les mots "le Conseil, statuant conformément à la procédure visée à l'article 251", "le Conseil, statuant selon la procédure visée à l'article 251" ou "le Conseil, agissant conformément à la procédure visée à l'article 251" sont remplacés par "le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire" et les mots "la procédure visée à l'article 251" sont remplacés par "la procédure législative ordinaire" et, le cas échéant, le verbe qui suit est mis au pluriel;

d) les mots "statuant à la majorité qualifiée" et "à la majorité qualifiée" sont supprimés;

e) les mots "Conseil réuni au niveau des chefs d'État ou de gouvernement" sont remplacés par "Conseil européen";

f) les mots "institutions ou organes" et "institutions et organes" sont remplacés par "institutions, organes ou organismes", à l'exception de l'article 193, premier alinéa;

g) les mots "marché commun" sont remplacés par "marché intérieur";

h) le mot "écu" est remplacé par "euro";

www.rcl.gov.pl

i) les mots "États membres ne faisant pas l'objet d'une dérogation" sont remplacés par "États membres dont la monnaie est l'euro";

j) le sigle "BCE" est remplacée par les mots "Banque centrale européenne";

k) les mots "statuts du SEBC" sont remplacés par "statuts du SEBC et de la BCE";

l) les mots "comité prévu à l'article 114" et "comité visé à l'article 114" sont remplacés par "comité économique et financier";

m) les mots "statut de la Cour de justice" ou "statut de la Cour" sont remplacés par "statut de la Cour de justice de l'Union européenne";

n) les mots "Tribunal de première instance" sont remplacés par "Tribunal";

o) les mots "chambre juridictionnelle" et "chambres juridictionnelles" sont remplacés, respectivement, par "tribunal spécialisé" et "tribunaux spécialisés", la phrase étant grammaticalement adaptée en conséquence.

3) Aux articles suivants, les mots "le Conseil, statuant à l'unanimité" sont remplacés par "le Conseil, statuant à l'unanimité conformément à une procédure législative spéciale," et les mots "sur proposition de la Commission" sont supprimés:

- article 13, devenu 16 E, paragraphe 1
- article 19, paragraphe 1
- article 19, paragraphe 2
- article 22, deuxième alinéa
- article 93
- article 94, devenu 95
- article 104, paragraphe 14, deuxième alinéa
- article 175, paragraphe 2, premier alinéa

www.rcl.gov.pl

4) Aux articles suivants, les mots ", statuant à la majorité simple," sont insérés après "le Conseil":

- article 130, premier alinéa
- article 144, premier alinéa
- article 208
- article 209
- article 213, dernier alinéa, troisième phrase
- article 216
- article 284

5) Aux articles suivants, les mots "consultation du Parlement européen" sont remplacés par "approbation du Parlement européen ":

- article 13, devenu 16 E, paragraphe 1
- article 22, deuxième alinéa

6) Aux articles suivants, le mot "institution" ou "l'institution" est remplacé par "institution, organe ou organisme" ou "l'institution, l'organe ou l'organisme" et, le cas échéant, la phrase est grammaticalement adaptée en conséquence:

- article 195, paragraphe 1, deuxième alinéa
- article 232, deuxième alinéa
- article 233, premier alinéa
- article 234, point b)
- article 255, paragraphe 3, devenu 16 A, paragraphe 3, troisième alinéa

www.rcl.gov.pl

7) Aux articles suivants, les mots "Cour de justice" ou "Cour" sont remplacés par "Cour de justice de l'Union européenne":

- article 83, paragraphe 2, point d)
- article 88, paragraphe 2, deuxième alinéa
- article 95, devenu 94, paragraphe 9
- article 195, paragraphe 1
- article 225 A, sixième alinéa
- article 226, deuxième alinéa
- article 227, premier alinéa
- article 228, paragraphe 1, première mention
- article 229
- article 229 A
- article 230, premier alinéa
- article 231, premier alinéa
- article 232, premier alinéa
- article 233, premier alinéa
- article 234, premier alinéa
- article 235
- article 236
- article 237, phrase introductive
- article 238
- article 240
- article 242, première phrase
- article 243
- article 244
- article 247, paragraphe 9, renuméroté 8
- article 256, deuxième alinéa

Aux articles suivants, les mots " de justice" sont supprimés après "Cour":

- article 227, quatrième alinéa
- article 228, paragraphe 1, deuxième mention
- article 230, troisième alinéa
- article 231, second alinéa
- article 232, troisième alinéa
- article 234, deuxième et troisième alinéas
- article 237, point d), troisième phrase
- article 256, quatrième alinéa

www.rcl.gov.pl

8) Aux articles suivants, le renvoi à un autre article du traité est remplacé par le renvoi suivant à un article du traité sur l'Union européenne:

- article 21, troisième alinéa devenu quatrième alinéa:	renvoi à l'article 9 (premier renvoi) et à l'article 53, paragraphe 1 (deuxième renvoi)
- article 97ter:	renvoi à l'article 2
- article 98:	renvoi à l'article 2 (premier renvoi)
- article 105, paragraphe 1, deuxième phrase:	renvoi à l'article 2
- article 215, troisième alinéa devenu quatrième alinéa:	renvoi à l'article 9 D, paragraphe 7, premier alinéa

9) *(ne concerne pas la version française)*

www.rcl.gov.pl

B. MODIFICATIONS SPÉCIFIQUES

PRÉAMBULE

10) Dans le deuxième considérant, le mot "pays" est remplacé par "États" et dans le dernier considérant du préambule, les mots "ONT DÉCIDÉ de créer une COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE et ont désigné ..." sont remplacés par "ONT DÉSIGNÉ ...".

DISPOSITIONS COMMUNES

11) Les articles premier et 2 sont abrogés. Un article 1bis est inséré:

"ARTICLE 1bis

1. Le présent traité organise le fonctionnement de l'Union et détermine les domaines, la délimitation et les modalités d'exercice de ses compétences.

2. Le présent traité et le traité sur l'Union européenne constituent les traités sur lesquels est fondée l'Union. Ces deux traités, qui ont la même valeur juridique, sont désignés par les mots "les traités".".

CATÉGORIES ET DOMAINES DE COMPÉTENCES

12) Le nouveau titre et les nouveaux articles 2 A à 2 E suivants sont insérés:

"TITRE I
CATÉGORIES ET DOMAINES DE COMPÉTENCES DE L'UNION

ARTICLE 2 A

1. Lorsque les traités attribuent à l'Union une compétence exclusive dans un domaine déterminé, seule l'Union peut légiférer et adopter des actes juridiquement contraignants, les États membres ne pouvant le faire par eux-mêmes que s'ils sont habilités par l'Union, ou pour mettre en œuvre les actes de l'Union.

www.rcl.gov.pl

2. Lorsque les traités attribuent à l'Union une compétence partagée avec les États membres dans un domaine déterminé, l'Union et les États membres peuvent légiférer et adopter des actes juridiquement contraignants dans ce domaine. Les États membres exercent leur compétence dans la mesure où l'Union n'a pas exercé la sienne. Les États membres exercent à nouveau leur compétence dans la mesure où l'Union a décidé de cesser d'exercer la sienne.

3. Les États membres coordonnent leurs politiques économiques et de l'emploi selon les modalités prévues par le présent traité, pour la définition desquelles l'Union dispose d'une compétence.

4. L'Union dispose d'une compétence, conformément aux dispositions du traité sur l'Union européenne, pour définir et mettre en œuvre une politique étrangère et de sécurité commune, y compris la définition progressive d'une politique de défense commune.

5. Dans certains domaines et dans les conditions prévues par les traités, l'Union dispose d'une compétence pour mener des actions pour appuyer, coordonner ou compléter l'action des États membres, sans pour autant remplacer leur compétence dans ces domaines.

Les actes juridiquement contraignants de l'Union adoptés sur la base des dispositions des traités relatives à ces domaines ne peuvent pas comporter d'harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

6. L'étendue et les modalités d'exercice des compétences de l'Union sont déterminées par les dispositions des traités relatives à chaque domaine.

ARTICLE 2 B

1. L'Union dispose d'une compétence exclusive dans les domaines suivants:

a) l'union douanière;

b) l'établissement des règles de concurrence nécessaires au fonctionnement du marché intérieur;

c) la politique monétaire pour les États membres dont la monnaie est l'euro;

www.rcl.gov.pl

d) la conservation des ressources biologiques de la mer dans le cadre de la politique commune de la pêche;

e) la politique commerciale commune.

2. L'Union dispose également d'une compétence exclusive pour la conclusion d'un accord international lorsque cette conclusion est prévue dans un acte législatif de l'Union, ou est nécessaire pour lui permettre d'exercer sa compétence interne, ou dans la mesure où elle est susceptible d'affecter des règles communes ou d'en altérer la portée.

ARTICLE 2 C

1. L'Union dispose d'une compétence partagée avec les États membres lorsque les traités lui attribuent une compétence qui ne relève pas des domaines visés aux articles 2 B et 2 E.

2. Les compétences partagées entre l'Union et les États membres s'appliquent aux principaux domaines suivants:

a) le marché intérieur;

b) la politique sociale, pour les aspects définis dans le présent traité;

c) la cohésion économique, sociale et territoriale;

d) l'agriculture et la pêche, à l'exclusion de la conservation des ressources biologiques de la mer;

e) l'environnement;

f) la protection des consommateurs;

g) les transports;

www.rcl.gov.pl

h) les réseaux transeuropéens;

i) l'énergie;

j) l'espace de liberté, de sécurité et de justice;

k) les enjeux communs de sécurité en matière de santé publique, pour les aspects définis dans le présent traité.

3. Dans les domaines de la recherche, du développement technologique et de l'espace, l'Union dispose d'une compétence pour mener des actions, notamment pour définir et mettre en œuvre des programmes, sans que l'exercice de cette compétence ne puisse avoir pour effet d'empêcher les États membres d'exercer la leur.

4. Dans les domaines de la coopération au développement et de l'aide humanitaire, l'Union dispose d'une compétence pour mener des actions et une politique commune, sans que l'exercice de cette compétence ne puisse avoir pour effet d'empêcher les États membres d'exercer la leur.

ARTICLE 2 D

1. Les États membres coordonnent leurs politiques économiques au sein de l'Union. À cette fin, le Conseil adopte des mesures, notamment les grandes orientations de ces politiques.

Des dispositions particulières s'appliquent aux États membres dont la monnaie est l'euro.

2. L'Union prend des mesures pour assurer la coordination des politiques de l'emploi des États membres, notamment en définissant les lignes directrices de ces politiques.

3. L'Union peut prendre des initiatives pour assurer la coordination des politiques sociales des États membres.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 2 E

L'Union dispose d'une compétence pour mener des actions pour appuyer, coordonner ou compléter l'action des États membres. Les domaines de ces actions sont, dans leur finalité européenne:

a) la protection et l'amélioration de la santé humaine;

b) l'industrie;

c) la culture;

d) le tourisme;

e) l'éducation, la formation professionnelle, la jeunesse et le sport;

f) la protection civile;

g) la coopération administrative."

www.rcl.gov.pl

DISPOSITIONS D'APPLICATION GÉNÉRALE

13) Le titre et l'article 2 F suivants sont insérés:

"TITRE II
DISPOSITIONS D'APPLICATION GENERALE

ARTICLE 2 F

L'Union veille à la cohérence entre ses différentes politiques et actions, en tenant compte de l'ensemble de ses objectifs et en se conformant au principe d'attribution des compétences."

14) L'article 3, paragraphe 1, est abrogé. Son paragraphe 2 est modifié comme suit: les mots "... les actions visées au présent article," sont remplacés par "...ses actions," et reste sans numéro.

15) Le texte de l'article 4 devient l'article 97ter. Il est modifié comme indiqué ci-après au point 85).

16) L'article 5 est abrogé; il est remplacé par l'article 3ter du traité sur l'Union européenne.

17) Un article 5bis est inséré:

"ARTICLE 5bis

Dans la définition et la mise en œuvre de ses politiques et actions, l'Union prend en compte les exigences liées à la promotion d'un niveau d'emploi élevé, à la garantie d'une protection sociale adéquate, à la lutte contre l'exclusion sociale ainsi qu'à un niveau élevé d'éducation, de formation et de protection de la santé humaine."

www.rcl.gov.pl

18) Un article 5ter est inséré:

"ARTICLE 5ter

Dans la définition et la mise en œuvre de ses politiques et actions, l'Union cherche à combattre toute discrimination fondée sur le sexe, la race ou l'origine ethnique, la religion ou les convictions, un handicap, l'âge ou l'orientation sexuelle."

19) À l'article 6, les mots "visées à l'article 3" sont supprimés.

20) Un article 6bis est inséré, avec le libellé de l'article 153, paragraphe 2.

21) Un article 6ter est inséré avec le libellé du dispositif du protocole sur la protection et le bien-être des animaux; les mots ", de la pêche," sont insérés après "l'agriculture", les mots "... et de la recherche," sont remplacés par "... de la recherche et développement technologique et de l'espace," et les mots "en tant qu'êtres sensibles," sont insérés après "...du bien-être des animaux".

22) Les articles 7 à 10 sont abrogés. Les articles 11 et 11 A sont remplacés par l'article 10 du traité sur l'Union européenne et par les articles 280 A à 280 I du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, comme indiqué ci-dessus à l'article 1, point 22), du présent traité et ci-après au point 278).

23) Le texte de l'article 12 devient l'article 16 D.

24) Le texte de l'article 13 devient l'article 16 E. Il est modifié comme indiqué ci-après au point 33).

25) Le texte de l'article 14 devient l'article 22bis. Il est modifié comme indiqué ci-après au point 41).

26) Le texte de l'article 15 devient l'article 22ter. Il est modifié comme indiqué ci-après au point 42).

27) L'article 16 est modifié comme suit:

a) au début de l'article, les mots "Sans préjudice des articles 73, 86 et 87, …" sont remplacés par "Sans préjudice de l'article 3bis du traité sur l'Union européenne et des articles 73, 86 et 87 du présent traité, …";

www.rcl.gov.pl

b) à la fin de la phrase, les mots "... et dans des conditions qui leur permettent d'accomplir leurs missions." sont remplacés par "... et dans des conditions, notamment économiques et financières, qui leur permettent d'accomplir leurs missions.";

c) la nouvelle phrase suivante est ajoutée:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, établissent ces principes et fixent ces conditions, sans préjudice de la compétence qu'ont les États membres, dans le respect des traités, de fournir, de faire exécuter et de financer ces services."

28) Un article 16 A est inséré, avec le libellé de l'article 255; il est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est précédé du texte suivant, le paragraphe 1 étant renuméroté 3 et les paragraphes 2 et 3 devenant des alinéas:

"1. Afin de promouvoir une bonne gouvernance, et d'assurer la participation de la société civile, les institutions, organes et organismes de l'Union œuvrent dans le plus grand respect possible du principe d'ouverture.

2. Le Parlement européen siège en public, ainsi que le Conseil lorsqu'il délibère et vote sur un projet d'acte législatif."

b) au paragraphe 1, renuméroté 3, qui devient le premier alinéa de ce paragraphe 3, le mot "statutaire" est inséré après "siège", les mots "du Parlement européen, du Conseil et de la Commission" sont remplacés par "des institutions, organes et organismes de l'Union, quel que soit leur support" et les mots "aux paragraphes 2 et 3" sont remplacés par "au présent paragraphe";

c) au paragraphe 2, qui devient le deuxième alinéa du paragraphe 1 renuméroté 3, les mots "par voie de règlements" sont insérées après "sont fixés" et les mots "dans les deux ans suivant l'entrée en vigueur du traité d'Amsterdam" sont supprimés;

www.rcl.gov.pl

d) au paragraphe 3, qui devient le troisième alinéa du paragraphe 1 renuméroté 3, les mots "... visée ci-dessus élabore ..." sont remplacés par "... assure la transparence de ses travaux et élabore ...", les mots "..., en conformité avec les règlements visés au deuxième alinéa" sont insérés à la fin de l'alinéa et les deux nouveaux alinéas suivants sont ajoutés:

"La Cour de justice de l'Union européenne, la Banque centrale européenne et la Banque européenne d'investissement ne sont soumises au présent paragraphe que lorsqu'elles exercent des fonctions administratives.

Le Parlement européen et le Conseil assurent la publicité des documents relatifs aux procédures législatives dans les conditions prévues par les règlements visés au deuxième alinéa."

29) Un article 16 B est inséré, qui remplace l'article 286:

"ARTICLE 16 B

1. Toute personne a droit à la protection des données à caractère personnel la concernant.

2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, fixent les règles relatives à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel par les institutions, organes et organismes de l'Union, ainsi que par les États membres dans l'exercice d'activités qui relèvent du champ d'application du droit de l'Union, et à la libre circulation de ces données. Le respect de ces règles est soumis au contrôle d'autorités indépendantes.

Les règles adoptées sur la base du présent article sont sans préjudice des règles spécifiques prévues à l'article 25bis du traité sur l'Union européenne."

www.isap.sejm.gov.pl

30) Le nouvel article 16 C suivant est inséré:

"ARTICLE 16 C

1. L'Union respecte et ne préjuge pas du statut dont bénéficient, en vertu du droit national, les églises et les associations ou communautés religieuses dans les États membres.

2. L'Union respecte également le statut dont bénéficient, en vertu du droit national, les organisations philosophiques et non confessionnelles.

3. Reconnaissant leur identité et leur contribution spécifique, l'Union maintient un dialogue ouvert, transparent et régulier avec ces églises et organisations."

NON-DISCRIMINATION ET CITOYENNETÉ

31) L'intitulé de la deuxième partie est remplacé par l'intitulé suivant: "NON-DISCRIMINATION ET CITOYENNETÉ DE L'UNION".

32) Un article 16 D est inséré, avec le libellé de l'article 12.

33) Un article 16 E est inséré, avec le libellé de l'article 13; au paragraphe 2, les mots "... lorsque le Conseil adopte ..." sont remplacés par "... le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent adopter les principes de base ..." et les mots à la fin "... , il statue conformément à la procédure visée à l'article 251" sont supprimés.

34) L'article 17 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, le mot "complète" est remplacé par "s'ajoute à";

b) le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Les citoyens de l'Union jouissent des droits et sont soumis aux devoirs prévus par les traités. Ils ont, entre autres:

a) le droit de circuler et de séjourner librement sur le territoire des États membres;

www.rcl.gov.pl

b) le droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen ainsi qu'aux élections municipales dans l'État membre où ils résident, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État;

c) le droit de bénéficier, sur le territoire d'un pays tiers où l'État membre dont ils sont ressortissants n'est pas représenté, de la protection des autorités diplomatiques et consulaires de tout État membre dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État;

d) le droit d'adresser des pétitions au Parlement européen, de recourir au médiateur européen, ainsi que le droit de s'adresser aux institutions et aux organes consultatifs de l'Union dans l'une des langues des traités et de recevoir une réponse dans la même langue.

Ces droits s'exercent dans les conditions et limites définies par les traités et par les mesures adoptées en application de ceux-ci."

35) L'article 18 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 2, les mots "... le Conseil peut arrêter ..." sont remplacés par "... le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent arrêter ..." et la dernière phrase est supprimée;

b) le paragraphe 3 est remplacé par le texte suivant:

"3. Aux mêmes fins que celles visées au paragraphe 1, et sauf si les traités ont prévu des pouvoirs d'action à cet effet, le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, peut arrêter des mesures concernant la sécurité sociale ou la protection sociale. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen."

36) À l'article 20, les mots "... établissent entre eux les règles nécessaires et ..." sont remplacés par "... prennent les dispositions nécessaires et ...". Le nouvel alinéa suivant est ajouté:

"Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale et après consultation du Parlement européen, peut adopter des directives établissant les mesures de coordination et de coopération nécessaires pour faciliter cette protection."

www.isap.sejm.gov.pl

37) À l'article 21, le nouveau premier alinéa suivant est inséré:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, arrêtent les dispositions relatives aux procédures et conditions requises pour la présentation d'une initiative citoyenne au sens de l'article 8 B du traité sur l'Union européenne, y compris le nombre minimum d'États membres dont les citoyens qui la présentent doivent provenir."

38) À l'article 22, second alinéa, les mots "… les droits prévus à la présente partie, dispositions dont il recommandera l'adoption par les États membres conformément à leurs règles constitutionnelles respectives …" sont remplacés par "… les droits énumérés à l'article 17, paragraphe 2. Ces dispositions entrent en vigueur après leur approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.".

39) Dans l'intitulé de la troisième partie, les mots "ET ACTIONS INTERNES" sont insérés après "POLITIQUES".

MARCHE INTÉRIEUR

40) Un titre I, intitulé "LE MARCHÉ INTÉRIEUR", est inséré au début de la troisième partie.

41) Un article 22bis est inséré, avec le libellé de l'article 14. Le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. L'Union adopte les mesures destinées à établir ou assurer le fonctionnement du marché intérieur, conformément aux dispositions pertinentes des traités."

42) Un article 22ter est inséré, avec le libellé de l'article 15. Au premier alinéa, les mots "...au cours de la période d'établissement..." sont remplacés par "...pour l'établissement...".

43) La numérotation du titre I sur la libre circulation des marchandises devient "Ibis".

44) À l'article 23, paragraphe 1, les mots "... est fondée sur ..." sont remplacés par "comprend".

45) Un chapitre 1bis intitulé "LA COOPÉRATION DOUANIÈRE" est inséré après l'article 27, et un article 27bis est inséré avec le libellé de l'article 135, la dernière phrase de cet article 135 étant supprimée.

www.rcl.gov.pl

AGRICULTURE ET PÊCHE

46) Dans l'intitulé du titre II, les mots "ET LA PÊCHE" sont ajoutés.

47) L'article 32 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, le nouveau premier alinéa suivant est inséré: "1. L'Union définit et met en œuvre une politique commune de l'agriculture et de la pêche.", le texte actuel du paragraphe 1 devenant un second alinéa.

À la première phrase du second alinéa, les mots ", à la pêche" sont insérés après le mot "l'agriculture" et la phrase suivante est ajoutée comme dernière phrase de l'alinéa: "Les références à la politique agricole commune ou à l'agriculture et l'utilisation du terme "agricole" s'entendent comme visant aussi la pêche, eu égard aux caractéristiques particulières de ce secteur."

b) au paragraphe 2, les mots "... ou le fonctionnement ..." sont insérés après le mot "établissement".

c) au paragraphe 3, les mots "du présent traité" sont supprimés.

48) L'article 36 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "le Parlement européen et" sont insérés devant les mots "le Conseil" et le renvoi au paragraphe 3 est supprimé.

b) au second alinéa, la phrase introductive est remplacée par la phrase suivante: "Le Conseil, sur proposition de la Commission, peut autoriser l'octroi d'aides:"

49) L'article 37 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est supprimé.

b) le paragraphe 2 est renuméroté "1" ; le membre de phrase "La Commission, en tenant compte des travaux de la conférence prévue au paragraphe 1, présente, après consultation du Comité économique et social et dans un délai de deux ans à compter de l'entrée en vigueur du présent traité, des propositions ..." est remplacé par "La Commission présente des propositions ..." et le troisième alinéa est supprimé;

www.rcl.gov.pl

c) les paragraphes suivants sont insérés comme nouveaux paragraphes 2 et 3, les paragraphes qui suivent étant renumérotés en conséquence:

"2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire et après consultation du Comité économique et social, établissent l'organisation commune des marchés agricoles prévue à l'article 34, paragraphe 1, ainsi que les autres dispositions nécessaires à la poursuite des objectifs de la politique commune de l'agriculture et de la pêche.

3. Le Conseil, sur proposition de la Commission, adopte les mesures relatives à la fixation des prix, des prélèvements, des aides et des limitations quantitatives, ainsi qu'à la fixation et à la répartition des possibilités de pêche."

d) Dans la phrase introductive du paragraphe 3 renuméroté 4, les mots "par le Conseil, statuant à la majorité qualifiée" sont supprimés ;

e) dans le premier membre de phrase du paragraphe 4 renuméroté 5, le mot "existe" est remplacé par "n'existe".

LIBRE CIRCULATION DES TRAVAILLEURS

50) À l'article 39, paragraphe 3, point d), le mot "d'application" est supprimé.

51) L'article 42 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "... travailleurs migrants et à leurs ayants droit:" sont remplacés par " travailleurs migrants salariés et non salariés et à leurs ayants droit:"

b) le dernier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Lorsqu'un membre du Conseil déclare qu'un projet d'acte législatif visé au premier alinéa porterait atteinte à des aspects importants de son système de sécurité sociale, notamment pour ce qui est du champ d'application, du coût ou de la structure financière, ou en affecterait l'équilibre financier, il peut demander que le Conseil européen soit saisi. Dans ce cas, la procédure législative ordinaire est suspendue. Après discussion et dans un délai de quatre mois à compter de cette suspension, le Conseil européen:

a) renvoie le projet au Conseil, ce qui met fin à la suspension de la procédure législative ordinaire, ou

b) n'agit pas ou demande à la Commission de présenter une nouvelle proposition; dans ce cas, l'acte initialement proposé est réputé non adopté."

www.rcl.gov.pl

DROIT D'ÉTABLISSEMENT

52) À l'article 44, paragraphe 2, les mots "Le Parlement européen, le" sont ajoutés au début du premier alinéa.

53) À l'article 45, second alinéa, les mots "Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut ..." sont remplacés par "Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent ...".

54) L'article 47 est modifié comme suit:

a) la phrase suivante est ajoutée à la fin du paragraphe 1: "ainsi qu'à la coordination des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres concernant l'accès aux activités non salariées et à l'exercice de celles-ci."

b) le paragraphe 2 est supprimé et le paragraphe 3 est renuméroté "2"; le mot "libération" est remplacé par "suppression" et le mot "sera" est remplacé par "est".

55) Un article 48bis est inséré, avec le libellé de l'article 294.

SERVICES

56) L'article 49 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "pays de la Communauté" sont remplacés par "État membre";

b) au second alinéa, les mots "Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut étendre ..." sont remplacés par "Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent étendre ...".

57) À l'article 50, troisième alinéa, les mots "le pays" sont remplacés par "l'État membre" et les mots "ce pays" sont remplacés par "cet État".

www.isap.sejm.gov.pl

58) À l'article 52, paragraphe 1, les mots "... le Conseil, sur proposition de la Commission et après consultation du Comité économique et social et du Parlement européen, statue ..." sont remplacés par "... le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, et après consultation du Comité économique et social, statuent ...".

59) À l'article 53, les mots "... se déclarent disposés à procéder à la libération ..." sont remplacés par "... s'efforcent de procéder à la libéralisation ...".

CAPITAUX

60) À l'article 57, paragraphe 2, les mots "... le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut adopter des mesures ..." sont remplacés par "... le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures ..." et la dernière phrase du paragraphe 2, devient un paragraphe 3 qui se lit somme suit:

"3. Par dérogation au paragraphe 2, seul le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, à l'unanimité et après consultation du Parlement européen, peut adopter des mesures qui constituent un recul dans le droit de l'Union en ce qui concerne la libéralisation des mouvements de capitaux à destination ou en provenance de pays tiers."

61) À l'article 58, le nouveau paragraphe 4 suivant est ajouté:

"4. En l'absence de mesures en application de l'article 57, paragraphe 3, la Commission, ou, en l'absence d'une décision de la Commission dans un délai de trois mois à compter de la demande de l'État membre concerné, le Conseil peut adopter une décision disposant que les mesures fiscales restrictives prises par un État membre à l'égard d'un ou de plusieurs pays tiers sont réputées conformes aux traités, pour autant qu'elles soient justifiées au regard de l'un des objectifs de l'Union et compatibles avec le bon fonctionnement du marché intérieur. Le Conseil statue à l'unanimité, sur demande d'un État membre."

62) L'article 60 devient l'article 61 H. Il est modifié comme indiqué ci-après au point 64).

www.isap.sejm.gov.pl

ESPACE DE LIBERTÉ, DE SÉCURITÉ ET DE JUSTICE

63) Un titre IV, intitulé "L'ESPACE DE LIBERTE, DE SECURITE ET DE JUSTICE" remplace le titre IV sur les visas, l'asile, l'immigration et les autres politiques liées à la libre circulation des personnes. Ce titre contient les chapitres suivants:

Chapitre 1: Dispositions générales
Chapitre 2: Politiques relatives aux contrôles aux frontières, à l'asile et à l'immigration
Chapitre 3: Coopération judiciaire en matière civile
Chapitre 4: Coopération judiciaire en matière pénale
Chapitre 5: Coopération policière

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

64) L'article 61 est remplacé par le chapitre 1 et les articles 61 à 61 I suivants. L'article 61 remplace aussi l'article 29 de l'actuel traité sur l'Union européenne, l'article 61 D remplace l'article 36 dudit traité, l'article 61 E remplace l'article 64, paragraphe 1, du traité instituant la Communauté européenne et l'article 33 de l'actuel traité sur l'Union européenne, l'article 61 G remplace l'article 66 du traité instituant la Communauté européenne et l'article 61 H reprend l'article 60 de ce dernier traité, comme indiqué au point 62 ci-dessus:

"CHAPITRE 1
DISPOSITIONS GÉNÉRALES

ARTICLE 61

1. L'Union constitue un espace de liberté, de sécurité et de justice dans le respect des droits fondamentaux et des différents systèmes et traditions juridiques des États membres.

2. Elle assure l'absence de contrôles des personnes aux frontières intérieures et développe une politique commune en matière d'asile, d'immigration et de contrôle des frontières extérieures qui est fondée sur la solidarité entre États membres et qui est équitable à l'égard des ressortissants des pays tiers. Aux fins du présent titre, les apatrides sont assimilés aux ressortissants des pays tiers.

3. L'Union œuvre pour assurer un niveau élevé de sécurité par des mesures de prévention de la criminalité, du racisme et de la xénophobie, ainsi que de lutte contre ceux-ci, par des mesures de coordination et de coopération entre autorités policières et judiciaires et autres autorités compétentes, ainsi que par la reconnaissance mutuelle des décisions judiciaires en matière pénale et, si nécessaire, par le rapprochement des législations pénales.

www.isap.sejm.gov.pl

4. L'Union facilite l'accès à la justice, notamment par le principe de reconnaissance mutuelle des décisions judiciaires et extrajudiciaires en matière civile.

ARTICLE 61 A

Le Conseil européen définit les orientations stratégiques de la programmation législative et opérationnelle dans l'espace de liberté, de sécurité et de justice.

ARTICLE 61 B

Les parlements nationaux veillent, à l'égard des propositions et initiatives législatives présentées dans le cadre des chapitres 4 et 5, au respect du principe de subsidiarité, conformément au protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité.

ARTICLE 61 C

Sans préjudice des articles 226, 227 et 228, le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter des mesures établissant des modalités par lesquelles les États membres, en collaboration avec la Commission, procèdent à une évaluation objective et impartiale de la mise en œuvre, par les autorités des États membres, des politiques de l'Union visées au présent titre, en particulier afin de favoriser la pleine application du principe de reconnaissance mutuelle. Le Parlement européen et les parlements nationaux sont informés de la teneur et des résultats de cette évaluation.

ARTICLE 61 D

Un comité permanent est institué au sein du Conseil afin d'assurer à l'intérieur de l'Union la promotion et le renforcement de la coopération opérationnelle en matière de sécurité intérieure. Sans préjudice de l'article 207, il favorise la coordination de l'action des autorités compétentes des États membres. Les représentants des organes et organismes concernés de l'Union peuvent être associés aux travaux du comité. Le Parlement européen et les parlements nationaux sont tenus informés des travaux.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 61 E

Le présent titre ne porte pas atteinte à l'exercice des responsabilités qui incombent aux États membres pour le maintien de l'ordre public et la sauvegarde de la sécurité intérieure.

ARTICLE 61 F

Il est loisible aux États membres d'organiser entre eux et sous leur responsabilité des formes de coopération et de coordination qu'ils jugent appropriées entre les services compétents de leurs administrations chargées d'assurer la sécurité nationale.

ARTICLE 61 G

Le Conseil adopte des mesures pour assurer une coopération administrative entre les services compétents des États membres dans les domaines visés par le présent titre, ainsi qu'entre ces services et la Commission. Il statue sur proposition de la Commission, sous réserve de l'article 61 I, et après consultation du Parlement européen.

ARTICLE 61 H

Lorsque la réalisation des objectifs visés à l'article 61 l'exige, en ce qui concerne la prévention du terrorisme et des activités connexes, ainsi que la lutte contre ces phénomènes, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, définissent un cadre de mesures administratives concernant les mouvements de capitaux et les paiements, telles que le gel des fonds, des avoirs financiers ou des bénéfices économiques qui appartiennent à des personnes physiques ou morales, à des groupes ou à des entités non étatiques, sont en leur possession ou sont détenus par eux.

Le Conseil, sur proposition de la Commission, adopte des mesures afin de mettre en œuvre le cadre visé au premier alinéa.

Les actes visés au présent article contiennent les dispositions nécessaires en matière de garanties juridiques.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 61 I

Les actes visés aux chapitres 4 et 5, ainsi que les mesures visées à l'article 61 G qui assurent une coopération administrative dans les domaines visés à ces chapitres, sont adoptés:

a) sur proposition de la Commission, ou

b) sur initiative d'un quart des États membres."

CONTRÔLES AUX FRONTIÈRES, ASILE ET IMMIGRATION

65) Les articles 62 à 64 sont remplacés par le chapitre 2 et les articles 62 à 63ter suivants. L'article 62 remplace l'article 62, l'article 63, paragraphes 1 et 2, remplace l'article 63, points 1 et 2, l'article 63, paragraphe 3, remplace l'article 64, paragraphe 2, et l'article 63bis remplace l'article 63, points 3 et 4:

"CHAPITRE 2
POLITIQUES RELATIVES AUX CONTRÔLES AUX FRONTIÈRES,
À L'ASILE ET À L'IMMIGRATION

ARTICLE 62

1. L'Union développe une politique visant:

a) à assurer l'absence de tout contrôle des personnes, quelle que soit leur nationalité, lorsqu'elles franchissent les frontières intérieures;

b) à assurer le contrôle des personnes et la surveillance efficace du franchissement des frontières extérieures;

c) à mettre en place progressivement un système intégré de gestion des frontières extérieures.

2. Aux fins du paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures portant sur:

a) la politique commune de visas et d'autres titres de séjour de courte durée;

www.rcl.gov.pl

b) les contrôles auxquels sont soumises les personnes franchissant les frontières extérieures;

c) les conditions dans lesquelles les ressortissants des pays tiers peuvent circuler librement dans l'Union pendant une courte durée;

d) toute mesure nécessaire pour l'établissement progressif d'un système intégré de gestion des frontières extérieures;

e) l'absence de tout contrôle des personnes, quelle que soit leur nationalité, lorsqu'elles franchissent les frontières intérieures.

3. Si une action de l'Union apparaît nécessaire pour faciliter l'exercice du droit, visé à l'article 17, paragraphe 2, point a), et sauf si les traités ont prévu des pouvoirs d'action à cet effet, le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, peut arrêter des dispositions concernant les passeports, les cartes d'identité, les titres de séjour ou tout autre document assimilé. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen.

4. Le présent article n'affecte pas la compétence des États membres concernant la délimitation géographique de leurs frontières, conformément au droit international.

ARTICLE 63

1. L'Union développe une politique commune en matière d'asile, de protection subsidiaire et de protection temporaire visant à offrir un statut approprié à tout ressortissant d'un pays tiers nécessitant une protection internationale et à assurer le respect du principe de non-refoulement. Cette politique doit être conforme à la Convention de Genève du 28 juillet 1951 et au protocole du 31 janvier 1967 relatifs au statut des réfugiés, ainsi qu'aux autres traités pertinents.

2. Aux fins du paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures relatives à un système européen commun d'asile comportant:

a) un statut uniforme d'asile en faveur de ressortissants de pays tiers, valable dans toute l'Union;

www.isap.sejm.gov.pl

b) un statut uniforme de protection subsidiaire pour les ressortissants des pays tiers qui, sans obtenir l'asile européen, ont besoin d'une protection internationale;

c) un système commun visant, en cas d'afflux massif, une protection temporaire des personnes déplacées;

d) des procédures communes pour l'octroi et le retrait du statut uniforme d'asile ou de protection subsidiaire;

e) des critères et mécanismes de détermination de l'État membre responsable de l'examen d'une demande d'asile ou de protection subsidiaire;

f) des normes concernant les conditions d'accueil des demandeurs d'asile ou de protection subsidiaire;

g) le partenariat et la coopération avec des pays tiers pour gérer les flux de personnes demandant l'asile ou une protection subsidiaire ou temporaire.

3. Au cas où un ou plusieurs États membres se trouvent dans une situation d'urgence caractérisée par un afflux soudain de ressortissants de pays tiers, le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter des mesures provisoires au profit du ou des États membres concernés. Il statue après consultation du Parlement européen.

ARTICLE 63bis

1. L'Union développe une politique commune de l'immigration visant à assurer, à tous les stades, une gestion efficace des flux migratoires, un traitement équitable des ressortissants de pays tiers en séjour régulier dans les États membres, ainsi qu'une prévention de l'immigration illégale et de la traite des êtres humains et une lutte renforcée contre celles-ci.

2. Aux fins du paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures dans les domaines suivants:

a) les conditions d'entrée et de séjour, ainsi que les normes concernant la délivrance par les États membres de visas et de titres de séjour de longue durée, y compris aux fins du regroupement familial;

www.isap.sejm.gov.pl

b) la définition des droits des ressortissants des pays tiers en séjour régulier dans un État membre, y compris les conditions régissant la liberté de circulation et de séjour dans les autres États membres;

c) l'immigration clandestine et le séjour irrégulier, y compris l'éloignement et le rapatriement des personnes en séjour irrégulier;

d) la lutte contre la traite des êtres humains, en particulier des femmes et des enfants.

3. L'Union peut conclure avec des pays tiers des accords visant la réadmission, dans les pays d'origine ou de provenance, de ressortissants de pays tiers qui ne remplissent pas ou qui ne remplissent plus les conditions d'entrée, de présence ou de séjour sur le territoire de l'un des États membres.

4. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent établir des mesures pour encourager et appuyer l'action des États membres en vue de favoriser l'intégration des ressortissants de pays tiers en séjour régulier sur leur territoire, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

5. Le présent article n'affecte pas le droit des États membres de fixer les volumes d'entrée des ressortissants de pays tiers, en provenance de pays tiers, sur leur territoire dans le but d'y rechercher un emploi salarié ou non salarié.

ARTICLE 63ter

Les politiques de l'Union visées au présent chapitre et leur mise en œuvre sont régies par le principe de solidarité et de partage équitable de responsabilités entre les États membres, y compris sur le plan financier. Chaque fois que cela est nécessaire, les actes de l'Union adoptés en vertu du présent chapitre contiennent des mesures appropriées pour l'application de ce principe."

www.rcl.gov.pl

COOPÉRATION JUDICIAIRE EN MATIÈRE CIVILE

66) L'article 65 est remplacé par le chapitre 3 et l'article 65 suivants:

"CHAPITRE 3
COOPÉRATION JUDICIAIRE EN MATIÈRE CIVILE

ARTICLE 65

1. L'Union développe une coopération judiciaire dans les matières civiles ayant une incidence transfrontière, fondée sur le principe de reconnaissance mutuelle des décisions judiciaires et extrajudiciaires. Cette coopération peut inclure l'adoption de mesures de rapprochement des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

2. Aux fins du paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent, notamment lorsque cela est nécessaire au bon fonctionnement du marché intérieur, des mesures visant à assurer:

a) la reconnaissance mutuelle entre les États membres des décisions judiciaires et extrajudiciaires, et leur exécution;

b) la signification et la notification transfrontières des actes judiciaires et extrajudiciaires;

c) la compatibilité des règles applicables dans les États membres en matière de conflit de lois et de compétence;

d) la coopération en matière d'obtention des preuves;

e) un accès effectif à la justice;

f) l'élimination des obstacles au bon déroulement des procédures civiles, au besoin en favorisant la compatibilité des règles de procédure civile applicables dans les États membres;

g) le développement de méthodes alternatives de résolution des litiges;

h) un soutien à la formation des magistrats et des personnels de justice.

www.rcl.gov.pl

3. Par dérogation au paragraphe 2, les mesures relatives au droit de la famille ayant une incidence transfrontière sont établies par le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale. Celui-ci statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen.

Le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter une décision déterminant les aspects du droit de la famille ayant une incidence transfrontière susceptibles de faire l'objet d'actes adoptés selon la procédure législative ordinaire. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen.

La proposition visée au deuxième alinéa est transmise aux parlements nationaux. En cas d'opposition d'un parlement national notifiée dans un délai de six mois après cette transmission, la décision n'est pas adoptée. En l'absence d'opposition, le Conseil peut adopter ladite décision."

COOPÉRATION JUDICIAIRE EN MATIÈRE PÉNALE

67) L'article 66 est remplacé par l'article 61 G, comme indiqué ci-dessus au point 64), et les articles 67 à 69 sont abrogés. Le chapitre 4 et les articles 69 A à 69 E suivants sont insérés. Les articles 69 A, 69 B et 69 D remplacent l'article 31 de l'actuel traité sur l'Union européenne, comme indiqué ci-dessus à l'article 1, point 51), du présent traité:

"CHAPITRE 4
COOPÉRATION JUDICIAIRE EN MATIÈRE PÉNALE

ARTICLE 69 A

1. La coopération judiciaire en matière pénale dans l'Union est fondée sur le principe de reconnaissance mutuelle des jugements et décisions judiciaires et inclut le rapprochement des dispositions législatives et réglementaires des États membres dans les domaines visés au paragraphe 2 et à l'article 69 B.

Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures visant:

a) à établir des règles et des procédures pour assurer la reconnaissance, dans l'ensemble de l'Union, de toutes les formes de jugements et de décisions judiciaires;

www.rcl.gov.pl

b) à prévenir et à résoudre les conflits de compétence entre les États membres;

c) à soutenir la formation des magistrats et des personnels de justice;

d) à faciliter la coopération entre les autorités judiciaires ou équivalentes des États membres dans le cadre des poursuites pénales et de l'exécution des décisions.

2. Dans la mesure où cela est nécessaire pour faciliter la reconnaissance mutuelle des jugements et décisions judiciaires, ainsi que la coopération policière et judiciaire dans les matières pénales ayant une dimension transfrontière, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de directives conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent établir des règles minimales. Ces règles minimales tiennent compte des différences entre les traditions et systèmes juridiques des États membres.

Elles portent sur:

a) l'admissibilité mutuelle des preuves entre les États membres;

b) les droits des personnes dans la procédure pénale;

c) les droits des victimes de la criminalité;

d) d'autres éléments spécifiques de la procédure pénale, que le Conseil aura identifiés préalablement par une décision; pour l'adoption de cette décision, le Conseil statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen.

L'adoption des règles minimales visées au présent paragraphe n'empêche pas les États membres de maintenir ou d'instituer un niveau de protection plus élevé pour les personnes.

3. Lorsqu'un membre du Conseil estime qu'un projet de directive visée au paragraphe 2 porterait atteinte aux aspects fondamentaux de son système de justice pénale, il peut demander que le Conseil européen soit saisi. Dans ce cas, la procédure législative ordinaire est suspendue. Après discussion, et en cas de consensus, le Conseil européen, dans un délai de quatre mois à compter de cette suspension, renvoie le projet au Conseil, ce qui met fin à la suspension de la procédure législative ordinaire.

www.rcl.gov.pl

Dans le même délai, en cas de désaccord, et si au moins neuf États membres souhaitent instaurer une coopération renforcée sur la base du projet de directive concerné, ils en informent le Parlement européen, le Conseil et la Commission. Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à l'article 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité est réputée accordée et les dispositions relatives à la coopération renforcée s'appliquent.

ARTICLE 69 B

1. Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de directives conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent établir des règles minimales relatives à la définition des infractions pénales et des sanctions dans des domaines de criminalité particulièrement grave revêtant une dimension transfrontière résultant du caractère ou des incidences de ces infractions ou d'un besoin particulier de les combattre sur des bases communes.

Ces domaines de criminalité sont les suivants: le terrorisme, la traite des êtres humains et l'exploitation sexuelle des femmes et des enfants, le trafic illicite de drogues, le trafic illicite d'armes, le blanchiment d'argent, la corruption, la contrefaçon de moyens de paiement, la criminalité informatique et la criminalité organisée.

En fonction des développements de la criminalité, le Conseil peut adopter une décision identifiant d'autres domaines de criminalité qui remplissent les critères visés au présent paragraphe. Il statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen.

2. Lorsque le rapprochement des dispositions législatives et réglementaires des États membres en matière pénale s'avère indispensable pour assurer la mise en œuvre efficace d'une politique de l'Union dans un domaine ayant fait l'objet de mesures d'harmonisation, des directives peuvent établir des règles minimales relatives à la définition des infractions pénales et des sanctions dans le domaine concerné. Ces directives sont adoptées selon une procédure législative ordinaire ou spéciale identique à celle utilisée pour l'adoption des mesures d'harmonisation en question, sans préjudice de l'article 61 I.

3. Lorsqu'un membre du Conseil estime qu'un projet de directive visée au paragraphe 1 ou 2 porterait atteinte aux aspects fondamentaux de son système de justice pénale, il peut demander que le Conseil européen soit saisi. Dans ce cas, la procédure législative ordinaire est suspendue. Après discussion, et en cas de consensus, le Conseil européen, dans un délai de quatre mois à compter de cette suspension, renvoie le projet au Conseil, ce qui met fin à la suspension de la procédure législative ordinaire.

Dans le même délai, en cas de désaccord, et si au moins neuf États membres souhaitent instaurer une coopération renforcée sur la base du projet de directive concerné, ils en informent le Parlement européen, le Conseil et la Commission. Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à l'article 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité est réputée accordée et les dispositions relatives à la coopération renforcée s'appliquent.

ARTICLE 69 C

Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent établir des mesures pour encourager et appuyer l'action des États membres dans le domaine de la prévention du crime, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

ARTICLE 69 D

1. La mission d'Eurojust est d'appuyer et de renforcer la coordination et la coopération entre les autorités nationales chargées des enquêtes et des poursuites relatives à la criminalité grave affectant deux ou plusieurs États membres ou exigeant une poursuite sur des bases communes, sur la base des opérations effectuées et des informations fournies par les autorités des États membres et par Europol.

À cet égard, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, déterminent la structure, le fonctionnement, le domaine d'action et les tâches d'Eurojust. Ces tâches peuvent comprendre:

a) le déclenchement d'enquêtes pénales ainsi que la proposition de déclenchement de poursuites conduites par les autorités nationales compétentes, en particulier celles relatives à des infractions portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union;

b) la coordination des enquêtes et poursuites visées au point a);

c) le renforcement de la coopération judiciaire, y compris par la résolution de conflits de compétences et par une coopération étroite avec le Réseau judiciaire européen.

Ces règlements fixent également les modalités de l'association du Parlement européen et des parlements nationaux à l'évaluation des activités d'Eurojust.

2. Dans le cadre des poursuites visées au paragraphe 1, et sans préjudice de l'article 69 E, les actes officiels de procédure judiciaire sont accomplis par les agents nationaux compétents.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 69 E

1. Pour combattre les infractions portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union, le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à une procédure législative spéciale, peut instituer un Parquet européen à partir d'Eurojust. Le Conseil statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen.

En l'absence d'unanimité, un groupe composé d'au moins neuf États membres peut demander que le Conseil européen soit saisi du projet de règlement. Dans ce cas, la procédure au Conseil est suspendue. Après discussion, et en cas de consensus, le Conseil européen, dans un délai de quatre mois à compter de cette suspension, renvoie le projet au Conseil pour adoption.

Dans le même délai, en cas de désaccord, et si au moins neuf États membres souhaitent instaurer une coopération renforcée sur la base du projet de règlement concerné, ils en informent le Parlement européen, le Conseil et la Commission. Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent.

2. Le Parquet européen est compétent pour rechercher, poursuivre et renvoyer en jugement, le cas échéant en liaison avec Europol, les auteurs et complices d'infractions portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union, tels que déterminés par le règlement prévu au paragraphe 1. Il exerce devant les juridictions compétentes des États membres l'action publique relative à ces infractions.

3. Les règlements visés au paragraphe 1 fixent le statut du Parquet européen, les conditions d'exercice de ses fonctions, les règles de procédure applicables à ses activités, ainsi que celles gouvernant l'admissibilité des preuves, et les règles applicables au contrôle juridictionnel des actes de procédure qu'il arrête dans l'exercice de ses fonctions.

4. Le Conseil européen peut, simultanément ou ultérieurement, adopter une décision modifiant le paragraphe 1 afin d'étendre les attributions du Parquet européen à la lutte contre la criminalité grave ayant une dimension transfrontière et modifiant en conséquence le paragraphe 2 en ce qui concerne les auteurs et les complices de crimes graves affectant plusieurs États membres. Le Conseil européen statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen et après consultation de la Commission."

www.isap.sejm.gov.pl

COOPÉRATION POLICIÈRE

68) Le chapitre 5 et les articles 69 F, 69 G et 69 H suivants sont insérés. Les articles 69 F et 69 G remplacent l'article 30 de l'actuel traité sur l'Union européenne et l'article 69 H remplace l'article 32 dudit traité, comme indiqué ci-dessus à l'article 1, point 51), du présent traité:

"CHAPITRE 5
COOPÉRATION POLICIÈRE

ARTICLE 69 F

1. L'Union développe une coopération policière qui associe toutes les autorités compétentes des États membres, y compris les services de police, les services des douanes et autres services répressifs spécialisés dans les domaines de la prévention ou de la détection des infractions pénales et des enquêtes en la matière.

2. Aux fins du paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire peuvent établir des mesures portant sur:

a) la collecte, le stockage, le traitement, l'analyse et l'échange d'informations pertinentes;

b) un soutien à la formation de personnel, ainsi que la coopération relative à l'échange de personnel, aux équipements et à la recherche en criminalistique;

c) les techniques communes d'enquête concernant la détection de formes graves de criminalité organisée.

3. Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, peut établir des mesures portant sur la coopération opérationnelle entre les autorités visées au présent article. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen.

En l'absence d'unanimité, un groupe composé d'au moins neuf États membres peut demander que le Conseil européen soit saisi du projet de mesures. Dans ce cas, la procédure au Conseil est suspendue. Après discussion, et en cas de consensus, le Conseil européen, dans un délai de quatre mois à compter de cette suspension, renvoie le projet au Conseil pour adoption.

www.rcl.gov.pl

Dans le même délai, en cas de désaccord, et si au moins neuf États membres souhaitent instaurer une coopération renforcée sur la base du projet de mesures concerné, ils en informent le Parlement européen, le Conseil et la Commission. Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent.

La procédure spécifique prévue aux deuxième et troisième alinéas ne s'applique pas aux actes qui constituent un développement de l'acquis de Schengen.

ARTICLE 69 G

1. La mission d'Europol est d'appuyer et de renforcer l'action des autorités policières et des autres services répressifs des États membres ainsi que leur collaboration mutuelle dans la prévention de la criminalité grave affectant deux ou plusieurs États membres, du terrorisme et des formes de criminalité qui portent atteinte à un intérêt commun qui fait l'objet d'une politique de l'Union, ainsi que la lutte contre ceux-ci.

2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, déterminent la structure, le fonctionnement, le domaine d'action et les tâches d'Europol. Ces tâches peuvent comprendre:

a) la collecte, le stockage, le traitement, l'analyse et l'échange des informations, transmises notamment par les autorités des États membres ou de pays ou instances tiers;

b) la coordination, l'organisation et la réalisation d'enquêtes et d'actions opérationnelles, menées conjointement avec les autorités compétentes des États membres ou dans le cadre d'équipes conjointes d'enquête, le cas échéant en liaison avec Eurojust.

Ces règlements fixent également les modalités de contrôle des activités d'Europol par le Parlement européen, contrôle auquel sont associés les parlements nationaux.

3. Toute action opérationnelle d'Europol doit être menée en liaison et en accord avec les autorités du ou des États membres dont le territoire est concerné. L'application de mesures de contrainte relève exclusivement des autorités nationales compétentes.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 69 H

Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, fixe les conditions et les limites dans lesquelles les autorités compétentes des États membres visées aux articles 69 A et 69 F peuvent intervenir sur le territoire d'un autre État membre en liaison et en accord avec les autorités de celui-ci. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen."

TRANSPORTS

69) À l'article 70, les mots "du traité" sont remplacés par "des traités" et les mots "par les États membres" sont supprimés.

70) À l'article 71, le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Lors de l'adoption des mesures visées au paragraphe 1, il est tenu compte des cas où l'application serait susceptible d'affecter gravement le niveau de vie et l'emploi dans certaines régions, ainsi que l'exploitation des équipements de transport."

71) Au début de l'article 72, les mots "... , et sauf accord unanime du Conseil, ..." sont remplacés par "... , et sauf adoption à l'unanimité par le Conseil d'une mesure accordant une dérogation, ...".

72) L'article 75 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "Doivent être supprimées, dans le trafic à l'intérieur de la Communauté, les discriminations ..." sont remplacés par "Dans le trafic à l'intérieur de l'Union, sont interdites les discriminations ...";

b) au paragraphe 2, les mots "le Conseil" sont remplacés par "le Parlement européen et le Conseil";

c) au paragraphe 3, premier alinéa, les mots "du Comité économique et social" sont remplacés par "du Parlement européen et du Comité économique et social ".

73) À l'article 78, la phrase suivante est ajoutée:

"Cinq ans après l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter une décision abrogeant le présent article."

www.rcl.gov.pl

74) À l'article 79, le membre de phrase "sans préjudice des attributions du Comité économique et social" est supprimé.

75) À l'article 80, le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent établir les dispositions appropriées pour la navigation maritime et aérienne. Ils statuent après consultation du Comité économique et social et du Comité de régions."

RÈGLES DE CONCURRENCE

76) À l'article 85, le nouveau paragraphe 3 suivant est ajouté:

"3. La Commission peut adopter des règlements concernant les catégories d'accords à l'égard desquelles le Conseil a adopté un règlement ou une directive conformément à l'article 83, paragraphe 2, point b)."

77) L'article 87 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 2, la phrase suivante est ajoutée à la fin du point c):

"Cinq ans après l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter une décision abrogeant le présent point."

b) au paragraphe 3, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin du point a): "... , ainsi que celui des régions visées à l'article 299, compte tenu de leur situation structurelle, économique et sociale,".

78) À l'article 88, le nouveau paragraphe 4 suivant est ajouté:

"4. La Commission peut adopter des règlements concernant les catégories d'aides d'État que le Conseil a déterminées, conformément à l'article 89, comme pouvant être dispensées de la procédure prévue au paragraphe 3 du présent article."

www.rcl.gov.pl

DISPOSITIONS FISCALES

79) À l'article 93, à la fin, les mots "... dans le délai prévu à l'article 14." sont remplacés par "... et éviter les distorsions de concurrence.".

RAPPROCHEMENT DES LÉGISLATIONS

80) Les articles 94 et 95 sont intervertis. L'article 94 est renuméroté "95" et l'article 95 est renuméroté "94".

81) L'article 95, renuméroté 94, est modifié comme suit:

a) au début du paragraphe 1, les mots "Par dérogation à l'article 94 et" sont supprimés;

b) au début du paragraphe 4, le membre de phrase "Si, après l'adoption par le Conseil ou par la Commission d'une mesure d'harmonisation, ..." est remplacé par "Si, après l'adoption d'une mesure d'harmonisation par le Parlement européen et le Conseil, par le Conseil ou par la Commission, ...";

c) au début du paragraphe 5, le membre de phrase "En outre, sans préjudice du paragraphe 4, si, après l'adoption par le Conseil ou par la Commission d'une mesure d'harmonisation, ..." est remplacé par "En outre, sans préjudice du paragraphe 4, si, après l'adoption d'une mesure d'harmonisation par le Parlement européen et le Conseil, par le Conseil ou par la Commission, ...";

d) au paragraphe 10, les mots "une procédure communautaire de contrôle" sont remplacés par "une procédure de contrôle de l'Union".

82) À l'article 94, renuméroté 95, les mots "Sans préjudice de l'article 94, ..." sont insérés au début.

83) À l'article 96, second alinéa, première phrase, les mots ", le Conseil arrête sur proposition de la Commission ..." sont remplacés par ", le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, arrêtent ...". La seconde phrase est remplacée par "Toutes autres mesures utiles prévues par les traités peuvent être adoptées.".

www.rcl.gov.pl

PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

84) Le nouvel article 97bis suivant est inséré comme dernier article du titre VI:

"ARTICLE 97bis

Dans le cadre de l'établissement ou du fonctionnement du marché intérieur, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures relatives à la création de titres européens pour assurer une protection uniforme des droits de propriété intellectuelle dans l'Union, et à la mise en place de régimes d'autorisation, de coordination et de contrôle centralisés au niveau de l'Union.

Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, établit, par voie de règlements, les régimes linguistiques des titres européens. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen."

POLITIQUE ÉCONOMIQUE ET MONÉTAIRE

85) Un article 97ter est inséré comme premier article du titre VII, avec le libellé de l'article 4; il est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "et selon les rythmes" sont supprimés et le verbe est adapté en conséquence;

b) au paragraphe 2, le membre de phrase "Parallèlement, dans les conditions et selon les rythmes et les procédures prévus par le présent traité, cette action comporte la fixation irrévocable des taux de change conduisant à l'instauration d'une monnaie unique, l'Écu, ..." est remplacé par "Parallèlement, dans les conditions et selon les procédures prévues par les traités, cette action comporte une monnaie unique, l'euro, ...".

www.isap.sejm.gov.pl

86) L'article 99 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 4, la première phrase du premier alinéa est remplacée par les deux phrases suivantes:

"Lorsqu'il est constaté, dans le cadre de la procédure visée au paragraphe 3, que les politiques économiques d'un État membre ne sont pas conformes aux grandes orientations visées au paragraphe 2 ou qu'elles risquent de compromettre le bon fonctionnement de l'Union économique et monétaire, la Commission peut adresser un avertissement à l'État membre concerné. Le Conseil, sur recommandation de la Commission, peut adresser les recommandations nécessaires à l'État membre concerné.";

b) le second alinéa du paragraphe 4 devient un paragraphe 5 et l'actuel paragraphe 5 est renuméroté 6;

c) les deux nouveaux alinéas suivants sont insérés au paragraphe 4:

"Dans le cadre du présent paragraphe, le Conseil statue sans tenir compte du vote du membre du Conseil représentant l'État membre concerné.

La majorité qualifiée des autres membres du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a)."

d) au paragraphe 5 renuméroté 6, le membre de phrase "Le Conseil, statuant conformément à la procédure visée à l'article 252, peut arrêter les modalités ..." est remplacé par le membre de phrase suivant: "Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent arrêter les modalités ...", et les mots "du présent article" sont supprimés.

DIFFICULTÉS DANS L'APPROVISIONNEMENT EN CERTAIN PRODUITS (ÉNERGIE)

87) À l'article 100, le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. Sans préjudice des autres procédures prévues par les traités, le Conseil, sur proposition de la Commission, peut décider, dans un esprit de solidarité entre les États membres, des mesures appropriées à la situation économique, en particulier si de graves difficultés surviennent dans l'approvisionnement en certains produits, notamment dans le domaine de l'énergie.".

www.rcl.gov.pl

AUTRES DISPOSITIONS - POLITIQUE ÉCONOMIQUE ET MONÉTAIRE

88) À l'article 102, le paragraphe 2 est supprimé et le paragraphe 1 reste sans numéro.

89) À l'article 103, le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Le Conseil, statuant sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen, peut, au besoin, préciser les définitions pour l'application des interdictions visées aux articles 101 et 102, ainsi qu'au présent article.".

PROCÉDURE EN CAS DE DÉFICIT EXCESSIF

90) L'article 104 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 5 est remplacé par le texte suivant:

"5. Si la Commission estime qu'il y a un déficit excessif dans un État membre ou qu'un tel déficit risque de se produire, elle adresse un avis à l'État membre concerné et elle en informe le Conseil.";

b) au paragraphe 6, le mot "recommandation" est remplacé par le mot "proposition";

c) au paragraphe 7, la première phrase est remplacée par "Lorsque le Conseil, conformément au paragraphe 6, décide qu'il y a un déficit excessif, il adopte, sans délai injustifié, sur recommandation de la Commission, les recommandations qu'il adresse à l'État membre concerné afin que celui-ci mette un terme à cette situation dans un délai donné.";

d) au paragraphe 11, premier alinéa, dans la phrase introductive, le mot "d'intensifier" est remplacé par "de renforcer";

e) au paragraphe 12, au début de la première phrase, les mots "ses décisions" sont remplacés par "ses décisions ou recommandations";

www.rcl.gov.pl

f) le paragraphe 13 est remplacé par le texte suivant:

"13. Lorsque le Conseil prend ses décisions ou recommandations visées aux paragraphes 8, 9, 11 et 12, le Conseil statue sur recommandation de la Commission.

Lorsque le Conseil adopte les mesures visées aux paragraphes 6 à 9, 11 et 12, il statue sans tenir compte du vote du membre du Conseil représentant l'État membre concerné.

La majorité qualifiée des autres membres du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a).";

g) au paragraphe 14, troisième alinéa, les mots ", avant le 1er janvier 1994," sont supprimés.

POLITIQUE MONÉTAIRE

91) L'article 105 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, première phrase, le sigle "SEBC" est remplacé par "Système européen de banques centrales, ci-après dénommé "SEBC",";

b) au paragraphe 2, deuxième tiret, le renvoi à l'article 111 est remplacé par un renvoi à l'article 188 O ;

c) le texte du paragraphe 6 est remplacé par le texte suivant:

"6. Le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à une procédure législative spéciale, à l'unanimité et après consultation du Parlement européen et de la Banque centrale européenne, peut confier à la Banque centrale européenne des missions spécifiques ayant trait aux politiques en matière de contrôle prudentiel des établissements de crédit et autres établissements financiers, à l'exception des entreprises d'assurances."

www.isap.sejm.gov.pl

92) L'article 106 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, première phrase, les mots "en euros" sont insérés après "... billets de banque ...";

b) au paragraphe 2, première phrase, les mots "en euros" sont insérés après " ... pièces ..."; au début de la deuxième phrase, les mots "Le Conseil, statuant conformément à la procédure visée à l'article 252 et après consultation de la BCE, ..." sont remplacés par: "Le Conseil, sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen et de la Banque centrale européenne, ...".

93) L'article 107 est modifié comme suit:

a) les paragraphes 1 et 2 sont supprimés et les paragraphes 3, 4, 5 et 6 sont renumérotés, respectivement, 1, 2, 3 et 4;

b) au paragraphe 4, renuméroté 2, les mots "statuts du SEBC" sont remplacés par le membre de phrase suivant: "statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne, ci après dénommés "statuts du SEBC et de la BCE" ...";

c) le texte du paragraphe 5, renuméroté 3, est remplacé par le texte suivant:

"3. Les articles 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a) et 36 des statuts du SEBC et de la BCE peuvent être modifiés par le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire. Ils statuent soit sur recommandation de la Banque centrale européenne et après consultation de la Commission, soit sur proposition de la Commission et après consultation de la Banque centrale européenne.".

94) À la fin de l'article 109, le membre de phrase "... et ce au plus tard à la date de la mise en place du SEBC" est supprimé.

95) À l'article 110, les quatre premiers alinéas du paragraphe 2 sont supprimés.

www.rcl.gov.pl

MESURES CONCERNANT L'USAGE DE L'EURO

96) À l'article 111, les textes des paragraphes 1 à 3 et 5 deviennent, respectivement, les paragraphes 1 à 4 de l'article 188 O; ils sont modifiés comme indiqué ci-après au point 174). Le texte du paragraphe 4 devient le paragraphe 1 de l'article 115 C; il est modifié comme indiqué ci-après au point 100).

97) Un article 111bis est inséré:

"ARTICLE 111bis

Sans préjudice des attributions de la Banque centrale européenne, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures nécessaires à l'usage de l'euro en tant que monnaie unique. Ces mesures sont adoptées après consultation de la Banque centrale européenne.".

DISPOSITIONS INSTITUTIONNELLES (UEM)

98) Le texte de l'article 112 devient l'article 245ter, il est modifié comme indiqué au point 228). Le texte de l'article 113 devient l'article 245quater.

99) L'article 114 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, premier alinéa, les mots "comité monétaire de caractère consultatif" sont remplacés par "comité économique et financier";

b) au paragraphe 1, les deuxième et troisième alinéas sont supprimés;

c) au paragraphe 2, le premier alinéa est supprimé; au troisième tiret, le renvoi à l'article 99, paragraphes 2, 3, 4 et 5 est remplacé par un renvoi à l'article 99, paragraphe 2, 3, 4 et 6, et les renvois à l'article 122, paragraphe 2, et à l'article 123, paragraphe 4 et 5, sont remplacés par un renvoi à l'article 117bis, paragraphes 2 et 3;

d) au paragraphe 4, le renvoi aux articles 122 et 123 est remplacé par un renvoi à l'article 116bis.

www.rcl.gov.pl

DISPOSITIONS PROPRES AUX ÉTATS MEMBRES DONT LA MONNAIE EST L'EURO

100) Le nouveau chapitre 3bis et les nouveaux articles 115 A, 115 B et 115 C suivants sont insérés:

"CHAPITRE 3bis
DISPOSITIONS PROPRES AUX ÉTATS MEMBRES
DONT LA MONNAIE EST L'EURO

ARTICLE 115 A

1. Afin de contribuer au bon fonctionnement de l'union économique et monétaire et conformément aux dispositions pertinentes des traités, le Conseil adopte, conformément à la procédure pertinente parmi celles visées aux articles 99 et 104, à l'exception de la procédure prévue à l'article 104, paragraphe 14, des mesures concernant les États membres dont la monnaie est l'euro pour:

a) renforcer la coordination et la surveillance de leur discipline budgétaire;

b) élaborer, pour ce qui les concerne, les orientations de politique économique, en veillant à ce qu'elles soient compatibles avec celles qui sont adoptées pour l'ensemble de l'Union, et en assurer la surveillance.

2. Seuls les membres du Conseil représentant les États membres dont la monnaie est l'euro prennent part au vote sur les mesures visées au paragraphe 1.

La majorité qualifiée desdits membres se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a).

ARTICLE 115 B

Les modalités des réunions entre ministres des États membres dont la monnaie est l'euro sont fixées par le protocole sur l'Eurogroupe.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 115 C

1. Afin d'assurer la place de l'euro dans le système monétaire international, le Conseil, sur proposition de la Commission, adopte une décision établissant les positions communes concernant les questions qui revêtent un intérêt particulier pour l'union économique et monétaire au sein des institutions et des conférences financières internationales compétentes. Le Conseil statue après consultation de la Banque centrale européenne.

2. Le Conseil, sur proposition de la Commission, peut adopter les mesures appropriées pour assurer une représentation unifiée au sein des institutions et conférences financières internationales. Le Conseil statue après consultation de la Banque centrale européenne.

3. Seuls les membres du Conseil représentant les États membres dont la monnaie est l'euro prennent part au vote sur les mesures visées aux paragraphes 1 et 2.

La majorité qualifiée desdits membres se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a)."

DISPOSITIONS TRANSITOIRES RELATIVES AUX ÉTATS MEMBRES FAISANT L'OBJET D'UNE DÉROGATION

101) L'article 116 est abrogé et un article 116bis est inséré:

"ARTICLE 116bis

1. Les États membres au sujet desquels le Conseil n'a pas décidé qu'ils remplissent les conditions nécessaires pour l'adoption de l'euro sont ci-après dénommés "États membres faisant l'objet d'une dérogation".

www.rcl.gov.pl

2. Les dispositions ci-après des traités ne s'appliquent pas aux États membres faisant l'objet d'une dérogation:

a) adoption des parties des grandes orientations des politiques économiques qui concernent la zone euro d'une façon générale (article 99, paragraphe 2);

b) moyens contraignants de remédier aux déficits excessifs (article 104, paragraphes 9 et 11);

c) objectifs et missions du SEBC (article 105, paragraphes 1, 2, 3 et 5);

d) émission de l'euro (article 106);

e) actes de la Banque centrale européenne (article 110);

f) mesures relatives à l'usage de l'euro (article 111bis);

g) accords monétaires et autres mesures relatives à la politique de change (article 188 O);

h) désignation des membres du directoire de la Banque centrale européenne (article 245ter, paragraphe 2);

i) décisions établissant les positions communes concernant les questions qui revêtent un intérêt particulier pour l'union économique et monétaire au sein des institutions et des conférences financières internationales compétentes (article 115 C, paragraphe 1);

j) mesures pour assurer une représentation unifiée au sein des institutions et des conférences financières internationales (article 115 C, paragraphe 2).

Par conséquent, aux articles visés aux points a) à j), on entend par "États membres", les États membres dont la monnaie est l'euro.

3. Les États membres faisant l'objet d'une dérogation et leurs banques centrales nationales sont exclus des droits et obligations dans le cadre du SEBC conformément au chapitre IX des statuts du SEBC et de la BCE.

www.rcl.gov.pl

4. Les droits de vote des membres du Conseil représentant les États membres faisant l'objet d'une dérogation sont suspendus lors de l'adoption par le Conseil des mesures visées aux articles énumérés au paragraphe 2, ainsi que dans les cas suivants:

a) recommandations adressées aux États membres dont la monnaie est l'euro dans le cadre de la surveillance multilatérale, y compris sur les programmes de stabilité et les avertissements (article 99, paragraphe 4);

b) mesures relatives aux déficits excessifs concernant les États membres dont la monnaie est l'euro (article 104, paragraphes 6, 7, 8, 12 et 13).

La majorité qualifiée des autres membres du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a).".

102) L'article 117 est abrogé, à l'exception des cinq premiers tirets de son paragraphe 2 qui deviennent les cinq premiers tirets du paragraphe 2 de l'article 118bis; ils sont modifiés comme indiqué ci-après au point 103). Un article 117bis est inséré comme suit:

a) son paragraphe 1 reprend le libellé du paragraphe 1 de l'article 121, avec les modifications suivantes:

i) dans tout le paragraphe, le mot "l'IME" est remplacé par "la Banque centrale européenne";

ii) au début du premier alinéa, le membre de phrase suivant est inséré: "Tous les deux ans au moins, ou à la demande d'un État membre faisant l'objet d'une dérogation, ...";

iii) au premier alinéa, première phrase, les mots "... les progrès faits par les États membres dans l'accomplissement de leurs obligations ..." sont remplacés par "... les progrès réalisés par les États membres faisant l'objet d'une dérogation dans l'accomplissement de leurs obligations ...";

iv) au premier alinéa, deuxième phrase, les mots "... chaque État membre ..." sont remplacés par "... chacun de ces États membres ..." et les mots "du présent traité" sont supprimés;

www.rcl.gov.pl

v) au premier alinéa, troisième tiret, les mots "le mécanisme de change ..." sont remplacés par "le mécanisme de taux de change ..." et les mots "...par rapport à celle d'un autre État membre;" sont remplacés par "...par rapport à l'euro;";

vi) au premier alinéa,quatrième tiret, les mots "... l'État membre ..." sont remplacés par "... l'État membre faisant l'objet d'une dérogation ..." et les mots "... au mécanisme de change du système monétaire européen ..." sont remplacés par "... au mécanisme de taux de change ...";

vii) au second alinéa, les mots "du développement de l'Écu" sont supprimés;

b) son paragraphe 2 reprend le libellé du paragraphe 2, seconde phrase, de l'article 122, avec les modifications suivantes:

i) à la fin du texte, les mots "fixés à l'article 121, paragraphe 1" sont remplacés par "fixés au paragraphe 1";

ii) les nouveaux deuxième et troisième alinéas suivants sont ajoutés:

"Le Conseil statue après avoir reçu une recommandation émanant d'une majorité qualifiée de ses membres représentant les États membres dont la monnaie est l'euro. Ces membres statuent dans un délai de six mois à compter de la réception de la proposition de la Commission par le Conseil.

La majorité qualifiée desdits membres, visée au deuxième alinéa, se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a).";

c) son paragraphe 3 reprend le libellé du paragraphe 5 de l'article 123 avec les modifications suivantes:

i) le membre de phrase du début du paragraphe "S'il est décidé, conformément à la procédure prévue à l'article 122, paragraphe 2, d'abroger une dérogation, ..." est remplacé par "S'il est décidé, conformément à la procédure prévue au paragraphe 2, de mettre fin à une dérogation, ...";

ii) les mots "fixe le taux ..." sont remplacés par "fixe irrévocablement le taux ...".

www.rcl.gov.pl

103) L'article 118 est abrogé. Un article 118bis est inséré comme suit:

a) son paragraphe 1 reprend le libellé du paragraphe 3 de l'article 123; les mots "du présent traité" sont supprimés;

b) son paragraphe 2 reprend le libellé des cinq premiers tirets du paragraphe 2 de l'article 117; les cinq tirets sont modifiés comme indiqué ci-après et sont précédés de la phrase introductive suivante:

"Si et tant qu'il existe des États membres faisant l'objet d'une dérogation, la Banque centrale européenne, en ce qui concerne ces États membres:"

i) au troisième tiret, les mots "système monétaire européen" sont remplacés par "mécanisme de taux de change";

ii) le cinquième tiret est remplacé par le texte suivant:

"– exerce les anciennes fonctions du Fonds européen de coopération monétaire, qui avaient été précédemment reprises par l'Institut monétaire européen.";

104) Un article 118ter est inséré avec le libellé de l'article 124, paragraphe 1; il est modifié comme suit:

a) le membre de phrase "Jusqu'au début de la troisième phase, chaque État membre traite ..." est remplacé par "Chaque État membre faisant l'objet d'une dérogation traite ...";

b) le membre de phrase "... du système monétaire européen (SME) et grâce au développement de l'écu, dans le respect des compétences existantes." est remplacé par "... du mécanisme du taux de change.".

www.isap.sejm.gov.pl

105) L'article 119 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "faisant l'objet d'une dérogation" sont insérés, respectivement, après "d'un État membre" au premier alinéa et "un État membre" au second alinéa et le mot "progressive" au premier alinéa est supprimé;

b) au paragraphe 2, point a), les mots "faisant l'objet d'une dérogation" sont insérés après "les États membres" et au point b), les mots "le pays en difficulté ..." sont remplacés par "l'État membre faisant l'objet d'une dérogation, qui est en difficulté, ...";

c) au paragraphe 3, les mots "la Commission autorise l'État en difficulté..." par "la Commission autorise l'État membre faisant l'objet d'une dérogation, qui est en difficulté, ...";

d) le paragraphe 4 est supprimé.

106) L'article 120 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "l'État membre intéressé peut prendre ..." sont remplacés par "un État membre faisant l'objet d'une dérogation peut prendre ...";

b) au paragraphe 3, le mot "l'avis" est remplacé par le mot "recommandation" et le mot "membre" est ajouté après "État";

c) le paragraphe 4 est supprimé.

107) À l'article 121, le paragraphe 1 devient le paragraphe 1 de l'article 117bis; il est modifié comme indiqué ci-dessus au point 102). Le reste de l'article 121 est abrogé.

108) À l'article 122, la deuxième phrase du paragraphe 2 devient le premier alinéa du paragraphe 2 de l'article 117bis; elle est modifiée comme indiqué ci-dessus au point 102). Le reste de l'article 122 est abrogé.

www.rcl.gov.pl

109) À l'article 123, le paragraphe 3 devient le paragraphe 1 de l'article 118bis et le paragraphe 5 devient le paragraphe 3 de l'article 117bis; ils sont modifiés comme indiqué ci-dessus, respectivement, au point 103) et au point 102) Le reste de l'article 123 est abrogé.

110) À l'article 124, le paragraphe 1 devient le nouvel article 118ter; il est modifié comme indiqué ci-dessus au point 104). Le reste de l'article 124 est abrogé.

EMPLOI

111) À l'article 125, les mots "et à l'article 2 du présent traité" sont supprimés.

TITRES DÉPLACÉS

112) Le titre IX intitulé "LA POLITIQUE COMMERCIALE COMMUNE" et les articles 131 et 133 deviennent, respectivement, le titre II dans la cinquième partie sur l'action extérieure de l'Union et les articles 188 B et 188 C. L'article 131 est modifié comme indiqué ci-après au point 157) et l'article 133 est remplacé par l'article 188 C.

Les articles 132 et 134 sont abrogés.

113) Le titre X intitulé "COOPÉRATION DOUANIÈRE" et l'article 135 deviennent, respectivement, le chapitre 1bis, dans le titre Ibis intitulé "La libre circulation des marchandises" et l'article 27bis, comme indiqué ci-dessus au point 45).

POLITIQUE SOCIALE

114) L'intitulé du titre XI "POLITIQUE SOCIALE, ÉDUCATION, FORMATION PROFESSIONNELLE ET JEUNESSE" est remplacé par l'intitulé suivant: "POLITIQUE SOCIALE" renuméroté IX; l'intitulé "Chapitre 1 - Dispositions sociales" est supprimé.

115) Le nouvel article 136bis suivant est inséré:

"ARTICLE 136bis

L'Union reconnaît et promeut le rôle des partenaires sociaux à son niveau, en prenant en compte la diversité des systèmes nationaux. Elle facilite le dialogue entre eux, dans le respect de leur autonomie.

Le sommet social tripartite pour la croissance et l'emploi contribue au dialogue social."

www.isap.sejm.gov.pl

116) L'article 137 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 2, dans les mots introductifs du premier alinéa, les mots "le Conseil:" sont remplacés par "le Parlement européen et le Conseil:" et les verbes sont adaptés en conséquence; la première phrase du deuxième alinéa est scindée en deux alinéas qui se lisent comme suit:

"Le Parlement européen et le Conseil statuent conformément à la procédure législative ordinaire après consultation du Comité économique et social et du Comité des régions.

Dans les domaines visés au paragraphe 1, points c), d), f) et g), le Conseil statue conformément à une procédure législative spéciale, à l'unanimité, après consultation du Parlement européen et desdits Comités."

La deuxième phrase du deuxième alinéa devient le dernier alinéa, et les mots "du présent article" sont supprimés;

b) au paragraphe 3, premier alinéa, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin "... ou, le cas échéant, la mise en oeuvre d'une décision du Conseil adoptée conformément à l'article 139."; au second alinéa, les mots "... une directive doit être transposée conformément à l'article 249," sont remplacés par "... une directive ou une décision doit être transposée ou mise en oeuvre," et les mots "... ou ladite décision" sont ajoutés à la fin de l'alinéa.

117) À l'article 138, paragraphe 4, première phrase, les mots "À l'occasion de cette consultation, ..." sont remplacés par "À l'occasion des consultations visées aux paragraphes 2 et 3, ..." et, dans la seconde phrase, les mots "La durée de la procédure" sont remplacés par "La durée de ce processus".

118) L'article 139, paragraphe 2, est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Le Parlement européen est informé.";

b) au second alinéa, le début de la première phrase "Le Conseil statue à la majorité qualifiée, sauf lorsque l'accord ..." est remplacé par "Le Conseil statue à l'unanimité lorsque l'accord ..." et la dernière phrase est supprimée.

www.rcl.gov.pl

119) À l'article 140, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin du deuxième alinéa: "... , notamment par des initiatives en vue d'établir des orientations et des indicateurs, d'organiser l'échange des meilleures pratiques et de préparer les éléments nécessaires à la surveillance et à l'évaluation périodiques. Le Parlement européen est pleinement informé.".

120) À l'article 143, le second alinéa est supprimé.

FONDS SOCIAL EUROPÉEN

121) Le chapitre 2 est renuméroté "TITRE X".

122) À l'article 148, les mots "décisions d'application relatives" sont remplacés par "règlements d'application relatifs".

ÉDUCATION, FORMATION PROFESSIONNELLE, JEUNESSE ET SPORT

123) Le chapitre 3 est renuméroté "TITRE XI" et les mots "ET JEUNESSE" à la fin de son intitulé sont remplacés par ", JEUNESSE ET SPORT".

124) L'article 149 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, l'alinéa suivant est ajouté:

"L'Union contribue à la promotion des enjeux européens du sport, tout en tenant compte de ses spécificités, de ses structures fondées sur le volontariat ainsi que de sa fonction sociale et éducative.";

b) au paragraphe 2, cinquième tiret, les mots "... et à encourager la participation des jeunes à la vie démocratique de l'Europe," sont ajoutés à la fin; le tiret suivant est ajouté comme dernier tiret:

"- à développer la dimension européenne du sport, en promouvant l'équité et l'ouverture dans les compétitions sportives et la coopération entre les organismes responsables du sport, ainsi qu'en protégeant l'intégrité physique et morale des sportifs, notamment des plus jeunes d'entre eux.";

www.rcl.gov.pl

c) au paragraphe 3, les mots " en matière d'éducation" sont remplacés par "en matière d'éducation et de sport";

d) au paragraphe 4, les mots ", le Conseil adopte" sont supprimés, le premier tiret commence par les mots "le Parlement européen et le Conseil, statuant ..." et le mot "adoptent" est inséré avant "des actions d'encouragement"; le second tiret commence par les mots "le Conseil adopte, sur proposition ...".

125) À l'article 150, paragraphe 4, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin: "et le Conseil adopte, sur proposition de la Commission, des recommandations".

CULTURE

126) L'article 151, paragraphe 5 est modifié comme suit:

a) dans la phrase introductive, les mots ", le Conseil adopte" sont supprimés;

b) au premier tiret, la première phrase commence par les mots "le Parlement européen et le Conseil, statuant ...", le mot "adoptent" est inséré avant "des actions d'encouragement" et la seconde phrase est supprimée;

c) au second tiret, les mots "statuant à l'unanimité" sont supprimés et le tiret commence par les mots "le Conseil adopte, sur proposition ...".

SANTÉ PUBLIQUE

127) L'article 152 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, deuxième alinéa, le mot "humaine" est remplacé par "physique et mentale" et à la fin de cet alinéa, le membre de phrase suivant est ajouté: ", ainsi que la surveillance de menaces transfrontières graves sur la santé, l'alerte en cas de telles menaces et la lutte contre celles-ci.";

b) au paragraphe 2, à la fin du premier alinéa, la phrase suivante est ajoutée: "Elle encourage en particulier la coopération entre les États membres visant à améliorer la complémentarité de leurs services de santé dans les régions frontalières.";

www.sejm.gov.pl

c) au paragraphe 2, à la fin du second alinéa, le texte suivant est ajouté: "... notamment des initiatives en vue d'établir des orientations et des indicateurs, d'organiser l'échange des meilleures pratiques et de préparer les éléments nécessaires à la surveillance et à l'évaluation périodiques. Le Parlement européen est pleinement informé.";

d) le paragraphe 4 est modifié comme suit:

i) au premier alinéa, dans la phrase introductive, le membre de phrase suivant est inséré au début: " Par dérogation à l'article 2 A, paragraphe 5, et à l'article 2 E, point a), et conformément à l'article 2 C, paragraphe 2, point k), ..." et les mots suivants sont ajoutés à la fin: "... , afin de faire face aux enjeux communs de sécurité:";

ii) au point b), les mots "par dérogation à l'article 37,..." sont supprimés;

iii) le nouveau point c) suivant est inséré:

"c) des mesures fixant des normes élevées de qualité et de sécurité des médicaments et des dispositifs à usage médical."

iv) l'actuel point c) est renuméroté paragraphe "5" et est remplacé par le texte suivant:

"5. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire et après consultation du Comité économique et social et du Comité des régions, peuvent également adopter des mesures d'encouragement visant à protéger et à améliorer la santé humaine, et notamment à lutter contre les grands fléaux transfrontières, des mesures concernant la surveillance des menaces transfrontières graves sur la santé, l'alerte en cas de telles menaces et la lutte contre celles-ci, ainsi que des mesures ayant directement pour objectif la protection de la santé publique en ce qui concerne le tabac et l'abus d'alcool, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.";

e) le second alinéa de l'actuel paragraphe 4 devient un paragraphe 6 et le paragraphe 5, renuméroté "7", est remplacé par le texte suivant:

"7. L'action de l'Union est menée dans le respect des responsabilités des États membres en ce qui concerne la définition de leur politique de santé, ainsi que l'organisation et la fourniture de services de santé et de soins médicaux. Les responsabilités des États membres incluent la gestion de services de santé et de soins médicaux, ainsi que l'allocation des ressources qui leur sont affectées. Les mesures visées au paragraphe 4, point a), ne portent pas atteinte aux dispositions nationales relatives aux dons d'organes et de sang ou à leur utilisation à des fins médicales.".

www.isap.sejm.gov.pl

PROTECTION DES CONSOMMATEURS

128) À l'article 153, le paragraphe 2 devient l'article 6bis et les paragraphes 3, 4 et 5 sont renumérotés, respectivement, 2, 3 et 4.

INDUSTRIE

129) L'article 157 est modifié comme suit:

a) à la fin du paragraphe 2, le texte suivant est ajouté: "..., notamment des initiatives en vue d'établir des orientations et des indicateurs, d'organiser l'échange des meilleures pratiques et de préparer les éléments nécessaires à la surveillance et à l'évaluation périodiques. Le Parlement européen est pleinement informé.";

b) au paragraphe 3, premier alinéa, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin de la deuxième phrase: "..., à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.".

COHÉSION ÉCONOMIQUE, SOCIALE ET TERRITORIALE

130) L'intitulé du titre XVII est remplacé par: "COHÉSION ÉCONOMIQUE, SOCIALE ET TERRITORIALE".

131) L'article 158 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "cohésion économique et sociale" sont remplacés par "cohésion économique, sociale et territoriale";

b) au deuxième alinéa, les mots "ou îles" et les mots "y compris les zones rurales" sont supprimés;

c) le nouvel alinéa suivant est ajouté:

"Parmi les régions concernées, une attention particulière est accordée aux zones rurales, aux zones où s'opère une transition industrielle et aux régions qui souffrent de handicaps naturels ou démographiques graves et permanents telles que les régions les plus septentrionales à très faible densité de population et les régions insulaires, transfrontalières et de montagne."

www.rcl.gov.pl

132) À l'article 159, deuxième alinéa, les mots "économique et sociale" sont remplacés par "économique, sociale et territoriale".

133) L'article 161 est modifié comme suit:

a) au début du premier alinéa, première phrase, les mots "Sans préjudice de l'article 162, le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission, après avis conforme du Parlement européen ..." sont remplacés par " Sans préjudice de l'article 162, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire ...", et le verbe qui suit est mis au pluriel. À la deuxième phrase, les mots "par le Conseil" et "statuant" sont supprimés;

b) au deuxième alinéa, les mots "par le Conseil" sont supprimés;

c) le troisième alinéa est supprimé.

134) À l'article 162, premier alinéa, les mots "Les décisions d'application" sont remplacés par "Les règlements d'application" et le verbe est adapté en conséquence.

RECHERCHE ET DÉVELOPPEMENT TECHNOLOGIQUE

135) Dans l'intitulé du titre XVIII, les mots "ET ESPACE" sont ajoutés.

136) L'article 163 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. L'Union a pour objectif de renforcer ses bases scientifiques et technologiques, par la réalisation d'un espace européen de la recherche dans lequel les chercheurs, les connaissances scientifiques et les technologies circulent librement, et de favoriser le développement de sa compétitivité, y compris celle de son industrie, ainsi que de promouvoir les actions de recherche jugées nécessaires au titre d'autres chapitres des traités.";

b) dans le paragraphe 2, le membre de phrase "... en visant tout particulièrement à permettre aux entreprises d'exploiter pleinement les potentialités du marché intérieur à la faveur, ..." est remplacé par "... en visant tout particulièrement à permettre aux chercheurs de coopérer librement au-delà des frontières et aux entreprises d'exploiter pleinement les potentialités du marché intérieur à la faveur, ...".

www.rcl.gov.pl

137) À l'article 165, paragraphe 2, le texte suivant est ajouté à la fin: "..., notamment des initiatives en vue d'établir des orientations et des indicateurs, d'organiser l'échange des meilleures pratiques et de préparer les éléments nécessaires à la surveillance et à l'évaluation périodiques. Le Parlement européen est pleinement informé."

138) L'article 166 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 4, les mots "Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission" sont remplacés par "Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale";

b) le nouveau paragraphe 5 suivant est ajouté:

"5. En complément des actions prévues dans le programme-cadre pluriannuel, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire et après consultation du Comité économique et social, établissent les mesures nécessaires à la mise en œuvre de l'espace européen de recherche.".

139) À l'article 167, les mots "le Conseil" sont remplacés par "l'Union".

140) À l'article 168, second alinéa, les mots "Le Conseil" sont remplacés par "L'Union".

141) À l'article 170, second alinéa, le dernier membre de phrase "..., qui sont négociés et conclus conformément à l'article 300" est supprimé.

ESPACE

142) Le nouvel article 172bis suivant est inséré:

"ARTICLE 172bis

1. Afin de favoriser le progrès scientifique et technique, la compétitivité industrielle et la mise en œuvre de ses politiques, l'Union élabore une politique spatiale européenne. À cette fin, elle peut promouvoir des initiatives communes, soutenir la recherche et le développement technologique et coordonner les efforts nécessaires pour l'exploration et l'utilisation de l'espace.

www.rcl.gov.pl

2. Pour contribuer à la réalisation des objectifs visés au paragraphe 1, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures nécessaires, qui peuvent prendre la forme d'un programme spatial européen, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

3. L'Union établit toute liaison utile avec l'Agence spatiale européenne.

4. Le présent article est sans préjudice des autres dispositions du présent Titre."

ENVIRONNEMENT (CHANGEMENT CLIMATIQUE)

143) L'article 174 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, le quatrième tiret est remplacé par le texte suivant:

"- la promotion, sur le plan international, de mesures destinées à faire face aux problèmes régionaux ou planétaires de l'environnement, et en particulier la lutte contre le changement climatique.".

b) au paragraphe 2, second alinéa, les mots "une procédure communautaire de contrôle" sont remplacés par "une procédure de contrôle de l'Union".

c) au paragraphe 4, premier alinéa, le dernier membre de phrase "..., qui sont négociés et conclus conformément à l'article 300" est supprimé.

144) L'article 175 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 2, le second alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen, du Comité économique et social et du Comité des régions, peut rendre la procédure législative ordinaire applicable aux domaines visés au premier alinéa.";

b) au paragraphe 3, premier alinéa, les mots "Dans d'autres domaines,..." sont supprimés et le second alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Les mesures nécessaires à la mise en œuvre de ces programmes sont adoptées conformément aux conditions prévues au paragraphe 1 ou au paragraphe 2, selon le cas.";

www.rcl.gov.pl

c) au paragraphe 4, les mots "… de certaines mesures ayant un caractère communautaire, …" sont remplacés par "… de certaines mesures adoptées par l'Union, ...".

d) au paragraphe 5, les mots "le Conseil prévoit dans l'acte portant adoption de cette mesure, les dispositions ..." sont remplacés par "cette mesure prévoit les dispositions ...".

TITRES DÉPLACÉS

145) Le titre XX intitulé "COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT" et les articles 177, 179, 180 et 181 deviennent, respectivement, le chapitre 1 du titre III de la cinquième partie sur l'action extérieure de l'Union et les articles 188 D à 188 G; ces articles sont modifiés comme indiqué ci-après aux points 161) à 164). L'article 178 est abrogé.

146) Le titre XXI intitulé " COOPÉRATION ÉCONOMIQUE, FINANCIÈRE ET TECHNIQUE AVEC LES PAYS TIERS " et l'article 181 A deviennent, respectivement, le chapitre 2 du titre III dans la cinquième partie sur l'action extérieure de l'Union et le nouvel article 188 H; cet article est modifié comme indiqué ci-après au point 166).

ÉNERGIE

147) Le titre XX est remplacé par le nouveau titre et le nouvel article 176 A suivants:

"TITRE XX
ENERGIE

ARTICLE 176 A

1. Dans le cadre de l'établissement ou du fonctionnement du marché intérieur et en tenant compte de l'exigence de préserver et d'améliorer l'environnement, la politique de l'Union dans le domaine de l'énergie vise, dans un esprit de solidarité entre les États membres:

a) à assurer le fonctionnement du marché de l'énergie;

www.rcl.gov.pl

b) à assurer la sécurité de l'approvisionnement énergétique dans l'Union;

c) à promouvoir l'efficacité énergétique et les économies d'énergie ainsi que le développement des énergies nouvelles et renouvelables; et

d) à promouvoir l'interconnexion des réseaux énergétiques.

2. Sans préjudice de l'application d'autres dispositions des traités, le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures nécessaires pour atteindre les objectifs visés au paragraphe 1. Ces mesures sont adoptées après consultation du Comité économique et social et du Comité des régions.

Elles n'affectent pas le droit d'un État membre de déterminer les conditions d'exploitation de ses ressources énergétiques, son choix entre différentes sources d'énergie et la structure générale de son approvisionnement énergétique, sans préjudice de l'article 175, paragraphe 2, point c).

3. Par dérogation au paragraphe 2, le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, à l'unanimité et après consultation du Parlement européen, établit les mesures qui y sont visées lorsqu'elles sont essentiellement de nature fiscale.".

TOURISME

148) Le titre XXI est remplacé par le nouveau titre et le nouvel article 176 B suivants:

"TITRE XXI
TOURISME

ARTICLE 176 B

1. L'Union complète l'action des États membres dans le secteur du tourisme, notamment en promouvant la compétitivité des entreprises de l'Union dans ce secteur.

À cette fin, l'action de l'Union vise:

a) à encourager la création d'un environnement favorable au développement des entreprises dans ce secteur;

www.rcl.gov.pl

b) à favoriser la coopération entre États membres, notamment par l'échange des bonnes pratiques.

2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures particulières destinées à compléter les actions menées dans les États membres afin de réaliser les objectifs visés au présent article, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres."

PROTECTION CIVILE

149) Le nouveau titre XXII et le nouvel article 176 C suivants sont insérés:

"TITRE XXII
PROTECTION CIVILE

ARTICLE 176 C

1. L'Union encourage la coopération entre les États membres afin de renforcer l'efficacité des systèmes de prévention des catastrophes naturelles ou d'origine humaine et de protection contre celles-ci.

L'action de l'Union vise:

a) à soutenir et à compléter l'action des États membres aux niveaux national, régional et local portant sur la prévention des risques, sur la préparation des acteurs de la protection civile dans les États membres et sur l'intervention en cas de catastrophes naturelles ou d'origine humaine à l'intérieur de l'Union;

b) à promouvoir une coopération opérationnelle rapide et efficace à l'intérieur de l'Union entre les services de protection civile nationaux;

c) à favoriser la cohérence des actions entreprises au niveau international en matière de protection civile.

2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures nécessaires pour contribuer à la réalisation des objectifs visés au paragraphe 1, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.".

www.isap.sejm.gov.pl

COOPÉRATION ADMINISTRATIVE

150) Le nouveau TITRE XXIII et le nouvel article 176 D suivants sont insérés:

"TITRE XXIII
COOPÉRATION ADMINISTRATIVE

ARTICLE 176 D

1. La mise en œuvre effective du droit de l'Union par les États membres, qui est essentielle au bon fonctionnement de l'Union, est considérée comme une question d'intérêt commun.

2. L'Union peut appuyer les efforts des États membres pour améliorer leur capacité administrative à mettre en œuvre le droit de l'Union. Cette action peut consister notamment à faciliter les échanges d'informations et de fonctionnaires ainsi qu'à soutenir des programmes de formation. Aucun État membre n'est tenu de recourir à cet appui. Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures nécessaires à cette fin, à l'exclusion de toute harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres.

3. Le présent article est sans préjudice de l'obligation des États membres de mettre en œuvre le droit de l'Union ainsi que des prérogatives et devoirs de la Commission. Il est également sans préjudice des autres dispositions des traités qui prévoient une coopération administrative entre les États membres ainsi qu'entre eux et l'Union."

ASSOCIATION DES PAYS ET TERRITOIRES D'OUTRE-MER

151) À l'article 182, premier alinéa, les mots "du présent traité", à la fin, sont supprimés.

152) À l'article 186, le membre de phrase final "...sera réglée par des conventions ultérieures qui requièrent l'unanimité des États membres." est remplacé par "... est régie par des actes adoptés conformément à l'article 187.".

153) À l'article 187, les mots "statuant à l'unanimité" sont remplacés par "statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission" et la phrase suivante est ajoutée à la fin de l'article: "Lorsque les dispositions en question sont adoptées par le Conseil conformément à une procédure législative spéciale, il statue à l'unanimité, sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen.".

www.rcl.gov.pl

ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION

154) Une nouvelle cinquième partie est insérée. Elle est intitulée "L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION" et contient les titres et chapitres suivants:

Titre I: Dispositions générales relatives à l'action extérieure de l'Union
Titre II: La politique commerciale commune
Titre III: La coopération avec les pays tiers et l'aide humanitaire
Chapitre 1: La coopération au développement
Chapitre 2: La coopération économique, financière et technique avec les pays tiers
Chapitre 3: L'aide humanitaire
Titre IV: Les mesures restrictives
Titre V: Accords internationaux
Titre VI: Relations de l'Union avec les organisations internationales et les pays tiers et délégations de l'Union
Titre VII: Clause de solidarité

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

155) Le nouveau titre I et le nouvel article 188 A suivants sont insérés:

"TITRE I
DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION

ARTICLE 188 A

L'action de l'Union sur la scène internationale, au titre de la présente partie, repose sur les principes, poursuit les objectifs et est menée conformément aux dispositions générales visés au chapitre 1 du titre V du traité sur l'Union européenne."

POLITIQUE COMMERCIALE COMMUNE

156) Un titre II intitulé "LA POLITIQUE COMMERCIALE COMMUNE", qui reprend l'intitulé du titre IX de la troisième partie, est inséré.

www.rcl.gov.pl

157) Un article 188 B est inséré, avec le libellé de l'article 131; il est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Par l'établissement d'une union douanière conformément aux articles 23 à 27, l'Union contribue, dans l'intérêt commun, au développement harmonieux du commerce mondial, à la suppression progressive des restrictions aux échanges internationaux et aux investissements étrangers directs, ainsi qu'à la réduction des barrières douanières et autres.";

b) le second alinéa est supprimé.

158) Un article 188 C est inséré, qui remplace l'article 133:

"ARTICLE 188 C

1. La politique commerciale commune est fondée sur des principes uniformes, notamment en ce qui concerne les modifications tarifaires, la conclusion d'accords tarifaires et commerciaux relatifs aux échanges de marchandises et de services, et les aspects commerciaux de la propriété intellectuelle, les investissements étrangers directs, l'uniformisation des mesures de libéralisation, la politique d'exportation, ainsi que les mesures de défense commerciale, dont celles à prendre en cas de dumping et de subventions. La politique commerciale commune est menée dans le cadre des principes et objectifs de l'action extérieure de l'Union.

2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, adoptent les mesures définissant le cadre dans lequel est mise en œuvre la politique commerciale commune.

3. Si des accords avec un ou plusieurs pays tiers ou organisations internationales doivent être négociés et conclus, l'article 188 N est applicable, sous réserve des dispositions particulières du présent article.

La Commission présente des recommandations au Conseil, qui l'autorise à ouvrir les négociations nécessaires. Il appartient au Conseil et à la Commission de veiller à ce que les accords négociés soient compatibles avec les politiques et règles internes de l'Union.

Ces négociations sont conduites par la Commission, en consultation avec un comité spécial désigné par le Conseil pour l'assister dans cette tâche, et dans le cadre des directives que le Conseil peut lui adresser. La Commission fait régulièrement rapport au comité spécial, ainsi qu'au Parlement européen, sur l'état d'avancement des négociations.

4. Pour la négociation et la conclusion des accords visés au paragraphe 3, le Conseil statue à la majorité qualifiée.

Pour la négociation et la conclusion d'un accord dans les domaines du commerce de services et des aspects commerciaux de la propriété intellectuelle, ainsi que des investissements étrangers directs, le Conseil statue à l'unanimité lorsque cet accord comprend des dispositions pour lesquelles l'unanimité est requise pour l'adoption de règles internes.

Le Conseil statue également à l'unanimité pour la négociation et la conclusion d'accords:

a) dans le domaine du commerce des services culturels et audiovisuels, lorsque ces accords risquent de porter atteinte à la diversité culturelle et linguistique de l'Union;

b) dans le domaine du commerce des services sociaux, d'éducation et de santé, lorsque ces accords risquent de perturber gravement l'organisation de ces services au niveau national et de porter atteinte à la responsabilité des États membres pour la fourniture de ces services.

5. La négociation et la conclusion d'accords internationaux dans le domaine des transports relèvent du titre V de la troisième partie, et de l'article 188 N.

6. L'exercice des compétences attribuées par le présent article dans le domaine de la politique commerciale commune n'affecte pas la délimitation des compétences entre l'Union et les États membres et n'entraîne pas une harmonisation des dispositions législatives ou réglementaires des États membres dans la mesure où les traités excluent une telle harmonisation."

COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT

159) Un titre III intitulé "LA COOPÉRATION AVEC LES PAYS TIERS ET L'AIDE HUMANITAIRE" est inséré.

160) Un chapitre 1 " LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT", qui reprend l'intitulé du titre XX de la troisième partie, est inséré.

www.rcl.gov.pl

161) Un article 188 D est inséré, avec le libellé de l'article 177; il est modifié comme suit:

a) les paragraphes 1 et 2 sont remplacés par le texte suivant:

"1. La politique de l'Union dans le domaine de la coopération au développement est menée dans le cadre des principes et objectifs de l'action extérieure de l'Union. La politique de coopération au développement de l'Union et celles des États membres se complètent et se renforcent mutuellement.

L'objectif principal de la politique de l'Union dans ce domaine est la réduction et, à terme, l'éradication de la pauvreté. L'Union tient compte des objectifs de la coopération au développement dans la mise en œuvre des politiques qui sont susceptibles d'affecter les pays en développement."

b) Le paragraphe 3 est renuméroté "2".

162) Un article 188 E est inséré, avec le libellé de l'article 179; il est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, arrêtent les mesures nécessaires pour la mise en oeuvre de la politique de coopération au développement, qui peuvent porter sur des programmes pluriannuels de coopération avec des pays en développement ou des programmes ayant une approche thématique.";

b) le nouveau paragraphe 2 suivant est inséré:

"2. L'Union peut conclure avec les pays tiers et les organisations internationales compétentes tout accord utile à la réalisation des objectifs visés à l'article 10 A du traité sur l'Union européenne et à l'article 188 D du présent traité.

Le premier alinéa ne préjuge pas la compétence des États membres pour négocier dans les instances internationales et conclure des accords."

www.rcl.gov.pl

c) l'actuel paragraphe 2 est renuméroté "3" et l'actuel paragraphe 3 est supprimé.

163) Un article 188 F est inséré, avec le libellé de l'article 180; il est modifié comme suit:

Le membre de phrase suivant est inséré au début du paragraphe 1: "Pour favoriser la complémentarité et l'efficacité de leurs actions, ...".

164) Un article 188 G est inséré, avec le libellé de l'article 181; la seconde phrase du premier alinéa et le second alinéa sont supprimés.

COOPÉRATION ÉCONOMIQUE, FINANCIÈRE ET TECHNIQUE AVEC LES PAYS TIERS

165) Un chapitre 2 intitulé "LA COOPÉRATION ÉCONOMIQUE, FINANCIÈRE ET TECHNIQUE AVEC LES PAYS TIERS", qui reprend l'intitulé du titre XXI de la troisième partie, est inséré.

166) Un article 188 H est inséré, avec le libellé de l'article 181 A; il est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. Sans préjudice des autres dispositions des traités, et notamment de celles des articles 188 D à 188 G, l'Union mène des actions de coopération économique, financière et technique, y compris d'assistance en particulier dans le domaine financier, avec des pays tiers autres que les pays en développement. Ces actions sont cohérentes avec la politique de développement de l'Union et sont menées dans le cadre des principes et objectifs de son action extérieure. Les actions de l'Union et des États membres se complètent et se renforcent mutuellement.";

b) le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, arrêtent les mesures nécessaires pour la mise en œuvre du paragraphe 1."

c) au paragraphe 3, premier alinéa, seconde phrase, le membre de phrase final "..., qui sont négociés et conclus conformément à l'article 300" est supprimé.

www.isap.sejm.gov.pl

167) Le nouvel article 188 I suivant est inséré:

"ARTICLE 188 I

Lorsque la situation dans un pays tiers exige une assistance financière à caractère urgent de la part de l'Union, le Conseil, sur proposition de la Commission, adopte les décisions nécessaires."

AIDE HUMANITAIRE

168) Le nouveau chapitre 3 et le nouvel article 188 J suivants sont insérés:

"CHAPITRE 3
L'AIDE HUMANITAIRE

ARTICLE 188 J

1. Les actions de l'Union dans le domaine de l'aide humanitaire sont menées dans le cadre des principes et objectifs de l'action extérieure de l'Union. Ces actions visent, de manière ponctuelle, à porter assistance et secours aux populations des pays tiers, victimes de catastrophes naturelles ou d'origine humaine, et à les protéger, pour faire face aux besoins humanitaires résultant de ces différentes situations. Les actions de l'Union et des États membres se complètent et se renforcent mutuellement.

2. Les actions d'aide humanitaire sont menées conformément aux principes du droit international et aux principes d'impartialité, de neutralité et de non-discrimination.

3. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, établissent les mesures définissant le cadre dans lequel sont mises en œuvre les actions d'aide humanitaire de l'Union.

4. L'Union peut conclure avec les pays tiers et les organisations internationales compétentes tout accord utile à la réalisation des objectifs visés au paragraphe 1 et à l'article 10 A du traité sur l'Union européenne.

Le premier alinéa ne préjuge pas la compétence des États membres pour négocier dans les instances internationales et conclure des accords.

www.rcl.gov.pl

5. Afin d'établir un cadre pour des contributions communes des jeunes Européens aux actions d'aide humanitaire de l'Union, un Corps volontaire européen d'aide humanitaire est créé. Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, fixent son statut et les modalités de son fonctionnement.

6. La Commission peut prendre toute initiative utile pour promouvoir la coordination entre les actions de l'Union et celles des États membres, afin de renforcer l'efficacité et la complémentarité des dispositifs de l'Union et des dispositifs nationaux d'aide humanitaire.

7. L'Union veille à ce que ses actions d'aide humanitaire soient coordonnées et cohérentes avec celles des organisations et organismes internationaux, en particulier ceux qui font partie du système des Nations unies."

MESURES RESTRICTIVES

169) Un titre IV et un article 188 K suivants sont insérés, qui remplacent l'article 301:

"TITRE IV
LES MESURES RESTRICTIVES

ARTICLE 188 K

1. Lorsqu'une décision, adoptée conformément au chapitre 2 du titre V du traité sur l'Union européenne, prévoit l'interruption ou la réduction, en tout ou en partie, des relations économiques et financières avec un ou plusieurs pays tiers, le Conseil, statuant à la majorité qualifiée, sur proposition conjointe du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et de la Commission, adopte les mesures nécessaires. Il en informe le Parlement européen.

2. Lorsqu'une décision, adoptée conformément au chapitre 2 du titre V du traité sur l'Union européenne, le prévoit, le Conseil peut adopter, selon la procédure visée au paragraphe 1, des mesures restrictives à l'encontre de personnes physiques ou morales, de groupes ou d'entités non étatiques.

3. Les actes visés au présent article contiennent les dispositions nécessaires en matière de garanties juridiques."

www.isap.sejm.gov.pl

ACCORDS INTERNATIONAUX

170) Un titre V "ACCORDS INTERNATIONAUX" est inséré après l'article 188 K.

171) Un article 188 L suivant est inséré:

"ARTICLE 188 L

1. L'Union peut conclure un accord avec un ou plusieurs pays tiers ou organisations internationales lorsque les traités le prévoient ou lorsque la conclusion d'un accord, soit est nécessaire pour réaliser, dans le cadre des politiques de l'Union, l'un des objectifs visés par les traités, soit est prévue dans un acte juridique contraignant de l'Union, soit encore est susceptible d'affecter des règles communes ou d'en altérer la portée.

2. Les accords conclus par l'Union lient les institutions de l'Union et les États membres."

172) Un article 188 M est inséré, avec le libellé de l'article 310. Le mot "États" est remplacé par "pays tiers".

173) Un article 188 N, qui remplace l'article 300, est inséré:

"ARTICLE 188 N

1. Sans préjudice des dispositions particulières de l'article 188 C, les accords entre l'Union et des pays tiers ou organisations internationales sont négociés et conclus selon la procédure ci-après.

2. Le Conseil autorise l'ouverture des négociations, arrête les directives de négociation, autorise la signature et conclut les accords.

3. La Commission, ou le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité lorsque l'accord envisagé porte exclusivement ou principalement sur la politique étrangère et de sécurité commune, présente des recommandations au Conseil, qui adopte une décision autorisant l'ouverture des négociations et désignant, en fonction de la matière de l'accord envisagé, le négociateur ou le chef de l'équipe de négociation de l'Union.

4. Le Conseil peut adresser des directives au négociateur et désigner un comité spécial, les négociations devant être conduites en consultation avec ce comité.

www.rcl.gov.pl

5. Le Conseil, sur proposition du négociateur, adopte une décision autorisant la signature de l'accord et, le cas échéant, son application provisoire avant l'entrée en vigueur.

6. Le Conseil, sur proposition du négociateur, adopte une décision portant conclusion de l'accord.

Sauf lorsque l'accord porte exclusivement sur la politique étrangère et de sécurité commune, le Conseil adopte la décision de conclusion de l'accord:

a) après approbation du Parlement européen dans les cas suivants:

   i) accords d'association;

   ii) accord portant adhésion de l'Union à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales;

   iii) accords créant un cadre institutionnel spécifique en organisant des procédures de coopération;

   iv) accords ayant des implications budgétaires notables pour l'Union;

   v) accords couvrant des domaines auxquels s'applique la procédure législative ordinaire ou la procédure législative spéciale lorsque l'approbation du Parlement européen est requise.

   Le Parlement européen et le Conseil peuvent, en cas d'urgence, convenir d'un délai pour l'approbation.

b) après consultation du Parlement européen, dans les autres cas. Le Parlement européen émet son avis dans un délai que le Conseil peut fixer en fonction de l'urgence. En l'absence d'avis dans ce délai, le Conseil peut statuer.

7. Par dérogation aux paragraphes 5, 6 et 9, le Conseil peut, lors de la conclusion d'un accord, habiliter le négociateur à approuver, au nom de l'Union, les modifications de l'accord, lorsque celui-ci prévoit que ces modifications doivent être adoptées selon une procédure simplifiée ou par une instance créée par ledit accord. Le Conseil peut assortir cette habilitation de conditions spécifiques.

www.rcl.gov.pl

8. Tout au long de la procédure, le Conseil statue à la majorité qualifiée.

Toutefois, il statue à l'unanimité lorsque l'accord porte sur un domaine pour lequel l'unanimité est requise pour l'adoption d'un acte de l'Union ainsi que pour les accords d'association et les accords visés à l'article 188 H avec les États candidats à l'adhésion. Le Conseil statue également à l'unanimité pour l'accord portant adhésion de l'Union à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales; la décision portant conclusion de cet accord entre en vigueur après son approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.

9. Le Conseil, sur proposition de la Commission ou du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, adopte une décision sur la suspension de l'application d'un accord et établissant les positions à prendre au nom de l'Union dans une instance créée par un accord, lorsque cette instance est appelée à adopter des actes ayant des effets juridiques, à l'exception des actes complétant ou modifiant le cadre institutionnel de l'accord.

10. Le Parlement européen est immédiatement et pleinement informé à toutes les étapes de la procédure.

11. Un État membre, le Parlement européen, le Conseil ou la Commission peut recueillir l'avis de la Cour de justice sur la compatibilité d'un accord envisagé avec les traités. En cas d'avis négatif de la Cour, l'accord envisagé ne peut entrer en vigueur, sauf modification de celui-ci ou révision des traités."

174) Un article 188 O est inséré, avec le libellé des paragraphes 1 à 3 et 5 de l'article 111, les deux dernières phrases du paragraphe 1 devenant le deuxième alinéa dudit paragraphe; il est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1, premier alinéa, est remplacé par le texte suivant:

"1. Par dérogation à l'article 188 N, le Conseil, soit sur recommandation de la Banque centrale européenne, soit sur recommandation de la Commission et après consultation de la Banque centrale européenne en vue de parvenir à un consensus compatible avec l'objectif de la stabilité des prix, peut conclure des accords formels portant sur un système de taux de change pour l'euro vis-à-vis des monnaies d'États tiers. Le Conseil statue à l'unanimité, après consultation du Parlement européen et conformément à la procédure prévue au paragraphe 3.".

Au second alinéa, le membre de phrase "sur recommandation de la BCE ou de la Commission et après consultation de la BCE en vue de ..." est remplacé par "soit sur recommandation de la Banque centrale européenne, soit sur recommandation de la Commission et après consultation de la Banque centrale européenne en vue de ..."

www.rcl.gov.pl

b) au paragraphe 2 les mots "monnaies non communautaires" sont remplacés par "monnaies d'États tiers";

c) au paragraphe 3, dans la première phrase du premier alinéa, le renvoi à l'article 300 est remplacé par un renvoi à l'article 188 N et le mot "États" est remplacé par "États tiers" et le second alinéa est supprimé;

d) le paragraphe 5 est renuméroté "4".

RELATIONS DE L'UNION AVEC LES ORGANISATIONS INTERNATIONALES ET LES PAYS TIERS ET DÉLÉGATIONS DE L'UNION

175) Un titre VI et les articles 188 P et 188 Q suivants sont insérés, l'article 188 P remplaçant les articles 302 à 304:

"TITRE VI
RELATIONS DE L'UNION AVEC LES ORGANISATIONS INTERNATIONALES ET LES PAYS TIERS ET DÉLÉGATIONS DE L'UNION

ARTICLE 188 P

1. L'Union établit toute coopération utile avec les organes des Nations unies et de leurs institutions spécialisées, le Conseil de l'Europe, l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe et l'Organisation de coopération et de développement économiques.

L'Union assure, en outre, les liaisons opportunes avec d'autres organisations internationales.

2. Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et la Commission sont chargés de la mise en œuvre du présent article.

ARTICLE 188 Q

1. Les délégations de l'Union dans les pays tiers et auprès des organisations internationales assurent la représentation de l'Union.

2. Les délégations de l'Union sont placées sous l'autorité du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité. Elles agissent en étroite coopération avec les missions diplomatiques et consulaires des États membres."

www.rcl.gov.pl

CLAUSE DE SOLIDARITÉ

176) Le nouveau titre VII et le nouvel article 188 R suivants sont insérés:

"TITRE VII
CLAUSE DE SOLIDARITÉ

ARTICLE 188 R

1. L'Union et ses États membres agissent conjointement dans un esprit de solidarité si un État membre est l'objet d'une attaque terroriste ou la victime d'une catastrophe naturelle ou d'origine humaine. L'Union mobilise tous les instruments à sa disposition, y compris les moyens militaires mis à sa disposition par les États membres, pour:

a) - prévenir la menace terroriste sur le territoire des États membres;

- protéger les institutions démocratiques et la population civile d'une éventuelle attaque terroriste;

- porter assistance à un État membre sur son territoire, à la demande de ses autorités politiques, dans le cas d'une attaque terroriste;

b) porter assistance à un État membre sur son territoire, à la demande de ses autorités politiques, en cas de catastrophe naturelle ou d'origine humaine.

2. Si un État membre est l'objet d'une attaque terroriste ou la victime d'une catastrophe naturelle ou d'origine humaine, les autres États membres lui portent assistance à la demande de ses autorités politiques. À cette fin, les États membres se coordonnent au sein du Conseil.

3. Les modalités de mise en œuvre par l'Union de la présente clause de solidarité sont définies par une décision adoptée par le Conseil, sur proposition conjointe de la Commission et du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité. Lorsque cette décision a des implications dans le domaine de la défense, le Conseil statue conformément à l'article 15ter, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne. Le Parlement européen est informé.

www.isap.sejm.gov.pl

Dans le cadre du présent paragraphe, et sans préjudice de l'article 207, le Conseil est assisté par le comité politique et de sécurité, avec le soutien des structures développées dans le cadre de la politique de sécurité et de défense commune, et par le comité visé à l'article 61 D, qui lui présentent, le cas échéant, des avis conjoints.

4. Afin de permettre à l'Union et à ses États membres d'agir d'une manière efficace, le Conseil européen procède à une évaluation régulière des menaces auxquelles l'Union est confrontée."

DISPOSITIONS INSTITUTIONNELLES ET FINANCIÈRES

177) La cinquième partie est renumérotée "SIXIÈME PARTIE" et son intitulé est remplacé par "DISPOSITIONS INSTITUTIONNELLES ET FINANCIÈRES".

PARLEMENT EUROPÉEN

178) L'article 189 est abrogé.

179) L'article 190 est modifié comme suit:

a) les paragraphes 1, 2 et 3 sont supprimés et les paragraphes 4 et 5 sont renumérotés, respectivement, 1 et 2;

b) le paragraphe 4, renuméroté 1, est modifié comme suit:

i) au premier alinéa, les mots "... en vue de permettre l'élection au suffrage universel direct ..." sont remplacés par "…en vue d'établir les dispositions nécessaires pour permettre l'élection de ses membres au suffrage universel direct ...";

ii) le second alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le Conseil, statuant à l'unanimité conformément à une procédure législative spéciale et après approbation du Parlement européen, qui se prononce à la majorité des membres qui le composent, établit les dispositions nécessaires. Ces dispositions entrent en vigueur après leur approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.";

c) au paragraphe 5, renuméroté 2, les mots ", statuant par voie de règlements de sa propre initiative conformément à une procédure législative spéciale," sont insérés après "Le Parlement européen".

www.rcl.gov.pl

180) À l'article 191, le premier alinéa est supprimé. Au second alinéa, les mots "… par voie de règlements …" sont insérés avant "… le statut des parties politiques …" et les mots "visés à l'article 8 A, paragraphe 4 du traité sur l'Union européenne" sont insérés après "au niveau européen".

181) À l'article 192, le premier alinéa est supprimé; au second alinéa les mots "de ses membres" sont remplacés par "des membres qui le composent" et la phrase suivante est ajoutée à la fin de l'alinéa: "Si la Commission ne soumet pas de proposition, elle en communique les raisons au Parlement européen.".

182) L'article 193 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "de ses membres" sont remplacés par "des membres qui le composent";

b) le troisième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Les modalités d'exercice du droit d'enquête sont déterminées par le Parlement européen, statuant par voie de règlements de sa propre initiative conformément à une procédure législative spéciale, après approbation du Conseil et de la Commission."

183) L'article 195 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, premier alinéa, les mots au début "Le Parlement européen nomme un médiateur, habilité à recevoir les plaintes ..." sont remplacés par "Un médiateur européen, élu par le Parlement européen, est habilité à recevoir les plaintes ...", dans le dernier membre de phrase les mots "... et du Tribunal de première instance dans l'exercice de leurs fonctions" sont remplacés par "... dans l'exercice de ses fonctions" et la dernière phrase suivante est ajoutée: "Il instruit ces plaintes et fait rapport à leur sujet.";

b) au paragraphe 2, premier alinéa, le mot "nommé" est remplacé par "élu";

c) au paragraphe 3, les mots "d'aucun organisme" sont remplacés par "d'aucun gouvernement, institution, organe ou organisme";

d) au paragraphe 4, les mots "..., statuant par voie de règlements de sa propre initiative conformément à une procédure législative spéciale, ..." sont insérés après "Le Parlement européen ...".

www.isap.sejm.gov.pl

184) À l'article 196, second alinéa, les mots "en session extraordinaire" sont remplacés par "en période de session extraordinaire" et les mots "de ses membres" sont remplacés par "des membres qui le composent".

185) L'article 197 est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est supprimé;

b) le deuxième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"La Commission peut assister à toutes les séances et est entendue à sa demande."

c) le quatrième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le Conseil européen et le Conseil sont entendus par le Parlement européen dans les conditions prévues par le règlement intérieur du Conseil européen et par celui du Conseil.".

186) À l'article 198, premier alinéa, le mot "absolue" est supprimé.

187) À l'article 199, second alinéa, les mots "... conditions prévues par ce règlement" sont remplacés par "... conditions prévues par les traités et par ce règlement.".

188) À l'article 201, le second alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Si la motion de censure est adoptée à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés et à la majorité des membres qui composent le Parlement européen, les membres de la Commission doivent démissionner collectivement de leurs fonctions et le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité doit démissionner des fonctions qu'il exerce au sein de la Commission. Ils restent en fonction et continuent à expédier les affaires courantes jusqu'à leur remplacement conformément à l'article 9 D du traité sur l'Union européenne. Dans ce cas, le mandat des membres de la Commission nommés pour les remplacer expire à la date à laquelle aurait dû expirer le mandat des membres de la Commission obligés de démissionner collectivement de leurs fonctions."

www.rl.gov.pl

CONSEIL EUROPÉEN

189) La nouvelle section 1bis et les nouveaux articles 201bis et 201ter suivants sont insérés:

"SECTION 1bis
LE CONSEIL EUROPÉEN

ARTICLE 201bis

1. En cas de vote, chaque membre du Conseil européen peut recevoir délégation d'un seul des autres membres.

L'article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et l'article 205, paragraphe 2, du présent traité s'appliquent au Conseil européen lorsqu'il statue à la majorité qualifiée. Lorsque le Conseil européen se prononce par un vote, son président et le président de la Commission n'y prennent pas part.

L'abstention de membres présents ou représentés ne fait pas obstacle à l'adoption des délibérations du Conseil européen qui requièrent l'unanimité.

2. Le président du Parlement européen peut être invité à être entendu par le Conseil européen.

3. Le Conseil européen statue à la majorité simple pour les questions de procédure ainsi que pour l'adoption de son règlement intérieur.

4. Le Conseil européen est assisté par le secrétariat général du Conseil.

ARTICLE 201ter

Le Conseil européen adopte à la majorité qualifiée:

a) une décision établissant la liste des formations du Conseil autres que celle des affaires générales et celle des affaires étrangères, conformément à l'article 9 C, paragraphe 6, du traité sur l'Union européenne;

b) une décision relative à la présidence des formations du Conseil, à l'exception de celle des affaires étrangères, conformément à l'article 9 C, paragraphe 9, du traité sur l'Union européenne."

www.rcl.gov.pl

CONSEIL

190) Les articles 202 et 203 sont abrogés.

191) L'article 205 est modifié comme suit:

a) les paragraphes 1 et 2 sont remplacés par le texte suivant:

"1. Pour les délibérations qui requièrent la majorité simple, le Conseil statue à la majorité des membres qui le composent.

2. Par dérogation à l'article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne, à partir du 1er novembre 2014 et sous réserve des dispositions fixées par le protocole sur les dispositions transitoires, lorsque le Conseil ne statue pas sur proposition de la Commission ou du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, la majorité qualifiée se définit comme étant égale à au moins 72 % des membres du Conseil, représentant des États membres réunissant au moins 65 % de la population de l'Union.

3. À partir du 1er novembre 2014, et sous réserve des dispositions fixées par le protocole sur les dispositions transitoires, dans les cas où, en application des traités, tous les membres du Conseil ne prennent pas part au vote, la majorité qualifiée se définit comme suit:

a) La majorité qualifiée se définit comme étant égale à au moins 55 % des membres du Conseil représentant les États membres participants, réunissant au moins 65 % de la population de ces États.

Une minorité de blocage doit inclure au moins le nombre minimum de membres du Conseil représentant plus de 35 % de la population des États membres participants, plus un membre, faute de quoi la majorité qualifiée est réputée acquise.

b) Par dérogation au point a), lorsque le Conseil ne statue pas sur proposition de la Commission ou du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, la majorité qualifiée se définit comme étant égale à au moins 72 % des membres du Conseil représentant les États membres participants, réunissant au moins 65 % de la population de ces États."

b) le paragraphe 4 est supprimé et le paragraphe 3 est renuméroté "4".

www.rcl.gov.pl

192) L'article 207 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 207

1. Un comité composé des représentants permanents des gouvernements des États membres est responsable de la préparation des travaux du Conseil et de l'exécution des mandats qui lui sont confiés par celui-ci. Le comité peut adopter des décisions de procédure dans les cas prévus par le règlement intérieur du Conseil.

2. Le Conseil est assisté d'un secrétariat général, placé sous la responsabilité d'un secrétaire général nommé par le Conseil.

Le Conseil décide à la majorité simple de l'organisation du secrétariat général.

3. Le Conseil statue à la majorité simple pour les questions de procédure ainsi que pour l'adoption de son règlement intérieur."

193) À l'article 208, la phrase suivante est ajoutée à la fin de l'article "Si la Commission ne soumet pas de proposition, elle en communique les raisons au Conseil.".

194) À l'article 209, le mot "avis" est remplacé par "consultation".

195) L'article 210 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 210

Le Conseil fixe les traitements, indemnités et pensions du président du Conseil européen, du président de la Commission, du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, des membres de la Commission, des présidents, des membres et des greffiers de la Cour de justice de l'Union européenne ainsi que du secrétaire général du Conseil. Il fixe également toutes indemnités tenant lieu de rémunération.".

www.rcl.gov.pl

COMMISSION

196) L'article 211 est abrogé. Un article 211bis est inséré:

"ARTICLE 211bis

Conformément à l'article 9 D, paragraphe 5, du traité sur l'Union européenne les membres de la Commission sont choisis selon un système de rotation établi à l'unanimité par le Conseil européen qui se fonde sur les principes suivants:

a) les États membres sont traités sur un strict pied d'égalité pour la détermination de l'ordre de passage et du temps de présence de leurs ressortissants au sein de la Commission; en conséquence, l'écart entre le nombre total des mandats détenus par les ressortissants de deux États membres donnés ne peut jamais être supérieur à un;

b) sous réserve du point a), chacune des Commissions successives est constituée de manière à refléter d'une manière satisfaisante l'éventail démographique et géographique de l'ensemble des États membres."

197) L'article 212 devient un nouveau paragraphe 2 de l'article 218.

198) À l'article 213, le paragraphe 1 est supprimé, le paragraphe 2 restant sans numéro; ses deux premiers alinéas sont fusionnés et se lisent comme suit:

"Les membres de la Commission s'abstiennent de tout acte incompatible avec le caractère de leurs fonctions. Les États membres respectent leur indépendance et ne cherchent pas à les influencer dans l'exécution de leur tâche."

199) L'article 214 est abrogé.

200) L'article 215 est modifié comme suit:

a) le deuxième alinéa est remplacé par les deux alinéas suivants:

"Le membre démissionnaire ou décédé est remplacé pour la durée du mandat restant à courir par un nouveau membre de la même nationalité nommé par le Conseil d'un commun accord avec le président de la Commission, après consultation du Parlement européen et conformément aux critères visés à l'article 9 D, paragraphe 3, deuxième alinéa, du traité sur l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

Le Conseil, statuant à l'unanimité, sur proposition du président de la Commission, peut décider qu'il n'y a pas lieu à remplacement, notamment lorsque la durée du mandat du membre de la Commission restant à courir est courte."

b) le nouveau cinquième alinéa suivant est inséré:

"En cas de démission volontaire, de démission d'office ou de décès, le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité est remplacé, pour la durée du mandat restant à courir, conformément à l'article 9 E, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne";

c) le dernier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"En cas de démission volontaire de l'ensemble des membres de la Commission, ceux-ci restent en fonctions et continuent à expédier les affaires courantes jusqu'à ce qu'il soit pourvu à leur remplacement, pour la durée du mandat restant à courir, conformément à l'article 9 D du traité sur l'Union européenne".

201) À l'article 217, les paragraphes 1, 3 et 4 sont supprimés et le paragraphe 2 reste sans numéro. Sa première phrase est remplacée par la phrase suivante: "Sans préjudice de l'article 9 E, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne, les responsabilités incombant à la Commission sont structurées et réparties entre ses membres par le président, conformément à l'article 9 D, paragraphe 6, dudit traité.".

202) À l'article 218, le paragraphe 1 est supprimé; le paragraphe 2 est renuméroté "1" et les mots "dans les conditions prévues par le présent traité" sont supprimés. Un paragraphe 2, avec le libellé de l'article 212, est inséré.

203) À l'article 219, premier alinéa, les mots "du nombre des membres prévu à l'article 213" sont remplacés par "de ses membres" et le second alinéa est remplacé par "Son règlement intérieur fixe le quorum."

COUR DE JUSTICE

204) Dans l'intitulé de la section 4, les mots "DE L'UNION EUROPÉENNE" sont ajoutés.

205) L'article 220 est abrogé.

206) À l'article 221, le premier alinéa est supprimé.

www.rcl.gov.pl

207) À l'article 223, les mots "..., après consultation du comité prévu par l'article 224bis." sont ajoutés à la fin du premier alinéa.

208) À l'article 224, premier alinéa, la première phrase est supprimée et les mots "du Tribunal" sont insérés après "Le nombre des juges ...". Au deuxième alinéa, les mots "..., après consultation du comité prévu par l'article 224bis." sont insérés à la fin de la deuxième phrase.

209) Le nouvel article 224bis suivant est inséré:

"ARTICLE 224bis

Un comité est institué afin de donner un avis sur l'adéquation des candidats à l'exercice des fonctions de juge et d'avocat général de la Cour de justice et du Tribunal avant que les gouvernements des États membres ne procèdent aux nominations conformément aux articles 223 et 224.

Le comité est composé de sept personnalités choisies parmi d'anciens membres de la Cour de justice et du Tribunal, des membres des juridictions nationales suprêmes et des juristes possédant des compétences notoires, dont l'un est proposé par le Parlement européen. Le Conseil adopte une décision établissant les règles de fonctionnement de ce comité, ainsi qu'une décision en désignant les membres. Il statue sur initiative du président de la Cour de justice.".

210) À l'article 225, paragraphe 1, premier alinéa, première phrase, les mots "... qui sont attribués à une chambre juridictionnelle et de ceux ..." sont remplacés par "... qui sont attribués à un tribunal spécialisé créé en application de l'article 225 A et de ceux ..." et au paragraphe 2, premier alinéa, les mots "créées en application de l'article 225 A" sont supprimés.

211) L'article 225 A est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire peuvent créer des tribunaux spécialisés adjoints au Tribunal chargés de connaître en première instance de certaines catégories de recours formés dans des matières spécifiques. Le Parlement européen et le Conseil statuent par voie de règlements soit sur proposition de la Commission et après consultation de la Cour de justice, soit sur demande de la Cour de justice et après consultation de la Commission."

b) au deuxième alinéa, les mots "la décision" sont remplacés par "le règlement" et les mots "cette chambre" sont remplacés par "ce tribunal";

c) au troisième alinéa, les mots "la décision portant création de la chambre" sont remplacés par "le règlement portant création du tribunal spécialisé";

d) au sixième alinéa, les mots "la décision" sont remplacés par "le règlement" et la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Le titre I du statut et son article 64 s'appliquent en tout état de cause aux tribunaux spécialisés.".

212) L'article 228 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 2, les premier et deuxième alinéas sont remplacés par le texte suivant qui devient le premier alinéa:

"2. Si la Commission estime que l'État membre concerné n'a pas pris les mesures que comporte l'exécution de l'arrêt de la Cour, elle peut saisir la Cour, après avoir mis cet État en mesure de présenter ses observations. Elle indique le montant de la somme forfaitaire ou de l'astreinte à payer par l'État membre concerné qu'elle estime adapté aux circonstances."

Au troisième, devenu deuxième alinéa, les mots "de justice "après "Cour" sont supprimés.

b) le nouveau paragraphe 3 suivant est ajouté:

"3. Lorsque la Commission saisit la Cour d'un recours en vertu de l'article 226, estimant que l'État membre concerné a manqué à son obligation de communiquer des mesures de transposition d'une directive adoptée conformément à une procédure législative, elle peut, lorsqu'elle le considère approprié, indiquer le montant d'une somme forfaitaire ou d'une astreinte à payer par cet État, qu'elle estime adapté aux circonstances.

Si la Cour constate le manquement, elle peut infliger à l'État membre concerné le paiement d'une somme forfaitaire ou d'une astreinte dans la limite du montant indiqué par la Commission. L'obligation de paiement prend effet à la date fixée par la Cour dans son arrêt.".

www.rcl.gov.pl

213) À l'article 229 A, les mots "... le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen, ..." sont remplacés par "... le Conseil, statuant à l'unanimité, conformément à une procédure législative spéciale et après consultation du Parlement européen, ..." et les mots "titres communautaires de propriété industrielle" sont remplacés par "titres européens de propriété intellectuelle". La dernière phrase est remplacée par le texte suivant: "Ces dispositions entrent en vigueur après leur approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.".

214) L'article 230 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "... actes adoptés conjointement par le Parlement européen et le Conseil ,..." sont remplacés par "... actes législatifs, ...", les mots "et du Conseil européen" sont insérés après "Parlement européen", les mots "vis-à-vis" sont remplacés par "à l'égard" et la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Elle contrôle aussi la légalité des actes des organes ou organismes de l'Union destinés à produire des effets juridiques à l'égard des tiers.";

b) au troisième alinéa, les mots "... par la Cour des comptes et par la BCE qui tendent à la sauvegarde des prérogatives de celles-ci" sont remplacés par "... par la Cour des comptes, par la Banque centrale européenne et par le Comité des régions qui tendent à la sauvegarde des prérogatives de ceux-ci";

c) le quatrième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Toute personne physique ou morale peut former, dans les conditions prévues aux premier et deuxième alinéas, un recours contre les actes dont elle est le destinataire ou qui la concernent directement et individuellement, ainsi que contre les actes réglementaires qui la concernent directement et qui ne comportent pas de mesures d'exécution.";

d) le nouveau cinquième alinéa suivant est inséré, l'actuel cinquième alinéa devenant le sixième alinéa:

"Les actes créant les organes et organismes de l'Union peuvent prévoir des conditions et modalités particulières concernant les recours formés par des personnes physiques ou morales contre des actes de ces organes ou organismes destinés à produire des effets juridiques à leur égard.";

www.rcl.gov.pl

215) À l'article 231, le second alinéa est remplacé par le texte suivant: "Toutefois, la Cour indique, si elle l'estime nécessaire, ceux des effets de l'acte annulé qui doivent être considérés comme définitifs.".

216) L'article 232 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots ", le Conseil européen," sont insérés après "Parlement européen", les mots "ou la Banque centrale européenne" sont insérés après "Commission", le mot "ou" avant la Commission est remplacé par une virgule et la phrase suivante est ajoutée à la fin de l'alinéa: "Le présent article s'applique, dans les mêmes conditions, aux organes et organismes de l'Union qui s'abstiennent de statuer.";

b) au troisième alinéa, les mots "..., ou à l'un des organes ou organismes" sont insérés après "... l'une des institutions";

c) Le quatrième alinéa est supprimé.

217) À l'article 233, premier alinéa, les mots "ou les institutions" sont supprimés et le verbe est adapté en conséquence; le troisième alinéa est supprimé.

218) À l'article 234, premier alinéa, point b), les mots "et par la BCE" sont supprimés et le point c) est supprimé. L'alinéa suivant est ajouté à la fin de l'article: "Si une telle question est soulevée dans une affaire pendante devant une juridiction nationale concernant une personne détenue, la Cour statue dans les plus brefs délais.".

219) À l'article 235, le renvoi à l'article 288, deuxième alinéa, est remplacé par un renvoi à l'article 288, deuxième et troisième alinéas.

220) Le nouvel article 235bis suivant est inséré:

"ARTICLE 235bis

La Cour de justice n'est compétente pour se prononcer sur la légalité d'un acte adopté par le Conseil européen ou par le Conseil en vertu de l'article 7 du traité sur l'Union européenne que sur demande de l'État membre qui fait l'objet d'une constatation du Conseil européen ou du Conseil, et qu'en ce qui concerne le respect des seules prescriptions de procédure prévues par ledit article.

Cette demande doit être faite dans un délai d'un mois à compter de ladite constatation. La Cour statue dans un délai d'un mois à compter de la date de la demande.".

www.rcl.gov.pl

221) À l'article 236, les mots "... au statut ou résultant du régime applicable à ces derniers" sont remplacés par "... au statut des fonctionnaires de l'Union et le régime applicable aux autres agents de l'Union".

222) À l'article 237, point d), au début de la deuxième phrase, les mots "des gouverneurs" sont insérés après "Conseil".

223) Les deux nouveaux articles 240bis et 240ter suivants sont insérés:

"ARTICLE 240bis

La Cour de justice de l'Union européenne n'est pas compétente en ce qui concerne les dispositions relatives à la politique étrangère et de sécurité commune, ni en ce qui concerne les actes adoptés sur leur base.

Toutefois, la Cour est compétente pour contrôler le respect de l'article 25ter du traité sur l'Union européenne et se prononcer sur les recours, formés dans les conditions prévues à l'article 230, quatrième alinéa, du présent traité concernant le contrôle de la légalité des décisions prévoyant des mesures restrictives à l'encontre de personnes physiques ou morales adoptées par le Conseil sur la base du titre V, chapitre 2, du traité sur l'Union européenne.

ARTICLE 240ter

Dans l'exercice de ses attributions concernant les dispositions des chapitres 4 et 5 du titre IV, de la troisième partie, relatives à l'espace de liberté, de sécurité et de justice, la Cour de justice de l'Union européenne n'est pas compétente pour vérifier la validité ou la proportionnalité d'opérations menées par la police ou d'autres services répressifs dans un État membre, ni pour statuer sur l'exercice des responsabilités qui incombent aux États membres pour le maintien de l'ordre public et la sauvegarde de la sécurité intérieure."

224) L'article 241 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 241

Nonobstant l'expiration du délai prévu à l'article 230, cinquième alinéa, toute partie peut, à l'occasion d'un litige mettant en cause un acte de portée générale adopté par une institution, un organe ou un organisme de l'Union, se prévaloir des moyens prévus à l'article 230, deuxième alinéa, pour invoquer devant la Cour de justice de l'Union européenne l'inapplicabilité de cet acte.".

www.isap.sejm.gov.pl

225) À l'article 242, deuxième phrase, les mots "de justice" après "Cour" sont supprimés.

226) À l'article 245, le second alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent modifier les dispositions du statut, à l'exception de son titre I et de son article 64. Le Parlement européen et le Conseil statuent soit sur demande de la Cour de justice et après consultation de la Commission, soit sur proposition de la Commission et après consultation de la Cour de justice.".

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE

227) La section 4bis et l'article 245bis suivants sont insérés:

"SECTION 4bis
LA BANQUE CENTRALE EUROPÉNNE

ARTICLE 245bis

1. La Banque centrale européenne et les banques centrales nationales constituent le Système européen de banques centrales (SEBC). La Banque centrale européenne et les banques centrales nationales des États membres dont la monnaie est l'euro, qui constituent l'Eurosystème, conduisent la politique monétaire de l'Union.

2. Le SEBC est dirigé par les organes de décision de la Banque centrale européenne. L'objectif principal du SEBC est de maintenir la stabilité des prix. Sans préjudice de cet objectif, il apporte son soutien aux politiques économiques générales dans l'Union pour contribuer à la réalisation des objectifs de celle-ci.

3. La Banque centrale européenne a la personnalité juridique. Elle est seule habilitée à autoriser l'émission de l'euro. Elle est indépendante dans l'exercice de ses pouvoirs et dans la gestion de ses finances. Les institutions, organes et organismes de l'Union ainsi que les gouvernements des États membres respectent cette indépendance.

4. La Banque centrale européenne adopte les mesures nécessaires à l'accomplissement de ses missions conformément aux articles 105 à 111bis, à l'article 115 C et aux conditions prévues par les statuts du SEBC et de la BCE. Conformément auxdits articles, les États membres dont la monnaie n'est pas l'euro, ainsi que leurs banques centrales, conservent leurs compétences dans le domaine monétaire.

www.isap.sejm.gov.pl

5. Dans les domaines relevant de ses attributions, la Banque centrale européenne est consultée sur tout projet d'acte de l'Union, ainsi que sur tout projet de réglementation au niveau national, et peut soumettre des avis."

228) Un article 245ter est inséré, avec le libellé de l'article 112; il est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "des États membres dont la monnaie est l'euro" sont insérés à la fin après "... banques centrales nationales";

b) au paragraphe 2, la numérotation a) et b) est supprimée, l'actuel point a) devenant le premier alinéa et les trois alinéas de l'actuel point b) devenant, respectivement, les deuxième, troisième et quatrième alinéas du paragraphe; au deuxième alinéa, les mots "nommés d'un commun accord par les gouvernements des États membres au niveau des chefs d'État ou de gouvernement," sont remplacés par "nommés par le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée,".

229) Un article 245quater est inséré, avec le libellé de l'article 113.

COUR DES COMPTES

230) À l'article 246, les mots "de l'Union" sont insérés à la fin et le nouvel alinéa suivant est inséré comme second alinéa:

"Elle est composée d'un ressortissant de chaque État membre. Ses membres exercent leurs fonctions en pleine indépendance, dans l'intérêt général de l'Union."

231) L'article 247 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 et le premier alinéa du paragraphe 4 sont supprimés. Les paragraphes 2 à 9 sont renumérotés, respectivement, 1 à 8.

b) au paragraphe 2, rénuméroté 1, le mot "pays" est remplacé par "État":

c) au paragraphe 4, rénuméroté 3, le mot "ils" est remplacé par "les membres de la Cour des comptes".

232) À l'article 248, le mot "organisme" est remplacé par "organe ou organisme", au singulier ou au pluriel selon le cas.

www.rcl.gov.pl

ACTES JURIDIQUES DE L'UNION

233) L'intitulé du chapitre 2 est remplacé par l'intitulé suivant "ACTES JURIDIQUES DE L'UNION, PROCÉDURES D'ADOPTION ET AUTRES DISPOSITIONS ".

234) Une section 1 est insérée, au dessus de l'article 249:

"SECTION 1
LES ACTES JURIDIQUES DE L'UNION"

235) L'article 249 est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Pour exercer les compétences de l'Union, les institutions adoptent des règlements, des directives, des décisions, des recommandations et des avis."

b) le quatrième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"La décision est obligatoire dans tous ses éléments. Lorsqu'elle désigne des destinataires, elle n'est obligatoire que pour ceux-ci."

236) Les nouveaux articles 249 A à 249 D suivants sont insérés:

"ARTICLE 249 A

1. La procédure législative ordinaire consiste en l'adoption d'un règlement, d'une directive ou d'une décision conjointement par le Parlement européen et le Conseil, sur proposition de la Commission. Cette procédure est définie à l'article 251.

2. Dans les cas spécifiques prévus par les traités, l'adoption d'un règlement, d'une directive ou d'une décision par le Parlement européen avec la participation du Conseil ou par celui-ci avec la participation du Parlement européen constitue une procédure législative spéciale.

3. Les actes juridiques adoptés par procédure législative constituent des actes législatifs.

www.rcl.gov.pl

4. Dans les cas spécifiques prévus par les traités, les actes législatifs peuvent être adoptés sur initiative d'un groupe d'États membres ou du Parlement européen, sur recommandation de la Banque centrale européenne ou sur demande de la Cour de justice ou de la Banque européenne d'investissement.

ARTICLE 249 B

1. Un acte législatif peut déléguer à la Commission le pouvoir d'adopter des actes non législatifs de portée générale qui complètent ou modifient certains éléments non essentiels de l'acte législatif.

Les actes législatifs délimitent explicitement les objectifs, le contenu, la portée et la durée de la délégation de pouvoir. Les éléments essentiels d'un domaine sont réservés à l'acte législatif et ne peuvent donc pas faire l'objet d'une délégation de pouvoir.

2. Les actes législatifs fixent explicitement les conditions auxquelles la délégation est soumise, qui peuvent être les suivantes:

a) le Parlement européen ou le Conseil peut décider de révoquer la délégation;

b) l'acte délégué ne peut entrer en vigueur que si, dans le délai fixé par l'acte législatif, le Parlement européen ou le Conseil n'exprime pas d'objections.

Aux fins des points a) et b), le Parlement européen statue à la majorité des membres qui le composent et le Conseil statue à la majorité qualifiée.

3. L'adjectif "délégué" ou "déléguée" est inséré dans l'intitulé des actes délégués.

ARTICLE 249 C

1. Les États membres prennent toutes les mesures de droit interne nécessaires pour la mise en œuvre des actes juridiquement contraignants de l'Union.

2. Lorsque des conditions uniformes d'exécution des actes juridiquement contraignants de l'Union sont nécessaires, ces actes confèrent des compétences d'exécution à la Commission ou, dans des cas spécifiques dûment justifiés et dans les cas prévus aux articles 11 et 13 du traité sur l'Union européenne, au Conseil.

www.rcl.gov.pl

3. Aux fins du paragraphe 2, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, établissent au préalable les règles et principes généraux relatifs aux modalités de contrôle par les États membres de l'exercice des compétences d'exécution par la Commission.

4. Le mot "d'exécution" est inséré dans l'intitulé des actes d'exécution.

ARTICLE 249 D

Le Conseil adopte des recommandations. Il statue sur proposition de la Commission dans tous les cas où les traités prévoient qu'il adopte des actes sur proposition de la Commission. Il statue à l'unanimité dans les domaines pour lesquels l'unanimité est requise pour l'adoption d'un acte de l'Union. La Commission, ainsi que la Banque centrale européenne dans les cas spécifiques prévus par les traités, adoptent des recommandations."

PROCÉDURES D'ADOPTION DES ACTES ET AUTRES DISPOSITIONS

237) Une section 2 intitulée "PROCÉDURES D'ADOPTION DES ACTES ET AUTRES DISPOSITIONS" est insérée, avant l'article 250:

238) À l'article 250, le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. Lorsque, en vertu des traités, le Conseil statue sur proposition de la Commission, le Conseil ne peut amender la proposition que statuant à l'unanimité, sauf dans les cas visés à l'article 251, paragraphes 10 et 13, aux articles 268, 270bis, 272 et à l'article 273, deuxième alinéa.".

239) L'article 251 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, les mots "au présent article" sont remplacés par "à la procédure législative ordinaire";

b) Les deuxième et troisième alinéas du paragraphe 2, et les paragraphes 3 à 7, sont remplacés par le texte suivant:

"*Première lecture*

3. Le Parlement européen arrête sa position en première lecture et la transmet au Conseil.

www.rcl.gov.pl

4. Si le Conseil approuve la position du Parlement européen, l'acte concerné est adopté dans la formulation qui correspond à la position du Parlement européen.

5. Si le Conseil n'approuve pas la position du Parlement européen, il adopte sa position en première lecture et la transmet au Parlement européen.

6. Le Conseil informe pleinement le Parlement européen des raisons qui l'ont conduit à adopter sa position en première lecture. La Commission informe pleinement le Parlement européen de sa position.

Deuxième lecture

7. Si, dans un délai de trois mois après cette transmission, le Parlement européen:

a) approuve la position du Conseil en première lecture ou ne s'est pas prononcé, l'acte concerné est réputé adopté dans la formulation qui correspond à la position du Conseil;

b) rejette, à la majorité des membres qui le composent, la position du Conseil en première lecture, l'acte proposé est réputé non adopté;

c) propose, à la majorité des membres qui le composent, des amendements à la position du Conseil en première lecture, le texte ainsi amendé est transmis au Conseil et à la Commission, qui émet un avis sur ces amendements.

8. Si, dans un délai de trois mois après réception des amendements du Parlement européen, le Conseil, statuant à la majorité qualifiée:

a) approuve tous ces amendements, l'acte concerné est réputé adopté;

b) n'approuve pas tous les amendements, le président du Conseil, en accord avec le président du Parlement européen, convoque le comité de conciliation dans un délai de six semaines.

9. Le Conseil statue à l'unanimité sur les amendements ayant fait l'objet d'un avis négatif de la Commission.

www.rcl.gov.pl

Conciliation

10. Le comité de conciliation, qui réunit les membres du Conseil ou leurs représentants et autant de membres représentant le Parlement européen, a pour mission d'aboutir à un accord sur un projet commun à la majorité qualifiée des membres du Conseil ou de leurs représentants et à la majorité des membres représentant le Parlement européen dans un délai de six semaines à partir de sa convocation, sur la base des positions du Parlement européen et du Conseil en deuxième lecture.

11. La Commission participe aux travaux du comité de conciliation et prend toute initiative nécessaire en vue de promouvoir un rapprochement des positions du Parlement européen et du Conseil.

12. Si, dans un délai de six semaines après sa convocation, le comité de conciliation n'approuve pas de projet commun, l'acte proposé est réputé non adopté.

Troisième lecture

13. Si, dans ce délai, le comité de conciliation approuve un projet commun, le Parlement européen et le Conseil disposent chacun d'un délai de six semaines à compter de cette approbation pour adopter l'acte concerné conformément à ce projet, le Parlement européen statuant à la majorité des suffrages exprimés et le Conseil à la majorité qualifiée. À défaut, l'acte proposé est réputé non adopté.

14. Les délais de trois mois et de six semaines visés au présent article sont prolongés respectivement d'un mois et de deux semaines au maximum à l'initiative du Parlement européen ou du Conseil.

Dispositions particulières

15. Lorsque, dans les cas prévus par les traités, un acte législatif est soumis à la procédure législative ordinaire sur initiative d'un groupe d'États membres, sur recommandation de la Banque centrale européenne ou sur demande de la Cour de justice, le paragraphe 2, le paragraphe 6, deuxième phrase, et le paragraphe 9 ne sont pas applicables.

www.rcl.gov.pl

Dans ces cas, le Parlement européen et le Conseil transmettent à la Commission le projet d'acte ainsi que leurs positions en première et deuxième lectures. Le Parlement européen ou le Conseil peut demander l'avis de la Commission tout au long de la procédure, avis que la Commission peut également émettre de sa propre initiative. Elle peut également, si elle l'estime nécessaire, participer au comité de conciliation conformément au paragraphe 11."

240) L'article 252 est abrogé. Le nouvel article 252bis suivant est inséré:

"ARTICLE 252bis

Le Parlement européen, le Conseil et la Commission procèdent à des consultations réciproques et organisent d'un commun accord les modalités de leur coopération. À cet effet, ils peuvent, dans le respect des traités, conclure des accords interinstitutionnels qui peuvent revêtir un caractère contraignant."

241) L'article 253 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 253

Lorsque les traités ne prévoient pas le type d'acte à adopter, les institutions le choisissent au cas par cas, dans le respect des procédures applicables et du principe de proportionnalité.

Les actes juridiques sont motivés et visent les propositions, initiatives, recommandations, demandes ou avis prévus par les traités.

Lorsqu'ils sont saisis d'un projet d'acte législatif, le Parlement européen et le Conseil s'abstiennent d'adopter des actes non prévus par la procédure législative applicable au domaine concerné.".

242) L'article 254 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 254

1. Les actes législatifs adoptés conformément à la procédure législative ordinaire sont signés par le président du Parlement européen et par le président du Conseil.

Les actes législatifs adoptés conformément à une procédure législative spéciale sont signés par le président de l'institution qui les a adoptés.

www.isap.sejm.gov.pl

Les actes législatifs sont publiés dans le *Journal officiel de l'Union européenne*. Ils entrent en vigueur à la date qu'ils fixent ou, à défaut, le vingtième jour suivant leur publication.

2. Les actes non législatifs adoptés sous la forme de règlements, de directives et de décisions, lorsque ces dernières n'indiquent pas de destinataire, sont signés par le président de l'institution qui les a adoptés.

Les règlements, les directives qui sont adressées à tous les États membres, ainsi que les décisions, lorsqu'elles n'indiquent pas de destinataire, sont publiés dans le *Journal officiel de l'Union européenne*. Ils entrent en vigueur à la date qu'ils fixent ou, à défaut, le vingtième jour suivant leur publication.

Les autres directives, ainsi que les décisions qui désignent un destinataire, sont notifiées à leurs destinataires et prennent effet par cette notification."

243) Le nouvel article 254bis suivant est inséré:

"ARTICLE 254bis

1. Dans l'accomplissement de leurs missions, les institutions, organes et organismes de l'Union s'appuient sur une administration européenne ouverte, efficace et indépendante.

2. Dans le respect du statut et du régime adoptés sur la base de l'article 283, le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, fixent les dispositions à cet effet.".

244) L'article 255 devient l'article 16 A; il est modifié comme indiqué ci-dessus au point 28).

245) À l'article 256, premier alinéa, les mots "Les décisions du Conseil ou de la Commission qui comportent ..." sont remplacés par "Les actes du Conseil, de la Commission ou de la Banque centrale européenne qui comportent ...".

www.rcl.gov.pl

ORGANES CONSULTATIFS

246) Le nouveau chapitre 3 et l'article 256bis suivants sont insérés, les chapitres 3 et 4 devenant respectivement section 1 et section 2 et le chapitre 5 étant renuméroté 4:

"CHAPITRE 3
LES ORGANES CONSULTATIFS DE L'UNION

ARTICLE 256bis

1. Le Parlement européen, le Conseil et la Commission sont assistés d'un Comité économique et social et d'un Comité des régions, qui exercent des fonctions consultatives.

2. Le Comité économique et social est composé de représentants des organisations d'employeurs, de salariés et d'autres acteurs représentatifs de la société civile, en particulier dans les domaines socio-économique, civique, professionnel et culturel.

3. Le Comité des régions est composé de représentants des collectivités régionales et locales qui sont soit titulaires d'un mandat électoral au sein d'une collectivité régionale ou locale, soit politiquement responsables devant une assemblée élue.

4. Les membres du Comité économique et social et du Comité des régions ne sont liés par aucun mandat impératif. Ils exercent leurs fonctions en pleine indépendance, dans l'intérêt général de l'Union.

5. Les règles visées aux paragraphes 2 et 3 relatives à la nature de la composition de ces Comités sont revues à intervalle régulier par le Conseil pour tenir compte de l'évolution économique, sociale et démographique dans l'Union. Le Conseil, sur proposition de la Commission, adopte des décisions à cet effet."

COMITE ÉCONOMIQUE ET SOCIAL

247) Les articles 257 et 261 sont abrogés.

248) À l'article 258, les deuxième et troisième alinéas sont remplacés par l'alinéa suivant:

"Le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission, adopte une décision fixant la composition du Comité.".

www.rcl.gov.pl

249) L'article 259 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, la première phrase est remplacé par la phrase suivante: "Les membres du Comité sont nommés pour cinq ans.";

b) le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Le Conseil statue après consultation de la Commission. Il peut recueillir l'opinion des organisations européennes représentatives des différents secteurs économiques et sociaux, et de la société civile, concernés par l'activité de l'Union.".

250) À l'article 260, au premier alinéa, les mots "deux ans" sont remplacés par "deux ans et demi" et au troisième alinéa, les mots "du Parlement européen," sont insérés avant les mots "du Conseil".

251) L'article 262 est modifié comme suit:

a) une mention du Parlement européen est insérée avant la mention du Conseil au premier, deuxième et troisième alinéas;

b) au premier alinéa, le mot "obligatoirement" est supprimé;

c) au troisième alinéa, les mots "et l'avis de la section spécialisée" sont supprimés.

d) le quatrième alinéa est supprimé.

COMITE DES RÉGIONS

252) L'article 263 est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est supprimé;

b) le troisième alinéa, devenu deuxième alinéa, est remplacé par le texte suivant:

"Le Conseil, statuant à l'unanimité, sur proposition de la Commission, adopte une décision fixant la composition du Comité.".

www.rcl.gov.pl

c) au quatrième alinéa, devenu troisième alinéa, dans la première phrase, les mots "sur proposition des États membres respectifs" sont supprimés et le chiffre "quatre" est remplacé par "cinq"; dans la quatrième phrase, les mots "au premier alinéa" sont remplacés par "à l'article 256bis, paragraphe 3,".

d) le dernier alinéa est supprimé.

253) À l'article 264, au premier alinéa, les mots "deux ans" sont remplacés par "deux ans et demi" et au troisième alinéa, les mots "du Parlement européen," sont insérés avant "du Conseil".

254) L'article 265 est modifié comme suit:

a) une mention du Parlement européen est insérée avant la mention du Conseil au premier, deuxième, troisième et dernier alinéas;

b) au premier alinéa, le mot "deux" est supprimé;

c) le quatrième alinéa est supprimé;

BANQUE EUROPÉENNE D'INVESTISSEMENT

255) À l'article 266, troisième alinéa, les mots "à la demande de la Commission" sont remplacés par "sur proposition de la Commission", les mots "conformément à une procédure législative spéciale" sont insérés après "l'unanimité" et les mots "articles 4, 11 et 12 et l'article 18, paragraphe 5, des" sont supprimés.

256) À l'article 267, point b), le mot "appelées" est remplacé par "induites" et le mot "progressif" est remplacé par "ou le fonctionnement".

DISPOSITIONS FINANCIÈRES

257) L'article 268 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots "..., y compris celles qui se rapportent au Fonds social européen, ..." sont supprimés et les trois alinéas deviennent un paragraphe 1;

b) le deuxième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le budget annuel de l'Union est établi par le Parlement européen et le Conseil conformément à l'article 272."

www.rcl.gov.pl

c) les nouveaux paragraphes 2 à 6 suivants sont ajoutés:

"2. Les dépenses inscrites au budget sont autorisées pour la durée de l'exercice budgétaire annuel en conformité avec le règlement visé à l'article 279.

3. L'exécution de dépenses inscrites au budget requiert l'adoption préalable d'un acte juridiquement contraignant de l'Union qui donne un fondement juridique à son action et à l'exécution de la dépense correspondante en conformité avec le règlement visé à l'article 279, sauf exceptions prévues par celui-ci.

4. En vue d'assurer la discipline budgétaire, l'Union n'adopte pas d'actes susceptibles d'avoir des incidences notables sur le budget sans donner l'assurance que les dépenses découlant de ces actes peuvent être financées dans la limite des ressources propres de l'Union et dans le respect du cadre financier pluriannuel visé à l'article 270bis.

5. Le budget est exécuté conformément au principe de la bonne gestion financière. Les États membres et l'Union coopèrent pour que les crédits inscrits au budget soient utilisés conformément à ce principe.

6. L'Union et les États membres, conformément à l'article 280, combattent la fraude et toute autre activité illégale portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union."

RESSOURCES PROPRES DE L'UNION

258) Un chapitre 1 intitulé "LES RESSOURCES PROPRES DE L'UNION" est inséré, avant l'article 269.

259) L'article 269 est modifié comme suit:

a) le nouveau premier alinéa suivant est inséré:

"L'Union se dote des moyens nécessaires pour atteindre ses objectifs et pour mener à bien ses politiques."

www.rcl.gov.pl

b) le dernier alinéa est remplacé par les deux alinéas suivants:

"Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, à l'unanimité et après consultation du Parlement européen, adopte une décision fixant les dispositions applicables au système des ressources propres de l'Union. Il est possible, dans ce cadre, d'établir de nouvelles catégories de ressources propres ou d'abroger une catégorie existante. Cette décision n'entre en vigueur qu'après son approbation par les États membres, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.

Le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à une procédure législative spéciale, fixe les mesures d'exécution du système de ressources propres de l'Union dans la mesure où la décision adoptée sur la base du troisième alinéa le prévoit. Le Conseil statue après approbation du Parlement européen."

260) L'article 270 est abrogé.

CADRE FINANCIER PLURIANNUEL

261) Le nouveau chapitre 2 et le nouvel article 270bis suivants sont insérés:

"CHAPITRE 2
LE CADRE FINANCIER PLURIANNUEL

ARTICLE 270bis

1. Le cadre financier pluriannuel vise à assurer l'évolution ordonnée des dépenses de l'Union dans la limite de ses ressources propres.

Il est établi pour une période d'au moins cinq années.

Le budget annuel de l'Union respecte le cadre financier pluriannuel.

2. Le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, adopte un règlement fixant le cadre financier pluriannuel. Il statue à l'unanimité, après approbation du Parlement européen, qui se prononce à la majorité des membres qui le composent.

Le Conseil européen peut, à l'unanimité, adopter une décision autorisant le Conseil à statuer à la majorité qualifiée lors de l'adoption du règlement visé au premier alinéa.

www.isap.gov.pl

3. Le cadre financier fixe les montants des plafonds annuels des crédits pour engagements par catégorie de dépenses et du plafond annuel des crédits pour paiements. Les catégories de dépenses, d'un nombre limité, correspondent aux grands secteurs d'activité de l'Union.

Le cadre financier prévoit toute autre disposition utile au bon déroulement de la procédure budgétaire annuelle.

4. Lorsque le règlement du Conseil fixant un nouveau cadre financier n'a pas été adopté à l'échéance du cadre financier précédent, les plafonds et autres dispositions correspondant à la dernière année de celui-ci sont prorogés jusqu'à l'adoption de cet acte.

5. Tout au long de la procédure conduisant à l'adoption du cadre financier, le Parlement européen, le Conseil et la Commission prennent toute mesure nécessaire pour faciliter cette adoption."

BUDGET ANNUEL DE L'UNION

262) Un chapitre 3 intitulé "LE BUDGET ANNUEL DE L'UNION" est inséré, après l'article 270bis.

263) Un article 270ter est inséré, avec le libellé du paragraphe 1 de l'article 272.

264) L'article 271 devient le nouvel article 273bis; il est modifié comme indiqué ci-après au point 267).

265) À l'article 272 le paragraphe 1 devient l'article 270ter et les paragraphes 2 à 10 de l'article 272 sont remplacés par le texte suivant:

"ARTICLE 272

Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à une procédure législative spéciale, établissent le budget annuel de l'Union conformément aux dispositions ci-après.

1. Chaque institution, à l'exception de la Banque centrale européenne, dresse, avant le 1er juillet, un état prévisionnel de ses dépenses pour l'exercice budgétaire suivant. La Commission groupe ces états dans un projet de budget qui peut comporter des prévisions divergentes.

Ce projet comprend une prévision des recettes et une prévision des dépenses.

2. La Commission présente une proposition contenant le projet de budget au Parlement européen et au Conseil au plus tard le 1er septembre de l'année qui précède celle de l'exécution du budget.

La Commission peut modifier le projet de budget au cours de la procédure jusqu'à la convocation du comité de conciliation visé au paragraphe 5.

3. Le Conseil adopte sa position sur le projet de budget et la transmet au Parlement européen au plus tard le 1er octobre de l'année qui précède celle de l'exécution du budget. Il informe pleinement le Parlement européen des raisons qui l'ont conduit à adopter sa position.

4. Si, dans un délai de quarante-deux jours après cette transmission, le Parlement européen:

a) approuve la position du Conseil, le budget est adopté;

b) n'a pas statué, le budget est réputé adopté;

c) adopte, à la majorité des membres qui le composent, des amendements, le projet ainsi amendé est transmis au Conseil et à la Commission. Le président du Parlement européen, en accord avec le président du Conseil, convoque sans délai le comité de conciliation. Toutefois, le comité de conciliation ne se réunit pas si, dans un délai de dix jours après cette transmission, le Conseil informe le Parlement européen qu'il approuve tous ses amendements.

5. Le comité de conciliation, qui réunit les membres du Conseil ou leurs représentants et autant de membres représentant le Parlement européen, a pour mission d'aboutir, sur la base des positions du Parlement européen et du Conseil, à un accord sur un projet commun à la majorité qualifiée des membres du Conseil ou de leurs représentants et à la majorité des membres représentant le Parlement européen, dans un délai de vingt et un jours à partir de sa convocation.

La Commission participe aux travaux du comité de conciliation et prend toutes les initiatives nécessaires en vue de promouvoir un rapprochement des positions du Parlement européen et du Conseil.

6. Si, dans le délai de vingt et un jours visé au paragraphe 5, le comité de conciliation parvient à un accord sur un projet commun, le Parlement européen et le Conseil disposent chacun d'un délai de quatorze jours à compter de la date de cet accord pour approuver le projet commun.

7. Si, dans le délai de quatorze jours visé au paragraphe 6:

a) le Parlement européen et le Conseil approuvent tous deux le projet commun ou ne parviennent pas à statuer, ou si l'une de ces institutions approuve le projet commun tandis que l'autre ne parvient pas à statuer, le budget est réputé définitivement adopté conformément au projet commun, ou

b) le Parlement européen, statuant à la majorité des membres qui le composent, et le Conseil rejettent tous deux le projet commun, ou si l'une de ces institutions rejette le projet commun tandis que l'autre ne parvient pas à statuer, un nouveau projet de budget est présenté par la Commission, ou

c) le Parlement européen, statuant à la majorité des membres qui le composent, rejette le projet commun tandis que le Conseil l'approuve, un nouveau projet de budget est présenté par la Commission, ou

d) le Parlement européen approuve le projet commun tandis que le Conseil le rejette, le Parlement européen peut, dans un délai de quatorze jours à compter de la date du rejet par le Conseil et statuant à la majorité des membres qui le composent et des trois cinquièmes des suffrages exprimés, décider de confirmer l'ensemble ou une partie des amendements visés au paragraphe 4, point c). Si l'un des amendements du Parlement européen n'est pas confirmé, la position agréée au sein du comité de conciliation concernant la ligne budgétaire qui fait l'objet de cet amendement est retenue. Le budget est réputé définitivement adopté sur cette base.

8. Si, dans le délai de vingt et un jours visé au paragraphe 5, le comité de conciliation ne parvient pas à un accord sur un projet commun, un nouveau projet de budget est présenté par la Commission.

9. Lorsque la procédure prévue au présent article est achevée, le président du Parlement européen constate que le budget est définitivement adopté.

10. Chaque institution exerce les pouvoirs qui lui sont dévolus par le présent article dans le respect des traités et des actes adoptés en vertu de ceux-ci, notamment en matière de ressources propres de l'Union et d'équilibre des recettes et des dépenses."

www.rcl.gov.pl

266) L'article 273 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, le mot "voté" est remplacé par "définitivement adopté", les mots "ou par autre division" sont supprimés et le membre de phrase final "... dans la limite du douzième des crédits ouverts au budget de l'exercice précédent, sans que cette mesure puisse avoir pour effet de mettre à la disposition de la Commission des crédits supérieurs au douzième de ceux prévus dans le projet de budget en préparation." est remplacé par "... dans la limite du douzième des crédits ouverts au chapitre en question du budget de l'exercice précédent, sans pouvoir dépasser le douzième des crédits prévus au même chapitre dans le projet de budget.";

b) au deuxième alinéa, les mots ", sur proposition de la Commission," sont insérés après "le Conseil" et le membre de phrase et la phrase suivants sont ajoutés à la fin:"... , conformément au règlement pris en exécution de l'article 279. Il transmet immédiatement sa décision au Parlement européen.";

c) le troisième alinéa est supprimé;

d) le dernier alinéa est remplacé par le texte suivant:

"La décision visée au deuxième alinéa prévoit les mesures nécessaires en matière de ressources pour l'application du présent article, dans le respect des actes visés à l'article 269.

Elle entre en vigueur trente jours après son adoption si, dans ce délai, le Parlement européen, statuant à la majorité des membres qui le composent, ne décide pas de réduire ces dépenses.".

267) Un article 273bis est inséré, avec le libellé de l'article 271; il est modifié comme suit:

a) le premier alinéa est supprimé;

b) au troisième alinéa, devenu deuxième alinéa, les mots ", pour autant que de besoin," sont supprimés;

c) au dernier alinéa, le mots "du Conseil, de la Commission et de la Cour de justice" sont remplacés par "du Conseil européen et du Conseil, de la Commission, ainsi que de la Cour de justice de l'Union européenne".

www.rcl.gov.pl

EXÉCUTION DU BUDGET ET LA DÉCHARGE

268) Un chapitre 4 intitulé "L'EXÉCUTION DU BUDGET ET LA DÉCHARGE" est inséré, avant l'article 274, lequel est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, le membre de phrase du début "La Commission exécute le budget" est remplacé par "La Commission exécute le budget en coopération avec les États membres";

b) le deuxième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le règlement prévoit les obligations de contrôle et d'audit des États membres dans l'exécution du budget ainsi que les responsabilités qui en découlent. Il prévoit aussi les responsabilités et les modalités particulières selon lesquelles chaque institution participe à l'exécution de ses dépenses propres.".

269) À l'article 275 la référence respective au Conseil et au Parlement européen est inversée. Le nouveau second alinéa suivant est ajouté:

"La Commission présente également au Parlement européen et au Conseil un rapport d'évaluation des finances de l'Union fondé sur les résultats obtenus notamment par rapport aux indications données par le Parlement européen et le Conseil en vertu de l'article 276."

270) À l'article 276, paragraphe 1, les mots "les comptes et le bilan financier visés à l'article 275," sont remplacés par "les comptes, le bilan financier et le rapport d'évaluation visés à l'article 275,".

DISPOSITIONS FINANCIÈRES COMMUNES

271) Un chapitre 5 intitulé "DISPOSITIONS COMMUNES" est inséré, avant l'article 277.

272) L'article 277 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 277

Le cadre financier pluriannuel et le budget annuel sont établis en euros.".

www.rcl.gov.pl

273) L'article 279 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, et après consultation de la Cour des comptes, adoptent par voie de règlements:

a) les règles financières qui fixent notamment les modalités relatives à l'établissement et à l'exécution du budget et à la reddition et à la vérification des comptes;

b) les règles qui organisent le contrôle de la responsabilité des acteurs financiers, et notamment des ordonnateurs et des comptables."

b) au paragraphe 2, les mots "à l'unanimité" et le mot "avis" sont supprimés.

274) Les nouveaux articles 279bis et 279ter suivants sont insérés:

"ARTICLE 279bis

Le Parlement européen, le Conseil et la Commission veillent à la disponibilité des moyens financiers permettant à l'Union de remplir ses obligations juridiques à l'égard des tiers.

ARTICLE 279ter

Des rencontres régulières des présidents du Parlement européen, du Conseil et de la Commission sont convoquées, à l'initiative de la Commission, dans le cadre des procédures budgétaires visées au présent chapitre. Les présidents prennent toutes les mesures nécessaires pour promouvoir la concertation et le rapprochement des positions des institutions qu'ils président, afin de faciliter la mise en œuvre du présent titre.".

www.sejm.gov.pl

LUTTE CONTRE LA FRAUDE

275) Un chapitre 6 intitulé "LA LUTTE CONTRE LA FRAUDE" est inséré, avant l'article 280.

276) L'article 280 est modifié comme suit:

a) au paragraphe 1, le membre de phrase suivant est ajouté à la fin: "..., ainsi que dans les institutions, organes et organismes de l'Union.";

b) au paragraphe 4, les mots "ainsi que dans les institutions, organes et organismes de l'Union" sont insérés après "... dans les États membres" et la dernière phrase est supprimée.

COOPÉRATIONS RENFORCÉES

277) Un titre III intitulé "COOPÉRATIONS RENFORCÉES" est inséré, après l'article 280.

278) Les articles 280 A à 280 I suivants sont insérés, qui, avec l'article 10 du traité sur l'Union européenne, remplacent les articles 27 A à 27 E, 40 à 40 B et 43 à 45 de l'actuel traité sur l'Union européenne et les articles 11 et 11 A du traité instituant la Communauté européenne:

"ARTICLE 280 A

Les coopérations renforcées respectent les traités et le droit de l'Union.

Elles ne peuvent porter atteinte ni au marché intérieur ni à la cohésion économique, sociale et territoriale. Elles ne peuvent constituer ni une entrave ni une discrimination aux échanges entre les États membres ni provoquer de distorsions de concurrence entre ceux-ci.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 280 B

Les coopérations renforcées respectent les compétences, droits et obligations des États membres qui n'y participent pas. Ceux-ci n'entravent pas leur mise en œuvre par les États membres qui y participent.

ARTICLE 280 C

1. Lors de leur instauration, les coopérations renforcées sont ouvertes à tous les États membres, sous réserve de respecter les conditions éventuelles de participation fixées par la décision d'autorisation. Elles le sont également à tout autre moment, sous réserve de respecter, outre lesdites conditions, les actes déjà adoptés dans ce cadre.

La Commission et les États membres participant à une coopération renforcée veillent à promouvoir la participation du plus grand nombre possible d'États membres.

2. La Commission et, le cas échéant, le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité informent régulièrement le Parlement européen et le Conseil de l'évolution des coopérations renforcées.

ARTICLE 280 D

1. Les États membres qui souhaitent instaurer entre eux une coopération renforcée dans l'un des domaines visés par les traités, à l'exception des domaines de compétence exclusive et de la politique étrangère et de sécurité commune, adressent une demande à la Commission en précisant le champ d'application et les objectifs poursuivis par la coopération renforcée envisagée. La Commission peut soumettre au Conseil une proposition en ce sens. Si elle ne soumet pas de proposition, la Commission en communique les raisons aux États membres concernés.

www.rl.gov.pl

L'autorisation de procéder à une coopération renforcée visée au premier alinéa est accordée par le Conseil, sur proposition de la Commission et après approbation du Parlement européen.

2. La demande des États membres qui souhaitent instaurer entre eux une coopération renforcée dans le cadre de la politique étrangère et de sécurité commune est adressée au Conseil. Elle est transmise au haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, qui donne son avis sur la cohérence de la coopération renforcée envisagée avec la politique étrangère et de sécurité commune de l'Union, ainsi qu'à la Commission, qui donne son avis, notamment sur la cohérence de la coopération renforcée envisagée avec les autres politiques de l'Union. Elle est également transmise au Parlement européen pour information.

L'autorisation de procéder à une coopération renforcée est accordée par une décision du Conseil, statuant à l'unanimité.

ARTICLE 280 E

Tous les membres du Conseil peuvent participer à ses délibérations, mais seuls les membres du Conseil représentant les États membres participant à une coopération renforcée prennent part au vote.

L'unanimité est constituée par les voix des seuls représentants des États membres participants.

La majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3.

ARTICLE 280 F

1. Tout État membre qui souhaite participer à une coopération renforcée en cours dans l'un des domaines visés à l'article 280 D, paragraphe 1, notifie son intention au Conseil et à la Commission.

www.rcl.gov.pl

La Commission, dans un délai de quatre mois à compter de la date de la réception de la notification, confirme la participation de l'État membre en question. Elle constate, le cas échéant, que les conditions de participation sont remplies et adopte les mesures transitoires nécessaires concernant l'application des actes déjà adoptés dans le cadre de la coopération renforcée.

Toutefois, si la Commission estime que les conditions de participation ne sont pas remplies, elle indique les dispositions à prendre pour remplir ces conditions et fixe un délai pour réexaminer la demande. À l'expiration de ce délai, elle réexamine la demande, conformément à la procédure prévue au deuxième alinéa. Si la Commission estime que les conditions de participation ne sont toujours pas remplies, l'État membre en question peut saisir le Conseil à ce sujet, qui se prononce sur la demande. Le Conseil statue conformément à l'article 280 E. Il peut également adopter, sur proposition de la Commission, les mesures transitoires visées au deuxième alinéa.

2. Tout État membre qui souhaite participer à une coopération renforcée en cours dans le cadre de la politique étrangère et de sécurité commune notifie son intention au Conseil, au haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et à la Commission.

Le Conseil confirme la participation de l'État membre en question, après consultation du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et après avoir constaté, le cas échéant, que les conditions de participation sont remplies. Le Conseil, sur proposition du haut représentant, peut également adopter les mesures transitoires nécessaires concernant l'application des actes déjà adoptés dans le cadre de la coopération renforcée. Toutefois, si le Conseil estime que les conditions de participation ne sont pas remplies, il indique les dispositions à prendre pour remplir ces conditions et fixe un délai pour réexaminer la demande de participation.

Aux fins du présent paragraphe, le Conseil statue à l'unanimité et conformément à l'article 280 E.

ARTICLE 280 G

Les dépenses résultant de la mise en œuvre d'une coopération renforcée, autres que les coûts administratifs occasionnés pour les institutions, sont à la charge des États membres qui y participent, à moins que le Conseil, statuant à l'unanimité de tous ses membres, après consultation du Parlement européen, n'en décide autrement.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 280 H

1. Lorsqu'une disposition des traités susceptible d'être appliquée dans le cadre d'une coopération renforcée prévoit que le Conseil statue à l'unanimité, le Conseil, statuant à l'unanimité conformément aux modalités prévues à l'article 280 E peut adopter une décision prévoyant qu'il statuera à la majorité qualifiée.

2. Lorsqu'une disposition des traités susceptible d'être appliquée dans le cadre d'une coopération renforcée prévoit que le Conseil adopte des actes conformément à une procédure législative spéciale, le Conseil, statuant à l'unanimité conformément aux modalités prévues à l'article 280 E peut adopter une décision prévoyant qu'il statuera conformément à la procédure législative ordinaire. Le Conseil statue après consultation du Parlement européen.

3. Les paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas aux décisions ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense.

ARTICLE 280 I

Le Conseil et la Commission assurent la cohérence des actions entreprises dans le cadre d'une coopération renforcée ainsi que la cohérence de ces actions avec les politiques de l'Union, et coopèrent à cet effet.".

DISPOSITIONS GÉNÉRALES ET FINALES

279) La sixième partie est renuméroté "SEPTIÈME PARTIE".

280) Les articles 281, 293, 305 et 314 sont abrogés. L'article 286 est remplacé par l'article 16 B.

281) À l'article 282, la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Toutefois, l'Union est représentée par chacune des institutions, au titre de leur autonomie administrative, pour les questions liées à leur fonctionnement respectif."

282) À l'article 283, le premier membre de phrase "Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée, arrête, sur proposition de la Commission et après consultation ..." est remplacé par "Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire, arrêtent, après consultation ..." et à la fin, les mots "agents de ces Communautés" sont remplacés par "agents de l'Union".

www.rcl.gov.pl

283) À l'article 288, le troisième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Par dérogation au deuxième alinéa, la Banque centrale européenne doit réparer, conformément aux principes généraux communs aux droits des États membres, les dommages causés par elle-même ou par ses agents dans l'exercice de leurs fonctions.".

284) À l'article 290, les mots "... par voie de règlements" sont ajoutés à la fin.

285) À l'article 291, les mots ", de l'Institut monétaire européen" sont supprimés.

286) L'article 294 devient l'article 48bis.

287) L'article 299 est modifié comme suit:

a) le paragraphe 1 est supprimé. Le premier alinéa du paragraphe 2 et les paragraphes 3 à 6 deviennent l'article 311bis; ils sont modifiés comme indiqué au point 293) ci-après.

Le paragraphe 2 reste sans numéro;

b) au début du premier alinéa, le mot "Toutefois" est supprimé et les mots "des départements français d'outre-mer" sont remplacés par "de la Guadeloupe, de la Guyane française, de la Martinique, de la Réunion, de Saint-Barthélemy, de Saint-Martin,"; à la fin de l'alinéa, la phrase suivante est ajoutée: "Lorsque les mesures spécifiques en question sont adoptées par le Conseil conformément à une procédure législative spéciale, il statue également sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen.";

c) au début du deuxième alinéa, les mots "Le Conseil, en arrêtant les mesures visées au deuxième alinéa, tient compte des domaines tels que ..." sont remplacés par "Les mesures visées au premier alinéa portent notamment sur ...";

d) au début du troisième alinéa, le renvoi au deuxième alinéa est remplacé par un renvoi au premier alinéa.

288) Les articles 300 et 301 sont remplacés, respectivement, par les articles 188 N et 188 K et les articles 302 à 304 sont remplacés par l'article 188 P.

www.icm.gov.pl

289) L'article 308 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 308

1. Si une action de l'Union paraît nécessaire, dans le cadre des politiques définies par les traités, pour atteindre l'un des objectifs visés par les traités, sans que ceux-ci n'aient prévus les pouvoirs d'action requis à cet effet, le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission et après approbation du Parlement européen, adopte les dispositions appropriées. Lorsque les dispositions en question sont adoptées par le Conseil conformément à une procédure législative spéciale, il statue également à l'unanimité, sur proposition de la Commission et après approbation du Parlement européen.

2. La Commission, dans le cadre de la procédure de contrôle du principe de subsidiarité visée à l'article 3ter, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne, attire l'attention des parlements nationaux sur les propositions fondées sur le présent article.

3. Les mesures fondées sur le présent article ne peuvent pas comporter d'harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres dans les cas où les traités excluent une telle harmonisation.

4. Le présent article ne peut servir de fondement pour atteindre un objectif relevant de la politique étrangère et de sécurité commune et tout acte adopté conformément au présent article respecte les limites fixées par l'article 25ter, second alinéa, du traité sur l'Union européenne.".

290) Le nouvel article 308bis suivant est inséré:

"ARTICLE 308bis

L'article 48, paragraphe 7, du traité sur l'Union européenne ne s'applique pas aux articles suivants:

- article 269, troisième et quatrième alinéas,
- article 270bis, paragraphe 2, premier alinéa
- article 308, et
- article 309."

www.rcl.gov.pl

291) L'article 309 est remplacé par le texte suivant:

"ARTICLE 309

Aux fins de l'article 7 du traité sur l'Union européenne relatif à la suspension de certains droits résultant de l'appartenance à l'Union, le membre du Conseil européen ou du Conseil représentant l'État membre en cause ne prend pas part au vote et l'État membre en cause n'est pas pris en compte dans le calcul du tiers ou des quatre cinquièmes des États membres prévu aux paragraphes 1 et 2 dudit article. L'abstention de membres présents ou représentés ne fait pas obstacle à l'adoption des décisions visées au paragraphe 2 dudit article.

Pour l'adoption des décisions visées à l'article 7, paragraphes 3 et 4, du traité sur l'Union européenne, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point b), du présent traité.

Lorsque, à la suite d'une décision de suspension des droits de vote adoptée conformément à l'article 7, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne, le Conseil statue, à la majorité qualifiée, sur la base d'une des dispositions des traités, cette majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point b), du présent traité ou, si le Conseil agit sur proposition de la Commission ou du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a).

Aux fins de l'article 7 du traité sur l'Union européenne, le Parlement européen statue à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés, représentant la majorité des membres qui le composent.".

292) L'article 310 devient l'article 188 M.

293) L'article 311 est abrogé. Un article 311bis est inséré avec le libellé du paragraphe 2, premier alinéa, et des paragraphes 3 à 6 de l'article 299; ce texte est modifié comme suit:

a) les paragraphe 2, premier alinéa, et 3 à 6 sont renumérotés 1 à 5 et la nouvelle phrase introductive suivante est insérée au début de l'article:

"Outre les dispositions de l'article 49 C du traité sur l'Union européenne relatives au champ d'application territoriale des traités, les dispositions suivantes s'appliquent:"

www.rcl.gov.pl

b) au premier alinéa du paragraphe 2, renuméroté paragraphe 1, les mots "... aux départements français d'outre-mer, ..." sont remplacés par "... à la Guadeloupe, à la Guyane française, à la Martinique, à la Réunion, à Saint-Barthélemy, à Saint-Martin,..." et les mots "... , conformément à l'article 299" sont ajoutés à la fin;

c) au paragraphe 3, renuméroté 2, les mots "du présent traité" sont supprimés et les mots "de ce traité" à la fin sont supprimés;

d) au paragraphe 6, renuméroté 5, la phrase introductive "Par dérogation aux paragraphes précédents:" est remplacée par "Par dérogation à l'article 49 C du traité sur l'Union européenne et aux paragraphes 1 à 4 du présent article:";

e) le nouveau paragraphe suivant est ajouté à la fin de l'article:

"6. Le Conseil européen, sur initiative de l'État membre concerné, peut adopter une décision modifiant le statut à l'égard de l'Union d'un pays ou territoire danois, français ou néerlandais visé aux paragraphes 1 et 2. Le Conseil européen statue à l'unanimité, après consultation de la Commission."

294) L'intitulé "DISPOSITIONS FINALES" avant l'article 313 est supprimé.

295) Un article 313bis est inséré:

"ARTICLE 313bis

Les dispositions de l'article 53 du traité sur l'Union européenne sont applicables au présent traité."

www.rcl.gov.pl

DISPOSITIONS FINALES

ARTICLE 3

Le présent traité est conclu pour une durée illimitée.

ARTICLE 4

1. Le protocole n° 1 annexé au présent traité contient les modifications aux protocoles annexés au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique.

2. Le protocole n° 2 annexé au présent traité contient les modifications au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique.

ARTICLE 5

1. Les articles, les sections, les chapitres, les titres et les parties du traité sur l'Union européenne et du traité instituant la Communauté européenne, tels que modifiés par le présent traité, sont renumérotés, conformément aux tableaux de correspondance figurant à l'annexe du présent traité qui fait partie intégrante de celui-ci.

2. Les références croisées aux articles, sections, chapitres, titres et parties dans le traité sur l'Union européenne et le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, de même qu'entre eux, sont adaptées conformément au paragraphe 1 et les références aux paragraphes ou alinéas desdits articles tels que renumérotés ou réordonnés par certaines dispositions du présent traité sont adaptées conformément auxdites dispositions.

Les références aux articles, aux sections, aux chapitres, aux titres et aux parties du traité sur l'Union européenne et du traité instituant la Communauté européenne contenues dans les autres traités et actes de droit primaire qui fondent l'Union sont adaptées conformément au paragraphe 1. Les références aux considérants du traité sur l'Union européenne ou aux paragraphes ou alinéas des articles du traité sur l'Union européenne et du traité instituant la Communauté européenne tels que renumérotés ou réordonnés par le présent traité sont adaptées conformément à ce dernier.

www.isap.sejm.gov.pl

Ces adaptations concernent également, le cas échéant, les cas où la disposition en question est abrogée.

3. Les références aux considérants, articles, sections, chapitres, titres et parties du traité sur l'Union européenne et du traité instituant la Communauté européenne, tels que modifiés par le présent traité, contenues dans d'autres instruments ou actes s'entendent comme des références aux considérants, articles, sections, chapitres, titres et parties desdits traités tels que renumérotés conformément au paragraphe 1 et, respectivement, aux paragraphes ou alinéas desdits articles, tels que renumérotés ou réordonnés par certaines dispositions du présent traité.

ARTICLE 6

1. Le présent traité est ratifié par les Hautes Parties Contractantes, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives. Les instruments de ratification sont déposés auprès du gouvernement de la République italienne.

2. Le présent traité entre en vigueur le 1er janvier 2009, à condition que tous les instruments de ratification aient été déposés, ou, à défaut, le premier jour du mois suivant le dépôt de l'instrument de ratification de l'État signataire qui procède le dernier à cette formalité.

ARTICLE 7

Le présent traité, dénommé traité de Lisbonne, rédigé en un exemplaire unique, en langues allemande, anglaise, bulgare, danoise, espagnole, estonienne, finnoise, française, grecque, hongroise, irlandaise, italienne, lettonne, lituanienne, maltaise, néerlandaise, polonaise, portugaise, roumaine, slovaque, slovène, suédoise et tchèque, les textes établis dans chacune de ces langues faisant également foi, sera déposé dans les archives du gouvernement de la République italienne, qui remettra une copie certifiée conforme à chacun des gouvernements des autres États signataires.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leur signature au bas du présent traité.

www.isap.sejm.gov.pl

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβώνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliktą dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii □apte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícsedem.

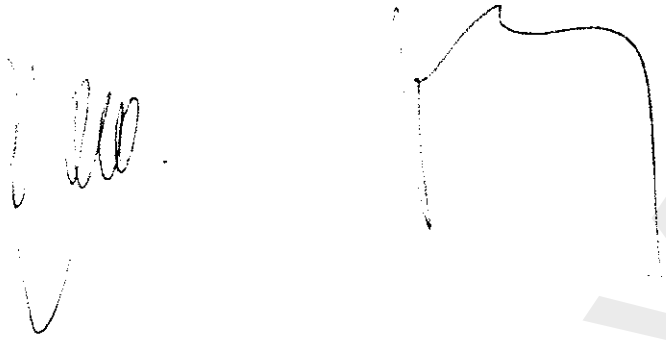
V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

"Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

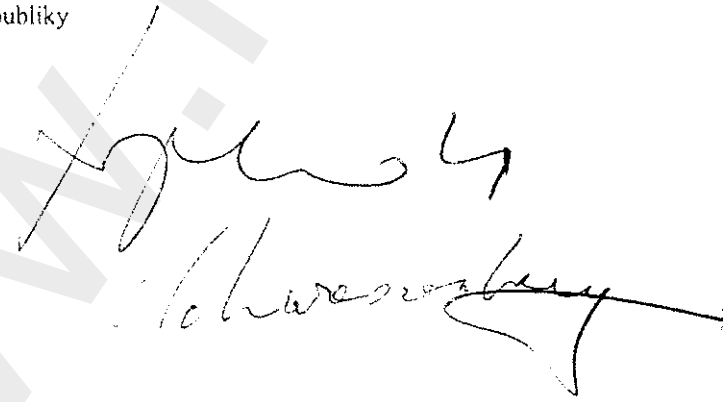
"Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale."

"Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt."

За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

www.rcl.gov.pl

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

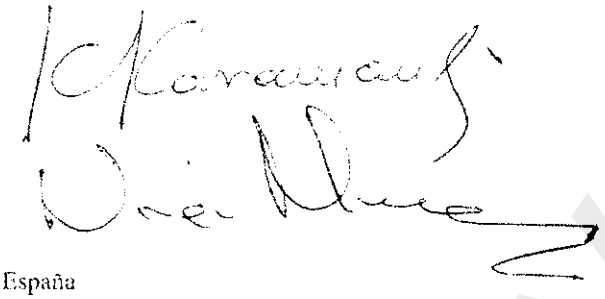
Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

www.rcl.gov.pl

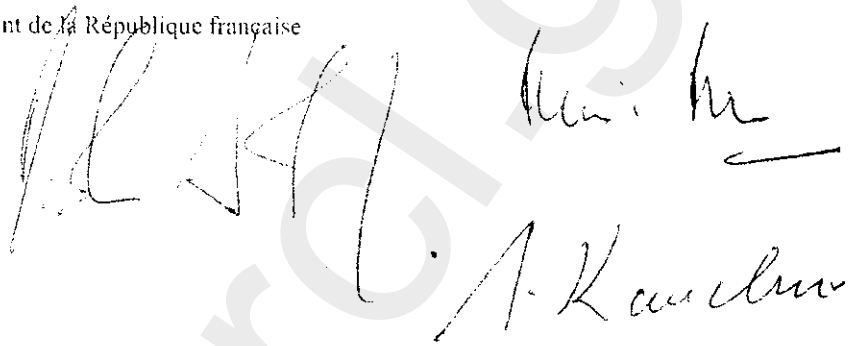
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

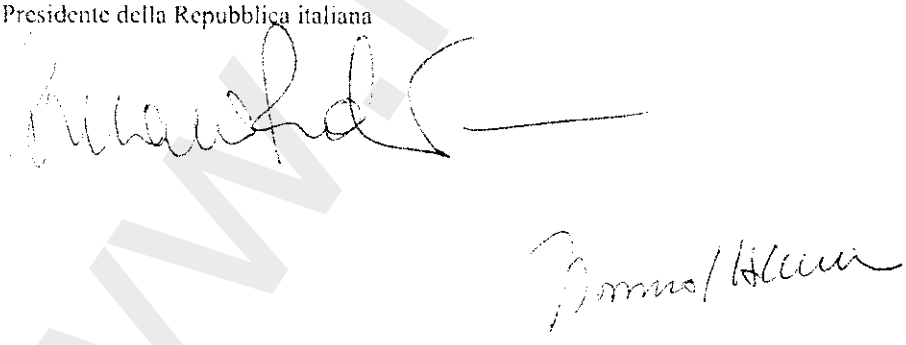
Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Per il Presidente della Repubblica italiana

www.rcl.gov.pl

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

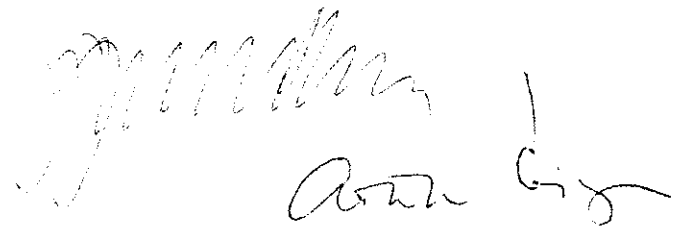
Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

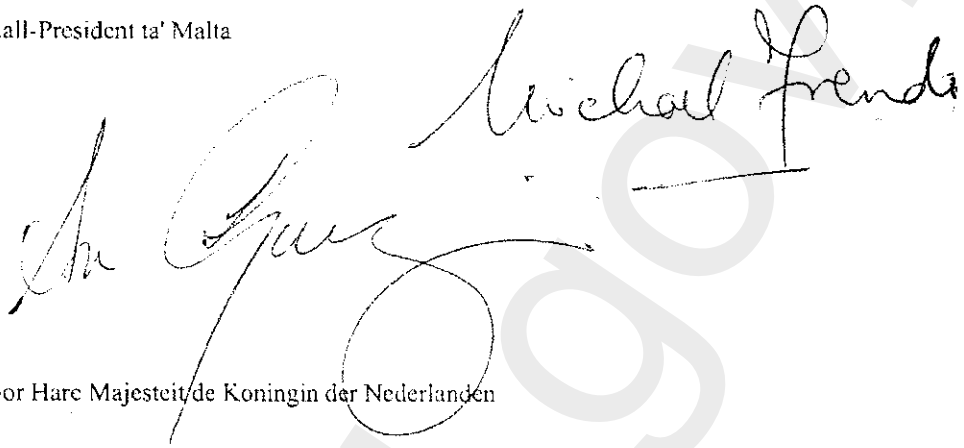
Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

www.rcl.gov.pl

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

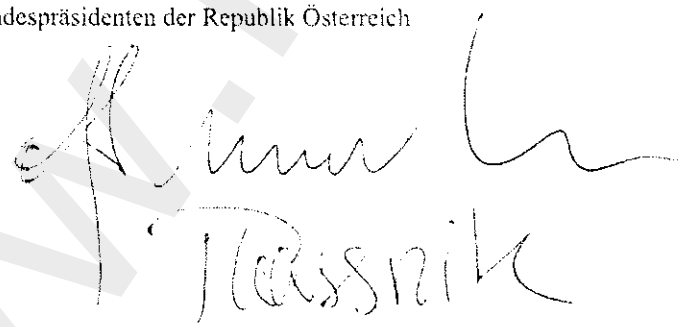
Ghall-President ta' Malta

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

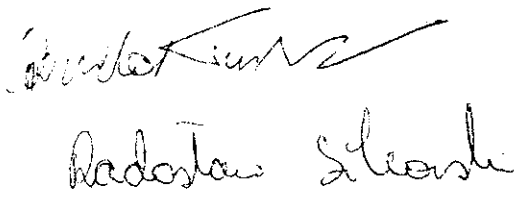

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

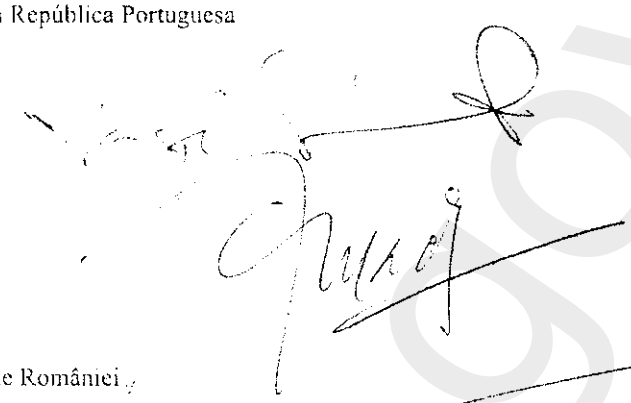

www.isap.sejm.gov.pl

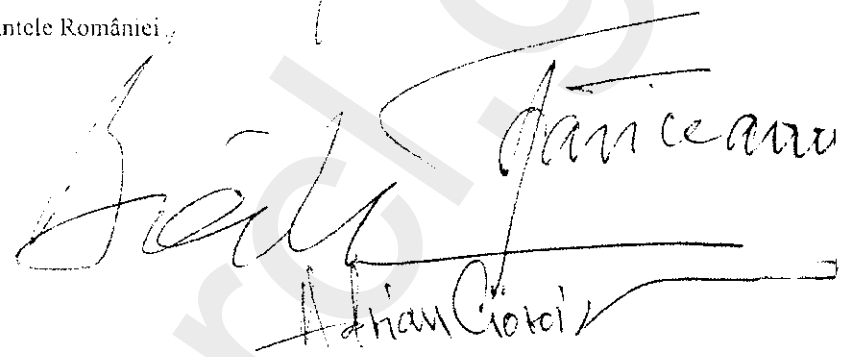
Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

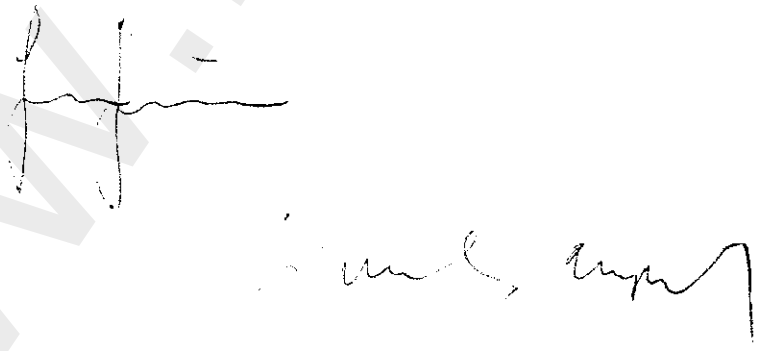
Pelo Presidente da República Portuguesa

Pentru Preşedintele României

Za predsednika Republike Slovenije

www.rcl.gov.pl

Za prezidenta Slovenskej republiky

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

För Konungariket Sveriges regering

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

www.rcl.gov.pl

PROTOKOŁY

A. PROTOKOŁY DO DOŁĄCZENIA DO TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ, TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ I, W STOSOWNYM PRZYPADKU, DO TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ

PROTOKÓŁ W SPRAWIE ROLI PARLAMENTÓW NARODOWYCH W UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYPOMINAJĄC, że sposób, w jaki parlamenty narodowe sprawują kontrolę nad swoimi rządami w odniesieniu do działań Unii Europejskiej, należy do organizacji i praktyki konstytucyjnej każdego Państwa Członkowskiego,

PRAGNĄC zachęcić parlamenty narodowe do bardziej aktywnego udziału w działaniach Unii Europejskiej i zwiększyć możliwość wyrażania przez nie ich punktu widzenia w sprawie projektów aktów prawodawczych Unii Europejskiej, a także w innych kwestiach, które mogą stanowić dla nich przedmiot szczególnego zainteresowania,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

TYTUŁ I

INFORMACJE DLA PARLAMENTÓW NARODOWYCH

ARTYKUŁ 1

Dokumenty konsultacyjne Komisji (zielone księgi, białe księgi i komunikaty) są przekazywane, po ich opublikowaniu, parlamentom narodowym bezpośrednio przez Komisję. Komisja przekazuje również parlamentom narodowym roczny program prac legislacyjnych oraz wszelkie inne dokumenty dotyczące planowania legislacyjnego lub strategii politycznej równocześnie z ich przekazaniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 2

Projekty aktów prawodawczych kierowane do Parlamentu Europejskiego i do Rady są przekazywane parlamentom narodowym.

Do celów niniejszego Protokołu przez „projekty aktów prawodawczych" rozumie się wnioski Komisji, inicjatywy grupy Państw Członkowskich, inicjatywy Parlamentu Europejskiego, wnioski Trybunału Sprawiedliwości, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego i wnioski Europejskiego Banku Inwestycyjnego mające na celu przyjęcie aktu prawodawczego.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od Komisji są przekazywane parlamentom narodowym bezpośrednio przez Komisję równocześnie z ich przekazaniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od Parlamentu Europejskiego są przekazywane parlamentom narodowym bezpośrednio przez Parlament Europejski.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od grupy Państw Członkowskich, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego są przekazywane parlamentom narodowym przez Radę.

ARTYKUŁ 3

Parlamenty narodowe mogą przesyłać przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji uzasadnioną opinię na temat zgodności projektu aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości, zgodnie z procedurą przewidzianą w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od grupy Państw Członkowskich, przewodniczący Rady przekazuje uzasadnione opinię lub opinie rządom tych Państw Członkowskich.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przewodniczący Rady przekazuje uzasadnione opinię lub opinie danej instytucji lub organowi.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 4

Termin między przekazaniem parlamentom narodowym projektu aktu prawodawczego w językach urzędowych Unii a datą jego wpisania do wstępnego porządku obrad Rady w celu jego przyjęcia lub przyjęcia stanowiska w ramach procedury prawodawczej wynosi osiem tygodni. W pilnych przypadkach możliwe są wyjątki, które zostają uzasadnione w akcie lub w stanowisku Rady. Z wyjątkiem przypadków pilnych, które zostały należycie uzasadnione, w ciągu tych ośmiu tygodni nie zawiera się żadnego porozumienia w sprawie projektu aktu prawodawczego. Z wyjątkiem przypadków pilnych, które zostały należycie uzasadnione, termin między wpisaniem projektu aktu prawodawczego do wstępnego porządku obrad Rady a przyjęciem stanowiska wynosi dziesięć dni.

ARTYKUŁ 5

Porządki obrad i wyniki posiedzeń Rady, w tym protokoły posiedzeń Rady rozpatrującej projekty aktów prawodawczych, są przekazywane bezpośrednio parlamentom narodowym, równocześnie z ich przekazaniem rządom Państw Członkowskich.

ARTYKUŁ 6

Jeżeli Rada Europejska zamierza powołać się na artykuł 48 ustęp 7 akapit pierwszy lub drugi Traktatu o Unii Europejskiej, parlamenty narodowe są informowane o tej inicjatywie Rady Europejskiej co najmniej sześć miesięcy przed przyjęciem jakiejkolwiek decyzji.

ARTYKUŁ 7

Trybunał Obrachunkowy przekazuje swoje sprawozdanie roczne parlamentom narodowym w celach informacyjnych, równocześnie z przekazaniem go Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

ARTYKUŁ 8

Jeżeli krajowy system parlamentarny nie jest jednoizbowy, artykuły 1–7 stosuje się do izb tworzących parlament narodowy.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ II

WSPÓŁPRACA MIĘDZYPARLAMENTARNA

ARTYKUŁ 9

Parlament Europejski i parlamenty narodowe wspólnie określają sposób organizacji i wspierania skutecznej i systematycznej współpracy międzyparlamentarnej w ramach Unii.

ARTYKUŁ 10

Konferencja organów parlamentarnych wyspecjalizowanych w sprawach Unii może przedkładać wszelkie uwagi, które uzna za właściwe, pod rozwagę Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Konferencja ta wspiera ponadto wymianę informacji i najlepszych praktyk między parlamentami narodowymi a Parlamentem Europejskim, w tym między ich wyspecjalizowanymi komisjami. Może także organizować konferencje międzyparlamentarne na wybrane tematy, w szczególności w celu omówienia zagadnień wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Uwagi przedłożone przez konferencję nie wiążą parlamentów narodowych ani nie przesądzają ich stanowiska.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STOSOWANIA
ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC zapewnić podejmowanie decyzji na poziomie możliwie najbliższym obywatelom Unii,

ZDECYDOWANE określić warunki stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności określonych w artykule 3b Traktatu o Unii Europejskiej oraz ustanowić system kontroli stosowania tych zasad,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Każda instytucja stale czuwa nad poszanowaniem zasad pomocniczości i proporcjonalności, określonych w artykule 3b Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 2

Przed zgłoszeniem wniosku dotyczącego aktu prawodawczego Komisja prowadzi szerokie konsultacje. Konsultacje te, w stosownym przypadku, powinny uwzględniać wymiar regionalny i lokalny przewidywanych działań. W szczególnie pilnych przypadkach Komisja nie prowadzi konsultacji. W swoim wniosku uzasadnia taką decyzję.

ARTYKUŁ 3

Do celów niniejszego Protokołu, przez „projekty aktów prawodawczych" rozumie się wnioski Komisji, inicjatywy grupy Państw Członkowskich, inicjatywy Parlamentu Europejskiego, wnioski Trybunału Sprawiedliwości, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego i wnioski Europejskiego Banku Inwestycyjnego mające na celu przyjęcie aktu prawodawczego.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTYKUŁ 4

Komisja przekazuje parlamentom narodowym swoje projekty i swoje zmienione projekty aktów prawodawczych równocześnie z ich przekazaniem prawodawcy Unii.

Parlament Europejski przekazuje parlamentom narodowym swoje projekty i swoje zmienione projekty aktów prawodawczych.

Rada przekazuje parlamentom narodowym projekty i zmienione projekty aktów prawodawczych pochodzących od grupy Państw Członkowskich, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Rezolucje legislacyjne Parlamentu Europejskiego oraz stanowiska Rady są, po ich przyjęciu, przekazywane przez te instytucje parlamentom narodowym.

ARTYKUŁ 5

Projekty aktów prawodawczych są uzasadniane w odniesieniu do zasad pomocniczości i proporcjonalności. Każdy projekt aktu prawodawczego powinien zawierać szczegółowe stwierdzenie umożliwiające ocenę zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Takie stwierdzenie powinno zawierać dane umożliwiające ocenę skutków finansowych danego projektu aktu oraz, w przypadku dyrektywy, jej skutków dla regulacji wprowadzanych przez Państwa Członkowskie, w tym, w stosownym przypadku, dla prawodawstwa regionalnego. Podstawy stwierdzenia, że cel Unii może zostać lepiej osiągnięty na poziomie Unii, są uzasadniane na podstawie wskaźników jakościowych, a tam gdzie to możliwe, ilościowych. Projekty aktów prawodawczych biorą pod uwagę konieczność zminimalizowania wszelkich obciążeń finansowych lub administracyjnych nakładanych na Unię, rządy krajowe, władze regionalne lub lokalne, podmioty gospodarcze i obywateli oraz to, by takie obciążenia były współmierne do zamierzonego celu.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTYKUŁ 6

Każdy parlament narodowy lub każda izba parlamentu narodowego może, w terminie ośmiu tygodni od daty przekazania projektu aktu prawodawczego w językach urzędowych Unii, przesłać przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji uzasadnioną opinię zawierającą powody, dla których uznaje, że dany projekt nie jest zgodny z zasadą pomocniczości. Do parlamentu narodowego lub izby parlamentu narodowego należy konsultowanie się, w stosownym przypadku, z parlamentami regionalnymi mającymi kompetencje prawodawcze.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od grupy Państw Członkowskich, przewodniczący Rady przekazuje opinię rządom tych Państw Członkowskich.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przewodniczący Rady przekazuje opinię danej instytucji lub organowi.

ARTYKUŁ 7

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja oraz, w stosownym przypadku, grupa Państw Członkowskich, Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Bank Centralny lub Europejski Bank Inwestycyjny, jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od nich, uwzględniają uzasadnione opinie wydane przez parlamenty narodowe lub izbę parlamentu narodowego.

Każdy parlament narodowy dysponuje dwoma głosami rozdzielonymi w zależności od krajowego systemu parlamentarnego. W dwuizbowym krajowym systemie parlamentarnym każda z izb dysponuje jednym głosem.

2. W przypadku gdy uzasadnione opinie o niezgodności projektu aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości stanowią co najmniej jedną trzecią głosów przyznanych parlamentom narodowym zgodnie z ustępem 1 akapit drugi, projekt zostaje poddany ponownej analizie. Próg ten wynosi jedną czwartą w przypadku projektu aktu prawodawczego dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przedłożonego na podstawie artykułu 61i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Po ponownej analizie, Komisja lub, w stosownym przypadku, grupa Państw Członkowskich, Parlament Europejski, Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Bank Centralny lub Europejski Bank Inwestycyjny, jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od nich, mogą postanowić o podtrzymaniu, zmianie lub wycofaniu projektu. Decyzja ta musi być uzasadniona.

www.sejm.gov.pl

3. Ponadto, jeżeli w ramach zwykłej procedury prawodawczej uzasadnione opinie o niezgodności wniosku dotyczącego aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości stanowią co najmniej zwykłą większość głosów przyznanych parlamentom narodowym zgodnie z ustępem 1 akapit drugi, wniosek zostaje poddany ponownej analizie. Po ponownej analizie Komisja może postanowić o podtrzymaniu, zmianie lub wycofaniu wniosku.

Jeżeli Komisja postanowi podtrzymać wniosek, powinna przedstawić uzasadnioną opinię określającą przyczyny, dla których uważa, że wniosek ten jest zgodny z zasadą pomocniczości. Wspomniana uzasadniona opinia, a także uzasadnione opinie parlamentów narodowych, powinny zostać przekazane prawodawcy Unii w celu ich wzięcia pod uwagę w ramach procedury prawodawczej:

a) przed zakończeniem pierwszego czytania prawodawca (Parlament Europejski i Rada) rozważa zgodność wniosku prawodawczego z zasadą pomocniczości, biorąc w szczególności pod uwagę powody podane i podzielane przez większość parlamentów narodowych, jak również uzasadnioną opinię Komisji;

b) jeżeli większością głosów wynoszącą 55% członków Rady lub większością głosów oddanych w Parlamencie Europejskim prawodawca stwierdzi, że jego zdaniem wniosek nie jest zgodny z zasadą pomocniczości, wniosek prawodawczy nie będzie dalej analizowany.

ARTYKUŁ 8

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w zakresie skarg w sprawie naruszenia przez akt prawodawczy zasady pomocniczości wniesionych przez Państwo Członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w artykule 230 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub przekazanych przez nie zgodnie z jego porządkiem prawnym w imieniu jego parlamentu narodowego lub izby tego parlamentu.

Zgodnie z zasadami określonymi w tym samym artykule skargi takie mogą być również wnoszone przez Komitet Regionów w odniesieniu do aktów prawodawczych, do których przyjęcia Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wymaga jego konsultacji.

ARTYKUŁ 9

Komisja przedkłada co roku Radzie Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i parlamentom narodowym sprawozdanie w sprawie stosowania artykułu 3b Traktatu o Unii Europejskiej. To sprawozdanie roczne jest również przekazywane Komitetowi Ekonomiczno–Społecznemu i Komitetowi Regionów.

www.isap.sejm.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE EUROGRUPY

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC sprzyjać warunkom silniejszego wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej i w tym celu pragnąc rozwijać coraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych w strefie euro,

ŚWIADOME konieczności ustanowienia postanowień szczególnych w celu pogłębienia dialogu między Państwami Członkowskimi, których walutą jest euro, w oczekiwaniu na moment, w którym euro stanie się walutą wszystkich Państw Członkowskich Unii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Ministrowie Państw Członkowskich, których walutą jest euro, zbierają się na nieformalnych spotkaniach. Spotkania te odbywają się, w miarę potrzeby, w celu omówienia spraw związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie na nich ciążą w związku z jedną walutą. Komisja bierze udział w tych spotkaniach. Europejski Bank Centralny jest zapraszany do udziału w tych spotkaniach, które są przygotowywane przez przedstawicieli ministrów do spraw finansów Państw Członkowskich, których walutą jest euro, oraz przez przedstawicieli Komisji.

ARTYKUŁ 2

Ministrowie Państw Członkowskich, których walutą jest euro, wybierają przewodniczącego na okres dwóch i pół roku większością głosów tych Państw Członkowskich.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STAŁEJ WSPÓŁPRACY STRUKTURALNEJ USTANOWIONEJ NA MOCY ARTYKUŁU 28a TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWZGLĘDNIAJĄC artykuł 28a ustęp 6 i artykuł 28e Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYPOMINAJĄC, że Unia prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, której podstawę stanowi osiąganie coraz większego stopnia zbieżności działań Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony stanowi integralną część wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa; że zapewnia Unii zdolność operacyjną, opartą na środkach cywilnych i wojskowych; że Unia może korzystać z tych środków w przeprowadzanych poza Unią misjach, o których mowa w artykule 28b Traktatu o Unii Europejskiej, które mają na celu utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i wzmacnianie międzynarodowego bezpieczeństwa, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych; że zadania te powinny być wykonywane z wykorzystaniem zdolności wojskowych zapewnianych przez Państwa Członkowskie zgodnie z zasadą „jednolitego zasobu sił",

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii nie ma wpływu na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii szanuje wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania tych Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, która nadal stanowi podstawę zbiorowej obrony jej członków oraz jest zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony przyjętą w ramach tej organizacji,

PRZEKONANE, że bardziej zdecydowana rola Unii w kwestiach bezpieczeństwa i obrony przyczyni się do ożywienia odnowionego Sojuszu Atlantyckiego, zgodnie z uzgodnieniami „Berlin Plus",

ZDECYDOWANE zapewnić Unii zdolność pełnego wypełniania jej obowiązków w ramach wspólnoty międzynarodowej,

www.isap.sejm.gov.pl

UZNAJĄC, że Organizacja Narodów Zjednoczonych może zażądać pomocy Unii przy wykonywaniu misji podejmowanych w przypadkach nadzwyczajnych na mocy rozdziałów VI i VII Karty Narodów Zjednoczonych,

UZNAJĄC, że wzmocnienie polityki bezpieczeństwa i obrony będzie wymagało ze strony Państw Członkowskich wysiłków w zakresie zdolności,

ŚWIADOME, że rozpoczęcie nowego etapu w rozwoju europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony pociąga za sobą zdecydowane zaangażowanie zainteresowanych Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC znaczenie, jakie ma pełne zaangażowanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w prace związane ze stałą współpracą strukturalną,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Stała współpraca strukturalna, o której mowa w artykule 28a ustęp 6 Traktatu o Unii Europejskiej jest dostępna dla każdego Państwa Członkowskiego, które, z dniem wejścia w życie Traktatu z Lizbony, zobowiązuje się:

a) przystąpić do intensywniejszego zwiększania swoich zdolności obronnych, poprzez rozwój swoich wkładów krajowych i udział, w stosownym przypadku, w siłach wielonarodowych, w głównych europejskich programach wyposażenia wojskowego oraz w działalności Agencji do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (zwanej dalej „Europejską Agencją Obrony"), oraz

b) posiadać możliwość zapewnienia, najpóźniej do 2010 roku, na poziomie krajowym albo jako część wielonarodowych sił zbrojnych, wyspecjalizowanych jednostek zbrojnych przeznaczonych do udziału w planowanych misjach, których strukturę określono na poziomie planu taktycznego jako zgrupowanie taktyczne wraz z elementami wsparcia, w tym transportem i logistyką, zdolnych do podjęcia misji, o których mowa w artykule 28b Traktatu o Unii Europejskiej, w terminie od 5 do 30 dni, w szczególności w odpowiedzi na żądanie Organizacji Narodów Zjednoczonych i które mogą prowadzić operacje w początkowym okresie przez 30 dni, z możliwością przedłużenia tego okresu do co najmniej 120 dni.

ARTYKUŁ 2

Do osiągnięcia celów, o których mowa w artykule 1, Państwa Członkowskie uczestniczące w stałej współpracy strukturalnej zobowiązują się:

a) współpracować, od wejścia w życie Traktatu z Lizbony, aby osiągnąć uzgodnione cele dotyczące poziomu wydatków inwestycyjnych w zakresie wyposażenia obronnego oraz regularnie poddawać te cele przeglądowi w świetle stanu bezpieczeństwa i międzynarodowych zobowiązań Unii;

b) zbliżyć, w miarę możliwości, swoje systemy obronne, zwłaszcza poprzez zharmonizowanie identyfikacji potrzeb wojskowych, poprzez łączenie i, w stosownym przypadku, poprzez specjalizację ich środków i zdolności obronnych, jak również poprzez zachęcanie do współpracy w dziedzinie szkolenia i logistyki;

c) podjąć konkretne środki w celu zwiększenia dyspozycyjności, interoperacyjności, elastyczności oraz zdolności do rozmieszczania sił, zwłaszcza poprzez określenie wspólnych celów w zakresie użycia sił, w tym poprzez możliwości ponownego przeanalizowania krajowych procedur decyzyjnych;

d) współpracować w celu zapewnienia podjęcia niezbędnych środków, aby uzupełnić, w tym w ramach podejścia wielonarodowego i bez uszczerbku dla zobowiązań tych Państw Członkowskich w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, braki stwierdzone w ramach „Mechanizmu Rozwoju Zdolności Obronnych";

e) uczestniczyć, w stosownym przypadku, w rozwoju głównych wspólnych lub europejskich programów wyposażenia w ramach Europejskiej Agencji Obrony.

ARTYKUŁ 3

Europejska Agencja Obrony przyczynia się do regularnej oceny wkładu uczestniczących Państw Członkowskich w zakresie zdolności, w szczególności wkładu zapewnianego zgodnie z kryteriami, które zostaną ustanowione między innymi na podstawie artykułu 2, oraz składa sprawozdanie z tej oceny co najmniej raz do roku. Ocena może służyć za podstawę zaleceń oraz decyzji Rady przyjmowanych zgodnie z artykułem 28e Traktatu o Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ DOTYCZĄCY ARTYKUŁU 6 USTĘP 2 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA UNII DO EUROPEJSKIEJ KONWENCJI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Umowa dotycząca przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „Konwencją Europejską"), przewidzianego w artykule 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, musi odzwierciedlać konieczność zachowania szczególnych cech Unii i prawa Unii, zwłaszcza w odniesieniu do:

a) szczególnych warunków ewentualnego udziału Unii w organach kontrolnych Konwencji Europejskiej;

b) mechanizmów niezbędnych do zapewnienia, aby skargi państw nieczłonkowskich i skargi indywidualne były kierowane prawidłowo przeciwko Państwom Członkowskim lub Unii, w zależności od danego przypadku.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 2

Umowa, o której mowa w artykule 1, zagwarantuje, że przystąpienie nie ma wpływu na kompetencje Unii ani uprawnienia jej instytucji.

Zagwarantuje, że żadne jej postanowienia nie mają wpływu na szczególną sytuację Państw Członkowskich w odniesieniu do Konwencji Europejskiej, w szczególności protokołów do niej, środków podjętych przez Państwa Członkowskie w drodze odstępstwa od Konwencji Europejskiej zgodnie z jej artykułem 15 i zastrzeżeń do Konwencji Europejskiej dokonanych przez Państwa Członkowskie zgodnie z jej artykułem 57.

ARTYKUŁ 3

Postanowienia umowy, o której mowa w artykule 1, nie mogą mieć wpływu na artykuł 292 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE RYNKU WEWNĘTRZNEGO I KONKURENCJI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZNAJĄC, że rynek wewnętrzny zdefiniowany w artykule 2 Traktatu o Unii Europejskiej obejmuje system zapewniający niezakłóconą konkurencję,

UZGODNIŁY, że

w tym celu Unia podejmuje w razie konieczności środki na mocy postanowień Traktatów, w tym artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niniejszy Protokół zostaje dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STOSOWANIA KARTY PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI I ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że w artykule 6 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta ma być stosowana w ścisłej zgodności z postanowieniami wspomnianego wyżej artykułu 6 i tytułu VII samej Karty,

MAJĄC NA UWADZE, że wspomniany artykuł 6 stanowi, że Karta jest stosowana i interpretowana przez sądy Polski i Zjednoczonego Królestwa w ścisłej zgodności z wyjaśnieniami, o których mowa w tym artykule,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta zawiera zarówno prawa, jak i zasady,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta zawiera zarówno postanowienia o charakterze obywatelskim i politycznym, jak i postanowienia o charakterze gospodarczym i społecznym,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta potwierdza prawa, wolności i zasady uznawane w Unii oraz sprawia, że są one bardziej widoczne, nie tworzy jednak nowych praw ani zasad,

PRZYPOMINAJĄC zobowiązania Polski i Zjednoczonego Królestwa wynikające z Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również ogólnie pojętego prawodawstwa Unii,

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI pragnienie Polski i Zjednoczonego Królestwa sprecyzowania pewnych aspektów stosowania Karty,

PRAGNĄC zatem sprecyzować stosowanie Karty w stosunku do przepisów prawnych i działań administracyjnych Polski i Zjednoczonego Królestwa oraz możliwość rozpoznawania na podstawie postanowień Karty spraw na drodze sądowej w Polsce i Zjednoczonym Królestwie,

POTWIERDZAJĄC, że zawarte w niniejszym Protokole odniesienia do wprowadzania w życie poszczególnych postanowień Karty pozostają ściśle bez uszczerbku dla wprowadzania w życie innych postanowień Karty,

www.rcl.gov.pl

POTWIERDZAJĄC, że niniejszy Protokół pozostaje bez uszczerbku dla stosowania Karty w stosunku do innych Państw Członkowskich,

POTWIERDZAJĄC, że niniejszy Protokół pozostaje bez uszczerbku dla innych zobowiązań Polski i Zjednoczonego Królestwa wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz ogólnie pojętego prawodawstwa Unii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

1. Karta nie rozszerza zdolności Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ani żadnego sądu lub trybunału Polski lub Zjednoczonego Królestwa do uznania, że przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne, praktyki lub działania administracyjne Polski lub Zjednoczonego Królestwa są niezgodne z podstawowymi prawami, wolnościami i zasadami, które są w niej potwierdzone.

2. W szczególności i w celu uniknięcia wszelkich wątpliwości nic, co zawarte jest w tytule IV Karty nie tworzy praw, które mogą być dochodzone na drodze sądowej, mających zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa, z wyjątkiem przypadków gdy Polska lub Zjednoczone Królestwo przewidziały takie prawa w swoim prawie krajowym.

ARTYKUŁ 2

Jeżeli dane postanowienie Karty odnosi się do ustawodawstw i praktyk krajowych, ma ono zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa wyłącznie w zakresie, w jakim prawa i zasady zawarte w tym postanowieniu są uznane przez ustawodawstwo lub praktyki Polski lub Zjednoczonego Królestwa.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE WYKONYWANIA KOMPETENCJI DZIELONYCH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ

W odniesieniu do artykułu 2a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącego kompetencji dzielonych, jeżeli Unia prowadzi działania w pewnej dziedzinie, zakres wykonywania tych kompetencji obejmuje wyłącznie elementy regulowane przedmiotowym aktem Unii, w związku z czym nie obejmuje całej dziedziny.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE USŁUG ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC podkreślić wagę usług świadczonych w interesie ogólnym,

UZGODNIŁY następujące postanowienia wyjaśniające, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Wspólne wartości Unii w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu artykułu 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej obejmują w szczególności:

- zasadniczą rolę i szeroki zakres uprawnień dyskrecjonalnych organów krajowych, regionalnych i lokalnych w zakresie świadczenia, zlecania i organizowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w sposób możliwie najbardziej odpowiadający potrzebom odbiorców,

- różnorodność usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz różnice w potrzebach i preferencjach odbiorców mogące wynikać z odmiennej sytuacji geograficznej, społecznej lub kulturowej,

- wysoki poziom jakości, bezpieczeństwa i przystępności cenowej, równe traktowanie oraz propagowanie powszechnego dostępu i praw odbiorców.

ARTYKUŁ 2

Postanowienia Traktatów nie naruszają kompetencji Państw Członkowskich w zakresie świadczenia, zlecania i organizowania usług niemających charakteru gospodarczego świadczonych w interesie ogólnym.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ

W SPRAWIE DECYZJI RADY ODNOSZĄCEJ SIĘ DO WYKONANIA ARTYKUŁU 9C USTĘP 4 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ I ARTYKUŁU 205 USTĘP 2 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE MIĘDZY 1 LISTOPADA 2014 ROKU A 31 MARCA 2017 ROKU I OD 1 KWIETNIA 2017 ROKU

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE zasadnicze znaczenie, jakie miała zgoda na decyzję Rady odnoszącą się do wykonania artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w okresie między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku i od 1 kwietnia 2017 roku (zwaną dalej „decyzją") przy okazji zatwierdzenia Traktatu z Lizbony,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ

Zanim Rada przeanalizuje jakikolwiek projekt, który miałby na celu zmianę lub uchylenie przedmiotowej decyzji lub któregokolwiek z jej przepisów albo który miałby na celu pośrednią zmianę zakresu zastosowania lub znaczenia tej decyzji przez zmianę innego aktu prawnego Unii, Rada Europejska przeprowadzi wstępną dyskusję na temat takiego projektu, stanowiąc w drodze konsensusu, zgodnie z artykułem 9b ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE POSTANOWIEŃ PRZEJŚCIOWYCH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że w celu umożliwienia przejścia od postanowień instytucjonalnych Traktatów mających zastosowanie przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony do postanowień przewidzianych we wspomnianym Traktacie należy ustanowić postanowienia przejściowe,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ARTYKUŁ 1

W niniejszym Protokole wyraz „Traktaty" oznacza Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

TYTUŁ I
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

ARTYKUŁ 2

W stosownym czasie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2009 roku, Rada Europejska przyjmuje decyzję ustalającą skład Parlamentu Europejskiego, zgodnie z artykułem 9a ustęp 2 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

Do końca kadencji 2004–2009 skład i liczba członków Parlamentu Europejskiego pozostają takie same jak te obowiązujące w chwili wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ II
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WIĘKSZOŚCI KWALIFIKOWANEJ

ARTYKUŁ 3

1. Zgodnie z artykułem 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej postanowienia tego ustępu i postanowienia artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczące definicji większości kwalifikowanej w Radzie Europejskiej i w Radzie, stają się skuteczne 1 listopada 2014 roku.

2. Między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku, jeżeli przyjęcie uchwały wymaga większości kwalifikowanej, członek Rady może zażądać, by uchwała ta została przyjęta większością kwalifikowaną określoną w ustępie 3. W takim przypadku stosuje się ustępy 3 i 4.

3. Bez uszczerbku dla artykułu 201a ustęp 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do 31 października 2014 roku obowiązują następujące postanowienia:

Jeżeli przyjęcie uchwały przez Radę Europejską i Radę wymaga większości kwalifikowanej, głosy członków ważone są następująco:

Belgia	12
Bułgaria	10
Republika Czeska	12
Dania	7
Niemcy	29
Estonia	4
Irlandia	7
Grecja	12
Hiszpania	27
Francja	29
Włochy	29
Cypr	4
Łotwa	4
Litwa	7
Luksemburg	4
Węgry	12
Malta	3

www.rcl.gov.pl

Niderlandy	13
Austria	10
Polska	27
Portugalia	12
Rumunia	14
Słowenia	4
Słowacja	7
Finlandia	7
Szwecja	10
Zjednoczone Królestwo	29

Jeżeli na mocy Traktatów uchwały powinny zostać przyjęte na wniosek Komisji, wymagają one do ich przyjęcia co najmniej 255 głosów „za", oddanych przez większość członków. W innych przypadkach uchwały wymagają do ich przyjęcia co najmniej 255 głosów „za", oddanych przez co najmniej dwie trzecie członków.

Jeżeli akt ma zostać przyjęty przez Radę Europejską lub Radę większością kwalifikowaną, członek Rady Europejskiej lub Rady może zażądać sprawdzenia, czy Państwa Członkowskie stanowiące tę większość kwalifikowaną reprezentują co najmniej 62% ogółu ludności Unii. Jeżeli okaże się, że warunek ten nie został spełniony, dany akt nie zostaje przyjęty.

4. Do 31 października 2014 roku, w przypadku gdy w zastosowaniu Traktatów nie wszyscy członkowie Rady biorą udział w głosowaniu, czyli w przypadkach gdy zastosowanie ma większość kwalifikowana określona zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych i taki sam udział liczby członków Rady oraz, w stosownym przypadku, taki sam udział procentowy ludności danych Państw Członkowskich, jak te ustalone w ustępie 3 niniejszego artykułu.

TYTUŁ III
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SKŁADÓW RADY

ARTYKUŁ 4

Do wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 9 C ustęp 6 akapit pierwszy Traktatu o Unii Europejskiej, Rada może zbierać się w składach określonych w akapitach drugim i trzecim tego ustępu oraz w innych składach, których wykaz został ustanowiony w decyzji Rady do Spraw Ogólnych, stanowiącej zwykłą większością głosów.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ IV
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE KOMISJI, W TYM WYSOKIEGO PRZEDSTAWICIELA UNII DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

ARTYKUŁ 5

Członkowie Komisji pełniący swoje funkcje w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony pełnią te funkcje do końca kadencji. Jednakże w dniu mianowania wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, kadencja członka mającego tą samą przynależność państwową co wysoki przedstawiciel kończy się.

TYTUŁ V
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SEKRETARZA GENERALNEGO RADY, WYSOKIEGO PRZEDSTAWICIELA DO SPRAW WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ZASTĘPCY SEKRETARZA GENERALNEGO RADY

ARTYKUŁ 6

Kadencja sekretarza generalnego Rady, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zastępcy sekretarza generalnego Rady kończy się w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony. Rada mianuje sekretarza generalnego zgodnie z artykułem 207 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ VI
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ORGANÓW DORADCZYCH

ARTYKUŁ 7

Do czasu wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, miejsca członków w Komitecie Ekonomiczno-Społecznym rozdzielone są w następujący sposób:

Belgia	12	Luksemburg	6
Bułgaria	12	Węgry	12
Republika Czeska	12	Malta	5
Dania	9	Niderlandy	12
Niemcy	24	Austria	12
Estonia	7	Polska	21
Irlandia	9	Portugalia	12
Grecja	12	Rumunia	15
Hiszpania	21	Słowenia	7
Francja	24	Słowacja	9
Włochy	24	Finlandia	9
Cypr	6	Szwecja	12
Łotwa	7	Zjednoczone Królestwo	24
Litwa	9		

ARTYKUŁ 8

Do czasu wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 263 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, miejsca członków w Komitecie Regionów rozdzielone są w następujący sposób:

Belgia	12	Luksemburg	6
Bułgaria	12	Węgry	12
Republika Czeska	12	Malta	5
Dania	9	Niderlandy	12
Niemcy	24	Austria	12
Estonia	7	Polska	21
Irlandia	9	Portugalia	12
Grecja	12	Rumunia	15
Hiszpania	21	Słowenia	7
Francja	24	Słowacja	9
Włochy	24	Finlandia	9
Cypr	6	Szwecja	12
Łotwa	7	Zjednoczone Królestwo	24
Litwa	9		

www.isap.gov.pl

TYTUŁ VII
POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE AKTÓW PRZYJĘTYCH NA PODSTAWIE TYTUŁU V I VI TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE TRAKTATU Z LIZBONY

ARTYKUŁ 9

Skutki prawne aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przyjętych na podstawie Traktatu o Unii Europejskiej przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony zostają utrzymane do czasu uchylenia, unieważnienia lub zmiany tych aktów w zastosowaniu Traktatów. To samo dotyczy konwencji zawartych między Państwami Członkowskimi na podstawie Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 10

1. Jako środek przejściowy i w odniesieniu do aktów prawnych Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych, które zostały przyjęte przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony, w dniu wejścia w życie tego Traktatu instytucje dysponują następującymi uprawnieniami: uprawnienia przyznane Komisji na mocy artykułu 226 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie mają zastosowania, a uprawnienia przyznane Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej na mocy tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej – w wersji tego Traktatu obowiązującej przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony – pozostają niezmienione, także w przypadku gdy zostały one uznane zgodnie z artykułem 35 ustęp 2 wspomnianego Traktatu o Unii Europejskiej.

2. Zmiana aktu prawnego, o którym mowa w ustępie 1, pociąga za sobą stosowanie – w odniesieniu do tego zmienionego aktu prawnego i względem Państw Członkowskich, do których taki zmieniony akt ma zastosowanie – uprawnień instytucji wspomniane w tym ustępie zgodnie z Traktatami.

3. W każdym przypadku środek przejściowy, o którym mowa w ustępie 1, przestaje obowiązywać pięć lat po dacie wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

4. Nie później niż sześć miesięcy przed upływem okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 3, Zjednoczone Królestwo może notyfikować Radzie, że w odniesieniu do aktów prawnych, o których mowa w ustępie 1, nie uznaje uprawnień instytucji wspomnianych w ustępie 1, którymi dysponują one zgodnie z Traktatami. W przypadku gdy Zjednoczone Królestwo dokona takiej notyfikacji, wszystkie akty prawne, o których mowa w ustępie 1, przestają obowiązywać to państwo od dnia upływu okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 3. Niniejszy akapit nie stosuje się do zmienionych aktów prawnych, które mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z ustępem 2.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, określa niezbędne wynikające ustalenia oraz niezbędne ustalenia przejściowe. Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjmowaniu tej decyzji. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może także przyjąć decyzję stanowiącą, że Zjednoczone Królestwo poniesie ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

5. Zjednoczone Królestwo może w późniejszym czasie w każdej chwili notyfikować Radzie chęć uczestnictwa w aktach prawnych, które przestały mieć do niego zastosowanie zgodnie z ustępem 4 akapit pierwszy. W takim przypadku stosuje się odpowiednie postanowienia Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej lub Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w zależności od przypadku. W odniesieniu do tych aktów prawnych instytucje dysponują uprawnieniami określonymi w Traktatach. Działając na mocy stosownych protokołów instytucje Unii i Zjednoczone Królestwo dążą do zapewnienia możliwie najszerszego ponownego uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa w dorobku prawnym Unii dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, unikając przy tym poważnych zakłóceń w praktycznym funkcjonowaniu różnych części tego dorobku i przy poszanowaniu ich spójności.

www.rcl.gov.pl

B. PROTOKOŁY DO DOŁĄCZENIA DO TRAKTATU Z LIZBONY

PROTOKÓŁ NR 1
ZMIENIAJĄCY PROTOKOŁY DOŁĄCZONE DO TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ, TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ LUB TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC zmienić protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w celu dostosowania ich do nowych zasad ustanowionych w Traktacie z Lizbony,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu z Lizbony:

ARTYKUŁ 1

1) Protokoły obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej zostają zmienione zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

A. ZMIANY HORYZONTALNE

2) Zmiany horyzontalne przewidziane w artykule 2 punkt 2 Traktatu z Lizbony stosuje się do protokołów, o których mowa w niniejszym artykule, z wyjątkiem liter d), e) oraz j).

www.rcl.gov.pl

3) W protokołach, o których mowa w punkcie 1 niniejszego artykułu, wprowadza się następujące zmiany:

a) ostatni akapit preambuły tych protokołów, w którym jest mowa o Traktacie lub Traktatach, do których dany protokół jest dołączony, zastępuje się zdaniem „UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej". Niniejszy akapit nie stosuje się do Protokołu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej ani do Protokołu w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich.

Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów, jednostek organizacyjnych i służb Unii Europejskiej, Protokół w sprawie artykułu 40.3.3 Konstytucji Irlandii oraz Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej zostają również dołączone do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;

b) wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Wspólnoty" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Unia" czemu towarzyszy w odpowiednich przypadkach stosowne gramatyczne dostosowanie danego zdania.

4) W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Traktat" i „niniejszy Traktat" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Traktaty", a odesłanie do Traktatu o Unii Europejskiej lub Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatów:

a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

- artykuł 1 (w tym odesłania do Traktatu UE i Traktatu WE);

www.rcl.gov.pl

b) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- artykuł 1.1 nowy akapit drugi,
- artykuł 12.1 akapit pierwszy,
- artykuł 14.1 (druga wzmianka: „niniejszym Traktatem"),
- artykuł 14.2 akapit drugi,
- artykuł 34.1 tiret drugie,
- artykuł 35.1;

c) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:

- artykuł 3 zdanie drugie;

d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii:

- punkt 2 (który otrzymuje oznaczenie punkt 1) zdanie drugie;

e) Protokół włączający dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej:

- motyw szósty, który stał się motywem piątym,

- artykuł 1;

f) Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej:

- motyw szósty, który otrzymuje oznaczenie motyw siódmy;

www.rcl.gov.pl

g) Protokół w sprawie nabywania własności w Danii:

- postanowienie;

h) Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich:

- postanowienie;

i) Protokół w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali:

- artykuł 3.

5) W następujących protokołach i załącznikach wyrazy „niniejszego Traktatu" lub „Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej":

a) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- artykuł 3.1
- artykuł 4
- artykuł 6.3
- artykuł 7
- artykuł 9.1
- artykuł 10.1
- artykuł 11.1
- artykuł 14.1 (pierwsza wzmianka: „niniejszego Traktatu")
- artykuł 15.3
- artykuł 16 akapit pierwszy
- artykuł 21.1
- artykuł 25.2
- artykuł 27.2
- artykuł 34.1 zdanie wprowadzające
- artykuł 35.3
- artykuł 41.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 40.1, akapit pierwszy
- artykuł 42, który otrzymał oznaczenie artykuł 41
- artykuł 43.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 42.1
- artykuł 45.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 44.1
- artykuł 47.3, który otrzymał oznaczenie artykuł 46.3

www.rcl.gov.pl

b) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:

- artykuł 1 zdanie wprowadzające;

c) Protokół w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

- artykuł 1 zdanie pierwsze,

d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:

- punkt 6, który otrzymuje oznaczenie punkt 5, akapit drugi,
- punkt 9, który otrzymuje oznaczenie punkt 8, zdanie wprowadzające,
- punkt 10, który otrzymuje oznaczenie punkt 9, litera a) zdanie drugie,
- punkt 11, który otrzymuje oznaczenie punkt 10;

e) Protokół w sprawie spójności gospodarczej i społecznej

- motyw piętnasty, który stał się motywem jedenastym;

f) załączniki I i II:

- nagłówki obu załączników.

www.rcl.gov.pl

6) W następujących protokołach wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „wspomnianego Traktatu":

a) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- artykuł 3.2,
- artykuł 3.3,
- artykuł 9.2,
- artykuł 9.3,
- artykuł 11.2,
- artykuł 43.2, który otrzymuje oznaczenie artykuł 42.2,
- artykuł 43.3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 42.3,
- artykuł 44, który otrzymuje oznaczenie artykuł 43, akapit drugi;

b) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:

- artykuł 2 zdanie wprowadzające;

c) Protokół w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

- artykuł 2,
- artykuł 3,
- artykuł 4 zdanie pierwsze,
- artykuł 6;

d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:

- ustęp 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 6, akapit drugi,
- ustęp 10, który otrzymuje oznaczenie ustęp 9, litera c).

www.rcl.gov.pl

7) W następujących protokołach po wyrazach „Rada" i „Radę" dodaje się odpowiednią formę gramatyczną wyrazów „stanowiąca zwykłą większością":

a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

- artykuł 4 akapit drugi,
- artykuł 13 akapit drugi;

b) Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich:

- artykuł 7, który otrzymuje oznaczenie artykuł 6, akapit pierwszy zdanie pierwsze.

8) W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich", „Trybunał Sprawiedliwości" lub „Trybunał" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej":

a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

- artykuł 1,
- artykuł 3 akapit czwarty,
- załącznik artykuł 1;

b) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- artykuły 35.1, 35.2, 35.4, 35.5 i 35.6,
- artykuł 36.2;

www.isap.sejm.gov.pl

c) Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich oraz Europolu:

- artykuł litera d);

d) Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich:

- artykuł 12, który otrzymuje oznaczenie artykuł 11, litera a),
- artykuł 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, pierwsza wzmianka;

e) Protokół w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii:

- artykuł 2;

f) Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej:

- motyw drugi, który otrzymał oznaczenie motyw trzeci.

www.rcl.gov.pl

B. ZMIANY SZCZEGÓŁOWE

PROTOKOŁY UCHYLONE

9) Uchyla się następujące protokoły:

a) Protokół w sprawie Włoch (1957);

b) Protokół w sprawie towarów pochodzących i przywożonych z niektórych krajów i będących przedmiotem szczególnego traktowania przy wwozie do Państwa Członkowskiego (1957);

c) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego (1992);

d) Protokół w sprawie przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej (1992);

e) Protokół w sprawie Portugalii (1992);

f) Protokół w sprawie roli parlamentów Państw Członkowskich w Unii Europejskiej (1997), który zastępuje się nowym protokołem zatytułowanym „Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej";

g) Protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności (1997), który zastępuje się nowym protokołem o tym samym tytule;

h) Protokół w sprawie dobrobytu zwierząt (1997), którego tekst zostaje przekształcony w artykuł 6b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

i) Protokół w sprawie rozszerzenia Unii Europejskiej (2001);

j) Protokół w sprawie artykułu 67 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (2001).

www.isap.sejm.gov.pl

STATUT TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

10) W Protokole w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W pozostałej części protokołu wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Traktat UE" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej"; w całym protokole skreśla się odesłania do artykułów Traktatu EWEA uchylonych protokołem nr 2 załączonym do niniejszego Traktatu, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania;

b) w następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Trybunał" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości":

- artykuł 3 akapit drugi,
- artykuł 4 akapit czwarty,
- artykuł 5 akapit drugi,
- artykuł 6 akapit pierwszy,
- artykuły 10–14,
- artykuł 13 akapit pierwszy pierwsza wzmianka
- artykuł 15 zdanie pierwsze,
- artykuł 16 akapit pierwszy,
- artykuł 17 akapit pierwszy,
- artykuł 18 akapit trzeci,
- artykuł 19 akapit pierwszy,
- artykuł 20 akapit pierwszy,
- artykuł 21 akapit pierwszy,
- artykuł 22 akapit pierwszy,
- artykuł 23 akapit pierwszy zdanie pierwsze,
- artykuł 24 akapit pierwszy,
- artykuły 25 i 27,
- artykuł 29 akapit pierwszy,
- artykuły 30–32, 35, 38, 41 i 43,
- artykuł 39 akapit pierwszy,
- artykuł 40 akapit pierwszy,
- artykuł 44 akapit pierwszy pierwsza wzmianka,
- artykuł 46 akapit pierwszy,
- artykuł 60 akapit drugi,
- artykuł 62a akapit pierwszy,
- artykuł 62b akapit pierwszy zdanie drugie;

www.rci.gov.pl

c) artykuł 2 wyrazy „na posiedzeniu jawnym ślubuje" zastępuje się wyrazami „na posiedzeniu jawnym ślubuje przed Trybunałem Sprawiedliwości";

d) w artykule 3 akapit drugi i w artykule 4 akapit czwarty dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli decyzja dotyczy członka Sądu lub sądu wyspecjalizowanego, Trybunał orzeka po konsultacji z zainteresowanym sądem.";

e) w artykule 6 akapit pierwszy dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli daną osobą jest członek Sądu lub sądu wyspecjalizowanego, Trybunał orzeka po konsultacji z zainteresowanym sądem.";

f) w nagłówku tytułu II dodaje się wyrazy „Trybunału Sprawiedliwości";

g) w artykule 13 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie, może postanowić..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą postanowić....";

h) nagłówek tytułu III otrzymuje brzmienie: „Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości";

i) w artykule 23 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „artykułem 35 ustęp 1 Traktatu EU,". W zdaniu drugim wyrazy „...jak również Radę lub Europejski Bank Centralny, jeśli spór dotyczy ważności lub wykładni aktu wydanego przez Radę lub Europejski Bank Centralny, oraz Parlament Europejski i Radę, jeśli spór dotyczy ważności lub wykładni aktu, przyjętego wspólnie przez te dwie instytucje" zastępuje się wyrazami „... jak również instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, które przyjęły akt, którego ważności lub wykładni dotyczy spór";

(ii) w drugim akapicie wyrazy „...oraz, w stosownych przypadkach, Parlament Europejski, Rada i Europejski Bank Centralny, są uprawnione..." zastępuje się wyrazami „... oraz, w stosownym przypadku, instytucja, organ lub jednostka organizacyjna Unii, która przyjęła akt, którego ważności lub wykładni dotyczy spór, są uprawnione...";

www.isap.sejm.gov.pl

j) w artykule 24 akapit drugi po wyrazie „instytucjom" dodaje się wyrazy „..., organom lub jednostkom organizacyjnym";

k) w artykule 40 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Takie samo prawo przysługuje organom i jednostkom organizacyjnym Unii oraz każdej innej osobie, jeżeli mogą oni uzasadnić interes w rozstrzygnięciu sprawy przedłożonej Trybunałowi. Osoby fizyczne ani prawne nie mogą interweniować w sprawach między Państwami Członkowskimi, między instytucjami Unii lub między Państwami Członkowskimi a instytucjami Unii.";

l) w artykule 42 po wyrazie „instytucje" dodaje się wyrazy „..., organy lub jednostki organizacyjne";

m) w artykule 46 dodaje się nowy akapit w brzmieniu: „Niniejszy artykuł stosuje się również do roszczeń wynikających z odpowiedzialności pozaumownej Europejskiego Banku Centralnego.";

n) nagłówek tytułu IV otrzymuje brzmienie: „SĄD";

o) w artykule 47 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Artykuł 9 akapit pierwszy, artykuły 14 i 15, artykuł 17 akapity pierwszy, drugi, czwarty i piąty oraz artykuł 18 stosują się do Sądu i jego członków.";

p) w artykule 51 akapit pierwszy litera a) tiret trzecie – odesłanie do artykułu 202 tiret trzecie zastępuje się odesłaniem do artykułu 249c ustęp 2, a w literze b) – odesłanie do artykułu 11a zastępuje się odesłaniem do artykułu 280f ustęp 1. W akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub przez Europejski Bank Centralny";

q) w artykule 64 wprowadza się następujące zmiany:

(i) dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:

„Reguły dotyczące systemu językowego stosowanego w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej określa rozporządzenie Rady stanowiącej jednomyślnie. Rozporządzenie to jest przyjmowane na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości i Parlamentem Europejskim.";

www.isap.sejm.gov.pl

(ii) w akapicie pierwszym, który stał się akapitem drugim, zdanie pierwsze wyrazy „Do chwili przyjęcia w niniejszym Statucie reguł dotyczących systemu językowego stosowanego w Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie Pierwszej Instancji, stosują się…" zastępuje się wyrazami „Do chwili przyjęcia tych reguł stosuje się…"; zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Na zasadzie odstępstwa od artykułów 223 i 224 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wszelkie zmiany tych postanowień lub ich uchylenie wymagają jednomyślnej zgody Rady.";

r) w załączniku I do protokołu artykuł 3 ustęp 1 zdanie drugie po wyrazie „Sądu" dodaje się wyrazy „do spraw Służby Publicznej"; w ustępach 2 i 3 skreśla się wyrazy „większością kwalifikowaną";

s) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

STATUT ESBC I EBC

11) W Protokole w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do artykułu 8 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do artykułu 107 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

b) tytuł rozdziału I otrzymuje brzmienie: „EUROPEJSKI SYSTEM BANKÓW CENTRALNYCH";

c) artykuł 1.1 dzieli się na dwa akapity utworzone przez dwie dotychczasowe części zdania i pozbawia się oznaczenia liczbowego. Akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Zgodnie z artykułem 245a ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny (EBC) i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). EBC i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, stanowią Eurosystem."; na początku akapitu drugiego wyrazy „wypełniają…" zastępuje się wyrazami „ESBC i EBC wypełniają…";

www.sejm.gov.pl

d) skreśla się artykuł 1.2;

e) w artykule 2 wyrazy „Zgodnie z artykułem 105 ustęp 1 niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Zgodnie z artykułem 105 ustęp 1 i artykułem 245a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej". Na końcu zdania drugiego wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatu o Unii Europejskiej". Na końcu zdania trzeciego wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

f) w artykule 3.1 tiret drugie wyrazy „artykułem 111 niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „artykułem 188o wspomnianego Traktatu";

g) w artykule 4 litera b) skreśla się wyraz „właściwym";

h) na początku artykułu 9.1 wyrazy „na mocy artykułu 107 ustęp 2 niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „na mocy artykułu 245a ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

i) w artykule 10 wprowadza się następujące zmiany:

(i) na końcu artykułu 10.1 dodaje się wyrazy „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro";

(ii) w artykule 10.2 tiret pierwsze, koniec zdania pierwszego wyrazy „... Państw Członkowskich, które przyjęły euro" zastępuje się wyrazami „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro"; na końcu akapitu trzeciego wyrazy „na podstawie art. 10.3, 10.6 i 41.2" zastępuje się wyrazami „na podstawie artykułów 10.3, 40.2 i 40.3";

(iii) skreśla się artykuł 10.6;

j) w artykule 11.2 akapit pierwszy wyrazy „... są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów" zastępuje się wyrazami „są mianowani przez Radę Europejską stanowiącą większością kwalifikowaną";

k) w artykule 14.1 skreśla się wyrazy „..., najpóźniej z datą ustanowienia ESBC,";

www.rcl.gov.pl

l) w artykule 16 zdanie pierwsze po wyrazie „banknotów" dodaje się wyraz „euro";

m) w artykule 18.1 tiret pierwsze wyrazy „..., w walutach Wspólnoty lub niewspólnotowych" zastępuje się wyrazami „... w euro lub innych walutach";

n) w artykule 25.2 wyrazy „każdą decyzją Rady podjętą" zastępuje się wyrazami „każdym rozporządzeniem Rady przyjętym";

o) w artykule 28.1 skreśla się wyrazy „..., który staje się aktywny od chwili jego ustanowienia,";

p) w artykule 29.1 akapit wprowadzający otrzymuje brzmienie: „Klucz subskrypcji kapitału EBC, określony po raz pierwszy w 1998 roku, gdy ustanowiono ESBC, ustala się poprzez przypisanie każdemu krajowemu bankowi centralnemu wagi w tym kluczu, która jest równa sumie: ..."; akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Wartości procentowe zaokrągla się w górę lub w dół do najbliższej wielokrotności 0,0001%.";

q) w artykule 32.2 skreśla się na początku wyrazy „Z zastrzeżeniem artykułu 32.3", a w artykule 32.3 wyrazy „..., po rozpoczęciu trzeciego etapu," zastępuje się wyrazami „..., po wprowadzeniu euro,";

r) w artykule 34.2 skreśla się cztery pierwsze akapity;

s) w artykule 35.6 w zdaniu pierwszym przed wyrazami „... niniejszym Statucie" dodaje się wyrazy „Traktatach i ", a w zdaniu drugim wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatów i niniejszego Statutu";

t) uchyla się artykuł 37, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;

u) w artykule 41, który otrzymuje oznaczenie artykuł 40, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 41.1, który otrzymuje oznaczenie ustęp 40.1, wyrazy „mogą zostać zmienione przez Radę, stanowiącą albo kwalifikowaną wiekszością na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji, ..." zastępuje się wyrazami „mogą zostać zmienione przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji...", skreśla się wyraz „jednomyślnie" i skreśla się ostatnie zdanie;

www.rcl.gov.pl

(ii) dodaje się nowy ustęp 40.2, przy czym dotychczasowy ustęp 41.2 otrzymuje oznaczenie ustęp 40.3, w brzmieniu:

„40.2. Artykuł 10.2 może zostać zmieniony na mocy decyzji Rady Europejskiej stanowiącej jednomyślnie na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją albo na zalecenie Komisji po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym. Zmiany te wchodzą w życie dopiero po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.";

v) w artykule 42, który otrzymuje oznaczenie artykuł 41, skreśla się część zdania w brzmieniu: „..., niezwłocznie po podjęciu decyzji o terminie rozpoczęcia trzeciego etapu, ..." oraz wyrazy „..., stanowiąc większością kwalifikowaną, bądź", a wyrazy „..., bądź na zalecenie EBC" zastępuje się wyrazami „albo na zalecenie EBC";

w) w artykułach 43.1, 43.2 i 43.3, które otrzymują oznaczenie artykuły 42.1, 42.2 i 42.3, odesłanie do artykułu 122 zastępuje się odesłaniem do artykułu 116a; w artykule 43.3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 42.3, skreśla się odesłanie do artykułów 34.2 i 50; w artykule 43.4, który otrzymuje oznacznie artykuł 42.4, odesłanie do artykułu 10.1 zastępuje się odesłaniem do artykułu 10.2;

x) w artykule 44, który otrzymuje oznaczenie artykuł 43, akapit pierwszy wyrazy „te zadania Europejskiego Instytutu Walutowego" zastępuje się wyrazami „dawne zadania Europejskiego Instytutu Walutowego, o których mowa w artykule 118a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej", a wyrazy „w trzecim etapie" zastępuje się wyrazami „po wprowadzeniu euro"; w akapicie drugim odesłanie do artykułu 122 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a;

y) w artykule 47.3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 46.3, wyrazy „... w odniesieniu do walut, lub jednej waluty, Państw Członkowskich nieobjętych derogacją, ..." zastępuje się wyrazami „... w odniesieniu do euro, ...";

z) uchyla się artykuły 50 i 51, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;

aa) w artykule 52, który otrzymuje oznaczenie artykuł 49, po wyrazach „Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut ..." dodaje się „..., zgodnie z artykułem 116 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,";

ab) (*nie dotyczy wersji polskiej*).

STATUT EBI

12) W Protokole w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego wprowadza się następujące zmiany:

a) w całym protokole odesłanie do danego artykułu „niniejszego Traktatu" zastępuje się odesłaniem do danego artykułu „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

b) w preambule akapit ostatni wyrazy „do niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

c) w artykule 1 skreśla się akapit drugi;

d) w artykule 3 zdanie wprowadzające zastępuje się zdaniem w brzmieniu: „Zgodnie z artykułem 266 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej członkami Banku są Państwa Członkowskie." i skreśla się wykaz państw;

e) w artykule 4 ustęp 1 kwotę kapitału Banku zastępuje się kwotą „164 808 169 000 EUR", kwoty dotyczące następujących Państw Członkowskich zastępuje się poniższymi kwotami i skreśla się akapit drugi:

Polska	3411263500	Bułgaria	290917500
Republika Czeska	1258785500	Litwa	249617500
Węgry	1190868500	Cypr	183382000
Rumunia	863514500	Łotwa	152335000
Słowacja	428490500	Estonia	117640000
Słowenia	397815000	Malta	69804000;

f) w artykule 5 wprowadza się następujące zmiany:

(i) na końcu ustępu 2 dodaje się nowe zdanie w brzmieniu: „Wpłaty gotówkowe są dokonywane wyłącznie w euro.";

(ii) w ustępie 3 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „...w stosunku do wierzycieli", a w akapicie drugim skreśla się wyrazy „..., w walutach wymaganych przez Bank do spełnienia jego zobowiązań";

www.rcl.gov.pl

g) uchyla się artykuły 6 i 7, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;

h) w artykule 9, który otrzymuje oznaczenie artykuł 7, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 2 wyrazy „..., ze szczególnym uwzględnieniem celów, jakie mają być osiągane w związku ze stopniową realizacją wspólnego rynku" zastępuje się wyrazami „zgodnie z celami Unii";

(ii) w ustępie 3 litera b) otrzymuje brzmienie: „b) do celów artykułu 9 ustęp 1 określa zasady mające zastosowanie do operacji finansowania podejmowanych w ramach zadań Banku;", litera d) otrzymuje brzmienie: „d) decyduje o przyznaniu finansowania na działania inwestycyjne prowadzone, w całości lub w części, poza terytorium Państw Członkowskich, zgodnie z artykułem 16 ustęp 1;" a w literze g) przed wyrazem „uprawnienia" dodaje się wyraz „inne", a wyrazy „... przewidziane w artykułach 4, 7, 14, 17, 26 i 27" zastępuje się wyrazami „... powierzone na mocy niniejszego Statutu";

i) w artykule 10, który otrzymuje oznaczenie artykuł 8, wprowadza się następujące zmiany:

(i) skreśla się zdanie trzecie;

(ii) dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Większość kwalifikowana wymaga oddania osiemnastu głosów reprezentujących 68% kapitału subskrybowanego.

Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwał wymagających jednomyślności.";

j) w artykule 11, który otrzymuje oznaczenie artykuł 9, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Rada Dyrektorów decyduje o przyznaniu finansowania, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji oraz zaciągnięcia pożyczek, ustala oprocentowanie udzielanych pożyczek, a także prowizje i inne opłaty. Może ona, na podstawie decyzji przyjętej większością kwalifikowaną, delegować niektóre ze swoich funkcji Komitetowi Zarządzającemu. Określa zasady i warunki takiej delegacji oraz nadzoruje jej wykonanie.

www.ici.gov.pl

Rada Dyrektorów nadzoruje właściwe zarządzanie Bankiem i zapewnia kierowanie Bankiem zgodnie z postanowieniami Traktatów i Statutu oraz ogólnymi wytycznymi Rady Gubernatorów.";

(ii) w ustępie 2 akapit szósty otrzymuje brzmienie:

„Regulamin wewnętrzny ustanawia zasady uczestnictwa w posiedzeniach Rady Dyrektorów i przepisy mające zastosowanie do zastępców i dobranych ekspertów.";

(iii) w ustępie 5 zdanie drugie skreśla się wyrazy „…, stanowiąc jednomyślnie,";

k) w artykule 13, który otrzymuje oznaczenie artykuł 11, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 3 akapit drugi wyrazy „… zaciągania i udzielania pożyczek i gwarancji" zastępuje się wyrazami „… zaciągania pożyczek, przyznawania finansowania, w szczególności w postaci pożyczek";

(ii) w ustępie 4 wyrazy „… na temat propozycji dotyczących zaciągania i udzielania pożyczek oraz udzielania gwarancji" zastępuje się wyrazami „… na temat propozycji dotyczących zaciągania pożyczek oraz przyznawania finansowania, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji";

(iii) w ustępie 7 zdanie pierwsze wyrazy „Urzędnicy i inni pracownicy" zastępuje się wyrazami „Członkowie personelu". Na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Regulamin wewnętrzny określa, który organ jest właściwy do przyjmowania przepisów mających zastosowanie do personelu.";

l) w artykule 14, który otrzymuje oznaczenie artykuł 12, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 1 wyraz „trzech" zastępuje się wyrazem „sześciu", a wyrazy „…przeprowadza coroczną weryfikację operacji i ksiąg Banku" zastępuje się wyrazami „… sprawdza, czy działania Banku są zgodne z najlepszymi praktykami bankowymi, i odpowiada za kontrolę ksiąg Banku";

(ii) ustęp 2 zastępuje się trzema nowymi akapitami w brzmieniu:

„2. Komitet, o którym mowa w ustępie 1, corocznie bada, czy operacje Banku i jego księgi są prowadzone właściwie. W tym celu sprawdza, czy operacje Banku zostały przeprowadzone zgodnie z formalnościami i procedurami określonymi w niniejszym Statucie i w regulaminie wewnętrznym.

3. Komitet, o którym mowa w ustępie 1, potwierdza, że dane finansowe, jak również wszelkie inne informacje finansowe zawarte w rocznych sprawozdaniach finansowych sporządzonych przez Radę Dyrektorów, dają rzetelny obraz sytuacji finansowej Banku w zakresie jego aktywów i pasywów, wyników jego działalności oraz przepływów środków pieniężnych za dany rok finansowy.

4. Regulamin wewnętrzny określa szczegółowe kwalifikacje, które muszą posiadać członkowie Komitetu, o którym mowa w ustępie 1, oraz ustala zasady i warunki działania Komitetu.";

m) w artykule 15, który otrzymuje oznaczenie artykuł 13, wyrazy „banku emisyjnego" zastępuje się wyrazami „krajowego banku centralnego";

n) w artykule 18, który otrzymuje oznaczenie artykuł 16, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „... udziela pożyczek" zastępuje się wyrazami „... przyznaje finansowanie, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji", wyrazy „projektów inwestycyjnych" zastępuje się wyrazem „inwestycji" i skreśla się wyraz „europejskich"; w akapicie drugim wyrazy „..., w drodze odstępstwa przyjętego przez Radę Gubernatorów, stanowiącą jednomyślnie" zastępuje się wyrazami „..., na mocy decyzji Rady Gubernatorów stanowiącej większością kwalifikowaną", a wyrazy „udzielać pożyczki na projekty inwestycyjne" zastępuje się wyrazami „przyznać finansowanie na inwestycje" i skreśla się wyraz „europejskimi";

(ii) w ustępie 3 wyrazy „projekt będzie realizowany" zastępuje się wyrazami „inwestycja będzie realizowana", a na końcu dodaje się część zdania w brzmieniu: „..., albo od zdolności finansowej dłużnika" i dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Ponadto, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gubernatorów na podstawie artykułu 7 ustęp 3 litera b) i kiedy wymaga tego realizacja działań określonych w artykule 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada Dyrektorów stanowiąc większością kwalifikowaną określa zasady i warunki wszelkiego finansowania, z którym wiąże się szczególne ryzyko i które z tego tytułu uważane są za działanie specjalne.";

(iii) ustęp 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Łączna kwota pożyczek i gwarancji udzielonych przez Bank nie może przekroczyć 250% kwoty subskrybowanego kapitału, kapitału zapasowego, nierozwiązanych rezerw oraz nadwyżki rachunku zysku i strat. Łączna kwota tych pozycji jest obliczana po dokonaniu potrącenia kwoty równej wysokości kapitału subskrybowanego (wpłaconego bądź nie wpłaconego) z tytułu obejmowania udziałów przez Bank.

Kwota wpłacona z tytułu obejmowania udziałów przez Bank nie może w żadnej chwili przekroczyć łącznej wartości kapitału opłaconego, kapitału zapasowego, nie rozwiązanych rezerw oraz nadwyżki rachunku zysków i strat.

Wyjątkowo, dla działań specjalnych Banku, w sprawie których decyzję podejmują Rada Gubernatorów i Rada Dyrektorów zgodnie z ustępem 3, ustanawia się rezerwę szczególną.

Niniejszy ustęp stosuje się również do skonsolidowanych ksiąg Banku.";

o) w artykule 19, który otrzymuje oznaczenie artykuł 17, ustęp 1 wyrazy „... i prowizje gwarancyjne" zastępuje się wyrazami „... oraz prowizje i inne opłaty", a po wyrazach „pokrycie kosztów" dodaje się wyrazy „i ryzyk"; w ustępie 2 wyrazy „finansowanego projektu" zastępuje się wyrazami „finansowanej inwestycji"

p) w artykule 20, który otrzymuje oznaczenie artykuł 18, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w zdaniu wprowadzającym wyrazy „Realizując operacje pożyczkowe i gwarancyjne" zastępuje się wyrazami „Przyznając finansowanie";

(ii) w ustępie 1 litera a) otrzymuje brzmienie: „a) jeżeli spłata odsetek i kapitału jest pokrywana z zysków operacyjnych w przypadku inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa z sektora produkcji lub, w przypadku innych inwestycji, poprzez podjęcie zobowiązania przez państwo, w którym realizowana jest inwestycja, albo w inny sposób; oraz ", w literze b) wyraz „projektu" zastępuje się wyrazem „inwestycji";

www.ciop.pl

(iii) w ustępie 2 dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Jednakże, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gubernatorów na podstawie artykułu 7 ustęp 3 litera b) i kiedy wymaga tego realizacja działań określonych w artykule 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada Dyrektorów stanowiąc większością kwalifikowaną określa zasady i warunki uczestnictwa w kapitale przedsiębiorstwa handlowego, zwykle jako uzupełnienie pożyczki lub gwarancji, o ile jest to konieczne do finansowania inwestycji lub programu.";

(iv) w ustępie 6 wyraz „projektów" zastępuje się wyrazem „inwestycji";

(v) dodaje się nowy ustęp 7 w brzmieniu:

„7. Obok udzielania pożyczek, Bank może udzielać wsparcia technicznego zgodnie z zasadami i na warunkach określonych przez Radę Gubernatorów stanowiącą większością kwalifikowaną i z poszanowaniem niniejszego Statutu.";

q) w artykule 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 19, wprowadza się następujące zmiany:

(i) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Każde przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny lub prywatny może wystąpić bezpośrednio do Banku z wnioskiem o finansowanie. Wnioski do Banku mogą być też składane za pośrednictwem Komisji albo Państwa Członkowskiego, na którego terytorium inwestycja ma zostać zrealizowana.";

(ii) w ustępie 2 akapit pierwszy wyrazy „projekt ma być realizowany" zastępuje się wyrazami „inwestycja ma być realizowana", w akapicie drugim wyrazy „danego projektu" zastępuje się wyrazami „danej inwestycji";

(iii) w ustępach 3 i 4 zdanie pierwsze wyrazy „wniosków o pożyczki i gwarancje" i „wniosków o pożyczki lub gwarancje" zastępuje się wyrazami „wniosków o finansowanie";

(iv) w ustępie 4 zdanie pierwsze, odesłanie do artykułu 20 zastępuje się odesłaniem do artykułów 18 i 20, które otrzymały odpowiednio oznaczenie artykuł 16 i artykuł 18; w zdaniu drugim wyrazy „przyznaniem pożyczki lub gwarancji" zastępuje się wyrazami „przyznaniem finansowania", a wyrazy „projekt umowy" zastępuje się wyrazami „odpowiedni projekt", w zdaniu ostatnim wyrazy „udzieleniu pożyczki lub gwarancji" zastępuje się wyrazami „przyznaniu finansowania";

www.isap.sejm.gov.pl

(v) w ustępach 5 i 6 wyrazy „udzielić pożyczki lub gwarancji" zastępuje się wyrazami „przyznać finansowanie", a w ustępie 7 wyrazy „udzielić pożyczki lub gwarancji" zastępuje się wyrazami „przyznać finansowania";

(vi) dodaje się nowy ustęp 8 w brzmieniu:

„8. Jeżeli zmiana struktury operacji finansowania dotyczącego zatwierdzonej inwestycji uzasadniona jest ochroną praw i interesów Banku, Komitet Zarządzający bezzwłocznie podejmuje takie środki nadzwyczajne, które uzna za konieczne, z zastrzeżeniem natychmiastowego powiadomienia o tym Rady Dyrektorów.";

r) w artykule 22, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, w ustępie 1 skreśla się wyraz „międzynarodowych", a ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bank może zaciągać pożyczki na rynkach kapitałowych Państw Członkowskich zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do tych rynków.

Właściwe organy Państwa Członkowskiego objętego derogacją w rozumieniu artykułu 116a ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej mogą się temu sprzeciwić wyłącznie gdy istnieje ryzyko poważnych zakłóceń na rynku kapitałowym tego państwa.";

s) w artykule 23, który otrzymuje oznaczenie artykuł 21, ustęp 1 litera b) skreśla się wyrazy „... wydanych przez niego lub przez jego dłużników", a w ustępie 3 wyrazy „bankiem centralnym" zastępuje się wyrazami „krajowym bankiem centralnym";

t) w artykule 25, który otrzymuje oznaczenie artykuł 23, w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazach „jednego Państwa Członkowskiego", a w ustępie 2 po wyrazach „Państwa Członkowskiego" dodaje się wyrazy „..., którego walutą nie jest euro,"; w ustępie 1 zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „na walutę innego Państwa Członkowskiego", w ustępie 3 skreśla się wyrazy „pokrytą w złocie lub walucie wymienialnej", a w ustępie 4 wyraz „projektów" zastępuje się wyrazem „inwestycji";

u) w artykule 26, który otrzymuje oznaczenie artykuł 24, skreśla się wyrazy „..., udzielenia specjalnych pożyczek";

v) w artykule 27, który otrzymuje oznaczenie artykuł 25, na końcu ustępu 2 dodaje się zdanie w brzmieniu: „Zapewnia zabezpieczenie praw członków personelu.";

w) w artykule 29, który otrzymuje oznaczenie artykuł 27, na końcu akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „Unii Europejskiej" oraz zdanie w brzmieniu: „Bank może przewidzieć w umowach postępowanie arbitrażowe."; w akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub przewidzieć postępowanie arbitrażowe";

x) artykuł 30, który otrzymuje oznaczenie artykuł 28, otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 28

1. Rada Gubernatorów, stanowiąc jednomyślnie, może zadecydować o utworzeniu spółek zależnych lub innych podmiotów, które będą mieć osobowość prawną i niezależność finansową.

2. Rada Gubernatorów przyjmuje statuty jednostek organizacyjnych, o których mowa w ustępie 1, stanowiąc jednomyślnie. Statuty określają, w szczególności, cele, strukturę, kapitał, członkostwo, siedzibę, zasoby finansowe, środki interwencyjne i ustalenia dotyczące audytu, a także stosunki między tymi jednostkami organizacyjnymi a organami Banku.

3. Bank jest uprawniony do uczestniczenia w zarządzaniu tymi jednostkami organizacyjnymi i wnoszenia wkładu do ich subskrybowanego kapitału do wysokości określonej przez Radę Gubernatorów, stanowiącą jednomyślnie.

4. Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej stosuje się do jednostek organizacyjnych, o których mowa w ustępie 1, w zakresie, w jakim podlegają one prawu Unii, do członków ich organów w wykonywaniu przez nich obowiązków służbowych oraz do ich personelu, zgodnie z tymi samymi zasadami i warunkami, które stosują się do Banku.

Jednak dywidendy, zyski kapitałowe i inne formy przychodu pochodzące z takich jednostek organizacyjnych, do których mają prawo członkowie inni niż Unia Europejska i Bank, podlegają przepisom podatkowym właściwego ustawodawstwa.

5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy, w granicach ustanowionych poniżej, do rozpoznawania sporów dotyczących środków przyjętych przez organy jednostki organizacyjnej podlegającej prawu Unii. Skargi przeciwko takim środkom mogą być wniesione przez każdego członka takiej jednostki organizacyjnej występującego w tym charakterze lub przez Państwa Członkowskie, na warunkach określonych w artykule 230 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

6. Rada Gubernatorów może zdecydować, stanowiąc jednomyślnie, o przyznaniu personelowi jednostek organizacyjnych podlegających prawu Unii, zgodnie z odpowiednimi procedurami wewnętrznymi, dostępu do systemów utrzymywanych wspólnie z Bankiem.”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE USTALENIA SIEDZIB

13) W Protokole w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich oraz Europolu wprowadza się następujące zmiany:

a) w tytule protokołu i w jego preambule po wyrazie „organów" dodaje się wyrazy „..., jednostek organizacyjnych", a w tytule protokołu skreśla się wyrazy „oraz Europolu";

b) w preambule, w motywie pierwszym odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i skreśla się odesłanie do artykułu 77 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali; skreśla się motyw drugi;

c) w literze d) skreśla się wyrazy „i Sąd Pierwszej Instancji", a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana;

d) w literze i) skreśla wyrazy „Europejski Instytut Walutowy i", a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII

14) W Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do artykułu 28 Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich zastępuje się odesłaniem do artykułu 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i artykułu 191 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej – której nazwa została skrócona do postaci EWEA – a wyrazy „Wspólnoty te oraz Europejski Bank Inwestycyjny" zastępuje się wyrazami „Unia Europejska i EWEA";

b) uchyla się artykuł 5, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;

c) w artykule 7, który otrzymuje oznaczenie artykuł 6, skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozbawia się oznaczenia liczbowego;

www.isap.sejm.gov.pl

d) w artykule 13, który otrzymuje oznaczenie artykuł 12, wyrazy „...zgodnie z warunkami i procedurą określoną przez Radę, stanowiącą na wniosek Komisji" zastępuje się wyrazami „na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami";

e) w artykule 15, który otrzymuje oznaczenie artykuł 14, wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, określa..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami, określają...";

f) w artykule 16, który otrzymuje oznaczenie artykuł 15, wyrazy „Rada, stanowiąc na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określa ..." zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określają ...";

g) w artykule 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, wyraz „sekretarza" znajdujący się po wyrazach „rzeczników generalnych," zastępuje się wyrazem „sekretarzy" i skreśla się wyrazy „... oraz do członków i sekretarza Sądu Pierwszej Instancji";

h) w artykule 23, który otrzymuje oznaczenie artykuł 22, skreśla się akapit ostatni;

i) skreśla się formułę końcową w brzmieniu: „W DOWÓD CZEGO niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem." oraz datę i wykaz sygnatariuszy.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE KRYTERIÓW KONWERGENCJI

15) W Protokole w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską wprowadza się następujące zmiany:

a) w tytule protokołu skreśla się wyrazy „określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską";

b) w motywie pierwszym wyrazy „...decyzji dotyczącej przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej..." zastępuje się wyrazami „decyzji dotyczącej uchylenia derogacji w stosunku do Państw Członkowskich objętych derogacją...";

c) w artykule 3 zdanie drugie wyrazy „...wobec żadnej innej waluty Państwa Członkowskiego z własnej inicjatywy przez ten sam okres" zastępuje się wyrazami „...wobec euro z własnej inicjatywy przez ten sam okres";

d) w artykule 6 skreśla się wyrazy „..., EIW lub";

e) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

PROTOKÓŁ W SPRAWIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

16) W Protokole w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej wprowadza się następujące zmiany:

a) w całym protokole wyrazy „do przejścia do trzeciego etapu" lub „.. do przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej" zastępuje się wyrazami „... do przyjęcia euro ...", wyrazy „... przejdzie do trzeciego etapu ...„ zastępuje się wyrazami „... przyjmie euro ...", wyrazy „... podczas trzeciego etapu ..." zastępuje się wyrazami „... po wprowadzeniu euro ....";

b) w preambule dodaje się nowy motyw w brzmieniu:

BIORĄC POD UWAGĘ, że 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku rząd Zjednoczonego Królestwa notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,";

www.rcl.gov.pl

c) w ustępie 1 skreśla się akapity pierwszy i trzeci;

d) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Postanowienia ustępów 3–8 i 10 stosuje się do Zjednoczonego Królestwa, z uwzględnieniem notyfikacji dokonanej Radzie przez rząd tego państwa 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku.";

e) skreśla się ustęp 3, a kolejne ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie;

f) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w zdaniu pierwszym wymienione artykuły zastępuje się tekstem w brzmieniu: „Artykuł 245a ustęp 2, z wyjątkiem jego pierwszego i ostatniego zdania, artykuł 245a ustęp 5, artykuł 97b akapit drugi, artykuł 104 ustępy 1, 9 i 11, artykuł 105 ustępy 1–5, artykuł 106, artykuł 108, artykuł 109, artykuł 110, artykuł 111a, artykuł 115c, artykuł 117a ustęp 3, artykuł 188o oraz artykuł 245b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej…";

(ii) dodaje się nowe zdanie drugie w brzmieniu: „Również artykuł 99 ustęp 2 tego Traktatu nie ma do tego państwa zastosowania w zakresie przyjmowania części ogólnych kierunków polityk gospodarczych dotyczących strefy euro w sposób ogólny.";

g) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu: „Zjednoczone Królestwo podejmuje wysiłki w celu uniknięcia nadmiernego deficytu budżetowego.", a na początku następującego po nim akapitu skreśla się wyrazy „116 ustęp 4,";

h) w ustępie 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 6, akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „6. Prawa głosu Zjednoczonego Królestwa są zawieszone w odniesieniu do aktów prawnych Rady, o których mowa w artykułach wymienionych w ustępie 4 i w przypadkach, o których mowa w artykule 116a ustęp 4 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W tym celu zastosowanie ma artykuł 116a ustęp 4 akapit drugi tego Traktatu.". W akapicie drugim wyraz „artykułami" zastępuje się wyrazem „artykułem" i skreśla się wyrazy „i 123 ustęp 1";

i) w ustępie 9, który otrzymuje oznaczenie ustęp 8, litera a) wyrazy „nieprzechodzeniu do tego etapu" zastępuje się wyrazami „nieprzyjmowaniu euro";

www.rcl.gov.pl

j) w ustępie 10, który otrzymuje oznaczenie ustęp 9, akapit wprowadzający otrzymuje brzmienie: „Zjednoczone Królestwo może w każdej chwili notyfikować swój zamiar przyjęcia euro. W takim przypadku: ...". W literze a) odesłanie do artykułu 122 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a ustęp 1 i 2;

k) w ustępie 11, który otrzymuje oznaczenie ustęp 10, wyraz „artykułów" zastępuje się wyrazem „artykułu" skreśla się wyrazy „i 116 ustęp 3", a wyrazy na końcu „... nie przejdzie do trzeciego etapu." zastępuje się wyrazami „... nie przyjmie euro.".

PROTOKÓŁ W SPRAWIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH DANII

17) W Protokole w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule skreśla się motyw pierwszy; w motywie drugim, który staje się motywem pierwszym, wyrazy „...przed uczestnictwem tego państwa w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej" zastępuje się wyrazami „... przed rezygnacją tego państwa z derogacji" oraz dodaje się nowy motyw drugi w brzmieniu: „BIORĄC POD UWAGĘ, że 3 listopada 1993 roku rząd Danii notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,";

b) skreśla się punkty 1 i 3, a pozostałe punkty otrzymują odpowiednie oznaczenie;

c) w punkcie 2, który otrzymuje oznaczenie punkt 1, zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Z uwagi na notyfikację dokonaną Radzie przez rząd Danii 3 listopada 1993 roku, Dania zostaje objęta derogacją.";

d) w punkcie 4, który otrzymuje oznaczenie punkt 2, odesłanie do artykułu 122 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE SCHENGEN

18) W Protokole włączającym dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:

a) w tytule protokołu wyrazy „włączający dorobek Schengen w ramy ..." zastępuje się wyrazami „w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy ...";

www.rcl.gov.pl

b) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) w motywie pierwszym ostatnię część zdania w brzmieniu: „... mają na celu wzmocnienie integracji europejskiej i, w szczególności, umożliwienie Unii Europejskiej, aby szybciej stała się przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości," zastępuje się wyrazami „..., zostały włączone w ramy Unii Europejskiej przez Traktat z Amsterdamu z dnia 2 października 1997 roku,";

(ii) motyw drugi otrzymuje brzmienie:

„PRAGNĄC zachować dorobek Schengen w formie, jaką zyskał on od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu oraz rozwinąć ten dorobek, aby przyczynić się do osiągnięcia celu zakładającego zapewnienie obywatelom Unii przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych,";

(iii) skreśla się motyw trzeci;

(iv) w motywie piątym, który staje się motywem czwartym, wyrazy „... Irlandia oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie są stronami wspomnianych układów i ich nie podpisały ..." zastępuje się wyrazami „... wobec Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie mają zastosowania wszystkie przepisy dorobku Schengen ...", a na końcu wyrazy „... przyjęcia całości lub części postanowień tych układów," zastępuje się wyrazami „... przyjęcia całości lub części innych przepisów tego dorobku,";

(v) w motywie szóstym, który staje się motywem piątym, skreśla się wyrazy na końcu „...i że należy się odwoływać do nich tylko w ostateczności";

(vi) w motywie siódmym, który staje się motywem szóstym, wyrazy na końcu „... jako że te państwa potwierdziły swój zamiar związania się wspomnianymi postanowieniami na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku," zastępuje się wyrazami „jako że te dwa państwa, jak również państwa nordyckie, które są członkami Unii Europejskiej, są związane postanowieniami Nordyckiej Unii Paszportowej,";

www.sejm.gov.pl

c) w artykule 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Królestwo Belgii, Republika Bułgarii, Republika Czeska, Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec, Republika Estońska, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Republika Francuska, Republika Włoska, Republika Cypryjska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Węgierska, Republika Malty, Królestwo Niderlandów, Republika Austrii, Rzeczpospolita Polska, Republika Portugalska, Rumunia, Republika Słowenii, Republika Słowacka, Republika Finlandii i Królestwo Szwecji są upoważnione do ustanowienia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinach objętych postanowieniami określonymi przez Radę, tworzącymi dorobek Schengen.";

d) artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Dorobek Schengen stosuje się do Państw Członkowskich, o których mowa w artykule 1, bez uszczerbku dla artykułu 3 Aktu przystąpienia z 16 kwietnia 2003 roku i artykułu 4 Aktu przystąpienia z 25 kwietnia 2005 roku. Rada zastępuje Komitet Wykonawczy utworzony na mocy układów z Schengen.";

e) artykuł 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Udział Danii w przyjmowaniu środków stanowiących rozwinięcie dorobku Schengen, jak również we wprowadzaniu w życie i stosowaniu tych środków w Danii, regulują odpowiednie postanowienia Protokołu w sprawie stanowiska Danii.";

f) w artykule 4 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „…, które nie są związane dorobkiem Schengen,";

www.rcl.gov.pl

g) artykuł 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

1. Wnioski i inicjatywy formułowane na podstawie dorobku Schengen podlegają stosownym postanowieniom Traktatów.

W związku z tym, w przypadku gdy Irlandia albo Zjednoczone Królestwo nie notyfikowały Radzie na piśmie, w rozsądnym terminie, chęci uczestnictwa, uznaje się, że upoważnienie, o którym mowa w artykule 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zostało przyznane Państwom Członkowskim, o których mowa w artykule 1, oraz Irlandii lub Zjednoczonemu Królestwu, jeżeli którekolwiek z nich pragnie uczestniczyć w przedmiotowych dziedzinach współpracy.

2. W przypadku gdy zgodnie z decyzją na mocy artykułu 4 uznaje się, że Irlandia albo Zjednoczone Królestwo przedłożyły notyfikację, każde z tych państw w terminie trzech miesięcy może mimo to notyfikować Radzie na piśmie, że nie chce uczestniczyć w takim wniosku lub inicjatywie. W takim przypadku, Irlandia lub Zjednoczone Królestwo nie bierze udziału w przyjęciu takiego wniosku lub inicjatywy. Od dnia przedłożenia tej drugiej notyfikacji procedurę przyjęcia środka formułowanego na podstawie dorobku Schengen zawiesza się do zakończenia procedury określonej w ustępie 3 lub 4 lub do chwili wycofania tej notyfikacji, co może nastąpić w każdym momencie trwania tej procedury.

3. Od dnia wejścia w życie proponowanego środka jakakolwiek decyzja Rady podjęta zgodnie z artykułem 4 przestaje mieć zastosowanie do Państwa Członkowskiego, które przedłożyło notyfikację, o której mowa w ustępie 2, w zakresie, jaki Rada uzna za konieczny i na warunkach, które zostaną określone w decyzji Rady stanowiącej większością kwalifikowaną na wniosek Komisji. Przy podejmowaniu tej decyzji uwzględnia się następujące kryteria: Rada stara się utrzymać możliwie najszersze uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego, unikając przy tym poważnych zakłóceń w praktycznym funkcjonowaniu różnych części tego dorobku i przy poszanowaniu ich spójności. Komisja przedstawia swój wniosek możliwie najszybciej po notyfikacji, o której mowa w ustępie 2. Rada, o ile okaże się to konieczne po zwołaniu dwóch kolejnych posiedzeń, stanowi w ciągu czterech miesięcy od przedstawienia wniosku przez Komisję.

4. Jeżeli przed upływem okresu czterech miesięcy Rada nie przyjmie decyzji, Państwo Członkowskie może bezzwłocznie zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku na swoim najbliższym posiedzeniu Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, podejmuje decyzję zgodnie z kryteriami, o których mowa w ustępie 3.

5. Jeżeli do zakończenia procedury, przewidzianej w ustępie 3 lub 4, Rada, lub w stosownym przypadku, Rada Europejska nie przyjmą stosownej decyzji, zawieszenie procedury przyjęcia środka sformułowanego na podstawie dorobku Schengen zostaje zakończone. Jeżeli wspomniany środek zostaje następnie przyjęty, z dniem jego wejścia w życie do zainteresowanego Państwa Członkowskiego przestaje mieć zastosowanie jakakolwiek decyzja podjęta przez Radę zgodnie z artykułem 4, w zakresie i na warunkach określonych przez Komisję, chyba że to Państwo Członkowskie wycofało notyfikację, o której mowa w ustępie 2, przed przyjęciem takiego środka. Komisja stanowi do dnia przyjęcia tego środka. Przy podejmowaniu takiej decyzji Komisja przestrzega kryteriów, o których mowa w ustępie 3.";

h) w artykule 6 akapit pierwszy zdanie pierwsze na końcu skreśla się wyrazy „na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku";

i) uchyla się artykuł 7, a artykuł 8 otrzymuje oznaczenie artykuł 7;

j) uchyla się załącznik.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOSOWANIA ARTYKUŁU 22A DO ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII

19) W Protokole w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 14 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii wprowadza się następujące zmiany:

a) w tytule protokołu odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

b) w artykule 1 akapit pierwszy litera a) wyrazy „państw-stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym" zastępuje się wyrazami „Państw Członkowskich";

www.rcl.gov.pl

c) w artykule 1 akapity pierwszy i drugi, w artykule 2 i w artykule 3 akapit drugi odesłanie do artykułu 14 zastępuje się odesłaniem do artykułów 22a i 62 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII W ODNIESIENIU DO PRZESTRZENI WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

20) W Protokole w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii wprowadza się następujące zmiany:

a) w tytule protokołu na końcu dodaje się wyrazy „w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości";

b) w preambule motyw drugi odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

c) w artykule 1 zdanie pierwsze wyrazy „... objętych tytułem IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „objętych częścią trzecią tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej", skreśla się zdanie drugie i dodaje się akapit w brzmieniu:

„Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.";

d) w artykule 2 zdanie pierwsze wyrazy „... postanowienia tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „... postanowienia części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej"; w zdaniu trzecim wyrazy „dorobku wspólnotowego i" zastępuje się wyrazami „dorobku wspólnotowego, ani dorobku Unii i";

e) w artykule 3 ustęp 1 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze wyrazy „... w wykonaniu tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „... w wykonaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej" i skreśla się zdanie drugie;

(ii) po akapicie drugim dodaje się nowe akapity w brzmieniu:

„Środki przyjęte w wykonaniu artykułu 61c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej określają warunki uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w ocenach dotyczących dziedzin objętych częścią trzecią tytuł IV tego Traktatu.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.";

f) w artykułach 4, 5 i 6 wyrazy „... tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „... części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

g) w artykule 4 zdanie drugie odesłanie do artykułu 11 ustęp 3 zastępuje się odesłaniem do artykułu 280f ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

h) dodaje się nowy artykuł 4a w brzmieniu:

„Artykuł 4a

1. Postanowienia niniejszego Protokołu mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii także w odniesieniu do środków zaproponowanych lub przyjętych zgodnie z częścią trzecią tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zmieniających obowiązujące środki, którymi państwa te są związane.

www.sejm.gov.pl

2. Jednak w przypadku gdy Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, stwierdzi, że nieuczestniczenie Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii w zmienionej wersji obowiązującego środka uniemożliwia jego stosowanie przez inne Państwa Członkowskie lub Unię, Rada może wezwać te dwa państwa do przedłożenia notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4. Do celów artykułu 3 w dniu dokonania takiego stwierdzenia przez Radę rozpoczyna bieg dodatkowy termin dwóch miesięcy.

Jeżeli przed upływem tego terminu dwóch miesięcy od dokonania stwierdzenia przez Radę Zjednoczone Królestwo ani Irlandia nie przedłożą notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4, państwa te przestają być związane tym obowiązującym środkiem i przestaje mieć on do nich zastosowanie, chyba że dane Państwo Członkowskie przedłożyło notyfikację na mocy artykułu 4 przed wejściem w życie środka zmieniającego. Staje się to skuteczne w dniu wejścia w życie środka zmieniającego lub w dniu upłynięcia terminu dwóch miesięcy, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

Do celów niniejszego ustępu, po dogłębnym omówieniu tej kwestii, Rada stanowi kwalifikowaną większością głosów swoich członków reprezentujących Państwa Członkowskie, które uczestniczą lub uczestniczyły w przyjęciu środka zmieniającego. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może również stwierdzić, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia ponoszą ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla artykułu 4.";

i) w artykule 5 na końcu dodaje się część zdania w brzmieniu: „..., chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim zadecyduje inaczej";

www.rcl.gov.pl

j) w artykule 6 wyrazy „... odpowiednie postanowienia tego Traktatu, w tym artykuł 68," zastępuje się wyrazami „... odpowiednie postanowienia Traktatów";

k) dodaje się nowy artykuł 6a w brzmieniu:

„Artykuł 6a

Zjednoczone Królestwo ani Irlandia nie będą związane zasadami określonymi na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczącymi przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu, jeśli państwa te nie będą związane zasadami Unii w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych lub współpracy policyjnej, w ramach której należy przestrzegać przepisów ustanowionych na podstawie artykułu 16b.";

l) w artykule 7 wyrazy „Artykuły 3 i 4" zastępuje się wyrazami „Artykuły 3, 4 i 4a", a wyrazy „... Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy ..." zastępuje się wyrazami „... Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy...";

m) w artykule 8 wyrazy „Przewodniczącemu Rady" zastępuje się wyrazem „Radzie";

n) dodaje się nowy artykuł 9 w brzmieniu:

„Artykuł 9

W odniesieniu do Irlandii niniejszy Protokół nie stosuje się do artykułu 61h Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.".

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA DANII

21) W Protokole w sprawie stanowiska Danii wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) po motywie drugim dodaje się trzy nowe motywy w brzmieniu:

„ŚWIADOME faktu, że utrzymanie w ramach Traktatów porządku prawnego istniejącego od dnia przyjęcia decyzji z Edynburga znacznie ograniczy udział Danii w ważnych dziedzinach współpracy Unii oraz że w interesie Unii byłoby zapewnienie integralności dorobku dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,

PRAGNĄC zatem ustanowić ramy prawne, które będą przewidywać możliwość udziału Danii w przyjmowaniu środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i z radością przyjmując zamiar Danii skorzystania z tej możliwości, kiedy będzie to możliwe zgodnie z jej wymogami konstytucyjnymi,

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI, że Dania nie będzie sprzeciwiać się dalszemu rozwojowi współpracy między pozostałymi Państwami Członkowskimi dotyczącej środków, które Danii nie wiążą,";

(ii) w motywie przedostatnim wyrazy „... Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy ..." zastępuje się wyrazami „... Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy ...";

b) w artykule 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „... tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „... części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";

c) w artykule 1 akapit pierwszy skreśla się zdanie drugie i dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.";

www.rcl.gov.pl

d) artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Dania nie jest związana żadnymi z postanowień części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani żadnym środkiem przyjętym zgodnie z tym tytułem, żadnym postanowieniem jakiejkolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Unię zgodnie z tym tytułem, ani żadną decyzją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowiącą wykładnię któregokolwiek z takich postanowień lub środków, ani żadnym środkiem zmienionym lub możliwym do zmiany zgodnie z tym tytułem, ani nie mają one do niej zastosowania; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na kompetencje, prawa i obowiązki Danii; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na dorobek prawny Wspólnoty lub Unii, ani nie stanowią części prawa Unii, gdy mają zastosowanie do Danii. W szczególności akty prawne Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych przyjęte przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony i podległe zmianie, dla Danii pozostają wiążące i mają do niej zastosowanie w formie niezmienionej.”;

e) dodaje się nowy artykuł 2a w brzmieniu:

„Artykuł 2a

Artykuł 2 niniejszego Protokołu ma również zastosowanie do tych zasad określonych na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które dotyczą przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu.”;

f) artykuł 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 6;

g) w artykule 5, który otrzymuje oznaczenie artykuł 4, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 1 zdanie pierwsze wyrazy „po podjęciu przez Radę decyzji w sprawie” zastępuje się wyrazami „po przyjęciu przez Radę środka dotyczącego”, a wyrazy „tej decyzji” zastępuje się wyrazami „tego środka”; w zdaniu drugim wyrazy „decyzja ta” zastępuje się wyrazami „środek ten”;

(ii) w ustępie 1 wyrazy „..., stosownie do postanowień tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „... i objętej niniejszą częścią", a wyrazy „...Państwami Członkowskimi wymienionymi w artykule 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej oraz Irlandią lub Zjednoczonym Królestwem, jeżeli te Państwa Członkowskie uczestniczą w stosownych dziedzinach współpracy" zastępuje się wyrazami „... Państwami Członkowskimi związanymi tym środkiem.";

(iii) w ustępie 2 wyrazy „... Państwa Członkowskie wymienione w artykule 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej rozważą, jakie właściwe środki należy podjąć" zastępuje się wyrazami „... Państwa Członkowskie związane tym środkiem oraz Dania rozważą, jakie właściwe środki należy podjąć";

h) w artykule 6, który otrzymuje oznaczenie artykuł 5, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w zdaniu pierwszym wyrazy „... artykułem 13 ustęp 1 i artykułem 17 Traktatu o Unii Europejskiej" zastępuje się wyrazami „... artykułem 13 ustęp 1, artykułem 28a i artykułami 28b–28e Traktatu o Unii Europejskiej" oraz skreśla się ostatnią część zdania w brzmieniu: „..., nie będzie jednak zakłócać rozwoju ściślejszej współpracy między Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie";

(ii) dodaje się nowe zdanie trzecie w brzmieniu: „Dania nie będzie sprzeciwiać się dalszemu rozwojowi współpracy między pozostałymi Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie.";

(iii) w nowym zdaniu czwartym na końcu dodaje się nową część zdania w brzmieniu: „... ani do udostępniania Unii zdolności wojskowych";

(iv) dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Do aktów przyjmowanych przez Radę, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.";

i) po nagłówku „CZĘŚĆ III" dodaje się artykuł 6, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 4;

j) przed artykułem 7 dodaje się nagłówek „CZĘŚĆ IV";

k) dodaje się nowy artykuł 8 w brzmieniu:

„Artykuł 8

1. Dania może w każdej chwili i bez uszczerbku dla artykułu 7 zgodnie ze swymi wymogami konstytucyjnymi notyfikować pozostałym Państwom Członkowskim, że ze skutkiem od pierwszego dnia miesiąca następującego po notyfikacji, część I składa się z postanowień zawartych w załączniku. W tym przypadku artykuły 5–8 otrzymują odpowiednie oznaczenie.

2. Po upływie sześciu miesięcy od daty, w której notyfikacja, o której mowa w ustępie 1, stała się skuteczna, cały dorobek Schengen oraz środki przyjęte dla jego rozwoju, które do tej pory wiązały Danię z tytułu zobowiązań prawa międzynarodowego, wiążą Danię z tytułu prawa Unii.";

l) do protokołu dodaje się nowy załącznik w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIK

Artykuł 1

Z zastrzeżeniem artykułu 3, Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu przez Radę środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Do aktów przyjmowanych przez Radę, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 2

Na mocy artykułu 1 i z zastrzeżeniem artykułów 3, 4 i 8, Danii nie wiążą ani nie mają do niej zastosowania żadne postanowienia części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, żadne środki przyjęte na podstawie tego tytułu, żadne postanowienia umowy międzynarodowej zawartej przez Unię w wykonaniu tego tytułu, ani żadne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dokonujące wykładni tych postanowień lub środków. Te postanowienia, środki lub orzeczenia w niczym nie naruszają kompetencji, praw ani obowiązków Danii. Te postanowienia, środki lub orzeczenia w niczym nie zmieniają dorobku wspólnotowego ani dorobku Unii i nie stanowią części prawa Unii w zakresie, w jakim stosują się do Danii.

Artykuł 3

1. Dania może pisemnie notyfikować przewodniczącemu Rady, w terminie trzech miesięcy od przedstawienia Radzie wniosku lub inicjatywy w zastosowaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, swoją chęć uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, w wyniku czego Dania uzyskuje do tego uprawnienie.

2. Jeżeli po upływie rozsądnego terminu środek, o którym mowa w ustępie 1, nie może zostać przyjęty z udziałem Danii, Rada może przyjąć środek, o którym mowa w ustępie 1, zgodnie z artykułem 1, bez udziału Danii. W takim przypadku stosuje się artykuł 2.

Artykuł 4

Dania może, w każdej chwili po przyjęciu środka w wykonaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, notyfikować Radzie i Komisji swój zamiar zaakceptowania tego środka. W tym przypadku procedura przewidziana w artykule 280f ustęp 1 wspomnianego Traktatu stosuje się *mutatis mutandis*.

www.isap.sejm.gov.pl

Artykuł 5

1. Postanowienia niniejszego Protokołu mają zastosowanie do Danii także w odniesieniu do środków zaproponowanych lub przyjętych zgodnie z częścią trzecią tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zmieniających obowiązujące środki, którymi państwo to jest związane.

2. Jednak w przypadku gdy Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, stwierdzi, że nieuczestniczenie Danii w zmienionej wersji obowiązującego środka uniemożliwia jego stosowanie przez inne Państwa Członkowskie lub Unię, Rada może wezwać to państwo do przedłożenia notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4. Do celów artykułu 3 w dniu dokonania takiego stwierdzenia przez Radę rozpoczyna bieg dodatkowy termin dwóch miesięcy.

Jeżeli przed upływem tego terminu dwóch miesięcy od dokonania stwierdzenia przez Radę Dania nie przedłoży notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4, państwo to przestaje być związane tym obowiązującym środkiem i przestaje mieć on do niego zastosowanie, chyba że Dania przedłożyła notyfikację na mocy artykułu 4 przed wejściem w życie środka zmieniającego. Staje się to skuteczne w dniu wejścia w życie środka zmieniającego lub w dniu upłynięcia terminu dwóch miesięcy, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

Do celów niniejszego ustępu, po dogłębnym omówieniu tej kwestii, Rada stanowi kwalifikowaną większością głosów swoich członków reprezentujących Państwa Członkowskie, które uczestniczą lub uczestniczyły w przyjęciu środka zmieniającego. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może stwierdzić, że Dania ponosi ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

www.rcl.gov.pl

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla artykułu 4.

Artykuł 6

1. Notyfikacja przewidziana w artykule 4 jest przedkładana nie później niż sześć miesięcy po ostatecznym przyjęciu środka mającego na celu rozwój dorobku Schengen.

W przypadku gdy Dania nie przedłoży notyfikacji zgodnie z artykułem 3 lub 4 w stosunku do środka mającego na celu rozwój dorobku Schengen, Państwa Członkowskie związane tym środkiem oraz Dania rozważą, jakie właściwe kroki należy podjąć.

2. Notyfikacja dokonana w zastosowaniu artykułu 3 w stosunku do środków mających na celu rozwój dorobku Schengen jest nieodwołalnie uważana za notyfikację dokonaną zgodnie z artykułem 3 w odniesieniu do wszelkich innych wniosków lub inicjatyw mających na celu rozwój tego środka w takim zakresie, w jakim ten wniosek lub inicjatywa ta rozwija dorobek Schengen.

Artykuł 7

Dania nie będzie związana zasadami określonymi na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii, dotyczącymi przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu, jeśli państwo to nie będzie związane zasadami Unii w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych lub współpracy policyjnej, w ramach której należy przestrzegać przepisów ustanowionych na podstawie artykułu 16b.

Artykuł 8

Jeżeli, w przypadkach określonych w niniejszej części, Dania jest związana środkiem przyjętym przez Radę stosownie do części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, odpowiednie postanowienia Traktatów stosują się do Danii w związku z tym środkiem.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 9

Jeżeli Dania nie jest związana środkiem przyjętym stosownie do części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, nie obciążają jej skutki finansowe tego środka, inne niż koszty administracyjne instytucji, chyba że Rada stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, postanowi inaczej.".

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI UNII

22) W Protokole w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) motyw pierwszy otrzymuje brzmienie:

„UZNAJĄC, że zgodnie z artykułem 6 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie Praw Podstawowych,";

(ii) dodaje się nowy motyw drugi w brzmieniu:

„UZNAJĄC, że zgodnie z artykułem 6 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej, prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne,";

(iii) w motywie drugim, który staje się motywem trzecim, odesłanie do artykułu 6 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 6 ustęp 1 i 3;

(iv) w motywie trzecim, który staje się motywem czwartym, odesłanie do artykułu 6 ustęp 1 zastępuje się odesłaniem do artykułu 1a;

www.rcl.gov.pl

(v) w motywie trzecim, który staje się motywem czwartym, wyrazy „przestrzegać zasad określonych" zastępuje się wyrazami „szanować wartości określone", a w motywie czwartym, który staje się motywem piątym, wyraz „zasad" zastępuje się wyrazem „wartości"; w motywie czwartym, który staje się motywem piątym, odesłanie do artykułu 309 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej;

(vi) w motywie piątym, który staje się motywem szóstym, odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

(vii) skreśla się motyw siódmy, który stał się motywem ósmym;

b) w artykule wprowadza się następujące zmiany:

(i) w literze b) po wyrazach „...Radę" dodaje się wyrazy „ lub, w stosownym przypadku, Radę Europejską", a po wyrazach „została wszczęta" dodaje się wyrazy „... w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca;";

(ii) litera c) otrzymuje brzmienie:

„c) jeżeli Rada przyjęła decyzję zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca lub jeżeli Rada Europejska przyjęła decyzję zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 tego Traktatu w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca;".

PROTOKÓŁ W SPRAWIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

23) W Protokole w sprawie spójności gospodarczej i społecznej wprowadza się następujące zmiany:

a) w całym protokole wszystkie formy gramatyczne wyrazów „spójność gospodarcza i społeczna" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna";

b) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) skreśla się motywy pierwszy, drugi, piąty, szósty i czternasty;

www.rcl.gov.pl

(ii) dodaje się nowy motyw pierwszy w brzmieniu:

„PRZYPOMINAJĄC, że artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej jako jeden z celów wskazuje cel wspierania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz solidarności między Państwami Członkowskimi, a także, że spójność ta jest jedną z dziedzin kompetencji dzielonej Unii wymienionych w artykule 2c ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,",

(iii) motyw czwarty, który staje się motywem trzecim, otrzymuje brzmienie:

„PRZYPOMINAJĄC, że postanowienia artykułu 161 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewidują utworzenie Funduszu Spójności,",

(iv) w motywie jedenastym, który staje się motywem ósmym, na końcu skreśla się wyrazy „... i podkreślają znaczenie włączenia zapisu o spójności gospodarczej i społecznej do artykułów 2 i 3 niniejszego Traktatu",

(v) w motywie piętnastym, który staje się nowym motywem jedenastym, skreśla się wyrazy „... ustanowiony przed 31 grudnia 1993 roku...".

(vi) w motywie ostatnim odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

POZOSTAŁE PROTOKOŁY

24) W Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, w motywie pierwszym preambuły odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

25) W Protokole w sprawie Francji wyrazy „...na swoich terytoriach zamorskich ..." zastępuje się wyrazami „... w Nowej Kaledonii, Polinezji Francuskiej i na wyspach Wallis i Futuna ...".

26) W Protokole w sprawie stosunków zewnętrznych Państw Członkowskich dotyczących przekraczania zewnętrznych granic odesłanie do artykułu 62 ustęp 2 litera a) tytułu IV Traktatu zastępuje się odesłaniem do artykułu 62 ustęp 2 litera b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

27) W Protokole w sprawie artykułu 17 Traktatu o Unii Europejskiej w tekście postanowienia na końcu ostatniego zdania skreśla się wyrazy „w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.

28) W Protokole w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich w ostatnim akapicie preambuły wyrazy „które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej".

29) W Protokole w sprawie przywozu do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej produktów naftowych rafinowanych w Antylach Niderlandzkich, w artykule 3 ustęp 3 zdanie drugie skreśla się wyrazy „... stanowiąc większością kwalifikowaną".

30) W Protokole dotyczącym artykułu 141 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską wprowadza się następujące zmiany:

a) w nagłówku protokołu odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

b) w postanowieniu wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej".

31) W Protokole w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii wyrazy „Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską" zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej" i skreśla się artykuł 2.

32) W Protokole dołączonym do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie wprowadza się następujące zmiany:

a) tytuł protokołu otrzymuje brzmienie: „Protokół w sprawie artykułu 40.3.3 Konstytucji Irlandii";

b) wyrazy „Postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie ..." zastępuje się wyrazami „Postanowienia Traktatów, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej ...".

www.rcl.gov.pl

33) W Protokole w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule dwa pierwsze motywy zastępuje się nowym motywem pierwszym w brzmieniu:

„PRZYPOMINAJĄC, że wszystkie aktywa i pasywa Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, w stanie na dzień 23 lipca 2002 roku, przeszły 24 lipca 2002 roku na Wspólnotę Europejską,";

b) w artykule 1 skreśla się ustęp 1, a dwa pozostałe ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie;

c) artykuł 2 dzieli się na dwa akapity, przy czym akapit pierwszy kończy się wyrazami „... w tym podstawowe zasady.". W artykule tym wprowadza się również następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym wyrazy „stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji" zastępuje się wyrazami „stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą", a wyrazy „po konsultacji z Parlamentem Europejskim" zastępuje się wyrazami „ po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski",

(ii) w akapicie drugim wyrazy „oraz właściwe procedury decyzyjne, w szczególności w celu przyjęcia wieloletnich wytycznych finansowych..." zastępuje się wyrazami „Rada na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim przyjmuje środki ustanawiające wieloletnie wytyczne finansowe...", a na końcu wyrazy „wytycznych technicznych" zastępuje się wyrazami „wytyczne techniczne",

d) uchyla się artykuł 4.

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 2

1. Artykuły Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, zmienione Traktatem z Lizbony, otrzymują oznaczenia zgodnie z tabelami ekwiwalencyjnymi znajdującymi się w załączniku do niniejszego protokołu. Odesłania krzyżowe do artykułów tych protokołów znajdujące się w tych protokołach dostosowuje się zgodnie z wspomnianymi tabelami.

2. Odesłania do motywów protokołów, o których mowa w artykule 1 punkt 1, lub do artykułów tych protokołów, w tym do ich ustępów lub akapitów, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione niniejszym protokołem i które znajdują się w innych protokołach lub aktach prawa pierwotnego dostosowuje się zgodnie z niniejszym protokołem. W stosownych przypadkach dostosowania te dotyczą również przypadków uchylenia danego postanowienia.

3. Odesłania do motywów i artykułów, w tym do ich ustępów lub akapitów, protokołów, o których mowa w artykule 1 punkt 1, zmienionych postanowieniami niniejszego protokołu i znajdujących się w innych instrumentach lub aktach odczytywane są jako odesłania do motywów i artykułów, w tym do ich ustępów lub akapitów, tych protokołów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia lub zmienionej kolejności.

www.rcl.gov.pl

ZAŁĄCZNIK

Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 2 Protokołu nr 1 zmieniającego protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

A. Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6	Artykuł 6
Artykuł 7	Artykuł 7
Artykuł 8	Artykuł 8
Artykuł 9	Artykuł 9
Artykuł 10	Artykuł 10
Artykuł 11	Artykuł 11
Artykuł 12	Artykuł 12
Artykuł 13	Artykuł 13
Artykuł 14	Artykuł 14
Artykuł 15	Artykuł 15
Artykuł 16	Artykuł 16
Artykuł 17	Artykuł 17
Artykuł 18	Artykuł 18
Artykuł 19	Artykuł 19
Artykuł 20	Artykuł 20
Artykuł 21	Artykuł 21
Artykuł 22	Artykuł 22

www.rcl.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 23	Artykuł 23
Artykuł 24	Artykuł 24
Artykuł 25	Artykuł 25
Artykuł 26	Artykuł 26
Artykuł 27	Artykuł 27
Artykuł 28	Artykuł 28
Artykuł 29	Artykuł 29
Artykuł 30	Artykuł 30
Artykuł 31	Artykuł 31
Artykuł 32	Artykuł 32
Artykuł 33	Artykuł 33
Artykuł 34	Artykuł 34
Artykuł 35	Artykuł 35
Artykuł 36	Artykuł 36
Artykuł 37 (uchylony)	
Artykuł 38	Artykuł 37
Artykuł 39	Artykuł 38
Artykuł 40	Artykuł 39
Artykuł 41	Artykuł 40
Artykuł 42	Artykuł 41
Artykuł 43	Artykuł 42
Artykuł 44	Artykuł 43
Artykuł 45	Artykuł 44
Artykuł 46	Artykuł 45
Artykuł 47	Artykuł 46
Artykuł 48	Artykuł 47
Artykuł 49	Artykuł 48
Artykuł 50 (uchylony)	
Artykuł 51 (uchylony)	
Artykuł 52	Artykuł 49
Artykuł 53	Artykuł 50

www.rcl.gov.pl

B. PROTOKÓŁ W SPRAWIE STATUTU EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6 (uchylony)	
Artykuł 7 (uchylony)	
Artykuł 8	Artykuł 6
Artykuł 9	Artykuł 7
Artykuł 10	Artykuł 8
Artykuł 11	Artykuł 9
Artykuł 12	Artykuł 10
Artykuł 13	Artykuł 11
Artykuł 14	Artykuł 12
Artykuł 15	Artykuł 13
Artykuł 16	Artykuł 14
Artykuł 17	Artykuł 15
Artykuł 18	Artykuł 16
Artykuł 19	Artykuł 17
Artykuł 20	Artykuł 18
Artykuł 21	Artykuł 19
Artykuł 22	Artykuł 20
Artykuł 23	Artykuł 21
Artykuł 24	Artykuł 22
Artykuł 25	Artykuł 23
Artykuł 26	Artykuł 24
Artykuł 27	Artykuł 25
Artykuł 28	Artykuł 26
Artykuł 29	Artykuł 27
Artykuł 30	Artykuł 28

www.rcl.gov.pl

C. PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5 (uchylony)	
Artykuł 6	Artykuł 5
Artykuł 7	Artykuł 6
Artykuł 8	Artykuł 7
Artykuł 9	Artykuł 8
Artykuł 10	Artykuł 9
Artykuł 11	Artykuł 10
Artykuł 12	Artykuł 11
Artykuł 13	Artykuł 12
Artykuł 14	Artykuł 13
Artykuł 15	Artykuł 14
Artykuł 16	Artykuł 15
Artykuł 17	Artykuł 16
Artykuł 18	Artykuł 17
Artykuł 19	Artykuł 18
Artykuł 20	Artykuł 19
Artykuł 21	Artykuł 20
Artykuł 22	Artykuł 21
Artykuł 23	Artykuł 22

www.rcl.gov.pl

PROTOKÓŁ nr 2
ZMIENIAJĄCY TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYWOŁUJĄC potrzebę, by postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Energii Atomowej nadal wywoływały w pełni skutek prawny,

PRAGNĄC dostosować ten Traktat do nowych zasad określonych przez Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności w dziedzinach instytucjonalnej i finansowej,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu z Lizbony i które zmieniają Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ARTYKUŁ 1

Niniejszy Protokół zmienia Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (zwany dalej „Traktatem EWEA") w jego wersji obowiązującej w chwili wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

(*akapit drugi nie dotyczy wersji polskiej*)

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 2

Nagłówek „Postanowienia instytucjonalne" tytułu III otrzymuje brzmienie: „Postanowienia instytucjonalne i finansowe".

ARTYKUŁ 3

Na początku tytułu III Traktatu EWEA dodaje się następujący nowy rozdział:

„ROZDZIAŁ I
STOSOWANIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ
TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ
I TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 106a

1. Artykuły 7, 9–9f, artykuł 48 ustępy 2–5 i artykuły 49 i 49a Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 16a, artykuły 190–201b, 204–211a, 213, 215–236, 238, 239, 240, 241–245, 246–262, 268–277, 279–280 oraz 283, 290 i 292 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także Protokół w sprawie postanowień przejściowych, stosuje się do niniejszego Traktatu.

2. W ramach niniejszego Traktatu, odniesienia do Unii i do „Traktatu o Unii Europejskiej", „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej" i „Traktatów" w postanowieniach, o których mowa w ustępie 1, oraz w postanowieniach protokołów dołączonych zarówno do wyżej wymienionych Traktatów, jak i do niniejszego Traktatu, należy rozumieć jako odniesienia, odpowiednio, do Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz do niniejszego Traktatu.

3. Postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie wprowadzają odstępstw od postanowień niniejszego Traktatu.".

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 4

W tytule III Traktatu EWEA rozdziały: I, II i III otrzymują oznaczenie, odpowiednio, rozdziały: II, III i IV.

ARTYKUŁ 5

Uchyla się artykuły 3, 107–132, 136–143, 146–156, 158–163, 165–170, 173, 173a, 175, 177–179a oraz 180b, 181, 183, 183a, 190 i 204 Traktatu EWEA.

ARTYKUŁ 6

Nagłówek „Postanowienia finansowe" tytułu IV Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie: „Szczegółowe postanowienia finansowe".

ARTYKUŁ 7

1. W artykule 38 akapit trzeci i w artykule 82 akapit trzeci Traktatu EWEA odniesienia do artykułów 141 i 142 zastępuje się odpowiednio odniesieniami do artykułów 226 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. W artykule 171 ustęp 2 i artykule 176 ustęp 3 Traktatu EWEA odniesienie do artykułu 183 zastępuje się odniesieniem do artykułu 279 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. W artykule 172 ustęp 4 Traktatu EWEA odniesienie do artykułu 177 ustęp 5 zastępuje się odniesieniem do artykułu 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. W Traktacie EWEA wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości" zastępuje się odpowiednimi formami gramatycznymi wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej".

www.rcl.gov.pl

ARTYKUŁ 8

Artykuł 191 Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 191

Na terytorium Państw Członkowskich Wspólnota korzysta z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonania jej zadań na warunkach określonych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej.”.

ARTYKUŁ 9

Artykuł 206 Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 206

Wspólnota może zawierać z jednym lub większą liczbą państw lub organizacji międzynarodowych umowy ustanawiające stowarzyszenie, obejmujące wzajemne prawa i obowiązki, wspólne działania i szczególne procedury.

Umowy te są zawierane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Jeżeli umowy te wymagają zmian niniejszego Traktatu, zmiany te są uprzednio przyjmowane zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 48 ustępy 2–5 Traktatu o Unii Europejskiej.”.

ARTYKUŁ 10

Dochody i wydatki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, z wyjątkiem tych dotyczących Agencji Dostaw i wspólnych przedsiębiorstw, wpisuje się do budżetu Unii.

www.rcl.gov.pl

ZAŁĄCZNIK

Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 5 Traktatu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

A. Traktat o Unii Europejskiej

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE	TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE	TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE
Artykuł 1	Artykuł 1	Artykuł 1
	Artykuł 1a	Artykuł 2
Artykuł 2	Artykuł 2	Artykuł 3
Artykuł 3 (uchylony)[1]		
	Artykuł 3a	Artykuł 4
	Artykuł 3b[2]	Artykuł 5
Artykuł 4 (uchylony)[3]		
Artykuł 5 (uchylony)[4]		
Artykuł 6	Artykuł 6	Artykuł 6
Artykuł 7	Artykuł 7	Artykuł 7
	Artykuł 7a	Artykuł 8
TYTUŁ II - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ W CELU USTANOWIENIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ	TYTUŁ II - POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH	TYTUŁ II - POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH
Artykuł 8 (uchylony)[5]	Artykuł 8	Artykuł 9
	Artykuł 8a[6]	Artykuł 10
	Artykuł 8b	Artykuł 11
	Artykuł 8c	Artykuł 12

1 Treść zastąpiona artykułem 2f (który otrzymał oznaczenie artykuł 7) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE") i artykułem 10a ustęp 3 akapit drugi (który otrzymał oznaczenie artykuł 21) Traktatu o Unii Europejskiej (zwanego dalej „Traktatem UE").

2 Zastępuje artykuł 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (zwanego dalej „Traktatem WE").

3 Treść zastąpiona artykułem 9b Traktatu UE (który otrzymał oznaczenie artykuł 15).

4 Treść zastąpiona artykułem 9 ustęp 2 Traktatu UE (który otrzymał oznaczenie artykuł 13).

5 Artykuł 8 Traktatu EU, który obowiązywał przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony (zwany dalej „dotychczasowym Traktatem UE") zmieniającego Traktat WE. Zmiany te zostały włączone do ostatniego z wymienionych Traktatów, a artykuł 8 został uchylony. Jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

6 Ustęp 4 zastępuje treść artykułu 191 akapit pierwszy Traktatu WE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ III - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ WĘGLA I STALI	TYTUŁ III - POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH	TYTUŁ III - POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH
Artykuł 9 (uchylony)[1]	Artykuł 9	Artykuł 13
	Artykuł 9a[2]	Artykuł 14
	Artykuł 9b[3]	Artykuł 15
	Artykuł 9c[4]	Artykuł 16
	Artykuł 9d[5]	Artykuł 17
	Artykuł 9e	Artykuł 18
	Artykuł 9f[6]	Artykuł 19
TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ	TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY	TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY
Artykuł 10 (uchylony)[7] *Artykuły 27a–27e (zastąpione)* *Artykuły 40–40b (zastąpione)* *Artykuły 43-45 (zastąpione)*	Artykuł 10[8]	Artykuł 20

---

1 Artykuł 9 dotychczasowego Traktatu UE wprowadzał zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Traktat ten wygasł 23 lipca 2002 roku. Artykuł 9 został uchylony, a jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

2
- Ustępy 1 i 2 zastępują treść artykułu 189 Traktatu WE,
- ustępy 1–3 zastępują treść artykułu 190 ustępy 1–3 Traktatu WE,
- ustęp 1 zastępuje treść artykułu 192 akapit pierwszy Traktatu WE,
- ustęp 4 zastępuje treść artykułu 197 akapit pierwszy Traktatu WE.

3 Zastępuje treść artykułu 4.

4
- Ustęp 1 zastępuje treść artykułu 202 tiret pierwsze i drugie Traktatu WE,
- ustępy 2 i 9 zastępują treść artykułu 203 Traktatu WE,
- ustępy 4 i 5 zastępują treść artykułu 205 ustępy 2 i 4 Traktatu WE.

5
- Ustęp 1 zastępuje treść artykułu 211 Traktatu WE,
- ustępy 3 i 7 zastępują treść artykułu 214 Traktatu WE,
- ustęp 6 zastępuje treść artykułu 217 ustępy 1, 3 i 4 Traktatu WE.

6
- Zastępuje treść artykułu 220 Traktatu WE,
- ustęp 2 akapit pierwszy zastępuje treść artykułu 221 akapit pierwszy Traktatu WE.

7 Artykuł 10 dotychczasowego Traktatu UE wprowadzał zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Zmiany te zostały włączone do ostatniego z wymienionych Traktatów, a artykuł 10 został uchylony. Jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

8 Zastępuje również artykuły 11 i 11a Traktatu WE.

www.rcl.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ V - POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	TYTUŁ V - POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	TYTUŁ V - POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA
	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii
	Artykuł 10a	Artykuł 21
	Artykuł 10b	Artykuł 22
	Rozdział 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	Rozdział 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
	Sekcja 1 - Postanowienia wspólne	Sekcja 1 - Postanowienia wspólne
	Artykuł 10c	Artykuł 23
Artykuł 11	Artykuł 11	Artykuł 24
Artykuł 12	Artykuł 12	Artykuł 25
Artykuł 13	Artykuł 13	Artykuł 26
	Artykuł 13a	Artykuł 27
Artykuł 14	Artykuł 14	Artykuł 28
Artykuł 15	Artykuł 15	Artykuł 29
Artykuł 22 (przeniesiony)	Artykuł 15a	Artykuł 30
Artykuł 23 (przeniesiony)	Artykuł 15b	Artykuł 31
Artykuł 16	Artykuł 16	Artykuł 32
Artykuł 17 (*przeniesiony*)	*Artykuł 28a*	*Artykuł 42*
Artykuł 18	Artykuł 18	Artykuł 33
Artykuł 19	Artykuł 19	Artykuł 34
Artykuł 20	Artykuł 20	Artykuł 35
Artykuł 21	Artykuł 21	Artykuł 36
Artykuł 22 (*przeniesiony*)	*Artykuł 15a*	*Artykuł 30*
Artykuł 23 (*przeniesiony*)	*Artykuł 15b*	*Artykuł 31*
Artykuł 24	Artykuł 24	Artykuł 37
Artykuł 25	Artykuł 25	Artykuł 38
	Artykuł 25a	Artykuł 39
Artykuł 47 (przeniesiony)	Artykuł 25b	Artykuł 40

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
Artykuł 26 (uchylony)		
Artykuł 27 (uchylony)		
Artykuł 27a (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 27b (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 27c (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 27d (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 27e (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 28	Artykuł 28	Artykuł 41
	Sekcja 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	Sekcja 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
Artykuł 17 (przeniesiony)	Artykuł 28a	Artykuł 42
	Artykuł 28b	Artykuł 43
	Artykuł 28c	Artykuł 44
	Artykuł 28d	Artykuł 45
	Artykuł 28e	Artykuł 46
TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA O WSPÓŁPRACY POLICYJNEJ I SĄDOWEJ W SPRAWACH KARNYCH (uchylony)[2]		
Artykuł 29 (zastąpiony)[3]		
Artykuł 30 (zastąpiony)[4]		
Artykuł 31 (zastąpiony)[5]		
Artykuł 32 (zastąpiony)[6]		
Artykuł 33 (zastąpiony)[7]		
Artykuł 34 (uchylony)		
Artykuł 35 (uchylony)		
Artykuł 36 (zastąpiony)[8]		

[1] Artykuły 27a–27e dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 326–334).

[2] Postanowienia tytułu VI dotychczasowego Traktatu UE dotyczące współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych zostają zastąpione postanowieniami części trzeciej tytuł IV rodziały 1, 4 i 5 TFUE.

[3] Zastąpiony artykułem 61 TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 67).

[4] Zastąpiony artykułami 69f i 69g TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 87 i 88).

[5] Zastąpiony artykułami 69a, 69b i 69d TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 82, 83 i 85).

[6] Zastąpiony artykułem 69h TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 89).

[7] Zastąpiony artykułem 61e TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 72).

[8] Zastąpiony artykułem 61d TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 71).

www.rcl.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
Artykuł 37 (uchylony)		
Artykuł 38 (uchylony)		
Artykuł 39 (uchylony)		
Artykuł 40 (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 40a (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 40b (zastąpiony)[1]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 41 (uchylony)		
Artykuł 42 (uchylony)		
TYTUŁ VII - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY (zastąpiony)[2]	*TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY*	*TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY*
Artykuł 43 (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 43a (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 43b (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 44 (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 44a (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
Artykuł 45 (zastąpiony)[2]	*Artykuł 10*	*Artykuł 20*
TYTUŁ VIII - POSTANOWIENIA KOŃCOWE	TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA KOŃCOWE	TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA KOŃCOWE
Artykuł 46 (uchylony)		
	Artykuł 46a	Artykuł 47
Artykuł 47 (przeniesiony)	*Artykuł 25b*	*Artykuł 40*
Artykuł 48	Artykuł 48	Artykuł 48
Artykuł 49	Artykuł 49	Artykuł 49
	Artykuł 49a	Artykuł 50
	Artykuł 49b	Artykuł 51
	Artykuł 49c	Artykuł 52
Artykuł 50 (uchylony)		
Artykuł 51	Artykuł 51	Artykuł 53
Artykuł 52	Artykuł 52	Artykuł 54
Artykuł 53	Artykuł 53	Artykuł 55

[1] Artykuły 40–40b dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 326–334).

[2] Artykuły 43–45 oraz tytuł VII dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 326–334).

B. TRAKTAT O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY	CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY	CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY
Artykuł 1 (uchylony)		
	Artykuł 1a	Artykuł 1
Artykuł 2 (uchylony)[1]		
	Tytuł I - Kategorie i dziedziny kompetencji Unii	Tytuł I - Kategorie i dziedziny kompetencji Unii
	Artykuł 2a	Artykuł 2
	Artykuł 2b	Artykuł 3
	Artykuł 2c	Artykuł 4
	Artykuł 2d	Artykuł 5
	Artykuł 2e	Artykuł 6
	Tytuł II - Postanowienia ogólne	Tytuł II - Postanowienia ogólne
	Artykuł 2f	Artykuł 7
Artykuł 3 ustęp 1 (uchylony)[2]		
Artykuł 3 ustęp 2	Artykuł 3	Artykuł 8
Artykuł 4 (przeniesiony)	*Artykuł 97b*	*Artykuł 119*
Artykuł 5 (zastąpiony)[3]		
	Artykuł 5a	Artykuł 9
	Artykuł 5b	Artykuł 10
Artykuł 6	Artykuł 6	Artykuł 11
Artykuł 153 ustęp 2 (przeniesiony)	Artykuł 6a	Artykuł 12
	Artykuł 6b[4]	Artykuł 13
Artykuł 7 (uchylony)[5]		
Artykuł 8 (uchylony)[6]		
Artykuł 9 (uchylony)		
Artykuł 10 (uchylony)[7]		

[1] Treść zastąpiona artykułem 2 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 3).
[2] Treść zastąpiona artykułami 2b–2e TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 3–6).
[3] Treść zastąpiona artykułem 3b Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 5).
[4] Dodanie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt.
[5] Treść zastąpiona artykułem 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 13).
[6] Treść zastąpiona artykułem 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 13) oraz artykułem 245a ustęp 1 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 282).
[7] Treść zastąpiona artykułem 3a ustęp 3, Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 4).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 11 (zastąpiony)[1]	*Artykuły 280a–280i*	*Artykuły 326–334*
Artykuł 11a (zastąpiony)[1]	*Artykuły 280a–280i*	*Artykuły 326–334*
Artykuł 12 (przeniesiony)	*Artykuł 16d*	*Artykuł 18*
Artykuł 13 (przeniesiony)	*Artykuł 16e*	*Artykuł 19*
Artykuł 14 (przeniesiony)	*Artykuł 22a*	*Artykuł 26*
Artykuł 15 (przeniesiony)	*Artykuł 22b*	*Artykuł 27*
Artykuł 16	Artykuł 16	Artykuł 14
Artykuł 255 (przeniesiony)	Artykuł 16a	Artykuł 15
Artykuł 286 (zastąpiony)	Artykuł 16b	Artykuł 16
	Artykuł 16c	Artykuł 17
CZĘŚĆ DRUGA - OBYWATELSTWO UNII	CZĘŚĆ DRUGA - NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO UNII	CZĘŚĆ DRUGA - NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO UNII
Artykuł 12 (przeniesiony)	Artykuł 16d	Artykuł 18
Artykuł 13 (przeniesiony)	Artykuł 16e	Artykuł 19
Artykuł 17	Artykuł 17	Artykuł 20
Artykuł 18	Artykuł 18	Artykuł 21
Artykuł 19	Artykuł 19	Artykuł 22
Artykuł 20	Artykuł 20	Artykuł 23
Artykuł 21	Artykuł 21	Artykuł 24
Artykuł 22	Artykuł 22	Artykuł 25
CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI WSPÓLNOTY	CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE	CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE
	Tytuł I - Rynek wewnętrzny	Tytuł I - Rynek wewnętrzny
Artykuł 14 (przeniesiony)	Artykuł 22a	Artykuł 26
Artykuł 15 (przeniesiony)	Artykuł 22b	Artykuł 27
Tytuł I - Swobodny przepływ towarów	Tytuł II - Swobodny przepływ towarów	Tytuł II - Swobodny przepływ towarów
Artykuł 23	Artykuł 23	Artykuł 28
Artykuł 24	Artykuł 24	Artykuł 29
Rozdział 1 - Unia celna	Rozdział 1 - Unia celna	Rozdział 1 - Unia celna
Artykuł 25	Artykuł 25	Artykuł 30
Artykuł 26	Artykuł 26	Artykuł 31
Artykuł 27	Artykuł 27	Artykuł 32

[1] Zastąpiony także artykułem 10 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 20).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Część trzecia tytuł X Współpraca celna (przeniesiony)	Rozdział 1a - Współpraca celna	Rozdział 2 - Współpraca celna
Artykuł 135 (przeniesiony)	Artykuł 27a	Artykuł 33
Rozdział 2 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi	Rozdział 2 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi	Rozdział 3 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi
Artykuł 28	Artykuł 28	Artykuł 34
Artykuł 29	Artykuł 29	Artykuł 35
Artykuł 30	Artykuł 30	Artykuł 36
Artykuł 31	Artykuł 31	Artykuł 37
Tytuł II - Rolnictwo	Tytuł II - Rolnictwo i rybołówstwo	Tytuł III - Rolnictwo i rybołówstwo
Artykuł 32	Artykuł 32	Artykuł 38
Artykuł 33	Artykuł 33	Artykuł 39
Artykuł 34	Artykuł 34	Artykuł 40
Artykuł 35	Artykuł 35	Artykuł 41
Artykuł 36	Artykuł 36	Artykuł 42
Artykuł 37	Artykuł 37	Artykuł 43
Artykuł 38	Artykuł 38	Artykuł 44
Tytuł III - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału	Tytuł III - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału	Tytuł IV - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału
Rozdział 1 - Pracownicy	Rozdział 1 - Pracownicy	Rozdział 1 - Pracownicy
Artykuł 39	Artykuł 39	Artykuł 45
Artykuł 40	Artykuł 40	Artykuł 46
Artykuł 41	Artykuł 41	Artykuł 47
Artykuł 42	Artykuł 42	Artykuł 48
Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości	Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości	Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości
Artykuł 43	Artykuł 43	Artykuł 49
Artykuł 44	Artykuł 44	Artykuł 50
Artykuł 45	Artykuł 45	Artykuł 51
Artykuł 46	Artykuł 46	Artykuł 52
Artykuł 47	Artykuł 47	Artykuł 53
Artykuł 48	Artykuł 48	Artykuł 54
Artykuł 294 (przeniesiony)	Artykuł 48a	Artykuł 55

WWW.ISAP.SEJM.GOV.PL

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 3 - Usługi	Rozdział 3 - Usługi	Rozdział 3 - Usługi
Artykuł 49	Artykuł 49	Artykuł 56
Artykuł 50	Artykuł 50	Artykuł 57
Artykuł 51	Artykuł 51	Artykuł 58
Artykuł 52	Artykuł 52	Artykuł 59
Artykuł 53	Artykuł 53	Artykuł 60
Artykuł 54	Artykuł 54	Artykuł 61
Artykuł 55	Artykuł 55	Artykuł 62
Rozdział 4 - Kapitał i płatności	Rozdział 4 - Kapitał i płatności	Rozdział 4 - Kapitał i płatności
Artykuł 56	Artykuł 56	Artykuł 63
Artykuł 57	Artykuł 57	Artykuł 64
Artykuł 58	Artykuł 58	Artykuł 65
Artykuł 59	Artykuł 59	Artykuł 66
Artykuł 60 (przeniesiony)	*Artykuł 61h*	*Artykuł 75*
Tytuł IV - Wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób	Tytuł IV - Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	Tytuł V - Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości
	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne
Artykuł 61	Artykuł 61[1]	Artykuł 67
	Artykuł 61a	Artykuł 68
	Artykuł 61b	Artykuł 69
	Artykuł 61c	Artykuł 70
	Artykuł 61d [2]	Artykuł 71
Artykuł 64 ustęp 1 (zastąpiony)	Artykuł 61e[3]	Artykuł 72
	Artykuł 61f	Artykuł 73
Artykuł 66 (zastąpiony)	Artykuł 61g	Artykuł 74
Artykuł 60 (przeniesiony)	Artykuł 61h	Artykuł 75
	Artykuł 61i	Artykuł 76

[1] Zastępuje także artykuł 29 dotychczasowego Traktatu UE.
[2] Zastępuje także artykuł 36 dotychczasowego Traktatu UE.
[3] Zastępuje także artykuł 33 dotychczasowego Traktatu UE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
	Rozdział 2 - Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji	Rozdział 2 - Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji
Artykuł 62	Artykuł 62	Artykuł 77
Artykuł 63 punkty 1 i 2 oraz artykuł 64 ustęp 2[1]	Artykuł 63	Artykuł 78
Artykuł 63 punkty 3 i 4	Artykuł 63a	Artykuł 79
	Artykuł 63b	Artykuł 80
Artykuł 64 ustęp 1 (zastąpiony)	*Artykuł 61e*	*Artykuł 72*
	Rozdział 3 - Współpraca sądowa w sprawach cywilnych	Rozdział 3 - Współpraca sądowa w sprawach cywilnych
Artykuł 65	Artykuł 65	Artykuł 81
Artykuł 66 (zastąpiony)	*Artykuł 61g*	*Artykuł 74*
Artykuł 67 (uchylony)		
Artykuł 68 (uchylony)		
Artykuł 69 (uchylony)		
	Rozdział 4 - Współpraca sądowa w sprawach karnych	Rozdział 4 - Współpraca sądowa w sprawach karnych
	Artykuł 69a[2]	Artykuł 82
	Artykuł 69b[2]	Artykuł 83
	Artykuł 69c	Artykuł 84
	Artykuł 69d[2]	Artykuł 85
	Artykuł 69e	Artykuł 86
	Rozdział 5 - Współpraca policyjna	Rozdział 5 - Współpraca policyjna
	Artykuł 69f[3]	Artykuł 87
	Artykuł 69g[3]	Artykuł 88
	Artykuł 69h[4]	Artykuł 89
Tytuł V - Transport	Tytuł V - Transport	Tytuł VI - Transport
Artykuł 70	Artykuł 70	Artykuł 90
Artykuł 71	Artykuł 71	Artykuł 91
Artykuł 72	Artykuł 72	Artykuł 92
Artykuł 73	Artykuł 73	Artykuł 93
Artykuł 74	Artykuł 74	Artykuł 94
Artykuł 75	Artykuł 75	Artykuł 95

[1] Artykuł 63 punkty 1 i 2 Traktatu WE zostaje zastąpiony artykułem 63 ustępy 1 i 2 TFUE, a artykuł 64 ustęp 2 zostaje zastąpiony artykułem 63 ustęp 3 TFUE.

[2] Zastępuje artykuł 31 dotychczasowego Traktatu UE.

[3] Zastępuje artykuł 30 dotychczasowego Traktatu UE.

[4] Zastępuje artykuł 32 dotychczasowego Traktatu UE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 76	Artykuł 76	Artykuł 96
Artykuł 77	Artykuł 77	Artykuł 97
Artykuł 78	Artykuł 78	Artykuł 98
Artykuł 79	Artykuł 79	Artykuł 99
Artykuł 80	Artykuł 80	Artykuł 100
Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł VI - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw	Tytuł VI - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw	Tytuł VII - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw
Rozdział 1 - Reguły konkurencji	Rozdział 1 - Reguły konkurencji	Rozdział 1 - Reguły konkurencji
Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw
Artykuł 81	Artykuł 81	Artykuł 101
Artykuł 82	Artykuł 82	Artykuł 102
Artykuł 83	Artykuł 83	Artykuł 103
Artykuł 84	Artykuł 84	Artykuł 104
Artykuł 85	Artykuł 85	Artykuł 105
Artykuł 86	Artykuł 86	Artykuł 106
Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa	Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa	Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa
Artykuł 87	Artykuł 87	Artykuł 107
Artykuł 88	Artykuł 88	Artykuł 108
Artykuł 89	Artykuł 89	Artykuł 109
Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe	Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe	Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe
Artykuł 90	Artykuł 90	Artykuł 110
Artykuł 91	Artykuł 91	Artykuł 111
Artykuł 92	Artykuł 92	Artykuł 112
Artykuł 93	Artykuł 93	Artykuł 113
Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw	Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw	Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw
Artykuł 95 (przeniesiony)	Artykuł 94	Artykuł 114
Artykuł 94 (przeniesiony)	Artykuł 95	Artykuł 115
Artykuł 96	Artykuł 96	Artykuł 116
Artykuł 97	Artykuł 97	Artykuł 117
	Artykuł 97a	Artykuł 118

www.sejm.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł VII - Polityka gospodarcza i pieniężna	Tytuł VII - Polityka gospodarcza i pieniężna	Tytuł VIII - Polityka gospodarcza i pieniężna
Artykuł 4 (przeniesiony)	Artykuł 97b	Artykuł 119
Rozdział 1 - Polityka gospodarcza	Rozdział 1 - Polityka gospodarcza	Rozdział 1 - Polityka gospodarcza
Artykuł 98	Artykuł 98	Artykuł 120
Artykuł 99	Artykuł 99	Artykuł 121
Artykuł 100	Artykuł 100	Artykuł 122
Artykuł 101	Artykuł 101	Artykuł 123
Artykuł 102	Artykuł 102	Artykuł 124
Artykuł 103	Artykuł 103	Artykuł 125
Artykuł 104	Artykuł 104	Artykuł 126
Rozdział 2 - Polityka pieniężna	Rozdział 2 - Polityka pieniężna	Rozdział 2 - Polityka pieniężna
Artykuł 105	Artykuł 105	Artykuł 127
Artykuł 106	Artykuł 106	Artykuł 128
Artykuł 107	Artykuł 107	Artykuł 129
Artykuł 108	Artykuł 108	Artykuł 130
Artykuł 109	Artykuł 109	Artykuł 131
Artykuł 110	Artykuł 110	Artykuł 132
Artykuł 111 ustępy 1–3 i 5 (przeniesione)	*Artykuł 188o*	*Artykuł 219*
Artykuł 111 ustęp 4 (przeniesiony)	*Artykuł 115c ustęp 1*	*Artykuł 138*
	Artykuł 111a	Artykuł 133
Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne	Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne	Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne
Artykuł 112 (przeniesiony)	*Artykuł 245b*	*Artykuł 283*
Artykuł 113 (przeniesiony)	*Artykuł 245c*	*Artykuł 294*
Artykuł 114	Artykuł 114	Artykuł 134
Artykuł 115	Artykuł 115	Artykuł 135
	Rozdział 3a - Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których walutą jest euro	Rozdział 4 - Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których walutą jest euro
	Artykuł 115a	Artykuł 136
	Artykuł 115b	Artykuł 137
Artykuł 111 ustęp 4 (przeniesiony)	Artykuł 115c	Artykuł 138

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 4 - Postanowienia przejściowe	Rozdział 4 - Postanowienia przejściowe	Rozdział 5 - Postanowienia przejściowe
Artykuł 116 (uchylony)		
	Artykuł 116a	Artykuł 139
Artykuł 117 ustęp 1, ustęp 2 tiret szóste i ustępy 3–9 (uchylone)		
Artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret (przeniesione)	*Artykuł 118a ustęp 2*	*Artykuł 141 ustęp 2*
Artykuł 121 ustęp 1 (przeniesiony) *Artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie (przeniesione)* *Artykuł 123 ustęp 5 (przeniesiony)*	Artykuł 117a ustęp 1[1] Artykuł 117a ustęp 2[2] Artykuł 117a ustęp 3[3]	Artykuł 140
Artykuł 118 (uchylony)		
Artykuł 123 ustęp 3 (przeniesiony) *Artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret*	Artykuł 118a ustęp 1[4] Artykuł 118a ustęp 2[5]	Artykuł 141
Artykuł 124 ustęp 1 (przeniesiony)	Artykuł 118b	Artykuł 142
Artykuł 119	Artykuł 119	Artykuł 143
Artykuł 120	Artykuł 120	Artykuł 144
Artykuł 121 ustęp 1 (przeniesiony)	*Artykuł 117a ustęp 1*	*Artykuł 140 ustęp 1*
Artykuł 121 ustępy 2–4 (uchylone)		
Artykuł 122 ustęp 1, ustęp 2 zdanie pierwsze, ustępy 3, 4, 5 i 6 (uchylone)		
Artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie (przeniesione)	*Artykuł 117a ustęp 2 akapit pierwszy*	*Artykuł 140 ustęp 2 akapit pierwszy*
Artykuł 123 ustępy 1, 2 i 4 (uchylone)		
Artykuł 123 ustęp 3 (przeniesiony)	*Artykuł 118a ustęp 1*	*Artykuł 141 ustęp 1*
Artykuł 123 ustęp 5 (przeniesiony)	*Artykuł 117a ustęp 3*	*Artykuł 140 ustęp 3*

[1] Artykuł 117a ustęp 1 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 121 ustęp 1.
[2] Artykuł 117a ustęp 2 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie.
[3] Artykuł 117a ustęp 3 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 123 ustęp 5.
[4] Artykuł 118a ustęp 1 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 141) przejmuje artykuł 123 ustęp 3.
[5] Artykuł 118a ustęp 2 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 141) przejmuje artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret.

www.rcl.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 124 ustęp 1 (przeniesiony)	*Artykuł 118b*	*Artykuł 142*
Artykuł 124 ustęp 2 (uchylony)		
Tytuł VIII - Zatrudnienie	Tytuł VIII - Zatrudnienie	Tytuł IX - Zatrudnienie
Artykuł 125	Artykuł 125	Artykuł 145
Artykuł 126	Artykuł 126	Artykuł 146
Artykuł 127	Artykuł 127	Artykuł 147
Artykuł 128	Artykuł 128	Artykuł 148
Artykuł 129	Artykuł 129	Artykuł 149
Artykuł 130	Artykuł 130	Artykuł 150
Tytuł IX - Wspólna polityka handlowa (przeniesiony)	*Część piąta tytuł II Wspólna polityka handlowa*	*Część piąta tytuł II Wspólna polityka handlowa*
Artykuł 131 (przeniesiony)	*Artykuł 188b*	*Artykuł 206*
Artykuł 132 (uchylony)		
Artykuł 133 (przeniesiony)	*Artykuł 188c*	*Artykuł 207*
Artykuł 134 (uchylony)		
Tytuł X - Współpraca celna (przeniesiony)	*Część trzecia tytuł II rozdział 1a Współpraca celna*	*Część trzecia tytuł II rozdział 2 Współpraca celna*
Artykuł 135 (przeniesiony)	*Artykuł 27a*	*Artykuł 33*
Tytuł XI - Polityka społeczna, edukacja, kształcenie zawodowe i młodzież	Tytuł IX - Polityka społeczna	Tytuł X - Polityka społeczna
Rozdział 1 - Postanowienia dotyczące zagadnień społecznych (uchylony)		
Artykuł 136	Artykuł 136	Artykuł 151
	Artykuł 136a	Artykuł 152
Artykuł 137	Artykuł 137	Artykuł 153
Artykuł 138	Artykuł 138	Artykuł 154
Artykuł 139	Artykuł 139	Artykuł 155
Artykuł 140	Artykuł 140	Artykuł 156
Artykuł 141	Artykuł 141	Artykuł 157
Artykuł 142	Artykuł 142	Artykuł 158
Artykuł 143	Artykuł 143	Artykuł 159
Artykuł 144	Artykuł 144	Artykuł 160
Artykuł 145	Artykuł 145	Artykuł 161

www.sejm.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 2 - Europejski Fundusz Społeczny	Tytuł X - Europejski Fundusz Społeczny	Tytuł XI - Europejski Fundusz Społeczny
Artykuł 146	Artykuł 146	Artykuł 162
Artykuł 147	Artykuł 147	Artykuł 163
Artykuł 148	Artykuł 148	Artykuł 164
Rozdział 3 - Edukacja, kształcenie zawodowe i młodzież	Tytuł XI - Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport	Tytuł XII - Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport
Artykuł 149	Artykuł 149	Artykuł 165
Artykuł 150	Artykuł 150	Artykuł 166
Tytuł XII - Kultura	Tytuł XII - Kultura	Tytuł XIII - Kultura
Artykuł 151	Artykuł 151	Artykuł 167
Tytuł XIII - Zdrowie publiczne	Tytuł XIII - Zdrowie publiczne	Tytuł XIV - Zdrowie publiczne
Artykuł 152	Artykuł 152	Artykuł 168
Tytuł XIV - Ochrona konsumentów	Tytuł XIV - Ochrona konsumentów	Tytuł XV - Ochrona konsumentów
Artykuł 153 ustępy 1, 3, 4 i 5	Artykuł 153	Artykuł 169
Artykuł 153 ustęp 2 (przeniesiony)	*Artykuł 6a*	*Artykuł 12*
Tytuł XV - Sieci transeuropejskie	Tytuł XV - Sieci transeuropejskie	Tytuł XVI - Sieci transeuropejskie
Artykuł 154	Artykuł 154	Artykuł 170
Artykuł 155	Artykuł 155	Artykuł 171
Artykuł 156	Artykuł 156	Artykuł 172
Tytuł XVI - Przemysł	Tytuł XVI - Przemysł	Tytuł XVII - Przemysł
Artykuł 157	Artykuł 157	Artykuł 173
Tytuł XVII - Spójność gospodarcza i społeczna	Tytuł XVII - Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	Tytuł XVIII - Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna
Artykuł 158	Artykuł 158	Artykuł 174
Artykuł 159	Artykuł 159	Artykuł 175
Artykuł 160	Artykuł 160	Artykuł 176
Artykuł 161	Artykuł 161	Artykuł 177
Artykuł 162	Artykuł 162	Artykuł 178

www.sejm.gov.pl

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł XVIII - Badania i rozwój technologiczny	Tytuł XVIII - Badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna	Tytuł XIX - Badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna
Artykuł 163	Artykuł 163	Artykuł 179
Artykuł 164	Artykuł 164	Artykuł 180
Artykuł 165	Artykuł 165	Artykuł 181
Artykuł 166	Artykuł 166	Artykuł 182
Artykuł 167	Artykuł 167	Artykuł 183
Artykuł 168	Artykuł 168	Artykuł 184
Artykuł 169	Artykuł 169	Artykuł 185
Artykuł 170	Artykuł 170	Artykuł 186
Artykuł 171	Artykuł 171	Artykuł 187
Artykuł 172	Artykuł 172	Artykuł 188
	Artykuł 172a	Artykuł 189
Artykuł 173	Artykuł 173	Artykuł 190
Tytuł XIX - Środowisko naturalne	Tytuł XIX - Środowisko naturalne	Tytuł XX - Środowisko naturalne
Artykuł 174	Artykuł 174	Artykuł 191
Artykuł 175	Artykuł 175	Artykuł 192
Artykuł 176	Artykuł 176	Artykuł 193
	Tytuł XX - Energetyka	Tytuł XXI - Energetyka
	Artykuł 176a	Artykuł 194
	Tytuł XXI - Turystyka	Tytuł XXII - Turystyka
	Artykuł 176b	Artykuł 195
	Tytuł XXII - Ochrona ludności	Tytuł XXIII - Ochrona ludności
	Artykuł 176c	Artykuł 196
	Tytuł XXIII - Współpraca administracyjna	Tytuł XXIV - Współpraca administracyjna
	Artykuł 176d	Artykuł 197
Tytuł XX - Współpraca na rzecz rozwoju (przeniesiony)	*Część piąta tytuł III rozdział 1 Współpraca na rzecz rozwoju*	*Część piąta tytuł III rozdział 1 Współpraca na rzecz rozwoju*
Artykuł 177 (przeniesiony)	*Artykuł 188d*	*Artykuł 208*
Artykuł 178 (uchylony)[1]		
Artykuł 179 (przeniesiony)	*Artykuł 188e*	*Artykuł 209*
Artykuł 180 (przeniesiony)	*Artykuł 188f*	*Artykuł 210*
Artykuł 181 (przeniesiony)	*Artykuł 188g*	*Artykuł 211*

[1] Treść zastąpiona artykułem 188d ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie TFUE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł XXI - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi (zastąpiony)	*Część piąta tytuł III rozdział 2 Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi*	*Część piąta tytuł III rozdział 2 Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi*
Artykuł 181 a (przeniesiony)	*Artykuł 188h*	*Artykuł 212*
CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH	CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH	CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH
Artykuł 182	Artykuł 182	Artykuł 198
Artykuł 183	Artykuł 183	Artykuł 199
Artykuł 184	Artykuł 184	Artykuł 200
Artykuł 185	Artykuł 185	Artykuł 201
Artykuł 186	Artykuł 186	Artykuł 202
Artykuł 187	Artykuł 187	Artykuł 203
Artykuł 188	Artykuł 188	Artykuł 204
	CZĘŚĆ PIĄTA - DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII	CZĘŚĆ PIĄTA - DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII
	Tytuł I - Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii	Tytuł I - Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii
	Artykuł 188a	Artykuł 205
Część trzecia tytuł IX Wspólna polityka handlowa (przeniesiony)	Tytuł II - Wspólna polityka handlowa	Tytuł II - Wspólna polityka handlowa
Artykuł 131 (przeniesiony)	Artykuł 188b	Artykuł 206
Artykuł 133 (przeniesiony)	Artykuł 188c	Artykuł 207
	Tytuł III - Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna	Tytuł III - Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna
Część trzecia tytuł XX Współpraca na rzecz rozwoju (przeniesiony)	Rozdział 1 - Współpraca na rzecz rozwoju	Rozdział 1 - Współpraca na rzecz rozwoju
Artykuł 177 (przeniesiony)	Artykuł 188d[1]	Artykuł 208
Artykuł 179 (przeniesiony)	Artykuł 188e	Artykuł 209
Artykuł 180 (przeniesiony)	Artykuł 188f	Artykuł 210
Artykuł 181 (przeniesiony)	Artykuł 188g	Artykuł 211

[1] Ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie zastępuje treść artykułu 178 Traktatu WE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Część trzecia tytuł XXI Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi (przeniesiony)	Rozdział 2 - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi	Rozdział 2 - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi
Artykuł 181 a (przeniesiony)	Artykuł 188h	Artykuł 212
	Artykuł 188i	Artykuł 213
	Rozdział 3 - Pomoc humanitarna	Rozdział 3 - Pomoc humanitarna
	Artykuł 188j	Artykuł 214
	Tytuł IV - Środki ograniczające	Tytuł IV - Środki ograniczające
Artykuł 301 (zastąpiony)	Artykuł 188k	Artykuł 215
	Tytuł V - Umowy międzynarodowe	Tytuł V - Umowy międzynarodowe
	Artykuł 188l	Artykuł 216
Artykuł 310 (przeniesiony)	Artykuł 188m	Artykuł 217
Artykuł 300 (zastąpiony)	Artykuł 188n	Artykuł 218
Artykuł 111 ustępy 1–3 i 5 (przeniesione)	Artykuł 188o	Artykuł 219
	Tytuł VI - Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii	Tytuł VI - Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii
Artykuły 302–304 (zastąpione)	Artykuł 188p	Artykuł 220
	Artykuł 188q	Artykuł 221
	Tytuł VII - Klauzula solidarności	Tytuł VII - Klauzula solidarności
	Artykuł 188r	Artykuł 222
CZĘŚĆ PIĄTA - INSTYTUCJE WSPÓLNOTY	CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE	CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE
Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne	Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne	Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne
Rozdział 1 - Instytucje	Rozdział 1 - Instytucje	Rozdział 1 - Instytucje
Sekcja 1 - Parlament Europejski	Sekcja 1 - Parlament Europejski	Sekcja 1 - Parlament Europejski
Artykuł 189 (uchylony)[1]		
Artykuł 190 ustępy 1–3 (uchylone)[2]		
Artykuł 190 ustępy 4 i 5	Artykuł 190	Artykuł 223

[1] Treść zastąpiona artykułem 9a ustępy 1 i 2 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

[2] Treść zastąpiona artykułem 9a ustępy 1–3 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 191 akapit pierwszy (uchylony)[1]		
Artykuł 191 akapit drugi	Artykuł 191	Artykuł 224
Artykuł 192 akapit pierwszy (uchylony)[2]		
Artykuł 192 akapit drugi	Artykuł 192	Artykuł 225
Artykuł 193	Artykuł 193	Artykuł 226
Artykuł 194	Artykuł 194	Artykuł 227
Artykuł 195	Artykuł 195	Artykuł 228
Artykuł 196	Artykuł 196	Artykuł 229
Artykuł 197 akapit pierwszy (uchylony)[3]		
Artykuł 197 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 197	Artykuł 230
Artykuł 198	Artykuł 198	Artykuł 231
Artykuł 199	Artykuł 199	Artykuł 232
Artykuł 200	Artykuł 200	Artykuł 233
Artykuł 201	Artykuł 201	Artykuł 234
	Sekcja 1a - Rada Europejska	Sekcja 2 - Rada Europejska
	Artykuł 201a	Artykuł 235
	Artykuł 201b	Artykuł 236
Sekcja 2 - Rada	Sekcja 2 - Rada	Sekcja 3 - Rada
Artykuł 202 (uchylony)[4]		
Artykuł 203 (uchylony)[5]		
Artykuł 204	Artykuł 204	Artykuł 237
Artykuł 205 ustępy 2 i 4 (uchylone)[6]		
Artykuł 205 ustępy 1 i 3	Artykuł 205	Artykuł 238
Artykuł 206	Artykuł 206	Artykuł 239
Artykuł 207	Artykuł 207	Artykuł 240
Artykuł 208	Artykuł 208	Artykuł 241
Artykuł 209	Artykuł 209	Artykuł 242
Artykuł 210	Artykuł 210	Artykuł 243

[1] Treść zastąpiona artykułem 8a ustęp 4 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 11).
[2] Treść zastąpiona artykułem 9a ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).
[3] Treść zastąpiona artykułem 9a ustęp 4 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).
[4] Treść zastąpiona artykułem 9c ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16) oraz artykułami 249b i 249c TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 290 i 291).
[5] Treść zastąpiona artykułem 9c ustępy 2 i 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16).
[6] Treść zastąpiona artykułem 9c ustępy 4 i 5 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja 3 - Komisja	Sekcja 3 - Komisja	Sekcja 4 - Komisja
Artykuł 211 (uchylony)[1]		
	Artykuł 211a	Artykuł 244
Artykuł 212 (przeniesiony)	*Artykuł 218 ustęp 2*	*Artykuł 249 ustęp 2*
Artykuł 213	Artykuł 213	Artykuł 245
Artykuł 214 (uchylony)[2]		
Artykuł 215	Artykuł 215	Artykuł 246
Artykuł 216	Artykuł 216	Artykuł 247
Artykuł 217 ustępy 1, 3 i 4 (uchylone)[3]		
Artykuł 217 ustęp 2	Artykuł 217	Artykuł 248
Artykuł 218 ustęp 1 (uchylony)[4]		
Artykuł 218 ustęp 2	Artykuł 218	Artykuł 249
Artykuł 219	Artykuł 219	Artykuł 250
Sekcja 4 - Trybunał Sprawiedliwości	Sekcja 4 - Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	Sekcja 5 - Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Artykuł 220 (uchylony)[5]		
Artykuł 221 akapit pierwszy (uchylony)[6]		
Artykuł 221 akapity drugi i trzeci	Artykuł 221	Artykuł 251
Artykuł 222	Artykuł 222	Artykuł 252
Artykuł 223	Artykuł 223	Artykuł 253
Artykuł 224[7]	Artykuł 224	Artykuł 254
	Artykuł 224a	Artykuł 255
Artykuł 225	Artykuł 225	Artykuł 256
Artykuł 225a	Artykuł 225a	Artykuł 257
Artykuł 226	Artykuł 226	Artykuł 258

1 Treść zastąpiona artykułem 9d ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).
2 Treść zastąpiona artykułem 9d ustępy 3 i 7 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).
3 Treść zastąpiona artykułem 9d ustęp 6 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).
4 Treść zastąpiona artykułem 252a TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 295).
5 Treść zastąpiona artykułem 9f Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).
6 Treść zastąpiona artykułem 9f ustęp 2 akapit pierwszy Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).
7 Treść akapitu pierwszego zdanie pierwsze zostaje zastąpiona artykułem 9f ustęp 2 akapit drugi Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 227	Artykuł 227	Artykuł 259
Artykuł 228	Artykuł 228	Artykuł 260
Artykuł 229	Artykuł 229	Artykuł 261
Artykuł 229a	Artykuł 229a	Artykuł 262
Artykuł 230	Artykuł 230	Artykuł 263
Artykuł 231	Artykuł 231	Artykuł 264
Artykuł 232	Artykuł 232	Artykuł 265
Artykuł 233	Artykuł 233	Artykuł 266
Artykuł 234	Artykuł 234	Artykuł 267
Artykuł 235	Artykuł 235	Artykuł 268
	Artykuł 235a	Artykuł 269
Artykuł 236	Artykuł 236	Artykuł 270
Artykuł 237	Artykuł 237	Artykuł 271
Artykuł 238	Artykuł 238	Artykuł 272
Artykuł 239	Artykuł 239	Artykuł 273
Artykuł 240	Artykuł 240	Artykuł 274
	Artykuł 240a	Artykuł 275
	Artykuł 240b	Artykuł 276
Artykuł 241	Artykuł 241	Artykuł 277
Artykuł 242	Artykuł 242	Artykuł 278
Artykuł 243	Artykuł 243	Artykuł 279
Artykuł 244	Artykuł 244	Artykuł 280
Artykuł 245	Artykuł 245	Artykuł 281
	Sekcja 4a - Europejski Bank Centralny	Sekcja 6 - Europejski Bank Centralny
	Artykuł 245a	Artykuł 282
Artykuł 112 (przeniesiony)	Artykuł 245b	Artykuł 283
Artykuł 113 (przeniesiony)	Artykuł 245c	Artykuł 284
Sekcja 5 - Trybunał Obrachunkowy	Sekcja 5 - Trybunał Obrachunkowy	Sekcja 7 - Trybunał Obrachunkowy
Artykuł 246	Artykuł 246	Artykuł 285
Artykuł 247	Artykuł 247	Artykuł 286
Artykuł 248	Artykuł 248	Artykuł 287

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 2 - Postanowienia wspólne dla wielu instytucji	Rozdział 2 - Akty prawne Unii, procedury przyjmowania i inne postanowienia	Rozdział 2 - Akty prawne Unii, procedury przyjmowania i inne postanowienia
	Sekcja 1 - Akty prawne Unii	Sekcja 1 - Akty prawne Unii
Artykuł 249	Artykuł 249	Artykuł 288
	Artykuł 249a	Artykuł 289
	Artykuł 249b[1]	Artykuł 290
	Artykuł 249c[1]	Artykuł 291
	Artykuł 249d	Artykuł 292
	Sekcja 2 - Procedury przyjmowania aktów i inne postanowienia	Sekcja 2 - Procedury przyjmowania aktów i inne postanowienia
Artykuł 250	Artykuł 250	Artykuł 293
Artykuł 251	Artykuł 251	Artykuł 294
Artykuł 252 (uchylony)		
	Artykuł 252a	Artykuł 295
Artykuł 253	Artykuł 253	Artykuł 296
Artykuł 254	Artykuł 254	Artykuł 297
	Artykuł 254a	Artykuł 298
Artykuł 255 (przeniesiony)	*Artykuł 16a*	*Artykuł 15*
Artykuł 256	Artykuł 256	Artykuł 299
	Rozdział 3 - Organy doradcze Unii	Rozdział 3 - Organy doradcze Unii
	Artykuł 256a	Artykuł 300
Rozdział 3 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny	Sekcja 1 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny	Sekcja 1 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Artykuł 257 (uchylony)[2]		
Artykuł 258 akapity pierwszy, drugi i czwarty	Artykuł 258	Artykuł 301
Artykuł 258 akapit trzeci (uchylony)[3]		

[1] Zastępuje treść artykułu 202 tiret trzecie Traktatu WE.

[2] Treść zastąpiona artykułem 256a ustęp 2 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).

[3] Treść zastąpiona artykułem 256a ustęp 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 259	Artykuł 259	Artykuł 302
Artykuł 260	Artykuł 260	Artykuł 303
Artykuł 261 (uchylony)		
Artykuł 262	Artykuł 262	Artykuł 304
Rozdział 4 - Komitet Regionów	Sekcja 2 - Komitet Regionów	Sekcja 2 - Komitet Regionów
Artykuł 263 akapity pierwszy i piąty (uchylone)[1]		
Artykuł 263 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 263	Artykuł 305
Artykuł 264	Artykuł 264	Artykuł 306
Artykuł 265	Artykuł 265	Artykuł 307
Rozdział 5 - Europejski Bank Inwestycyjny	Rozdział 4 - Europejski Bank Inwestycyjny	Rozdział 4 - Europejski Bank Inwestycyjny
Artykuł 266	Artykuł 266	Artykuł 308
Artykuł 267	Artykuł 267	Artykuł 309
Tytuł II - Postanowienia finansowe	Tytuł II - Postanowienia finansowe	Tytuł II - Postanowienia finansowe
Artykuł 268	Artykuł 268	Artykuł 310
	Rozdział 1 - Zasoby własne Unii	Rozdział 1 - Zasoby własne Unii
Artykuł 269	Artykuł 269	Artykuł 311
Artykuł 270 (uchylony)[2]		
	Rozdział 2 - Wieloletnie ramy finansowe	Rozdział 2 - Wieloletnie ramy finansowe
	Artykuł 270a	Artykuł 312
	Rozdział 3 - Roczny budżet Unii	Rozdział 3 - Roczny budżet Unii
Artykuł 272 ustęp 1 (przeniesiony)	Artykuł 270b	Artykuł 313
Artykuł 271 (przeniesiony)	*Artykuł 273a*	*Artykuł 316*
Artykuł 272 ustęp 1 (przeniesiony)	*Artykuł 270b*	*Artykuł 313*
Artykuł 272 ustępy 2–10	Artykuł 272	Artykuł 314
Artykuł 273	Artykuł 273	Artykuł 315
Artykuł 271 (przeniesiony)	Artykuł 273a	Artykuł 316

[1] Treść zastąpiona artykułem 256a ustępy 3 i 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).
[2] Treść zastąpiona artykułem 268 ustęp 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 310).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
	Rozdział 4 - Wykonanie budżetu i absolutorium	Rozdział 4 - Wykonanie budżetu i absolutorium
Artykuł 274	Artykuł 274	Artykuł 317
Artykuł 275	Artykuł 275	Artykuł 318
Artykuł 276	Artykuł 276	Artykuł 319
	Rozdział 5 - Postanowienia wspólne	Rozdział 5 - Postanowienia wspólne
Artykuł 277	Artykuł 277	Artykuł 320
Artykuł 278	Artykuł 278	Artykuł 321
Artykuł 279	Artykuł 279	Artykuł 322
	Artykuł 279a	Artykuł 323
	Artykuł 279b	Artykuł 324
	Rozdział 6 - Zwalczanie nadużyć finansowych	Rozdział 6 - Zwalczanie nadużyć finansowych
Artykuł 280	Artykuł 280	Artykuł 325
	Tytuł III - Wzmocniona współpraca	Tytuł III - Wzmocniona współpraca
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280a[1]	Artykuł 326
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280b[1]	Artykuł 327
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280c[1]	Artykuł 328
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280d[1]	Artykuł 329
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280e[1]	Artykuł 330
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280f[1]	Artykuł 331
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280g[1]	Artykuł 332
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280h[1]	Artykuł 333
Artykuł 11 i 11a (zastąpione)	Artykuł 280i[1]	Artykuł 334
CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE	CZĘŚĆ SIÓDMA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE	CZĘŚĆ SIÓDMA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE
Artykuł 281 (uchylony)[2]		
Artykuł 282	Artykuł 282	Artykuł 335
Artykuł 283	Artykuł 283	Artykuł 336
Artykuł 284	Artykuł 284	Artykuł 337
Artykuł 285	Artykuł 285	Artykuł 338
Artykuł 286 (zastąpiony)	*Artykuł 16b*	*Artykuł 16*
Artykuł 287	Artykuł 287	Artykuł 339
Artykuł 288	Artykuł 288	Artykuł 340
Artykuł 289	Artykuł 289	Artykuł 341
Artykuł 290	Artykuł 290	Artykuł 342

[1] Zastępuje także treść artykułów 27a–27e, 40–40b oraz 43–45 dotychczasowego Traktatu UE.

[2] Treść zastąpiona artykułem 46a Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 47).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 291	Artykuł 291	Artykuł 343
Artykuł 292	Artykuł 292	Artykuł 344
Artykuł 293 (uchylony)		
Artykuł 294 (przeniesiony)	*Artykuł 48a*	*Artykuł 55*
Artykuł 295	Artykuł 295	Artykuł 345
Artykuł 296	Artykuł 296	Artykuł 346
Artykuł 297	Artykuł 297	Artykuł 347
Artykuł 298	Artykuł 298	Artykuł 348
Artykuł 299 ustęp 1 (uchylony)[1]		
Artykuł 299 ustęp 2 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 299	Artykuł 349
Artykuł 299 ustęp 2 akapit pierwszy i ustępy 3–6 (przeniesione)	*Artykuł 311a*	*Artykuł 355*
Artykuł 300 (zastąpiony)	*Artykuł 188n*	*Artykuł 218*
Artykuł 301 (zastąpiony)	*Artykuł 188k*	*Artykuł 215*
Artykuł 302 (zastąpiony)	*Artykuł 188p*	*Artykuł 220*
Artykuł 303 (zastąpiony)	*Artykuł 188p*	*Artykuł 220*
Artykuł 304 (zastąpiony)	*Artykuł 188p*	*Artykuł 220*
Artykuł 305 (uchylony)		
Artykuł 306	Artykuł 306	Artykuł 350
Artykuł 307	Artykuł 307	Artykuł 351
Artykuł 308	Artykuł 308	Artykuł 352
	Artykuł 308a	Artykuł 353
Artykuł 309	Artykuł 309	Artykuł 354
Artykuł 310 (przeniesiony)	*Artykuł 188m*	*Artykuł 217*
Artykuł 311 (uchylony)[2]		
Artykuł 299 ustęp 2 akapit pierwszy i ustępy 3– 6 (przeniesione)	Artykuł 311a	Artykuł 355
Artykuł 312	Artykuł 312	Artykuł 356
Postanowienia końcowe		
Artykuł 313	Artykuł 313	Artykuł 357
	Artykuł 313a	Artykuł 358
Artykuł 314 (uchylony)[3]		

[1] Treść zastąpiona artykułem 46a Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 47).
[2] Treść zastąpiona artykułem 49b Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 51).
[3] Treść zastąpiona artykułem 53 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 55).

PROTOCOLES

A. PROTOCOLES À ANNEXER AU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE, AU TRAITÉ SUR LE FONCTIONNEMENT DE L'UNION EUROPÉENNE ET, LE CAS ÉCHÉANT, AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DE L'ÉNERGIE ATOMIQUE

PROTOCOLE SUR LE RÔLE DES PARLEMENTS NATIONAUX DANS L'UNION EUROPÉENNE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

RAPPELANT que la manière dont les parlements nationaux exercent leur contrôle sur leur gouvernement pour ce qui touche aux activités de l'Union européenne relève de l'organisation et de la pratique constitutionnelles propres à chaque État membre;

DÉSIREUSES d'encourager une participation accrue des parlements nationaux aux activités de l'Union européenne et de renforcer leur capacité à exprimer leur point de vue sur les projets d'actes législatifs de l'Union européenne ainsi que sur d'autres questions qui peuvent présenter pour eux un intérêt particulier,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne, au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique:

TITRE I
INFORMATIONS DESTINÉES AUX PARLEMENTS NATIONAUX

ARTICLE PREMIER

Les documents de consultation de la Commission (livres verts, livres blancs et communications) sont transmis directement par la Commission aux parlements nationaux lors de leur publication. La Commission transmet également aux parlements nationaux le programme législatif annuel ainsi que tout autre instrument de programmation législative ou de stratégie politique en même temps qu'elle les transmet au Parlement européen et au Conseil.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 2

Les projets d'actes législatifs adressés au Parlement européen et au Conseil sont transmis aux parlements nationaux.

Aux fins du présent protocole, on entend par "projet d'acte législatif ", les propositions de la Commission, les initiatives d'un groupe d'États membres, les initiatives du Parlement européen, les demandes de la Cour de justice, les recommandations de la Banque centrale européenne et les demandes de la Banque européenne d'investissement, visant à l'adoption d'un acte législatif.

Les projets d'actes législatifs émanant de la Commission sont transmis directement par la Commission aux parlements nationaux, en même temps qu'au Parlement européen et au Conseil.

Les projets d'actes législatifs émanant du Parlement européen sont transmis directement par le Parlement européen aux parlements nationaux.

Les projets d'actes législatifs émanant d'un groupe d'États membres, de la Cour de justice, de la Banque centrale européenne ou de la Banque européenne d'investissement sont transmis par le Conseil aux parlements nationaux.

ARTICLE 3

Les parlements nationaux peuvent adresser aux présidents du Parlement européen, du Conseil et de la Commission, un avis motivé concernant la conformité d'un projet d'acte législatif avec le principe de subsidiarité, selon la procédure prévue par le protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité.

Si le projet d'acte législatif émane d'un groupe d'États membres, le président du Conseil transmet le ou les avis motivés aux gouvernements de ces États membres.

Si le projet d'acte législatif émane de la Cour de justice, de la Banque centrale européenne ou de la Banque européenne d'investissement, le président du Conseil transmet le ou les avis motivés à l'institution ou l'organe concerné.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 4

Un délai de huit semaines est observé entre le moment où un projet d'acte législatif est mis à la disposition des parlements nationaux dans les langues officielles de l'Union et la date à laquelle il est inscrit à l'ordre du jour provisoire du Conseil en vue de son adoption ou de l'adoption d'une position dans le cadre d'une procédure législative. Des exceptions sont possibles en cas d'urgence, dont les motifs sont exposés dans l'acte ou la position du Conseil. Sauf dans des cas urgents dûment motivés, aucun accord ne peut être constaté sur un projet d'acte législatif au cours de ces huit semaines. Sauf dans les cas urgents dûment motivés, un délai de dix jours est observé entre l'inscription d'un projet d'acte législatif à l'ordre du jour provisoire du Conseil et l'adoption d'une position.

ARTICLE 5

Les ordres du jour et les résultats des sessions du Conseil, y compris les procès-verbaux des sessions au cours desquelles le Conseil délibère sur des projets d'actes législatifs, sont transmis directement aux parlements nationaux, en même temps qu'aux gouvernements des États membres.

ARTICLE 6

Lorsque le Conseil européen envisage de recourir à l'article 48, paragraphe 7, premier ou deuxième alinéa, du traité sur l'Union européenne, les parlements nationaux sont informés de l'initiative du Conseil européen au moins six mois avant qu'une décision ne soit adoptée.

ARTICLE 7

La Cour des comptes transmet à titre d'information son rapport annuel aux parlements nationaux, en même temps qu'au Parlement européen et au Conseil.

ARTICLE 8

Lorsque le système parlementaire national n'est pas monocaméral, les articles 1 à 7 s'appliquent aux chambres qui le composent.

www.rcl.gov.pl

TITRE II
COOPÉRATION INTERPARLEMENTAIRE

ARTICLE 9

Le Parlement européen et les parlements nationaux définissent ensemble l'organisation et la promotion d'une coopération interparlementaire efficace et régulière au sein de l'Union.

ARTICLE 10

Une conférence des organes parlementaires spécialisés dans les affaires de l'Union peut soumettre toute contribution qu'elle juge appropriée à l'attention du Parlement européen, du Conseil et de la Commission. Cette conférence promeut, en outre, l'échange d'informations et de meilleures pratiques entre les parlements nationaux et le Parlement européen, y compris entre leurs commissions spécialisées. Elle peut également organiser des conférences inter-parlementaires sur des thèmes particuliers, notamment pour débattre des questions de politique étrangère et de sécurité commune, y compris la politique de sécurité et de défense commune. Les contributions de la conférence ne lient pas les parlements nationaux et ne préjugent pas de leur position.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE SUR L'APPLICATION DES PRINCIPES DE SUBSIDIARITÉ ET DE PROPORTIONNALITÉ

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

DÉSIREUSES de faire en sorte que les décisions soient prises le plus près possible des citoyens de l'Union;

DÉTERMINÉES à fixer les conditions d'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité fixés à l'article 3ter du traité sur l'Union européenne, ainsi qu'à établir un système de contrôle de l'application de ces principes,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

Chaque institution veille de manière continue au respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité définis à l'article 3ter du traité sur l'Union européenne.

ARTICLE 2

Avant de proposer un acte législatif, la Commission procède à de larges consultations. Ces consultations doivent tenir compte, le cas échéant, de la dimension régionale et locale des actions envisagées. En cas d'urgence exceptionnelle, la Commission ne procède pas à ces consultations. Elle motive sa décision dans sa proposition.

ARTICLE 3

Aux fins du présent protocole, on entend par "projet d'acte législatif ", les propositions de la Commission, les initiatives d'un groupe d'États membres, les initiatives du Parlement européen, les demandes de la Cour de justice, les recommandations de la Banque centrale européenne et les demandes de la Banque européenne d'investissement, visant à l'adoption d'un acte législatif.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 4

La Commission transmet ses projets d'actes législatifs ainsi que ses projets modifiés aux parlements nationaux en même temps qu'au législateur de l'Union.

Le Parlement européen transmet ses projets d'actes législatifs ainsi que ses projets modifiés aux parlements nationaux.

Le Conseil transmet les projets d'actes législatifs émanant d'un groupe d'États membres, de la Cour de justice, de la Banque centrale européenne ou de la Banque européenne d'investissement, ainsi que les projets modifiés, aux parlements nationaux.

Dès leur adoption, les résolutions législatives du Parlement européen et les positions du Conseil sont transmises par ceux-ci aux parlements nationaux.

ARTICLE 5

Les projets d'actes législatifs sont motivés au regard des principes de subsidiarité et de proportionnalité. Tout projet d'acte législatif devrait comporter une fiche contenant des éléments circonstanciés permettant d'apprécier le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité. Cette fiche devrait comporter des éléments permettant d'évaluer son impact financier et, lorsqu'il s'agit d'une directive, ses implications sur la réglementation à mettre en œuvre par les États membres, y compris, le cas échéant, la législation régionale. Les raisons permettant de conclure qu'un objectif de l'Union peut être mieux atteint au niveau de celle-ci s'appuient sur des indicateurs qualitatifs et, chaque fois que c'est possible, quantitatifs. Les projets d'actes législatifs tiennent compte de la nécessité de faire en sorte que toute charge, financière ou administrative, incombant à l'Union, aux gouvernements nationaux, aux autorités régionales ou locales, aux opérateurs économiques et aux citoyens soit la moins élevée possible et à la mesure de l'objectif à atteindre.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 6

Tout parlement national ou toute chambre de l'un de ces parlements peut, dans un délai de huit semaines à compter de la date de transmission d'un projet d'acte législatif dans les langues officielles de l'Union, adresser aux présidents du Parlement européen, du Conseil et de la Commission un avis motivé exposant les raisons pour lesquelles il estime que le projet en cause n'est pas conforme au principe de subsidiarité. Il appartient à chaque parlement national ou à chaque chambre d'un parlement national de consulter, le cas échéant, les parlements régionaux possédant des pouvoirs législatifs.

Si le projet d'acte législatif émane d'un groupe d'États membres, le président du Conseil transmet l'avis aux gouvernements de ces États membres.

Si le projet d'acte législatif émane de la Cour de justice, de la Banque centrale européenne ou de la Banque européenne d'investissement, le président du Conseil transmet l'avis à l'institution ou organe concerné.

ARTICLE 7

1. Le Parlement européen, le Conseil et la Commission, ainsi que, le cas échéant, le groupe d'États membres, la Cour de justice, la Banque centrale européenne ou la Banque européenne d'investissement, si le projet d'acte législatif émane d'eux, tiennent compte des avis motivés adressés par les parlements nationaux ou par une chambre de l'un de ces parlements.

Chaque parlement national dispose de deux voix, réparties en fonction du système parlementaire national. Dans un système parlementaire national bicaméral, chacune des deux chambres dispose d'une voix.

2. Dans le cas où les avis motivés sur le non-respect par un projet d'acte législatif du principe de subsidiarité représentent au moins un tiers de l'ensemble des voix attribuées aux parlements nationaux conformément au deuxième alinéa du paragraphe 1, le projet doit être réexaminé. Ce seuil est un quart lorsqu'il s'agit d'un projet d'acte législatif présenté sur la base de l'article 61 I du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne relatif à l'espace de liberté, de sécurité et de justice.

À l'issue de ce réexamen, la Commission ou, le cas échéant, le groupe d'États membres, le Parlement européen, la Cour de justice, la Banque centrale européenne ou la Banque européenne d'investissement, si le projet d'acte législatif émane d'eux, peut décider, soit de maintenir le projet, soit de le modifier, soit de le retirer. Cette décision doit être motivée.

www.rcl.gov.pl

3. En outre, dans le cadre de la procédure législative ordinaire, dans le cas où les avis motivés sur le non-respect par une proposition d'acte législatif du principe de subsidiarité représentent au moins une majorité simple des voix attribuées aux parlements nationaux conformément au deuxième alinéa du paragraphe 1, la proposition doit être réexaminée. À l'issue de ce réexamen, la Commission peut décider, soit de maintenir la proposition, soit de la modifier, soit de la retirer.

Si elle choisit de la maintenir, la Commission devra, dans un avis motivé, justifier la raison pour laquelle elle estime que la proposition est conforme au principe de subsidiarité. Cet avis motivé ainsi que les avis motivés des parlements nationaux devront être soumis au législateur de l'Union afin d'être pris en compte dans le cadre de la procédure:

a) avant d'achever la première lecture, le législateur (le Parlement européen et le Conseil) examine si la proposition législative est compatible avec le principe de subsidiarité, en tenant compte en particulier des motifs invoqués et partagés par la majorité des parlements nationaux ainsi que de l'avis motivé de la Commission;

b) si, en vertu d'une majorité de 55% des membres du Conseil ou d'une majorité des suffrages exprimés au Parlement européen, le législateur est d'avis que la proposition n'est pas compatible avec le principe de subsidiarité, l'examen de la proposition législative n'est pas poursuivi.

ARTICLE 8

La Cour de justice de l'Union européenne est compétente pour se prononcer sur les recours pour violation, par un acte législatif, du principe de subsidiarité formés, conformément aux modalités prévues à l'article 230 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, par un État membre ou transmis par celui-ci conformément à son ordre juridique au nom de son parlement national ou d'une chambre de celui-ci.

Conformément aux modalités prévues audit article, de tels recours peuvent aussi être formés par le Comité des régions contre des actes législatifs pour l'adoption desquels le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne prévoit sa consultation.

ARTICLE 9

La Commission présente chaque année au Conseil européen, au Parlement européen, au Conseil et aux parlements nationaux un rapport sur l'application de l'article 3ter du traité sur l'Union européenne. Ce rapport annuel est également transmis au Comité économique et social et au Comité des régions.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR L'EUROGROUPE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

DÉSIREUSES de favoriser les conditions d'une croissance économique plus forte dans l'Union européenne et, à cette fin, de développer une coordination sans cesse plus étroite des politiques économiques dans la zone euro;

CONSCIENTES de la nécessité de prévoir des dispositions particulières pour un dialogue renforcé entre les États membres dont la monnaie est l'euro, en attendant que l'euro devienne la monnaie de tous les États membres de l'Union,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

Les ministres des États membres dont la monnaie est l'euro se réunissent entre eux de façon informelle. Ces réunions ont lieu, en tant que de besoin, pour discuter de questions liées aux responsabilités spécifiques qu'ils partagent en matière de monnaie unique. La Commission participe aux réunions. La Banque centrale européenne est invitée à prendre part à ces réunions, qui sont préparées par les représentants des ministres chargés des finances des États membres dont la monnaie est l'euro et de la Commission.

ARTICLE 2

Les ministres des États membres dont la monnaie est l'euro élisent un président pour deux ans et demi, à la majorité de ces États membres.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR LA COOPÉRATION STRUCTURÉE PERMANENTE
ÉTABLIE PAR L'ARTICLE 28 A DU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

VU l'article 28 A, paragraphe 6, et l'article 28 E du traité sur l'Union européenne,

RAPPELANT que l'Union conduit une politique étrangère et de sécurité commune fondée sur la réalisation d'un degré toujours croissant de convergence des actions des États membres;

RAPPELANT que la politique de sécurité et de défense commune fait partie intégrante de la politique étrangère et de sécurité commune; qu'elle assure à l'Union une capacité opérationnelle s'appuyant sur des moyens civils et militaires; que l'Union peut y avoir recours pour des missions visées à l'article 28 B du traité sur l'Union européenne en dehors de l'Union afin d'assurer le maintien de la paix, la prévention des conflits et le renforcement de la sécurité internationale conformément aux principes de la charte des Nations unies; que l'exécution de ces tâches repose sur les capacités militaires fournies par les États membres, conformément au principe du "réservoir unique de forces";

RAPPELANT que la politique de sécurité et de défense commune de l'Union n'affecte pas le caractère spécifique de la politique de sécurité et de défense de certains États membres;

RAPPELANT que la politique de sécurité et de défense commune de l'Union respecte les obligations découlant du traité de l'Atlantique Nord pour les États membres qui considèrent que leur défense commune est réalisée dans le cadre de l'Organisation du traité de l'Atlantique Nord, qui reste le fondement de la défense collective de ses membres, et qu'elle est compatible avec la politique commune de sécurité et de défense arrêtée dans ce cadre;

CONVAINCUES qu'un rôle plus affirmé de l'Union en matière de sécurité et de défense contribuera à la vitalité d'une alliance atlantique rénovée, en accord avec les arrangements dits de "Berlin plus";

DÉTERMINÉES à ce que l'Union soit capable d'assumer pleinement les responsabilités qui lui incombent au sein de la communauté internationale;

www.isap.sejm.gov.pl

RECONNAISSANT que l'Organisation des Nations unies peut demander l'assistance de l'Union pour mettre en œuvre d'urgence des missions entreprises au titre des chapitres VI et VII de la charte des Nations unies;

RECONNAISSANT que le renforcement de la politique de sécurité et de défense demandera aux États membres des efforts dans le domaine des capacités;

CONSCIENTES que le franchissement d'une nouvelle étape dans le développement de la politique européenne de sécurité et de défense suppose des efforts résolus des États membres qui y sont disposés;

RAPPELANT l'importance de ce que le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité soit pleinement associé aux travaux de la coopération structurée permanente,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

La coopération structurée permanente visée à l'article 28 A, paragraphe 6, du traité sur l'Union européenne est ouverte à tout État membre qui s'engage, dès la date d'entrée en vigueur du traité de Lisbonne:

a) à procéder plus intensivement au développement de ses capacités de défense, par le développement de ses contributions nationales et la participation, le cas échéant, à des forces multinationales, aux principaux programmes européens d'équipement et à l'activité de l'Agence dans le domaine du développement des capacités de défense, de la recherche, de l'acquisition et de l'armement (l'Agence européenne de défense), et

b) à avoir la capacité de fournir, au plus tard en 2010, soit à titre national, soit comme composante de groupes multinationaux de forces, des unités de combat ciblées pour les missions envisagées, configurées sur le plan tactique comme un groupement tactique, avec les éléments de soutien, y compris le transport et la logistique, capables d'entreprendre, dans un délai de 5 à 30 jours, des missions visées à l'article 28 B, du traité sur l'Union européenne en particulier pour répondre à des demandes de l'Organisation des Nations unies, et soutenables pour une période initiale de 30 jours, prorogeable jusqu'au moins 120 jours.

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 2

Les États membres qui participent à la coopération structurée permanente s'engagent, pour atteindre les objectifs visés à l'article 1er:

a) à coopérer, dès l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, en vue d'atteindre des objectifs agréés concernant le niveau des dépenses d'investissement en matière d'équipements de défense, et à réexaminer régulièrement ces objectifs à la lumière de l'environnement de sécurité et des responsabilités internationales de l'Union;

b) à rapprocher, dans la mesure du possible, leurs outils de défense, notamment en harmonisant l'identification des besoins militaires, en mettant en commun et, le cas échéant, en spécialisant leurs moyens et capacités de défense, ainsi qu'en encourageant la coopération dans les domaines de la formation et de la logistique;

c) à prendre des mesures concrètes pour renforcer la disponibilité, l'interoperabilité, la flexibilité et la capacité de déploiement de leurs forces, notamment en identifiant des objectifs communs en matière de projection de forces, y compris en réexaminant, éventuellement, leurs procédures de décision nationales;

d) à coopérer afin de s'assurer qu'ils prennent les mesures nécessaires pour combler, y compris par des approches multinationales et sans préjudice des engagements les concernant au sein de l'Organisation du traité de l'Atlantique Nord, les lacunes constatées dans le cadre du "Mécanisme de développement des capacités";

e) à participer, le cas échéant, au développement de programmes communs ou européens d'équipements majeurs dans le cadre de l'Agence européenne de défense.

ARTICLE 3

L'Agence européenne de défense contribue à l'évaluation régulière des contributions des États membres participants en matière de capacités, en particulier des contributions fournies suivant les critères qui seront établis, entre autres, sur la base de l'article 2, et en fait rapport au moins une fois par an. L'évaluation peut servir de base aux recommandations et aux décisions du Conseil adoptées conformément à l'article 28 E du traité sur l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE RELATIF À L'ARTICLE 6, PARAGRAPHE 2, DU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE SUR L'ADHÉSION DE L'UNION À LA CONVENTION EUROPÉENNE DE SAUVEGARDE DES DROITS DE L'HOMME ET DES LIBERTÉS FONDAMENTALES

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

L'accord relatif à l'adhésion de l'Union à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales (ci-après dénommée "Convention européenne"), prévue à l'article 6, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne, doit refléter la nécessité de préserver les caractéristiques spécifiques de l'Union et du droit de l'Union, notamment en ce qui concerne:

a) les modalités particulières de l'éventuelle participation de l'Union aux instances de contrôle de la Convention européenne;

b) les mécanismes nécessaires pour garantir que les recours formés par des États non membres et les recours individuels soient dirigés correctement contre les États membres et/ou l'Union, selon le cas.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 2

L'accord visé à l'article 1er doit garantir que l'adhésion de l'Union n'affecte ni les compétences de l'Union ni les attributions de ses institutions. Il doit garantir qu'aucune de ses dispositions n'affecte la situation particulière des États membres à l'égard de la Convention européenne, et notamment de ses protocoles, des mesures prises par les États membres par dérogation à la Convention européenne, conformément à son article 15, et des réserves à la Convention européenne formulées par les États membres conformément à son article 57.

ARTICLE 3

Aucune disposition de l'accord visé à l'article 1er ne doit affecter l'article 292 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR LE MARCHÉ INTÉRIEUR ET LA CONCURRENCE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

COMPTE TENU du fait que le marché intérieur tel qu'il est défini à l'article 2 du traité sur l'Union européenne comprend un système garantissant que la concurrence n'est pas faussée,

SONT CONVENUES que

à cet effet, l'Union prend, si nécessaire, des mesures dans le cadre des dispositions des traités, y compris l'article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Le présent protocole est annexé au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR L'APPLICATION DE LA CHARTE DES DROITS FONDAMENTAUX DE L'UNION EUROPÉENNE À LA POLOGNE ET AU ROYAUME-UNI

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

CONSIDÉRANT qu'à l'article 6 du traité sur l'Union européenne, l'Union reconnaît les droits, les libertés et les principes énoncés dans la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne;

CONSIDÉRANT que la Charte doit être appliquée en stricte conformité avec les dispositions de l'article 6 susmentionné et du titre VII de la Charte proprement dite;

CONSIDÉRANT que l'article 6 précité dispose que la Charte doit être appliquée et interprétée par les juridictions de la Pologne et du Royaume-Uni en stricte conformité avec les explications visées à cet article;

CONSIDÉRANT que la Charte contient à la fois des droits et des principes;

CONSIDÉRANT que la Charte contient des dispositions qui revêtent un caractère civil et politique et des dispositions qui revêtent un caractère économique et social;

CONSIDÉRANT que la Charte réaffirme les droits, les libertés et les principes reconnus dans l'Union et les rend plus visibles, sans toutefois créer de nouveaux droits ou principes;

RAPPELANT les obligations qui incombent à la Pologne et au Royaume-Uni en vertu du traité sur l'Union européenne, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et du droit de l'Union en général;

PRENANT ACTE du souhait de la Pologne et du Royaume-Uni de clarifier certains aspects de l'application de la Charte;

DÉSIREUSES dès lors de clarifier l'application de la Charte en ce qui concerne les lois et l'action administrative de la Pologne et du Royaume-Uni, ainsi que sa justiciabilité en Pologne et au Royaume-Uni;

RÉAFFIRMANT que les références, dans le présent protocole, à la mise en œuvre de dispositions spécifiques de la Charte sont strictement sans préjudice de la mise en œuvre des autres dispositions de la Charte;

www.rcl.gov.pl

RÉAFFIRMANT que le présent protocole est sans préjudice de l'application de la Charte aux autres États membres;

RÉAFFIRMANT que le présent protocole est sans préjudice des autres obligations qui incombent à la Pologne et au Royaume-Uni en vertu du traité sur l'Union européenne, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et du droit de l'Union en général;

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

1. La Charte n'étend pas la faculté de la Cour de justice de l'Union européenne, ou de toute juridiction de la Pologne ou du Royaume-Uni, d'estimer que les lois, règlements ou dispositions, pratiques ou action administratives de la Pologne ou du Royaume-Uni sont incompatibles avec les droits, les libertés et les principes fondamentaux qu'elle réaffirme.

2. En particulier, et pour dissiper tout doute, rien dans le titre IV de la Charte ne crée des droits justiciables applicables à la Pologne ou au Royaume-Uni, sauf dans la mesure où la Pologne ou le Royaume-Uni a prévu de tels droits dans sa législation nationale.

ARTICLE 2

Lorsqu'une disposition de la Charte fait référence aux législations et pratiques nationales, elle ne s'applique à la Pologne ou au Royaume-Uni que dans la mesure où les droits et principes qu'elle contient sont reconnus dans la législation ou les pratiques de la Pologne ou du Royaume-Uni.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR L'EXERCICE DES COMPÉTENCES PARTAGÉES

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE UNIQUE

En ce qui concerne l'article 2 A, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne relatif aux compétences partagées, lorsque l'Union mène une action dans un certain domaine, le champ d'application de cet exercice de compétence ne couvre que les éléments régis par l'acte de l'Union en question et ne couvre donc pas tout le domaine.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR LES SERVICES D'INTÉRÊT GÉNÉRAL

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

SOUHAITANT souligner l'importance des services d'intérêt général,

SONT CONVENUES des dispositions interprétatives ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE PREMIER

Les valeurs communes de l'Union concernant les services d'intérêt économique général au sens de l'article 16 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne comprennent notamment:

- le rôle essentiel et le large pouvoir discrétionnaire des autorités nationales, régionales et locales pour fournir, faire exécuter et organiser les services d'intérêt économique général d'une manière qui réponde autant que possible aux besoins des utilisateurs;

- la diversité des services d'intérêt économique général et les disparités qui peuvent exister au niveau des besoins et des préférences des utilisateurs en raison de situations géographiques, sociales ou culturelles différentes;

- un niveau élevé de qualité, de sécurité et quant au caractère abordable, l'égalité de traitement et la promotion de l'accès universel et des droits des utilisateurs;

ARTICLE 2

Les dispositions des traités ne portent en aucune manière atteinte à la compétence des États membres pour fournir, faire exécuter et organiser des services non économiques d'intérêt général.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR LA DÉCISION DU CONSEIL RELATIVE À LA MISE EN ŒUVRE DES ARTICLES 9 C, PARAGRAPHE 4, DU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE ET 205, PARAGRAPHE 2, DU TRAITÉ SUR LE FONCTIONNEMENT DE L'UNION EUROPÉENNE ENTRE LE 1er NOVEMBRE 2014 ET LE 31 MARS 2017, D'UNE PART, ET À PARTIR DU 1er AVRIL 2017, D'AUTRE PART

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

ÉTANT DONNÉ que, lors de l'approbation du traité de Lisbonne, il était d'une importance fondamentale de dégager un accord sur la décision du Conseil relative à la mise en œuvre des articles 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, d'une part, et à partir du 1er avril 2017, d'autre part (ci-après dénommée "la décision");

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

ARTICLE UNIQUE

Avant l'examen par le Conseil de tout projet qui tendrait soit à modifier ou à abroger la décision ou l'une de ses dispositions, soit à en modifier indirectement la portée ou le sens par la modification d'un autre acte juridique de l'Union, le Conseil européen délibère préalablement dudit projet, statuant par consensus conformément à l'article 9 B, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE
SUR LES DISPOSITIONS TRANSITOIRES

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

CONSIDÉRANT que, afin d'organiser la transition entre les dispositions institutionnelles des traités applicables avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne et celles prévues par ledit traité il est nécessaire de prévoir des dispositions transitoires,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne, au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique:

ARTICLE PREMIER

Dans le présent protocole, les mots "les traités" désignent le traité sur l'Union européenne, le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique.

TITRE I
DISPOSITIONS CONCERNANT LE PARLEMENT EUROPÉEN

ARTICLE 2

En temps utile avant les élections parlementaires européennes de 2009, le Conseil européen adopte, conformément à l'article 9 A, paragraphe 2, second alinéa, du traité sur l'Union européenne, une décision fixant la composition du Parlement européen.

Jusqu'à la fin de la législature 2004-2009, la composition et le nombre de membres du Parlement européen restent ceux existant lors de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

www.rcl.gov.pl

TITRE II
DISPOSITIONS CONCERNANT LA MAJORITÉ QUALIFIÉE

ARTICLE 3

1. Conformément à l'article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne, les dispositions de ce paragraphe et les dispositions de l'article 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, relatives à la définition de la majorité qualifiée au Conseil européen et au Conseil, prennent effet le 1er novembre 2014.

2. Entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, lorsqu'une délibération doit être prise à la majorité qualifiée, un membre du Conseil peut demander que cette délibération soit prise à la majorité qualifiée telle que définie au paragraphe 3. Dans ce cas, les paragraphes 3 et 4 s'appliquent.

3. Jusqu'au 31 octobre 2014, les dispositions suivantes sont en vigueur, sans préjudice de l'article 201bis, paragraphe 1, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

Pour les délibérations du Conseil européen et du Conseil qui requièrent une majorité qualifiée, les voix des membres sont affectées de la pondération suivante:

Belgique	12
Bulgarie	10
République tchèque	12
Danemark	7
Allemagne	29
Estonie	4
Irlande	7
Grèce	12
Espagne	27
France	29
Italie	29
Chypre	4
Lettonie	4
Lituanie	7
Luxembourg	4
Hongrie	12
Malte	3

www.rcl.gov.pl

Pays-Bas	13
Autriche	10
Pologne	27
Portugal	12
Roumanie	14
Slovénie	4
Slovaquie	7
Finlande	7
Suède	10
Royaume-Uni	29

Les délibérations sont acquises si elles ont recueilli au moins 255 voix exprimant le vote favorable de la majorité des membres, lorsque, en vertu des traités, elles doivent être prises sur proposition de la Commission. Dans les autres cas, les délibérations sont acquises si elles ont recueilli au moins 255 voix exprimant le vote favorable d'au moins deux tiers des membres.

Un membre du Conseil européen ou du Conseil peut demander que, lorsqu'un acte est adopté par le Conseil européen ou par le Conseil à la majorité qualifiée, il soit vérifié que les États membres constituant cette majorité qualifiée représentent au moins 62 % de la population totale de l'Union. S'il s'avère que cette condition n'est pas remplie, l'acte en cause n'est pas adopté.

4. Jusqu'au 31 octobre 2014, dans les cas où, en application des traités, tous les membres du Conseil ne prennent pas part au vote, à savoir dans les cas où il est fait renvoi à la majorité qualifiée définie conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, la majorité qualifiée se définit comme étant la même proportion des voix pondérées et la même proportion du nombre des membres du Conseil, ainsi que, le cas échéant, le même pourcentage de la population des États membres concernés que ceux fixés au paragraphe 3 du présent article.

TITRE III
DISPOSITIONS RELATIVES AUX FORMATIONS DU CONSEIL

ARTICLE 4

Jusqu'à l'entrée en vigueur de la décision visée à l'article 9 C, paragraphe 6, premier alinéa, du traité sur l'Union européenne, le Conseil peut se réunir dans les formations prévues aux deuxième et troisième alinéas dudit paragraphe ainsi que dans les autres formations dont la liste est établie par une décision du Conseil des affaires générales, statuant à la majorité simple.

www.rcl.gov.pl

TITRE IV
DISPOSITIONS RELATIVES À LA COMMISSION, Y COMPRIS LE HAUT REPRÉSENTANT DE L'UNION POUR LES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET LA POLITIQUE DE SÉCURITÉ

ARTICLE 5

Les membres de la Commission qui sont en fonction à la date d'entrée en vigueur du traité de Lisbonne le restent jusqu'à la fin de leur mandat. Toutefois, le jour de la nomination du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, le mandat du membre ayant la même nationalité que le haut représentant prend fin.

TITRE V
DISPOSITIONS RELATIVES AU SECRÉTAIRE GÉNÉRAL DU CONSEIL, HAUT REPRÉSENTANT POUR LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE ET AU SECRÉTAIRE GÉNÉRAL ADJOINT DU CONSEIL

ARTICLE 6

Les mandats du secrétaire général du Conseil, Haut représentant pour la politique étrangère et de sécurité commune, et du secrétaire général adjoint du Conseil prennent fin à la date d'entrée en vigueur du traité de Lisbonne. Le Conseil nomme un secrétaire général conformément à l'article 207, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

TITRE VI
DISPOSITIONS CONCERNANT LES ORGANES CONSULTATIFS

ARTICLE 7

Jusqu'à l'entrée en vigueur de la décision visée à l'article 258 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, la répartition des membres du Comité économique et social est la suivante:

Belgique	12	Luxembourg	6
Bulgarie	12	Hongrie	12
République tchèque	12	Malte	5
Danemark	9	Pays-Bas	12
Allemagne	24	Autriche	12
Estonie	7	Pologne	21
Irlande	9	Portugal	12
Grèce	12	Roumanie	15
Espagne	21	Slovénie	7
France	24	Slovaquie	9
Italie	24	Finlande	9
Chypre	6	Suède	12
Lettonie	7	Royaume Uni	24
Lituanie	9		

ARTICLE 8

Jusqu'à l'entrée en vigueur de la décision visée à l'article 263 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, la répartition des membres du Comité des régions est la suivante:

Belgique	12	Luxembourg	6
Bulgarie	12	Hongrie	12
République tchèque	12	Malte	5
Danemark	9	Pays-Bas	12
Allemagne	24	Autriche	12
Estonie	7	Pologne	21
Irlande	9	Portugal	12
Grèce	12	Roumanie	15
Espagne	21	Slovénie	7
France	24	Slovaquie	9
Italie	24	Finlande	9
Chypre	6	Suède	12
Lettonie	7	Royaume Uni	24
Lituanie	9		

www.isap.gov.pl

TITRE VII
DISPOSITIONS TRANSITOIRES RELATIVES AUX ACTES ADOPTÉS SUR LA BASE DES TITRES V ET VI DU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE AVANT L'ENTRÉE EN VIGUEUR DU TRAITÉ DE LISBONNE

ARTICLE 9

Les effets juridiques des actes des institutions, organes et organismes de l'Union adoptés sur la base du traité sur l'Union européenne avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne sont préservés aussi longtemps que ces actes n'auront pas été abrogés, annulés ou modifiés en application des traités. Il en va de même des conventions conclues entre les États membres sur la base du traité sur l'Union européenne.

ARTICLE 10

1. À titre de mesure transitoire, et en ce qui concerne les actes de l'Union dans le domaine de la coopération policière et judiciaire en matière pénale qui ont été adoptés avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, les attributions des institutions sont les suivantes à la date d'entrée en vigueur dudit traité: les attributions de la Commission en vertu de l'article 226 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ne seront pas applicables et les attributions de la Cour de justice de l'Union européenne en vertu du titre VI du traité sur l'Union européenne, dans sa version en vigueur avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, restent inchangées, y compris lorsqu'elles ont été acceptées conformément à l'article 35, paragraphe 2, dudit traité sur l'Union européenne.

2. La modification d'un acte visé au paragraphe 1 entraîne l'application, en ce qui concerne l'acte modifié et à l'égard des États membres auxquels cet acte s'applique, des attributions des institutions visées audit paragraphe telles que prévues par les traités.

3. En tout état de cause, la mesure transitoire visée au paragraphe 1 cesse de produire ses effets cinq ans après la date d'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

4. Au plus tard six mois avant l'expiration de la période transitoire visée au paragraphe 3, le Royaume-Uni peut notifier au Conseil qu'il n'accepte pas, en ce qui concerne les actes visés au paragraphe 1, les attributions des institutions visées au paragraphe 1 et telles que prévues par les traités. Au cas où le Royaume-Uni a procédé à cette notification, tous les actes visés au paragraphe 1 cessent de s'appliquer à son égard à compter de la date d'expiration de la période transitoire visée au paragraphe 3. Le présent alinéa ne s'applique pas en ce qui concerne les actes modifiés qui sont applicables au Royaume-Uni conformément à ce qui est indiqué au paragraphe 2.

Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, détermine les arrangements nécessaires qui découlent de ce qui précède et les arrangements transitoires nécessaires. Le Royaume-Uni ne participe pas à l'adoption de cette décision. Une majorité qualifiée du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut aussi adopter une décision établissant que le Royaume-Uni supporte, le cas échéant, les conséquences financières directes découlant nécessairement et inévitablement de la cessation de sa participation à ces actes.

5. Le Royaume-Uni peut, à tout moment par la suite, notifier au Conseil son souhait de participer à des actes qui ont cessé de s'appliquer à son égard conformément au paragraphe 4, premier alinéa. Dans ce cas, les dispositions pertinentes du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne ou du protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice, selon le cas, s'appliquent. Les attributions des institutions en ce qui concerne ces actes sont celles prévues par les traités. Lorsqu'ils agissent en vertu des protocoles concernés, les institutions de l'Union et le Royaume-Uni cherchent à rétablir la plus grande participation possible du Royaume-Uni à l'acquis de l'Union relatif à l'espace de liberté, de sécurité et de justice sans que cela porte gravement atteinte au fonctionnement pratique de ses différentes composantes et en respectant leur cohérence.

www.rcl.gov.pl

B. PROTOCOLES À ANNEXER AU TRAITÉ DE LISBONNE

PROTOCOLE n° 1
MODIFIANT LES PROTOCOLES ANNEXÉS AU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE, AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE ET/OU AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DE L'ÉNERGIE ATOMIQUE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

DÉSIREUSES de modifier les protocoles annexés au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique, afin des les adapter aux nouvelles règles fixées par le traité de Lisbonne,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité de Lisbonne:

ARTICLE PREMIER

1) Les protocoles en vigueur à la date d'entrée en vigueur du présent traité et qui sont annexés au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique sont modifiés conformément aux dispositions du présent article.

A. MODIFICATIONS HORIZONTALES

2) Les modifications horizontales prévues à l'article 2, point 2), du traité de Lisbonne sont applicables aux protocoles visés au présent article, à l'exception des points d), e) et j).

www.isap.sejm.gov.pl

3) Dans les protocoles visés au point 1 du présent article:

a) le dernier alinéa de leur préambule qui mentionne le ou les traités auxquels le protocole en question est annexé est remplacé par "SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ". Le présent alinéa ne s'applique ni au protocole sur la cohésion économique et sociale, ni au protocole sur le système de radiodiffusion publique dans les États membres.

Le protocole sur le statut de la Cour de justice de l'Union européenne, le protocole sur la fixation des sièges des institutions et de certains organes, organismes et services de l'Union européenne, le protocole sur l'article 40.3.3 de la Constitution de l'Irlande et le protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne sont également annexés au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique;

b) les mots "des Communautés" sont remplacés par "de l'Union" et les mots "les Communautés" sont remplacés par "l'Union", les phrases pertinentes étant, le cas échéant, grammaticalement adaptées en conséquence.

4) Dans les protocoles suivants, les mots "du traité" et "le traité" sont remplacés, respectivement, par "des traités" et "les traités" et la référence au traité sur l'Union européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une référence aux traités:

a) protocole sur le statut de la Cour de justice de l'Union européenne:

- article 1 (y compris la référence au traité UE et au traité CE);

www.rcl.gov.pl

b) protocole sur les statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne:

- article 1.1, nouveau second alinéa;
- article 12.1, premier alinéa;
- article 14.1 (seconde mention du traité);
- article 14.2, second alinéa;
- article 34.1, deuxième tiret;
- article 35.1;

c) protocole sur la procédure concernant les déficits excessifs:

- article 3, deuxième phrase;

d) protocole sur certaines dispositions relatives au Danemark:

- point 2, renuméroté 1, deuxième phrase;

e) protocole intégrant l'acquis de Schengen dans le cadre de l'Union européenne:

- sixième considérant devenu cinquième considérant;
- article 1;

f) protocole sur le droit d'asile pour les ressortissants des États membres de l'Union européenne:

- sixième considérant devenu septième considérant;

www.rcl.gov.pl

g) protocole sur l'acquisition de biens immobiliers au Danemark:

- disposition unique;

h) protocole sur le système de radiodiffusion publique dans les États membres:

- disposition unique;

i) protocole relatif aux conséquences financières de l'expiration du traité CECA et au fonds de recherche du charbon et de l'acier:

- article 3.

5) Dans les protocoles et annexes suivants, les mots "du traité" sont remplacés par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne:

a) protocole sur les statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne:

- article 3.1;
- article 4;
- article 6.3;
- article 7;
- article 9.1;
- article 10.1;
- article 11.1;
- article 14.1 (première mention du traité);
- article 15.3;
- article 16, premier alinéa;
- article 21.1;
- article 25.2;
- article 27.2;
- article 34.1, mots introductifs;
- article 35.3;
- article 41.1, renuméroté 40.1, premier alinéa;
- article 42, renuméroté 41;
- article 43.1, renuméroté 42.1;
- article 45.1, renuméroté 44.1;
- article 47.3, renuméroté 46.3.

www.rcl.gov.pl

b) protocole sur la procédure concernant les déficits excessifs:

- article 1, phrase introductive;

c) protocole sur les critères de convergence visés à l'article 121 du traité instituant la Communauté européenne:

- article 1, première phrase;

d) protocole sur certaines dispositions relatives au Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord:

- point 6, renuméroté 5, second alinéa;
- point 9, renuméroté 8, phrase introductive;
- point 10, renuméroté 9, point a), seconde phrase;
- point 11, renuméroté 10;

e) protocole sur la cohésion économique et sociale:

- quinzième considérant, devenu onzième;

f) annexes I et II:

- intitulé des deux annexes.

www.rcl.gov.pl

6) Dans les protocoles suivants, les mots "du traité" sont remplacés par "dudit traité":

a) protocole sur les statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne:

- article 3.2;
- article 3.3;
- article 9.2;
- article 9.3;
- article 11.2;
- article 43.2, renuméroté 42.2;
- article 43.3, renuméroté 42.3;
- article 44, renuméroté 43, second alinéa;

b) protocole sur la procédure concernant les déficits excessifs:

- article 2, phrase introductive;

c) protocole sur les critères de convergence visés à l'article 121 du traité instituant la Communauté européenne:

- article 2;
- article 3;
- article 4, première phrase;
- article 6;

d) protocole sur certaines dispositions relatives au Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord:

- paragraphe 7, renuméroté 6, second alinéa;
- paragraphe 10, renuméroté 9, point c).

www.rcl.gov.pl

7) Dans les protocoles suivants, les mots ", statuant à la majorité simple," sont insérés après "le Conseil":

a) protocole sur le statut de la Cour de justice de l'Union européenne:

- article 4, deuxième alinéa;
- article 13, deuxième alinéa;

b) protocole sur les privilèges et immunités des Communautés européennes:

- article 7, renuméroté 6, premier alinéa, première phrase.

8) Dans les protocoles suivants, les mots "Cour de justice des Communautés européennes", "Cour de justice" ou "Cour" sont remplacés par "Cour de justice de l'Union européenne":

a) protocole sur le statut de la Cour de justice de l'Union européenne:

- article 1;
- article 3, quatrième alinéa;
- article 1 de l'annexe;

b) protocole sur les statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne:

- article 35.1, 35.2, 35.4, 35.5 et 35.6;
- article 36.2;

www.rcl.gov.pl

c) protocole sur la fixation des sièges des institutions et de certains organes et services des Communautés européennes, ainsi que d'Europol:

- article unique, point d);

d) protocole sur les privilèges et immunités des Communautés européennes:

- article 12, renuméroté 11, point a);
- article 21, renuméroté 20, première mention;

e) protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande:

- article 2;

f) protocole sur le droit d'asile pour les ressortissants des États membres de l'Union européenne:

- deuxième considérant, devenu troisième considérant.

www.rcl.gov.pl

B. MODIFICATIONS SPÉCIFIQUES

PROTOCOLES ABROGÉS

9) Les protocoles suivants sont abrogés:

a) le protocole de 1957 concernant l'Italie;

b) le protocole de 1957 relatif aux marchandises originaires et en provenance de certains pays et bénéficiant d'un régime particulier à l'importation dans un des États membres;

c) le protocole de 1992 sur les statuts de l'Institut monétaire européen;

d) le protocole de 1992 sur le passage à la troisième phase de l'Union économique et monétaire

e) le protocole de 1992 sur le Portugal;

f) le protocole de 1997 sur le rôle des parlements nationaux dans l'Union européenne, qui est remplacé par un nouveau protocole portant le même titre;

g) le protocole de 1997 sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité qui est remplacé par un nouveau protocole portant le même titre;

h) le protocole de 1997 sur la protection et le bien-être des animaux, dont le texte devient l'article 6ter du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

i) le protocole de 2001 sur l'élargissement de l'Union européenne;

j) le protocole de 2001 sur l'article 67 du traité instituant la Communauté européenne.

www.rcl.gov.pl

STATUT DE LA COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE

10) Le protocole sur le statut de la Cour de justice de l'Union européenne est modifié comme suit:

a) dans le préambule, premier considérant, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Dans le reste du protocole, les mots "du traité CE" sont remplacés par "du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne"; dans tout le protocole, les renvois à des articles du traité CEEA qui sont abrogés par le protocole n° 2 annexé au présent traité sont supprimés et la phrase est, le cas échéant, grammaticalement adaptée en conséquence;

b) aux articles suivants, le mot "Cour" est remplacé par "Cour de justice":

- article 3, deuxième alinéa;
- article 4, quatrième alinéa:
- article 5, deuxième alinéa;
- article 6, premier alinéa;
- articles 10, 11, 12 et 14;
- article 13, premier alinéa, première mention;
- article 15, première phrase;
- article 16, premier alinéa;
- article 17, premier alinéa;
- article 18, troisième alinéa;
- article 19, premier alinéa;
- article 20, premier alinéa;
- article 21, premier alinéa;
- article 22, premier alinéa;
- article 23, premier alinéa, première phrase
- article 24, premier alinéa;
- articles 25 et 27;
- article 29, premier alinéa;
- articles 30 à 32, 35, 38, 41 et 43;
- article 39, premier alinéa;
- article 40, premier alinéa;
- article 44, premier alinéa, première mention;
- article 46, premier alinéa;
- article 52;
- article 54, premier alinéa, premier membre de phrase;
- article 56, premier alinéa;
- article 57, premier alinéa;
- article 58, premier alinéa;
- article 59, première phrase;
- article 60, deuxième alinéa;
- article 61, premier alinéa;
- article 62, premier alinéa;
- article 62bis, premier alinéa;
- article 62ter, premier alinéa, deuxième phrase;
- article 63;
- article 64, premier alinéa devenu deuxième alinéa, première phrase
- article 3, paragraphe 2, deuxième phrase de l'annexe;
- article 6, paragraphe 1, deuxième phrase de l'annexe;
- article 8, paragraphe 1, première phrase de l'annexe

c) à l'article 2, les mots "..., en séance publique," sont remplacés par "..., devant la Cour de justice siégeant en séance publique";

d) à l'article 3, second alinéa, et à l'article 4, quatrième alinéa, la phrase suivante est ajoutée: "Lorsque la décision concerne un membre du Tribunal ou d'un tribunal spécialisé, la Cour décide après consultation du tribunal concerné.";

e) à l'article 6, premier alinéa, la phrase suivante est ajoutée: "Lorsque l'intéressé est un membre du Tribunal ou d'un tribunal spécialisé, la Cour décide après consultation du tribunal concerné.";

f) dans l'intitulé du titre II, les mots "de la Cour de justice" sont ajoutés;

g) à l'article 13, premier alinéa, première phrase, le mot "proposition" est remplacé par "demande" et les mots "... le Conseil, statuant à l'unanimité, peut prévoir ..." sont remplacés par "... le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent prévoir ...";

h) dans l'intitulé du titre III, les mots "devant la Cour de justice" sont ajoutés;

i) l'article 23 est modifié comme suit:

   i) au premier alinéa, première phrase, les mots "à l'article 35, paragraphe 1, du traité UE, " sont supprimés. À la deuxième phrase, les mots "... ainsi qu'au Conseil ou à la Banque centrale européenne, si l'acte dont la validité ou l'interprétation est contestée émane de ceux-ci, et au Parlement européen et au Conseil, si l'acte dont la validité ou l'interprétation est contestée a été adopté conjointement par ces deux institutions." sont remplacés par "... ainsi qu'à l'institution, l'organe ou l'organisme de l'Union qui a adopté l'acte dont la validité ou l'interprétation est contestée.";

   ii) au deuxième alinéa, les mots "... et, le cas échéant, le Parlement européen, le Conseil et la Banque centrale européenne ont le droit ..." sont remplacés par "... et, le cas échéant, l'institution, l'organe ou l'organisme de l'Union qui a adopté l'acte dont la validité ou l'interprétation est contestée ont le droit ...";

www.isap.sejm.gov.pl

j) à l'article 24, second alinéa, les mots ", organes ou organismes" sont insérés après "institutions";

k) à l'article 40, le deuxième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le même droit appartient aux organes et organismes de l'Union et à toute autre personne, s'ils peuvent justifier d'un intérêt à la solution du litige soumis à la Cour. Les personnes physiques ou morales ne peuvent pas intervenir dans les affaires entre États membres, entre institutions de l'Union ou entre États membres, d'une part, et institutions de l'Union, d'autre part.";

l) À l'article 42, les mots ", organes et organismes" sont insérés après "les institutions";

m) à l'article 46, le nouvel alinéa suivant est ajouté: "Le présent article est également applicable aux actions contre la Banque centrale européenne en matière de responsabilité non contractuelle.";

n) l'intitulé du titre IV est remplacé par "TRIBUNAL";

o) à l'article 47, le premier alinéa est remplacé par "L'article 9, premier alinéa, les articles 14 et 15, l'article 17, premier, deuxième, quatrième et cinquième alinéas, et l'article 18 s'appliquent au Tribunal et à ses membres.";

p) à l'article 51, premier alinéa, point a), troisième tiret, le renvoi à l'article 202, troisième tiret, est remplacé par un renvoi à l'article 249 C, paragraphe 2, et au point b) le renvoi à l'article 11 A est remplacé par un renvoi à l'article 280 F, paragraphe 1. Au second alinéa, les mots "ou par la Banque centrale européenne" sont supprimés;

q) l'article 64 est modifié comme suit:

i) le nouveau premier alinéa suivant est inséré:

"Les règles relatives au régime linguistique applicable à la Cour de justice de l'Union européenne sont fixées par un règlement du Conseil statuant à l'unanimité. Ce règlement est adopté, soit sur demande de la Cour de justice et après consultation de la Commission et du Parlement européen, soit sur proposition de la Commission et après consultation de la Cour de justice et du Parlement européen."

www.rcl.gov.pl

ii) au premier alinéa devenu le second alinéa, première phrase, les mots "Jusqu'à l'adoption de règles relatives au régime linguistique applicable à la Cour et au Tribunal dans le présent statut ..." sont remplacés par " Jusqu'à l'adoption de ces règles ..."; la seconde phrase est remplacée par le texte suivant: "Par dérogation aux articles 223 et 224 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, toute modification ou abrogation de ces dispositions requiert l'approbation unanime du Conseil."

r) à l'annexe I du protocole, article 3, paragraphe 1, deuxième phrase, les mots "de la fonction publique" sont insérés après "Tribunal"; aux paragraphes 2 et 3, les mots "à la majorité qualifiée" sont supprimés;

s) *(ne concerne pas la version française).*

STATUTS DU SEBC ET DE LA BCE

11) Le protocole sur les statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne est modifié comme suit:

a) dans le préambule, premier considérant, le renvoi à l'article 8 du traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi à l'article 107, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

b) l'intitulé du chapitre I est remplacé par l'intitulé suivant: "LE SYSTÈME EUROPÉEN DE BANQUES CENTRALES"

c) l'article 1.1 est scindé en deux alinéas formés par les deux membres de phrase et reste sans numéro. Le premier alinéa est remplacé par le texte suivant: "Conformément à l'article 245bis, paragraphe 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, la Banque centrale européenne (BCE) et les banques centrales nationales constituent le Système européen de banques centrales (SEBC). La BCE et les banques centrales nationales des États membres dont la monnaie est l'euro constituent l'Eurosystème."; au début du second alinéa, les mots "ils remplissent ..." sont remplacés par "Le SEBC et la BCE remplissent ...";

www.rcl.gov.pl

d) l'article 1.2 est supprimé;

e) à l'article 2, les mots "Conformément à l'article 105, paragraphe 1, du traité" sont remplacés par "Conformément aux articles 105, paragraphe 1, et 245bis, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne". À la fin de la deuxième phrase, les mots "de l'Union européenne" sont ajoutés après "du traité". À la fin de la troisième phrase, les mots "sur le fonctionnement de l'Union européenne" sont ajoutés après "du traité";

f) à l'article 3.1, deuxième tiret, les mots "à l'article 111 du traité" sont remplacés par "à l'article 188 O dudit traité";

g) à l'article 4, point b), le mot "appropriés" est supprimé;

h) au début de l'article 9.1, les mots "en vertu de l'article 107, paragraphe 2, du traité" sont remplacés par "en vertu de l'article 245bis, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne";

i) l'article 10 est modifié comme suit:

   i) à l'article 10.1, les mots "... des États membres dont la monnaie est l'euro." sont insérés à la fin;

   ii) à l'article 10.2, premier tiret, à la fin de la première phrase, les mots "... États membres qui ont adopté l'euro." sont remplacés par "... États membres dont la monnaie est l'euro."; à la fin du troisième alinéa, les mots "en vertu des articles 10.3, 10.6 et 41.2" sont remplacés par "en vertu des articles 10.3, 40.2 et 40.3";

   iii) l'article 10.6 est supprimé;

j) à l'article 11.2, premier alinéa, les mots "... sont nommés d'un commun accord par les gouvernements des États membres au niveau des chefs d'État ou de gouvernement," sont remplacés par "... sont nommés par le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée,";

k) à l'article 14.1, les mots à la fin "..., et ce au plus tard à la date de la mise en place du SEBC" sont supprimés;

www.rcl.gov.pl

l) à l'article 16, première phrase, les mots "en euros" sont insérés après "les billets de banque";

m) à l'article 18.1, premier tiret, les mots "..., libellés en monnaies communautaires ou non communautaires," sont remplacés par "... libellés en euros ou d'autres monnaies,";

n) à l'article 25.2, les mots "toute décision du Conseil" sont remplacés par "tout règlement du Conseil";

o) à l'article 28.1, les mots au début "..., qui devient opérationnel dès l'établissement de celle-ci," sont supprimés;

p) à l'article 29.1, l'alinéa introductif est remplacé par le texte suivant: "La clé de répartition pour la souscription au capital de la BCE, fixée pour la première fois en 1998 lors de la mise en place du SEBC, est déterminée en attribuant à chaque banque centrale nationale une pondération dans cette clé, qui est égale à la somme de: ..."; le second alinéa est remplacé par le texte suivant: "Les pourcentages sont arrondis vers le bas ou vers le haut au multiple le plus proche de 0,0001%.";

q) à l'article 32.2, les mots au début "Sous réserve de l'article 32.3," sont supprimés et à l'article 32.3, les mots ", après le début de la troisième phase," sont remplacés par ", après l'introduction de l'euro,";

r) à l'article 34.2, les quatre premiers alinéas sont supprimés;

s) à l'article 35.6, les mots "des traités et" sont insérés avant les mots "... des présents statuts";

t) l'article 37 est abrogé et les articles qui suivent sont renumérotés en conséquence;

u) l'article 41, renuméroté 40, est modifié comme suit:

i) au paragraphe 41.1, renuméroté 40.1, les mots "... peuvent être révisés par le Conseil, statuant soit à la majorité qualifiée sur recommandation ..." sont remplacés par "... peuvent être révisés par le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire soit sur recommandation ...", les mots "à l'unanimité" sont supprimés et la dernière phrase est supprimée;

www.rcl.gov.pl

ii) le nouveau paragraphe 40.2 suivant est inséré, et l'actuel paragraphe 41.2 est renuméroté 40.3:

"40.2. L'article 10.2 peut être modifié par une décision du Conseil européen, statuant à l'unanimité, soit sur recommandation de la Banque centrale européenne et après consultation du Parlement européen et de la Commission, soit sur recommandation de la Commission et après consultation du Parlement européen et de la Banque centrale européenne. Ces modifications n'entrent en vigueur qu'après leur approbation par les États membres conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.";

v) à l'article 42, renuméroté 41, le membre de phrase "..., et aussitôt après la décision quant à la date du début de la troisième phase, ..." est supprimé et les mots "statuant à la majorité qualifiée," sont supprimés;

w) aux articles 43.1, 43.2 et 43.3, renumérotés 42.1, 42.2 et 42.3, le renvoi à l'article 122 est remplacé par un renvoi à l'article 116bis; à l'article 43.3, renuméroté 42.3, le renvoi aux articles 34.2 et 50 est supprimé et à l'article 43.4, renuméroté 42.4, le renvoi à l'article 10.1 est remplacé par un renvoi à l'article 10.2;

x) à l'article 44, renuméroté 43, premier alinéa, les mots "les tâches de l'IME" sont remplacés par "les anciennes tâches de l'IME visées à l'article 118bis, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne" et les mots à la fin "pendant la troisième phase" sont remplacés par "après l'introduction de l'euro"; au second alinéa, le renvoi à l'article 122 est remplacé par un renvoi à l'article 117bis;

y) à l'article 47.3, renuméroté 46.3, les mots "... par rapport aux monnaies, ou à la monnaie unique, des États membres ne faisant pas l'objet d'une dérogation, ..." sont remplacés par "... par rapport à l'euro, ...";

z) les articles 50 et 51 sont abrogés et les articles qui suivent sont renumérotés en conséquence;

aa) à l'article 52, renuméroté 49, les mots "conformément à l'article 116bis, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne," sont insérés après les mots "Après la fixation irrévocable des taux de change ...".

ab) *(ne concerne pas la version française).*

STATUTS DE LA BEI

12) Le protocole sur les statuts de la Banque européenne d'investissement est modifié comme suit:

a) dans tout le protocole, le renvoi à un article "du traité" est remplacé par un renvoi à un article "du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ";

b) dans le préambule, au dernier alinéa, les mots "à ce traité" sont remplacés par "au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ";

c) à l'article premier, le second alinéa est supprimé;

d) à l'article 3, la phrase introductive est remplacée par "Conformément à l'article 266 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, les États membres sont les membres de la Banque." et la liste d'États est supprimée;

e) à l'article 4, paragraphe 1, le chiffre du capital de la Banque est remplacé par "164 808 169 000 EUR", les chiffres concernant les États membres suivants sont remplacés comme indiqué ci-après et le deuxième alinéa est supprimé:

Pologne	3 411 263 500	Bulgarie	290 917 500
République tchèque	1 258 785 500	Lituanie	249 617 500
Hongrie	1 190 868 500	Chypre	183 382 000
Roumanie	863 514 500	Lettonie	152 335 000
Slovaquie	428 490 500	Estonie	117 640 000
Slovénie	397 815 000	Malte	69 804 000

f) l'article 5 est modifié comme suit:

i) au paragraphe 2, la nouvelle phrase suivante est ajoutée à la fin: "Les versements en numéraire ont lieu exclusivement en euros.";

ii) au paragraphe 3, premier alinéa, les mots "... à l'égard de ses bailleurs de fonds." sont supprimés et au second alinéa, les mots "... , dans les monnaies dont la Banque a besoin pour faire face à ces obligations." sont supprimés;

www.rcl.gov.pl

g) les articles 6 et 7 sont abrogés et les articles qui suivent sont renumérotés en conséquence;

h) l'article 9, renuméroté 7, est modifié comme suit:

i) au paragraphe 2, les mots "..., notamment en ce qui concerne les objectifs dont il y aura lieu de s'inspirer au fur et à mesure que progresse la réalisation du marché commun" sont remplacés par "... conformément aux objectifs de l'Union";

ii) au paragraphe 3, le texte du point b) est remplacé par "b) aux fins de l'article 9, paragraphe 1, détermine les principes applicables aux opérations de financement dans le cadre de la mission de la Banque;", le texte du point d) est remplacé par "d) décide de l'octroi des financements pour des opérations d'investissement à réaliser en tout ou partie hors des territoires des États membres, conformément à l'article 16, paragraphe 1;" et au point g), le mot "autres" est inséré avant "pouvoirs" et les mots "... prévus par les articles 4, 7, 14, 17, 26 et 27" sont remplacés par "... conférés par les présents statuts";

i) l'article 10, renuméroté 8, est modifié comme suit:

i) la troisième phrase est supprimée;

ii) les deux nouveaux alinéas suivants sont insérés:

"La majorité qualifiée requiert la réunion de dix-huit voix et 68% du capital souscrit.

L'abstention de membres présents ou représentés ne fait pas obstacle à l'adoption des délibérations qui requièrent l'unanimité."

j) l'article 11, renuméroté 9, est modifié comme suit:

i) le paragraphe 1, premier alinéa, est remplacé par le texte suivant:

"1. Le conseil d'administration décide de l'octroi de financements, notamment sous forme de crédits et de garanties et de la conclusion d'emprunts, fixe les taux d'intérêt pour les prêts, ainsi que les commissions et autres charges. Il peut, sur la base d'une décision prise à la majorité qualifiée, déléguer certaines de ses attributions au comité de direction. Il détermine les conditions et modalités de cette délégation et il en supervise l'exécution.

www.rcl.gov.pl

Le conseil d'administration contrôle la saine administration de la Banque et assure la conformité de la gestion de la Banque avec les dispositions des traités et des statuts et les directives générales fixées par le conseil des gouverneurs."

ii) au paragraphe 2, le sixième alinéa est remplacé par le texte suivant:

"Le règlement intérieur établit les modalités de participation aux séances du conseil d'administration et les dispositions applicables aux membres suppléants ainsi qu'aux experts cooptés."

iii) au paragraphe 5, seconde phrase, les mots "à l'unanimité" sont supprimés;

k) l'article 13, renuméroté 11, est modifié comme suit:

i) au paragraphe 3, second alinéa, les mots "... l'octroi de crédits" sont remplacés par "... l'octroi de financements, notamment sous forme de crédits";

ii) au paragraphe 4, les mots "... sur les projets de prêts et de garanties et sur les projets d'emprunts" sont remplacés par "... sur les projets de conclusions d'emprunts et d'octroi de financements, notamment sous forme de crédits et de garanties";

iii) au paragraphe 7, première phrase, les mots "fonctionnaires et employés" sont remplacés par "membres du personnel". À la fin, la phrase suivante est ajoutée: "Le règlement intérieur détermine l'organe compétent pour adopter les dispositions applicables au personnel.";

l) l'article 14, renuméroté 12, est modifié comme suit:

i) au paragraphe 1, le mot "trois" est remplacé par "six" et les mots "... vérifie chaque année la régularité des opérations et des livres de la Banque" sont remplacés par "... vérifie que les activités de la Banque sont conformes aux meilleures pratiques bancaires et est responsable de la vérification des comptes de la Banque";

ii) le paragraphe 2 est remplacé par les trois nouveaux paragraphes suivants:

"2. Le comité visé au paragraphe 1 examine chaque année la régularité des opérations et des livres de la Banque. À cet effet, il vérifie que les opérations de la Banque ont été réalisées dans le respect des formalités et des procédures prévues par les présents statuts et le règlement intérieur.

www.rcl.gov.pl

3. Le comité visé au paragraphe 1 confirme que les états financiers, ainsi que toute information financière contenue dans les comptes annuels établis par le conseil d'administration, donnent une image fidèle de la situation financière de la Banque, à l'actif comme au passif, ainsi que des résultats de ses opérations et des flux de trésorerie pour l'exercice financier considéré.

4. Le règlement intérieur précise les qualifications que les membres du comité visé au paragraphe 1 doivent posséder et détermine les conditions et modalités de l'activité du comité."

m) à l'article 15, renuméroté 13, les mots "banque d'émission" sont remplacés par "banque centrale nationale";

n) l'article 18, renuméroté 16, est modifié comme suit:

i) au paragraphe 1, premier alinéa, les mots "... accorde des crédits," sont remplacés par "... accorde des financements, notamment sous forme de crédits et de garanties,", les mots "projets d'investissement" sont remplacés par "investissements" et le mot "européens" est supprimé; au second alinéa, les mots "... , dérogation accordée à l'unanimité par le conseil des gouverneurs," sont remplacés par "... , décision à la majorité qualifiée du conseil des gouverneurs,", les mots "crédits pour des projets d'investissement" sont remplacés par "financements pour des investissements" et le mot "européens" est supprimé;

ii) au paragraphe 3, les mots "le projet" sont remplacés par "l'investissement" et le membre de phrase suivant est ajouté à la fin: ", soit à la solidité financière du débiteur" et le nouveau second alinéa suivant est ajouté:

"En outre, dans le cadre des principes établis par le conseil des gouverneurs au sens de l'article 7, paragraphe 3, point b), et si la réalisation des opérations prévues à l'article 267 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne l'exige, le conseil d'administration arrête à la majorité qualifiée les conditions et modalités de tout financement présentant un profil de risque spécifique et considéré à ce titre comme une activité spéciale.";

www.sejm.gov.pl

iii) le paragraphe 5 est remplacé par le texte suivant:

"5. L'encours total des prêts et des garanties accordés par la Banque ne doit pas excéder 250 % du montant du capital souscrit, des réserves, des provisions non affectées et de l'excédent du compte de profits et pertes. Le montant cumulé des postes en question est calculé déduction faite d'une somme égale au montant souscrit, qu'il soit ou non versé, au titre de toute participation prise par la Banque.

À aucun moment, le montant versé au titre des prises de participation de la Banque ne doit être supérieur au total de la partie libérée de son capital, de ses réserves, des provisions non affectées ainsi que de l'excédent du compte de profits et pertes.

À titre d'exception, les activités spéciales de la Banque, telles que décidées par le conseil des gouverneurs et le conseil d'administration conformément au paragraphe 3, font l'objet d'une dotation spécifique en réserves.

Le présent paragraphe s'applique également aux comptes consolidés de la Banque."

o) à l'article 19, renuméroté 17, paragraphe 1, les mots "... commissions de garantie" sont remplacés par "... commissions et autres charges" et les mots "et ses risques" sont insérés après "couvrir ses frais"; au paragraphe 2, les mots "du projet" sont remplacés par "de l'investissement".

p) l'article 20, renuméroté 18, est modifié comme suit:

i) dans la phrase introductive, les mots "de prêts et de garanties" sont remplacés par "de financement";

ii) au paragraphe 1, point a), les mots "de projets" et "le projet" sont remplacés, respectivement, par "d'investissements" et "l'investissement", les mots ", dans le cas d'autre investissements" sont insérés après "... du secteur de la production, ou" et les mots à la fin ", dans le cas d'autres projets" sont remplacés par "et"; au point b), les mots "du projet" sont remplacé par "de l'investissement";

www.rcl.gov.pl

iii) au paragraphe 2, le nouveau second alinéa suivant est ajouté:

"Toutefois, dans le cadre des principes déterminés par le conseil des gouverneurs en vertu de l'article 7, paragraphe 3, point b), si la réalisation des opérations prévues à l'article 267 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne l'exige, le conseil d'administration arrête à la majorité qualifiée les conditions et les modalités d'une prise de participation au capital d'une entreprise commerciale, généralement en complément d'un prêt ou d'une garantie, pour autant que cela soit nécessaire pour le financement d'un investissement ou d'un programme.";

iv) au paragraphe 6, le mot "projet" et les mots "ce projet" sont remplacés, respectivement, par "investissement" et "cet investissement";

v) le nouveau paragraphe 7 suivant est ajouté:

"7. En complément de ses activités de crédit, la Banque peut assurer des services d'assistance technique, selon les conditions et modalités définies par le conseil des gouverneurs, statuant à la majorité qualifiée, et dans le respect des présents statuts."

q) l'article 21, renuméroté 19, est modifié comme suit:

i) le paragraphe 1 est remplacé par le texte suivant:

"1. La Banque peut être saisie directement d'une demande de financement par toute entreprise ou entité publique ou privée. Elle peut également être saisie soit par l'intermédiaire de la Commission, soit par l'intermédiaire de l'État membre sur le territoire duquel l'investissement sera réalisé.";

ii) au paragraphe 2, les mots "le projet" sont remplacés par "l'investissement";

iii) aux paragraphes 3 et 4, première phrase, les mots "demandes de prêt ou de garantie" sont remplacés par "opérations de financement";

iv) au paragraphe 4, dans la première phrase, le renvoi à l'article 20 est remplacé par un renvoi aux articles 18 et 20 renumérotés 16 et 18; dans la deuxième phrase, les mots "de l'octroi du prêt ou de la garantie" sont remplacés par "du financement" et les mots "le projet de contrat" sont remplacés par "la proposition correspondante"; dans la dernière phrase, les mots "prêt ou de la garantie" sont remplacés par "financement";

www.rcl.gov.pl

v) aux paragraphes 5, 6 et 7, les mots "prêt ou la garantie" sont remplacés par "financement";

vi) le nouveau paragraphe 8 suivant est ajouté:

"8. Lorsqu'une restructuration d'une opération de financement afférente à des investissements approuvés se justifie pour la protection des droits et intérêts de la Banque, le comité de direction prend sans délai les mesures d'urgence qu'il estime nécessaires, sous réserve d'en rendre compte sans délai au conseil d'administration.";

r) à l'article 22, renuméroté 20, au paragraphe 1, le mot "internationaux" est supprimé et le paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. La Banque peut emprunter sur le marché des capitaux des États membres, dans le cadre des dispositions légales s'appliquant à ces marchés.

Les instances compétentes d'un État membre faisant l'objet d'une dérogation au sens de l'article 116bis, paragraphe 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ne peuvent s'y opposer que si des troubles graves dans le marché des capitaux de cet État sont à craindre.";

s) à l'article 23, renuméroté 21, paragraphe 1, point b), les mots "... émis soit par elle-même, soit par ses emprunteurs" sont supprimés et au paragraphe 3, les mots "banque d'émission" sont remplacés par "banques centrales nationales";

t) à l'article 25, renuméroté 23, les mots "dont la monnaie n'est pas l'euro" sont insérés après les mots "États membres" au paragraphe 1, première phrase, et au paragraphe 2; au paragraphe 1, première phrase, les mots "dans la monnaie d'un autre État membre" sont supprimés, au paragraphe 3, les mots "en or ou en devises convertibles" sont supprimés et au paragraphe 4, le mot "projets" est remplacé par "investissements";

u) à l'article 26, renuméroté 24, les mots "ou ses prêts spéciaux" sont supprimés;

v) à l'article 27, renuméroté 25, paragraphe 2, la phrase suivante est ajoutée à la fin: "Il veille à la sauvegarde des droits des membres du personnel.";

w) à l'article 29, renuméroté 27, premier alinéa, les mots "de l'Union européenne" sont ajoutés à la fin, ainsi que la phrase suivante: "La Banque peut, dans un contrat, prévoir une procédure d'arbitrage"; au deuxième alinéa, les mots "ou prévoir une procédure d'arbitrage" sont supprimés;

www.isap.sejm.gov.pl

x) l'article 30, renuméroté 28, est remplacé par le texte suivant:

"Article 28

1. Le conseil des gouverneurs, statuant à l'unanimité, peut décider de créer des filiales ou d'autres entités, dotées de la personnalité juridique et de l'autonomie financière.

2. Le conseil des gouverneurs adopte les statuts des organismes visés au paragraphe 1 à l'unanimité. Les statuts en définissent notamment les objectifs, la structure, le capital, les membres, le lieu du siège, les ressources financières, les instruments d'intervention, les règles de contrôle ainsi que leur relation avec les organes de la Banque.

3. La Banque a compétence pour participer à la gestion de ces organismes et contribuer à leur capital souscrit à concurrence du montant fixé par le conseil des gouverneurs, statuant à l'unanimité.

4. Le protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne s'applique aux organismes visés au paragraphe 1, dans la mesure où ils relèvent du droit de l'Union, aux membres de leurs organes dans l'exercice de leurs fonctions et à leur personnel, en des termes et dans des conditions identiques à ceux applicables à la Banque.

Les dividendes, plus-values ou autres formes de revenus provenant de tels organismes auxquels ont droit les membres autres que l'Union européenne et la Banque demeurent, toutefois, soumis aux dispositions fiscales de la législation applicable.

5. La Cour de justice de l'Union européenne a compétence, dans les limites fixées ci-après, pour connaître des litiges concernant des mesures adoptées par les organes d'un organisme soumis au droit de l'Union. Les recours contre de telles mesures peuvent être formés par tout membre d'un tel organisme, en cette qualité, ou par les États membres dans les conditions prévues à l'article 230 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

6. Le conseil des gouverneurs, statuant à l'unanimité, peut décider l'admission du personnel des organismes soumis au droit de l'Union à des régimes communs avec la Banque, dans le respect des procédures internes respectives."

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE SUR LA FIXATION DES SIÈGES

13) Le protocole sur la fixation des sièges des institutions et de certains organismes et services des Communautés européennes, ainsi que d'Europol est modifié comme suit:

a) dans le titre du protocole et son préambule, le mot "organes" est inséré avant "organismes"; dans le titre du protocole les mots "ainsi que d'Europol" sont supprimés;

b) dans le préambule, dans le premier visa, la référence au traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une référence au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et la référence à l'article 77 du traité instituant la Communauté européenne du charbon et de l'acier est supprimée; le second visa est supprimé;

c) au point d), la référence au Tribunal de première instance est supprimée et le verbe est adapté en conséquence;

d) au point i), la référence à l'Institut monétaire européen est supprimée, et le verbe est adapté en conséquence;

PROTOCOLE SUR LES PRIVILÈGES ET IMMUNITÉS DE L'UNION

14) Le protocole sur les privilèges et immunités des Communautés européennes est modifié comme suit:

a) dans le préambule, premier considérant, le renvoi à l'article 28 du traité instituant un Conseil unique et une Commission unique des Communautés européennes est remplacé par un renvoi à l'article 291 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et à l'article 191 du traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique, abrégé CEEA et les mots "ces Communautés et la Banque européenne d'investissement" sont remplacés par "l'Union européenne et la CEEA";

b) l'article 5 est abrogé et les articles qui suivent sont renumérotés en conséquence;

c) à l'article 7, renuméroté 6, le paragraphe 2 est supprimé et le paragraphe 1 devient sans numéro.

www.rcl.gov.pl

d) à l'article 13, renuméroté 12, le membre de phrase au début "Dans les conditions et suivant la procédure fixée par le Conseil statuant sur proposition de la Commission, ..." est remplacé par "Dans les conditions et suivant la procédure fixée par le Parlement européen et le Conseil statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire et après consultation des institutions concernées,";

e) à l'article 15, renuméroté 14, le membre de phrase au début "Le Conseil, statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission, fixe ..." est remplacé par "Le Parlement européen et Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire et après consultation des institutions concernées, fixent ...";

f) à l'article 16, renuméroté 15, le membre de phrase au début "Le Conseil, statuant sur proposition de la Commission ..." est remplacé par "Le Parlement européen et le Conseil, statuant par voie de règlements conformément à la procédure législative ordinaire ...";

g) à l'article 21, renuméroté 20, après "aux avocats généraux," les mots "au greffier" sont remplacés par les mots "aux greffiers" et les mots "..., ainsi qu'aux membres et au greffier du Tribunal de première instance, ..." sont supprimés;

h) à l'article 23, renuméroté 22, le dernier alinéa est supprimé;

i) la formule finale " EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent protocole", la date et la liste des signataires sont supprimées.

PROTOCOLE SUR LES CRITÈRES DE CONVERGENCE

15) Le protocole sur les critères de convergence visés à l'article 121 du traité instituant la Communauté européenne est modifié comme suit:

a) dans le titre du protocole, les mots "visés à l'article 121 du traité instituant la Communauté européenne" sont supprimés;

www.isap.sejm.gov.pl

b) au premier considérant, les mots "... les décisions qu'elle prendra lors du passage à la troisième phase de l'Union économique et monétaire ..." sont remplacés par "... les décisions de mettre fin aux dérogations des États membres faisant l'objet d'une dérogation ...";

c) à l'article 3, seconde phrase, les mots "... par rapport à la monnaie d'un autre État membre pendant la même période." sont remplacés par "... par rapport à l'euro pendant la même période.";

d) à l'article 6, les mots "de l'IME ou" sont supprimés;

e) *(ne concerne pas la version française).*

PROTOCOLE SUR CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES AU ROYAUME-UNI

16) Le protocole sur certaines dispositions relatives au Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord est modifié comme suit:

a) dans tout le protocole, les mots "... de passer à la troisième phase" ou "... de passer à la troisième phase de l'Union économique et monétaire ..." sont remplacés par "... d'adopter l'euro ..."; les mots "... passe à la troisième phase ..." sont remplacés par "... adopte l'euro ..."; les mots "... pendant la troisième phase ..." sont remplacés par "... après l'introduction de l'euro ...";

b) dans le préambule, le nouveau deuxième considérant suivant est inséré:

"VU que, le 16 octobre 1996 et le 30 octobre 1997, le gouvernement du Royaume-Uni a notifié au Conseil son intention de ne pas vouloir participer à la troisième phase de l'union économique et monétaire,";

www.rcl.gov.pl

c) au paragraphe 1, les premier et troisième alinéas sont supprimés;

d) le texte du paragraphe 2 est remplacé par le texte suivant:

"2. Les paragraphes 3 à 8 et 10 sont applicables au Royaume-Uni compte tenu de la notification faite au Conseil par son gouvernement le 16 octobre 1996 et le 30 octobre 1997.";

e) le paragraphe 3 est supprimé et les paragraphes qui suivent sont renumérotés en conséquence;

f) le paragraphe 5, renuméroté 4, est modifié comme suit:

i) à la première phrase, l'énumération d'articles est remplacée par "L'article 245bis, paragraphe 2, à l'exception de sa première et de sa dernière phrase, l'article 245bis, paragraphe 5, l'article 97ter, deuxième alinéa, l'article 104, paragraphes 1, 9 et 11, l'article 105, paragraphes 1 à 5, l'article 106, les articles 108, 109, 110 et 111bis, l'article 115 C, l'article 117bis, paragraphe 3, les articles 188 O et 245ter du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ...";

ii) la nouvelle deuxième phrase suivante est insérée: "De même, l'article 99, paragraphe 2, de ce traité ne s'applique pas à lui pour ce qui concerne l'adoption des parties des grandes orientations des politiques économiques qui concernent la zone euro de manière générale.";

g) au paragraphe 6, renuméroté 5, le nouveau premier alinéa suivant est inséré: "Le Royaume-Uni s'efforce d'éviter un déficit public excessif." et au début de l'alinéa qui suit, les mots "L'article 116, paragraphe 4, et" sont supprimés;

h) le premier alinéa du paragraphe 7, renuméroté 6, est remplacé par le texte suivant: "6. Les droits de vote du Royaume-Uni sont suspendus pour les actes du Conseil visés aux articles énumérés au paragraphe 4 et dans les cas visés à l'article 116bis, paragraphe 4, premier alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. À cet effet, l'article 116bis, paragraphe 4, deuxième alinéa, dudit traité s'applique.". Au second alinéa, les mots "et à l'article 123, paragraphe 1," sont supprimés;

i) au paragraphe 9, renuméroté 8, point a), les mots "passer à cette phase" sont remplacés par "adopter l'euro";

www.rcl.gov.pl

j) au paragraphe 10, renuméroté 9, le texte de l'alinéa introductif est remplacé par le texte suivant: "Le Royaume-Uni peut notifier à tout moment son intention d'adopter l'euro. Dans ce cas: ...". Au point a), le renvoi à l'article 122, paragraphe 2, est remplacé par un renvoi à l'article 117bis, paragraphes 1 et 2;

k) au paragraphe 11, renuméroté 10, les mots "et à l'article 116, paragraphe 3, " sont supprimés et les mots à la fin "... ne passe pas à la troisième phase."sont remplacés par "... n'adopte pas l'euro.".

PROTOCOLE SUR CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES AU DANEMARK

17) Le protocole sur certaines dispositions relatives au Danemark est modifié comme suit:

a) dans le préambule, le premier considérant est supprimé, au deuxième considérant, devenu premier considérant, les mots "... ce pays ne s'engage dans la troisième phase de l'Union économique et monétaire," sont remplacés par "... cet État ne renonce à sa dérogation," et le deuxième nouveau considérant suivant est inséré: "VU que, le 3 novembre 1993, le gouvernement danois a notifié au Conseil son intention de ne pas vouloir participer à la troisième phase de l'union économique et monétaire,";

b) les points 1 et 3 sont supprimés et les autres points sont renumérotés en conséquence;

c) au point 2, renuméroté 1, la première phrase est remplacée par "Le Danemark bénéficie d'une dérogation, compte tenu de la notification faite au Conseil par le gouvernement danois le 3 novembre 1993.";

d) au point 4, renuméroté 2, le renvoi à l'article 122, paragraphe 2, est remplacé par un renvoi à l'article 117bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

PROTOCOLE SCHENGEN

18) Le protocole intégrant l'acquis de Schengen dans le cadre de l'Union européenne est modifié comme suit:

a) dans le titre du protocole, les mots "intégrant l'acquis de Schengen dans ..." sont remplacés par "sur l'acquis de Schengen intégré dans ...";

www.rcl.gov.pl

b) le préambule est modifié comme suit:

i) au premier considérant, le dernier membre de phrase "... , visent à renforcer l'intégration européenne et, en particulier, à permettre à l'Union européenne de devenir plus rapidement un espace de liberté, de sécurité et de justice;" est remplacé par "... , ont été intégrés dans le cadre de l'Union européenne par le traité d'Amsterdam du 2 octobre 1997;";

ii) le deuxième considérant est remplacé par le texte suivant:

"SOUHAITANT préserver l'acquis de Schengen, tel que développé depuis l'entrée en vigueur du traité d'Amsterdam, et développer cet acquis pour contribuer à la réalisation de l'objectif visant à offrir aux citoyens de l'Union un espace de liberté, de sécurité et de justice sans frontières intérieures;";

iii) le troisième considérant est supprimé;

iv) au cinquième considérant, devenu quatrième, les mots "... ne sont pas parties aux accords précités, qu'ils n'ont pas signés ..." sont remplacés par "... ne participent pas à toutes les dispositions de l'acquis de Schengen ..." et, à la fin, les mots "... de les accepter en tout ou en partie;" sont remplacés par "... d'accepter d'autres dispositions de cet acquis en tout ou en partie;";

v) au sixième considérant, devenu cinquième, les mots, à la fin, "... et qu'il convient de ne recourir à ces dispositions qu'en dernier ressort" sont supprimés;

vi) au septième considérant devenu sixième, les mots, à la fin, "... ces deux États ayant confirmé leur intention de souscrire aux dispositions susmentionnées, sur la base de l'accord signé à Luxembourg le 19 décembre 1996" sont remplacés par "... ces deux États, ainsi que les États nordiques membres de l'Union européenne, étant liés par les dispositions de l'Union nordique de passeports;";

www.sejm.gov.pl

c) à l'article 1, la première phrase est remplacée par le texte suivant:

"Le Royaume de Belgique, la République de Bulgarie, la République tchèque, le Royaume de Danemark, la République fédérale d'Allemagne, la République d'Estonie, la République hellénique, le Royaume d'Espagne, la République française, la République italienne, la République de Chypre, la République de Lettonie, la République de Lituanie, le Grand-Duché de Luxembourg, la République de Hongrie, la République de Malte, le Royaume des Pays-Bas, la République d'Autriche, la République de Pologne, la République portugaise, la Roumanie, la République de Slovénie, la République slovaque, la République de Finlande et le Royaume de Suède sont autorisés à instaurer entre eux une coopération renforcée dans des domaines relevant des dispositions définies par le Conseil, qui constituent l'acquis de Schengen."

d) l'article 2 est remplacé par le texte suivant:

"Article 2

L'acquis de Schengen s'applique aux États membres visés à l'article 1er, sans préjudice de l'article 3 de l'acte d'adhésion du 16 avril 2003 et de l'article 4 de l'acte d'adhésion du 25 avril 2005. Le Conseil se substitue au comité exécutif institué par les accords de Schengen.";

e) l'article 3 est remplacé par le texte suivant:

"Article 3

La participation du Danemark à l'adoption des mesures constituant un développement de l'acquis de Schengen, ainsi que la mise en œuvre et l'application de ces mesures au Danemark, sont régies par les dispositions pertinentes du protocole sur la position du Danemark.";

f) à l'article 4, premier alinéa, les mots "..., qui n'ont pas souscrit à l'acquis de Schengen," sont supprimés;

www.rcl.gov.pl

g) l'article 5 est remplacé par le texte suivant:

"Article 5

"1. Les propositions et initiatives fondées sur l'acquis de Schengen sont soumises aux dispositions pertinentes des traités.

Dans ce cadre, si l'Irlande ou le Royaume-Uni n'a pas, dans un délai raisonnable, notifié par écrit au Conseil que l'un ou l'autre souhaite participer, l'autorisation visée à l'article 280 D du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne est réputée avoir été accordée aux États membres visés à l'article 1er ainsi qu'à l'Irlande ou au Royaume-Uni si l'un ou l'autre souhaite participer aux domaines de coopération en question.

2. Si l'Irlande ou le Royaume-Uni est réputé, en vertu d'une décision au titre de l'article 4, avoir procédé à une notification, l'un ou l'autre peut cependant notifier par écrit au Conseil, dans un délai de trois mois, qu'il ne souhaite pas participer à une telle proposition ou initiative. Dans ce cas, l'Irlande ou le Royaume-Uni ne participe pas à l'adoption de ladite proposition ou initiative. À compter de cette dernière notification, la procédure d'adoption de la mesure fondée sur l'acquis de Schengen est suspendue jusqu'à la fin de la procédure prévue aux paragraphes 3 ou 4 ou jusqu'à ce que cette notification soit retirée à tout moment pendant cette procédure.

3. Pour l'État membre ayant procédé à la notification visée au paragraphe 2, toute décision prise par le Conseil conformément à l'article 4 cesse de s'appliquer, à compter de la date d'entrée en vigueur de la mesure proposée, dans la mesure jugée nécessaire par le Conseil et dans les conditions qui seront fixées dans une décision du Conseil statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission. Cette décision est prise conformément aux critères suivants: le Conseil cherche à conserver la plus grande participation possible de l'État membre concerné sans que cela porte gravement atteinte au fonctionnement pratique des différentes composantes de l'acquis de Schengen et en respectant leur cohérence. La Commission présente sa proposition le plus tôt possible après la notification visée au paragraphe 2. Le Conseil, si nécessaire après la convocation de deux sessions successives, statue dans un délai de quatre mois à compter de la proposition de la Commission.

www.isap.sejm.gov.pl

4. Si, à l'issue de la période de quatre mois, le Conseil n'a pas adopté de décision, un État membre peut, sans attendre, demander que le Conseil européen soit saisi de la question. Dans ce cas, lors de sa réunion suivante, le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, prend une décision conformément aux critères visés au paragraphe 3.

5. Si, à l'issue de la procédure prévue aux paragraphes 3 ou 4, le Conseil ou, le cas échéant, le Conseil européen n'a pas adopté de décision, il est mis fin à la suspension de la procédure d'adoption de la mesure fondée sur l'acquis de Schengen. Si, par la suite, ladite mesure est adoptée, toute décision prise par le Conseil conformément à l'article 4 cesse de s'appliquer, à compter de la date d'entrée en vigueur de ladite mesure, à l'État membre concerné dans la mesure et dans les conditions fixées par la Commission, à moins que, avant l'adoption de la mesure, ledit État membre n'ait retiré sa notification visée au paragraphe 2. La Commission statue au plus tard à la date d'adoption de la mesure. Lorsqu'elle adopte sa décision, la Commission respecte les critères visés au paragraphe 3."

h) à l'article 6, premier alinéa, première phrase, à la fin, les mots "sur la base de l'accord signé à Luxembourg le 19 décembre 1996" sont supprimés;

i) l'article 7 est abrogé et l'article 8 est renuméroté "7".

j) l'annexe est abrogée.

PROTOCOLE SUR L'APPLICATION DE L'ARTICLE 22bis AU ROYAUME-UNI ET À L'IRLANDE

19) Le protocole sur l'application de certains aspects de l'article 14 du traité instituant la Communauté européenne au Royaume-Uni et à l'Irlande est modifié comme suit:

a) dans le titre du protocole, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

b) à l'article 1, premier alinéa, point a), les mots "d'États parties contractantes à l'accord sur l'Espace économique européen" sont remplacés par "d'États membres";

www.rcl.gov.pl

c) à l'article 1, premier et second alinéas, à l'article 2 et à l'article 3, second alinéa, le renvoi à l'article 14 est remplacé par un renvoi aux articles 22bis et 62 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

PROTOCOLE SUR LA POSITION DU ROYAUME-UNI ET DE L'IRLANDE À L'ÉGARD DE L'ESPACE DE LIBERTÉ, DE SÉCURITÉ ET DE JUSTICE

20) Le protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande est modifié comme suit:

a) dans le titre du protocole, les mots "à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice" sont ajoutés à la fin;

b) dans le deuxième considérant du préambule, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

c) à l'article 1, première phrase, les mots "... relevant du titre IV du traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "... relevant de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;" la deuxième phrase est supprimée et l'alinéa suivant est ajouté:

"Aux fins du présent article, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.";

d) à l'article 2, première phrase, les mots "... dispositions du titre IV du traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "... dispositions de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne "; à la troisième phrase, les mots "... l'acquis communautaire et" sont remplacés par "ni l'acquis communautaire, ni celui de l'Union et";

www.isap.sejm.gov.pl

e) l'article 3, paragraphe 1, est modifié comme suit:

i) au premier alinéa, première phrase, les mots "... en application du titre IV du traité instituant la Communauté européenne " sont remplacés par "... en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne " et la seconde phrase est supprimée;

ii) les nouveaux alinéas suivants sont ajoutés après le deuxième alinéa:

"Les mesures adoptées en application de l'article 61 C du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne fixent les conditions de participation du Royaume-Uni et de l'Irlande aux évaluations concernant les domaines couverts par la troisième partie, titre IV, dudit traité.

Aux fins du présent article, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.";

f) aux articles 4, 5 et 6, les mots "... du titre IV du traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "... de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne";

g) à l'article 4, seconde phrase, le renvoi à l'article 11, paragraphe 3, est remplacé par un renvoi à l'article 280 F, paragraphe 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

h) le nouvel article 4bis suivant est inséré:

"Article 4bis

1. Les dispositions du présent protocole s'appliquent, en ce qui concerne le Royaume-Uni et l'Irlande, également aux mesures proposées ou adoptées en vertu du titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui modifient une mesure existante contraignante à leur égard.

www.rcl.gov.pl

2. Cependant, dans les cas où le Conseil, statuant sur proposition de la Commission, décide que la non-participation du Royaume-Uni ou de l'Irlande à la version modifiée d'une mesure existante rend l'application de cette mesure impraticable pour d'autres États membres ou l'Union, il peut les engager à procéder à une notification conformément à l'article 3 ou 4. Aux fins de l'article 3, une nouvelle période de deux mois commence à courir à compter de la date où le Conseil a pris une telle décision.

Si, à l'expiration du délai de deux mois à compter de la décision du Conseil, le Royaume-Uni ou l'Irlande n'ont pas procédé à une notification conformément à l'article 3 ou 4, la mesure existante ne les lie plus et n'est plus applicable à leur égard, à moins que l'État membre concerné n'ait procédé à une notification conformément à l'article 4 avant l'entrée en vigueur de la mesure portant modification. Ceci prend effet à compter de la date d'entrée en vigueur de la mesure portant modification ou, si elle lui est ultérieure, de la date d'expiration du délai de deux mois.

Aux fins du présent paragraphe, le Conseil, après avoir procédé à une discussion approfondie sur la question, statue à une majorité qualifiée de ses membres représentant les États membres participant ou ayant participé à l'adoption de la mesure portant modification. Une majorité qualifiée du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

3. Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut aussi décider que le Royaume-Uni ou l'Irlande supporte, le cas échéant, les conséquences financières directes découlant nécessairement et inévitablement de la cessation de sa participation à la mesure existante.

4. Le présent article est sans préjudice de l'article 4.";

i) à l'article 5, le membre de phrase suivant est inséré à la fin: "... , à moins que le Conseil, statuant à l'unanimité de tous ses membres et après consultation du Parlement européen, n'en décide autrement.";

www.rcl.gov.pl

j) à l'article 6, les mots "... dispositions pertinentes de ce traité, y compris l'article 68, s'appliquent …" sont remplacés par "... dispositions pertinentes des traités s'appliquent …";

k) le nouvel article 6bis suivant est inséré:

"Article 6bis

Le Royaume-Uni ou l'Irlande ne sera pas lié par des règles fixées sur la base de l'article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui concernent le traitement des données à caractère personnel par les États membres dans l'exercice d'activités qui relèvent du champ d'application des chapitres 4 ou 5 du titre IV de la troisième partie dudit traité, lorsque le Royaume-Uni ou l'Irlande n'est pas lié par des règles de l'Union qui régissent des formes de coopération judiciaire en matière pénale ou de coopération policière dans le cadre desquelles les dispositions fixées sur la base de l'article 16 B doivent être respectées."

l) à l'article 7, les mots "Les articles 3 et 4" sont remplacés par "Les articles 3, 4 et 4bis" et les mots "... protocole intégrant l'acquis de Schengen dans ..." sont remplacés par "... protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans ...";

m) à l'article 8, les mots "président du" sont supprimés;

n) le nouvel article 9 suivant est ajouté:

"Article 9

En ce qui concerne l'Irlande, le présent protocole ne s'applique pas à l'article 61 H du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.".

www.isap.sejm.gov.pl

PROTOCOLE SUR LA POSITION DU DANEMARK

21) Le protocole sur la position du Danemark est modifié comme suit:

a) le préambule est modifié comme suit:

i) les trois nouveaux considérants suivants sont insérés après le deuxième considérant: "CONSCIENTES du fait que le maintien dans le cadre des traités d'un régime juridique datant de la décision d'Édimbourg restreindra considérablement la participation du Danemark dans d'importants domaines de coopération de l'Union et qu'il serait dans l'intérêt de l'Union d'assurer l'intégrité de l'acquis dans le domaine de la liberté, de la sécurité et de la justice;

SOUHAITANT dès lors établir un cadre juridique qui offrira au Danemark la possibilité de participer à l'adoption de mesures proposées sur la base de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et saluant l'intention du Danemark de se prévaloir de cette possibilité lorsque cela sera possible conformément à ses exigences constitutionnelles;

PRENANT NOTE de ce que le Danemark ne s'opposera pas à ce que les autres États membres poursuivent le développement de leur coopération en ce qui concerne des mesures par lesquelles il n'est pas lié,";

ii) à l'avant dernier considérant, les mots "... protocole intégrant l'acquis de Schengen dans ..." sont remplacés par "... protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans ...";

b) à l'article 1, premier alinéa, première phrase, les mots "... du titre IV du traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "... de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ";

c) à l'article 1, la deuxième phrase du premier alinéa est supprimée et le nouvel alinéa suivant est ajouté:

"Aux fins du présent article, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.";

www.isap.sejm.gov.pl

d) l'article 2 est remplacé par le texte suivant:

"Article 2

Aucune des dispositions de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, aucune mesure adoptée en application dudit titre, aucune disposition d'un accord international conclu par l'Union en application dudit titre et aucune décision de la Cour de justice de l'Union européenne interprétant ces dispositions ou mesures ou toute mesure modifiée ou modifiable en application dudit titre, ne lie le Danemark ou n'est applicable à son égard; ces dispositions, mesures ou décisions ne portent en rien atteinte aux compétences, aux droits et aux obligations du Danemark; ces dispositions, mesures ou décisions ne modifient en rien l'acquis communautaire ni celui de l'Union et ne font pas partie du droit de l'Union, tels qu'ils s'appliquent au Danemark. En particulier, les actes de l'Union dans le domaine de la coopération policière et judiciaire en matière pénale qui ont été adoptés avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne qui sont modifiés continuent de lier le Danemark et d'être applicables à son égard inchangés.";

e) le nouvel article 2bis suivant est inséré:

"Article 2bis

L'article 2 du présent protocole est également d'application à l'égard de celles des règles fixées sur la base de l'article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui concernent le traitement des données à caractère personnel par les États membres dans l'exercice d'activités qui relèvent du champ d'application des chapitres 4 ou 5 du titre IV de la troisième partie dudit traité.";

f) l'article 4 devient l'article 6;

g) l'article 5, renuméroté 4, est modifié comme suit:

i) dans tout l'article, le mot "décision" est remplacé par "mesure";

www.rcl.gov.pl

ii) au paragraphe 1, les mots "... en application des dispositions du titre IV du traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "... et relevant de la présente partie" et les mots "... États membres visés à l'article 1er du protocole intégrant l'acquis de Schengen dans le cadre de l'Union européenne ainsi que l'Irlande ou le Royaume-Uni si ces États membres participent aux domaines de coopération en question." sont remplacés par "... États membres liés par cette mesure.";

iii) au paragraphe 2, les mots "... les États membres visés à l'article 1er du protocole intégrant l'acquis de Schengen dans le cadre de l'Union européenne examineront ..." sont remplacés par "... les États membres liés par cette mesure et le Danemark examineront ...";

h) l'article 6, renuméroté 5, est modifié comme suit:

i) à la première phrase, les mots "... de l'article 13, paragraphe 1, et de l'article 17 du traité sur l'Union européenne " sont remplacés par "... de l'article 13, paragraphe 1, de l'article 28 A et des articles 28 B à 28 E du traité sur l'Union européenne " et le dernier membre de phrase "... , mais il ne fera pas obstacle au développement d'une coopération plus étroite entre les États membres dans ce domaine" est supprimé;

ii) la nouvelle troisième phrase suivante est insérée: "Le Danemark ne s'opposera pas à ce que les autres États membres poursuivent le développement de leur coopération dans ce domaine.";

iii) à la nouvelle quatrième phrase, le nouveau dernier membre de phrase suivant est ajouté à la fin: "..., ni de mettre des capacités militaires à la disposition de l'Union.";

iv) les deux nouveaux alinéas suivants sont ajoutés:

"L'unanimité des membres du Conseil, à l'exception du représentant du gouvernement danois, est requise pour les actes que le Conseil est appelé à adopter à l'unanimité.

Aux fins du présent article, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.";

i) après l'intitulé "PARTIE III" un article 6 est inséré, avec le libellé de l'article 4;

www.rcl.gov.pl

j) un intitulé "PARTIE IV" est inséré avant l'article 7;

k) le nouvel article 8 suivant est inséré:

"Article 8

1. Le Danemark peut à tout moment, et sans préjudice de l'article 7, conformément à ses exigences constitutionnelles, notifier aux autres États membres que, avec effet au premier jour du mois suivant la notification, la partie I est constituée des dispositions figurant à l'annexe. Dans ce cas, les articles 5 à 8 sont renumérotés en conséquence.

2. Six mois après la date à laquelle la notification visée au paragraphe 1 prend effet, tout l'acquis de Schengen ainsi que les mesures adoptées pour développer cet acquis qui, jusqu'alors, liaient le Danemark au titre d'obligations de droit international, lient ce dernier au titre du droit de l'Union."

l) la nouvelle annexe suivante est ajoutée au protocole:

"ANNEXE

Article premier

Sous réserve de l'article 3, le Danemark ne participe pas à l'adoption par le Conseil des mesures proposées en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. L'unanimité des membres du Conseil, à l'exception du représentant du gouvernement danois, est requise pour les actes que le Conseil est appelé à adopter à l'unanimité.

Aux fins du présent article, la majorité qualifiée se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

Article 2

En vertu de l'article 1er et sous réserve des articles 3, 4 et 8, aucune des dispositions de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, aucune mesure adoptée en application dudit titre, aucune disposition d'un accord international conclu par l'Union en application dudit titre et aucune décision de la Cour de justice de l'Union européenne interprétant ces dispositions ou mesures, ne lie le Danemark ou n'est applicable à son égard. Ces dispositions, mesures ou décisions ne portent en rien atteinte aux compétences, aux droits et aux obligations du Danemark. Ces dispositions, mesures ou décisions ne modifient en rien l'acquis communautaire ni celui de l'Union et ne font pas partie du droit de l'Union, tels qu'ils s'appliquent au Danemark.

Article 3

1. Le Danemark peut notifier par écrit au président du Conseil, dans un délai de trois mois à compter de la présentation au Conseil d'une proposition ou d'une initiative en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, son souhait de participer à l'adoption et à l'application de la mesure proposée, à la suite de quoi le Danemark est habilité à le faire.

2. Si, après un délai raisonnable, une mesure visée au paragraphe 1 ne peut pas être adoptée avec la participation du Danemark, le Conseil peut adopter la mesure visée au paragraphe 1, conformément à l'article 1er, sans la participation du Danemark. Dans ce cas, l'article 2 s'applique.

Article 4

Après l'adoption d'une mesure en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, le Danemark peut notifier à tout moment au Conseil et à la Commission son intention d'accepter ladite mesure. Dans ce cas, la procédure prévue à l'article 280 F, paragraphe 1, dudit traité s'applique mutatis mutandis.

www.sejm.gov.pl

Article 5

1. Les dispositions du présent protocole s'appliquent, en ce qui concerne le Danemark, également aux mesures proposées ou adoptées en vertu du titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui modifient une mesure existante contraignante à son égard.

2. Cependant, dans les cas où le Conseil, statuant sur proposition de la Commission, décide que la non-participation du Danemark à la version modifiée d'une mesure existante rend l'application de cette mesure impraticable pour d'autres États membres ou l'Union, il peut l'engager à procéder à une notification conformément à l'article 3 ou 4. Aux fins de l'article 3, une nouvelle période de deux mois commence à courir à compter de la date où le Conseil a pris une telle décision.

Si, à l'expiration du délai de deux mois à compter de la décision du Conseil, le Danemark n'a pas procédé à une notification conformément à l'article 3 ou 4, la mesure existante ne le lie plus et n'est plus applicable à son égard, à moins que l'État membre concerné n'ait procédé à une notification conformément à l'article 4 avant l'entrée en vigueur de la mesure portant modification. Ceci prend effet à compter de la date d'entrée en vigueur de la mesure portant modification ou, si elle lui est ultérieure, de la date d'expiration du délai de deux mois.

Aux fins du présent paragraphe, le Conseil, après avoir procédé à une discussion approfondie sur la question, statue à une majorité qualifiée de ses membres représentant les États membres participant ou ayant participé à l'adoption de la mesure portant modification. Une majorité qualifiée du Conseil se définit conformément à l'article 205, paragraphe 3, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

3. Le Conseil, statuant à la majorité qualifiée sur proposition de la Commission, peut aussi décider que le Danemark supporte, le cas échéant, les conséquences financières directes découlant nécessairement et inévitablement de la cessation de sa participation à la mesure existante.

www.rcl.gov.pl

4. Le présent article est sans préjudice de l'article 4.

Article 6

1. La notification prévue à l'article 4 est présentée au plus tard six mois après l'adoption définitive d'une mesure qui développe l'acquis de Schengen.

Si le Danemark ne présente pas de notification conformément à l'article 3 ou 4 à l'égard d'une mesure développant l'acquis de Schengen, les États membres liés par celle-ci et le Danemark examineront les dispositions appropriées à prendre.

2. Une notification faite en application de l'article 3 à l'égard d'une mesure développant l'acquis de Schengen est irrévocablement réputée constituer une notification faite en application de l'article 3 à l'égard de toute autre proposition ou initiative visant à développer cette mesure, dans la mesure où cette proposition ou initiative développe l'acquis de Schengen.

Article 7

Le Danemark ne sera pas lié par des règles fixées sur la base de l'article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui concernent le traitement des données à caractère personnel par les États membres dans l'exercice d'activités qui relèvent du champ d'application des chapitres 4 ou 5 du titre IV de la troisième partie dudit traité, lorsque le Danemark n'est pas lié par des règles de l'Union qui régissent des formes de coopération judiciaire en matière pénale ou de coopération policière dans le cadre desquelles les dispositions fixées sur la base de l'article 16 B doivent être respectées.

Article 8

Lorsque, dans les cas visés dans la présente partie, le Danemark est lié par une mesure adoptée par le Conseil en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, les dispositions pertinentes des traités s'appliquent au Danemark en ce qui concerne la mesure en question.

www.rcl.gov.pl

Article 9

Lorsque le Danemark n'est pas lié par une mesure adoptée en application de la troisième partie, titre IV, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, il ne supporte pas les conséquences financières de cette mesure autres que les coûts administratifs qu'elle occasionne pour les institutions, à moins que le Conseil, statuant à l'unanimité de tous ses membres, après consultation du Parlement européen, n'en décide autrement."

PROTOCOLE SUR LE DROIT D'ASILE POUR LES RESSORTISSANTS DE L'UNION

22) Le protocole sur le droit d'asile pour les ressortissants des États membres de l'Union européenne est modifié comme suit:

a) le préambule est modifié comme suit:

i) le premier considérant est remplacé par le texte suivant:

"CONSIDERANT que, conformément à l'article 6, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne, l'Union reconnaît les droits, les libertés et les principes énoncés dans la Charte des droits fondamentaux,";

ii) le nouveau deuxième considérant suivant est inséré:

"CONSIDÉRANT que, conformément à l'article 6, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne, les droits fondamentaux, tels qu'ils sont garantis par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, font partie du droit de l'Union en tant que principes généraux,";

iii) au deuxième considérant devenu troisième considérant, le renvoi à l'article 6, paragraphe 2, est remplacé par un renvoi à l'article 6, paragraphes 1 et 3;

iv) au troisième considérant devenu quatrième considérant, le renvoi à l'article 6, paragraphe 1, est remplacé par un renvoi à l'article 1bis;

www.isap.sejm.gov.pl

v) aux troisième et quatrième, devenus quatrième et cinquième considérants, le mot "principes" est remplacé par "valeurs", la phrase étant grammaticalement adaptée en conséquence; au quatrième considérant devenu cinquième considérant, le renvoi à l'article 309 du traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi à l'article 7 du traité sur l'Union européenne;

vi) au cinquième considérant, devenu sixième considérant, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

vii) le septième, devenu huitième considérant est supprimé;

b) l'article unique est modifié comme suit:

i) au point b), après les mots "... le Conseil" sont insérés les mots ", ou le cas échéant le Conseil européen," et les mots "... à l'égard de l'État membre dont le demandeur est ressortissant," sont ajoutés à la fin;

ii) le texte du point c) est remplacé par le texte suivant:

"c) si le Conseil a adopté une décision conformément à l'article 7, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne à l'égard de l'État membre dont le demandeur est le ressortissant ou si le Conseil européen a adopté une décision conformément à l'article 7, paragraphe 2, dudit traité à l'égard de l'État membre dont le demandeur est le ressortissant;".

PROTOCOLE SUR LA COHÉSION ÉCONOMIQUE, SOCIALE ET TERRITORIALE

23) Le protocole sur la cohésion économique et sociale est modifié comme suit:

a) dans tout le protocole, les mots "cohésion économique et sociale" sont remplacés par " cohésion économique, sociale et territoriale";

b) le préambule est modifié comme suit:

i) les premier, deuxième, cinquième, sixième et quatorzième considérants sont supprimés

www.rcl.gov.pl

ii) le nouveau premier considérant suivant est inséré:

"RAPPELANT que l'article 2 du traité sur l'Union européenne mentionne, entre autres objectifs, la promotion de la cohésion économique, sociale et territoriale et de la solidarité entre les États membres, et que ladite cohésion figure parmi les domaines de compétence partagée de l'Union énumérés à l'article 2 C, paragraphe 2, point c), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne,";

iii) le quatrième, devenu troisième considérant, est remplacé par le texte suivant:

"RAPPELANT que les dispositions de l'article 161 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne prévoient la création d'un Fonds de cohésion,";

iv) au onzième, devenu huitième considérant, les mots à la fin "... et soulignent qu'il importe de faire figurer la cohésion économique et sociale aux articles 2 et 3 du traité" sont supprimés;

v) au quinzième, devenu onzième considérant nouveau les mots "... , qui doit être créé avant le 31 décembre 1993, ..." sont supprimés;

vi) au dernier considérant, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

AUTRES PROTOCOLES

24) Dans le protocole sur la procédure concernant les déficits excessifs, dans le préambule, premier considérant, le renvoi au traité instituant la Communauté européenne est remplacé par un renvoi au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

25) Dans le protocole sur la France, les mots "... dans ses territoires d'outre-mer ..." sont remplacés par "... en Nouvelle-Calédonie, en Polynésie française et à Wallis-et-Futuna ...".

26) Dans le protocole sur les relations extérieures des États membres en ce qui concerne le franchissement des frontières extérieures, le renvoi à l'article 62, point 2), sous a), du titre IV du traité est remplacé par un renvoi à l'article 62, paragraphe 2, point b), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

27) Dans le protocole sur l'article 17 du traité sur l'Union européenne, dans le dispositif, le membre de phrase final ", dans un délai d'un an à compter de l'entrée en vigueur du traité d'Amsterdam" est supprimé.

28) Dans le protocole sur le système de radiodiffusion publique dans les États membres, dans le dernier alinéa du préambule, les mots "qui sont annexées au traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "qui sont annexées au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne".

29) Dans le protocole relatif aux importations dans l'Union européenne de produits pétroliers raffinés aux Antilles néerlandaises, à l'article 3, paragraphe 3, seconde phrase, les mots "... par décision prise à la majorité qualifiée" sont supprimés.

30) Le protocole sur l'article 141 du traité instituant la Communauté européenne est modifié comme suit:

a) dans l'intitulé du protocole, la référence au traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une référence au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

b) dans la disposition unique, les mots "du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne" sont insérés après la mention de l'article 141.

31) Dans le protocole sur le régime particulier applicable au Groenland, les mots "traité instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "traité sur le fonctionnement de l'Union européenne", et l'article 2 est supprimé.

32) Le protocole annexé au traité sur l'Union européenne et aux traités instituant les Communautés européennes est modifié comme suit:

a) le protocole est intitulé "Protocole sur l'article 40.3.3 de la Constitution de l'Irlande";

b) les mots "Aucune disposition du traité sur l'Union européenne, des traités instituant les Communautés européennes ..." sont remplacés par "Aucune disposition des traités, du traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique ...".

www.isap.sejm.gov.pl

33) Le protocole relatif aux conséquences financières de l'expiration du traité CECA et au fonds de recherche du charbon et de l'acier est modifié comme suit:

a) dans le préambule, les deux premiers considérants sont remplacés par le nouveau premier considérant suivant:

"RAPPELANT que tous les éléments du patrimoine actif et passif de la Communauté européenne de charbon et de l'acier, tels qu'ils existaient au 23 juillet 2002, ont été transférés à la Communauté européenne à compter du 24 juillet 2002,";

b) à l'article 1, le paragraphe 1 est supprimé et les deux autres paragraphes sont renumérotés en conséquence;

c) l'article 2 est scindé en deux alinéas, le premier alinéa se terminant par les mots "... , y compris les principes essentiels.". Cet article est en outre modifié comme suit:

i) au premier alinéa, les mots "statuant à l'unanimité sur proposition de la Commission" sont remplacés par "statuant conformément à une procédure législative spéciale" et le mot "consultation" est remplacé par "approbation";

ii) au second alinéa, les mots "et les procédures décisionnelles appropriées, notamment en vue de l'adoption des lignes directrices ..." sont remplacés par "Le Conseil adopte, sur proposition de la Commission et après consultation du Parlement européen, les mesures établissant les lignes directrices ...";

d) l'article 4 est abrogé.

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 2

1. Les articles du protocole sur les statuts du Système européen des banques centrales et de la Banque centrale européenne, du protocole sur les statuts de la Banque européenne d'investissement et du protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne, tels que modifiés par le traité de Lisbonne, sont renumérotés, conformément aux tableaux de correspondance figurant à l'annexe du présent protocole. Les références croisées aux articles desdits protocoles contenues dans ces protocoles sont adaptées conformément auxdits tableaux.

2. Les références aux considérants des protocoles visés à l'article 1, point 1, ou aux articles desdits protocoles, y inclus leurs paragraphes ou alinéas, tels que renumérotés ou réordonnés par le présent protocole et qui sont contenues dans les autres protocoles ou actes de droit primaire sont adaptées conformément au présent protocole. Ces adaptations concernent également, le cas échéant, les cas où la disposition en question est abrogée.

3. Les références aux considérants et articles, y inclus leurs paragraphes ou alinéas, des protocoles visés à l'article 1, point 1, tels que modifiés par les dispositions du présent protocole et qui sont contenues dans d'autres instruments ou actes s'entendent comme des références aux considérants et articles, y inclus leurs paragraphes ou alinéas, desdits protocoles tels que renumérotés ou réordonnés conformément au présent protocole.

www.rcl.gov.pl

ANNEXE

TABLEAUX DE CORRESPONDANCE VISÉS À L'ARTICLE 2 DU PROTOCOLE N° 1 MODIFIANT LES PROTOCOLES ANNEXÉS AU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE, AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE ET/OU AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DE L'ÉNERGIE ATOMIQUE

A. PROTOCOLE SUR LES STATUTS DU SYSTÈME EUROPÉEN DE BANQUES CENTRALES ET DE LA BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE

Ancienne numérotation du protocole	Nouvelle numérotation du protocole
Article premier	Article premier
Article 2	Article 2
Article 3	Article 3
Article 4	Article 4
Article 5	Article 5
Article 6	Article 6
Article 7	Article 7
Article 8	Article 8
Article 9	Article 9
Article 10	Article 10
Article 11	Article 11
Article 12	Article 12
Article 13	Article 13
Article 14	Article 14
Article 15	Article 15
Article 16	Article 16
Article 17	Article 17
Article 18	Article 18
Article 19	Article 19
Article 20	Article 20
Article 21	Article 21
Article 22	Article 22

www.rcl.gov.pl

Ancienne numérotation du protocole	Nouvelle numérotation du protocole
Article 23	Article 23
Article 24	Article 24
Article 25	Article 25
Article 26	Article 26
Article 27	Article 27
Article 28	Article 28
Article 29	Article 29
Article 30	Article 30
Article 31	Article 31
Article 32	Article 32
Article 33	Article 33
Article 34	Article 34
Article 35	Article 35
Article 36	Article 36
Article 37 (abrogé)	
Article 38	Article 37
Article 39	Article 38
Article 40	Article 39
Article 41	Article 40
Article 42	Article 41
Article 43	Article 42
Article 44	Article 43
Article 45	Article 44
Article 46	Article 45
Article 47	Article 46
Article 48	Article 47
Article 49	Article 48
Article 50 (abrogé)	
Article 51 (abrogé)	
Article 52	Article 49
Article 53	Article 50

www.rejon.pl

B. PROTOCOLE SUR LES STATUTS DE LA BANQUE EUROPÉENNE D'INVESTISSEMENT

Ancienne numérotation du protocole	Nouvelle numérotation du protocole
Article premier	Article premier
Article 2	Article 2
Article 3	Article 3
Article 4	Article 4
Article 5	Article 5
Article 6 (abrogé)	
Article 7 (abrogé)	
Article 8	Article 6
Article 9	Article 7
Article 10	Article 8
Article 11	Article 9
Article 12	Article 10
Article 13	Article 11
Article 14	Article 12
Article 15	Article 13
Article 16	Article 14
Article 17	Article 15
Article 18	Article 16
Article 19	Article 17
Article 20	Article 18
Article 21	Article 19
Article 22	Article 20
Article 23	Article 21
Article 24	Article 22
Article 25	Article 23
Article 26	Article 24
Article 27	Article 25
Article 28	Article 26
Article 29	Article 27
Article 30	Article 28

www.rcl.gov.pl

C. PROTOCOLE SUR LES PRIVILÈGES ET IMMUNITÉS DE L'UNION EUROPÉENNE

Ancienne numérotation du protocole	Nouvelle numérotation du protocole
Article premier	Article premier
Article 2	Article 2
Article 3	Article 3
Article 4	Article 4
Article 5 (abrogé)	
Article 6	Article 5
Article 7	Article 6
Article 8	Article 7
Article 9	Article 8
Article 10	Article 9
Article 11	Article 10
Article 12	Article 11
Article 13	Article 12
Article 14	Article 13
Article 15	Article 14
Article 16	Article 15
Article 17	Article 16
Article 18	Article 17
Article 19	Article 18
Article 20	Article 19
Article 21	Article 20
Article 22	Article 21
Article 23	Article 22

www.rcl.gov.pl

PROTOCOLE N° 2
MODIFIANT LE TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DE L'ÉNERGIE ATOMIQUE

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

RAPPELANT qu'il importe que les dispositions du traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique continuent de produire pleinement leurs effets juridiques;

DÉSIREUSES d'adapter ledit traité aux nouvelles règles fixées par le traité sur l'Union européenne et le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, en particulier dans les domaines institutionnel et financier,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité de Lisbonne et qui modifient le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique comme suit:

ARTICLE PREMIER

Le présent protocole modifie le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique (ci-après dénommé "traité CEEA") dans sa version en vigueur au moment de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

(*Le second alinéa ne concerne pas la version française*)

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 2

L'intitulé du titre III du traité CEEA "Dispositions institutionnelles" est remplacé par l'intitulé "Dispositions institutionnelles et financières".

ARTICLE 3

Au début du titre III du traité CEEA, le chapitre suivant est inséré:

"CHAPITRE I
APPLICATION DE CERTAINES DISPOSITIONS
DU TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE
ET DU TRAITÉ SUR LE FONCTIONNEMENT DE L'UNION EUROPÉENNE

Article 106 bis

1. L'article 7, les articles 9 à 9 F, l'article 48, paragraphes 2 à 5, et les articles 49 et 49 A, du traité sur l'Union européenne, l'article 16 A, les articles 190 à 201ter, les articles 204 à 211bis, l'article 213, les articles 215 à 236, les articles 238, 239 et 240, les articles 241 à 245, les articles 246 à 262, les articles 268 à 277, les articles 279 à 280 et les articles 283, 290 et 292, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que le protocole sur les dispositions transitoires, s'appliquent au présent traité.

2. Dans le cadre du présent traité, les références à l'Union, au "traité sur l'Union européenne", au "traité sur le fonctionnement de l'Union européenne " ou aux "traités" dans les dispositions visées au paragraphe 1 ainsi que celles des protocoles annexés tant auxdits traités qu'au présent traité sont à lire, respectivement, comme des références à la Communauté européenne de l'énergie atomique et au présent traité.

3. Les dispositions du traité sur l'Union européenne et du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ne dérogent pas aux dispositions du présent traité."

www.isap.sejm.gov.pl

ARTICLE 4

Au titre III du traité CEEA, les chapitres I, II et III sont renumérotés II, III et IV.

ARTICLE 5

L'article 3, les articles 107 à 132, les articles 136 à 143, les articles 146 à 156, les articles 158 à 163, les articles 165 à 170, les articles 173, 173 A et 175, les articles 177 à 179bis, les articles 180ter et 181, les articles 183, 183 A, 190 et 204 du traité CEEA sont abrogés.

ARTICLE 6

L'intitulé du titre IV du traité CEEA "Dispositions financières" est remplacé par l'intitulé "Dispositions financières particulières".

ARTICLE 7

1. À l'article 38, troisième alinéa, et à l'article 82, troisième alinéa, du traité CEEA, les références faites aux articles 141 et 142 sont remplacées respectivement par celles faites aux articles 226 et 227 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

2. À l'article 171, paragraphe 2, et à l'article 176, paragraphe 3, du traité CEEA, la référence faite à l'article 183 est remplacée par celle faite à l'article 279 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

3. À l'article 172, paragraphe 4, du traité CEEA, la référence faite à l'article 177, paragraphe 5, est remplacée par celle faite à l'article 272 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

4. Dans le traité CEEA, les mots "Cour de justice" sont remplacés par "Cour de justice de l'Union européenne".

www.rcl.gov.pl

ARTICLE 8

L'article 191 du traité CEEA est remplacé par le texte suivant:

"Article 191

La Communauté jouit sur le territoire des États membres des privilèges et immunités nécessaires à l'accomplissement de sa mission dans les conditions prévues par le protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne."

ARTICLE 9

L'article 206 du traité CEEA est remplacé par le texte suivant:

"Article 206

La Communauté peut conclure avec un ou plusieurs États ou organisations internationales des accords créant une association caractérisée par des droits et obligations réciproques, des actions en commun et des procédures particulières.

Ces accords sont conclus par le Conseil, statuant à l'unanimité, après consultation du Parlement européen.

Lorsque ces accords exigent des modifications du présent traité, les modifications doivent d'abord être adoptées selon la procédure prévue à l'article 48, paragraphes 2 à 5, du traité sur l'Union européenne."

ARTICLE 10

Les recettes et les dépenses de la Communauté européenne de l'énergie atomique, à l'exception de celles de l'Agence d'approvisionnement et des entreprises communes, sont inscrites au budget de l'Union.

www.rcl.gov.pl

ANNEXE

TABLEAUX DE CORRESPONDANCE VISÉS À L'ARTICLE 5 DU TRAITÉ DE LISBONNE

A. Traité sur l'Union européenne

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur l'Union européenne
TITRE I - DISPOSITIONS COMMUNES	TITRE I - DISPOSITIONS COMMUNES	TITRE I - DISPOSITIONS COMMUNES
Article premier	Article premier	Article premier
	Article 1bis	Article 2
Article 2	Article 2	Article 3
Article 3 (abrogé)[1]		
	Article 3bis	Article 4
	Article 3ter[2]	Article 5
Article 4 (abrogé)[3]		
Article 5 (abrogé)[4]		
Article 6	Article 6	Article 6
Article 7	Article 7	Article 7
	Article 7bis	Article 8
TITRE II - DISPOSITIONS PORTANT MODIFICATION DU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ ÉCONOMIQUE EUROPÉENNE EN VUE D'ÉTABLIR LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE	TITRE II - DISPOSITIONS RELATIVES AUX PRINCIPES DÉMOCRATIQUES	TITRE II - DISPOSITIONS RELATIVES AUX PRINCIPES DÉMOCRATIQUES
Article 8 (abrogé)[5]	Article 8	Article 9
	Article 8A[6]	Article 10
	Article 8B	Article 11
	Article 8C	Article 12

---

1 Remplacé, en substance, par l'article 2 F (renuméroté 7) du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (ci-après TFUE) et les articles 9, paragraphe 1, et 10 A, paragraphe 3, second alinéa, (renumérotés 13 et 21) du traité sur l'Union européenne (ci-après traité UE).

2 Remplace l'article 5 du traité instituant la Communauté européenne (ci-après traité CE)

3 Remplacé, en substance, par l'article 9 B (renuméroté 15).

4 Remplacé, en substance, par l'article 9, paragraphe 2, (renuméroté 13).

5 L'article 8 du traité UE qui était en vigueur avant l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne (ci-après l'actuel traité UE) modifiait le traité CE. Ces modifications sont incorporées dans ce dernier traité et l'article 8 est abrogé. Son numéro est utilisé pour y insérer une nouvelle disposition.

6 Le paragraphe 4 remplace en substance l'article 191, premier alinéa, du traité CE.

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur l'Union européenne
TITRE III - DISPOSITIONS MODIFIANT LE TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DU CHARBON ET DE L'ACIER	TITRE III - DISPOSITIONS RELATIVES AUX INSTITUTIONS	TITRE III - DISPOSITIONS RELATIVES AUX INSTITUTIONS
Article 9 (abrogé)[1]	Article 9	Article 13
	Article 9A[2]	Article 14
	Article 9B[3]	Article 15
	Article 9C[4]	Article 16
	Article 9D[5]	Article 17
	Article 9E	Article 18
	Article 9F[6]	Article 19
TITRE IV - DISPOSITIONS MODIFIANT LE TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE DE L'ÉNERGIE ATOMIQUE	TITRE IV - DISPOSITIONS SUR LES COOPÉRATIONS RENFORCÉES	TITRE IV - DISPOSITIONS SUR LES COOPÉRATIONS RENFORCÉES
Article 10 (abrogé)[7] *Articles 27 A à 27 E (remplacés)* *Articles 40 à 40 B (remplacés)* *Articles 43 à 45 (remplacés)*	Article 10[8]	Article 20

---

1 L'article 9 de l'actuel traité UE modifiait le traité instituant la Communauté européenne du charbon et de l'acier. Ce dernier traité a expiré le 23 juillet 2002. L'article 9 est abrogé et son numéro est utilisé pour y insérer une autre disposition.

2
- Les paragraphes 1 et 2 remplacent, en substance, l'article 189 du traité CE;
- les paragraphes 1 à 3 remplacent, en substance, l'article 190, paragraphes 1 à 3, du traité CE;
- le paragraphe 1 remplace, en substance, l'article 192, premier alinéa, du traité CE;
- le paragraphe 4 remplace, en substance, l'article 197, premier alinéa, du traité CE.

3 Remplace, en substance, l'article 4.

4
- Le paragraphe 1 remplace, en substance, l'article 202, premier et deuxième tirets, du traité CE;
- les paragraphes 2 et 9 remplacent, en substance, l'article 203 du traité CE;
- les paragraphes 4 et 5 remplacent, en substance, l'article 205, paragraphes 2 et 4, du traité CE.

5
- Le paragraphe 1 remplace, en substance, l'article 211 du traité CE;
- les paragraphes 3 et 7 remplacent, en substance, l'article 214 du traité CE;
- le paragraphe 6 remplace, en substance, l'article 217, paragraphes 1, 3 et 4, du traité CE.

6
- Remplace, en substance, l'article 220 du traité CE;
- le paragraphe 2, premier alinéa, remplace, en substance, l'article 221, premier alinéa, du traité CE.

7 L'article 10 de l'actuel traité UE modifiait le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique. Ces modifications sont incorporées dans ce dernier traité et l'article 10 est abrogé. Son numéro est utilisé pour y insérer une autre disposition.

8 Remplace aussi les articles 11 et 11 A du traité CE.

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur l'Union européenne
TITRE V - DISPOSITIONS CONCERNANT UNE POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE	TITRE V - DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION ET DISPOSITIONS SPÉCIFIQUES CONCERNANT LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE	TITRE V - DISPOSITIONS GÉNÉRALES RELATIVES À L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION ET DISPOSITIONS SPÉCIFIQUES CONCERNANT LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE ET DE SÉCURITÉ COMMUNE
	Chapitre 1 - Dispositions générales relatives à l'action extérieure de l'Union	Chapitre 1 - Dispositions générales relatives à l'action extérieure de l'Union
	Article 10A	Article 21
	Article 10B	Article 22
	Chapitre 2 - Dispositions spécifiques concernant la politique étrangère et de sécurité commune	Chapitre 2 - Dispositions spécifiques concernant la politique étrangère et de sécurité commune
	Section 1 - Dispositions communes	Section 1 - Dispositions communes
	Article 10C	Article 23
Article 11	Article 11	Article 24
Article 12	Article 12	Article 25
Article 13	Article 13	Article 26
	Article 13bis	Article 27
Article 14	Article 14	Article 28
Article 15	Article 15	Article 29
Article 22 (déplacé)	Article 15bis	Article 30
Article 23 (déplacé)	Article 15ter	Article 31
Article 16	Article 16	Article 32
Article 17 (déplacé)	*Article 28 A*	*Article 42*
Article 18	Article 18	Article 33
Article 19	Article 19	Article 34
Article 20	Article 20	Article 35
Article 21	Article 21	Article 36
Article 22 (déplacé)	*Article 15bis*	*Article 30*
Article 23 (déplacé)	*Article 15ter*	*Article 31*
Article 24	Article 24	Article 37
Article 25	Article 25	Article 38
	Article 25bis	Article 39
Article 47 (déplacé)	Article 25ter	Article 40

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur l'Union européenne
Article 26 (abrogé)		
Article 27 (abrogé)		
Article 27 A (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 27 B (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 27 C (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 27 D (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 27 E (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 28	Article 28	Article 41
	Section 2 - Dispositions concernant la politique de sécurité et de défense commune	Section 2 - Dispositions concernant la politique de sécurité et de défense commune
Article 17 (déplacé)	Article 28 A	Article 42
	Article 28 B	Article 43
	Article 28 C	Article 44
	Article 28 D	Article 45
	Article 28 E	Article 46
TITRE VI - DISPOSITIONS RELATIVES À LA COOPÉRATION POLICIÈRE ET JUDICIAIRE EN MATIÈRE PÉNALE (abrogé)[2]		
Article 29 (remplacé)[3]		
Article 30 (remplacé)[4]		
Article 31 (remplacé)[5]		
Article 32 (remplacé)[6]		
Article 33 (remplacé)[7]		
Article 34 (abrogé)		
Article 35 (abrogé)		
Article 36 (remplacé)[8]		

1 Les articles 27 A à 27 E de l'actuel traité UE, relatifs à la coopération renforcée, sont aussi remplacés par les articles 280 A à 280 I du TFUE (renumérotés 326 à 334).

2 Les dispositions du titre VI de l'actuel traité UE, relatives à la coopération policière et judiciaire en matière pénale, sont remplacées par les dispositions des chapitres 1, 4 et 5 du titre IV de la troisième partie du TFUE.

3 Remplacé par l'article 61 du TFUE (renuméroté 67).

4 Remplacé par les articles 69 F et 69 G du TFUE (renumérotés 87 et 88).

5 Remplacé par les articles 69 A, 69 B et 69 D du TFUE (renumérotés 82, 83 et 85).

6 Remplacé par l'article 69 H du TFUE (renuméroté 89).

7 Remplacé par l'article 61 E du TFUE (renuméroté 72).

8 Remplacé par l'article 61 D du TFUE (renuméroté 71).

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur l'Union européenne
Article 37 (abrogé)		
Article 38 (abrogé)		
Article 39 (abrogé)		
Article 40 (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 40 A (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 40 B (remplacé)[1]	*Article 10*	*Article 20*
Article 41 (abrogé)		
Article 42 (abrogé)		
TITRE VII - DISPOSITIONS SUR LA COOPÉRATION RENFORCÉE (remplacé)[2]	*TITRE IV - DISPOSITIONS SUR LES COOPÉRATIONS RENFORCÉES*	*TITRE IV - DISPOSITIONS SUR LES COOPÉRATIONS RENFORCÉES*
Article 43 (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
Article 43 A (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
Article 43 B (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
Article 44 (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
Article 44 A (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
Article 45 (remplacé)[2]	*Article 10*	*Article 20*
TITRE VIII - DISPOSITIONS FINALES	TITRE VI - DISPOSITIONS FINALES	TITRE VI - DISPOSITIONS FINALES
Article 46 (abrogé)		
	Article 46 A	Article 47
Article 47 (déplacé)	*Article 25ter*	*Article 40*
Article 48	Article 48	Article 48
Article 49	Article 49	Article 49
	Article 49 A	Article 50
	Article 49 B	Article 51
	Article 49 C	Article 52
Article 50 (abrogé)		
Article 51	Article 51	Article 53
Article 52	Article 52	Article 54
Article 53	Article 53	Article 55

[1] Les articles 40 à 40 B de l'actuel traité UE, relatifs à la coopération renforcée, sont aussi remplacés par les articles 280 A à 280 I du TFUE (renumérotés 326 à 334).

[2] Les articles 43 à 45 et le titre VII de l'actuel traité UE, relatifs à la coopération renforcée, sont aussi remplacés par les articles 280 A à 280 I du TFUE (renumérotés 326 à 334).

B. Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
PREMIÈRE PARTIE - LES PRINCIPES	PREMIÈRE PARTIE - LES PRINCIPES	PREMIÈRE PARTIE - LES PRINCIPES
Article premier (abrogé)		
	Article 1bis	Article premier
Article 2 (abrogé)[1]		
	Titre I - Catégories et domaines de compétences de l'Union	Titre I - Catégories et domaines de compétences de l'Union
	Article 2 A	Article 2
	Article 2 B	Article 3
	Article 2 C	Article 4
	Article 2 D	Article 5
	Article 2 E	Article 6
	Titre II - Dispositions d'application générale	Titre II - Dispositions d'application générale
	Article 2 F	Article 7
Article 3, paragraphe 1 (abrogé)[2]		
Article 3, paragraphe 2	Article 3	Article 8
Article 4 (déplacé)	*Article 97ter*	*Article 119*
Article 5 (remplacé)[3]		
	Article 5bis	Article 9
	Article 5ter	Article 10
Article 6	Article 6	Article 11
Article 153, paragraphe 2 (déplacé)	Article 6bis	Article 12
	Article 6ter[4]	Article 13
Article 7 (abrogé)[5]		
Article 8 (abrogé)[6]		
Article 9 (abrogé)		
Article 10 (abrogé)[7]		

1 Remplacé, en substance, par l'article 2 du traité UE (renuméroté 3).
2 Remplacé, en substance, par les articles 2 B à 2 E du TFUE (renumérotés 3 à 6).
3 Remplacé par l'article 3ter du traité UE (renuméroté 5).
4 Insertion du dispositif du protocole sur la protection et le bien-être des animaux.
5 Remplacé, en substance, par l'article 9 du traité UE (renuméroté 13).
6 Remplacé, en substance, par l'article 9 du traité UE (renuméroté 13) et l'article 245bis, paragraphe 1, du TFUE (renuméroté 282).
7 Remplacé, en substance, par l'article 3bis, paragraphe 3, du traité UE (renuméroté 4).

www.rcl.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 11 (remplacé)[1]	*Articles 280 A à 280 I*	*Articles 326 à 334*
Article 11 A (remplacé)[1]	*Articles 280 A à 280 I*	*Articles 326 à 334*
Article 12 (déplacé)	*Article 16 D*	*Article 18*
Article 13 (déplacé)	*Article 16 E*	*Article 19*
Article 14 (déplacé)	*Article 22bis*	*Article 26*
Article 15 (déplacé)	*Article 22ter*	*Article 27*
Article 16	Article 16	Article 14
Article 255 (déplacé)	Article 16 A	Article 15
Article 286 (remplacé)	Article 16 B	Article 16
	Article 16 C	Article 17
DEUXIÈME PARTIE - LA CITOYENNETÉ DE L'UNION	DEUXIÈME PARTIE - NON-DISCRIMINATION ET CITOYENNETÉ DE L'UNION	DEUXIÈME PARTIE - NON-DISCRIMINATION ET CITOYENNETÉ DE L'UNION
Article 12 (déplacé)	Article 16 D	Article 18
Article 13 (déplacé)	Article 16 E	Article 19
Article 17	Article 17	Article 20
Article 18	Article 18	Article 21
Article 19	Article 19	Article 22
Article 20	Article 20	Article 23
Article 21	Article 21	Article 24
Article 22	Article 22	Article 25
TROISIÈME PARTIE - LES POLITIQUES DE LA COMMUNAUTÉ	TROISIÈME PARTIE - LES POLITIQUES ET ACTIONS INTERNES DE L'UNION	TROISIÈME PARTIE - LES POLITIQUES ET ACTIONS INTERNES DE L'UNION
	Titre I - Le marché intérieur	Titre I - Le marché intérieur
Article 14 (déplacé)	Article 22bis	Article 26
Article 15 (déplacé)	Article 22ter	Article 27
Titre I - La libre circulation des marchandises	Titre Ibis - La libre circulation des marchandises	Titre II - La libre circulation des marchandises
Article 23	Article 23	Article 28
Article 24	Article 24	Article 29
Chapitre 1 - L'union douanière	Chapitre 1 - L'union douanière	Chapitre 1 - L'union douanière
Article 25	Article 25	Article 30
Article 26	Article 26	Article 31
Article 27	Article 27	Article 32

[1] Remplacé aussi par l'article 10 du traité UE (renuméroté 20).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Troisième partie, Titre X, Coopération douanière (déplacé)	Chapitre 1bis - La coopération douanière	Chapitre 2 - La coopération douanière
Article 135 (déplacé)	Article 27bis	Article 33
Chapitre 2 - L'interdiction des restrictions quantitatives entre les États membres	Chapitre 2 - L'interdiction des restrictions quantitatives entre les États membres	Chapitre 3 - L'interdiction des restrictions quantitatives entre les États membres
Article 28	Article 28	Article 34
Article 29	Article 29	Article 35
Article 30	Article 30	Article 36
Article 31	Article 31	Article 37
Titre II - L'agriculture	Titre II - L'agriculture et la pêche	Titre III - L'agriculture et la pêche
Article 32	Article 32	Article 38
Article 33	Article 33	Article 39
Article 34	Article 34	Article 40
Article 35	Article 35	Article 41
Article 36	Article 36	Article 42
Article 37	Article 37	Article 43
Article 38	Article 38	Article 44
Titre III - La libre circulation des personnes, des services et des capitaux	Titre III - La libre circulation des personnes, des services et des capitaux	Titre IV - La libre circulation des personnes, des services et des capitaux
Chapitre 1 - Les travailleurs	Chapitre 1 - Les travailleurs	Chapitre 1 - Les travailleurs
Article 39	Article 39	Article 45
Article 40	Article 40	Article 46
Article 41	Article 41	Article 47
Article 42	Article 42	Article 48
Chapitre 2 - Le droit d'établissement	Chapitre 2 - Le droit d'établissement	Chapitre 2 - Le droit d'établissement
Article 43	Article 43	Article 49
Article 44	Article 44	Article 50
Article 45	Article 45	Article 51
Article 46	Article 46	Article 52
Article 47	Article 47	Article 53
Article 48	Article 48	Article 54
Article 294 (déplacé)	Article 48bis	Article 55

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Chapitre 3 - Les services	Chapitre 3 - Les services	Chapitre 3 - Les services
Article 49	Article 49	Article 56
Article 50	Article 50	Article 57
Article 51	Article 51	Article 58
Article 52	Article 52	Article 59
Article 53	Article 53	Article 60
Article 54	Article 54	Article 61
Article 55	Article 55	Article 62
Chapitre 4 - Les capitaux et les paiements	Chapitre 4 - Les capitaux et les paiements	Chapitre 4 - Les capitaux et les paiements
Article 56	Article 56	Article 63
Article 57	Article 57	Article 64
Article 58	Article 58	Article 65
Article 59	Article 59	Article 66
Article 60 (déplacé)	*Article 61 H*	*Article 75*
Titre IV - Visas, asile, immigration et autres politiques liées à la libre circulation des personnes	Titre IV - L'espace de liberté, de sécurité et de justice	Titre V - L'espace de liberté, de sécurité et de justice
	Chapitre 1 - Dispositions générales	Chapitre 1 - Dispositions générales
Article 61	Article 61[1]	Article 67
	Article 61 A	Article 68
	Article 61 B	Article 69
	Article 61 C	Article 70
	Article 61 D[2]	Article 71
Article 64, paragraphe 1 (remplacé)	Article 61 E[3]	Article 72
	Article 61 F	Article 73
Article 66 (remplacé)	Article 61 G	Article 74
Article 60 (déplacé)	Article 61 H	Article 75
	Article 61 I	Article 76

[1] Remplace aussi l'article 29 de l'actuel traité UE.
[2] Remplace l'article 36 de l'actuel traité UE.
[3] Remplace aussi l'article 33 de l'actuel traité UE.

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
	Chapitre 2 - Politiques relatives aux contrôles aux frontières, à l'asile et à l'immigration	Chapitre 2 - Politiques relatives aux contrôles aux frontières, à l'asile et à l'immigration
Article 62	Article 62	Article 77
Article 63, points 1 et 2 et Article 64, paragraphe 2[1]	Article 63	Article 78
Article 63, points 3 et 4	Article 63bis	Article 79
	Article 63ter	Article 80
Article 64, paragraphe 1 (remplacé)	*Article 61 E*	*Article 72*
	Chapitre 3 - Coopération judiciaire en matière civile	Chapitre 3 - Coopération judiciaire en matière civile
Article 65	Article 65	Article 81
Article 66 (remplacé)	*Article 61 G*	*Article 74*
Article 67 (abrogé)		
Article 68 (abrogé)		
Article 69 (abrogé)		
	Chapitre 4 - Coopération judiciaire en matière pénale	Chapitre 4 - Coopération judiciaire en matière pénale
	Article 69 A[2]	Article 82
	Article 69 B[2]	Article 83
	Article 69 C	Article 84
	Article 69 D[2]	Article 85
	Article 69 E	Article 86
	Chapitre 5 - Coopération policière	Chapitre 5 - Coopération policière
	Article 69 F[3]	Article 87
	Article 69 G[3]	Article 88
	Article 69 H[4]	Article 89
Titre V - Les transports	Titre V - Les transports	Titre VI - Les transports
Article 70	Article 70	Article 90
Article 71	Article 71	Article 91
Article 72	Article 72	Article 92
Article 73	Article 73	Article 93
Article 74	Article 74	Article 94
Article 75	Article 75	Article 95

[1] L'article 63, points 1 et 2, du traité CE est remplacé par l'article 63, paragraphes 1 et 2, du TFUE et l'article 64, paragraphe 2, est remplacé par l'article 63, paragraphe 3, du TFUE.

[2] Remplace l'article 31 de l'actuel traité UE.

[3] Remplace l'article 30 de l'actuel traité UE.

[4] Remplace l'article 32 de l'actuel traité UE.

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 76	Article 76	Article 96
Article 77	Article 77	Article 97
Article 78	Article 78	Article 98
Article 79	Article 79	Article 99
Article 80	Article 80	Article 100
Titre VI - Les règles communes sur la concurrence, la fiscalité et le rapprochement des législations	Titre VI - Les règles communes sur la concurrence, la fiscalité et le rapprochement des législations	Titre VII - Les règles communes sur la concurrence, la fiscalité et le rapprochement des législations
Chapitre 1 - Les règles de concurrence	Chapitre 1 - Les règles de concurrence	Chapitre 1 - Les règles de concurrence
Section 1 - Les règles applicables aux entreprises	Section 1 - Les règles applicables aux entreprises	Section 1 - Les règles applicables aux entreprises
Article 81	Article 81	Article 101
Article 82	Article 82	Article 102
Article 83	Article 83	Article 103
Article 84	Article 84	Article 104
Article 85	Article 85	Article 105
Article 86	Article 86	Article 106
Section 2 - Les aides accordées par les États	Section 2 - Les aides accordées par les États	Section 2 - Les aides accordées par les États
Article 87	Article 87	Article 107
Article 88	Article 88	Article 108
Article 89	Article 89	Article 109
Chapitre 2 - Dispositions fiscales	Chapitre 2 - Dispositions fiscales	Chapitre 2 - Dispositions fiscales
Article 90	Article 90	Article 110
Article 91	Article 91	Article 111
Article 92	Article 92	Article 112
Article 93	Article 93	Article 113
Chapitre 3 - Le rapprochement des législations	Chapitre 3 - Le rapprochement des législations	Chapitre 3 - Le rapprochement des législations
Article 95 (déplacé)	Article 94	Article 114
Article 94 (déplacé)	Article 95	Article 115
Article 96	Article 96	Article 116
Article 97	Article 97	Article 117
	Article 97bis	Article 118

www.sejm.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Titre VII - La politique économique et monétaire	Titre VII - La politique économique et monétaire	Titre VIII - La politique économique et monétaire
Article 4 (déplacé)	Article 97ter	Article 119
Chapitre 1 - La politique économique	Chapitre 1 - La politique économique	Chapitre 1 - La politique économique
Article 98	Article 98	Article 120
Article 99	Article 99	Article 121
Article 100	Article 100	Article 122
Article 101	Article 101	Article 123
Article 102	Article 102	Article 124
Article 103	Article 103	Article 125
Article 104	Article 104	Article 126
Chapitre 2 - La politique monétaire	Chapitre 2 - La politique monétaire	Chapitre 2 - La politique monétaire
Article 105	Article 105	Article 127
Article 106	Article 106	Article 128
Article 107	Article 107	Article 129
Article 108	Article 108	Article 130
Article 109	Article 109	Article 131
Article 110	Article 110	Article 132
Article 111, paragraphes 1 à 3 et 5 (déplacés)	*Article 188 O*	*Article 219*
Article 111, paragraphe 4 (déplacé)	*Article 115 C, paragraphe 1*	*Article 138*
	Article 111bis	Article 133
Chapitre 3 - Dispositions institutionnelles	Chapitre 3 - Dispositions institutionnelles	Chapitre 3 - Dispositions institutionnelles
Article 112 (déplacé)	*Article 245ter*	*Article 283*
Article 113 (déplacé)	*Article 245quater*	*Article 294*
Article 114	Article 114	Article 134
Article 115	Article 115	Article 135
	Chapitre 3bis - Dispositions propres aux États membres dont la monnaie est l'euro	Chapitre 4 - Dispositions propres aux États membres dont la monnaie est l'euro
	Article 115 A	Article 136
	Article 115 B	Article 137
Article 111, paragraphe 4 (déplacé)	Article 115 C	Article 138

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Chapitre 4 - Dispositions transitoires	Chapitre 4 - Dispositions transitoires	Chapitre 5 - Dispositions transitoires
Article 116 (abrogé)		
	Article 116bis	Article 139
Article 117, paragraphes 1, 2, sixième tiret, et 3 à 9 (abrogés)		
Article 117, paragraphe 2, cinq premiers tirets (déplacés)	*Article 118bis, paragraphe 2*	*Article 141, paragraphe 2*
Article 121, paragraphe 1 (déplacé) *Article 122, paragraphe 2, seconde phrase (déplacé)* *Article 123, paragraphe 5 (déplacé)*	Article 117bis, paragraphe 1[1] Article 117bis, paragraphe 2[2] Article 117bis, paragraphe 3[3]	Article 140
Article 118 (abrogé)		
Article 123, paragraphe 3 (déplacé) *Article 117, paragraphe 2, cinq premiers tirets (déplacé)*	Article 118bis, paragraphe 1[4] Article 118bis, paragraphe 2[5]	Article 141
Article 124, paragraphe 1 (déplacé)	Article 118ter	Article 142
Article 119	Article 119	Article 143
Article 120	Article 120	Article 144
Article 121, paragraphe 1 (déplacé)	*Article 117bis, paragraphe 1*	*Article 140, paragraphe 1*
Article 121, paragraphes 2 à 4 (abrogés)		
Article 122, paragraphes 1, 2, première phrase, 3, 4, 5 et 6 (abrogés)		
Article 122, paragraphe 2, seconde phrase (déplacé)	*Article 117bis, paragraphe 2, premier alinéa*	*Article 140, paragraphe 2, premier alinéa*
Article 123, paragraphes 1, 2 et 4 (abrogés)		
Article 123, paragraphe 3 (déplacé)	*Article 118bis, paragraphe 1*	*Article 141, paragraphe 1*
Article 123, paragraphe 5 (déplacé)	*Article 117bis, paragraphe 3*	*Article 140, paragraphe 3*

---

[1] L'article 117bis, paragraphe 1, (renuméroté 140) reprend le paragraphe 1 de l'article 121.

[2] L'article 117bis, paragraphe 2, (renuméroté 140) reprend la seconde phrase du paragraphe 2 de l'article 122.

[3] L'article 117bis, paragraphe 3, (renuméroté 140) reprend le paragraphe 5 de l'article 123.

[4] L'article 118bis, paragraphe 1, (renuméroté 141) reprend le paragraphe 3 de l'article 123.

[5] L'article 118bis, paragraphe 2, (renuméroté 141) reprend les cinq premiers tirets du paragraphe 2 de l'article 117.

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 124, paragraphe 1 (déplacé)	*Article 118ter*	*Article 142*
Article 124, paragraphe 2 (abrogé)		
Titre VIII - Emploi	Titre VIII - Emploi	Titre IX - Emploi
Article 125	Article 125	Article 145
Article 126	Article 126	Article 146
Article 127	Article 127	Article 147
Article 128	Article 128	Article 148
Article 129	Article 129	Article 149
Article 130	Article 130	Article 150
Titre IX - La politique commerciale commune (déplacé)	*Cinquième partie, Titre II, La politique commerciale commune*	*Cinquième partie, Titre II, La politique commerciale commune*
Article 131 (déplacé)	*Article 188 B*	*Article 206*
Article 132 (abrogé)		
Article 133 (déplacé)	*Article 188 C*	*Article 207*
Article 134 (abrogé)		
Titre X - Coopération douanière (déplacé)	*Troisième partie, Titre II, Chapitre 1bis, La coopération douanière*	*Troisième partie, Titre II, Chapitre 2, La coopération douanière*
Article 135 (déplacé)	*Article 27bis*	*Article 33*
Titre XI - Politique sociale, éducation, formation professionnelle et jeunesse	Titre IX - Politique sociale	Titre X - Politique sociale
Chapitre 1 - Dispositions sociales (abrogé)		
Article 136	Article 136	Article 151
	Article 136bis	Article 152
Article 137	Article 137	Article 153
Article 138	Article 138	Article 154
Article 139	Article 139	Article 155
Article 140	Article 140	Article 156
Article 141	Article 141	Article 157
Article 142	Article 142	Article 158
Article 143	Article 143	Article 159
Article 144	Article 144	Article 160
Article 145	Article 145	Article 161

www.sejm.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Chapitre 2 - Le Fonds social européen	Titre X - Le Fonds social européen	Titre XI - Le Fonds social européen
Article 146	Article 146	Article 162
Article 147	Article 147	Article 163
Article 148	Article 148	Article 164
Chapitre 3 - Éducation, formation professionnelle et jeunesse	Titre XI - Éducation, formation professionnelle, jeunesse et sport	Titre XII - Éducation, formation professionnelle, jeunesse et sport
Article 149	Article 149	Article 165
Article 150	Article 150	Article 166
Titre XII - Culture	Titre XII - Culture	Titre XIII - Culture
Article 151	Article 151	Article 167
Titre XIII - Santé publique	Titre XIII - Santé publique	Titre XIV - Santé publique
Article 152	Article 152	Article 168
Titre XIV - Protection des consommateurs	Titre XIV - Protection des consommateurs	Titre XV - Protection des consommateurs
Article 153, paragraphes 1, 3, 4 et 5	Article 153	Article 169
Article 153, paragraphe 2 (déplacé)	*Article 6bis*	*Article 12*
Titre XV - Réseaux transeuropéens	Titre XV - Réseaux transeuropéens	Titre XVI - Réseaux transeuropéens
Article 154	Article 154	Article 170
Article 155	Article 155	Article 171
Article 156	Article 156	Article 172
Titre XVI - Industrie	Titre XVI - Industrie	Titre XVII - Industrie
Article 157	Article 157	Article 173
Titre XVII - Cohésion économique et sociale	Titre XVII - Cohésion économique, sociale et territoriale	Titre XVIII - Cohésion économique, sociale et territoriale
Article 158	Article 158	Article 174
Article 159	Article 159	Article 175
Article 160	Article 160	Article 176
Article 161	Article 161	Article 177
Article 162	Article 162	Article 178

www.sejm.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Titre XVIII - Recherche et développement technologique	Titre XVIII - Recherche et développement technologique et espace	Titre XIX - Recherche et développement technologique et espace
Article 163	Article 163	Article 179
Article 164	Article 164	Article 180
Article 165	Article 165	Article 181
Article 166	Article 166	Article 182
Article 167	Article 167	Article 183
Article 168	Article 168	Article 184
Article 169	Article 169	Article 185
Article 170	Article 170	Article 186
Article 171	Article 171	Article 187
Article 172	Article 172	Article 188
	Article 172bis	Article 189
Article 173	Article 173	Article 190
Titre XIX - Environnement	Titre XIX - Environnement	Titre XX - Environnement
Article 174	Article 174	Article 191
Article 175	Article 175	Article 192
Article 176	Article 176	Article 193
	Titre XX - Energie	Titre XXI - Energie
	Article 176 A	Article 194
	Titre XXI - Tourisme	Titre XXII - Tourisme
	Article 176 B	Article 195
	Titre XXII - Protection civile	Titre XXIII - Protection civile
	Article 176 C	Article 196
	Titre XXIII - Coopération administrative	Titre XXIV - Coopération administrative
	Article 176 D	Article 197
Titre XX - Coopération au développement (déplacé)	*Cinquième partie, Titre III, Chapitre 1, La coopération au développement*	*Cinquième partie, Titre III, Chapitre 1, La coopération au développement*
Article 177 (déplacé)	*Article 188 D*	*Article 208*
Article 178 (abrogé)[1]		
Article 179 (déplacé)	*Article 188 E*	*Article 209*
Article 180 (déplacé)	*Article 188 F*	*Article 210*
Article 181 (déplacé)	*Article 188 G*	*Article 211*

[1] Remplacé, en substance, par l'article 188 D, paragraphe 1, second alinéa, seconde phrase, du TFUE.

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Titre XXI - Coopération économique, financière et technique avec les pays tiers (déplacé)	*Cinquième partie, Titre III, Chapitre 2, La coopération économique, financière et technique avec les pays tiers*	*Cinquième partie, Titre III, Chapitre 2, La coopération économique, financière et technique avec les pays tiers*
Article 181 A (déplacé)	*Article 188 H*	*Article 212*
QUATRIÈME PARTIE - L'ASSOCIATION DES PAYS ET TERRITOIRES D'OUTRE-MER	QUATRIÈME PARTIE - L'ASSOCIATION DES PAYS ET TERRITOIRES D'OUTRE-MER	QUATRIÈME PARTIE - L'ASSOCIATION DES PAYS ET TERRITOIRES D'OUTRE-MER
Article 182	Article 182	Article 198
Article 183	Article 183	Article 199
Article 184	Article 184	Article 200
Article 185	Article 185	Article 201
Article 186	Article 186	Article 202
Article 187	Article 187	Article 203
Article 188	Article 188	Article 204
	CINQUIÈME PARTIE - L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION	CINQUIÈME PARTIE - L'ACTION EXTÉRIEURE DE L'UNION
	Titre I - Dispositions générales relatives à l'action extérieure de l'Union	Titre I - Dispositions générales relatives à l'action extérieure de l'Union
	Article 188 A	Article 205
Troisième partie, Titre IX, La politique commerciale commune (déplacé)	Titre II - La politique commerciale commune	Titre II - La politique commerciale commune
Article 131 (déplacé)	Article 188 B	Article 206
Article 133 (déplacé)	Article 188 C	Article 207
	Titre III - La coopération avec les pays tiers et l'aide humanitaire	Titre III - La coopération avec les pays tiers et l'aide humanitaire
Troisième partie, Titre XX, Coopération au développement (déplacé)	Chapitre 1 - Coopération au développement	Chapitre 1 - Coopération au développement
Article 177 (déplacé)	Article 188 D[1]	Article 208
Article 179 (déplacé)	Article 188 E	Article 209
Article 180 (déplacé)	Article 188 F	Article 210
Article 181 (déplacé)	Article 188 G	Article 211

[1] Le paragraphe 1, second alinéa, seconde phrase, remplace en substance l'article 178 du traité CE.

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Troisième partie, Titre XXI, Coopération économique, financière et technique avec les pays tiers (déplacé)	Chapitre 2 - La coopération économique, financière et technique avec les pays tiers	Chapitre 2 - La coopération économique, financière et technique avec les pays tiers
Article 181 A (déplacé)	Article 188 H	Article 212
	Article 188 I	Article 213
	Chapitre 3 - L'aide humanitaire	Chapitre 3 - L'aide humanitaire
	Article 188 J	Article 214
	Titre IV - Les mesures restrictives	Titre IV - Les mesures restrictives
Article 301 (remplacé)	Article 188 K	Article 215
	Titre V - Accords internationaux	Titre V - Accords internationaux
	Article 188 L	Article 216
Article 310 (déplacé)	Article 188 M	Article 217
Article 300 (remplacé)	Article 188 N	Article 218
Article 111, paragraphes 1 à 3 et 5 (déplacés)	Article 188 O	Article 219
	Titre VI - Relations de l'Union avec les organisations internationales et les pays tiers et délégations de l'Union	Titre VI - Relations de l'Union avec les organisations internationales et les pays tiers et délégations de l'Union
Articles 302 à 304 (remplacés)	Article 188 P	Article 220
	Article 188 Q	Article 221
	Titre VII - Clause de solidarité	Titre VII - Clause de solidarité
	Article 188 R	Article 222
CINQUIÈME PARTIE - LES INSTITUTIONS DE LA COMMUNAUTÉ	SIXIÈME PARTIE - DISPOSITIONS INSTITUTIONNELLES ET FINANCIÈRES	SIXIÈME PARTIE - DISPOSITIONS INSTITUTIONNELLES ET FINANCIÈRES
Titre I - Dispositions institutionnelles	Titre I - Dispositions institutionnelles	Titre I - Dispositions institutionnelles
Chapitre 1 - Les institutions	Chapitre 1 - Les institutions	Chapitre 1 - Les institutions
Section 1 - Le Parlement européen	Section 1 - Le Parlement européen	Section 1 - Le Parlement européen
Article 189 (abrogé)[1]		
Article 190, paragraphes 1 à 3 (abrogés)[2]		
Article 190, paragraphes 4 et 5	Article 190	Article 223

[1] Remplacé, en substance, par l'article 9 A, paragraphes 1 et 2, du traité UE (renuméroté 14).
[2] Remplacé, en substance, par l'article 9 A, paragraphes 1 à 3, du traité UE (renuméroté 14).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 191, premier alinéa (abrogé)[1]		
Article 191, second alinéa	Article 191	Article 224
Article 192, premier alinéa (abrogé)[2]		
Article 192, second alinéa	Article 192	Article 225
Article 193	Article 193	Article 226
Article 194	Article 194	Article 227
Article 195	Article 195	Article 228
Article 196	Article 196	Article 229
Article 197, premier alinéa (abrogé)[3]		
Article 197, deuxième, troisième et quatrième alinéas	Article 197	Article 230
Article 198	Article 198	Article 231
Article 199	Article 199	Article 232
Article 200	Article 200	Article 233
Article 201	Article 201	Article 234
	Section 1bis - Le Conseil européen	Section 2 - Le Conseil européen
	Article 201bis	Article 235
	Article 201ter	Article 236
Section 2 - Le Conseil	Section 2 - Le Conseil	Section 3 - Le Conseil
Article 202 (abrogé)[4]		
Article 203 (abrogé)[5]		
Article 204	Article 204	Article 237
Article 205, paragraphes 2 et 4 (abrogés)[6]		
Article 205, paragraphes 1 et 3	Article 205	Article 238
Article 206	Article 206	Article 239
Article 207	Article 207	Article 240
Article 208	Article 208	Article 241
Article 209	Article 209	Article 242
Article 210	Article 210	Article 243

1 Remplacé, en substance, par l'article 8 A, paragraphe 4, du traité UE (renuméroté 11).
2 Remplacé, en substance, par l'article 9 A, paragraphe 1, du traité UE (renuméroté 14).
3 Remplacé, en substance, par l'article 9 A, paragraphe 4, du traité UE (renuméroté 14).
4 Remplacé, en substance, par l'article 9 C, paragraphe 1, du traité UE (renuméroté 16) et les articles 249 B et 249 C du TFUE (renumérotés 290 et 291).
5 Remplacé, en substance, par l'article 9 C, paragraphes 2 et 9, du traité UE (renuméroté 16).
6 Remplacé, en substance, par l'article 9 C, paragraphes 4 et 5, du traité UE (renuméroté 16).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Section 3 - La Commission	Section 3 - La Commission	Section 4 - La Commission
Article 211 (abrogé)[1]		
	Article 211bis	Article 244
Article 212 (déplacé)	*Article 218, paragraphe 2*	*Article 249, paragraphe 2*
Article 213	Article 213	Article 245
Article 214 (abrogé)[2]		
Article 215	Article 215	Article 246
Article 216	Article 216	Article 247
Article 217, paragraphes 1, 3 et 4 (abrogés)[3]		
Article 217, paragraphe 2	Article 217	Article 248
Article 218, paragraphe 1 (abrogé)[4]		
Article 218, paragraphe 2	Article 218	Article 249
Article 219	Article 219	Article 250
Section 4 - La Cour de justice	Section 4 - La Cour de justice de l'Union européenne	Section 5 - La Cour de justice de l'Union européenne
Article 220 (abrogé)[5]		
Article 221, premier alinéa (abrogé)[6]		
Article 221, deuxième et troisième alinéas	Article 221	Article 251
Article 222	Article 222	Article 252
Article 223	Article 223	Article 253
Article 224[7]	Article 224	Article 254
	Article 224bis	Article 255
Article 225	Article 225	Article 256
Article 225 A	Article 225 A	Article 257
Article 226	Article 226	Article 258

1 Remplacé, en substance, par l'article 9 D, paragraphe 1, du traité UE (renuméroté 17).
2 Remplacé, en substance, par l'article 9 D, paragraphes 3 et 7 du traité UE (renuméroté 17).
3 Remplacé, en substance, par l'article 9 D, paragraphe 6, du traité UE (renuméroté 17).
4 Remplacé, en substance, par l'article 252bis du TFUE (renuméroté 295).
5 Remplacé, en substance, par l'article 9 F du traité UE (renuméroté 19).
6 Remplacé, en substance, par l'article 9 F, paragraphe 2, premier alinéa, du traité UE (renuméroté 19).
7 La première phrase du premier alinéa est remplacée, en substance, par l'article 9 F, paragraphe 2, second alinéa, du traité UE (renuméroté 19).

www.rcl.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 227	Article 227	Article 259
Article 228	Article 228	Article 260
Article 229	Article 229	Article 261
Article 229 A	Article 229 A	Article 262
Article 230	Article 230	Article 263
Article 231	Article 231	Article 264
Article 232	Article 232	Article 265
Article 233	Article 233	Article 266
Article 234	Article 234	Article 267
Article 235	Article 235	Article 268
	Article 235bis	Article 269
Article 236	Article 236	Article 270
Article 237	Article 237	Article 271
Article 238	Article 238	Article 272
Article 239	Article 239	Article 273
Article 240	Article 240	Article 274
	Article 240bis	Article 275
	Article 240ter	Article 276
Article 241	Article 241	Article 277
Article 242	Article 242	Article 278
Article 243	Article 243	Article 279
Article 244	Article 244	Article 280
Article 245	Article 245	Article 281
	Section 4bis - La Banque centrale européenne	Section 6 - La Banque centrale européenne
	Article 245bis	Article 282
Article 112 (déplacé)	Article 245ter	Article 283
Article 113 (déplacé)	Article 245quater	Article 284
Section 5 - La Cour des comptes	Section 5 - La Cour des comptes	Section 7 - La Cour des comptes
Article 246	Article 246	Article 285
Article 247	Article 247	Article 286
Article 248	Article 248	Article 287

www.sejm.gov.pl

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Chapitre 2 - Dispositions communes à plusieurs institutions	Chapitre 2 - Actes juridiques de l'Union, procédures d'adoption et autres dispositions	Chapitre 2 - Actes juridiques de l'Union, procédures d'adoption et autres dispositions
	Section 1 - Les actes juridiques de l'Union	Section 1 - Les actes juridiques de l'Union
Article 249	Article 249	Article 288
	Article 249 A	Article 289
	Article 249 B[1]	Article 290
	Article 249 C [1]	Article 291
	Article 249 D	Article 292
	Section 2 - Procédures d'adoption des actes et autres dispositions	Section 2 - Procédures d'adoption des actes et autres dispositions
Article 250	Article 250	Article 293
Article 251	Article 251	Article 294
Article 252 (abrogé)		
	Article 252bis	Article 295
Article 253	Article 253	Article 296
Article 254	Article 254	Article 297
	Article 254bis	Article 298
Article 255 (déplacé)	*Article 16 A*	*Article 15*
Article 256	Article 256	Article 299
	Chapitre 3 - Les organes consultatifs de l'Union	Chapitre 3 - Les organes consultatifs de l'Union
	Article 256bis	Article 300
Chapitre 3 - Le Comité économique et social	Section 1 - Le Comité économique et social	Section 1 - Le Comité économique et social
Article 257 (abrogé)[2]		
Article 258, premier, deuxième et quatrième alinéas	Article 258	Article 301
Article 258, troisième alinéa (abrogé)[3]		

1 Remplace, en substance, l'article 202, troisième tiret, du traité CE.
2 Remplacé, en substance, par l'article 256bis, paragraphe 2, du TFUE (renuméroté 300).
3 Remplacé, en substance, par l'article 256bis, paragraphe 4, du TFUE (renuméroté 300).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 259	Article 259	Article 302
Article 260	Article 260	Article 303
Article 261 (abrogé)		
Article 262	Article 262	Article 304
Chapitre 4 - Le Comité des régions	Section 2 - Le Comité des régions	Section 2 - Le Comité des régions
Article 263, premier et cinquième alinéas (abrogé)[1]		
Article 263, deuxième à quatrième alinéas	Article 263	Article 305
Article 264	Article 264	Article 306
Article 265	Article 265	Article 307
Chapitre 5 - La Banque européenne d'investissement	Chapitre 4 - La Banque européenne d'investissement	Chapitre 4 - La Banque européenne d'investissement
Article 266	Article 266	Article 308
Article 267	Article 267	Article 309
Titre II - Dispositions financières	Titre II - Dispositions financières	Titre II - Dispositions financières
Article 268	Article 268	Article 310
	Chapitre 1 - Les ressources propres de l'Union	Chapitre 1 - Les ressources propres de l'Union
Article 269	Article 269	Article 311
Article 270 (abrogé)[2]		
	Chapitre 2 - Le cadre financier pluriannuel	Chapitre 2 - Le cadre financier pluriannuel
	Article 270bis	Article 312
	Chapitre 3 - Le budget annuel de l'Union	Chapitre 3 - Le budget annuel de l'Union
Article 272, paragraphe 1 (déplacé)	Article 270ter	Article 313
Article 271 (déplacé)	*Article 273bis*	*Article 316*
Article 272, paragraphe 1 (déplacé)	*Article 270ter*	*Article 313*
Article 272, paragraphes 2 à 10	Article 272	Article 314
Article 273	Article 273	Article 315
Article 271 (déplacé)	Article 273bis	Article 316

[1] Remplacé, en substance, par l'article 256bis, paragraphes 3 et 4, du TFUE (renuméroté 300).
[2] Remplacé, en substance, par l'article 268, paragraphe 4, du TFUE (renuméroté 310).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
	Chapitre 4 - L'exécution du budget et la décharge	Chapitre 4 - L'exécution du budget et la décharge
Article 274	Article 274	Article 317
Article 275	Article 275	Article 318
Article 276	Article 276	Article 319
	Chapitre 5 - Dispositions communes	Chapitre 5 - Dispositions communes
Article 277	Article 277	Article 320
Article 278	Article 278	Article 321
Article 279	Article 279	Article 322
	Article 279bis	Article 323
	Article 279ter	Article 324
	Chapitre 6 - La lutte contre la fraude	Chapitre 6 - La lutte contre la fraude
Article 280	Article 280	Article 325
	Titre III - Coopérations renforcées	Titre III - Coopérations renforcées
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 A[1]	Article 326
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 B[1]	Article 327
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 C[1]	Article 328
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 D[1]	Article 329
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 E[1]	Article 330
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 F[1]	Article 331
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 G[1]	Article 332
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 H[1]	Article 333
Articles 11 et 11 A (remplacé)	Article 280 I[1]	Article 334
SIXIÈME PARTIE - DISPOSITIONS GÉNÉRALES ET FINALES	SEPTIÈME PARTIE - DISPOSITIONS GÉNÉRALES ET FINALES	SEPTIÈME PARTIE - DISPOSITIONS GÉNÉRALES ET FINALES
Article 281 (abrogé)[2]		
Article 282	Article 282	Article 335
Article 283	Article 283	Article 336
Article 284	Article 284	Article 337
Article 285	Article 285	Article 338
Article 286 (remplacé)	*Article 16 B*	*Article 16*
Article 287	Article 287	Article 339
Article 288	Article 288	Article 340
Article 289	Article 289	Article 341
Article 290	Article 290	Article 342

1 Remplace aussi les articles 27 A à 27 E, 40 à 40 B et 43 à 45 de l'actuel traité UE.

2 Remplacé, en substance, par l'article 46 A du traité UE (renuméroté 47).

Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne	Numérotation dans le traité de Lisbonne	Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
Article 291	Article 291	Article 343
Article 292	Article 292	Article 344
Article 293 (abrogé)		
Article 294 (déplacé)	*Article 48bis*	*Article 55*
Article 295	Article 295	Article 345
Article 296	Article 296	Article 346
Article 297	Article 297	Article 347
Article 298	Article 298	Article 348
Article 299, paragraphe 1 (abrogé)[1]		
Article 299, paragraphe 2, deuxième, troisième et quatrième alinéas	Article 299	Article 349
Article 299, paragraphe 2, premier alinéa, et paragraphes 3 à 6 (déplacé)	*Article 311bis*	*Article 355*
Article 300 (remplacé)	*Article 188 N*	*Article 218*
Article 301 (remplacé)	*Article 188 K*	*Article 215*
Article 302 (remplacé)	*Article 188 P*	*Article 220*
Article 303 (remplacé)	*Article 188 P*	*Article 220*
Article 304 (remplacé)	*Article 188 P*	*Article 220*
Article 305 (abrogé)		
Article 306	Article 306	Article 350
Article 307	Article 307	Article 351
Article 308	Article 308	Article 352
	Article 308bis	Article 353
Article 309	Article 309	Article 354
Article 310 (déplacé)	*Article 188 M*	*Article 217*
Article 311 (abrogé)[2]		
Article 299, paragraphe 2, premier alinéa, et paragraphes 3 à 6 (déplacé)	Article 311bis	Article 355
Article 312	Article 312	Article 356
Dispositions finales		
Article 313	Article 313	Article 357
	Article 313bis	Article 358
Article 314 (abrogé)[3]		

[1] Remplacé, en substance, par l'article 49 C du traité UE (renuméroté 52).
[2] Remplacé, en substance, par l'article 49 B du traité UE (renuméroté 51).
[3] Remplacé, en substance, par l'article 53 du traité UE (renuméroté 55).

Po zaznajomieniu się z powyższym Traktatem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

— został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,

— jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,

— będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 10 października 2009 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

www.rcl.gov.pl

AKT KOŃCOWY

KONFERENCJA PRZEDSTAWICIELI RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH zwołana w Brukseli w dniu 23 lipca 2007 roku w celu przyjęcia za wspólnym porozumieniem zmian do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, przyjęła następujące teksty:

I. Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

II. Protokoły

A. Protokoły załączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Wspólnoty Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

- Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej
- Protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności
- Protokół w sprawie Eurogrupy
- Protokół w sprawie stałej współpracy strukturalnej ustanowionej na mocy artykułu 28a Traktatu o Unii Europejskiej
- Protokół dotyczący artykułu 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności
- Protokół w sprawie rynku wewnętrznego i konkurencji
- Protokół w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa
- Protokół w sprawie wykonywania kompetencji dzielonych

www.isap.sejm.gov.pl

- Protokół w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym

- Protokół w sprawie decyzji Rady odnoszącej się do wykonania artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w okresie między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku i od 1 kwietnia 2017 roku

- Protokół w sprawie postanowień przejściowych

B. Protokoły załączone do Traktatu z Lizbony

- Protokół nr 1 zmieniający protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

  - Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 2 Protokołu nr 1 zmieniającego protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

- Protokół nr 2 zmieniający Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

III. Załącznik do Traktatu z Lizbony:

- Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 5 Traktatu z Lizbony

Konferencja przyjęła następujące deklaracje dołączone do niniejszego Aktu końcowego :

A. Deklaracje odnoszące się do postanowień Traktatów

1. Deklaracja w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

2. Deklaracja odnosząca się do artykułu 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej

3. Deklaracja odnosząca się do artykułu 7a Traktatu o Unii Europejskiej

www.rcl.gov.pl

4. Deklaracja dotycząca składu Parlamentu Europejskiego

5. Deklaracja dotycząca politycznej zgody Rady Europejskiej w sprawie projektu decyzji dotyczącej składu Parlamentu Europejskiego

6. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9b ustępy 5 i 6, artykułu 9d ustępy 6 i 7 oraz artykułu 9e Traktatu o Unii Europejskiej

7. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

8. Deklaracja odnosząca się do praktycznych środków, jakie należy podjąć w momencie wejścia w życie Traktatu z Lizbony, w odniesieniu do prezydencji Rady Europejskiej i Rady do Spraw Zagranicznych

9. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9c ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej dotycząca decyzji Rady Europejskiej w sprawie sprawowania prezydencji Rady

10. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9d Traktatu o Unii Europejskiej

11. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9d ustępy 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej

12. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9e Traktatu o Unii Europejskiej

13. Deklaracja w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

14. Deklaracja w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

15. Deklaracja odnosząca się do artykułu 13a Traktatu o Unii Europejskiej

16. Deklaracja odnosząca się do artykułu 53 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej

17. Deklaracja odnosząca się do pierwszeństwa

18. Deklaracja dotycząca rozgraniczenia kompetencji

www.rcl.gov.pl

19. Deklaracja odnosząca się do artykułu 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

20. Deklaracja odnosząca się do artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

21. Deklaracja w sprawie ochrony danych osobowych w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej

22. Deklaracja odnosząca się do artykułów 42 i 63a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

23. Deklaracja odnosząca się do artykułu 42 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

24. Deklaracja w sprawie osobowości prawnej Unii Europejskiej

25. Deklaracja odnosząca się do artykułów 61h i 188k Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

26. Deklaracja odnosząca się do nieuczestniczenia jednego z Państw Członkowskich w środku, którego podstawą jest część trzecia tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

27. Deklaracja odnosząca się do artykułu 69d ustęp 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

28. Deklaracja odnosząca się do artykułu 78 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

29. Deklaracja odnosząca się do artykułu 87 ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

30. Deklaracja odnosząca się do artykułu 104 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

31. Deklaracja odnosząca się do artykułu 140 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

32. Deklaracja odnosząca się do artykułu 152 ustęp 4 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

www.rcl.gov.pl

33. Deklaracja odnosząca się do artykułu 158 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

34. Deklaracja odnosząca się do artykułu 163 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

35. Deklaracja odnosząca się do artykułu 176a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

36. Deklaracja odnosząca się do artykułu 188n Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotycząca negocjowania i zawierania przez Państwa Członkowskie umów międzynarodowych odnoszących się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

37. Deklaracja odnosząca się do artykułu 188r Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

38. Deklaracja odnosząca się do artykułu 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sprawie liczby rzeczników generalnych w Trybunale Sprawiedliwości

39. Deklaracja odnosząca się do artykułu 249b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

40. Deklaracja odnosząca się do artykułu 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

41. Deklaracja odnosząca się do artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

42. Deklaracja odnosząca się do artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

43. Deklaracja odnosząca się do artykułu 311a ustęp 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

B. Deklaracje odnoszące się do protokołów dołączonych do Traktatów

44. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

45. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustęp 2 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

www.rcl.gov.pl

46. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustęp 3 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

47. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustępy 3, 4 i 5 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

48. Deklaracja dotycząca Protokołu w sprawie stanowiska Danii

49. Deklaracja dotycząca Włoch

50. Deklaracja dotycząca artykułu 10 Protokołu w sprawie postanowień przejściowych

Ponadto Konferencja przyjęła do wiadomości następujące deklaracje wymienione poniżej i dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

51. Deklaracja Królestwa Belgii w sprawie parlamentów narodowych

52. Deklaracja Królestwa Belgii, Republiki Bułgarii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Republiki Austrii, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Słowenii oraz Republiki Słowackiej w sprawie symboli Unii Europejskiej

53. Deklaracja Republiki Czeskiej w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

54. Deklaracja Republiki Federalnej Niemiec, Irlandii, Republiki Węgierskiej, Republiki Austrii i Królestwa Szwecji

55. Deklaracja Królestwa Hiszpanii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

56. Deklaracja Irlandii w sprawie artykułu 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

www.rcl.gov.pl

57. Deklaracja Republiki Włoskiej w sprawie składu Parlamentu Europejskiego

58. Deklaracja Republiki Łotewskiej, Republiki Węgierskiej i Republiki Malty w sprawie pisowni nazwy jednej waluty w Traktatach

59. Deklaracja Królestwa Niderlandów odnosząca się do artykułu 270a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

60. Deklaracja Królestwa Niderlandów odnosząca się do artykułu 311a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

61. Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

62. Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej dotycząca Protokołu w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w odniesieniu do Polski i Zjednoczonego Królestwa

63. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie definicji terminu „obywatele"

64. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie prawa głosowania w europejskich wyborach parlamentarnych

65. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie artykułu 61h Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

www.rcl.gov.pl

A. DEKLARACJE ODNOSZĄCE SIĘ DO POSTANOWIEŃ TRAKTATÓW

1. Deklaracja w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, która jest prawnie wiążąca, potwierdza prawa podstawowe gwarantowane przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla Państw Członkowskich.

Karta nie rozszerza zakresu stosowania prawa Unii na dziedziny leżące poza kompetencjami Unii, nie ustanawia nowych uprawnień ani zadań Unii, ani też nie zmienia uprawnień i zadań określonych w Traktatach.

2. Deklaracja odnosząca się do artykułu 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej

Konferencja uzgadnia, że przystąpienie Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności powinno nastąpić w taki sposób, aby można było zachować szczególny charakter porządku prawnego Unii. W związku z tym Konferencja stwierdza istnienie regularnego dialogu między Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej a Europejskim Trybunałem Praw Człowieka; dialog ten może zostać wzmocniony po przystąpieniu Unii do tej Konwencji.

3. Deklaracja odnosząca się do artykułu 7a Traktatu o Unii Europejskiej

Unia będzie uwzględniać szczególną sytuację państw o małym obszarze terytorialnym, które utrzymują z nią szczególne stosunki bliskości.

4. Deklaracja dotycząca składu Parlamentu Europejskiego

Dodatkowe miejsce w Parlamencie Europejskim zostanie przyznane Włochom.

www.rcl.gov.pl

5. Deklaracja dotycząca politycznej zgody Rady Europejskiej w sprawie projektu decyzji dotyczącej składu Parlamentu Europejskiego

Rada Europejska wyrazi polityczną zgodę na zmieniony projekt decyzji dotyczącej składu Parlamentu Europejskiego w kadencji 2009-2014 oparty na wniosku Parlamentu Europejskiego.

6. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9b ustępy 5 i 6, artykułu 9d ustępy 6 i 7 oraz artykułu 9e Traktatu o Unii Europejskiej

Przy wyborze osób na stanowiska przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącego Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa należy uwzględnić, w należyty sposób, konieczność poszanowania geograficznej i demograficznej różnorodności Unii oraz jej Państw Członkowskich.

7. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że decyzja odnosząca się do wykonania artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zostanie przyjęta przez Radę w dniu podpisania Traktatu z Lizbony i wejdzie w życie w dniu wejścia w życie tego Traktatu. Projekt decyzji przedstawiony jest poniżej:

Projekt decyzji Rady
odnoszącej się do wykonania artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w okresie między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku i od 1 kwietnia 2017 roku

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

mając na uwadze, co następuje:

www.rcl.gov.pl

(1) Należy przyjąć przepisy pozwalające na płynne przejście z systemu podejmowania decyzji w Radzie większością kwalifikowaną, określoną w art. 3 ust. 3 Protokołu w sprawie postanowień przejściowych, który będzie mieć zastosowanie do 31 października 2014 r., do systemu głosowania przewidzianego w art. 9c ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 205 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który będzie mieć zastosowanie ze skutkiem od 1 listopada 2014 r., obejmując – w okresie przejściowym do 31 marca 2017 r. – postanowienia szczegółowe przewidziane w art. 3 ust. 2 wspomnianego protokołu.

(2) Przypomina się, że praktyką Rady jest dokładanie wszelkich starań zmierzających do wzmacniania legitymacji demokratycznej aktów przyjmowanych większością kwalifikowaną,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Sekcja 1
Przepisy mające zastosowanie między 1 listopada 2014 r. a 31 marca 2017 r.

Artykuł 1

Jeżeli w okresie między 1 listopada 2014 r. a 31 marca 2017 r. członkowie Rady reprezentujący:

a) co najmniej trzy czwarte ludności, lub

b) co najmniej trzy czwarte liczby Państw Członkowskich,

niezbędne do utworzenia mniejszości blokującej, wynikającej z zastosowania art. 9c ust. 4 akapit pierwszy Traktatu o Unii Europejskiej lub art. 205 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgłaszają swój sprzeciw wobec przyjęcia aktu prawnego przez Radę większością kwalifikowaną, kwestia ta trafia pod obrady Rady.

Artykuł 2

Podczas tych obrad Rada czyni wszystko, co leży w granicach jej uprawnień aby, w rozsądnym terminie i bez uszczerbku dla wiążących terminów określonych przez prawo Unii, osiągnąć zadowalające rozwiązanie wątpliwości podniesionych przez członków Rady, o których mowa w art. 1.

www.isap.sejm.gov.pl

Artykuł 3

W tym celu przewodniczący Rady, wspierany przez Komisję i z poszanowaniem regulaminu wewnętrznego Rady, podejmuje wszelkie inicjatywy, aby ułatwić stworzenie szerszej podstawy do osiągnięcia porozumienia w Radzie. Członkowie Rady udzielają przewodniczącemu wsparcia w wykonaniu tego zadania.

Sekcja 2
Przepisy mające zastosowanie od 1 kwietnia 2017 r.

Artykuł 4

Jeżeli w okresie od 1 kwietnia 2017 r. członkowie Rady reprezentujący:

a) co najmniej 55% ludności, lub

b) co najmniej 55% liczby Państw Członkowskich,

niezbędne do utworzenia mniejszości blokującej, wynikającej z zastosowania art. 9c ust. 4 akapit pierwszy Traktatu o Unii Europejskiej lub art. 205 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgłaszają swój sprzeciw wobec przyjęcia aktu prawnego przez Radę większością kwalifikowaną, kwestia ta trafia pod obrady Rady.

Artykuł 5

Podczas tych obrad Rada czyni wszystko, co leży w granicach jej uprawnień aby, w rozsądnym terminie i bez uszczerbku dla wiążących terminów określonych przez prawo Unii, osiągnąć zadowalające rozwiązanie wątpliwości podniesionych przez członków Rady, o których mowa w art. 4.

Artykuł 6

W tym celu przewodniczący Rady, wspierany przez Komisję i z poszanowaniem regulaminu wewnętrznego Rady, podejmuje wszelkie inicjatywy, aby ułatwić stworzenie szerszej podstawy do osiągnięcia porozumienia w Radzie. Członkowie Rady udzielają przewodniczącemu wsparcia w wykonaniu tego zadania.

www.rcl.gov.pl

Sekcja 3
Wejście decyzji w życie

Artykuł 7

Niniejsza decyzja wchodzi w życie w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

8. Deklaracja odnosząca się do praktycznych środków, jakie należy podjąć w momencie wejścia w życie Traktatu z Lizbony, w odniesieniu do prezydencji Rady Europejskiej i Rady do Spraw Zagranicznych

W przypadku gdyby Traktat z Lizbony wszedł w życie po 1 stycznia 2009 r., Konferencja zachęca właściwe organy Państwa Członkowskiego sprawującego wówczas półroczną prezydencję Rady, a także osobę, która zostanie wybrana przewodniczącym Rady Europejskiej, i osobę, która zostanie mianowana wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, do podjęcia, w porozumieniu z państwem mającym jako następne sprawować półroczną prezydencję, konkretnych koniecznych środków umożliwiających w okresie przejściowym skuteczne sprawowanie prezydencji Rady Europejskiej i prezydencji Rady do Spraw Zagranicznych pod względem merytorycznym i organizacyjnym.

9. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9c ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej dotycząca decyzji Rady Europejskiej w sprawie sprawowania prezydencji Rady

Konferencja oświadcza, że niezwłocznie po podpisaniu Traktatu z Lizbony Rada powinna rozpocząć prace nad decyzją ustalającą procedury wykonania decyzji w sprawie sprawowania prezydencji Rady i udzielić jej politycznej akceptacji w ciągu sześciu miesięcy. Projekt decyzji Rady Europejskiej, który zostanie przyjęty w dniu wejścia w życie wyżej wymienionego Traktatu, przedstawiony jest poniżej:

Projekt decyzji Rady Europejskiej
w sprawie sprawowania prezydencji Rady

Artykuł 1

1. Prezydencję Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, sprawują uprzednio ustalone grupy trzech Państw Członkowskich przez okres 18 miesięcy. Grupy te tworzone są na zasadzie równej rotacji między Państwami Członkowskimi, przy uwzględnieniu ich różnorodności i równowagi geograficznej w ramach Unii.

www.rcl.gov.pl

2. Każdy członek grupy kolejno przewodniczy przez okres sześciu miesięcy wszystkim składom Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych. Pozostali członkowie grupy wspierają kraj przewodniczący we wszystkich jego obowiązkach na podstawie wspólnego programu. Członkowie grupy mogą przyjąć inne ustalenia między sobą.

Artykuł 2

Komitetowi Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich przewodniczy przedstawiciel Państwa Członkowskiego, które przewodniczy Radzie do Spraw Ogólnych.

Przewodniczącym Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa jest przedstawiciel wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

Przewodniczącym w organach przygotowawczych różnych składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, jest członek grupy, która przewodniczy danemu składowi, chyba że postanowiono inaczej zgodnie z artykułem 4.

Artykuł 3

Rada do Spraw Ogólnych we współpracy z Komisją zapewnia spójność i ciągłość prac różnych składów Rady w ramach wieloletniego programowania. Państwa Członkowskie sprawujące prezydencję podejmują, przy wsparciu Sekretariatu Generalnego Rady, wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia organizacji i płynnego przebiegu prac Rady.

Artykuł 4

Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą środki w celu wykonania niniejszej decyzji.

www.rcl.gov.pl

10. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9d Traktatu o Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że jeżeli w skład Komisji nie będą już wchodzić obywatele wszystkich Państw Członkowskich, Komisja powinna zwracać szczególną uwagę na potrzebę zapewnienia pełnej przejrzystości w stosunkach ze wszystkimi Państwami Członkowskimi. W związku z tym Komisja powinna ściśle współdziałać ze wszystkimi Państwami Członkowskimi, niezależnie od tego, czy ich obywatel jest członkiem Komisji, i w tym kontekście zwracać szczególną uwagę na potrzebę dzielenia się informacjami i prowadzenia konsultacji ze wszystkimi Państwami Członkowskimi.

Konferencja uważa również, że Komisja powinna przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki w celu zagwarantowania, że uwarunkowania sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej wszystkich Państw Członkowskich, łącznie z tymi, których obywatele nie są członkami Komisji, są w pełni uwzględniane. Środki te powinny między innymi obejmować gwarancję uwzględnienia stanowisk tych Państw Członkowskich poprzez przyjęcie odpowiednich ustaleń organizacyjnych.

11. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9d ustępy 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że zgodnie z postanowieniami Traktatów Parlament Europejski i Rada Europejska wspólnie ponoszą odpowiedzialność za sprawny przebieg procesu wyboru przewodniczącego Komisji Europejskiej. Przed podjęciem decyzji przez Radę Europejską, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej przeprowadzą niezbędne konsultacje w ramach procedury uznanej za najbardziej odpowiednią. Konsultacje te będą koncentrowały się na kwalifikacjach kandydatów na urząd przewodniczącego Komisji, z uwzględnieniem wyborów do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z artykułem 9d ustęp 7 akapit pierwszy. Sposób przeprowadzania takich konsultacji może zostać określony w odpowiednim czasie za wspólnym porozumieniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej.

12. Deklaracja odnosząca się do artykułu 9e Traktatu o Unii Europejskiej

1. Konferencja oświadcza, że odpowiednie kontakty z Parlamentem Europejskim zostaną nawiązane w trakcie prac przygotowawczych poprzedzających mianowanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, które ma nastąpić w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony, zgodnie z artykułem 9e Traktatu o Unii Europejskiej i artykułem 5 Protokołu w sprawie postanowień przejściowych; kadencja wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa rozpocznie się tego samego dnia, a zakończy w dniu wygaśnięcia kadencji urzędującej w tym czasie Komisji.

2. Konferencja przypomina również, że wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, którego kadencja rozpocznie się w listopadzie 2009 roku w tym samym czasie i na taki sam okres jak kadencja kolejnej Komisji, zostanie mianowany zgodnie z postanowieniami artykułów 9d i 9e Traktatu o Unii Europejskiej.

13. Deklaracja w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Konferencja podkreśla, że postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym utworzenia urzędu wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, nie naruszają obecnej odpowiedzialności Państw Członkowskich za kształtowanie i prowadzenie własnej polityki zagranicznej ani sposobu w jaki są one reprezentowane w państwach trzecich i organizacjach międzynarodowych.

Konferencja przypomina również, że postanowienia regulujące wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony nie naruszają szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony Państw Członkowskich.

Konferencja podkreśla, że Unia Europejska i jej Państwa Członkowskie pozostaną związane postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, a w szczególności podstawową odpowiedzialnością Rady Bezpieczeństwa i jej członków za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

14. Deklaracja w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

W uzupełnieniu szczególnych zasad i procedur, o których mowa w artykule 11 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej, Konferencja podkreśla, że postanowienia dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym dotyczące wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, nie będą miały wpływu na obowiązującą podstawę prawną, odpowiedzialność ani uprawnienia każdego Państwa Członkowskiego w zakresie kształtowania i prowadzenia własnej polityki zagranicznej, krajowej służby dyplomatycznej, stosunków z państwami trzecimi oraz uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych, w tym na członkostwo Państwa Członkowskiego w Radzie Bezpieczeństwa ONZ.

Konferencja odnotowuje również, że postanowienia dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa nie przyznają Komisji nowych uprawnień do inicjowania decyzji ani nie zwiększają roli Parlamentu Europejskiego.

www.sejm.gov.pl

Konferencja przypomina również, że postanowienia regulujące wspólną europejską politykę bezpieczeństwa i obrony nie naruszają szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony Państw Członkowskich.

15. Deklaracja odnosząca się do artykułu 13a Traktatu o Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że niezwłocznie po podpisaniu Traktatu z Lizbony, sekretarz generalny Rady, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisja oraz Państwa Członkowskie powinni rozpocząć prace przygotowawcze dotyczące Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.

16. Deklaracja odnosząca się do artykułu 53 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że możliwość sporządzenia tłumaczeń urzędowych Traktatów na języki, o których mowa w artykule 53 ustęp 2, przyczynia się do realizacji celu określonego w artykule 2 ustęp 3 akapit czwarty, który przewiduje, że Unia szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową. W tym kontekście Konferencja potwierdza przywiązanie Unii do różnorodności kulturowej Europy oraz podkreśla, że będzie nadal poświęcać szczególną uwagę tym i innym językom.

Konferencja zaleca, aby Państwa Członkowskie, które pragną skorzystać z możliwości, o której mowa w artykule 53 ustęp 2, poinformowały Radę w ciągu sześciu miesięcy od daty podpisania Traktatu z Lizbony, o języku lub językach, w jakich sporządzone zostanie tłumaczenie Traktatów.

17. Deklaracja odnosząca się do pierwszeństwa

Konferencja przypomina, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej Traktaty i prawo przyjęte przez Unię na podstawie Traktatów mają pierwszeństwo przed prawem Państw Członkowskich na warunkach ustanowionych przez wspomniane orzecznictwo.

Ponadto Konferencja postanowiła, że do niniejszego Aktu końcowego Konferencji zostanie załączona opinia Służby Prawnej Rady dotycząca pierwszeństwa, w wersji zawartej w dokumencie 11197/07 (JUR 260):

www.rcl.gov.pl

„Opinia Służby Prawnej Rady
z dnia 22 czerwca 2007 r.

Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika, że pierwszeństwo prawa wspólnotowego stanowi podstawową zasadę tego prawa. Według Trybunału zasada ta jest nieodłącznie związana ze szczególną naturą Wspólnoty Europejskiej. Kiedy wydawany był pierwszy wyrok zapoczątkowujący to obecnie już utrwalone orzecznictwo (wyrok z dnia 15 lipca 1964 r. w sprawie 6/64, Costa przeciwko ENEL[1]), w Traktacie nie było żadnej wzmianki o zasadzie pierwszeństwa. Sytuacja ta do dziś nie uległa zmianie. Fakt, że zasada pierwszeństwa nie zostanie włączona do przyszłego Traktatu, w żaden sposób nie narusza samej zasady ani obowiązującego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.".

18. Deklaracja dotycząca rozgraniczenia kompetencji

Konferencja podkreśla, że zgodnie z systemem podziału kompetencji pomiędzy Unię a Państwa Członkowskie w myśl postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.

Jeżeli Traktaty przyznają Unii w określonej dziedzinie kompetencję dzieloną z Państwami Członkowskimi, Państwa Członkowskie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia nie wykonała lub postanowiła zaprzestać wykonywania swojej kompetencji. Ta ostatnia sytuacja ma miejsce wtedy, gdy właściwe instytucje Unii postanowią uchylić dany akt prawodawczy, w szczególności w celu lepszego zagwarantowania stałego poszanowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Z inicjatywy jednego lub kilku swoich członków (przedstawicieli Państw Członkowskich) i zgodnie z artykułem 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada może zwrócić się do Komisji o przedłożenie wniosków mających na celu uchylenie danego aktu prawodawczego. Konferencja z zadowoleniem przyjmuje deklarację Komisji, że będzie ona traktować te prośby ze szczególną uwagą.

Analogicznie, przedstawiciele rządów Państw Członkowskich zebrani na konferencji międzyrządowej, zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany przewidzianą w artykule 48 ustępy 2–5 Traktatu o Unii Europejskiej, mogą podjąć decyzję o zmianie Traktatów stanowiących podstawę Unii, w tym o rozszerzeniu albo ograniczeniu kompetencji przyznanych Unii we wspomnianych Traktatach.

---

[1] *„wynika (...), [że] prawu utworzonemu na podstawie traktatu, pochodzącemu z niezależnego źródła, nie można, ze względu na jego wynikającą stąd szczególną naturę, przeciwstawiać w postępowaniu sądowym jakiegokolwiek wewnętrznego aktu prawnego, gdyż oznaczałoby to utratę przez to prawo charakteru wspólnotowego i zakwestionowanie samych podstaw prawnych Wspólnoty".*

19. Deklaracja odnosząca się do artykułu 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja zgadza się, że w swoich ogólnych wysiłkach na rzecz zniesienia nierówności pomiędzy kobietami i mężczyznami Unia powinna dążyć w ramach swoich różnych polityk do zwalczania wszelkiego rodzaju przemocy w rodzinie. Państwa Członkowskie powinny podjąć wszelkie niezbędne środki w celu zapobiegania tego rodzaju przestępstwom i ich karania oraz w celu wspierania i ochrony ofiar.

20. Deklaracja odnosząca się do artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że w każdym przypadku, w którym na podstawie artykułu 16b mają zostać przyjęte zasady dotyczące ochrony danych osobowych, które mogłyby mieć bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo narodowe, powinno to być należycie wzięte pod uwagę. Konferencja przypomina, że prawodawstwo mające obecnie zastosowanie (w szczególności dyrektywa 95/46/WE) zawiera szczególne odstępstwa w tym zakresie.

21. Deklaracja w sprawie ochrony danych osobowych w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej

Konferencja przyznaje, że konieczne może okazać się wprowadzenie zasad szczególnych dotyczących ochrony danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych w dziedzinach współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej, zapewnianej na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ze względu na szczególny charakter tych dziedzin.

22. Deklaracja odnosząca się do artykułów 42 i 63a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że w przypadku gdy projekt aktu prawodawczego, którego podstawą jest artykuł 63a ustęp 2, naruszałby istotne aspekty systemu zabezpieczenia społecznego Państwa Członkowskiego, w szczególności jego zakres stosowania, koszty lub strukturę finansową, lub miałby wpływ na równowagę finansową tego systemu, zgodnie z artykułem 42 akapit drugi, interesy tego Państwa Członkowskiego zostaną należycie uwzględnione.

23. Deklaracja odnosząca się do artykułu 42 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja przypomina, że w takim przypadku Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensusu, zgodnie z artykułem 9b ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej.

24. Deklaracja w sprawie osobowości prawnej Unii Europejskiej

Konferencja potwierdza, że fakt posiadania przez Unię Europejską osobowości prawnej w żaden sposób nie upoważnia Unii do stanowienia prawa lub działania wykraczającego poza kompetencje przyznane jej przez Państwa Członkowskie w Traktatach.

25. Deklaracja odnosząca się do artykułów 61h i 188k Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja przypomina, że poszanowanie podstawowych praw i wolności oznacza w szczególności zwracanie dostatecznej uwagi na ochronę i poszanowanie prawa zainteresowanych osób fizycznych lub podmiotów do korzystania z gwarancji przewidzianych w ustawie. W tym celu oraz w celu zagwarantowania ścisłej kontroli sądowej decyzji poddających osobę fizyczną lub podmiot środkom ograniczającym, decyzje takie muszą być oparte na jasnych i wyraźnych kryteriach. Kryteria te powinny być dostosowane do specyfiki każdego środka ograniczającego.

26. Deklaracja odnosząca się do nieuczestniczenia jednego z Państw Członkowskich w środku, którego podstawą jest część trzecia tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że jeżeli jedno z Państw Członkowskich postanowi nie uczestniczyć w środku, którego podstawą jest część trzecia tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada przeprowadzi pogłębioną dyskusję na temat możliwych konsekwencji i skutków nieuczestniczenia tego Państwa Członkowskiego w tym środku.

Każde z Państw Członkowskich może ponadto zwrócić się do Komisji o zbadanie sytuacji na podstawie artykułu 96 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Powyższe akapity pozostają bez uszczerbku dla możliwości przedłożenia tej kwestii przez Państwo Członkowskie Radzie Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

27. Deklaracja odnosząca się do artykułu 69d ustęp 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że rozporządzenia, o których mowa w artykule 69d ustęp 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, powinny uwzględniać zasady i praktyki krajowe odnoszące się do wszczynania śledztw karnych.

28. Deklaracja odnosząca się do artykułu 78 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja stwierdza, że postanowienia artykułu 78 należy stosować zgodnie z obecną praktyką. Określenie „(...) środków podjętych (...), o ile są one niezbędne w celu skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych podziałem Niemiec dla gospodarki niektórych regionów Republiki Federalnej dotkniętych tym podziałem" należy interpretować zgodnie istniejącym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

29. Deklaracja odnosząca się do artykułu 87 ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja stwierdza, że artykuł 87 ustęp 2 litera c) należy interpretować zgodnie z istniejącym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym dopuszczalności stosowania postanowień odnoszących się do pomocy przyznanej niektórym regionom Republiki Federalnej Niemiec dotkniętym podziałem Niemiec.

30. Deklaracja odnosząca się do artykułu 104 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

W odniesieniu do artykułu 104 Konferencja potwierdza, że podniesienie potencjału wzrostu i zapewnienie zdrowej sytuacji budżetowej stanowią dwa filary, na których oparta jest polityka gospodarcza i budżetowa Unii i Państw Członkowskich. Pakt stabilności i wzrostu jest istotnym narzędziem realizacji tych celów.

Konferencja potwierdza swoje zaangażowanie w stosowanie postanowień odnoszących się do paktu stabilności i wzrostu, które stanowią ramy dla prowadzenia koordynacji polityk budżetowych Państw Członkowskich.

Konferencja potwierdza, że system oparty na zasadach jest dla wszystkich Państw Członkowskich najlepszą gwarancją wykonania zobowiązań i równego traktowania.

www.sejm.gov.pl

W tym kontekście Konferencja potwierdza również swoje zaangażowanie w wypełnianie celów strategii lizbońskiej: tworzenie miejsc pracy, reformy strukturalne i spójność społeczną.

Unia ma na celu osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i stabilności cen. W związku z tym w ramach polityk gospodarczych i budżetowych należy ustalić odpowiednie priorytety skierowane na reformy gospodarcze, innowacje, konkurencyjność i wzmocnienie prywatnych inwestycji oraz konsumpcji w okresach słabego wzrostu gospodarczego. Powinno to być odzwierciedlone w kierunkach decyzji budżetowych na poziomie krajowym i na poziomie Unii, w szczególności poprzez restrukturyzację dochodów i wydatków publicznych, przy jednoczesnym przestrzeganiu dyscypliny budżetowej zgodnie z Traktatami i paktem stabilności i wzrostu.

Wyzwania budżetowe i gospodarcze stojące przed Państwami Członkowskimi podkreślają znaczenie zdrowej polityki budżetowej w całym cyklu gospodarczym.

Konferencja zgadza się, że Państwa Członkowskie powinny aktywnie korzystać z okresów poprawy sytuacji gospodarczej w celu konsolidacji swoich finansów publicznych i poprawy swojej sytuacji budżetowej. Celem jest stopniowe osiągnięcie nadwyżki budżetowej w czasach dobrej koniunktury, co umożliwia im dostosowanie się w okresie spadku koniunktury i w ten sposób przyczynia się do długookresowego zrównoważenia finansów publicznych.

Państwa Członkowskie oczekują na ewentualne propozycje Komisji oraz dalszy wkład Państw Członkowskich na rzecz wzmocnienia i udzielenia wyjaśnień dotyczących realizacji paktu stabilności i wzrostu. Państwa Członkowskie podejmą wszelkie niezbędne środki w celu zwiększenia potencjału wzrostu ich gospodarki. Polepszona koordynacja polityki gospodarczej mogłaby sprzyjać temu celowi. Niniejsza deklaracja nie przesądza o wyniku przyszłej debaty na temat paktu stabilności i wzrostu.

31. Deklaracja odnosząca się do artykułu 140 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja potwierdza, że polityki opisane w artykule 140 pozostają zasadniczo w kompetencji Państw Członkowskich. Środki służące zachęcie i koordynacji, które mają zostać podjęte na poziomie Unii zgodnie z postanowieniami tego artykułu mają charakter uzupełniający. Mają one na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi, a nie harmonizację systemów krajowych. Nie mają one wpływu na gwarancje i praktyki istniejące w każdym Państwie Członkowskim w zakresie odpowiedzialności partnerów społecznych.

Niniejsza deklaracja nie narusza postanowień Traktatów przyznających Unii kompetencje, w tym w zakresie polityki społecznej.

www.rcl.gov.pl

32. Deklaracja odnosząca się do artykułu 152 ustęp 4 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że środki, które zostaną przyjęte zgodnie z artykułem 152 ustęp 4 litera c), muszą uwzględniać wspólne zagadnienia bezpieczeństwa a ich celem musi być ustanowienie ostrzejszych norm jakości i bezpieczeństwa, jeżeli w przeciwnym razie normy krajowe mające wpływ na rynek wewnętrzny uniemożliwiałyby osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego.

33. Deklaracja odnosząca się do artykułu 158 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że termin „regiony wyspiarskie" zawarty w artykule 158 może również obejmować państwa wyspiarskie w całości, z zastrzeżeniem że spełniają one niezbędne kryteria.

34. Deklaracja odnosząca się do artykułu 163 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja zgadza się, że działanie Unii w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego będzie należycie uwzględniać podstawowe kierunki i wybory zawarte w politykach Państw Członkowskich w dziedzinie badań.

35. Deklaracja odnosząca się do artykułu 176a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja uważa, że artykuł 176a nie wpływa na prawo Państw Członkowskich do przyjmowania niezbędnych postanowień w celu zapewnienia dostaw energii zgodnie z warunkami przewidzianymi w artykule 297.

36. Deklaracja odnosząca się do artykułu 188n Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotycząca negocjowania i zawierania przez Państwa Członkowskie umów międzynarodowych odnoszących się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Konferencja potwierdza, że Państwa Członkowskie mają prawo negocjowania i zawierania umów z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi w dziedzinach objętych częścią trzecią tytuł IV rozdziały 3, 4 i 5, o ile umowy takie są zgodne z prawem Unii.

www.rcl.gov.pl

37. Deklaracja odnosząca się do artykułu 188r Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Bez uszczerbku dla środków przyjętych przez Unię w celu wypełnienia obowiązku solidarności w stosunku do Państwa Członkowskiego, które jest przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub klęski spowodowanej przez człowieka, żadne z postanowień artykułu 188r nie ma na celu naruszenia prawa innego Państwa Członkowskiego do wyboru najbardziej odpowiednich środków w celu wypełnienia przez nie obowiązku solidarności w stosunku do tego Państwa Członkowskiego.

38. Deklaracja odnosząca się do artykułu 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sprawie liczby rzeczników generalnych w Trybunale Sprawiedliwości

Konferencja oświadcza, że jeżeli Trybunał Sprawiedliwości wystąpi, zgodnie z artykułem 222 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, o zwiększenie liczby rzeczników generalnych o trzy osoby (czyli jedenastu zamiast ośmiu), Rada, stanowiąc jednomyślnie, wyrazi na to zgodę.

W takim przypadku Konferencja uzgadnia, że Polska, podobnie jak ma to obecnie miejsce w przypadku Niemiec, Francji, Włoch, Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa, będzie miała stałego rzecznika generalnego i nie będzie już uczestniczyć w systemie rotacji, a tym samym obowiązujący system rotacji będzie obejmował pięciu rzeczników generalnych zamiast trzech.

39. Deklaracja odnosząca się do artykułu 249b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja przyjmuje do wiadomości, że zgodnie ze swoją ustaloną praktyką Komisja, przy opracowywaniu projektów aktów delegowanych w dziedzinie usług finansowych, zamierza nadal przeprowadzać konsultacje z ekspertami wyznaczonymi przez Państwa Członkowskie.

40. Deklaracja odnosząca się do artykułu 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że Państwa Członkowskie mogą poinformować, w momencie składania wniosku o ustanowienie wzmocnionej współpracy, czy zamierzają już na tym etapie zastosować artykuł 280h, który przewiduje rozszerzenie głosowania większością kwalifikowaną, czy też skorzystać ze zwykłej procedury prawodawczej.

www.rcl.gov.pl

41. Deklaracja odnosząca się do artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że odniesienie do celów Unii zawarte w artykule 308 ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczy celów określonych w artykule 2 ustępy 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz celów określonych w artykule 2 ustęp 5 tego Traktatu w odniesieniu do działań zewnętrznych na podstawie części piątej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wyklucza się zatem, aby działania oparte na artykule 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej służyły wyłącznie realizacji celów określonych w artykule 2 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej. W związku z tym Konferencja zauważa, że zgodnie z artykułem 15b ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej nie ma możliwości przyjmowania aktów prawodawczych w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

42. Deklaracja odnosząca się do artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Konferencja podkreśla, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej artykuł 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, stanowiąc integralną część systemu instytucjonalnego opartego na zasadzie przyznania kompetencji, nie może służyć jako podstawa rozszerzenia zakresu kompetencji Unii poza ogólne ramy wynikające z całości postanowień Traktatów, w szczególności poza postanowienia określające zadania i działania Unii. Artykuł ten nie może być w żadnym przypadku wykorzystywany jako podstawa przyjęcia przepisów, które w istocie skutkowałyby zmianą Traktatów z pominięciem przewidzianej w nich w tym celu procedury.

43. Deklaracja odnosząca się do artykułu 311a ustęp 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Wysokie Umawiające się Strony uzgadniają, że Rada Europejska, w zastosowaniu artykułu 311a ustęp 6, podejmie decyzję prowadzącą do zmian statusu Majotty w stosunku do Unii, tak aby to terytorium było regionem najbardziej oddalonym w rozumieniu artykułu 311a ustęp 1 i artykułu 299, po notyfikowaniu Radzie Europejskiej i Komisji przez władze francuskie, że umożliwiają to obecnie dokonujące się przemiany w statusie wewnętrznym wyspy.

www.rcl.gov.pl

B. DEKLARACJE ODNOSZĄCE SIĘ DO PROTOKOŁÓW DOŁĄCZONYCH DO TRAKTATÓW

44. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

Konferencja odnotowuje, że w przypadku gdy jedno z Państw Członkowskich przedłoży na mocy artykułu 5 ustęp 2 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej notyfikację, że nie chce uczestniczyć w danym wniosku lub inicjatywie, notyfikacja taka może być wycofana w każdym momencie przed przyjęciem środka sformułowanego na podstawie dorobku Schengen.

45. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustęp 2 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

Konferencja oświadcza, że każdorazowo gdy Zjednoczone Królestwo lub Irlandia zgłoszą Radzie zamiar nieuczestniczenia w środku sformułowanym na podstawie części dorobku Schengen, w której stosowaniu jedno z tych państw uczestniczy, Rada przeprowadzi pogłębioną dyskusję na temat możliwych konsekwencji nieuczestniczenia tego Państwa Członkowskiego w tym środku. Tę dyskusję na forum Rady należy przeprowadzić w świetle dostarczonych przez Komisję informacji dotyczących związku między wnioskiem a dorobkiem Schengen.

46. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustęp 3 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

Konferencja przypomina, że jeżeli Rada nie podejmie decyzji po pierwszej merytorycznej analizie nad danym zagadnieniem, Komisja może przedstawić zmieniony wniosek, który zostanie poddany przez Radę dalszej merytorycznej analizie w terminie 4 miesięcy.

47. Deklaracja odnosząca się do artykułu 5 ustępy 3, 4 i 5 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej

Konferencja odnotowuje, że warunki, które mają zostać określone w decyzji, o której mowa w artykule 5 ustępy 3, 4 i 5 Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, mogą stanowić, że dane Państwo Członkowskie poniesie ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania przez to państwo uczestnictwa w niektórych elementach lub całości dorobku, o którym mowa w jakiejkolwiek decyzji podjętej przez Radę zgodnie z artykułem 4 wspomnianego protokołu.

48. Deklaracja dotycząca Protokołu w sprawie stanowiska Danii

Konferencja odnotowuje, że w sprawie aktów prawnych, które mają być przyjęte przez Radę stanowiącą samodzielnie lub wspólnie z Parlamentem Europejskim, zawierających przepisy zarówno mające zastosowanie do Danii, jak i nie mające do niej zastosowania, ponieważ opierają się na podstawie prawnej, do której stosuje się część I Protokołu w sprawie stanowiska Danii, Dania oświadcza, że nie będzie korzystać ze swojego prawa do głosowania, aby nie stanowić przeszkody dla przyjęcia przepisów, które nie mają zastosowania do Danii.

Ponadto Konferencja odnotowuje, że na podstawie deklaracji Konferencji w sprawie artykułu 188r Dania oświadcza, że będzie uczestniczyć w działaniach lub aktach prawnych w zastosowaniu artykułu 188r zgodnie z częścią I i II Protokołu w sprawie stanowiska Danii.

49. Deklaracja dotycząca Włoch

Konferencja bierze pod uwagę fakt, że Protokół w sprawie Włoch załączony w 1957 roku do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w wersji zmienionej podczas przyjmowania Traktatu o Unii Europejskiej stanowił, co następuje:

„WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC rozwiązać niektóre szczególne problemy dotyczące Włoch,

PODJĘŁY następujące postanowienia, załączone do niniejszego Traktatu:

PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE WSPÓLNOTY

BIORĄ POD UWAGĘ fakt, iż rząd Włoch jest w trakcie realizacji dziesięcioletniego programu rozwoju gospodarczego, którego celem jest zniesienie nierówności w gospodarce Włoch, w szczególności przez rozwijanie infrastruktury mniej rozwiniętych obszarów południowych Włoch oraz włoskich wysp, a także przez tworzenie nowych stanowisk pracy w celu likwidacji bezrobocia;

PRZYPOMINAJĄ, że zasady i cele tego rządowego programu Włoch zostały przeanalizowane i zaakceptowane przez organizacje współpracy międzynarodowej, których Państwa Członkowskie są członkami;

www.rcl.gov.pl

UZNAJĄ, że osiągnięcie celów włoskiego programu leży w ich wspólnym interesie;

POSTANAWIAJĄ, pragnąc ułatwić wypełnienie tego zadania rządowi włoskiemu, zalecić instytucjom Wspólnoty stosowanie wszelkich metod i procedur przewidzianych w niniejszym Traktacie, i w szczególności odpowiednie korzystanie z zasobów Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Funduszu Społecznego;

SĄ ZDANIA, że instytucje Wspólnoty, stosując niniejszy Traktat, powinny brać pod uwagę wysiłek, któremu będzie musiała podołać gospodarka Włoch w najbliższych latach oraz działania zmierzające do uniknięcia niebezpiecznych napięć związanych w szczególności z równowagą bilansu płatniczego lub poziomem bezrobocia, które mogą utrudnić stosowanie niniejszego Traktatu we Włoszech;

UZNAJĄ, że w przypadku stosowania artykułów 109h i 109i należy dołożyć szczególnej troski, aby środki nałożone na rząd Włoch nie wpłynęły negatywnie na realizację programu rozwoju gospodarczego i podniesienia poziomu życia ludności.".

50. Deklaracja dotycząca artykułu 10 Protokołu w sprawie postanowień przejściowych

Konferencja zwraca się do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, aby w ramach swoich odpowiednich uprawnień dołożyły starań, by przyjąć, w stosownych przypadkach i o ile to możliwe w terminie pięciu lat, o którym mowa w artykule 10 ustęp 3 Protokołu w sprawie postanowień przejściowych, akty prawne zmieniające lub zastępujące akty, o których mowa w artykule 10 ustęp 1 wspomnianego protokołu.

www.rcl.gov.pl

C. DEKLARACJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Ponadto Konferencja przyjęła do wiadomości następujące deklaracje wymienione poniżej i dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

51. Deklaracja Królestwa Belgii w sprawie parlamentów narodowych

Belgia wyjaśnia, że zgodnie z jej prawem konstytucyjnym zarówno Izba Reprezentantów, Senat Parlamentu Federalnego, jak i zgromadzenia parlamentarne Wspólnot oraz Regionów działają, w zależności od kompetencji wykonywanych przez Unię, jako części składowe krajowego systemu parlamentarnego lub jako izby parlamentu narodowego.

52. Deklaracja Królestwa Belgii, Republiki Bułgarii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Republiki Austrii, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Słowenii oraz Republiki Słowackiej w sprawie symboli Unii Europejskiej

Belgia, Bułgaria, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Włochy, Cypr, Litwa, Luksemburg, Węgry, Malta, Austria, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja oświadczają, że flaga przedstawiająca krąg dwunastu złotych gwiazd na niebieskim tle, hymn pochodzący z „Ody do Radości" z IX Symfonii Ludwiga van Beethovena, dewiza „Zjednoczona w różnorodności", euro będące walutą Unii Europejskiej oraz Dzień Europy obchodzony 9 maja pozostają dla nich symbolami wyrażającymi poczucie wspólnoty obywateli Unii Europejskiej oraz ich związek z nią.

www.rcl.gov.pl

53. Deklaracja Republiki Czeskiej w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

1. Republika Czeska przypomina, że postanowienia Karty praw podstawowych Unii Europejskiej mają zastosowanie do instytucji i organów Unii Europejskiej przy poszanowaniu zasady pomocniczości i podziału kompetencji między Unię Europejską a jej Państwa Członkowskie, co zostało potwierdzone w deklaracji (nr 18) dotyczącej rozgraniczenia kompetencji. Republika Czeska podkreśla, że postanowienia Karty mają zastosowanie do Państw Członkowskich wyłącznie wtedy, gdy stosują one prawo Unii, nie zaś gdy przyjmują i stosują prawo krajowe niezależnie od prawa Unii.

2. Republika Czeska kładzie również nacisk na fakt, że Karta nie rozszerza zakresu zastosowania prawa Unii ani nie ustanawia nowych kompetencji Unii. Nie zawęża zakresu zastosowania prawa krajowego ani nie ogranicza istniejących uprawnień organów krajowych w tej dziedzinie.

3. Republika Czeska podkreśla, że w zakresie, w jakim Karta uznaje prawa i zasady podstawowe wynikające ze wspólnych tradycji konstytucyjnych Państw Członkowskich, prawa te i zasady interpretuje się zgodnie z tymi tradycjami.

4. Republika Czeska pragnie ponadto podkreślić, że żadne z postanowień Karty nie może być interpretowane jako ograniczające lub naruszające prawa człowieka i podstawowe wolności uznane, we właściwych im obszarach zastosowania, przez prawo Unii oraz konwencje międzynarodowe, których Unia lub wszystkie Państwa Członkowskie są stronami, w szczególności przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, oraz przez konstytucje Państw Członkowskich.

54. Deklaracja Republiki Federalnej Niemiec, Irlandii, Republiki Węgierskiej, Republiki Austrii i Królestwa Szwecji

Niemcy, Irlandia, Węgry, Austria i Szwecja zwracają uwagę, że główne postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej nie podlegały znaczącym zmianom od wejścia w życie tego Traktatu i zachodzi zatem potrzeba ich aktualizacji. W związku z tym popierają one zamysł możliwie szybkiego zwołania Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich.

55. Deklaracja Królestwa Hiszpanii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Traktaty mają zastosowanie do Gibraltaru jako do terytorium europejskiego, za którego stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest jedno z Państw Członkowskich. Nie oznacza to jakichkolwiek zmian w odpowiednich stanowiskach zainteresowanych Państw Członkowskich.

56. Deklaracja Irlandii w sprawie artykułu 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Irlandia potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz Unii będącej przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której szanowane są prawa podstawowe oraz różne systemy prawne i tradycje Państw Członkowskich i w której zapewnia się obywatelom wysoki poziom bezpieczeństwa.

W związku z tym Irlandia deklaruje stanowczy zamiar korzystania z przysługującego jej na mocy artykułu 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości prawa uczestniczenia w przyjmowaniu środków w wykonaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w tak szerokim zakresie, w jakim uzna to za możliwe.

Irlandia będzie w szczególności uczestniczyć w możliwie najszerszym zakresie w środkach w dziedzinie współpracy policyjnej.

Irlandia przypomina ponadto, że zgodnie z artykułem 8 wspomnianego protokołu może na piśmie notyfikować Radzie swoją wolę niepodlegania już dalej postanowieniom tego protokołu. Irlandia zamierza poddać przeglądowi funkcjonowanie tych rozwiązań w ciągu trzech lat od wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

www.rcl.gov.pl

57. Deklaracja Republiki Włoskiej w sprawie składu Parlamentu Europejskiego

Włochy stwierdzają, że zgodnie z artykułem 8a (który otrzymał oznaczenie artykuł 10) i artykułem 9a (który otrzymał oznaczenie artykuł 14) Traktatu o Unii Europejskiej, w skład Parlamentu Europejskiego wchodzą przedstawiciele obywateli Unii, przy czym reprezentacja obywateli ma charakter degresywnie proporcjonalny.

Włochy stwierdzają również, że na mocy artykułu 8 (który otrzymał oznaczenie artykuł 9) Traktatu o Unii Europejskiej oraz artykułu 17 (który otrzymał oznaczenie artykuł 20) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego.

W związku z powyższym Włochy uważają, że bez uszczerbku dla decyzji dotyczącej wyborów do Parlamentu Europejskiego na kadencję 2009–2014, każda decyzja przyjęta przez Radę Europejską z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i za jego zgodą, ustalająca skład Parlamentu Europejskiego, musi przestrzegać zasad, o których mowa w artykule 9a (uprzednio artykuł 14) ustęp 2 akapit pierwszy.

58. Deklaracja Republiki Łotewskiej, Republiki Węgierskiej i Republiki Malty w sprawie pisowni nazwy jednej waluty w Traktatach

Nie naruszając ujednoliconej pisowni nazwy jednej waluty Unii Europejskiej, o której mowa w Traktatach, w formie w jakiej nazwa ta jest umieszczona na banknotach i monetach, Łotwa, Węgry i Malta oświadczają, że pisownia nazwy jednej waluty, w tym jej form pochodnych stosowanych w łotewskiej, węgierskiej i maltańskiej wersji językowej Traktatów, nie ma wpływu na obowiązujące zasady języków łotewskiego, węgierskiego i maltańskiego.

59. Deklaracja Królestwa Niderlandów odnosząca się do artykułu 270a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Królestwo Niderlandów wyrazi zgodę na decyzję, o której mowa w artykule 270a ustęp 2 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jeżeli zmiana decyzji, o której mowa w artykule 269 akapit trzeci tego Traktatu, zapewni Niderlandom zadowalające rozwiązanie dotyczące ich nadmiernych negatywnych płatności netto w odniesieniu do budżetu Unii.

www.rcl.gov.pl

60. Deklaracja Królestwa Niderlandów odnosząca się do artykułu 311a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Królestwo Niderlandów oświadcza, że inicjatywa dotycząca decyzji, o której mowa w artykule 311a ustęp 6, mającej na celu zmianę statusu Antyli Holenderskich lub Aruby wobec Unii Europejskiej, zostanie przedłożona jedynie na podstawie decyzji podjętej zgodnie ze Statutem Królestwa Niderlandów.

61. Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

Karta w żaden sposób nie narusza prawa Państw Członkowskich do stanowienia prawa w zakresie moralności publicznej, prawa rodzinnego, a także ochrony godności ludzkiej oraz poszanowania fizycznej i moralnej integralności człowieka.

62. Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej dotycząca Protokołu w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w odniesieniu do Polski i Zjednoczonego Królestwa

Rzeczpospolita Polska oświadcza, że ze względu na tradycję ruchu społecznego „Solidarność" i jego znaczący wkład w walkę o prawa społeczne i pracownicze, w pełni szanuje prawa społeczne i pracownicze ustanowione prawem Unii Europejskiej, w szczególności prawa potwierdzone w tytule IV Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

63. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie definicji terminu „obywatele"

W odniesieniu do Traktatów i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, oraz każdego aktu powstałego na podstawie tych Traktatów lub obowiązującego na mocy tych Traktatów, Zjednoczone Królestwo ponawia deklarację, którą złożyło 31 grudnia 1982 roku w sprawie definicji terminu „obywatele", z wyjątkiem tego, że odniesienie do „obywateli brytyjskich terytoriów zależnych" należy rozumieć jako oznaczające „obywateli brytyjskich terytoriów zamorskich".

www.ici.gov.pl

64. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie prawa głosowania w europejskich wyborach parlamentarnych

Zjednoczone Królestwo odnotowuje, że artykuł 9a Traktatu o Unii Europejskiej i inne postanowienia Traktatów nie mają na celu zmiany podstawy prawa do głosowania w europejskich wyborach parlamentarnych.

65. Deklaracja Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie artykułu 61h Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Zjednoczone Królestwo w pełni popiera zdecydowane działania dotyczące przyjęcia sankcji finansowych, których celem jest zapobieganie terroryzmowi i działalności powiązanej oraz zwalczanie tych zjawisk. Zjednoczone Królestwo oświadcza zatem, że zamierza skorzystać z przysługującego mu na mocy artykułu 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości prawa uczestniczenia w przyjęciu wszelkich wniosków przedkładanych na mocy artykułu 61h Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

www.rcl.gov.pl

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβώνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliktą dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii □apte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícsedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

ACTE FINAL

La CONFÉRENCE DES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ÉTATS MEMBRES, convoquée à Bruxelles, le 23 juillet 2007, pour arrêter d'un commun accord les modifications à apporter au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique, a arrêté les textes suivants:

I. Le traité de Lisbonne modifiant le traité sur l'Union européenne et le traité instituant la Communauté européenne

II. Protocoles

A. Protocoles annexés au traité sur l'Union européenne, au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et, le cas échéant, au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique:

— Protocole sur le rôle des parlements nationaux dans l'Union européenne

— Protocole sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité

— Protocole sur l'Eurogroupe

— Protocole sur la coopération structurée permanente établie par l'article 28 A du traité sur l'Union européenne

— Protocole relatif à l'article 6, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne sur l'adhésion de l'Union à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales

— Protocole sur le marché intérieur et la concurrence

— Protocole sur l'application de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne à la Pologne et au Royaume-Uni

— Protocole sur l'exercice des compétences partagées

www.rcl.gov.pl

— Protocole sur les services d'intérêt général

— Protocole sur la décision du Conseil relative à la mise en œuvre des articles 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, d'une part, et à partir du 1er avril 2017, d'autre part

— Protocole sur les dispositions transitoires

B. Protocoles annexés au traité de Lisbonne

— Protocole n° 1 modifiant les protocoles annexés au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique

— Tableaux de correspondance visés à l'article 2 du protocole n° 1 modifiant les protocoles annexés au traité sur l'Union européenne, au traité instituant la Communauté européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique

— Protocole n° 2 modifiant le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique

III. Annexe au traité de Lisbonne:

— Tableaux de correspondance visés à l'article 5 du traité de Lisbonne

La Conférence a adopté les déclarations énumérées ci-après et annexées au présent acte final:

A. Déclarations relatives à des dispositions des traités

1. Déclaration sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

2. Déclaration ad article 6, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne

3. Déclaration ad article 7bis du traité sur l'Union européenne

www.rcl.gov.pl

4. Déclaration concernant la composition du Parlement européen

5. Déclaration concernant l'accord politique du Conseil européen sur le projet de décision relative à la composition du Parlement européen

6. Déclaration ad article 9 B, paragraphes 5 et 6, article 9, D, paragraphes 6 et 7, et article 9 E du traité sur l'Union européenne

7. Déclaration ad article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et article 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

8. Déclaration relative aux mesures pratiques à prendre au moment de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne en ce qui concerne la présidence du Conseil européen et du Conseil des affaires étrangères

9. Déclaration ad article 9 C, paragraphe 9, du traité sur l'Union européenne concernant la décision du Conseil européen relative à l'exercice de la présidence du Conseil

10. Déclaration ad article 9 D du traité sur l'Union européenne

11. Déclaration ad article 9 D, paragraphes 6 et 7, du traité sur l'Union européenne

12. Déclaration ad article 9 E du traité sur l'Union européenne

13. Déclaration sur la politique étrangère et de sécurité commune

14. Déclaration sur la politique étrangère et de sécurité commune

15. Déclaration ad article 13bis du traité sur l'Union européenne

16. Déclaration ad article 53, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne

17. Déclaration relative à la primauté

18. Déclaration concernant la délimitation des compétences

www.rcl.gov.pl

19. Déclaration ad article 3 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

20. Déclaration ad article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

21. Déclaration sur la protection des données à caractère personnel dans le domaine de la coopération judiciaire en matière pénale et de la coopération policière

22. Déclaration ad articles 42 et 63bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

23. Déclaration ad article 42, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

24. Déclaration sur la personnalité juridique de l'Union européenne

25. Déclaration ad articles 61 H et 188 K du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

26. Déclaration relative à la non participation d'un État membre à une mesure basée sur le titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

27. Déclaration ad article 69 D, paragraphe 1, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

28. Déclaration ad article 78 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

29. Déclaration ad article 87, paragraphe 2, point c), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

30. Déclaration ad article 104 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

31. Déclaration ad article 140 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

32. Déclaration ad article 152, paragraphe 4, point c), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

www.rcl.gov.pl

33. Déclaration ad article 158 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

34. Déclaration ad article 163 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

35. Déclaration ad article 176 A du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

36. Déclaration ad article 188 N du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne concernant la négociation et la conclusion par les États membres d'accords internationaux concernant l'espace de liberté, de sécurité et de justice

37. Déclaration ad article 188 R du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

38. Déclaration ad article 222 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne relative au nombre d'avocats généraux à la Cour de justice

39. Déclaration ad article 249 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

40. Déclaration ad article 280 D du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

41. Déclaration ad article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

42. Déclaration ad article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

43. Déclaration ad article 311bis, paragraphe 6, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

B. Déclarations relatives à des protocoles annexés aux traités

44. Déclaration ad article 5 du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

45. Déclaration ad article 5, paragraphe 2, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

www.rcl.gov.pl

46. Déclaration ad article 5, paragraphe 3, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

47. Déclaration ad article 5, paragraphes 3, 4 et 5, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

48. Déclaration concernant le protocole sur la position du Danemark

49. Déclaration concernant l'Italie

50. Déclaration ad article 10 du protocole sur les dispositions transitoires

En outre, la Conférence a pris acte des déclarations énumérées ci-après et annexées au présent acte final:

51. Déclaration du Royaume de Belgique relative aux parlements nationaux

52. Déclaration du Royaume de Belgique, de la République de Bulgarie, de la République fédérale d'Allemagne, de la République hellénique, du Royaume d'Espagne, de la République italienne, de la République de Chypre, de la République de Lituanie, du Grand-Duché du Luxembourg, de la République de Hongrie, de la République de Malte, de la République d'Autriche, de la République portugaise, de la Roumanie, de la République de Slovénie et de la République slovaque relative aux symboles de l'Union européenne

53. Déclaration de la République tchèque sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

54. Déclaration de la République fédérale d'Allemagne, de l'Irlande, de la République de Hongrie, de la République d'Autriche et du Royaume de Suède

55. Déclaration du Royaume d'Espagne et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

56. Déclaration de l'Irlande ad article 3 du protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice

www.rcl.gov.pl

57. Déclaration de la République italienne relative à la composition du Parlement européen

58. Déclaration de la République de Lettonie, de la République de Hongrie et de la République de Malte relative à l'orthographe du nom de la monnaie unique dans les traités

59. Déclaration du Royaume des Pays-Bas ad article 270bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

60. Déclaration du Royaume des Pays-Bas ad article 311bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

61. Déclaration de la République de Pologne sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

62. Déclaration de la République de Pologne relative au Protocole sur l'application de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne à la Pologne et au Royaume-Uni

63. Déclaration du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord sur la définition du terme "ressortissants"

64. Déclaration du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord sur le droit de vote aux élections parlementaires européennes

65. Déclaration du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord ad article 61 H du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

www.rcl.gov.pl

A. DÉCLARATIONS RELATIVES À DES DISPOSITIONS DES TRAITÉS

1. Déclaration sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

La Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, juridiquement contraignante, confirme les droits fondamentaux garantis par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et tels qu'ils résultent des traditions constitutionnelles communes aux États membres.

La Charte n'étend pas le champ d'application du droit de l'Union au-delà des compétences de l'Union, ni ne crée aucune compétence ni aucune tâche nouvelles pour l'Union et ne modifie pas les compétences et tâches définies par les traités.

2. Déclaration ad article 6, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne

La Conférence convient que l'adhésion de l'Union à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales devrait s'effectuer selon des modalités permettant de préserver les spécificités de l'ordre juridique de l'Union. Dans ce contexte, la Conférence constate l'existence d'un dialogue régulier entre la Cour de justice de l'Union européenne et la Cour européenne des droits de l'Homme, dialogue qui pourra être renforcé lors de l'adhésion de l'Union à cette Convention.

3. Déclaration ad article 7bis du traité sur l'Union européenne

L'Union prendra en compte la situation particulière des pays de petite dimension territoriale entretenant avec elle des relations spécifiques de proximité.

4. Déclaration concernant la composition du Parlement européen

Le siège supplémentaire au Parlement européen sera attribué à l'Italie.

www.ISAP.sejm.gov.pl

5. Déclaration concernant l'accord politique du Conseil européen sur le projet de décision relative à la composition du Parlement européen

Le Conseil européen donnera son accord politique sur le projet révisé de décision relative à la composition du Parlement européen pour la législature 2009-2014, fondé sur la proposition du Parlement européen.

6. Déclaration ad article 9 B, paragraphes 5 et 6, article 9, D, paragraphes 6 et 7, et article 9 E du traité sur l'Union européenne

Le choix des personnes appelées à occuper les fonctions de président du Conseil européen, de président de la Commission et de haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité devra tenir dûment compte de la nécessité de respecter la diversité géographique et démographique de l'Union ainsi que de ses États membres.

7. Déclaration ad article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et article 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que la décision relative à la mise en œuvre de l'article 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et de l'article 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne sera adoptée par le Conseil à la date de la signature du traité de Lisbonne et entrera en vigueur le jour où ledit traité entrera en vigueur. Le projet de décision figure ci-après:

Projet de décision du Conseil
relative à la mise en œuvre des articles 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne
entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, d'une part, et à partir du 1er avril 2017, d'autre part

LE CONSEIL DE L'UNION EUROPÉENNE,

considérant ce qui suit:

www.isap.sejm.gov.pl

(1) Il convient d'adopter des dispositions permettant une transition sans heurts du système de prise de décision du Conseil à la majorité qualifiée - tel qu'il est défini à l'article 3, paragraphe 3, du protocole sur les dispositions transitoires, qui continuera de s'appliquer jusqu'au 31 octobre 2014 - au système de vote prévu par les articles 9 C, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne, et 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, qui s'appliquera à compter du 1er novembre 2014, y compris, pendant une période transitoire jusqu'au 31 mars 2017, des dispositions spécifiques prévues à l'article 3, paragraphe 2, dudit protocole.

(2) Il est rappelé que le Conseil a pour pratique de déployer les plus grands efforts pour renforcer la légitimité démocratique des actes adoptés à la majorité qualifiée,

DÉCIDE:

Section 1
Dispositions applicables entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017

Article premier

Entre le 1er novembre 2014 et le 31 mars 2017, si des membres du Conseil, représentant:

a) au moins trois-quarts de la population, ou

b) au moins trois-quarts du nombre des États membres,

nécessaires pour constituer une minorité de blocage résultant de l'application des articles 9 C, paragraphe 4, premier alinéa, du traité sur l'Union européenne ou 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, indiquent leur opposition à l'adoption d'un acte par le Conseil à la majorité qualifiée, le Conseil en délibère.

Article 2

Le Conseil, au cours de cette délibération, fait tout ce qui est en son pouvoir pour aboutir, dans un délai raisonnable et sans porter préjudice aux limites obligatoires de temps fixées par le droit de l'Union, à une solution satisfaisante pour répondre aux préoccupations soulevées par les membres du Conseil visés à l'article 1er.

www.sejm.gov.pl

Article 3

À cette fin, le président du Conseil, avec l'assistance de la Commission et dans le respect du règlement intérieur du Conseil, déploie toute initiative nécessaire pour faciliter la réalisation d'une plus large base d'accord au sein du Conseil. Les membres du Conseil lui apportent leur concours.

Section 2
Dispositions applicables à partir du 1er avril 2017

Article 4

À partir du 1er avril 2017, si des membres du Conseil, représentant:

a) au moins 55% de la population, ou

b) au moins 55% du nombre des États membres,

nécessaires pour constituer une minorité de blocage résultant de l'application des articles 9 C, paragraphe 4, premier alinéa, du traité sur l'Union européenne ou 205, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, indiquent leur opposition à l'adoption d'un acte par le Conseil à la majorité qualifiée, le Conseil en délibère.

Article 5

Le Conseil, au cours de cette délibération, fait tout ce qui est en son pouvoir pour aboutir, dans un délai raisonnable et sans porter préjudice aux limites obligatoires de temps fixées par le droit de l'Union, à une solution satisfaisante pour répondre aux préoccupations soulevées par les membres du Conseil visés à l'article 4.

Article 6

À cette fin, le président du Conseil, avec l'assistance de la Commission et dans le respect du règlement intérieur du Conseil, déploie toute initiative nécessaire pour faciliter la réalisation d'une plus large base d'accord au sein du Conseil. Les membres du Conseil lui apportent leur concours.

www.rcl.gov.pl

Section 3
Entrée en vigueur

Article 7

La présente décision entre en vigueur le jour de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

8. Déclaration relative aux mesures pratiques à prendre au moment de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne en ce qui concerne la présidence du Conseil européen et du Conseil des affaires étrangères

Au cas où le traité de Lisbonne entrerait en vigueur après le 1er janvier 2009, la Conférence invite les autorités compétentes de l'État membre exerçant la présidence semestrielle du Conseil à ce moment-là, d'une part, et la personnalité qui sera élue président du Conseil européen et la personnalité qui sera nommée haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, d'autre part, à prendre, en consultation avec la présidence semestrielle suivante, les mesures concrètes nécessaires qui permettent une transition efficace des aspects matériels et organisationnels de l'exercice de la présidence du Conseil européen et du Conseil des affaires étrangères.

9. Déclaration ad article 9 C, paragraphe 9, du traité sur l'Union européenne concernant la décision du Conseil européen relative à l'exercice de la présidence du Conseil

La Conférence déclare que le Conseil devrait commencer à préparer la décision fixant les procédures de mise en œuvre de la décision relative à l'exercice de la présidence du Conseil dès la signature du traité de Lisbonne et l'approuver politiquement dans les six mois. Un projet de décision du Conseil européen, qui sera adoptée le jour de l'entrée en vigueur dudit traité, figure ci-après:

Projet de décision du Conseil européen relative à l'exercice de la présidence du Conseil

Article premier

1. La présidence du Conseil, à l'exception de la formation des affaires étrangères, est assurée par des groupes prédéterminés de trois États membres pour une période de 18 mois. Ces groupes sont composés par rotation égale des États membres, en tenant compte de leur diversité et des équilibres géographiques au sein de l'Union.

www.isap.sejm.gov.pl

2. Chaque membre du groupe assure à tour de rôle, pour une période de six mois, la présidence de toutes les formations du Conseil, à l'exception de la formation des affaires étrangères. Les autres membres du groupe assistent la présidence dans toutes ses responsabilités, sur la base d'un programme commun. Les membres du groupe peuvent convenir entre eux d'autres arrangements.

Article 2

La présidence du Comité des représentants permanents des gouvernements des États membres est assurée par un représentant de l'État membre qui assure la présidence du Conseil des affaires générales.

La présidence du comité politique et de sécurité est assurée par un représentant du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité.

La présidence des organes préparatoires des diverses formations du Conseil, à l'exception de la formation des affaires étrangères, relève du membre du groupe qui assure la présidence de la formation concernée, sauf décision contraire conformément à l'article 4.

Article 3

Le Conseil des affaires générales assure, en coopération avec la Commission, la cohérence et la continuité des travaux des différentes formations du Conseil dans le cadre d'une programmation pluriannuelle. Les États membres en charge de la présidence prennent, avec l'assistance du secrétariat général du Conseil, toutes les dispositions utiles à l'organisation et à la bonne marche des travaux du Conseil.

Article 4

Le Conseil adopte une décision établissant les mesures d'application de la présente décision.

www.rcl.gov.pl

10. Déclaration ad article 9 D du traité sur l'Union européenne

La Conférence considère que, lorsque la Commission ne comprendra plus des ressortissants de tous les États membres, celle-ci devrait accorder une attention particulière à la nécessité de garantir une transparence absolue dans ses relations avec l'ensemble des États membres. En conséquence, la Commission devrait rester en contact étroit avec tous les États membres, que ceux-ci comptent ou non un de leurs ressortissants parmi les membres de la Commission, et, à cet égard, elle devrait accorder une attention particulière à la nécessité de partager les informations avec tous les États membres et de les consulter.

La Conférence considère, en outre, que la Commission devrait prendre toutes les mesures utiles afin de garantir que les réalités politiques, sociales et économiques de tous les États membres, y compris ceux qui ne comptent pas de ressortissant parmi les membres de la Commission, sont pleinement prises en compte. Parmi ces mesures devrait figurer la garantie que la position de ces États membres est prise en compte par l'adoption des modalités d'organisation appropriées.

11. Déclaration ad article 9 D, paragraphes 6 et 7, du traité sur l'Union européenne

La Conférence considère que, en vertu des dispositions des traités, le Parlement européen et le Conseil européen ont une responsabilité commune dans le bon déroulement du processus conduisant à l'élection du président de la Commission européenne. En conséquence, des représentants du Parlement européen et du Conseil européen procéderont, préalablement à la décision du Conseil européen, aux consultations nécessaires dans le cadre jugé le plus approprié. Ces consultations porteront sur le profil des candidats aux fonctions de président de la Commission en tenant compte des élections au Parlement européen, conformément à l'article 9 D, paragraphe 7, premier alinéa. Les modalités de ces consultations pourront être précisées, en temps utile, d'un commun accord entre le Parlement européen et le Conseil européen.

12. Déclaration ad article 9 E du traité sur l'Union européenne

1. La Conférence déclare que des contacts appropriés seront pris avec le Parlement européen pendant les travaux préparatoires précédant la nomination du haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, qui interviendra à la date de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, conformément à l'article 9 E du traité sur l'Union européenne et à l'article 5 du protocole sur les dispositions transitoires; le mandat du haut représentant commencera à cette même date et durera jusqu'à la fin du mandat de la Commission alors en exercice.

2. En outre, la Conférence rappelle que le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité, dont le mandat commencera en novembre 2009 en même temps et pour la même durée que la prochaine Commission, sera nommé conformément aux dispositions des articles 9 D et 9 E du traité sur l'Union européenne.

13. Déclaration sur la politique étrangère et de sécurité commune

La Conférence souligne que les dispositions du traité sur l'Union européenne portant sur la politique étrangère et de sécurité commune, y compris la création de la fonction de haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité et la mise en place d'un service pour l'action extérieure, ne portent pas atteinte aux responsabilités des États membres, telles qu'elles existent actuellement, pour l'élaboration et la conduite de leur politique étrangère ni à leur représentation nationale dans les pays tiers et au sein des organisations internationales.

La Conférence rappelle également que les dispositions régissant la politique de sécurité et de défense commune sont sans préjudice du caractère spécifique de la politique de sécurité et de défense des États membres.

Elle souligne que l'Union européenne et ses États membres demeureront liés par les dispositions de la Charte des Nations unies et, en particulier, par la responsabilité principale incombant au Conseil de sécurité et à ses États membres du maintien de la paix et de la sécurité internationales.

14. Déclaration sur la politique étrangère et de sécurité commune

En plus des règles et procédures spécifiques visées à l'article 11, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne, la Conférence souligne que les dispositions concernant la politique étrangère et de sécurité commune, y compris pour ce qui est du Haut Représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité ainsi que du service pour l'action extérieure, n'affecteront pas la base juridique existante, les responsabilités ni les compétences de chaque État membre en ce qui concerne l'élaboration et la conduite de sa politique étrangère, son service diplomatique national, ses relations avec les pays tiers et sa participation à des organisations internationales, y compris l'appartenance d'un État membre au Conseil de sécurité des Nations unies.

La Conférence note par ailleurs que les dispositions concernant la politique étrangère et de sécurité commune ne confèrent pas de nouveaux pouvoirs à la Commission de prendre l'initiative de décisions ni n'accroissent le rôle du Parlement européen.

www.sejm.gov.pl

La Conférence rappelle également que les dispositions régissant la politique de sécurité et de défense commune sont sans préjudice du caractère spécifique de la politique de sécurité et de défense des États membres.

15. Déclaration ad article 13bis du traité sur l'Union européenne

La Conférence déclare que, dès la signature du traité de Lisbonne, le secrétaire général du Conseil, Haut représentant pour la politique étrangère et de sécurité commune, la Commission et les États membres devraient entamer les travaux préparatoires relatifs au Service européen pour l'action extérieure.

16. Déclaration ad article 53, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne

La Conférence estime que la possibilité de traduire les traités dans les langues visées à l'article 53, paragraphe 2, contribue à la réalisation de l'objectif énoncé à l'article 2, paragraphe 3, quatrième alinéa, qui prévoit que l'Union respecte la richesse de sa diversité culturelle et linguistique. À cet égard, la Conférence confirme que l'Union est attachée à la diversité culturelle de l'Europe et qu'elle continuera d'accorder une attention particulière à ces langues et à d'autres langues.

La Conférence recommande que les États membres qui souhaitent faire usage de la possibilité visée à l'article 53, paragraphe 2, fassent connaître au Conseil, dans les six mois suivant la signature du traité de Lisbonne, la ou les langues dans lesquelles les traités seront traduits.

17. Déclaration relative à la primauté

La Conférence rappelle que, selon une jurisprudence constante de la Cour de justice de l'Union européenne, les traités et le droit adopté par l'Union sur la base des traités priment le droit des États membres, dans les conditions définies par ladite jurisprudence.

En outre, la Conférence a décidé d'annexer au présent Acte final l'avis du Service juridique du Conseil sur la primauté tel qu'il figure au document 11197/07 (JUR 260):

www.rcl.gov.pl

"Avis du Service juridique du Conseil
du 22 juin 2007

Il découle de la jurisprudence de la Cour de justice que la primauté du droit communautaire est un principe fondamental dudit droit. Selon la Cour, ce principe est inhérent à la nature particulière de la Communauté européenne. À l'époque du premier arrêt de cette jurisprudence constante (arrêt du 15 juillet 1964 rendu dans l'affaire 6/64, Costa contre ENEL [1]), la primauté n'était pas mentionnée dans le traité. Tel est toujours le cas actuellement. Le fait que le principe de primauté ne soit pas inscrit dans le futur traité ne modifiera en rien l'existence de ce principe ni la jurisprudence en vigueur de la Cour de justice."

18. Déclaration concernant la délimitation des compétences

La Conférence souligne que, conformément au système de répartition des compétences entre l'Union et les États membres tel que prévu par le traité sur l'Union européenne et le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, toute compétence non attribuée à l'Union dans les traités appartient aux États membres.

Lorsque les traités attribuent à l'Union une compétence partagée avec les États membres dans un domaine déterminé, les États membres exercent leur compétence dans la mesure où l'Union n'a pas exercé la sienne ou a décidé de cesser de l'exercer. Ce dernier cas de figure peut se produire lorsque les institutions compétentes de l'Union décident d'abroger un acte législatif, en particulier en vue de mieux garantir le respect constant des principes de subsidiarité et de proportionnalité. Sur l'initiative d'un ou de plusieurs de ses membres (représentants des États membres) et conformément à l'article 208 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, le Conseil peut demander à la Commission de soumettre des propositions visant à abroger un acte législatif. La Conférence se félicite que la Commission déclare qu'elle accordera une attention particulière à ce type de demande.

De même, les représentants des gouvernements des États membres, réunis en Conférence intergouvernementale, conformément à la procédure de révision ordinaire prévue à l'article 48, paragraphes 2 à 5, du traité sur l'Union européenne, peuvent décider de modifier les traités sur lesquels l'Union est fondée, y compris en vue d'accroître ou de réduire les compétences attribuées à l'Union dans lesdits traités.

---

[1] *"Il* [en] *résulte (...) qu'issu d'une source autonome, le droit né du traité ne pourrait donc, en raison de sa nature spécifique originale, se voir judiciairement opposer un texte interne quel qu'il soit, sans perdre son caractère communautaire et sans que soit mise en cause la base juridique de la Communauté elle-même."*

19. Déclaration ad article 3 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence convient que, dans le cadre des efforts globaux de l'Union pour éliminer les inégalités entre les femmes et les hommes, celle-ci visera, dans ses différentes politiques, à lutter contre toutes les formes de violence domestique. Il convient que les États membres prennent toutes les mesures nécessaires pour prévenir et réprimer ces actes criminels ainsi que pour soutenir et protéger les victimes.

20. Déclaration ad article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que, chaque fois que doivent être adoptées, sur la base de l'article 16 B, des règles relatives à la protection des données à caractère personnel qui pourraient avoir une incidence directe sur la sécurité nationale, il devra en être dûment tenu compte. Elle rappelle que la législation actuellement applicable (voir en particulier la directive 95/46/CE) prévoit des dérogations spécifiques à cet égard.

21. Déclaration sur la protection des données à caractère personnel dans le domaine de la coopération judiciaire en matière pénale et de la coopération policière

La Conférence reconnaît que des règles spécifiques sur la protection des données à caractère personnel et sur la libre circulation de ces données dans les domaines de la coopération judiciaire en matière pénale et de la coopération policière se basant sur l'article 16 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne pourraient s'avérer nécessaires en raison de la nature spécifique de ces domaines.

22. Déclaration ad articles 42 et 63bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence estime que, au cas où un projet d'acte législatif fondé sur l'article 63bis, paragraphe 2, porterait atteinte aux aspects importants du système de sécurité sociale d'un État membre, notamment pour ce qui est du champ d'application, du coût ou de la structure financière, ou en affecterait l'équilibre financier comme le prévoit l'article 42, second alinéa, les intérêts dudit État membre seront dûment pris en considération.

www.rcl.gov.pl

23. Déclaration ad article 42, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence rappelle que, dans ce cas, le Conseil européen se prononce par consensus, conformément à l'article 9 B, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne.

24. Déclaration sur la personnalité juridique de l'Union européenne

La Conférence confirme que le fait que l'Union européenne a une personnalité juridique n'autorisera en aucun cas l'Union à légiférer ou à agir au-delà des compétences que les États membres lui ont attribuées dans les traités.

25. Déclaration ad articles 61 H et 188 K du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence rappelle que le respect des droits et des libertés fondamentaux implique notamment qu'une attention suffisante soit accordée à la protection et au respect du droit des personnes physiques ou des entités concernées de bénéficier des garanties prévues par la loi. À cette fin, et afin de garantir un contrôle juridictionnel rigoureux des décisions soumettant une personne physique ou une entité à des mesures restrictives, les décisions en question doivent s'appuyer sur ces critères clairs et distincts. Ces critères devraient être adaptés aux caractéristiques propres à chaque mesure restrictive.

26. Déclaration relative à la non-participation d'un État membre à une mesure basée sur le titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que lorsqu'un État membre choisit de ne pas participer à une mesure basée sur le titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, le Conseil aura une discussion approfondie sur les implications et effets possibles de la non-participation de cet État membre à cette mesure.

En outre, tout État membre peut inviter la Commission à examiner la situation sur base de l'article 96 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Les alinéas qui précèdent sont sans préjudice de la possibilité d'un État membre de saisir le Conseil européen de cette question.

www.rcl.gov.pl

27. Déclaration ad article 69 D, paragraphe 1, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence estime que les règlements visés à l'article 69 D, paragraphe 1, deuxième alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne devraient tenir compte des règles et pratiques nationales concernant le déclenchement d'enquêtes pénales.

28. Déclaration ad article 78 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence constate que les dispositions de l'article 78 doivent être appliquées conformément à la pratique actuelle. Les termes "les mesures (...) nécessaires (...) pour compenser les désavantages économiques causés, par la division de l'Allemagne, à l'économie de certaines régions de la République fédérale affectées par cette division" doivent être interprétés conformément à la jurisprudence existante de la Cour de justice de l'Union européenne.

29. Déclaration ad article 87, paragraphe 2, point c), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence constate que l'article 87, paragraphe 2, point c), doit être interprété conformément à la jurisprudence existante de la Cour de justice de l'Union européenne en matière d'applicabilité de ces dispositions aux aides accordées à certaines régions de la République fédérale d'Allemagne touchées par l'ancienne division de l'Allemagne.

30. Déclaration ad article 104 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

En ce qui concerne l'article 104, la Conférence confirme que le renforcement du potentiel de croissance et la garantie de situations budgétaires saines forment les deux piliers sur lesquels repose la politique économique et budgétaire de l'Union et des États membres. Le Pacte de stabilité et de croissance est un instrument important pour la réalisation de ces objectifs.

La Conférence réaffirme son attachement aux dispositions relatives au Pacte de stabilité et de croissance, qui constituent le cadre dans lequel doit s'effectuer la coordination des politiques budgétaires des États membres.

La Conférence confirme qu'un système fondé sur des règles est le meilleur moyen de garantir le respect des engagements et une égalité de traitement pour tous les États membres.

www.rcl.gov.pl

Dans ce cadre, la Conférence réaffirme également son attachement aux objectifs de la stratégie de Lisbonne: création d'emplois, réformes structurelles et cohésion sociale.

L'Union vise à parvenir à une croissance économique équilibrée et à la stabilité des prix. Les politiques économiques et budgétaires doivent, par conséquent, fixer les priorités adéquates en matière de réformes économiques, d'innovation, de compétitivité et de renforcement de l'investissement privé et de la consommation durant les périodes de faible croissance économique. Cela devrait se traduire dans les orientations des décisions budgétaires au niveau national et au niveau de l'Union, grâce notamment à une restructuration des recettes et des dépenses publiques, tout en respectant la discipline budgétaire conformément aux traités et au Pacte de stabilité et de croissance.

Les défis budgétaires et économiques que doivent relever les États membres mettent en évidence l'importance d'une politique budgétaire saine pour l'ensemble du cycle économique.

La Conférence convient que les États membres devraient tirer parti activement des périodes de reprise économique pour consolider leurs finances publiques et améliorer leur situation budgétaire. L'objectif est de parvenir progressivement à un excédent budgétaire en période de conjoncture favorable, ce qui crée la marge de manœuvre nécessaire pour faire face aux fléchissements de la conjoncture et contribuer ainsi à la viabilité à long terme des finances publiques.

Les États membres attendent avec intérêt d'éventuelles propositions de la Commission et de nouvelles contributions des États membres visant à renforcer et à clarifier la mise en œuvre du Pacte de stabilité et de croissance. Les États membres prendront toutes les mesures nécessaires pour accroître le potentiel de croissance de leur économie. Une meilleure coordination de la politique économique pourrait favoriser cet objectif. La présente déclaration ne préjuge pas le débat futur sur le Pacte de stabilité et de croissance.

31. Déclaration ad article 140 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence confirme que les politiques décrites à l'article 140 relèvent essentiellement de la compétence des États membres. Les mesures d'encouragement et de coordination à prendre au niveau de l'Union conformément aux dispositions de cet article revêtent un caractère complémentaire. Elles servent à renforcer la coopération entre États membres et non pas à harmoniser des systèmes nationaux. Les garanties et usages existant dans chaque État membre eu égard à la responsabilité des partenaires sociaux n'en sont pas affectés.

La présente déclaration est sans préjudice des dispositions des traités attribuant des compétences à l'Union, y compris dans le domaine social.

32. Déclaration ad article 152, paragraphe 4, point c), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que les mesures qui seront adoptées en application de l'article 152, paragraphe 4, point c), doivent respecter les enjeux communs de sécurité et doivent avoir pour objectif de fixer des normes élevées de qualité et de sécurité, lorsque des normes nationales affectant le marché intérieur empêcheraient, autrement, d'atteindre un niveau élevé de protection de la santé humaine.

33. Déclaration ad article 158 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence estime que les termes "régions insulaires" figurant à l'article 158 peuvent également désigner des États insulaires dans leur intégralité, sous réserve que les conditions nécessaires soient réunies.

34. Déclaration ad article 163 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence convient que l'action de l'Union dans le domaine de la recherche et du développement technologique tiendra dûment compte des orientations et choix fondamentaux inscrits dans les politiques de recherche des États membres.

35. Déclaration ad article 176 A du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence estime que l'article 176 A n'affecte pas le droit des États membres de prendre les dispositions nécessaires afin d'assurer leur approvisionnement énergétique dans les conditions prévues par l'article 297.

36. Déclaration ad article 188 N du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne concernant la négociation et la conclusion par les États membres d'accords internationaux concernant l'espace de liberté, de sécurité et de justice

La Conférence confirme que les États membres ont le droit de négocier et de conclure des accords avec des pays tiers ou des organisations internationales dans les domaines couverts par la troisième partie, titre IV, chapitres 3, 4 et 5, pour autant que ces accords soient conformes au droit de l'Union.

www.rcl.gov.pl

37. Déclaration ad article 188 R du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Sans préjudice des mesures adoptées par l'Union pour s'acquitter de son obligation de solidarité à l'égard d'un État membre qui est l'objet d'une attaque terroriste ou la victime d'une catastrophe naturelle ou d'origine humaine, aucune des dispositions de l'article 188 R ne vise à porter atteinte au droit d'un autre État membre de choisir les moyens les plus appropriés pour s'acquitter de son obligation de solidarité à l'égard dudit État membre.

38. Déclaration ad article 222 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne relative au nombre d'avocats généraux à la Cour de justice

La Conférence déclare que si, conformément à l'article 222, premier alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, la Cour de justice demande que le nombre d'avocats généraux soit augmenté de trois personnes (soit onze au lieu de huit), le Conseil, statuant à l'unanimité, marquera son accord sur cette augmentation.

Dans ce cas, la Conférence convient que la Pologne, comme c'est déjà le cas pour l'Allemagne, la France, l'Italie, l'Espagne et le Royaume-Uni, aura un avocat général permanent et ne participera plus au système de rotation; par ailleurs, le système actuel de rotation comprendra cinq avocats généraux au lieu de trois.

39. Déclaration ad article 249 B du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence prend acte de l'intention de la Commission de continuer à consulter les experts désignés par les États membres dans l'élaboration de ses projets d'actes délégués dans le domaine des services financiers, conformément à sa pratique constante.

40. Déclaration ad article 280 D du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que les États membres peuvent indiquer, lorsqu'ils présentent une demande visant à instaurer une coopération renforcée, s'ils envisagent déjà à ce stade de faire application de l'article 280 H, qui prévoit l'extension du vote à la majorité qualifiée, ou de recourir à la procédure législative ordinaire.

www.rcl.gov.pl

41. Déclaration ad article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence déclare que la référence aux objectifs de l'Union figurant à l'article 308, paragraphe 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne vise les objectifs fixés à l'article 2, paragraphes 2 et 3, du traité sur l'Union européenne ainsi que les objectifs énoncés à l'article 2, paragraphe 5, dudit traité, relatif à l'action extérieure, en vertu de la cinquième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Par conséquent, il est exclu qu'une action fondée sur l'article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne poursuive uniquement les objectifs fixés à l'article 2, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne. Dans ce cadre, la Conférence note que, conformément à l'article 15ter, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne, des actes législatifs ne peuvent être adoptés dans le domaine de la politique étrangère et de sécurité commune.

42. Déclaration ad article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

La Conférence souligne que, conformément à la jurisprudence constante de la Cour de justice de l'Union européenne, l'article 308 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne qui fait partie intégrante d'un ordre institutionnel basé sur le principe des compétences d'attribution, ne saurait constituer un fondement pour élargir le domaine des compétences de l'Union au-delà du cadre général résultant de l'ensemble des dispositions des traités, et en particulier de celles qui définissent les missions et les actions de l'Union. Cet article ne saurait en tout cas servir de fondement à l'adoption de dispositions qui aboutiraient en substance, dans leurs conséquences, à une modification des traités échappant à la procédure que ceux-ci prévoient à cet effet.

43. Déclaration ad article 311bis, paragraphe 6, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que le Conseil européen, en application de l'article 311bis, paragraphe 6, prendra une décision aboutissant à la modification du statut de Mayotte à l'égard de l'Union, de manière à ce que ce territoire devienne une région ultrapériphérique au sens de l'article 311bis, paragraphe 1, et de l'article 299, lorsque les autorités françaises notifieront au Conseil européen et à la Commission que l'évolution en cours du statut interne de l'île le permet.

www.rcl.gov.pl

B. DÉCLARATIONS RELATIVES À DES PROTOCOLES ANNEXÉS AUX TRAITÉS

44. Déclaration ad article 5 du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

La Conférence note que lorsqu'un État membre a notifié, au titre de l'article 5, paragraphe 2, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne, qu'il ne souhaite pas participer à une proposition ou à une initiative, cette notification peut être retirée à tout moment avant l'adoption de la mesure fondée sur l'acquis de Schengen.

45. Déclaration ad article 5, paragraphe 2, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

La Conférence déclare que, chaque fois que le Royaume-Uni ou l'Irlande fait part au Conseil de son intention de ne pas participer à une mesure fondée sur une partie de l'acquis de Schengen à laquelle l'un ou l'autre participe, le Conseil tiendra une discussion approfondie sur les implications possibles de la non-participation dudit État membre à cette mesure. La discussion au sein du Conseil devra être menée à la lumière des indications fournies par la Commission sur la relation entre la proposition et l'acquis de Schengen.

46. Déclaration ad article 5, paragraphe 3, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

La Conférence rappelle que si le Conseil ne prend pas de décision à l'issue d'une première discussion de fond de la question, la Commission peut lui présenter une proposition modifiée en vue d'un réexamen supplémentaire de fond dans le délai de 4 mois.

47. Déclaration ad article 5, paragraphes 3, 4 et 5, du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne

La Conférence note que les conditions à déterminer dans la décision visée aux paragraphes 3, 4 ou 5 de l'article 5 du protocole sur l'acquis de Schengen intégré dans le cadre de l'Union européenne peuvent établir que l'État membre concerné supporte, le cas échéant, les conséquences financières directes découlant nécessairement et inévitablement de la cessation de sa participation à certains ou à l'ensemble des acquis visés dans toute décision prise par le Conseil conformément à l'article 4 dudit protocole.

www.rcl.gov.pl

48. Déclaration concernant le protocole sur la position du Danemark

La Conférence note que, en ce qui concerne les actes juridiques devant être adoptés par le Conseil, agissant seul ou conjointement avec le Parlement européen, et comportant des dispositions applicables au Danemark ainsi que des dispositions ne s'appliquant pas à ce dernier parce qu'elles sont fondées sur une base juridique à laquelle la partie I du protocole sur la position du Danemark s'applique, le Danemark déclare qu'il n'utilisera pas son droit de vote pour s'opposer à l'adoption des dispositions qui ne lui sont pas applicables.

En outre, la Conférence note que, sur la base de la déclaration qu'elle a faite sur l'article 188 R, le Danemark déclare que sa participation à des actions ou à des actes juridiques en application de l'article 188 R aura lieu conformément aux parties I et II du protocole sur la position du Danemark.

49. Déclaration concernant l'Italie

La Conférence prend acte du fait que le protocole concernant l'Italie, annexé en 1957 au traité instituant la Communauté économique européenne, tel que modifié lors de l'adoption du traité sur l'Union européenne, précisait que:

"LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES,

DÉSIRANT régler certains problèmes particuliers intéressant l'Italie,

SONT CONVENUES des dispositions ci-après, qui sont annexées au traité:

LES ÉTATS MEMBRES DE LA COMMUNAUTÉ

PRENNENT ACTE du fait que le gouvernement italien est engagé dans la mise en exécution d'un programme décennal d'expansion économique, qui a pour but de redresser les déséquilibres de structure de l'économie italienne, notamment par l'équipement des zones moins développées dans le Midi et dans les îles et par la création d'emplois nouveaux dans le but d'éliminer le chômage.

RAPPELLENT que ce programme du gouvernement italien a été pris en considération et approuvé dans ses principes et ses objectifs par des organisations de coopération internationale dont ils sont membres.

www.rcl.gov.pl

RECONNAISSENT qu'il est de leur intérêt commun que les objectifs du programme italien soient atteints.

CONVIENNENT, en vue de faciliter au gouvernement italien l'accomplissement de cette tâche, de recommander aux institutions de la Communauté de mettre en œuvre tous les moyens et procédures prévus par le traité en recourant notamment à un emploi adéquat des ressources de la Banque européenne d'investissement et du Fonds social européen.

SONT D'AVIS qu'il doit être tenu compte par les institutions de la Communauté, dans l'application du traité, de l'effort que l'économie italienne devra supporter dans les prochaines années et de l'opportunité d'éviter que des tensions dangereuses ne se produisent, notamment dans la balance des paiements ou dans le niveau de l'emploi, qui pourraient compromettre l'application de ce traité en Italie.

RECONNAISSENT en particulier que, dans le cas d'application des articles 109 H et 109 I, il faudra veiller à ce que les mesures demandées au gouvernement italien sauvegardent l'aboutissement de son programme d'expansion économique et de relèvement du niveau de vie de la population."

50. Déclaration ad article 10 du protocole sur les dispositions transitoires

La Conférence invite le Parlement européen, le Conseil et la Commission, dans le cadre de leurs attributions respectives, à s'efforcer d'adopter, dans les cas appropriés et dans la mesure du possible dans le délai de cinq ans visé à l'article 10, paragraphe 3, du protocole sur les dispositions transitoires, des actes juridiques modifiant ou remplaçant les actes visés à l'article 10, paragraphe 1, dudit protocole.

www.rcl.gov.pl

C. DÉCLARATIONS D'ÉTATS MEMBRES

En outre, la Conférence a pris acte des déclarations énumérées ci-après et annexées au présent acte final:

51. Déclaration du Royaume de Belgique relative aux parlements nationaux

La Belgique précise que, en vertu de son droit constitutionnel, tant la Chambre des Représentants et le Sénat du Parlement fédéral que les assemblées parlementaires des Communautés et des Régions agissent, en fonction des compétences exercées par l'Union, comme composantes du système parlementaire national ou chambres du Parlement national.

52. Déclaration du Royaume de Belgique, de la République de Bulgarie, de la République fédérale d'Allemagne, de la République hellénique, du Royaume d'Espagne, de la République italienne, de la République de Chypre, de la République de Lituanie, du Grand-Duché de Luxembourg, de la République de Hongrie, de la République de Malte, de la République d'Autriche, de la République portugaise, de la Roumanie, de la République de Slovénie et de la République slovaque relative aux symboles de l'Union européenne

La Belgique, la Bulgarie, l'Allemagne, la Grèce, l'Espagne, l'Italie, Chypre, la Lituanie, le Luxembourg, la Hongrie, Malte, l'Autriche, le Portugal, la Roumanie, la Slovénie et la Slovaquie déclarent que le drapeau représentant un cercle de douze étoiles d'or sur fond bleu, l'hymne tiré de "l'Ode à la joie" de la Neuvième symphonie de Ludwig van Beethoven, la devise "Unie dans la diversité", l'euro en tant que monnaie de l'Union européenne et la Journée de l'Europe le 9 mai continueront d'être, pour eux, les symboles de l'appartenance commune des citoyens à l'Union européenne et de leur lien avec celle-ci.

www.isap.sejm.gov.pl

53. Déclaration de la République tchèque sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

1. La République tchèque rappelle que les dispositions de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne s'adressent aux institutions et organes de l'Union européenne dans le respect du principe de subsidiarité et de la répartition des compétences entre l'Union européenne et ses États membres telle qu'elle est réaffirmée dans la déclaration (n° 18) concernant la délimitation des compétences. La République tchèque souligne que les dispositions de la Charte s'adressent aux États membres uniquement lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union et non lorsqu'ils adoptent et mettent en œuvre le droit national indépendamment du droit de l'Union.

2. La République tchèque souligne également que la Charte n'étend pas le champ d'application du droit de l'Union et ne crée aucune compétence nouvelle pour l'Union. Elle ne réduit pas le champ d'application du droit national et ne limite aucune compétence actuelle des autorités nationales dans ce domaine.

3. La République tchèque souligne que, dans la mesure où la Charte reconnaît des droits et des principes fondamentaux tels qu'ils résultent des traditions constitutionnelles communes aux États membres, ces droits et principes doivent être interprétés en harmonie avec lesdites traditions.

4. La République tchèque souligne en outre qu'aucune disposition de la Charte ne peut être interprétée comme limitant ou portant atteinte aux droits de l'homme et libertés fondamentales reconnus, dans leur champ d'application respectif, par le droit de l'Union et les conventions internationales auxquelles sont parties l'Union, ou tous les États membres, et notamment la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ainsi que par les constitutions des États membres.

54. Déclaration de la République fédérale d'Allemagne, de l'Irlande, de la République de Hongrie, de la République d'Autriche et du Royaume de Suède

L'Allemagne, l'Irlande, la Hongrie, l'Autriche et la Suède notent que les dispositions essentielles du traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique n'ont pas fait l'objet de modifications de fond depuis l'entrée en vigueur dudit traité, et qu'une mise à jour est nécessaire. Elles sont donc favorables à l'idée d'une Conférence des représentants des gouvernements des États membres, qu'il conviendrait de convoquer dès que possible.

55. Déclaration du Royaume d'Espagne et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

Les traités s'appliquent à Gibraltar en tant que territoire européen dont un État membre assume les relations extérieures. Cela n'implique aucun changement des positions respectives des États membres concernés.

56. Déclaration de l'Irlande ad article 3 du protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice

L'Irlande se déclare attachée à l'Union en tant qu'espace de liberté, de sécurité et de justice dans le respect des droits fondamentaux et des différents systèmes et traditions juridiques des États membres à l'intérieur duquel les citoyens jouissent d'un niveau élevé de sécurité.

En conséquence, l'Irlande fait part de sa ferme intention d'exercer le droit qui lui est conféré, en vertu de l'article 3 du protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice, de prendre part, autant que possible, à l'adoption de mesures relevant du titre IV de la troisième partie du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

En particulier, l'Irlande participera autant que possible aux mesures dans le domaine de la coopération policière.

En outre, l'Irlande rappelle que, conformément à l'article 8 du protocole, elle peut notifier par écrit au Conseil son souhait de ne plus relever des dispositions du protocole. L'Irlande a l'intention de revoir le fonctionnement de ces dispositions dans un délai de trois ans à compter de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

www.rodo.pl

57. Déclaration de la République italienne relative à la composition du Parlement européen

L'Italie constate que, conformément aux articles 8 A (renuméroté article 10) et 9 A (renuméroté article 14) du traité sur l'Union européenne, le Parlement européen est composé de représentants des citoyens de l'Union, dont la représentation est assurée de façon dégressivement proportionnelle.

L'Italie constate également que, en vertu de l'article 8 (renuméroté article 9) du traité sur l'Union européenne et de l'article 17 (renuméroté article 20) du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, est citoyen de l'Union toute personne ayant la nationalité d'un État membre.

Par conséquent l'Italie considère que, sans préjudice de la décision relative à la législature 2009-2014, toute décision adoptée par le Conseil européen, sur initiative du Parlement européen et avec son approbation, fixant la composition du Parlement européen, doit respecter les principes visés à l'article 9 A (renuméroté article 14) deuxième paragraphe, premier alinéa.

58. Déclaration de la République de Lettonie, de la République de Hongrie et de la République de Malte relative à l'orthographe du nom de la monnaie unique dans les traités

Sans préjudice de l'orthographe unifiée du nom de la monnaie unique de l'Union européenne visée dans les traités et telle que figurant sur les billets de banque et les pièces de monnaie, la Lettonie, la Hongrie et Malte déclarent que l'orthographe du nom de la monnaie unique, y compris ses dérivés, utilisée dans les versions lettone, hongroise et maltaise des traités, n'a aucune incidence sur les règles existantes de la langue lettone, de la langue hongroise et de la langue maltaise.

59. Déclaration du Royaume des Pays-Bas
ad article 270bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Le Royaume des Pays-Bas approuvera une décision visée à l'article 270bis, paragraphe 2, second alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne lorsqu'une révision de la décision visée à l'article 269, troisième alinéa, dudit traité aura apporté aux Pays-Bas une solution satisfaisante pour sa situation des paiements nette négative, excessive par rapport au budget de l'Union.

www.rcl.gov.pl

60. Déclaration du Royaume des Pays-Bas
ad article 311bis du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Le Royaume des Pays-Bas déclare qu'une initiative en vue d'une décision visée à l'article 311bis, paragraphe 6, visant à modifier le statut des Antilles néerlandaises et/ou d'Aruba à l'égard de l'Union, ne sera présentée que sur la base d'une décision prise conformément au statut du Royaume des Pays-Bas.

61. Déclaration de la République de Pologne
sur la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne

La Charte ne porte atteinte en aucune manière au droit des États membres de légiférer dans le domaine de la moralité publique, du droit de la famille ainsi que de la protection de la dignité humaine et du respect de l'intégrité humaine physique et morale.

62. Déclaration de la République de Pologne relative au Protocole sur l'application de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne à la Pologne et au Royaume-Uni

La Pologne déclare que, compte tenu de la tradition liée au mouvement social "Solidarité" et de sa contribution importante à la lutte en faveur des droits sociaux et du travail, elle respecte intégralement les droits sociaux et du travail établis par le droit de l'Union, et en particulier ceux qui sont réaffirmés au titre IV de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne.

63. Déclaration du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
sur la définition du terme "ressortissants"

En ce qui concerne les traités et le traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique, et tout acte dérivant de ces traités ou restant en vigueur en vertu de ces traités, le Royaume-Uni réitère la déclaration qu'il a faite le 31 décembre 1982 sur la définition du terme "ressortissants", l'expression "citoyens des territoires dépendants britanniques" devant toutefois être entendue comme signifiant "citoyens des territoires d'outre-mer britanniques".

www.rcl.gov.pl

64. Déclaration du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord sur le droit de vote aux élections parlementaires européennes

Le Royaume-Uni note que l'article 9 A du traité sur l'Union européenne et d'autres dispositions des traités ne sont pas destinés à modifier la base du droit de vote pour les élections parlementaires européennes.

65. Déclaration du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord ad article 61 H du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

Le Royaume-Uni est totalement en faveur d'une action énergique en ce qui concerne l'adoption de sanctions financières visant à la prévention du terrorisme et des activités connexes, ainsi qu'à la lutte contre ces phénomènes. Le Royaume-Uni déclare donc qu'il a l'intention d'exercer le droit qui lui est conféré, en vertu de l'article 3 du protocole sur la position du Royaume-Uni et de l'Irlande à l'égard de l'espace de liberté, de sécurité et de justice, de prendre part à l'adoption de toutes les propositions présentées au titre de l'article 61 H du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

www.rcl.gov.pl

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβώνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliktą dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii □apte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícsedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

IV

(Zawiadomienia)

ZAWIADOMIENIA INSTYTUCJI I ORGANÓW UNII EUROPEJSKIEJ

PARLAMENT EUROPEJSKI

RADA

KOMISJA

KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ

(2007/C 303/01)

www.rcl.gov.pl

Parlament Europejski, Rada i Komisja uroczyście ogłaszają Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej w brzmieniu przedstawionym poniżej:

KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Preambuła

Narody Europy, tworząc między sobą coraz ściślejszy związek, są zdecydowane dzielić ze sobą pokojową przyszłość opartą na wspólnych wartościach.

Świadoma swego duchowo-religijnego i moralnego dziedzictwa, Unia jest zbudowana na niepodzielnych, powszechnych wartościach godności osoby ludzkiej, wolności, równości i solidarności; opiera się na zasadach demokracji i państwa prawnego. Poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii oraz stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stawia jednostkę w centrum swych działań.

Unia przyczynia się do ochrony i rozwoju tych wspólnych wartości, szanując przy tym różnorodność kultur i tradycji narodów Europy, jak również tożsamość narodową Państw Członkowskich i organizację ich władz publicznych na poziomach: krajowym, regionalnym i lokalnym; dąży do wspierania zrównoważonego i stałego rozwoju oraz zapewnia swobodny przepływ osób, usług, towarów i kapitału oraz swobodę przedsiębiorczości.

W tym celu, w obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi.

Niniejsza Karta potwierdza, przy poszanowaniu kompetencji i zadań Unii oraz zasady pomocniczości, prawa wynikające zwłaszcza z tradycji konstytucyjnych i zobowiązań międzynarodowych wspólnych Państwom Członkowskim, europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Kart Społecznych przyjętych przez Unię i Radę Europy oraz z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W tym kontekście, sądy Unii i Państw Członkowskich będą interpretowały Kartę z należytym uwzględnieniem wyjaśnień sporządzonych pod kierownictwem Prezydium Konwentu, który opracował Kartę, i za których uaktualnienie odpowiada Prezydium Konwentu Europejskiego.

Korzystanie z tych praw rodzi odpowiedzialność i nakłada obowiązki wobec innych osób, wspólnoty ludzkiej i przyszłych pokoleń.

Unia uznaje zatem prawa, wolności i zasady wymienione poniżej.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ I

GODNOŚĆ

Artykuł 1

Godność człowieka

Godność człowieka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona.

Artykuł 2

Prawo do życia

1. Każdy ma prawo do życia.

2. Nikt nie może być skazany na karę śmierci ani poddany jej wykonaniu.

Artykuł 3

Prawo człowieka do integralności

1. Każdy ma prawo do poszanowania jego integralności fizycznej i psychicznej.

2. W dziedzinach medycyny i biologii muszą być szanowane w szczególności:

a) swobodna i świadoma zgoda osoby zainteresowanej, wyrażona zgodnie z procedurami określonymi przez ustawę;

b) zakaz praktyk eugenicznych, w szczególności tych, których celem jest selekcja osób;

c) zakaz wykorzystywania ciała ludzkiego i jego poszczególnych części jako źródła zysku;

d) zakaz reprodukcyjnego klonowania istot ludzkich.

Artykuł 4

Zakaz tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania

Nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

Artykuł 5

Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej

1. Nikt nie może być trzymany w niewoli lub w poddaństwie.

2. Nikt nie może być zmuszony do świadczenia pracy przymusowej lub obowiązkowej.

3. Handel ludźmi jest zakazany.

www.rcl.gov.pl

TYTUŁ II

WOLNOŚCI

Artykuł 6

Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego

Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego.

Artykuł 7

Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego

Każdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się.

Artykuł 8

Ochrona danych osobowych

1. Każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą.

2. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą, i prawo do dokonania ich sprostowania.

3. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu.

Artykuł 9

Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny

Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny są gwarantowane zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tych praw.

Artykuł 10

Wolność myśli, sumienia i religii

1. Każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Prawo to obejmuje wolność zmiany religii lub przekonań oraz wolność uzewnętrzniania, indywidualnie lub wspólnie z innymi, publicznie lub prywatnie, swej religii lub przekonań poprzez uprawianie kultu, nauczanie, praktykowanie i uczestniczenie w obrzędach.

2. Uznaje się prawo do odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tego prawa.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 11

Wolność wypowiedzi i informacji

1. Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.

2. Szanuje się wolność i pluralizm mediów.

Artykuł 12

Wolność zgromadzania się i stowarzyszania się

1. Każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego zgromadzania się oraz do swobodnego stowarzyszania się na wszystkich poziomach, zwłaszcza w sprawach politycznych, związkowych i obywatelskich, z którego wynika prawo każdego do tworzenia związków zawodowych i przystępowania do nich dla obrony swoich interesów.

2. Partie polityczne na poziomie Unii przyczyniają się do wyrażania woli politycznej jej obywateli.

Artykuł 13

Wolność sztuki i nauki

Sztuka i badania naukowe są wolne od ograniczeń. Wolność akademicka jest szanowana.

Artykuł 14

Prawo do nauki

1. Każdy ma prawo do nauki i dostępu do kształcenia zawodowego i ustawicznego.

2. Prawo to obejmuje możliwość korzystania z bezpłatnej nauki obowiązkowej.

3. Wolność tworzenia placówek edukacyjnych z właściwym poszanowaniem zasad demokratycznych i prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, filozoficznymi i pedagogicznymi są szanowane, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tej wolności i tego prawa.

Artykuł 15

Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy

1. Każdy ma prawo do podejmowania pracy oraz wykonywania swobodnie wybranego lub zaakceptowanego zawodu.

2. Każdy obywatel Unii ma swobodę poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym Państwie Członkowskim.

3. Obywatele państw trzecich, którzy posiadają zezwolenie na pracę na terytorium Państw Członkowskich, mają prawo do takich samych warunków pracy, z jakich korzystają obywatele Unii.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 16

Wolność prowadzenia działalności gospodarczej

Uznaje się wolność prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.

Artykuł 17

Prawo własności

1. Każdy ma prawo do władania, używania, rozporządzania i przekazania w drodze spadku mienia nabytego zgodnie z prawem. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w ustawie, za słusznym odszkodowaniem za jej utratę wypłaconym we właściwym terminie. Korzystanie z mienia może podlegać regulacji ustawowej w zakresie, w jakim jest to konieczne ze względu na interes ogólny.

2. Własność intelektualna podlega ochronie.

Artykuł 18

Prawo do azylu

Gwarantuje się prawo do azylu z poszanowaniem zasad Konwencji genewskiej z 28 lipca 1951 roku i Protokołu z 31 stycznia 1967 roku dotyczących statusu uchodźców oraz zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej i Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanych dalej „Traktatami").

Artykuł 19

Ochrona w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji

1. Wydalenia zbiorowe są zakazane.

2. Nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydalony lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

TYTUŁ III

RÓWNOŚĆ

Artykuł 20

Równość wobec prawa

Wszyscy są równi wobec prawa.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 21

Niedyskryminacja

1. Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

2. W zakresie zastosowania Traktatów i bez uszczerbku dla ich postanowień szczególnych zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

Artykuł 22

Różnorodność kulturowa, religijna i językowa

Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową.

Artykuł 23

Równość kobiet i mężczyzn

Należy zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym w zakresie zatrudnienia, pracy i wynagrodzenia.

Zasada równości nie stanowi przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób płci niedostatecznie reprezentowanej.

Artykuł 24

Prawa dziecka

1. Dzieci mają prawo do takiej ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra. Mogą one swobodnie wyrażać swoje poglądy. Poglądy te są brane pod uwagę w sprawach, które ich dotyczą, stosownie do ich wieku i stopnia dojrzałości.

2. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, zarówno podejmowanych przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka.

3. Każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami.

Artykuł 25

Prawa osób w podeszłym wieku

Unia uznaje i szanuje prawo osób w podeszłym wieku do godnego i niezależnego życia oraz do uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 26

Integracja osób niepełnosprawnych

Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

TYTUŁ IV

SOLIDARNOŚĆ

Artykuł 27

Prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa

Pracownikom i ich przedstawicielom należy zagwarantować, na właściwych poziomach, informację i konsultację we właściwym czasie, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.

Artykuł 28

Prawo do rokowań i działań zbiorowych

Pracownicy i pracodawcy, lub ich odpowiednie organizacje, mają, zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi, prawo do negocjowania i zawierania układów zbiorowych pracy na odpowiednich poziomach oraz do podejmowania, w przypadkach konfliktu interesów, działań zbiorowych, w tym strajku, w obronie swoich interesów.

Artykuł 29

Prawo dostępu do pośrednictwa pracy

Każdy ma prawo dostępu do bezpłatnego pośrednictwa pracy.

Artykuł 30

Ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy

Każdy pracownik ma prawo do ochrony w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.

Artykuł 31

Należyte i sprawiedliwe warunki pracy

1. Każdy pracownik ma prawo do warunków pracy szanujących jego zdrowie, bezpieczeństwo i godność.

2. Każdy pracownik ma prawo do ograniczenia maksymalnego wymiaru czasu pracy, do okresów dziennego i tygodniowego odpoczynku oraz do corocznego płatnego urlopu.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 32

Zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy

Praca dzieci jest zakazana. Minimalny wiek dopuszczenia do pracy nie może być niższy niż minimalny wiek zakończenia obowiązku szkolnego, bez uszczerbku dla uregulowań bardziej korzystnych dla młodocianych i z wyjątkiem ograniczonych odstępstw.

Młodociani dopuszczeni do pracy muszą mieć zapewnione warunki pracy odpowiednie dla ich wieku oraz być chronieni przed wyzyskiem ekonomicznym oraz jakąkolwiek pracą, która mogłaby szkodzić ich bezpieczeństwu, zdrowiu lub rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, moralnemu i społecznemu albo utrudniać im edukację.

Artykuł 33

Życie rodzinne i zawodowe

1. Rodzina korzysta z ochrony prawnej, ekonomicznej i społecznej.

2. W celu pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym każdy ma prawo do ochrony przed zwolnieniem z pracy z powodów związanych z macierzyństwem i prawo do płatnego urlopu macierzyńskiego oraz do urlopu wychowawczego po urodzeniu lub przysposobieniu dziecka.

Artykuł 34

Zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna

1. Unia uznaje i szanuje prawo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz do usług społecznych, zapewniających ochronę w takich przypadkach, jak: macierzyństwo, choroba, wypadki przy pracy, zależność lub podeszły wiek oraz w przypadku utraty zatrudnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.

2. Każdy mający miejsce zamieszkania i przemieszczający się legalnie w obrębie Unii Europejskiej ma prawo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego i przywilejów socjalnych zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.

3. W celu zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa, Unia uznaje i szanuje prawo do pomocy społecznej i mieszkaniowej dla zapewnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych, godnej egzystencji wszystkim osobom pozbawionym wystarczających środków.

Artykuł 35

Ochrona zdrowia

Każdy ma prawo dostępu do profilaktycznej opieki zdrowotnej i prawo do korzystania z leczenia na warunkach ustanowionych w ustawodawstwach i praktykach krajowych. Przy określaniu i realizowaniu wszystkich polityk i działań Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.

Artykuł 36

Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

Unia uznaje i szanuje dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przewidziany w ustawodawstwach i praktykach krajowych, zgodnie z Traktatami, w celu wspierania spójności społecznej i terytorialnej Unii.

Artykuł 37

Ochrona środowiska

Wysoki poziom ochrony środowiska i poprawa jego jakości muszą być zintegrowane z politykami Unii i zapewnione zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Artykuł 38

Ochrona konsumentów

Zapewnia się wysoki poziom ochrony konsumentów w politykach Unii.

TYTUŁ konsumentów

PRAWA OBYWATELSKIE

Artykuł 39

Prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego

1. Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

2. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

Artykuł 40

Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych

Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do władz lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

Artykuł 41

Prawo do dobrej administracji

1. Każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

www.rcl.gov.pl

2. Prawo to obejmuje:

a) prawo każdego do bycia wysłuchanym, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jego sytuację,

b) prawo każdego do dostępu do akt jego sprawy, przy poszanowaniu uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej,

c) obowiązek administracji uzasadniania swoich decyzji.

3. Każdy ma prawo domagania się od Unii naprawienia, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

4. Każdy może zwrócić się pisemnie do instytucji Unii w jednym z języków Traktatów i musi otrzymać odpowiedź w tym samym języku.

Artykuł 42

Prawo dostępu do dokumentów

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, niezależnie od ich formy.

Artykuł 43

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo zwracać się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe.

Artykuł 44

Prawo petycji

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo petycji do Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 45

Swoboda przemieszczania się i pobytu

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich.

2. Swoboda przemieszczania się i pobytu może zostać przyznana, zgodnie z Traktatami, obywatelom państw trzecich przebywającym legalnie na terytorium Państwa Członkowskiego.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 46

Opieka dyplomatyczna i konsularna

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

TYTUŁ VI

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Artykuł 47

Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu

Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 48

Domniemanie niewinności i prawo do obrony

1. Każdego oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona zgodnie z prawem.

2. Każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony.

Artykuł 49

Zasady legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary

1. Nikt nie może zostać skazany za popełnienie czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu, który według prawa krajowego lub prawa międzynarodowego nie stanowił czynu zabronionego pod groźbą kary w czasie jego popełnienia. Nie wymierza się również kary surowszej od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn zabroniony pod groźbą kary został popełniony. Jeśli ustawa, która weszła w życie po popełnieniu czynu zabronionego pod groźbą kary, przewiduje karę łagodniejszą, ta właśnie kara ma zastosowanie.

2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sądzeniu i karaniu osoby za działanie lub zaniechanie, które w czasie, gdy miało miejsce, stanowiło czyn zabroniony pod groźbą kary, zgodnie z ogólnymi zasadami uznanymi przez wspólnotę narodów.

3. Kary nie mogą być nieproporcjonalnie surowe w stosunku do czynu zabronionego pod groźbą kary.

www.rcl.gov.pl

Artykuł 50

Zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary

Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii.

TYTUŁ VII

POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE WYKŁADNI I STOSOWANIA KARTY

Artykuł 51

Zakres zastosowania

1. Postanowienia niniejszej Karty mają zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do Państw Członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Państwa te szanują zatem prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w Traktatach.

2. Niniejsza Karta nie rozszerza zakresu zastosowania prawa Unii poza kompetencje Unii, nie ustanawia nowych kompetencji ani zadań Unii, ani też nie zmienia kompetencji i zadań określonych w Traktatach.

Artykuł 52

Zakres i wykładnia praw i zasad

1. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności. Z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.

2. Prawa uznane w niniejszej Karcie, które są przedmiotem postanowień Traktatów, są wykonywane na warunkach i w granicach w nich określonych.

3. W zakresie, w jakim niniejsza Karta zawiera prawa, które odpowiadają prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ich znaczenie i zakres są takie same jak praw przyznanych przez tę konwencję. Niniejsze postanowienie nie stanowi przeszkody, aby prawo Unii przyznawało szerszą ochronę.

4. W zakresie, w jakim niniejsza Karta uznaje prawa podstawowe wynikające ze wspólnych tradycji konstytucyjnych Państw Członkowskich, prawa te interpretuje się zgodnie z tymi tradycjami.

www.rcl.gov.pl

5. Postanowienia niniejszej Karty zawierające zasady mogą być wprowadzane w życie przez akty prawodawcze i wykonawcze przyjęte przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez akty Państw Członkowskich, gdy wykonują one prawo Unii, korzystając ze swoich odpowiednich uprawnień. Można się na nie powoływać w sądzie jedynie w celu wykładni tych aktów i kontroli ich legalności.

6. Ustawodawstwa i praktyki krajowe uwzględnia się w pełni, jak przewiduje to niniejsza Karta.

7. Wyjaśnienia sporządzone w celu wskazania wykładni niniejszej Karty są należycie uwzględniane przez sądy Unii i Państw Członkowskich.

Artykuł 53

Poziom ochrony

Żadne z postanowień niniejszej Karty nie będzie interpretowane jako ograniczające lub naruszające prawa człowieka i podstawowe wolności uznane, we właściwych im obszarach zastosowania, przez prawo Unii i prawo międzynarodowe oraz konwencje międzynarodowe, których Unia lub wszystkie Państwa Członkowskie są stronami, w szczególności przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz przez konstytucje Państw Członkowskich.

Artykuł 54

Zakaz nadużycia praw

Żadne z postanowień niniejszej Karty nie może być interpretowane jako przyznające prawo do podejmowania jakiejkolwiek działalności lub dokonywania jakiegokolwiek czynu zmierzającego do zniweczenia praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie lub ich ograniczenia w większym stopniu, aniżeli jest to przewidziane w niniejszej Karcie.

o
o o

Powyższy tekst przejmuje, z dostosowaniami, Kartę proklamowaną dnia 7 grudnia 2000 r. i zastępuje ją od dnia wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

www.rcl.gov.pl

Podpisy:
Съставено в Страсбург на дванадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Estrasburgo, el doce de diciembre de dos mil siete.

Ve Štrasburku dne dvanáctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Strasbourg den tolvte december to tusind og syv.

Geschehen zu Strassburg am zwölften Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kaheteistkümnendal päeval Strasbourgis.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Strasbourg on the twelfth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Strasbourg, le douze décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Strasbourg an dara lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Strasburgo, addì dodici dicembre duemilasette.

Strasbūrā, divtūkstoš septītā gada divpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio dvyliktą dieną Strasbūre.

Kelt Strasbourgban, a kétezer-hetedik év december tizenkettedik napján.

Magħmul fi Strasburgu, fit-tnax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Straatsburg, de twaalfde december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Strasburgu dnia dwunastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Estrasburgo, em doze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Strasbourg, la doisprezece decembrie două mii şapte.

V Štrasburgu dňa dvanásteho decembra dvetisícsedem.

V Strasbourgu, dne dvanajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Strasbourgissa kahdentenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Strasbourg den tolfte december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

За Европейския парламент
Por el Parlamento Europeo
Za Evropský parlament
For Europa-Parlamentet
Im Namen des Europäischen Parlaments
Euroopa Parlamendi nimel
Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
For the European Parliament
Pour le Parlement européen
Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
Per il Parlamento europeo
Eiroparlamenta vārdā
Europos Parlamento vardu
Az Európai Parlament részéről
Ghall-Parlament Ewropew
Voor het Europees Parlement
W imieniu Parlamentu Europejskiego
Pelo Parlamento Europeu
Pentru Parlamentul European
za Európsky parlament
za Evropski parlament
Euroopan parlamentin puolesta
På Europaparlamentets vägnar

За Съвета на Европейския съюз
Por el Consejo de la Unión Europea
Za Radu Evropské unie
For Rådet for Den Europæiske Union
Für den Rat der Europäischen Union
Euroopa Liidu Nõukogu nimel
Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Council of the European Union
Pour le Conseil de l'Union européenne
Thar ceann Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Per il Consiglio dell'Unione europea
Eiropas Savienības Padomes vārdā
Europos Sąjungos Tarybos vardu
Az Európai Unió Tanácsa részéről
Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
Voor de Raad van de Europese Unie
W imieniu Rady Unii Europejskiej
Pelo Conselho da União Europeia
Pentru Consiliul Uniunii Europene
za Radu Európskej únie
za Svet Evropske unije
Euroopan unionin neuvoston puolesta
För Europeiska unionens råd

За Комисията на Европейските общности
Por la Comisión de las Comunidades Europeas
Za Komisi Evropských společenství
For Kommission for De Europæiske Fællesskaber
Für die Kommission der Europäischen Gemeinschaften
Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel
Για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
For the Commission of the European Communities
Pour la Commission des communautés européennes
Thar ceann Choimisiún na gComhphobal Eorpach
Per la Commissione delle Comunità europee
Eiropas Kopienu Komisijas vārdā
Europos Bendrijų Komisijos vardu
Az Európai Közösségek Bizottsága részéről
Ghall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej
Voor de Commissie van de Europese Gemeenschappen
W imieniu Komisji Wspólnot Europejskich
Pela Comissão das Comunidades Europeias
Pentru Comisia Comunităţilor Europene
Za Komisiu Európskych spoločenstiev
Za Komisijo Evropskih skupnosti
Euroopan yhteisöjen komission puolesta
På Europeiska gemenskapernas kommissions vägnar

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

www.rcl.gov.pl

WYJAŚNIENIA (*) DOTYCZĄCE KARTY PRAW PODSTAWOWYCH

(2007/C 303/02)

Poniższe wyjaśnienia zostały pierwotnie sporządzone w ramach uprawnień Prezydium Konwentu, który opracował Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej. Zostały uaktualnione pod kierunkiem Prezydium Konwentu Europejskiego z uwzględnieniem dostosowań dokonanych w tekście Karty przez ten Konwent (w szczególności w artykułach 51 i 52) oraz ewolucji prawa Unii. Mimo, że wyjaśnienia te nie posiadają wartości prawnej, są one cennym narzędziem wykładni przeznaczonym do wyjaśnienia postanowień Karty.

TYTUŁ I – GODNOŚĆ

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 1 – Godność człowieka

Godność człowieka jest nie tylko podstawowym prawem samym w sobie, ale stanowi rzeczywistą podstawę praw podstawowych. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z roku 1948 uwzględnia w preambule godność człowieka: „Zważywszy, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie". W swoim wyroku z dnia 9 października 2001 r. w sprawie C-377/98 Niderlandy przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, Rec. 2001, s. I-7079, pkt 70–77, Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że podstawowe prawo do godności człowieka jest częścią prawa Unii.

W związku z tym, żadne z praw zawartych w Karcie nie może zostać użyte do naruszenia godności innej osoby, a godność człowieka jest częścią istoty praw zawartych w Karcie. Dlatego też prawo to nie może zostać naruszone, nawet jeżeli oznaczałoby to ograniczenie innego prawa.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 2 – Prawo do życia

1. Podstawą ustępu 1 tego artykułu jest artykuł 2 ustęp 1 zdanie pierwsze europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego brzmienie jest następujące:

   „1. Prawo każdego człowieka do życia jest chronione przez ustawę.".

2. Zdanie drugie tego postanowienia, dotyczące kary śmierci, zostało zastąpione w wyniku wejścia w życie Protokołu nr 6 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego artykuł 1 otrzymał brzmienie:

   „Znosi się karę śmierci. Nikt nie może być skazany na taką karę ani nie może nastąpić jej wykonanie".

   Artykuł 2 ustęp 2 Karty został opracowany na podstawie tego postanowienia.

3. Postanowienia artykułu 2 ustęp 2 Karty odpowiadają postanowieniom cytowanych wcześniej artykułów europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Protokołu dodatkowego. Mają to samo znaczenie i zakres, zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty. W związku z tym, „negatywne" definicje, które pojawiają się w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, powinny być również traktowane jako część Karty:

   a) artykuł 2 ustęp 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

      „Pozbawienie życia nie będzie uznane za sprzeczne z tym artykułem, jeżeli nastąpi w wyniku bezwzględnie koniecznego użycia siły:

      a) w obronie jakiejkolwiek osoby przed bezprawną przemocą;

      b) w celu wykonania zgodnego z prawem zatrzymania lub uniemożliwienia ucieczki osobie, która została pozbawiona wolności zgodnie z prawem;

(*) Uwaga od wydawcy: odesłania do numerów artykułów zostały uaktualnione i poprawiono kilka oczywistych błędów.

c) w działaniach podjętych zgodnie z prawem w celu stłumienia zamieszek lub powstania";

b) artykuł 2 Protokołu nr 6 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„Państwo może przewidzieć w swoich ustawach karę śmierci za czyny popełnione podczas wojny lub w okresie bezpośredniego zagrożenia wojną; kara ta będzie stosowana jedynie w przypadkach przewidzianych przez te ustawy i zgodnie z ich postanowieniami...".

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 3 – Prawo człowieka do integralności

1. W swoim wyroku z dnia 9 października 2001 r. w sprawie C-377/98 Niderlandy przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, Rec. 2001, s. I-7079, pkt 70, 78–80, Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że podstawowe prawo człowieka do integralności jest częścią prawa Unii i obejmuje w odniesieniu do medycyny i biologii dobrowolną i świadomą zgodę dawcy i biorcy.

2. Zasady zawarte w artykule 3 Karty zostały już określone w Konwencji o prawach człowieka i biomedycynie, przyjętej w ramach Rady Europy (ETS 164 i Protokół dodatkowy ETS 168). Karta nie ma na celu wprowadzenia odstępstwa od tych postanowień i w związku z tym zakazuje jedynie klonowania reprodukcyjnego. Nie stanowi przyzwolenia na inne formy klonowania ani ich nie zakazuje. W żaden sposób nie uniemożliwia zatem ustawodawcy wprowadzenia zakazu innych form klonowania.

3. Odniesienie do praktyk eugenicznych, w szczególności tych, które mają na celu selekcję osób, dotyczy przypadków organizowania i realizacji programów selekcji obejmujących na przykład kampanie sterylizacji, przymusowe ciąże, obowiązkowe zawieranie małżeństw etnicznych; wszelkie działania, które uznane są za przestępstwa międzynarodowe w statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego przyjętym w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. (zob. artykuł 7 ustęp 1 litera g)).

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 4 – Zakaz tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania

Prawo zawarte w artykule 4 odpowiada prawu zagwarantowanemu na mocy artykułu 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności o takim samym brzmieniu: „Nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.". W zastosowaniu artykułu 52 ustęp 3 Karty ma ono więc takie samo znaczenie i zakres jak wspomniany artykuł z europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 5 – Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej

1. Prawo zawarte w artykule 5 ustępy 1 i 2 odpowiada artykułowi 4 ustępy 1 i 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności o takim samym brzmieniu. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty prawo to ma więc takie samo znaczenie i zakres jak wspomniany artykuł europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W związku z tym:

— prawo przewidziane w ustępie 1 nie może zgodnie z prawem zostać ograniczone,

— w ustępie 2 określenia „pracy przymusowej lub obowiązkowej" są interpretowane z uwzględnieniem definicji „negatywnych" zawartych w artykule 4 ustęp 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„W rozumieniu tego artykułu pojęcie »praca przymusowa lub obowiązkowa« nie obejmuje:

a) żadnej pracy, jakiej wymaga się zwykle w ramach wykonywania kary pozbawienia wolności orzeczonej zgodnie z postanowieniami artykułu 5 niniejszej Konwencji lub w okresie warunkowego zwolnienia;

b) żadnej służby o charakterze wojskowym bądź służby wymaganej zamiast obowiązkowej służby wojskowej w tych krajach, które uznają odmowę służby wojskowej ze względu na przekonania;

c) żadnych świadczeń wymaganych w stanach nadzwyczajnych lub klęsk zagrażających życiu lub dobru społeczeństwa;

d) żadnej pracy ani świadczeń stanowiących część zwykłych obowiązków obywatelskich".

2. Ustęp 3 wynika bezpośrednio z prawa do godności człowieka i uwzględnia niedawne zmiany w zakresie przestępczości zorganizowanej, tj. tworzenie organizacji czerpiących korzyści z nielegalnej imigracji i wykorzystywania seksualnego. Załącznik do Konwencji o Europolu zawiera następującą definicję handlu ludźmi mającego na celu wykorzystywanie seksualne: „handel ludźmi oznacza poddanie danej osoby rzeczywistemu i nielegalnemu wywieraniu wpływu przez inne osoby w drodze stosowania siły lub groźby, względnie w drodze nadużycia władzy albo podstępu, w szczególności w związku z czerpaniem korzyści z prostytucji, z formami seksualnego wykorzystywania oraz naruszaniem nietykalności cielesnej małoletnich, lub handlem porzuconymi dziećmi". Rozdział VI Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen, która została włączona do dorobku Unii i w której uczestniczą Zjednoczone Królestwo i Irlandia, zawiera w artykule 27 ustęp 1 fragment dotyczący organizacji zajmujących się nielegalną imigracją: „Umawiające się Strony zobowiązują się do nałożenia odpowiednich kar na wszelkie osoby, które dla osiągnięcia korzyści majątkowych, pomagają lub usiłują pomóc cudzoziemcowi wjechać lub zamieszkać na terytorium jednej z Umawiających się Stron, z naruszeniem postanowień tej Umawiającej się Strony w zakresie wjazdu i pobytu cudzoziemców". Dnia 19 lipca 2002 roku Rada przyjęła decyzję ramową w sprawie zwalczania handlu ludźmi (Dz.U. L 203 z 1.8.2002, str. 1) określającą dokładnie w artykule 1 przestępstwa dotyczące handlu ludźmi w celach wyzysku ich pracy lub wykorzystywania seksualnego, które powinny stać się karalne w wykonaniu tej decyzji ramowej przez Państwa Członkowskie.

TYTUŁ II – WOLNOŚCI

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 6 – Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego

Prawa przewidziane w artykule 6 odpowiadają prawom zagwarantowanym na mocy artykułu 5 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i mają, zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty, takie samo znaczenie i zakres. W związku z tym, prawnie nałożone ograniczenia nie mogą wykraczać poza ramy dozwolone przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w treści artykułu 5:

„1. Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem następujących przypadków i w trybie ustalonym przez prawo:

a) zgodnego z prawem pozbawienia wolności w wyniku skazania przez właściwy sąd;

b) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania w przypadku niepodporządkowania się wydanemu zgodnie z prawem orzeczeniu sądu lub w celu zapewnienia wykonania określonego w ustawie obowiązku;

c) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania w celu postawienia przed właściwym organem, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zagrożonego karą, lub, jeśli jest to konieczne, w celu zapobieżenia popełnieniu takiego czynu lub uniemożliwienia ucieczki po jego dokonaniu;

d) pozbawienia nieletniego wolności na podstawie zgodnego z prawem orzeczenia w celu ustanowienia nadzoru wychowawczego lub zgodnego z prawem pozbawienia nieletniego wolności w celu postawienia go przed właściwym organem;

e) zgodnego z prawem pozbawienia wolności osoby w celu zapobieżenia szerzeniu przez nią choroby zakaźnej, osoby umysłowo chorej, alkoholika, narkomana lub włóczęgi;

f) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania osoby w celu zapobieżenia jej nielegalnemu wkroczeniu na terytorium państwa, lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie o wydalenie lub ekstradycję.

2. Każdy, kto został zatrzymany, powinien zostać niezwłocznie i w zrozumiałym dla niego języku poinformowany o przyczynach zatrzymania i o stawianych mu zarzutach.

3. Każdy zatrzymany lub aresztowany zgodnie z postanowieniami ustępu 1 litera c) niniejszego artykułu powinien zostać niezwłocznie postawiony przed sędzią lub innym urzędnikiem uprawnionym przez ustawę do wykonywania władzy sądowej i ma prawo być sądzony w rozsądnym terminie albo zwolniony na czas postępowania. Zwolnienie może zostać uzależnione od udzielenia gwarancji zapewniających stawienie się na rozprawę.

4. Każdy, kto został pozbawiony wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo odwołania się do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem.

5. Każdy, kto został pokrzywdzony przez niezgodne z treścią tego artykułu zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo do odszkodowania.".

Prawa zawarte w artykule 6 muszą być szanowane w szczególności gdy Parlament Europejski i Rada przyjmują akty prawodawcze w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych na podstawie artykułów 82, 83 i 85 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwłaszcza przy określaniu minimalnych wspólnych postanowień dotyczących kwalifikacji przestępstw i kar oraz w zakresie niektórych aspektów prawa proceduralnego.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 7 – Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego

Prawa zagwarantowane w artykule 7 odpowiadają prawom zagwarantowanym na mocy artykułu 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Aby uwzględnić rozwój technologiczny, określenie „korespondencja" zostało zastąpione określeniem „komunikowanie się".

Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 prawo to ma takie samo znaczenie i zakres jak prawa zawarte w odpowiednim artykule europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W związku z tym prawnie dozwolone ograniczenia tych praw są takie jak ograniczenia uznawane przez artykuł 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób".

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 8 – Ochrona danych osobowych

Podstawą tego artykułu jest artykuł 286 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31), jak również artykuł 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Konwencja Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych z 28 stycznia 1981 roku, która została ratyfikowana przez wszystkie Państwa Członkowskie. Artykuł 286 Traktatu WE zastępuje się obecnie artykułem 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz artykułem 39 Traktatu o Unii Europejskiej. Należy również zwrócić uwagę na rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, str. 1). Wymienione wcześniej dyrektywa i rozporządzenie zawierają warunki i ograniczenia stosowane w wykonywaniu prawa do ochrony danych osobowych.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 9 – Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny

Podstawą tego artykułu jest artykuł 12 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w brzmieniu: „Mężczyźni i kobiety w wieku małżeńskim mają prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tego prawa". Brzmienie artykułu zostało zaktualizowane, aby objąć przypadki, w których ustawodawstwo krajowe uznaje inne możliwości utworzenia rodziny niż zawarcie małżeństwa. Artykuł ten nie stanowi o nadaniu statusu związku małżeńskiego związkom osób tej samej płci ani tego nie zakazuje. Prawo to jest więc podobne do prawa przewidzianego przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jednak jego zakres może być rozszerzony, jeżeli ustawodawstwo krajowe tak przewiduje.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 10 – Wolność myśli, sumienia i religii

Prawo zagwarantowane w ustępie 1 odpowiada prawu zagwarantowanemu w artykule 9 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty ma takie samo znaczenie i zakres. Dlatego też ograniczenia powinny uwzględniać artykuł 9 ustęp 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego brzmienie jest następujące: „Wolność uzewnętrzniania wyznania lub przekonań może podlegać jedynie takim ograniczeniom, które są przewidziane przez ustawę i konieczne w społeczeństwie demokratycznym z uwagi na interesy bezpieczeństwa publicznego, ochronę porządku publicznego, zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób".

Prawo zagwarantowane w ustępie 2 odpowiada krajowym tradycjom konstytucyjnym i rozwojowi ustawodawstwa krajowego w tym zakresie.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 11 – Wolność wypowiedzi i informacji

1. Artykuł 11 odpowiada artykułowi 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego brzmienie jest następujące:

   „1. Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Niniejszy przepis nie wyklucza prawa Państw do poddania procedurze zezwoleń przedsiębiorstw radiowych, telewizyjnych lub kinematograficznych.

   2. Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej.".

   Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty znaczenie i zakres tego prawa jest takie samo jak prawa zagwarantowanego przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W związku z tym ograniczenia nałożone na te prawa nie powinny wykraczać poza ograniczenia przewidziane w ustępie 2 artykułu 10, bez uszczerbku dla ograniczeń wprowadzonych przez prawo konkurencji Unii wobec Państw Członkowskich w zakresie wprowadzania procedur zezwoleń określonych w artykule 10 ustęp 1 zdanie trzecie europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Ustęp 2 tego artykułu określa precyzyjnie konsekwencje ustępu 1 dla wolności mediów. Jego podstawą jest w szczególności orzecznictwo Trybunału dotyczące telewizji, zwłaszcza w sprawie C-288/89 (wyrok z dnia 25 lipca 1991 r., Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda i inne, Rec. s. I-4007) oraz Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich załączonym do Traktatu WE, a obecnie do Traktatów, a także dyrektywa 89/552/EWG Rady (zob. w szczególności motyw 17 tej dyrektywy).

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 12 – Wolność zgromadzania się i stowarzyszania się

1. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu odpowiadają postanowieniom artykułu 11 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego brzmienie jest następujące:

„1. Każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego zgromadzania się oraz do swobodnego stowarzyszania się, włącznie z prawem tworzenia związków zawodowych i przystępowania do nich dla ochrony swoich interesów.

2. Wykonywanie tych praw nie może podlegać innym ograniczeniom niż te, które określa ustawa i które są konieczne w społeczeństwie demokratycznym z uwagi na interesy bezpieczeństwa państwowego lub publicznego, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwu, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. Niniejszy przepis nie stanowi przeszkody w nakładaniu zgodnych z prawem ograniczeń w korzystaniu z tych praw przez członków sił zbrojnych, policji lub administracji państwowej".

Postanowienia ustępu 1 artykułu 12 mają takie samo znaczenie jak postanowienia europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jednak ich zakres jest szerszy, ponieważ mogą mieć zastosowanie na wszystkich poziomach, w tym na poziomie europejskim. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 Karty ograniczenia tego prawa nie mogą wykraczać poza ograniczenia uznane za zgodne z prawem na mocy artykułu 11 ustępu 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Prawo to zostało również oparte na artykule 11 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

3. Ustęp 2 tego artykułu odpowiada artykułowi 10 ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 13 – Wolność sztuki i nauki

Prawo to wynika przede wszystkim z wolności myśli i wypowiedzi. Wykonywane jest z poszanowaniem artykułu 1 i może podlegać ograniczeniom dozwolonym na mocy artykułu 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 14 – Prawo do nauki

1. Artykuł ten jest oparty zarówno na wspólnych tradycjach konstytucyjnych Państw Członkowskich, jak i na artykule 2 Protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i praw podstawowych, którego brzmienie jest następujące:

„Nikt nie może być pozbawiony prawa do nauki. Wykonując swoje funkcje w dziedzinie wychowania i nauczania, Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniami religijnymi i filozoficznymi".

Uznano za wskazane rozszerzenie tego artykułu o dostęp do kształcenia zawodowego i ustawicznego (zob. punkt 15 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników i artykuł 10 Karty Społecznej) oraz o zasadę bezpłatnej nauki obowiązkowej. W obecnym brzmieniu zasada ta oznacza jedynie, że w przypadku nauki obowiązkowej każde dziecko powinno mieć dostęp do bezpłatnych instytucji oświatowych. Nie oznacza to, że wszystkie instytucje oświatowe, w szczególności prywatne, które prowadzą edukację lub kształcenie zawodowe i ustawiczne, mają być bezpłatne. Artykuł ten nie zabrania także, aby niektóre szczególne formy kształcenia były odpłatne, jeżeli państwo podejmuje środki mające na celu przyznanie rekompensaty finansowej. W zakresie, w jakim Karta stosuje się do Unii, oznacza to, że w ramach swoich polityk kształcenia Unia powinna szanować prawo do bezpłatnej nauki obowiązkowej, jednak oczywiste jest, że nie tworzy się nowych kompetencji. W odniesieniu do prawa rodziców zasada ta musi być interpretowana w związku z postanowieniami artykułu 24.

2. Wolność tworzenia publicznych lub prywatnych instytucji oświatowych jest zagwarantowana jako jeden z aspektów swobody przedsiębiorczości, jest jednak ograniczona przez poszanowanie zasad demokratycznych i stosowana zgodnie z warunkami określonymi w ustawodawstwie krajowym.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 15 – Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy

Wolność wyboru zawodu określona w artykule 15 ustęp 1 jest uznana przez orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości (zob. m.in. wyrok z dnia 14 maja 1974 r. w sprawie 4/73 Nold, Rec. 1974, s. 491, pkt 12–14; wyrok z dnia 13 grudnia 1979 r. w sprawie 44/79 Hauer, Rec. 1979, s. 3727; wyrok z dnia 8 października 1986 r. w sprawie 234/85 Keller, Rec. 1986, s. 2897 pkt 8).

Ustęp ten wywodzi się również z artykułu 1 ustęp 2 Europejskiej Karty Społecznej podpisanej dnia 18 października 1961 roku i ratyfikowanej przez wszystkie Państwa Członkowskie oraz z punktu 4 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z dnia 9 grudnia 1989 roku. Określenie „warunki pracy" należy rozumieć zgodnie z artykułem 156 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Ustęp 2 przejmuje trzy swobody zagwarantowane na mocy artykułów 26 oraz 45, 49 i 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, czyli swobodny przepływ pracowników, swobodę przedsiębiorczości i swobodę świadczenia usług.

Podstawą ustępu 3 jest artykuł 153 ustęp 1 litera g) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także artykuł 19 ustęp 4 Europejskiej Karty Społecznej podpisanej dnia 18 października 1961 roku, ratyfikowanej przez wszystkie Państwa Członkowskie. Ma zatem zastosowanie artykuł 52 ustęp 2 Karty. Kwestia rekrutacji marynarzy posiadających obywatelstwo państwa trzeciego do załóg statków pod banderą Państwa Członkowskiego Unii uregulowana jest prawem Unii oraz ustawodawstwem i praktykami krajowymi.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 16 – Wolność prowadzenia działalności gospodarczej

Podstawą tego artykułu jest orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, który uznał wolność prowadzenia działalności gospodarczej lub handlowej (zob. wyroki z dnia 14 maja 1974 r. w sprawie 4/73 Nold, Rec. 1974 s. 491, pkt 14 i z dnia 27 września 1979 r. w sprawie 230/78 SpA Eridania i inni Rec. 1979, s. 2749, pkt. 20 i 31) oraz swobodę zawierania umów (zob. m.in.: wyrok Sukkerfabriken Nykøbing w sprawie 151/78 Rec. 1979, s. 1, pkt 19; wyrok z dnia 5 października 1999 r. w sprawie C-240/97 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. I-6571, pkt 99 motywów wyroku) oraz artykuł 119 ustępy 1 i 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który uznaje wolną konkurencję. Prawo to wykonywane jest oczywiście z poszanowaniem prawa Unii i ustawodawstw krajowych. Może być przedmiotem ograniczeń przewidzianych w artykule 52 ustęp 1 Karty.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 17 – Prawo własności

Artykuł ten odpowiada artykułowi 1 Protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„Każda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego.

Powyższe postanowienia nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa państwa do stosowania takich ustaw, jakie uzna za konieczne do uregulowania sposobu korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczania podatków bądź innych należności lub kar pieniężnych.".

Jest to prawo podstawowe wspólne wszystkim konstytucjom krajowym. Było wielokrotnie uznane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, przede wszystkim w wyroku w sprawie Hauer (13 grudnia 1979 r. Rec. 1979, s. 3727). Brzmienie artykułu zostało zaktualizowane, ale zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 prawo to ma takie samo znaczenie i zakres jak prawo zagwarantowane przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i jego ograniczenia nie mogą wykraczać poza ograniczenia w niej przewidziane.

Wyraźna wzmianka o ochronie własności intelektualnej, która jest jednym z aspektów prawa własności, została zawarta w ustępie 2 ze względu na jej rosnące znaczenie i wtórne prawo wspólnotowe. Własność intelektualna obejmuje również, poza własnością literacką i artystyczną, prawo patentowe i prawo znaków towarowych oraz prawa pokrewne. Gwarancje przewidziane w ustępie 1 mają odpowiednie zastosowanie do własności intelektualnej.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 18 – Prawo do azylu

Tekst artykułu został oparty na artykule 63 Traktatu WE, zastąpionym obecnie artykułem 78 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który zobowiązuje Unię do poszanowania Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców. Należy odnieść się do postanowień protokołów dotyczących Zjednoczonego Królestwa i Irlandii dołączonych do Traktatów oraz dotyczących Danii, aby określić, w jakim zakresie te Państwa Członkowskie realizują prawo Unii w tej dziedzinie i w jakim zakresie artykuł ten ma do nich zastosowanie. Artykuł ten jest zgodny z Protokołem w sprawie prawa azylu dołączonym do Traktatów.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 19 – Ochrona w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji

Ustęp 1 tego artykułu ma takie samo znaczenie i zakres jak artykuł 4 Protokołu dodatkowego nr 4 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie wydaleń zbiorowych. Jego celem jest zagwarantowanie, aby każda decyzja była szczegółowo zbadana i aby niemożliwe było wydalenie wszystkich osób posiadających obywatelstwo danego państwa przy użyciu jednego środka (zob. także artykuł 13 Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych).

Ustęp 2 uwzględnia właściwe orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące artykułu 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. Ahmed przeciwko Austrii, wyrok z dnia 17 grudnia 1996 r. Rec. 1996-VI, s. 2206 i Soering, wyrok z dnia 7 lipca 1989 r.).

TYTUŁ III – RÓWNOŚĆ

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 20 – Równość wobec prawa

Artykuł ten odpowiada ogólnej zasadzie prawa zapisanej we wszystkich konstytucjach europejskich, która według Trybunału została uznana za podstawową zasadę prawa wspólnotowego (wyrok z dnia 13 listopada 1984 r. w sprawie 283/83 Racke, Rec. 1984, s. 3791, wyrok z dnia 17 kwietnia 1997 r. w sprawie 15/95 EARL, Rec. 1997, s. I-1961 i wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie 292/97 Karlsson, Rec. 2000, s. 2737).

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 21 – Niedyskryminacja

Ustęp 1 wywodzi się z artykułu 13 Traktatu WE zastąpionego obecnie artykułem 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i z artykułu 14 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz z artykułu 11 Konwencji o prawach człowieka i biomedycynie w zakresie dziedzictwa genetycznego. W zakresie, w jakim odpowiada artykułowi 14 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ma zastosowanie zgodnie z tym artykułem.

Nie istnieje sprzeczność ani niezgodność między ustępem 1 a artykułem 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, którego zakres zastosowania i przedmiot są inne: artykuł 19 przyznaje Unii kompetencję do przyjmowania aktów prawodawczych, łącznie z harmonizacją przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, aby zwalczać niektóre formy dyskryminacji określone wyczerpująco w tym artykule. Przepisy te mogą obejmować działania władz Państw Członkowskich (jak również relacje między osobami fizycznymi) w każdej dziedzinie będącej w kompetencji Unii. Natomiast artykuł 21 ustęp 1 powyżej nie przyznaje żadnej kompetencji do przyjęcia ustaw antydyskryminacyjnych w tych dziedzinach działań Państw Członkowskich lub osób fizycznych ani nie wspomina o szerokim zakazie dyskryminacji w tych dziedzinach. Dotyczy on natomiast dyskryminacji ze strony instytucji i organów Unii w wykonywaniu kompetencji przyznanych im na mocy Traktatów oraz ze strony Państw Członkowskich, wyłącznie gdy wykonują one prawo Unii. W związku z tym ustęp 1 nie zmienia zakresu kompetencji przyznanych przez artykuł 19 ani wykładni tego artykułu.

Ustęp 2 odpowiada artykułowi 18 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i musi być stosowany zgodnie z tym artykułem.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 22 – Różnorodność kulturowa, religijna i językowa

Podstawą tego artykułu jest artykuł 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz artykuł 151 ustępy 1 i 4 Traktatu WE, zastąpiony obecnie artykułem 167 ustępy 1 i 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczącym kultury. Wzmianka o poszanowaniu różnorodności kulturowej i językowej znajduje się obecnie także w artykule 3 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Artykuł wywodzi się także z Deklaracji nr 11 do Aktu Końcowego Traktatu z Amsterdamu w sprawie statusu kościołów i organizacji niewyznaniowych, włączonej obecnie do artykułu 17 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 23 – Równość kobiet i mężczyzn

Podstawą akapitu pierwszego tego artykułu jest artykuł 2 i artykuł 3 ustęp 2 Traktatu WE, zastąpione obecnie artykułem 3 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułem 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które wprowadzają wspieranie równości mężczyzn i kobiet jako cel Unii, oraz artykuł 157 ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Akapit ten wywodzi się również z artykułu 20 zmienionej Europejskiej Karty Społecznej z 3 maja 1996 roku oraz punktu 16 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

Podstawą tego akapitu jest także artykuł 157 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz artykuł 2 ustęp 4 dyrektywy Rady 76/207/EWG w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy.

Akapit drugi przejmuje w skróconej wersji postanowienia artykułu 157 ustęp 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który przewiduje, że zasada równego traktowania nie stanowi przeszkody w utrzymaniu lub przyjmowaniu środków przewidujących specyficzne korzyści zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci niedostatecznie reprezentowanej bądź zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej lub ich kompensowania. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 akapit drugi nie zmienia artykułu 157 ustęp 4.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 24 – Prawa dziecka

Artykuł ten jest oparty na Konwencji o prawach dziecka, podpisanej w Nowym Jorku 20 listopada 1989 roku i ratyfikowanej przez wszystkie Państwa Członkowskie, w szczególności na jej artykułach 3, 9, 12 i 13.

Ustęp 3 uwzględnia fakt, że w ramach tworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości prawodawstwo Unii w zakresie spraw cywilnych mających skutki transgraniczne, w odniesieniu do których artykuł 81 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje niezbędne uprawnienia, może zawierać w szczególności prawo do odwiedzin umożliwiające dzieciom regularne i bezpośrednie kontakty z obojgiem rodziców.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 25 – Prawa osób w podeszłym wieku

Artykuł ten wywodzi się z artykułu 23 zmienionej Europejskiej Karty Społecznej oraz artykułów 24 i 25 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników. Uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym oczywiście obejmuje także uczestnictwo w życiu politycznym.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 26 – Integracja osób niepełnosprawnych

Zasada określona w tym artykule jest oparta na artykule 15 Europejskiej Karty Społecznej oraz wywodzi się z punktu 26 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

TYTUŁ IV – SOLIDARNOŚĆ

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 27 – Prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa

Artykuł ten jest zawarty w zmienionej Europejskiej Karcie Społecznej (artykuł 21) oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników (punkty 17 i 18). Ma zastosowanie na warunkach określonych w prawie Unii i ustawodawstwach krajowych. Odniesienie do odpowiednich poziomów dotyczy poziomów określonych w prawie Unii lub ustawodawstwach i praktykach krajowych, które mogą obejmować poziom europejski, jeżeli przewiduje to prawodawstwo Unii. Istnieje znaczący dorobek Unii w tym zakresie: artykuły 154 i 155 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz dyrektywy 2002/14/WE (ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej), 98/59/WE (zwolnienia grupowe), 2001/23/WE (przeniesienie własności przedsiębiorstw) i 94/45/WE (europejskie rady zakładowe).

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 28 – Prawa do rokowań i działań zbiorowych

Podstawą tego artykułu jest artykuł 6 Europejskiej Karty Społecznej i Wspólnotowa Karta Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników (punkty 12–14). Prawo do działań zbiorowych zostało uznane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka jako jeden z elementów praw związków zawodowych określonych w artykule 11 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Jeśli chodzi o odpowiednie poziomy, na których można podjąć negocjacje zbiorowe, zob. wyjaśnienia dotyczące poprzedniego artykułu. Warunki i ograniczenia dotyczące wykonywania działań zbiorowych, w tym akcji strajkowej, są objęte ustawodawstwami i praktykami krajowymi, włączając w to kwestię, czy mogą być one przeprowadzane równolegle w kilku Państwach Członkowskich.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 29 – Prawo dostępu do pośrednictwa pracy

Podstawą tego artykułu jest artykuł 1 ustęp 3 Europejskiej Karty Społecznej oraz punkt 13 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 30 – Ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy

Artykuł ten wywodzi się z artykułu 24 zmienionej Karty Społecznej. Zob. także dyrektywa 2001/23/WE w sprawie ochrony praw pracowniczych w przypadku przeniesienia własności przedsiębiorstw oraz dyrektywa 80/987/EWG w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy, zmieniona dyrektywą 2002/74/WE.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 31 – Należyte i sprawiedliwe warunki pracy

1. Ustęp 1 tego artykułu jest oparty na dyrektywie 89/391/EWG w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy. Ustęp 1 wywodzi się także z artykułu 3 Karty Społecznej i punktu 19 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników oraz, w odniesieniu do prawa do poszanowania godności w miejscu pracy, z artykułu 26 zmienionej Karty Społecznej. Określenie „warunki pracy" należy rozumieć zgodnie z artykułem 156 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. Ustęp 2 jest oparty na dyrektywie 93/104/WE dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy, artykule 2 Europejskiej Karty Społecznej oraz punkcie 8 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 32 – Zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy

Artykuł ten jest oparty na dyrektywie 94/33/WE w sprawie ochrony pracy osób młodych, artykule 7 Europejskiej Karty Społecznej i punktach 20–23 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników.

www.rcl.gov.pl

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 33 – Życie rodzinne i zawodowe

Podstawą artykułu 33 ustęp 1 jest artykuł 16 Europejskiej Karty Społecznej.

Ustęp drugi wywodzi się z dyrektywy Rady 92/85/EWG w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią oraz dyrektywy 96/34/WE w sprawie Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC). Opiera się również na artykule 8 (ochrona związana z macierzyństwem) Europejskiej Karty Społecznej oraz wywodzi się z artykułu 27 (prawo pracowników mających obowiązki rodzinne do równych szans i równego traktowania) zmienionej Karty Społecznej. Określenie „macierzyństwo" obejmuje okres od poczęcia do zakończenia karmienia piersią.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 34 – Zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna

Zasada określona w artykule 34 ustęp 1 jest oparta na artykułach 153 i 156 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na artykule 12 Europejskiej Karty Społecznej i punkcie 10 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników. Unia musi przestrzegać tej zasady przy wykonywaniu uprawnień powierzonych jej na mocy artykułów 153 i 156 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Odniesienie do usług społecznych dotyczy przypadków, gdy usługi takie zostały wprowadzone w celu zapewnienia pewnych korzyści, ale nie oznacza, że usługi takie muszą zostać stworzone, jeżeli nie istnieją. Określenie „macierzyństwo" należy rozumieć w taki sam sposób, jak w poprzednim artykule.

Ustęp drugi jest oparty na artykule 12 ustęp 4 i artykule 13 ustęp 4 Europejskiej Karty Społecznej oraz punkcie 2 Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników i odzwierciedla zasady wynikające z rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 1612/68.

Ustęp trzeci wywodzi się z artykułu 13 Europejskiej Karty Społecznej, artykułów 30 i 31 zmienionej Karty Społecznej oraz punktu 10 Karty Wspólnotowej. W kontekście polityk, których podstawą jest artykuł 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Unia musi przestrzegać tej zasady.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 35 – Ochrona zdrowia

Zasady określone w tym artykule są oparte na artykule 152 Traktatu WE, zastąpionym obecnie artykułem 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz na artykułach 11 i 13 Europejskiej Karty Społecznej. Zdanie drugie tego artykułu powtarza artykuł 168 ustęp 1.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 36 – Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

Artykuł ten jest całkowicie zgodny z artykułem 14 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i nie tworzy żadnego nowego prawa. Określa jedynie zasadę poszanowania przez Unię dostępu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przewidzianą przez przepisy krajowe, jeżeli przepisy te są zgodne z prawem Unii.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 37 – Ochrona środowiska

Zasada określona w tym artykule została oparta na artykułach 2, 6 i 174 Traktatu WE, zastąpionych obecnie artykułem 3 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułami 11 i 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zasada ta wywodzi się także z postanowień niektórych konstytucji krajowych.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 38 – Ochrona konsumentów

Zasady określone w tym artykule zostały oparte na artykule 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

TYTUŁ V – PRAWA OBYWATELSKIE

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 39 – Prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego

Artykuł 39 ma zastosowanie na warunkach przewidzianych w Traktatach, zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 Karty. Artykuł 39 ustęp 1 odpowiada prawu zagwarantowanemu w artykule 20 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zob. także podstawa prawna w artykule 22 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dla przyjęcia ustaleń dotyczących wykonywania tego prawa), a ustęp 2 tego artykułu odpowiada artykułowi 14 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Artykuł 39 ustęp 2 przejmuje podstawowe zasady systemu wyborczego stosowane w państwach demokratycznych.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 40 – Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych

Artykuł ten odpowiada prawu zagwarantowanemu na mocy artykułu 20 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zob. także podstawa prawna w artykule 22 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dla przyjęcia ustaleń dotyczących wykonywania tego prawa). Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 Karty prawo to ma zastosowanie na warunkach określonych w tych artykułach Traktatów.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 41 – Prawo do dobrej administracji

Artykuł 41 jest oparty na istnieniu Unii jako podmiotu prawa, którego cechy zostały określone w orzecznictwie, które określa, między innymi, dobrą administrację jako podstawową zasadę prawa (zob. m. in.: wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie C-255/90 Burban przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, Rec. 1992, s. I-2253, oraz wyroki Sądu Pierwszej Instancji z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-167/94 Nölle, Rec. 1995, s. II-2589, i z dnia 9 lipca 1999 r. w sprawie T-231/97 New Europe Consulting i inni, Rec. 1999, s. II-2403). Brzmienie tego prawa zawarte w pierwszych dwóch ustępach wynika z orzecznictwa (wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 października 1987 r. w sprawie 222/86 Heylens, Rec. 1987, s. 4097 pkt 15; z dnia 18 października 1989 r. w sprawie 374/87 Orkem, Rec. 1989, s. 3283; z dnia 21 listopada 1991 r. w sprawie C-269/90 TU München, Rec. 1991, s. I-5469, oraz wyroki Sądu Pierwszej Instancji z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie T-450/93 Lisrestal, Rec.1994, s. II-1177, z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-167/94 Nölle, Rec. 1995, s. II-2589), a brzmienie dotyczące obowiązku uzasadniania decyzji pochodzi z artykułu 296 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zob. także podstawa prawna w artykule 298 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dla przyjmowania aktów prawodawczych celem otwartej, skutecznej i niezależnej administracji europejskiej).

Ustęp 3 odpowiada prawu obecnie zagwarantowanemu na mocy artykułu 340 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Ustęp 4 odpowiada prawu obecnie zagwarantowanemu na mocy artykułów 20 ustęp 2 litera d i 25 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 Karty prawa te mają być stosowane na warunkach i w granicach określonych w Traktatach.

Prawo do skutecznego środka prawnego, które stanowi istotny aspekt tej kwestii, jest zagwarantowane w artykule 47 niniejszej Karty.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 42 – Prawo dostępu do dokumentów

Prawo zagwarantowane w tym artykule zostało przejęte z artykułu 255 Traktatu WE, na podstawie którego następnie przyjęto rozporządzenie (WE) nr 1049/2001. Konwent Europejski rozszerzył to prawo na dokumenty instytucji, organów i jednostek organizacyjnych, niezależnie od ich formy (zob. artykuł 15 ustęp 3] Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 Karty prawo dostępu do dokumentów jest wykonywane na warunkach i w granicach określonych w artykułach 15 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 43 – Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Prawo zagwarantowane w tym artykule to prawo zagwarantowane na mocy artykułów 20 i 228 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 Karty ma ono zastosowanie na warunkach określonych w tych dwóch artykułach.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 44 – Prawo petycji

Prawo zagwarantowane w tym artykule to prawo zagwarantowane na mocy artykułów 20 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 ma ono zastosowanie na warunkach określonych w tych dwóch artykułach.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 45 – Swoboda przemieszczania się i pobytu

Prawo zagwarantowane w ustępie 1 to prawo zagwarantowane w artykule 20 ustęp 2 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zob. także podstawa prawna w artykule 21 i wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 2002 r. w sprawie C-413/99 Baumbast, Rec. 2002, s. 709). Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 ma ono zastosowanie na warunkach i w granicach określonych w Traktatach.

Ustęp 2 odnosi się do uprawnienia przyznanego Unii na mocy artykułów 77, 78 i 79 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z tym przyznanie tego prawa jest uzależnione od wykonania tego uprawnienia przez instytucje.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 46 – Opieka dyplomatyczna i konsularna

Prawo zagwarantowane w tym artykule to prawo zagwarantowane na mocy artykułu 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; zob. także podstawa prawna w artykule 23. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 2 prawo to ma zastosowanie na warunkach określonych w tych artykułach.

TYTUŁ VI – WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu

Podstawą akapitu pierwszego jest artykuł 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„Każdy, kogo prawa i wolności zawarte w niniejszej Konwencji zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka odwoławczego do właściwego organu Państwowego, także wówczas, gdy naruszenia dokonały osoby wykonujące swoje funkcje urzędowe.".

Jednakże w prawie Unii ochrona jest bardziej rozległa, ponieważ gwarantuje prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził to prawo w swoim wyroku z dnia 15 maja 1986 r. jako ogólną zasadę prawa Unii (sprawa 222/84 Johnston, Rec. 1986, s. 1651; zob. także wyroki z dnia 15 października 1987 r. w sprawie 222/86 Heylens, Rec. 1987, s. 4097 oraz z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie C-97/91 Borelli, Rec. 1992, s. I-6313). W opinii Trybunału ta ogólna zasada prawa Unii ma także zastosowanie do Państw Członkowskich w trakcie stosowania prawa Unii. Włączenie tego orzeczenia do Karty nie miało na celu zmiany systemu kontroli sądowej przewidzianej w Traktatach, a w szczególności zasad odnoszących się do dopuszczalności skarg bezpośrednich przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Konwent Europejski zbadał system kontroli sądowej Unii, w tym zasady dopuszczalności, i potwierdził je, zmieniając jednak niektóre aspekty, co zostało odzwierciedlone w artykułach 251–281 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a w szczególności w artykule 263 akapit czwarty. Artykuł 47 ma zastosowanie do instytucji Unii i Państw Członkowskich przy wykonywaniu przez nie prawa Unii; ma on zastosowanie w odniesieniu do wszystkich praw zagwarantowanych prawem Unii.

Akapit drugi odpowiada artykułowi 6 ustęp 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w brzmieniu:

„Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Postępowanie przed sądem jest jawne, jednak prasa i publiczność mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub służy to ochronie życia prywatnego stron, albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości.".

W prawie Unii prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy nie jest ograniczone do spraw odnoszących się do praw i obowiązków o charakterze cywilnym. Jest to jedna z konsekwencji faktu, że Unia jest podmiotem prawa, zgodnie z wyrokiem Trybunału w sprawie 294/83, „Les Verts" przeciwko Parlamentowi Europejskiemu (wyrok z dnia 23 kwietnia 1986 r., Rec. 1986, s. 1339). Niemniej jednak, z wyjątkiem ich zakresu zastosowania, gwarancje przyznane przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności mają zastosowanie w podobny sposób w Unii.

W odniesieniu do akapitu trzeciego należy zwrócić uwagę, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka należy zapewnić pomoc prawną wówczas, gdy przy braku takiej pomocy niemożliwe jest zapewnienie skutecznego środka prawnego (wyrok ETPC z dnia 9.10.1979, Airey, seria A, tom 32, s. 11). Istnieje także system pomocy prawnej w odniesieniu do spraw wnoszonych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 48 – Domniemanie niewinności i prawo do obrony

Artykuł 48 jest taki sam jak artykuł 6 ustępy 2 i 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w brzmieniu:

„2. Każdego oskarżonego o popełnienie czynu zagrożonego karą uważa się za niewinnego do czasu udowodnienia mu winy zgodnie z ustawą.

3. Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do:

a) niezwłocznego otrzymania szczegółowej informacji w języku dla niego zrozumiałym o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niemu oskarżenia;

b) posiadania odpowiedniego czasu i możliwości do przygotowania obrony;

c) bronienia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę, a jeśli nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony – do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości;

d) przesłuchania lub spowodowania przesłuchania świadków oskarżenia oraz żądania obecności i przesłuchania świadków obrony na takich samych warunkach jak świadków oskarżenia;

e) korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie rozumie lub nie mówi językiem używanym w sądzie.".

Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 prawo to ma takie samo znaczenie i zakres jak prawo zagwarantowane przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 49 – Zasady legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary

Artykuł ten odtwarza klasyczną regułę dotyczącą niedziałania wstecz przepisów prawnych i kar. Do artykułu dodano zasadę o działaniu wstecz prawa karnego o łagodniejszym charakterze, która istnieje w wielu Państwach Członkowskich i która jest zawarta w artykule 15 Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

Artykuł 7 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności brzmi:

„1. Nikt nie może być uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu działania, który według prawa wewnętrznego lub międzynarodowego nie stanowił czynu zagrożonego karą w czasie jego popełnienia. Nie będzie również wymierzona kara surowsza od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn zagrożony karą został popełniony.

2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sądzeniu i karaniu osoby winnej działania lub zaniechania, które w czasie popełnienia stanowiły czyn zagrożony karą według ogólnych zasad uznanych przez narody cywilizowane".

W ustępie 2 odniesienie do narodów „cywilizowanych" zostało skreślone; nie zmienia to znaczenia tego ustępu, który odnosi się w szczególności do zbrodni przeciwko ludzkości. Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 zagwarantowane prawo ma zatem takie samo znaczenie i zakres jak prawo zagwarantowane przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Ustęp 3 przejmuje ogólną zasadę proporcjonalności kar do przestępstw, która jest zawarta we wspólnych tradycjach konstytucyjnych Państw Członkowskich i w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 50 – Zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary

Artykuł 4 Protokołu nr 7 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności brzmi:

„1. Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu przed sądem tego samego państwa za przestępstwo, za które został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa.

2. Postanowienia poprzedniego ustępu nie stoją na przeszkodzie wznowieniu postępowania zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego danego państwa, jeśli zaistnieją nowe lub nowo ujawnione fakty lub jeśli w poprzednim postępowaniu dopuszczono się rażącego uchybienia, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być uchylone na podstawie artykułu 15 Konwencji.".

Zasada „*non bis in idem*" ma zastosowanie w prawie Unii (zob., wśród wielu orzeczeń, wyrok z dnia 5 maja 1996 r. w sprawach 18/65 i 36/65, Gutmann przeciwko Komisji, Rec. 1966, s. 150, oraz w niedawnej sprawie – wyrok Trybunału z dnia 20 kwietnia 1999 r. w sprawach połączonych T-305/94 i inni, Limburgse Vinyl Maatschappij NV przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. II-931). Zasada zakazująca kumulacji odnosi się do dwóch kar tego samego rodzaju, w zakresie prawa karnego.

Zgodnie z artykułem 50 zasada „*non bis in idem*" ma zastosowanie nie tylko w ramach orzecznictwa jednego państwa, ale także między orzecznictwem kilku Państw Członkowskich. Odpowiada to dorobkowi prawnemu Unii; zob. artykuły 54–58 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen i wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawie C-187/01 Gözütok (Rec. 2003, s. I-1345), artykuł 7 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot i artykuł 10 Konwencji w sprawie zwalczania korupcji. Bardzo ograniczone wyjątki zawarte w tych konwencjach zezwalające Państwom Członkowskim na odstępstwa od zasady „*non bis in idem*" są objęte klauzulą horyzontalną w artykule 52 ustęp 1 dotyczącą ograniczeń. W przypadku sytuacji określonych w artykule 4 Protokołu nr 7, a mianowicie w przypadku stosowania zasady w tym samym Państwie Członkowskim, gwarantowane prawo ma takie samo znaczenie i zakres jak odpowiadające mu prawo w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

TYTUŁ VII – POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE WYKŁADNI I STOSOWANIA KARTY

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 51 – Zakres zastosowania

Celem artykułu 51 jest określenie zakresu zastosowania Karty. Dąży się w nim do wyraźnego określenia, że Karta ma zastosowanie przede wszystkim do instytucji i organów Unii, zgodnie z zasadą pomocniczości. Postanowienie to zostało opracowane z poszanowaniem artykułu 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, który zobowiązał Unię do przestrzegania praw podstawowych, oraz z poszanowaniem mandatu nadanego przez Radę Europejską w Kolonii. Określenie „instytucje" jest zawarte w Traktatach. Określenie „organy i jednostki organizacyjne" jest zwykle używane w Traktatach dla określenia wszystkich władz ustanowionych na mocy Traktatów lub prawodawstwa wtórnego (zob. np. artykuł 15 lub 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

W odniesieniu do Państw Członkowskich z orzecznictwa Trybunału wynika niewątpliwie, że wymóg poszanowania praw podstawowych określonych w kontekście Unii jest wiążący dla Państw Członkowskich wyłącznie wtedy, gdy działają one w zakresie zastosowania prawa Unii (wyrok z dnia 13 lipca 1989 r. w sprawie 5/88 Wachauf, Rec. 1989, s. 2609; wyrok z dnia 18 czerwca 1991 r., ERT, Rec. 1991, s. I-2925; wyrok z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie C-309/96 Annibaldi, Rec. 1997, s. I-7493). W ostatnim czasie Trybunał Sprawiedliwości potwierdził to orzecznictwo w następujący sposób: „Ponadto należy pamiętać, że wymogi wynikające z ochrony praw podstawowych w ramach wspólnotowego porządku prawnego są wiążące także dla Państw Członkowskich, gdy wykonują one regulacje wspólnotowe..." (wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-292/97, Rec. 2000, s. I-2737, pkt 37). Oczywiście zasada ta, zawarta w niniejszej Karcie, ma zastosowanie również do władz centralnych oraz do organów regionalnych i lokalnych, a także do organizacji publicznych, w trakcie wykonywania przez nie prawa Unii.

Ustęp 2 w związku z ustępem 1 zdanie drugie potwierdza, że skutkiem Karty nie może być rozszerzenie kompetencji i zadań, które powierzają Unii Traktaty. Należy w wyraźny sposób zaznaczyć logiczne konsekwencje wynikające z zasady pomocniczości i z faktu, że Unia ma wyłącznie te uprawnienia, które zostały jej powierzone. Prawa podstawowe zagwarantowane w Unii nie mają innych skutków niż te wynikające z uprawnień określonych w Traktatach. W związku z tym, zgodnie ze zdaniem drugim ustępu 1, obowiązek instytucji Unii do popierania zasad określonych w Karcie może powstać jedynie w granicach tych uprawnień.

Ustęp 2 potwierdza także, że skutkiem Karty nie może być rozszerzenie zakresu zastosowania prawa Unii poza uprawnienia Unii ustanowione w Traktatach. Trybunał Sprawiedliwości określił już tę zasadę w odniesieniu do uznanych praw podstawowych jako stanowiącą część prawa Unii (wyrok z dnia 17 lutego 1998 r. w sprawie C-249/96 Grant, Rec. 1998, s. I-621, pkt 45). Zgodnie z tą zasadą oczywiste jest, że odesłanie do Karty w artykule 6 Traktatu o Unii Europejskiej nie może być rozumiane jako rozszerzenie zakresu działań Państw Członkowskich uważanych za „wykonywanie prawa Unii" (w rozumieniu ustępu 1 i powyższego orzecznictwa).

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 52 – Zakres i wykładnia praw i zasad

Celem artykułu 52 jest określenie zakresu praw i zasad Karty oraz ustanowienie reguł ich interpretacji. Ustęp 1 dotyczy ustaleń określających ograniczenia praw. Użyte określenie wywodzi się z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości: „... zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, wykonywanie praw podstawowych może podlegać ograniczeniom, w szczególności w kontekście wspólnej organizacji rynku, pod warunkiem że ograniczenia te rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego, do osiągnięcia których dąży Wspólnota, i nie wpływają, względem takiego celu, na podważenie samej istoty tych praw, w sposób nieproporcjonalny i niemożliwy do zaakceptowania" (wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-292/97, pkt 45). Odniesienie do interesów ogólnych uznanych przez Unię obejmuje zarówno cele wymienione w artykule 3 Traktatu o Unii Europejskiej, jak i inne interesy chronione postanowieniami szczególnymi Traktatów, takimi jak artykuł 4 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 35 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz artykuły 36 i 346 tego Traktatu.

Ustęp 2 odnosi się do praw, które zostały już wyraźnie zagwarantowane w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską oraz zostały uznane w Karcie i które są obecnie zawarte w Traktatach (w szczególności prawa wynikające z obywatelstwa Unii). Wyjaśnia, że takie prawa nadal podlegają warunkom i ograniczeniom stosowanym w prawie Unii stanowiącym ich podstawę, które zostały zawarte w Traktatach. Karta nie zmienia systemu praw powierzonych na mocy Traktatu WE i przejętych przez Traktaty.

Ustęp 3 ma na celu zapewnienie koniecznej spójności między Kartą a europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności poprzez ustanowienie zasady, że w zakresie, w jakim prawa zawarte w niniejszej Karcie odpowiadają także prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, znaczenie i zakres tych praw, w tym dopuszczalnych ograniczeń, są takie same jak te, które przewiduje europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Oznacza to w szczególności, że ustawodawca przy określaniu ograniczeń tych praw musi przestrzegać takich norm, jakie są określone na mocy szczegółowych ustaleń dotyczących ograniczeń, zawartych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, które są w związku z tym stosowane w odniesieniu do praw objętych tym ustępem. Nie ma to negatywnego wpływu na autonomię prawa Unii i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Odniesienie do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności obejmuje zarówno konwencję, jak i jej protokoły. Znaczenie i zakres praw gwarantowanych są określone nie tylko w tych instrumentach, ale także w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zdanie ostatnie ustępu ma na celu umożliwienie zagwarantowania przez Unię bardziej rozległej ochrony. W żadnym przypadku poziom ochrony zapewniony w Karcie nie może być niższy niż poziom zagwarantowany w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Karta nie narusza możliwości Państw Członkowskich dotyczących stosowania artykułu 15 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, pozwalającego na odstępstwa od praw zawartych w tej Konwencji w przypadku wojny lub innych niebezpieczeństw publicznych zagrażających życiu narodu, kiedy państwa te podejmują działania w dziedzinie obrony narodowej w przypadku wojny oraz w zakresie utrzymania porządku publicznego, zgodnie z ich obowiązkami uznanymi w artykule 4 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykułach 72 i 347 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykaz praw, które na obecnym etapie bez wpływu na zmiany w prawie, prawodawstwie i Traktatach mogą być uważane za odpowiadające prawom zawartym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w rozumieniu niniejszego ustępu znajduje się poniżej. Wykaz nie zawiera praw dodanych do praw zawartych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

1. Artykuły Karty, w których zarówno znaczenie, jak i zakres pokrywają się z odpowiednimi artykułami europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

   — artykuł 2 odpowiada artykułowi 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 4 odpowiada artykułowi 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 5 ustępy 1 i 2 odpowiada artykułowi 4 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 6 odpowiada artykułowi 5 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 7 odpowiada artykułowi 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 10 ustęp 1 odpowiada artykułowi 9 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

   — artykuł 11 odpowiada artykułowi 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, bez uszczerbku dla wszelkich ograniczeń, jakie prawo Unii może nałożyć na prawo Państw Członkowskich do wprowadzenia procedur zezwoleń, o których mowa w zdaniu trzecim artykułu 10 ustęp 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

— artykuł 17 odpowiada artykułowi 1 Protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

— artykuł 19 ustęp 1 odpowiada artykułowi 4 Protokołu dodatkowego nr 4,

— artykuł 19 ustęp 2 odpowiada artykułowi 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,

— artykuł 48 odpowiada artykułowi 6 ustępy 2 i 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

— artykuł 49 ustępy 1 (z wyjątkiem ostatniego zdania) i 2 odpowiada artykułowi 7 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Artykuły, których znaczenie jest takie samo co w odpowiednich artykułach europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale których zakres jest szerszy:

— artykuł 9 obejmuje te same dziedziny co artykuł 12 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale jego zakres może zostać rozszerzony na inne formy małżeństwa, jeżeli takie są zawarte w ustawodawstwie krajowym,

— artykuł 12 ustęp 1 odpowiada artykułowi 11 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale jego zakres jest rozszerzony do poziomu Unii Europejskiej,

— artykuł 14 ustęp 1 odpowiada artykułowi 2 Protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale jego zakres jest rozszerzony w taki sposób, by obejmował dostęp do kształcenia zawodowego i ustawicznego,

— artykuł 14 ustęp 3 odpowiada artykułowi 2 Protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w odniesieniu do praw rodziców,

— artykuł 47 ustępy 2 i 3 odpowiada artykułowi 6 ustęp 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale ograniczenie dotyczące określenia praw i obowiązków o charakterze cywilnym lub oskarżenia w zakresie prawa karnego nie ma zastosowania do prawa Unii i jego wykonania,

— artykuł 50 odpowiada artykułowi 4 Protokołu nr 7 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale jego zakres jest rozszerzony na poziom Unii Europejskiej między sądami Państw Członkowskich,

— ponadto obywatele Unii Europejskiej nie mogą być uważani za cudzoziemców w zakresie zastosowania prawa Unii, w związku z zakazem wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. W związku z tym, ograniczenia przewidziane w artykule 16 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dotyczące praw cudzoziemców nie mają do nich zastosowania w tym kontekście.

Zasada wykładni zawarta w ustępie 4 została oparta na brzmieniu artykułu 6 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej i należycie uwzględnia podejście Trybunału Sprawiedliwości do wspólnych tradycji konstytucyjnych (np. wyrok z dnia 13 grudnia 1979 r. w sprawie 44/79 Hauer, Rec. 1979, s. 3727; wyrok z dnia 18 maja 1982 r. w sprawie 155/79, AM&S, Rec. 1982, s. 1575). Zgodnie z tą zasadą, a nie ze sztywnym podejściem „najniższego wspólnego mianownika", takie prawa zawarte w Karcie powinny być interpretowane w sposób zapewniający wysoki poziom ochrony, odpowiedni dla prawa Unii i zgodny ze wspólnymi tradycjami konstytucyjnymi.

www.rcl.gov.pl

Ustęp 5 wyjaśnia różnicę między „prawami" a „zasadami" określonymi w Karcie. Zgodnie z tym rozróżnieniem respektuje się prawa subiektywne, a zasad przestrzega (artykuł 51 ustęp 1). Zasady mogą być wykonywane poprzez akty prawodawcze lub wykonawcze (przyjęte przez Unię zgodnie z jej uprawnieniami oraz Państwa Członkowskie jedynie gdy wykonują prawo Unii); stają się one zatem istotne dla sądów i trybunałów jedynie wtedy, gdy akty takie są interpretowane lub poddawane kontroli. Nie stanowią one podstawy do żadnych praw bezpośrednich do podejmowania działań pozytywnych przez instytucje Unii lub władze Państw Członkowskich. Jest to spójne zarówno z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości (zob. w szczególności orzecznictwo w sprawie „zasady ostrożności" w artykule 191 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 11 września 2002 r. w sprawie T-13/99, Pfizer przeciwko Radzie, z licznymi odniesieniami do wcześniejszego orzecznictwa, oraz wyroki w sprawie artykułu 33 (dawny artykuł 39) w sprawie zasad prawa rolnego, np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie 265/85, Van den Berg, Rec. 1987, s. 1155: sprawdzenie zasady stabilizacji rynku i uzasadnionych oczekiwań), jak i z podejściem stosowanym w systemach konstytucyjnych Państw Członkowskich względem „zasad", w szczególności w dziedzinie prawa społecznego. Przykładowe zasady uznane w Karcie są zawarte np. w artykułach 25, 26 i 37. W niektórych przypadkach artykuł Karty może zawierać zarówno elementy prawa, jak i zasady, np. artykuły 23, 33 i 34.

Ustęp 6 odnosi się do różnych artykułów Karty, które w duchu pomocniczości odsyłają do krajowych ustawodawstw i praktyk.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 53 – Poziom ochrony

Postanowienie to ma na celu utrzymanie poziomu ochrony zapewnionego obecnie, w ramach ich odpowiedniego zakresu zastosowania, przez prawo Unii, prawo krajowe i międzynarodowe. Z uwagi na jej znaczenie, w artykule została zawarta wzmianka o europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Wyjaśnienie odnoszące się do artykułu 54 – Zakaz nadużycia praw

Artykuł ten odpowiada artykułowi 17 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności:

„Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie może być interpretowane jako przyznanie jakiemukolwiek państwu, grupie lub osobie prawa do podjęcia działań lub dokonania aktu zmierzającego do zniweczenia praw i wolności wymienionych w niniejszej Konwencji albo ich ograniczenia w większym stopniu, niż to przewiduje Konwencja.".

IV

(Informations)

INFORMATIONS PROVENANT DES INSTITUTIONS ET ORGANES DE L'UNION EUROPÉENNE

PARLEMENT EUROPÉEN

CONSEIL

COMMISSION

CHARTE DES DROITS FONDAMENTAUX DE L'UNION EUROPÉENNE

(2007/C 303/01)

www.rcl.gov.pl

Le Parlement européen, le Conseil et la Commission proclament solennellement en tant que Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne le texte repris ci-après.

CHARTE DES DROITS FONDAMENTAUX DE L'UNION EUROPÉENNE

Préambule

Les peuples d'Europe, en établissant entre eux une union sans cesse plus étroite, ont décidé de partager un avenir pacifique fondé sur des valeurs communes.

Consciente de son patrimoine spirituel et moral, l'Union se fonde sur les valeurs indivisibles et universelles de dignité humaine, de liberté, d'égalité et de solidarité; elle repose sur le principe de la démocratie et le principe de l'État de droit. Elle place la personne au cœur de son action en instituant la citoyenneté de l'Union et en créant un espace de liberté, de sécurité et de justice.

L'Union contribue à la préservation et au développement de ces valeurs communes dans le respect de la diversité des cultures et des traditions des peuples d'Europe, ainsi que de l'identité nationale des États membres et de l'organisation de leurs pouvoirs publics aux niveaux national, régional et local; elle cherche à promouvoir un développement équilibré et durable et assure la libre circulation des personnes, des services, des marchandises et des capitaux, ainsi que la liberté d'établissement.

À cette fin, il est nécessaire, en les rendant plus visibles dans une Charte, de renforcer la protection des droits fondamentaux à la lumière de l'évolution de la société, du progrès social et des développements scientifiques et technologiques.

La présente Charte réaffirme, dans le respect des compétences et des tâches de l'Union, ainsi que du principe de subsidiarité, les droits qui résultent notamment des traditions constitutionnelles et des obligations internationales communes aux États membres, de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, des Chartes sociales adoptées par l'Union et par le Conseil de l'Europe, ainsi que de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne et de la Cour européenne des droits de l'Homme. Dans ce contexte, la Charte sera interprétée par les juridictions de l'Union et des États membres en prenant dûment en considération les explications établies sous l'autorité du praesidium de la Convention qui a élaboré la Charte et mises à jour sous la responsabilité du praesidium de la Convention européenne.

La jouissance de ces droits entraîne des responsabilités et des devoirs tant à l'égard d'autrui qu'à l'égard de la communauté humaine et des générations futures.

En conséquence, l'Union reconnaît les droits, les libertés et les principes énoncés ci-après.

www.rodo.gov.pl

TITRE I

DIGNITÉ

Article 1

Dignité humaine

La dignité humaine est inviolable. Elle doit être respectée et protégée.

Article 2

Droit à la vie

1. Toute personne a droit à la vie.

2. Nul ne peut être condamné à la peine de mort, ni exécuté.

Article 3

Droit à l'intégrité de la personne

1. Toute personne a droit à son intégrité physique et mentale.

2. Dans le cadre de la médecine et de la biologie, doivent notamment être respectés:

a) le consentement libre et éclairé de la personne concernée, selon les modalités définies par la loi;

b) l'interdiction des pratiques eugéniques, notamment celles qui ont pour but la sélection des personnes;

c) l'interdiction de faire du corps humain et de ses parties, en tant que tels, une source de profit;

d) l'interdiction du clonage reproductif des êtres humains.

Article 4

Interdiction de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants

Nul ne peut être soumis à la torture, ni à des peines ou traitements inhumains ou dégradants.

Article 5

Interdiction de l'esclavage et du travail forcé

1. Nul ne peut être tenu en esclavage ni en servitude.

2. Nul ne peut être astreint à accomplir un travail forcé ou obligatoire.

3. La traite des êtres humains est interdite.

www.rcl.gov.pl

TITRE II

LIBERTÉS

Article 6

Droit à la liberté et à la sûreté

Toute personne a droit à la liberté et à la sûreté.

Article 7

Respect de la vie privée et familiale

Toute personne a droit au respect de sa vie privée et familiale, de son domicile et de ses communications.

Article 8

Protection des données à caractère personnel

1. Toute personne a droit à la protection des données à caractère personnel la concernant.

2. Ces données doivent être traitées loyalement, à des fins déterminées et sur la base du consentement de la personne concernée ou en vertu d'un autre fondement légitime prévu par la loi. Toute personne a le droit d'accéder aux données collectées la concernant et d'en obtenir la rectification.

3. Le respect de ces règles est soumis au contrôle d'une autorité indépendante.

Article 9

Droit de se marier et droit de fonder une famille

Le droit de se marier et le droit de fonder une famille sont garantis selon les lois nationales qui en régissent l'exercice.

Article 10

Liberté de pensée, de conscience et de religion

1. Toute personne a droit à la liberté de pensée, de conscience et de religion. Ce droit implique la liberté de changer de religion ou de conviction, ainsi que la liberté de manifester sa religion ou sa conviction individuellement ou collectivement, en public ou en privé, par le culte, l'enseignement, les pratiques et l'accomplissement des rites.

2. Le droit à l'objection de conscience est reconnu selon les lois nationales qui en régissent l'exercice.

www.rcl.gov.pl

Article 11

Liberté d'expression et d'information

1. Toute personne a droit à la liberté d'expression. Ce droit comprend la liberté d'opinion et la liberté de recevoir ou de communiquer des informations ou des idées sans qu'il puisse y avoir ingérence d'autorités publiques et sans considération de frontières.

2. La liberté des médias et leur pluralisme sont respectés.

Article 12

Liberté de réunion et d'association

1. Toute personne a droit à la liberté de réunion pacifique et à la liberté d'association à tous les niveaux, notamment dans les domaines politique, syndical et civique, ce qui implique le droit de toute personne de fonder avec d'autres des syndicats et de s'y affilier pour la défense de ses intérêts.

2. Les partis politiques au niveau de l'Union contribuent à l'expression de la volonté politique des citoyens de l'Union.

Article 13

Liberté des arts et des sciences

Les arts et la recherche scientifique sont libres. La liberté académique est respectée.

Article 14

Droit à l'éducation

1. Toute personne a droit à l'éducation, ainsi qu'à l'accès à la formation professionnelle et continue.

2. Ce droit comporte la faculté de suivre gratuitement l'enseignement obligatoire.

3. La liberté de créer des établissements d'enseignement dans le respect des principes démocratiques, ainsi que le droit des parents d'assurer l'éducation et l'enseignement de leurs enfants conformément à leurs convictions religieuses, philosophiques et pédagogiques, sont respectés selon les lois nationales qui en régissent l'exercice.

Article 15

Liberté professionnelle et droit de travailler

1. Toute personne a le droit de travailler et d'exercer une profession librement choisie ou acceptée.

2. Tout citoyen de l'Union a la liberté de chercher un emploi, de travailler, de s'établir ou de fournir des services dans tout État membre.

3. Les ressortissants des pays tiers qui sont autorisés à travailler sur le territoire des États membres ont droit à des conditions de travail équivalentes à celles dont bénéficient les citoyens de l'Union.

www.rcl.gov.pl

Article 16

Liberté d'entreprise

La liberté d'entreprise est reconnue conformément au droit de l'Union et aux législations et pratiques nationales.

Article 17

Droit de propriété

1. Toute personne a le droit de jouir de la propriété des biens qu'elle a acquis légalement, de les utiliser, d'en disposer et de les léguer. Nul ne peut être privé de sa propriété, si ce n'est pour cause d'utilité publique, dans des cas et conditions prévus par une loi et moyennant en temps utile une juste indemnité pour sa perte. L'usage des biens peut être réglementé par la loi dans la mesure nécessaire à l'intérêt général.

2. La propriété intellectuelle est protégée.

Article 18

Droit d'asile

Le droit d'asile est garanti dans le respect des règles de la convention de Genève du 28 juillet 1951 et du protocole du 31 janvier 1967 relatifs au statut des réfugiés et conformément au traité sur l'Union européenne et au traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (ci-après dénommés «les traités»).

Article 19

Protection en cas d'éloignement, d'expulsion et d'extradition

1. Les expulsions collectives sont interdites.

2. Nul ne peut être éloigné, expulsé ou extradé vers un État où il existe un risque sérieux qu'il soit soumis à la peine de mort, à la torture ou à d'autres peines ou traitements inhumains ou dégradants.

TITRE III

ÉGALITÉ

Article 20

Égalité en droit

Toutes les personnes sont égales en droit.

www.rcl.gov.pl

Article 21

Non-discrimination

1. Est interdite toute discrimination fondée notamment sur le sexe, la race, la couleur, les origines ethniques ou sociales, les caractéristiques génétiques, la langue, la religion ou les convictions, les opinions politiques ou toute autre opinion, l'appartenance à une minorité nationale, la fortune, la naissance, un handicap, l'âge ou l'orientation sexuelle.

2. Dans le domaine d'application des traités et sans préjudice de leurs dispositions particulières, toute discrimination exercée en raison de la nationalité est interdite.

Article 22

Diversité culturelle, religieuse et linguistique

L'Union respecte la diversité culturelle, religieuse et linguistique.

Article 23

Égalité entre femmes et hommes

L'égalité entre les femmes et les hommes doit être assurée dans tous les domaines, y compris en matière d'emploi, de travail et de rémunération.

Le principe de l'égalité n'empêche pas le maintien ou l'adoption de mesures prévoyant des avantages spécifiques en faveur du sexe sous-représenté.

Article 24

Droits de l'enfant

1. Les enfants ont droit à la protection et aux soins nécessaires à leur bien-être. Ils peuvent exprimer leur opinion librement. Celle-ci est prise en considération pour les sujets qui les concernent, en fonction de leur âge et de leur maturité.

2. Dans tous les actes relatifs aux enfants, qu'ils soient accomplis par des autorités publiques ou des institutions privées, l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale.

3. Tout enfant a le droit d'entretenir régulièrement des relations personnelles et des contacts directs avec ses deux parents, sauf si cela est contraire à son intérêt.

Article 25

Droits des personnes âgées

L'Union reconnaît et respecte le droit des personnes âgées à mener une vie digne et indépendante et à participer à la vie sociale et culturelle.

www.rcl.gov.pl

Article 26

Intégration des personnes handicapées

L'Union reconnaît et respecte le droit des personnes handicapées à bénéficier de mesures visant à assurer leur autonomie, leur intégration sociale et professionnelle et leur participation à la vie de la communauté.

TITRE IV

SOLIDARITÉ

Article 27

Droit à l'information et à la consultation des travailleurs au sein de l'entreprise

Les travailleurs ou leurs représentants doivent se voir garantir, aux niveaux appropriés, une information et une consultation en temps utile, dans les cas et conditions prévus par le droit de l'Union et les législations et pratiques nationales.

Article 28

Droit de négociation et d'actions collectives

Les travailleurs et les employeurs, ou leurs organisations respectives, ont, conformément au droit de l'Union et aux législations et pratiques nationales, le droit de négocier et de conclure des conventions collectives aux niveaux appropriés et de recourir, en cas de conflits d'intérêts, à des actions collectives pour la défense de leurs intérêts, y compris la grève.

Article 29

Droit d'accès aux services de placement

Toute personne a le droit d'accéder à un service gratuit de placement.

Article 30

Protection en cas de licenciement injustifié

Tout travailleur a droit à une protection contre tout licenciement injustifié, conformément au droit de l'Union et aux législations et pratiques nationales.

Article 31

Conditions de travail justes et équitables

1. Tout travailleur a droit à des conditions de travail qui respectent sa santé, sa sécurité et sa dignité.

2. Tout travailleur a droit à une limitation de la durée maximale du travail et à des périodes de repos journalier et hebdomadaire, ainsi qu'à une période annuelle de congés payés.

www.rcl.gov.pl

Article 32

Interdiction du travail des enfants et protection des jeunes au travail

Le travail des enfants est interdit. L'âge minimal d'admission au travail ne peut être inférieur à l'âge auquel cesse la période de scolarité obligatoire, sans préjudice des règles plus favorables aux jeunes et sauf dérogations limitées.

Les jeunes admis au travail doivent bénéficier de conditions de travail adaptées à leur âge et être protégés contre l'exploitation économique ou contre tout travail susceptible de nuire à leur sécurité, à leur santé, à leur développement physique, mental, moral ou social ou de compromettre leur éducation.

Article 33

Vie familiale et vie professionnelle

1. La protection de la famille est assurée sur le plan juridique, économique et social.

2. Afin de pouvoir concilier vie familiale et vie professionnelle, toute personne a le droit d'être protégée contre tout licenciement pour un motif lié à la maternité, ainsi que le droit à un congé de maternité payé et à un congé parental à la suite de la naissance ou de l'adoption d'un enfant.

Article 34

Sécurité sociale et aide sociale

1. L'Union reconnaît et respecte le droit d'accès aux prestations de sécurité sociale et aux services sociaux assurant une protection dans des cas tels que la maternité, la maladie, les accidents du travail, la dépendance ou la vieillesse, ainsi qu'en cas de perte d'emploi, selon les règles établies par le droit de l'Union et les législations et pratiques nationales.

2. Toute personne qui réside et se déplace légalement à l'intérieur de l'Union a droit aux prestations de sécurité sociale et aux avantages sociaux, conformément au droit de l'Union et aux législations et pratiques nationales.

3. Afin de lutter contre l'exclusion sociale et la pauvreté, l'Union reconnaît et respecte le droit à une aide sociale et à une aide au logement destinées à assurer une existence digne à tous ceux qui ne disposent pas de ressources suffisantes, selon les règles établies par le droit de l'Union et les législations et pratiques nationales.

Article 35

Protection de la santé

Toute personne a le droit d'accéder à la prévention en matière de santé et de bénéficier de soins médicaux dans les conditions établies par les législations et pratiques nationales. Un niveau élevé de protection de la santé humaine est assuré dans la définition et la mise en œuvre de toutes les politiques et actions de l'Union.

www.rcl.gov.pl

Article 36

Accès aux services d'intérêt économique général

L'Union reconnaît et respecte l'accès aux services d'intérêt économique général tel qu'il est prévu par les législations et pratiques nationales, conformément aux traités, afin de promouvoir la cohésion sociale et territoriale de l'Union.

Article 37

Protection de l'environnement

Un niveau élevé de protection de l'environnement et l'amélioration de sa qualité doivent être intégrés dans les politiques de l'Union et assurés conformément au principe du développement durable.

Article 38

Protection des consommateurs

Un niveau élevé de protection des consommateurs est assuré dans les politiques de l'Union.

TITRE V

CITOYENNETÉ

Article 39

Droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen

1. Tout citoyen de l'Union a le droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen dans l'État membre où il réside, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État.

2. Les membres du Parlement européen sont élus au suffrage universel direct, libre et secret.

Article 40

Droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales

Tout citoyen de l'Union a le droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales dans l'État membre où il réside, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État.

Article 41

Droit à une bonne administration

1. Toute personne a le droit de voir ses affaires traitées impartialement, équitablement et dans un délai raisonnable par les institutions, organes et organismes de l'Union.

www.rcl.gov.pl

2. Ce droit comporte notamment:

a) le droit de toute personne d'être entendue avant qu'une mesure individuelle qui l'affecterait défavorablement ne soit prise à son encontre;

b) le droit d'accès de toute personne au dossier qui la concerne, dans le respect des intérêts légitimes de la confidentialité et du secret professionnel et des affaires;

c) l'obligation pour l'administration de motiver ses décisions.

3. Toute personne a droit à la réparation par l'Union des dommages causés par les institutions, ou par ses agents dans l'exercice de leurs fonctions, conformément aux principes généraux communs aux droits des États membres.

4. Toute personne peut s'adresser aux institutions de l'Union dans une des langues des traités et doit recevoir une réponse dans la même langue.

Article 42

Droit d'accès aux documents

Tout citoyen de l'Union ainsi que toute personne physique ou morale résidant ou ayant son siège statutaire dans un État membre a un droit d'accès aux documents des institutions, organes et organismes de l'Union, quel que soit leur support.

Article 43

Médiateur européen

Tout citoyen de l'Union ainsi que toute personne physique ou morale résidant ou ayant son siège statutaire dans un État membre a le droit de saisir le médiateur européen de cas de mauvaise administration dans l'action des institutions, organes ou organismes de l'Union, à l'exclusion de la Cour de justice de l'Union européenne dans l'exercice de ses fonctions juridictionnelles.

Article 44

Droit de pétition

Tout citoyen de l'Union ainsi que toute personne physique ou morale résidant ou ayant son siège statutaire dans un État membre a le droit de pétition devant le Parlement européen.

Article 45

Liberté de circulation et de séjour

1. Tout citoyen de l'Union a le droit de circuler et de séjourner librement sur le territoire des États membres.

2. La liberté de circulation et de séjour peut être accordée, conformément aux traités, aux ressortissants de pays tiers résidant légalement sur le territoire d'un État membre.

www.rcl.gov.pl

Article 46

Protection diplomatique et consulaire

Tout citoyen de l'Union bénéficie, sur le territoire d'un pays tiers où l'État membre dont il est ressortissant n'est pas représenté, de la protection des autorités diplomatiques et consulaires de tout État membre dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État.

TITRE VI

JUSTICE

Article 47

Droit à un recours effectif et à accéder à un tribunal impartial

Toute personne dont les droits et libertés garantis par le droit de l'Union ont été violés a droit à un recours effectif devant un tribunal dans le respect des conditions prévues au présent article.

Toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement et dans un délai raisonnable par un tribunal indépendant et impartial, établi préalablement par la loi. Toute personne a la possibilité de se faire conseiller, défendre et représenter.

Une aide juridictionnelle est accordée à ceux qui ne disposent pas de ressources suffisantes, dans la mesure où cette aide serait nécessaire pour assurer l'effectivité de l'accès à la justice.

Article 48

Présomption d'innocence et droits de la défense

1. Tout accusé est présumé innocent jusqu'à ce que sa culpabilité ait été légalement établie.

2. Le respect des droits de la défense est garanti à tout accusé.

Article 49

Principes de légalité et de proportionnalité des délits et des peines

1. Nul ne peut être condamné pour une action ou une omission qui, au moment où elle a été commise, ne constituait pas une infraction d'après le droit national ou le droit international. De même, il n'est infligé aucune peine plus forte que celle qui était applicable au moment où l'infraction a été commise. Si, postérieurement à cette infraction, la loi prévoit une peine plus légère, celle-ci doit être appliquée.

2. Le présent article ne porte pas atteinte au jugement et à la punition d'une personne coupable d'une action ou d'une omission qui, au moment où elle a été commise, était criminelle d'après les principes généraux reconnus par l'ensemble des nations.

3. L'intensité des peines ne doit pas être disproportionnée par rapport à l'infraction.

www.rcl.gov.pl

Article 50

Droit à ne pas être jugé ou puni pénalement deux fois pour une même infraction

Nul ne peut être poursuivi ou puni pénalement en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné dans l'Union par un jugement pénal définitif conformément à la loi.

TITRE VII

DISPOSITIONS GÉNÉRALES RÉGISSANT L'INTERPRÉTATION ET L'APPLICATION DE LA CHARTE

Article 51

Champ d'application

1. Les dispositions de la présente Charte s'adressent aux institutions, organes et organismes de l'Union dans le respect du principe de subsidiarité, ainsi qu'aux États membres uniquement lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union. En conséquence, ils respectent les droits, observent les principes et en promeuvent l'application, conformément à leurs compétences respectives et dans le respect des limites des compétences de l'Union telles qu'elles lui sont conférées dans les traités.

2. La présente Charte n'étend pas le champ d'application du droit de l'Union au-delà des compétences de l'Union, ni ne crée aucune compétence ni aucune tâche nouvelles pour l'Union et ne modifie pas les compétences et tâches définies dans les traités.

Article 52

Portée et interprétation des droits et des principes

1. Toute limitation de l'exercice des droits et libertés reconnus par la présente Charte doit être prévue par la loi et respecter le contenu essentiel desdits droits et libertés. Dans le respect du principe de proportionnalité, des limitations ne peuvent être apportées que si elles sont nécessaires et répondent effectivement à des objectifs d'intérêt général reconnus par l'Union ou au besoin de protection des droits et libertés d'autrui.

2. Les droits reconnus par la présente Charte qui font l'objet de dispositions dans les traités s'exercent dans les conditions et limites définies par ceux-ci.

3. Dans la mesure où la présente Charte contient des droits correspondant à des droits garantis par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, leur sens et leur portée sont les mêmes que ceux que leur confère ladite convention. Cette disposition ne fait pas obstacle à ce que le droit de l'Union accorde une protection plus étendue.

4. Dans la mesure où la présente Charte reconnaît des droits fondamentaux tels qu'ils résultent des traditions constitutionnelles communes aux États membres, ces droits doivent être interprétés en harmonie avec lesdites traditions.

www.rcl.gov.pl

5. Les dispositions de la présente Charte qui contiennent des principes peuvent être mises en œuvre par des actes législatifs et exécutifs pris par les institutions, organes et organismes de l'Union, et par des actes des États membres lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union, dans l'exercice de leurs compétences respectives. Leur invocation devant le juge n'est admise que pour l'interprétation et le contrôle de la légalité de tels actes.

6. Les législations et pratiques nationales doivent être pleinement prises en compte comme précisé dans la présente Charte.

7. Les explications élaborées en vue de guider l'interprétation de la présente Charte sont dûment prises en considération par les juridictions de l'Union et des États membres.

Article 53

Niveau de protection

Aucune disposition de la présente Charte ne doit être interprétée comme limitant ou portant atteinte aux droits de l'homme et libertés fondamentales reconnus, dans leur champ d'application respectif, par le droit de l'Union, le droit international et les conventions internationales auxquelles sont parties l'Union, ou tous les États membres, et notamment la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, ainsi que par les constitutions des États membres.

Article 54

Interdiction de l'abus de droit

Aucune des dispositions de la présente Charte ne doit être interprétée comme impliquant un droit quelconque de se livrer à une activité ou d'accomplir un acte visant à la destruction des droits ou libertés reconnus dans la présente Charte ou à des limitations plus amples des droits et libertés que celles qui sont prévues par la présente Charte.

o
o o

Le texte ci-dessus reprend, en l'adaptant, la Charte proclamée le 7 décembre 2000 et la remplacera à compter du jour de l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne.

www.isap.sejm.gov.pl

Съставено в Страсбург на дванадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Estrasburgo, el doce de diciembre de dos mil siete.

Ve Štrasburku dne dvanáctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Strasbourg den tolvte december to tusind og syv.

Geschehen zu Strassburg am zwölften Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta detsembrikuu kaheteistkümnendal päeval Strasbourgis.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Strasbourg on the twelfth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Strasbourg, le douze décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Strasbourg an dara lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Strasburgo, addì dodici dicembre duemilasette.

Strasbūrā, divtūkstoš septītā gada divpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio dvyliktą dieną Strasbūre.

Kelt Strasbourgban, a kétezer-hetedik év december tizenkettedik napján.

Magħmul fi Strasburgu, fit-tnax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Straatsburg, de twaalfde december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Strasburgu dnia dwunastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Estrasburgo, em doze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Strasbourg, la doisprezece decembrie două mii şapte.

V Štrasburgu dňa dvanásteho decembra dvetisícsedem.

V Strasbourgu, dne dvanajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Strasbourgissa kahdentenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Strasbourg den tolfte december tjugohundrasju.

www.rcl.gov.pl

За Европейския парламент
Por el Parlamento Europeo
Za Evropský parlament
For Europa-Parlamentet
Im Namen des Europäischen Parlaments
Euroopa Parlamendi nimel
Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
For the European Parliament
Pour le Parlement européen
Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
Per il Parlamento europeo
Eiroparlamenta vārdā
Europos Parlamento vardu
Az Európai Parlament részéről
Ghall-Parlament Ewropew
Voor het Europees Parlement
W imieniu Parlamentu Europejskiego
Pelo Parlamento Europeu
Pentru Parlamentul European
za Európsky parlament
za Evropski parlament
Euroopan parlamentin puolesta
På Europaparlamentets vägnar

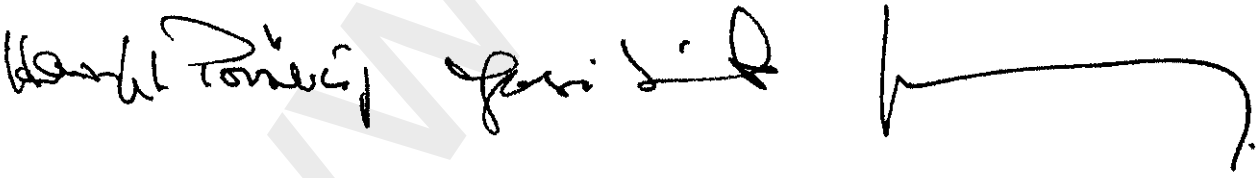
За Съвета на Европейския съюз
Por el Consejo de la Unión Europea
Za Radu Evropské unie
For Rådet for Den Europæiske Union
Für den Rat der Europäischen Union
Euroopa Liidu Nõukogu nimel
Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Council of the European Union
Pour le Conseil de l'Union européenne
Thar ceann Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Per il Consiglio dell'Unione europea
Eiropas Savienības Padomes vārdā
Europos Sąjungos Tarybos vardu
Az Európai Unió Tanácsa részéről
Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
Voor de Raad van de Europese Unie
W imieniu Rady Unii Europejskiej
Pelo Conselho da União Europeia
Pentru Consiliul Uniunii Europene
za Radu Európskej únie
za Svet Evropske unije
Euroopan unionin neuvoston puolesta
För Europeiska unionens råd

За Комисията на Европейските общности
Por la Comisión de las Comunidades Europeas
Za Komisi Evropských společenství
For Kommission for De Europæiske Fællesskaber
Für die Kommission der Europäischen Gemeinschaften
Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel
Για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
For the Commission of the European Communities
Pour la Commission des communautés européennes
Thar ceann Choimisiún na gComhphobal Eorpach
Per la Commissione delle Comunità europee
Eiropas Kopienu Komisijas vārdā
Europos Bendrijų Komisijos vardu
Az Európai Közösségek Bizottsága részéről
Ghall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej
Voor de Commissie van de Europese Gemeenschappen
W imieniu Komisji Wspólnot Europejskich
Pela Comissão das Comunidades Europeias
Pentru Comisia Comunităţilor Europene
Za Komisiu Európskych spoločenstiev
Za Komisijo Evropskih skupnosti
Euroopan yhteisöjen komission puolesta
På Europeiska gemenskapernas kommissions vägnar

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
de Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Preşedintele
predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

www.rcl.gov.pl

EXPLICATIONS (*) RELATIVES À LA CHARTE DES DROITS FONDAMENTAUX

(2007/C 303/02)

Les explications qui figurent ci-après ont été établies initialement sous la responsabilité du praesidium de la Convention qui a élaboré la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne. Elles ont été mises à jour sous la responsabilité du praesidium de la Convention européenne, compte tenu des adaptations apportées au texte de la Charte par ladite Convention (notamment aux articles 51 et 52) et de l'évolution du droit de l'Union. Bien que ces explications n'aient pas en soi de valeur juridique, elles constituent un outil d'interprétation précieux destiné à éclairer les dispositions de la Charte.

TITRE I — DIGNITÉ

Explication ad article 1 — Dignité humaine

La dignité de la personne humaine n'est pas seulement un droit fondamental en soi, mais constitue la base même des droits fondamentaux. La Déclaration universelle des droits de l'homme de 1948 a inscrit la dignité humaine dans son préambule: «... considérant que la reconnaissance de la dignité inhérente à tous les membres de la famille humaine et de leurs droits égaux et inaliénables constitue le fondement de la liberté, de la justice et de la paix dans le monde». Dans son arrêt du 9 octobre 2001 dans l'affaire C-377/98 Pays-Bas contre Parlement européen et Conseil, rec. 2001, p. I-7079, points 70 à 77, la Cour de justice a confirmé que le droit fondamental à la dignité humaine faisait partie du droit de l'Union.

Il en résulte, notamment, qu'aucun des droits inscrits dans cette Charte ne peut être utilisé pour porter atteinte à la dignité d'autrui et que la dignité de la personne humaine fait partie de la substance des droits inscrits dans cette Charte. Il ne peut donc y être porté atteinte, même en cas de limitation d'un droit.

Explication ad article 2 — Droit à la vie

1. Le paragraphe 1 de cet article est fondé sur l'article 2, paragraphe 1, première phrase, de la CEDH, dont le texte est le suivant:

   «1. Le droit de toute personne à la vie est protégé par la loi...».

2. La deuxième phrase de cette disposition, qui concerne la peine de mort, a été rendue caduque par l'entrée en vigueur du protocole n° 6 annexé à la CEDH, dont l'article 1er est libellé comme suit:

   «La peine de mort est abolie. Nul ne peut être condamné à une telle peine ni exécuté».

   C'est sur la base de cette disposition qu'est rédigé le paragraphe 2 de l'article 2 de la Charte.

3. Les dispositions de l'article 2 de la Charte correspondent à celles des articles précités de la CEDH et du protocole additionnel. Elles en ont le même sens et la même portée, conformément à l'article 52, paragraphe 3, de la Charte. Ainsi, les définitions «négatives» qui figurent dans la CEDH doivent être considérées comme figurant également dans la Charte:

   a) l'article 2, paragraphe 2, de la CEDH:

      «La mort n'est pas considérée comme infligée en violation de cet article dans les cas où elle résulterait d'un recours à la force rendu absolument nécessaire:

      a) pour assurer la défense de toute personne contre la violence illégale;

      b) pour effectuer une arrestation régulière ou pour empêcher l'évasion d'une personne régulièrement détenue;

(*) Note de l'éditeur: les références au numéro des articles des traités ont été mises à jour et quelques erreurs matérielles ont été corrigées.

c) pour réprimer, conformément à la loi, une émeute ou une insurrection.»

b) l'article 2 du protocole n° 6 annexé à la CEDH:

«Un État peut prévoir dans sa législation la peine de mort pour des actes commis en temps de guerre ou de danger imminent de guerre; une telle peine ne sera appliquée que dans les cas prévus par cette législation et conformément à ses dispositions ...».

Explication ad article 3 — Droit à l'intégrité de la personne

1. Dans son arrêt du 9 octobre 2001 dans l'affaire C-377/98, Pays-Bas contre Parlement européen et Conseil, rec. 2001, p. I-7079, points 70, 78, 79 et 80, la Cour de justice a confirmé que le droit fondamental à l'intégrité de la personne fait partie du droit de l'Union et comprend, dans le cadre de la médecine et de la biologie, le consentement libre et éclairé du donneur et du receveur.

2. Les principes contenus dans l'article 3 de la Charte figurent déjà dans la convention sur les droits de l'homme et la biomédecine, adoptée dans le cadre du Conseil de l'Europe (STE 164 et protocole additionnel STE 168). La présente Charte ne vise pas à déroger à ces dispositions et ne prohibe en conséquence que le seul clonage reproductif. Elle n'autorise ni ne prohibe les autres formes de clonage. Elle n'empêche donc aucunement le législateur d'interdire les autres formes de clonages.

3. La référence aux pratiques eugéniques, notamment celles ayant pour but la sélection des personnes, vise les hypothèses dans lesquelles des programmes de sélection sont organisés et mis en œuvre, comportant par exemple des campagnes de stérilisation, de grossesses forcées, de mariages ethniques obligatoires... tous actes qui sont considérés comme des crimes internationaux par le statut de la Cour pénale internationale adopté à Rome le 17 juillet 1998 (voir article 7, paragraphe 1, point g).

Explication ad article 4 — Interdiction de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants

Le droit figurant à l'article 4 correspond à celui qui est garanti par l'article 3 de la CEDH, dont le libellé est identique: «Nul ne peut être soumis à la torture ni à des peines ou traitements inhumains ou dégradants». En application de l'article 52, paragraphe 3, de la Charte, il a donc le même sens et la même portée que ce dernier article.

Explication ad article 5 — Interdiction de l'esclavage et du travail forcé

1. Le droit inscrit à l'article 5, paragraphes 1 et 2, correspond à l'article 4, paragraphes 1 et 2, au libellé analogue, de la CEDH. Il a donc le même sens et la même portée que ce dernier article, conformément à l'article 52, paragraphe 3, de la Charte. Il en résulte que:

— aucune limitation ne peut affecter de manière légitime le droit prévu au paragraphe 1;

— au paragraphe 2, les notions de «travail forcé ou obligatoire» doivent être comprises en tenant compte des définitions «négatives» contenues à l'article 4, paragraphe 3, de la CEDH:

«N'est pas considéré comme "travail forcé ou obligatoire" au sens du présent article:

a) tout travail requis normalement d'une personne soumise à la détention dans les conditions prévues par l'article 5 de la présente Convention, ou durant sa mise en liberté conditionnelle;

b) tout service de caractère militaire ou, dans le cas d'objecteurs de conscience dans les pays où l'objection de conscience est reconnue comme légitime, à un autre service à la place du service militaire obligatoire;

c) tout service requis dans le cas de crises ou de calamités qui menacent la vie ou le bien-être de la communauté;

d) tout travail ou service formant partie des obligations civiques normales».

2. Le paragraphe 3 résulte directement de la dignité de la personne humaine et tient compte des données récentes en matière de criminalité organisée, telles que l'organisation de filières lucratives d'immigration illégale ou d'exploitation sexuelle. La convention Europol contient en annexe la définition suivante, qui vise la traite à des fins d'exploitation sexuelle: «Traite des êtres humains: le fait de soumettre une personne au pouvoir réel et illégal d'autres personnes en usant de violence et de menaces ou en abusant d'un rapport d'autorité ou de manœuvres en vue notamment de se livrer à l'exploitation de la prostitution d'autrui, à des formes d'exploitation et de violences sexuelles à l'égard des mineurs ou au commerce lié à l'abandon d'enfants». Le chapitre VI de la convention d'application de l'accord de Schengen, qui a été intégré dans l'acquis de l'Union et auquel le Royaume-Uni et l'Irlande participent, contient, à l'article 27, paragraphe 1, la formule suivante, qui vise les filières d'immigration illégale: «Les Parties contractantes s'engagent à instaurer des sanctions appropriées à l'encontre de quiconque aide ou tente d'aider, à des fins lucratives, un étranger à pénétrer ou à séjourner sur le territoire d'une Partie contractante en violation de la législation de cette Partie contractante relative à l'entrée et au séjour des étrangers». Le 19 juillet 2002, le Conseil a adopté une décision-cadre relative à la lutte contre la traite des êtres humains (JO L 203 du 1.8.2002, p. 1) dont l'article 1er définit précisément les infractions liées à la traite des êtres humains à des fins d'exploitation de leur travail ou d'exploitation sexuelle que les États membres doivent rendre punissables en application de ladite décision-cadre.

TITRE II — LIBERTÉS

Explication ad article 6 — Droit à la liberté et à la sûreté

Les droits prévus à l'article 6 correspondent à ceux qui sont garantis par l'article 5 de la CEDH et ont, conformément à l'article 52, paragraphe 3, de la Charte, le même sens et la même portée. Il en résulte que les limitations qui peuvent légitimement leur être apportées ne peuvent excéder les limites permises par la CEDH dans le libellé même de l'article 5:

«1. Toute personne a droit à la liberté et à la sûreté. Nul ne peut être privé de sa liberté, sauf dans les cas suivants et selon les voies légales:

a) s'il est détenu régulièrement après condamnation par un tribunal compétent;

b) s'il a fait l'objet d'une arrestation ou d'une détention régulières pour insoumission à une ordonnance rendue, conformément à la loi, par un tribunal ou en vue de garantir l'exécution d'une obligation prescrite par la loi;

c) s'il a été arrêté et détenu en vue d'être conduit devant l'autorité judiciaire compétente, lorsqu'il y a des raisons plausibles de soupçonner qu'il a commis une infraction ou qu'il y a des motifs raisonnables de croire à la nécessité de l'empêcher de commettre une infraction ou de s'enfuir après l'accomplissement de celle-ci;

d) s'il s'agit de la détention régulière d'un mineur, décidée pour son éducation surveillée ou de sa détention régulière, afin de le traduire devant l'autorité compétente;

e) s'il s'agit de la détention régulière d'une personne susceptible de propager une maladie contagieuse, d'un aliéné, d'un alcoolique, d'un toxicomane ou d'un vagabond;

f) s'il s'agit de l'arrestation ou de la détention régulières d'une personne pour l'empêcher de pénétrer irrégulièrement dans le territoire, ou contre laquelle une procédure d'expulsion ou d'extradition est en cours.

2. Toute personne arrêtée doit être informée, dans le plus court délai et dans une langue qu'elle comprend, des raisons de son arrestation et de toute accusation portée contre elle.

3. Toute personne arrêtée ou détenue, dans les conditions prévues au paragraphe 1.c du présent article, doit être aussitôt traduite devant un juge ou un autre magistrat habilité par la loi à exercer des fonctions judiciaires et a le droit d'être jugée dans un délai raisonnable, ou libérée pendant la procédure. La mise en liberté peut être subordonnée à une garantie assurant la comparution de l'intéressé à l'audience.

4. Toute personne privée de sa liberté par arrestation ou détention a le droit d'introduire un recours devant un tribunal, afin qu'il statue à bref délai sur la légalité de sa détention et ordonne sa libération si la détention est illégale.

5. Toute personne victime d'une arrestation ou d'une détention dans des conditions contraires aux dispositions de cet article a droit à réparation.»

Les droits inscrits à l'article 6 doivent être respectés tout particulièrement lorsque le Parlement européen et le Conseil adoptent des actes législatifs dans le domaine de la coopération judiciaire en matière pénale, sur la base des articles 82, 83 et 85 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, notamment pour la définition de dispositions communes minimales en ce qui concerne la qualification des infractions et les peines et certains aspects du droit de la procédure.

Explication ad article 7 — Respect de la vie privée et familiale

Les droits garantis à l'article 7 correspondent à ceux qui sont garantis par l'article 8 de la CEDH. Pour tenir compte de l'évolution technique le mot «communications» a été substitué à celui de correspondance.

Conformément à l'article 52, paragraphe 3, ce droit a le même sens et la même portée que ceux de l'article correspondant de la CEDH. Il en résulte que les limitations susceptibles de leur être légitimement apportées sont les mêmes que celles tolérées dans le cadre de l'article 8 en question:

«1. Toute personne a droit au respect de sa vie privée et familiale, de son domicile et de sa correspondance.

2. Il ne peut y avoir ingérence d'une autorité publique dans l'exercice de ce droit que pour autant que cette ingérence est prévue par la loi et qu'elle constitue une mesure qui, dans une société démocratique, est nécessaire à la sécurité nationale, à la sûreté publique, au bien-être économique du pays, à la défense de l'ordre et à la prévention des infractions pénales, à la protection de la santé ou de la morale, ou à la protection des droits et libertés d'autrui».

Explication ad article 8 — Protection des données à caractère personnel

Cet article a été fondé sur l'article 286 du traité instituant la Communauté européenne et sur la directive 95/46/CE du Parlement européen et du Conseil relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données (JO L 281 du 23.11.1995, p. 31), ainsi que sur l'article 8 de la CEDH et sur la Convention du Conseil de l'Europe pour la protection des personnes à l'égard du traitement automatisé des données à caractère personnel du 28 janvier 1981, ratifiée par tous les États membres. L'article 286 du traité CE est désormais remplacé par l'article 16 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et l'article 39 du traité sur l'Union européenne. Il convient de noter également le règlement (CE) n° 45/2001 du Parlement européen et du Conseil relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel par les institutions et organes communautaires et à la libre circulation de ces données (JO L 8 du 12.1.2001, p. 1). La directive et le règlement précités contiennent des conditions et limitations applicables à l'exercice du droit à la protection des données à caractère personnel.

Explication ad article 9 — Droit de se marier et droit de fonder une famille

Cet article se fonde sur l'article 12 de la CEDH qui se lit ainsi: «À partir de l'âge nubile, l'homme et la femme ont le droit de se marier et de fonder une famille selon les lois nationales régissant l'exercice de ce droit». La rédaction de ce droit a été modernisée afin de couvrir les cas dans lesquels les législations nationales reconnaissent d'autres voies que le mariage pour fonder une famille. Cet article n'interdit ni n'impose l'octroi du statut de mariage à des unions entre personnes du même sexe. Ce droit est donc semblable à celui prévu par la CEDH, mais sa portée peut être plus étendue lorsque la législation nationale le prévoit.

Explication ad article 10 — Liberté de pensée, de conscience et de religion

Le droit garanti au paragraphe 1 correspond au droit garanti à l'article 9 de la CEDH et, conformément à l'article 52, paragraphe 3 de la Charte, il a le même sens et la même portée que celui-ci. Les limitations doivent de ce fait respecter le paragraphe 2 de cet article 9 qui se lit ainsi: «La liberté de manifester sa religion ou ses convictions ne peut faire l'objet d'autres restrictions que celles qui, prévues par la loi, constituent des mesures nécessaires, dans une société démocratique, à la sécurité publique, à la protection de l'ordre, de la santé ou de la morale publiques, ou à la protection des droits et libertés d'autrui».

Le droit garanti au paragraphe 2 correspond aux traditions constitutionnelles nationales et à l'évolution des législations nationales sur ce point.

Explication ad article 11 — Liberté d'expression et d'information

1. L'article 11 correspond à l'article 10 de la CEDH, qui se lit ainsi:

   «1. Toute personne a droit à la liberté d'expression. Ce droit comprend la liberté d'opinion et la liberté de recevoir ou de communiquer des informations ou des idées sans qu'il puisse y avoir ingérence d'autorités publiques et sans considération de frontière. Le présent article n'empêche pas les États de soumettre les entreprises de radiodiffusion, de cinéma ou de télévision à un régime d'autorisations.

   2. L'exercice de ces libertés comportant des devoirs et des responsabilités peut être soumis à certaines formalités, conditions, restrictions ou sanctions prévues par la loi, qui constituent des mesures nécessaires, dans une société démocratique, à la sécurité nationale, à l'intégrité territoriale ou à la sûreté publique, à la défense de l'ordre et à la prévention du crime, à la protection de la santé ou de la morale, à la protection de la réputation ou des droits d'autrui, pour empêcher la divulgation d'informations confidentielles ou pour garantir l'autorité et l'impartialité du pouvoir judiciaire».

   En application de l'article 52, paragraphe 3, de la Charte ce droit a le même sens et la même portée que celui garanti par la CEDH. Les limitations qui peuvent être apportées à ce droit ne peuvent donc excéder celles prévues dans le paragraphe 2 de l'article 10, sans préjudice des restrictions que le droit de la concurrence de l'Union peut apporter à la faculté des États membres d'instaurer les régimes d'autorisation visés à l'article 10, paragraphe 1, troisième phrase, de la CEDH.

2. Le paragraphe 2 de cet article explicite les conséquences du paragraphe 1 en ce qui concerne la liberté des médias. Il est notamment fondé sur la jurisprudence de la Cour relative à la télévision, notamment dans l'affaire C-288/89 (arrêt du 25 juillet 1991, Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda e.a., rec. p. I-4007), et sur le protocole sur le système de radiodiffusion publique dans les États membres, annexé au traité CE et désormais aux traités, ainsi que sur la directive 89/552/CEE du Conseil (voir notamment son 17ème considérant).

Explication ad article 12 — Liberté de réunion et d'association

1. Les dispositions du paragraphe 1 de cet article correspondent aux dispositions de l'article 11 de la CEDH, qui se lit ainsi:

«1. Toute personne a droit à la liberté de réunion pacifique et à la liberté d'association, y compris le droit de fonder avec d'autres des syndicats et de s'affilier à des syndicats pour la défense de ses intérêts.

2. L'exercice de ces droits ne peut faire l'objet d'autres restrictions que celles qui, prévues par la loi, constituent des mesures nécessaires, dans une société démocratique, à la sécurité nationale, à la sûreté publique, à la défense de l'ordre et à la prévention du crime, à la protection de la santé ou de la morale ou à la protection des droits et libertés d'autrui. Le présent article n'interdit pas que des restrictions légitimes soient imposées à l'exercice de ces droits par les membres des forces armées, de la police ou de l'administration de l'État».

Les dispositions du paragraphe 1 du présent article 12 ont le même sens que celles de la CEDH, mais leur portée est plus étendue étant donné qu'elles peuvent s'appliquer à tous les niveaux, ce qui inclut le niveau européen. Conformément à l'article 52, paragraphe 3, de la Charte, les limitations à ce droit ne peuvent excéder celles considérées comme pouvant être légitimes en vertu du paragraphe 2 de l'article 11 de la CEDH.

2. Ce droit se fonde également sur l'article 11 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs.

3. Le paragraphe 2 de cet article correspond à l'article 10, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne.

Explication ad article 13 — Liberté des arts et des sciences

Ce droit est déduit en premier lieu des libertés de pensée et d'expression. Il s'exerce dans le respect de l'article 1 [er] et peut être soumis aux limitations autorisées par l'article 10 de la CEDH.

Explication ad article 14 — Droit à l'éducation

1. Cet article est inspiré tant des traditions constitutionnelles communes aux États membres que de l'article 2 du protocole additionnel à la CEDH qui se lit ainsi:

«Nul ne peut se voir refuser le droit à l'instruction. L'État, dans l'exercice des fonctions qu'il assumera dans le domaine de l'éducation et de l'enseignement, respectera le droit des parents d'assurer cette éducation et cet enseignement conformément à leurs convictions religieuses et philosophiques».

Il a été jugé utile d'étendre cet article à l'accès à la formation professionnelle et continue (voir le point 15 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs et l'article 10 de la Charte sociale) ainsi que d'ajouter le principe de gratuité de l'enseignement obligatoire. Tel qu'il est formulé, ce dernier principe implique seulement que pour l'enseignement obligatoire, chaque enfant ait la possibilité d'accéder à un établissement qui pratique la gratuité. Il n'impose pas que tous les établissements, notamment privés, qui dispensent cet enseignement ou une formation professionnelle et continue soient gratuits. Il n'interdit pas non plus que certaines formes spécifiques d'enseignement puissent être payantes, dès lors que l'État prend des mesures destinées à octroyer une compensation financière. Dans la mesure où la Charte s'applique à l'Union, cela signifie que, dans le cadre de ses politiques de formation, l'Union doit respecter la gratuité de l'enseignement obligatoire, mais cela ne crée bien entendu pas de nouvelles compétences. En ce qui concerne le droit des parents, il doit être interprété en relation avec les dispositions de l'article 24.

2. La liberté de création d'établissements, publics ou privés, d'enseignement est garantie comme un des aspects de la liberté d'entreprendre, mais elle est limitée par le respect des principes démocratiques et s'exerce selon les modalités définies par les législations nationales.

Explication ad article 15 — Liberté professionnelle et droit de travailler

La liberté professionnelle, consacrée au paragraphe 1 de l'article 15, est reconnue dans la jurisprudence de la Cour de justice (voir, entre autres, les arrêts du 14 mai 1974, aff. 4/73, Nold, rec. 1974, p. 491, points 12 à 14; du 13 décembre 1979, aff. 44/79, Hauer, rec. 1979 p. 3727; du 8 octobre 1986, aff. 234/85, Keller, rec. 1986, 2897, point 8).

Ce paragraphe s'inspire également de l'article 1er, paragraphe 2, de la Charte sociale européenne signée le 18 octobre 1961 et ratifiée par tous les États membres, et du point 4 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs du 9 décembre 1989. L'expression «conditions de travail» doit être entendue au sens de l'article 156 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Le paragraphe 2 reprend les trois libertés garanties par les articles 26 et 45, 49 et 56 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, à savoir la libre circulation des travailleurs, la liberté d'établissement et la libre prestation des services.

Le paragraphe 3 a été fondé sur l'article 153, paragraphe 1, point g), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que sur l'article 19, point 4, de la Charte sociale européenne, signée le 18 octobre 1961 et ratifiée par tous les États membres. L'article 52, paragraphe 2, de la Charte est donc applicable. La question du recrutement de marins ayant la nationalité d'États tiers dans les équipages de navires battant pavillon d'un État membre de l'Union est réglée par le droit de l'Union et les législations et pratiques nationales.

Explication ad article 16 — Liberté d'entreprise

Cet article se fonde sur la jurisprudence de la Cour de justice, qui a reconnu la liberté d'exercer une activité économique ou commerciale (voir les arrêts du 14 mai 1974, aff. 4/73, Nold, rec. 1974, p. 491, point 14; et du 27 septembre 1979, aff. 230/78, SpA Eridania et autres, rec. 1979, p. 2749, points 20 et 31) et la liberté contractuelle (voir, entre autres, les arrêts Sukkerfabriken Nykoebing, aff. 151/78, rec. 1979, p. 1, point 19; 5 octobre 1999, Espagne c. Commission, C-240/97, rec. 1999, p. I-6571, point 99 des motifs), ainsi que sur l'article 119, paragraphes 1 et 3 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, qui reconnaît la concurrence libre. Ce droit s'exerce bien entendu dans le respect du droit de l'Union et des législations nationales. Il peut être soumis aux limitations prévues à l'article 52, paragraphe 1, de la Charte.

Explication ad article 17 — Droit de propriété

Cet article correspond à l'article 1er du protocole additionnel à la CEDH:

«Toute personne physique ou morale a droit au respect de ses biens. Nul ne peut être privé de sa propriété que pour cause d'utilité publique et dans les conditions prévues par la loi et les principes généraux du droit international.

Les dispositions précédentes ne portent pas atteinte au droit que possèdent les États de mettre en vigueur les lois qu'ils jugent nécessaires pour réglementer l'usage des biens conformément à l'intérêt général ou pour assurer le paiement des impôts ou d'autres contributions ou des amendes».

Il s'agit d'un droit fondamental commun à toutes les constitutions nationales. Il a été consacré à maintes reprises par la jurisprudence de la Cour de justice et en premier lieu dans l'arrêt Hauer (13 décembre 1979, rec. 1979, p. 3727). La rédaction a été modernisée, mais, conformément à l'article 52, paragraphe 3, ce droit a le même sens et la même portée que celui garanti par la CEDH et les limitations prévues par celle-ci ne peuvent être excédées.

La protection de la propriété intellectuelle, qui est un des aspects du droit de propriété, fait l'objet d'une mention explicite au paragraphe 2 en raison de son importance croissante et du droit communautaire dérivé. La propriété intellectuelle couvre, outre la propriété littéraire et artistique, notamment le droit des brevets et des marques ainsi que les droits voisins. Les garanties prévues au paragraphe 1 s'appliquent de façon appropriée à la propriété intellectuelle.

Explication ad article 18 — Droit d'asile

Le texte de l'article a été fondé sur l'article 63 du traité CE, désormais remplacé par l'article 78 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, qui impose à l'Union de respecter la convention de Genève sur les réfugiés. Il convient de se référer aux dispositions des protocoles relatifs au Royaume-Uni et à l'Irlande, annexés aux traités, ainsi qu'au Danemark, afin de déterminer dans quelle mesure ces États membres mettent en œuvre le droit de l'Union en la matière et dans quelle mesure cet article leur est applicable. Cet article respecte le protocole relatif à l'asile annexé aux traités.

Explication ad article 19 — Protection en cas d'éloignement, d'expulsion et d'extradition

Le paragraphe 1 de cet article a le même sens et la même portée que l'article 4 du protocole additionnel n° 4 à la CEDH en ce qui concerne les expulsions collectives. Il vise à garantir que chaque décision fait l'objet d'un examen spécifique et que l'on ne pourra décider par une mesure unique d'expulser toutes les personnes ayant la nationalité d'un État déterminé (voir aussi l'article 13 du Pacte sur les droits civils et politiques).

Le paragraphe 2 incorpore la jurisprudence pertinente de la Cour européenne des droits de l'homme relative à l'article 3 de la CEDH (voir Ahmed c. Autriche, arrêt du 17 décembre 1996, rec. 1996-VI, p. 2206 et Soering, arrêt du 7 Juillet 1989).

TITRE III — ÉGALITÉ

Explication ad article 20 — Égalité en droit

Cet article correspond au principe général de droit qui est inscrit dans toutes les constitutions européennes et que la Cour a jugé être un principe fondamental du droit communautaire (arrêt du 13 novembre 1984, Racke, aff. 283/83, rec. 1984, p. 3791, arrêt du 17 avril 1997, aff. 15/95, EARL, rec. 1997, p. I-1961 et arrêt du 13 avril 2000, aff. 292/97, Karlsson, rec. 2000, p. 2737).

Explication ad article 21 — Non-discrimination

Le paragraphe 1 s'inspire de l'article 13 du traité CE, désormais remplacé par l'article 19 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, et de l'article 14 de la CEDH ainsi que de l'article 11 de la convention sur les droits de l'homme et la biomédecine en ce qui concerne le patrimoine génétique. Pour autant qu'il coïncide avec l'article 14 de la CEDH, il s'applique conformément à celui-ci.

Il n'y a ni contradiction ni incompatibilité entre le paragraphe 1 et l'article 19 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, dont le champ d'application et l'objet sont différents: l'article 19 confère à l'Union compétence pour adopter des actes législatifs, y compris l'harmonisation des dispositions législatives et réglementaires des États membres, afin de combattre certaines formes de discrimination qui sont citées d'une manière exhaustive dans cet article. Cette législation peut s'étendre à l'action des autorités d'un État membre (ainsi qu'aux relations entre les particuliers) dans tout domaine entrant dans les compétences de l'Union. En revanche, le paragraphe 1 de l'article 21 ci-dessus ne confère aucune compétence pour adopter des lois antidiscrimination dans ces domaines de l'action des États membres ou des particuliers, pas plus qu'il n'énonce une large interdiction de la discrimination dans lesdits domaines. En fait, il ne concerne que les discriminations qui sont le fait des institutions et organes de l'Union, dans l'exercice des compétences que leur confèrent les traités, et des États membres, uniquement lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union. Le paragraphe 1 ne modifie dès lors pas l'étendue des compétences conférées par l'article 19 ni l'interprétation de cet article.

Le paragraphe 2 correspond à l'article 18, premier alinéa, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et doit s'appliquer conformément à celui-ci.

www.rcl.gov.pl

Explication ad article 22 — Diversité culturelle, religieuse et linguistique

Cet article a été fondé sur l'article 6 du traité sur l'Union européenne et sur l'article 151, paragraphes 1 et 4, du traité CE, désormais remplacé par l'article 167, paragraphes 1 et 4, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, relatif à la culture. Par ailleurs, le respect de la diversité culturelle et linguistique est désormais aussi énoncé à l'article 3, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne. Le présent article s'inspire également de la déclaration n° 11 à l'acte final du traité d'Amsterdam sur le statut des Églises et des organisations non confessionnelles, qui est désormais reprise à l'article 17 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Explication ad article 23 — Égalité entre femmes et hommes

Le premier alinéa de cet article a été fondé sur les articles 2 et 3, paragraphe 2, du traité CE, désormais remplacés par l'article 3 du traité sur l'Union européenne et l'article 8 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, qui imposent comme objectif à l'Union de promouvoir l'égalité entre les hommes et les femmes, et sur l'article 157, paragraphe 1 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Il s'inspire de l'article 20 de la Charte sociale européenne révisée, du 3 mai 1996, et du point 16 de la Charte communautaire des droits des travailleurs.

Il a été fondé également sur l'article 157, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et sur l'article 2, paragraphe 4, de la directive 76/207/CEE du Conseil relative à la mise en œuvre du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne l'accès à l'emploi, à la formation et à la promotion professionnelles, et les conditions de travail.

Le second alinéa reprend, dans une formule plus courte, l'article 157, paragraphe 4, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, selon lequel le principe d'égalité de traitement n'empêche pas le maintien ou l'adoption de mesures prévoyant des avantages spécifiques destinés à faciliter l'exercice d'une activité professionnelle par le sexe sous-représenté ou à prévenir ou compenser des désavantages dans la carrière professionnelle. Conformément à l'article 52, paragraphe 2, le second alinéa ne modifie pas l'article 157, paragraphe 4.

Explication ad article 24 — Droits de l'enfant

Cet article se fonde sur la Convention de New York sur les Droits de l'enfant, signée le 20 novembre 1989 et ratifiée par tous les États membres, et notamment sur ses articles 3, 9, 12 et 13.

Le paragraphe 3 tient compte du fait que, dans le cadre de la création d'un espace de liberté, de sécurité et de justice, la législation de l'Union dans les matières civiles ayant une incidence transfrontalière, pour laquelle l'article 81 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne confère les pouvoirs nécessaires, peut couvrir notamment des droits de visite permettant à l'enfant d'entretenir régulièrement des contacts personnels et directs avec ses deux parents.

Explication ad article 25 — Droits des personnes âgées

Cet article est inspiré de l'article 23 de la Charte sociale européenne révisée et des articles 24 et 25 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs. La participation à la vie sociale et culturelle recouvre bien entendu la participation à la vie politique.

Explication ad article 26 — Intégration des personnes handicapées

Le principe contenu dans cet article se fonde sur l'article 15 de la Charte sociale européenne et s'inspire également du point 26 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs.

TITRE IV — SOLIDARITÉ

Explication ad article 27 — Droit à l'information et à la consultation des travailleurs au sein de l'entreprise

Cet article figure dans la Charte sociale européenne révisée (article 21) et la Charte communautaire des droits des travailleurs (points 17 et 18). Il s'applique dans les conditions prévues par le droit de l'Union et les droits nationaux. La référence aux niveaux appropriés renvoie aux niveaux prévus par le droit de l'Union ou par les droits nationaux et les pratiques nationales, ce qui peut inclure le niveau européen lorsque la législation de l'Union le prévoit. L'acquis de l'Union dans ce domaine est important: articles 154 et 155 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, directives 2002/14/CE (cadre général relatif à l'information et la consultation des travailleurs dans la Communauté européenne), 98/59/CE (licenciements collectifs), 2001/23/CE (transferts d'entreprises) et 94/45/CE (comités d'entreprise européens).

Explication ad article 28 — Droit de négociation et d'actions collectives

Cet article se fonde sur l'article 6 de la Charte sociale européenne, ainsi que sur la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs (points 12 à 14). Le droit à l'action collective a été reconnu par la Cour européenne des droits de l'homme comme l'un des éléments du droit syndical posé par l'article 11 de la CEDH. En ce qui concerne les niveaux appropriés auxquels peut avoir lieu la négociation collective, voir les explications données pour l'article précédent. Les modalités et limites de l'exercice des actions collectives, parmi lesquelles la grève, relèvent des législations et des pratiques nationales, y compris la question de savoir si elles peuvent être menées de façon parallèle dans plusieurs États membres.

Explication ad article 29 — Droit d'accès aux services de placement

Cet article se fonde sur l'article 1er, paragraphe 3, de la Charte sociale européenne, ainsi que sur le point 13 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs.

Explication ad article 30 — Protection en cas de licenciement injustifié

Cet article s'inspire de l'article 24 de la Charte sociale révisée. Voir aussi les directives 2001/23/CE sur la protection des droits des travailleurs en cas de transferts d'entreprises, 80/987/CEE sur la protection des travailleurs en cas d'insolvabilité, telle que modifiée par la directive 2002/74/CE.

Explication ad article 31 — Conditions de travail justes et équitables

1. Le paragraphe 1 de cet article se fonde sur la directive 89/391/CEE concernant la mise en œuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleurs au travail. Il s'inspire également de l'article 3 de la Charte sociale et du point 19 de la Charte communautaire des droits des travailleurs ainsi que, pour ce qui concerne le droit à la dignité dans le travail, de l'article 26 de la Charte sociale révisée. L'expression «conditions de travail» doit être entendue au sens de l'article 156 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

2. Le paragraphe 2 se fonde sur la directive 93/104/CE concernant certains aspects de l'aménagement du temps de travail, ainsi que sur l'article 2 de la Charte sociale européenne et sur le point 8 de la Charte communautaire des droits des travailleurs.

Explication ad article 32 — Interdiction du travail des enfants et protection des jeunes au travail

Cet article se fonde sur la directive 94/33/CE relative à la protection des jeunes au travail, ainsi que sur l'article 7 de la Charte sociale européenne et sur les points 20 à 23 de la Charte communautaire des droits sociaux fondamentaux des travailleurs.

Explication ad article 33 — Vie familiale et vie professionnelle

Le paragraphe 1 de l'article 33 est fondé sur l'article 16 de la Charte sociale européenne.

Le paragraphe 2 est inspiré de la directive 92/85/CEE du Conseil concernant la mise en œuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleuses enceintes, accouchées ou allaitantes au travail et de la directive 96/34/CE concernant l'accord-cadre sur le congé parental conclu par l'UNICE, le CEEP et la CES. Il se fonde également sur l'article 8 (protection de la maternité) de la Charte sociale européenne et s'inspire de l'article 27 (droit des travailleurs ayant des responsabilités familiales à l'égalité des chances et de traitement) de la Charte sociale révisée. Le terme de maternité recouvre la période allant de la conception à l'allaitement.

Explication ad article 34 — Sécurité sociale et aide sociale

Le principe énoncé au paragraphe 1 de l'article 34 est fondé sur les articles 153 et 156 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que sur l'article 12 de la Charte sociale européenne et sur le point 10 de la Charte communautaire des droits des travailleurs. Il doit être respecté par l'Union lorsqu'elle met en œuvre les compétences que lui confèrent les articles 153 et 156 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. La référence à des services sociaux vise les cas dans lesquels de tels services ont été instaurés pour assurer certaines prestations, mais n'implique aucunement que de tels services doivent être créés quand il n'en existe pas. L'expression «maternité» doit être entendue dans le même sens que dans l'article précédent.

Le paragraphe 2 se fonde sur les articles 12, paragraphes 4, et 13, paragraphe 4, de la Charte sociale européenne, ainsi que sur le point 2 de la Charte communautaire des droit sociaux fondamentaux des travailleurs et reflète les règles qui découlent du règlement (CEE) n° 1408/71 et du règlement (CEE) n° 1612/68.

Le paragraphe 3 s'inspire de l'article 13 de la Charte sociale européenne et des articles 30 et 31 de la Charte sociale révisée, ainsi que du point 10 de la Charte communautaire. Il doit être respecté par l'Union dans le cadre des politiques fondées sur l'article 153 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Explication ad article 35 — Protection de la santé

Les principes contenus dans cet article sont fondés sur l'article 152 du traité CE, remplacé désormais par l'article 168 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, ainsi que sur les articles 11 et 13 de la Charte sociale européenne. La seconde phrase de l'article reproduit l'article 168, paragraphe 1.

Explication ad article 36 — Accès aux services d'intérêt économique général

Cet article est pleinement conforme à l'article 14 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et ne crée pas de droit nouveau. Il pose seulement le principe du respect par l'Union de l'accès aux services d'intérêt économique général tel qu'il est prévu par les dispositions nationales, dès lors que ces dispositions sont compatibles avec le droit de l'Union.

Explication ad article 37 — Protection de l'environnement

Le principe contenu dans cet article a été fondé sur les articles 2, 6 et 174 du traité CE, qui sont désormais remplacés par l'article 3, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne et les articles 11 et 191, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Il s'inspire également des dispositions de certaines constitutions nationales.

www.isap.sejm.gov.pl

Explication ad article 38 — Protection des consommateurs

Le principe contenu dans cet article a été fondé sur l'article 169 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

TITRE V — CITOYENNETÉ

Explication ad article 39 — Droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen

L'article 39 s'applique dans les conditions prévues dans les traités, conformément à l'article 52, paragraphe 2, de la Charte. En effet, le paragraphe 1 de l'article 39 correspond au droit garanti à l'article 20 paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (cf. également la base juridique à l'article 22 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne pour l'adoption des modalités d'exercice de ce droit), et le paragraphe 2 de cet article à l'article 14, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne. Le paragraphe 2 de l'article 39 reprend les principes de base du régime électoral dans un système démocratique.

Explication ad article 40 — Droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales

Cet article correspond au droit garanti à l'article 20, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (cf. également la base juridique à l'article 22 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne pour l'adoption des modalités d'exercice de ce droit). Conformément à l'article 52, paragraphe 2, il s'applique dans les conditions prévues dans ces articles des traités.

Explication ad article 41 — Droit à une bonne administration

L'article 41 est fondé sur l'existence de l'Union en tant que communauté de droit dont les caractéristiques ont été développées par la jurisprudence, qui a consacré notamment la bonne administration comme principe général de droit (voir, entre autres, l'arrêt de la Cour du 31 mars 1992, C-255/90 P, Burban, rec. 1992, p. I-2253, ainsi que les arrêts du Tribunal de première instance du 18 septembre 1995, T-167/94, Nölle, rec. 1995, p. II-2589; du 9 juillet 1999, T-231/97, New Europe Consulting e.a., rec. 1999, p. II-2403). Les expressions de ce droit énoncées dans les deux premiers paragraphes résultent de la jurisprudence (arrêts de la Cour du 15 octobre 1987, aff. 222/86, Heylens, rec. 1987, p. 4097, point 15; du 18 octobre 1989, aff. 374/87, Orkem, rec. 1989, p. 3283; du 21 novembre 1991, C-269/90, TU München, rec. 1991, p. I-5469) ainsi que les arrêts du Tribunal de première instance du 6 décembre 1994, T-450/93, Lisrestal, rec. 1994, II-1177; du 18 septembre 1995, T-167/94, Nölle, rec. 1995, p. II-2589) et, en ce qui concerne l'obligation de motivation, de l'article 296 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (voir aussi la base juridique à l'article 298 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne pour l'adoption d'actes législatifs en vue d'une administration européenne ouverte, efficace et indépendante).

Le paragraphe 3 reproduit le droit désormais garanti à l'article 340 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Le paragraphe 4 reproduit le droit désormais garanti à l'article 20, paragraphe 2, point d), et à l'article 25 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Conformément à l'article 52, paragraphe 2, ces droits s'appliquent dans les conditions et limites définies dans les traités.

Le droit à un recours effectif, qui constitue un aspect important de cette question, est garanti à l'article 47 de la présente Charte.

Explication ad article 42 — Droit d'accès aux documents

Le droit garanti à cet article a été repris de l'article 255 du traité CE, sur la base duquel le règlement (CE) n° 1049/2001 a ensuite été adopté. La Convention européenne a étendu ce droit aux documents des institutions, organes et agences en général, quelle que soit leur forme (voir l'article 15, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne). Conformément à l'article 52, paragraphe 2, de la Charte, le droit d'accès aux documents est exercé dans les conditions et limites prévues à l'article 15, paragraphe 3 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

Explication ad article 43 — Médiateur européen

Le droit garanti à cet article est le droit garanti aux articles 20 et 228 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Conformément à l'article 52, paragraphe 2, il s'applique dans les conditions prévues à ces deux articles.

Explication ad article 44 — Droit de pétition

Le droit garanti à cet article est le droit garanti par les articles 20 et 227 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Conformément à l'article 52, paragraphe 2, il s'applique dans les conditions prévues à ces deux articles.

Explication ad article 45 — Liberté de circulation et de séjour

Le droit garanti par le paragraphe 1 est le droit garanti par l'article 20, paragraphe 2, point a), du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (voir aussi la base juridique à l'article 21 et l'arrêt de la Cour de justice du 17 septembre 2002 dans l'affaire C-413/99, Baumbast, rec. 2002, p. 709). Conformément à l'article 52, paragraphe 2, il s'applique dans les conditions et limites prévues dans les traités.

Le paragraphe 2 rappelle la compétence conférée à l'Union par les articles 77, 78 et 79 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Il en résulte que l'octroi de ce droit dépend de l'exercice de cette compétence par les institutions.

Explication ad article 46 — Protection diplomatique et consulaire

Le droit garanti par cet article est le droit garanti par l'article 20 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne; voir aussi la base juridique à l'article 23. Conformément à l'article 52, paragraphe 2, il s'applique dans les conditions prévues à ces articles.

TITRE VI — JUSTICE

Explication ad article 47 — Droit à un recours effectif et à accéder à un tribunal impartial

Le premier alinéa se fonde sur l'article 13 de la CEDH:

«Toute personne dont les droits et libertés reconnus dans la présente Convention ont été violés, a droit à l'octroi d'un recours effectif devant une instance nationale, alors même que la violation aurait été commise par des personnes agissant dans l'exercice de leurs fonctions officielles».

Cependant, dans le droit de l'Union, la protection est plus étendue puisqu'elle garantit un droit à un recours effectif devant un juge. La Cour de justice a consacré ce droit dans son arrêt du 15 mai 1986 en tant que principe général du droit de l'Union (aff. 222/84, Johnston, rec. 1986, p. 1651; voir aussi les arrêts du 15 octobre 1987, aff. 222/86, Heylens, rec. 1987, p. 4097, et du 3 décembre 1992, C-97/91, Borelli, rec. 1992 , p. I-6313). Selon la Cour, ce principe général du droit de l'Union s'applique également aux États membres lorsqu'ils appliquent le droit de l'Union. L'inscription de cette jurisprudence dans la Charte n'avait pas pour objet de modifier le système de contrôle juridictionnel prévu par les traités, et notamment les règles relatives à la recevabilité des recours formés directement devant la Cour de justice de l'Union européenne. La Convention européenne a examiné le système de contrôle juridictionnel de l'Union, y compris les règles relatives à l'admissibilité, et l'a confirmé tout en en modifiant certains aspects, comme le reflètent les articles 251 à 281 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, et notamment l'article 263, quatrième alinéa. L'article 47 s'applique à l'égard des institutions de l'Union et des États membres lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union, et ce, pour tous les droits garantis par le droit de l'Union.

www.rcl.gov.pl

Le deuxième alinéa correspond à l'article 6, paragraphe 1 de la CEDH, qui se lit ainsi:

«Toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement et dans un délai raisonnable, par un tribunal indépendant et impartial, établi par la loi, qui décidera, soit des contestations sur ses droits et obligations de caractère civil, soit du bien-fondé de toute accusation en matière pénale dirigée contre elle. Le jugement doit être rendu publiquement, mais l'accès de la salle d'audience peut être interdit à la presse et au public pendant la totalité ou une partie du procès dans l'intérêt de la moralité, de l'ordre public ou de la sécurité nationale dans une société démocratique, lorsque les intérêts des mineurs ou la protection de la vie privée des parties au procès l'exigent, ou dans la mesure jugée strictement nécessaire par le tribunal, lorsque dans des circonstances spéciales la publicité serait de nature à porter atteinte aux intérêts de la justice».

Dans le droit de l'Union, le droit à un tribunal ne s'applique pas seulement à des contestations relatives à des droits et obligations de caractère civil. C'est l'une des conséquences du fait que l'Union est une communauté de droit, comme la Cour l'a constaté dans l'affaire 294/83, «Les Verts» contre Parlement européen (arrêt du 23 avril 1986, rec. 1986, p. 1339). Cependant, à l'exception de leur champ d'application, les garanties offertes par la CEDH s'appliquent de manière similaire dans l'Union.

En ce qui concerne le troisième alinéa, il convient de noter que, d'après la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, une aide juridictionnelle doit être accordée lorsque l'absence d'une telle aide rendrait inefficace la garantie d'un recours effectif (arrêt CEDH du 9.10.1979, Airey, Série A, Volume 32, p. 11). Il existe également un système d'assistance judiciaire devant la Cour de justice de l'Union européenne.

Explication ad article 48 — Présomption d'innocence et droits de la défense

L'article 48 est le même que l'article 6, paragraphes 2 et 3, de la CEDH qui se lit ainsi:

«2. Toute personne accusée d'une infraction est présumée innocente jusqu'à ce que sa culpabilité ait été légalement établie.

3. Tout accusé a droit notamment à:

a) être informé, dans le plus court délai, dans une langue qu'il comprend et d'une manière détaillée, de la nature et de la cause de l'accusation portée contre lui;

b) disposer du temps et des facilités nécessaires à la préparation de sa défense;

c) se défendre lui-même ou avoir l'assistance d'un défenseur de son choix et, s'il n'a pas les moyens de rémunérer un défenseur, pouvoir être assisté gratuitement par un avocat d'office, lorsque les intérêts de la justice l'exigent;

d) interroger ou faire interroger les témoins à charge et obtenir la convocation et l'interrogation des témoins à décharge dans les mêmes conditions que les témoins à charge;

e) se faire assister gratuitement d'un interprète, s'il ne comprend pas ou ne parle pas la langue employée à l'audience».

Conformément à l'article 52, paragraphe 3, ce droit a le même sens et la même portée que le droit garanti par la CEDH.

Explication ad article 49 — Principes de légalité et de proportionnalité des délits et des peines

Cet article reprend la règle classique de la non-rétroactivité des lois et des peines. Il a été ajouté la règle de la rétroactivité de la loi pénale plus douce, qui existe dans de nombreux États membres et qui figure à l'article 15 du Pacte sur les droits civils et politiques.

www.rcl.gov.pl

L'article 7 de la CEDH est rédigé comme suit:

«1. Nul ne peut être condamné pour une action ou une omission qui, au moment où elle a été commise, ne constituait pas une infraction d'après le droit national ou international. De même, il n'est infligé aucune peine plus forte que celle qui était applicable au moment où l'infraction a été commise.

2. Le présent article ne portera pas atteinte au jugement et à la punition d'une personne coupable d'une action ou d'une omission qui, au moment où elle a été commise, était criminelle d'après les principes généraux de droit reconnus par les nations civilisées».

On a simplement supprimé au paragraphe 2 le terme «civilisées», ce qui n'implique aucun changement dans le sens de ce paragraphe, qui vise notamment les crimes contre l'humanité. Conformément à l'article 52, paragraphe 3, le droit garanti a donc le même sens et la même portée que le droit garanti par la CEDH.

Le paragraphe 3 reprend le principe général de proportionnalité des délits et des peines, consacré par les traditions constitutionnelles communes aux États membres et la jurisprudence de la Cour de justice des Communautés.

Explication ad article 50 — Droit à ne pas être jugé ou puni pénalement deux fois pour une même infraction

L'article 4 du protocole n° 7 à la CEDH se lit ainsi:

«1. Nul ne peut être poursuivi ou puni pénalement par les juridictions du même État en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de cet État.

2. Les dispositions du paragraphe précédent n'empêchent pas la réouverture du procès, conformément à la loi et à la procédure pénale de l'État concerné, si des faits nouveaux ou nouvellement révélés ou un vice fondamental dans la procédure précédente sont de nature à affecter le jugement intervenu.

3. Aucune dérogation n'est autorisée au présent article au titre de l'article 15 de la Convention».

La règle «non bis in idem» s'applique dans le droit de l'Union (voir, parmi une importante jurisprudence, l'arrêt du 5 mai 1966, Gutmann c/Commission, aff. 18/65 et 35/65, rec. 1966, p. 150 et, pour une affaire récente, arrêt du Tribunal du 20 avril 1999, aff. jointes T-305/94 et autres, Limburgse Vinyl Maatschappij NV c/Commission, rec. 1999, p. II-931). Il est précisé que la règle du non-cumul vise le cumul de deux sanctions de même nature, en l'espèce pénales.

Conformément à l'article 50, la règle «non bis in idem» ne s'applique pas seulement à l'intérieur de la juridiction d'un même État, mais aussi entre les juridictions de plusieurs États membres. Cela correspond à l'acquis du droit de l'Union; voir les articles 54 à 58 de la Convention d'application de l'accord de Schengen et l'arrêt de la Cour de justice du 11 février 2003 dans l'affaire C-187/01 Gözütok (rec. 2003, p. I-1345), l'article 7 de la Convention relative à la protection des intérêts financiers de la Communauté et l'article 10 de la Convention relative à la lutte contre la corruption. Les exceptions très limitées par lesquelles ces conventions permettent aux États membres de déroger à la règle «non bis in idem» sont couvertes par la clause horizontale de l'article 52, paragraphe 1, sur les limitations. En ce qui concerne les situations visées par l'article 4 du protocole n° 7, à savoir l'application du principe à l'intérieur d'un même État membre, le droit garanti a le même sens et la même portée que le droit correspondant de la CEDH.

www.rcl.gov.pl

TITRE VII — DISPOSITIONS GÉNÉRALES RÉGISSANT L'INTERPRÉTATION ET L'APPLICATION DE LA CHARTE

Explication ad article 51 — Champ d'application

L'objet de l'article 51 est de déterminer le champ d'application de la Charte. Il vise à établir clairement que la Charte s'applique d'abord aux institutions et organes de l'Union, dans le respect du principe de subsidiarité. Cette disposition a été rédigée dans le respect de l'article 6, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne, qui imposait à l'Union de respecter les droits fondamentaux, ainsi que du mandat donné par le Conseil européen de Cologne. Le terme «institutions» est consacré dans les traités. L'expression «organes et organismes» est couramment employée dans les traités pour viser toutes les instances établies par les traités ou par des actes de droit dérivé (voir par exemple l'article 15 ou 16 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

En ce qui concerne, les États membres, il résulte sans ambiguïté de la jurisprudence de la Cour que l'obligation de respecter les droits fondamentaux définis dans le cadre de l'Union ne s'impose aux États membres que lorsqu'ils agissent dans le champ d'application du droit de l'Union (arrêt du 13 juillet 1989, Wachauf, aff. 5/88, rec. 1989, p. 2609; arrêt du 18 juin 1991, ERT, rec. 1991, p. I-2925; arrêt du 18 décembre 1997, aff. C-309/96 Annibaldi, rec. 1997, p. I-7493). Tout récemment, la Cour de justice a confirmé cette jurisprudence dans les termes suivants: «De plus, il y a lieu de rappeler que les exigences découlant de la protection des droits fondamentaux dans l'ordre juridique communautaire lient également les États membres lorsqu'ils mettent en œuvre des réglementations communautaires...» (arrêt du 13 avril 2000, aff. C-292/97, rec. 2000, p. I-2737, point 37). Bien entendu, cette règle, telle que consacrée dans la présente Charte, s'applique aussi bien aux autorités centrales qu'aux instances régionales ou locales ainsi qu'aux organismes publics lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union.

Le paragraphe 2, en liaison avec la seconde phrase du paragraphe 1, confirme que la Charte ne peut avoir pour effet d'étendre les compétences et tâches conférées à l'Union par les traités. Il s'agit de mentionner de façon explicite ce qui découle logiquement du principe de subsidiarité et du fait que l'Union ne dispose que de compétences d'attribution. Les droits fondamentaux tels qu'ils sont garantis dans l'Union ne produisent d'effets que dans le cadre de ces compétences déterminées par les traités. Par conséquent, une obligation pour les institutions de l'Union, en vertu de la seconde phrase du paragraphe 1, de promouvoir les principes énoncés dans la Charte ne peut exister que dans les limites desdites compétences.

Le paragraphe 2 confirme en outre que la Charte ne peut avoir pour effet d'étendre le champ d'application du droit de l'Union au-delà des compétences de l'Union établies dans les traités. La Cour de justice a d'ores et déjà établi cette règle en ce qui concerne les droits fondamentaux reconnus comme faisant partie du droit de l'Union (arrêt du 17 février 1998 dans l'affaire C-249/96 Grant, rec. 1998, p. I-621, point 45). Conformément à cette règle, il va sans dire que le renvoi à la Charte dans l'article 6 du traité sur l'Union européenne ne peut être interprété comme étendant en soi l'éventail des actions des États membres considérées comme «mettant en œuvre le droit de l'Union» (au sens du paragraphe 1 et de la jurisprudence susmentionnée).

Explication ad article 52 — Portée et interprétation des droits et des principes

L'objet de l'article 52 est de fixer la portée des droits et des principes de la Charte et d'arrêter des règles pour leur interprétation. Le paragraphe 1 traite du régime de limitations. La formule utilisée s'inspire de la jurisprudence de la Cour de justice: «... selon une jurisprudence bien établie, des restrictions peuvent être apportées à l'exercice des droits fondamentaux, notamment dans le cadre d'une organisation commune de marché, à condition que ces restrictions répondent effectivement à des objectifs d'intérêt général poursuivis par la Communauté et ne constituent pas, par rapport au but poursuivi, une intervention démesurée et intolérable, qui porterait atteinte à la substance même de ces droits» (arrêt du 13 avril 2000, aff. C-292/97, point 45). La mention des intérêts généraux reconnus par l'Union couvre aussi bien les objectifs mentionnés à l'article 3 du traité sur l'Union européenne que d'autres intérêts protégés par des dispositions spécifiques des traités comme l'article 4, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne, à l'article 35, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne et les articles 36 et 346 de ce traité.

Le paragraphe 2 fait référence à des droits qui sont déjà expressément garantis par le traité instituant la Communauté européenne et reconnus dans la Charte et qui se trouvent désormais dans les traités (notamment ceux qui découlent de la citoyenneté de l'Union). Il précise que ces droits restent soumis aux conditions et limites applicables au droit de l'Union sur lequel ils sont fondés et qui sont prévues dans les traités. La Charte ne modifie pas le régime des droits conférés par le traité CE et repris dans les traités.

Le paragraphe 3 vise à assurer la cohérence nécessaire entre la Charte et la CEDH en posant la règle que, dans la mesure où les droits de la présente Charte correspondent également à des droits garantis par la CEDH, leur sens et leur portée, y compris les limitations admises, sont les mêmes que ceux que prévoit la CEDH. Il en résulte en particulier que le législateur, en fixant des limitations à ces droits, doit respecter les mêmes normes que celles fixées par le régime détaillé des limitations prévu dans la CEDH, qui sont donc rendues applicables aux droits couverts par ce paragraphe, sans que cela porte atteinte à l'autonomie du droit de l'Union et de la Cour de justice de l'Union européenne.

La référence à la CEDH vise à la fois la Convention et ses protocoles. Le sens et la portée des droits garantis sont déterminés non seulement par le texte de ces instruments, mais aussi par la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme et par la Cour de justice de l'Union européenne. La dernière phrase du paragraphe vise à permettre à l'Union d'assurer une protection plus étendue. En tout état de cause, le niveau de protection offert par la Charte ne peut jamais être inférieur à celui qui est garanti par la CEDH.

La Charte n'empêche pas les États membres de se prévaloir de l'article 15 de la CEDH, qui autorise des dérogations aux droits prévus par cette dernière en cas de guerre ou d'autre danger public menaçant la vie de la nation, lorsqu'ils prennent des mesures dans les domaines de la défense nationale en cas de guerre et du maintien de l'ordre, conformément à leurs responsabilités reconnues dans l'article 4, paragraphe 1, du traité sur l'Union européenne et dans les articles 72 et 347 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

La liste des droits qui peuvent, au stade actuel, et sans que cela exclue l'évolution du droit, de la législation et des traités, être considérés comme correspondant à des droits de la CEDH au sens du présent paragraphe, est reproduite ci-dessous. Ne sont pas reproduits les droits qui s'ajoutent à ceux de la CEDH.

1. Articles de la Charte dont le sens et la portée sont les mêmes que les articles correspondants de la CEDH:

— l'article 2 correspond à l'article 2 de la CEDH;

— l'article 4 correspond à l'article 3 de la CEDH;

— l'article 5, paragraphes 1 et 2, correspond à l'article 4 de la CEDH;

— l'article 6 correspond à l'article 5 de la CEDH;

— l'article 7 correspond à l'article 8 de la CEDH;

— l'article 10, paragraphe 1, correspond à l'article 9 de la CEDH;

— l'article 11 correspond à l'article 10 de la CEDH, sans préjudice des restrictions que le droit de l'Union peut apporter à la faculté des États membres d'instaurer les régimes d'autorisation visés à l'article 10, paragraphe 1, troisième phrase, de la CEDH;

— l'article 17 correspond à l'article 1 du protocole additionnel à la CEDH;

— l'article 19, paragraphe 1, correspond à l'article 4 du protocole additionnel n° 4;

— l'article 19, paragraphe 2, correspond à l'article 3 de la CEDH, tel qu'interprété par la Cour européenne des droits de l'homme;

— l'article 48 correspond à l'article 6, paragraphes 2 et 3, de la CEDH;

— l'article 49, paragraphes 1 (à l'exception de la dernière phrase) et 2, correspond à l'article 7 de la CEDH.

2. Articles dont le sens est le même que les articles correspondant de la CEDH, mais dont la portée est plus étendue:

— l'article 9 couvre le champ de l'article 12 de la CEDH, mais son champ d'application peut être étendu à d'autres formes de mariages dès lors que la législation nationale les institue;

— l'article 12, paragraphe 1, correspond à l'article 11 de la CEDH, mais son champ d'application est étendu au niveau de l'Union européenne;

— l'article 14, paragraphe 1, correspond à l'article 2 du protocole additionnel à la CEDH, mais son champ d'application est étendu à l'accès à la formation professionnelle et continue;

— l'article 14, paragraphe 3, correspond à l'article 2 du protocole additionnel à la CEDH, en ce qui concerne les droits des parents;

— l'article 47, paragraphes 2 et 3, correspond à l'article 6, paragraphe 1, de la CEDH, mais la limitation aux contestations sur des droits et obligations de caractère civil ou sur des accusations en matière pénale ne joue pas en ce qui concerne le droit de l'Union et sa mise en œuvre;

— l'article 50 correspond à l'article 4 du protocole n° 7 de la CEDH, mais sa portée est étendue au niveau de l'Union européenne entre les juridictions des États membres;

— enfin, les citoyens de l'Union européenne ne peuvent, dans le champ d'application du droit de l'Union, être considérés comme des étrangers en raison de l'interdiction de toute discrimination sur la base de la nationalité. Les limitations prévues par l'article 16 de la CEDH en ce qui concerne les droits des étrangers ne leur sont donc pas applicables dans ce cadre.

La règle d'interprétation figurant au paragraphe 4 est fondée sur le libellé de l'article 6, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne et tient dûment compte de l'approche suivie par la Cour de justice à l'égard des traditions constitutionnelles communes (par exemple, l'arrêt rendu le 13 décembre 1979 dans l'affaire 44/79, Hauer, rec. 1979, p. 3727; l'arrêt rendu le 18 mai 1982 dans l'affaire 155/79, AM&S, rec.1982, p. 1575). Selon cette règle, plutôt que de suivre une approche rigide du «plus petit dénominateur commun», il convient d'interpréter les droits en cause de la Charte d'une manière qui offre un niveau élevé de protection, adapté au droit de l'Union et en harmonie avec les traditions constitutionnelles communes.

www.rcl.gov.pl

Le paragraphe 5 clarifie la distinction entre «droits» et «principes» faite dans la Charte. En vertu de cette distinction, les droits subjectifs doivent être respectés, tandis que les principes doivent être observés (article 51, paragraphe 1). Les principes peuvent être mis en œuvre par le biais d'actes législatifs ou exécutifs (adoptés par l'Union dans le cadre de ses compétences et par les États membres uniquement lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union); ils acquièrent donc une importance particulière pour les tribunaux seulement lorsque ces actes sont interprétés ou contrôlés. Ils ne donnent toutefois pas lieu à des droits immédiats à une action positive de la part des institutions de l'Union ou des autorités des États membres, ce qui correspond tant à la jurisprudence de la Cour de justice (voir notamment la jurisprudence sur le «principe de précaution» figurant à l'article 191, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne: arrêt rendu par le TPI le 11 septembre 2002 dans l'affaire T-13/99, Pfizer contre Conseil, avec de nombreuses citations de la jurisprudence antérieure, et une série d'arrêts sur l'article 33 (ex-39) concernant les principes du droit agricole: par exemple, l'arrêt rendu par la Cour de justice dans l'affaire 265/85, Van den Berg, rec. 1987, p. 1155: examen du principe de l'assainissement du marché et de la confiance légitime) qu'à l'approche suivie par les systèmes constitutionnels des États membres à l'égard des «principes», en particulier dans le domaine du droit social. À titre d'illustration, citons, parmi les exemples de principes reconnus dans la Charte, les articles 25, 26 et 37. Dans certains cas, un article de la Charte peut contenir des éléments relevant d'un droit et d'un principe: par exemple, les articles 23, 33 et 34.

Le paragraphe 6 fait référence aux divers articles de la Charte qui, dans l'esprit de la subsidiarité, font référence aux législations et aux pratiques nationales.

Explication ad article 53 — Niveau de protection

Cette disposition vise à préserver le niveau de protection offert actuellement, dans leurs champs d'application respectifs, par le droit de l'Union, le droit des États membres et le droit international. En raison de son importance, mention est faite de la CEDH.

Explication ad article 54 — Interdiction de l'abus de droit

Cet article correspond à l'article 17 de la CEDH:

«Aucune des dispositions de la présente Convention ne peut être interprétée comme impliquant pour un État, un groupement ou un individu, un droit quelconque de se livrer à une activité ou d'accomplir un acte visant à la destruction des droits ou libertés reconnus dans la présente Convention ou à des limitations plus amples de ces droits et libertés que celles prévues à ladite Convention.»

www.rcl.gov.pl

DRUGI PROTOKÓŁ SPROSTOWANIA TRAKTATU Z LIZBONY ZMIENIAJĄCEGO TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ I TRAKTAT USTANAWIAJĄCY WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ PODPISANEGO W LIZBONIE DNIA 13 GRUDNIA 2007 ROKU

Zważywszy, że w oryginalnym tekście 23 wersji językowych Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisanego w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r., którego depozytariuszem jest Rząd Republiki Włoskiej, wykryto błędy;

zważywszy, że błędy te zostały zgłoszone państwom sygnatariuszom traktatu pismem z dnia 9 kwietnia 2008 r., sporządzonym przez radcę prawnego Rady Unii Europejskiej i skierowanym do stałych przedstawicieli państw członkowskich;

zważywszy, że w terminie wskazanym we wspomnianym piśmie państwa sygnatariusze nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń do zaproponowanych tam poprawek,

przedmiotowe błędy zostały w dniu dzisiejszym sprostowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Włoskiej zgodnie z treścią załącznika.

W dowód powyższego sporządzony został niniejszy drugi protokół, którego odpis zostanie skierowany do rządów państw sygnatariuszy rzeczonego traktatu.

www.rcl.gov.pl

Съставено в Рим на тринадесети април две хиляди и осма година.

Hecho en Roma el treinta de abril de dos mil ocho.

V Římě dne třicátého dubna roku dva tisíce osm.

Udfærdiget i Rom, den tredivte april to tusind og otte.

Geschehen zu Rom am dreißigsten April zweitausendacht.

Koostatud kahe tuhande kaheksanda aasta kolmekümnendal aprillil Roomas.

Ρώμη, τριάντα Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες οκτώ.

Done at Rome on the thirtieth day of April in the year two thousand and eight.

Fait à Rome, le trente avril deux mille huit.

Arna déanamh sa Róimh, an tríochadú lá d'Aibreán sa bhliain dhá mhíle a hocht.

Fatto a Roma addì trenta aprile duemilaotto.

Romā, divi tūkstoši astotā gada trīsdesmitajā aprīlī.

Priimta Romoje du tūkstančiai aštuntųjų metų balandžio trisdešimtą dieną.

Kelt Rómában, a kétezer-nyolcadik év április havának harmincadik napján.

Magħmul f'Ruma fit-tletin jum ta' April fis-sena elfejn u tmienja.

Gedaan te Rome, de dertigste april tweeduizendacht.

Sporządzono w Rzymie trzydziestego kwietnia roku dwa tysiące ósmego.

Feito em Roma, ao trigésimo dia do mês de Abril do ano de dois mil e oito.

Întocmit la Roma, treizeci aprilie a anului două mii opt.

V Ríme tridsiateho apríla dvetisícosem.

V Rimu, tridesetega aprila leta dva tisoč osem.

Tehty Roomassa kolmantenakymmenentenä päivänä huhtikuuta vuonna kaksituhattakahdeksan.

Utfärdat i Rom den trettionde april år tjugohundraåtta.

www.rcl.gov.pl

Ръководител на отдела за дипломатически спорове и международни договори,

El Jefe de la Unidad de lo Contencioso Diplomático y de los Tratados,

Vedoucí oddělení pro diplomatické spory a mezinárodní smlouvy,

Chef for Enheden for Diplomatiske Tvister og Traktater,

Der Leiter des Referats für diplomatische Streitfälle und Verträge,

Diplomaatiliste suhete ja lepingute osakonna peadirektor,

Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Διπλωματικών Διαφορών και Συνθηκών,

Head of the Unit for Diplomatic Issues and Treaties,

Le chef de l'unité du contentieux diplomatique et des traités,

Ceannasaí Aonad na nDíospóidí Taidhleoireachta agus na gConarthaí,

Il Capo dell'Unità per il Contenzioso Diplomatico e dei Trattati,

Diplomātisko lietu un līgumu nodaļas vadītājs,

Diplomatinių reikalų ir sutarčių skyriaus vadovas,

A diplomáciai ügyek és nemzetközi szerződések osztályának vezetője,

Il-Kap ta' l-Unità għall-Affarijiet Diplomatiċi u t-Trattati,

Het Hoofd van de Afdeling Diplomatieke Geschillen en Verdragen,

Szef Działu ds. Dyplomatycznych i Traktatów,

O chefe da Unidade do Contencioso Diplomático e dos Tratados,

Șeful Unității pentru contencios diplomatic și tratate,

Vedúci odboru pre diplomatické spory a medzinárodné zmluvy,

Vodja oddelka za diplomatske zadeve in mednarodne pogodbe,

Diplomaattisten riita-asiain ja valtiosopimusasiain yksikön päällikkö,

Chefen för avdelningen för diplomatiska tvister och fördrag,

p.p. Adriano Zadeschi

www.rcl.gov.pl

ZAŁĄCZNIK

PROTOKÓŁ ZE SPROSTOWANIA

do Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

podpisanego w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r.

(CIG 14/07 z 3.12.2007)
(Dz.U. C 306 z 17.12.2007)

1. Zmiany wprowadzone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

a) Artykuł 1 punkt 33 litera a)
(strona TL/pl 37) (Dz.U. C 306/2007, s. 28)

Zamiast:

„(...) „Każde Państwo Członkowskie, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub wysoki przedstawiciel przy wsparciu Komisji, mogą zwracać się do Rady z ..." (...)",

powinno być:

„(...) „Każde Państwo Członkowskie, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub wysoki przedstawiciel przy wsparciu Komisji mogą zwracać się do Rady z ..." (...)".

www.rcl.gov.pl

b) Artykuł 2 punkt 2 litera b)
(strona TL/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 42)

Zamiast:

„(…) a, w stosownych przypadkach, czasownik i przymiotniki występujące po nich lub przed nimi otrzymują liczbę mnogą; (…)",

powinno być:

„ (…) , w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania; (…)".

c) Artykuł 2 punkt 2 litera c)
(strona TL/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 42)

Zamiast:

„c) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251" oraz „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą", zaś wszystkie formy gramatyczne wyrazów „procedura określona w artykule 251" oraz „procedura przewidziana w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „zwykła procedura prawodawcza", (...)",

powinno być:

„c) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą", zaś wszystkie formy gramatyczne wyrazów „procedura określona w artykule 251" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „zwykła procedura prawodawcza", (...)".

www.rcl.gov.pl

d) Artykuł 2 punkt 7 akapit pierwszy kolumna lewa tiret trzecie

(strona TL/pl 58) (Dz.U. C 306/2007, s. 44)

Zamiast:

„- artykuł 95, który otrzymał oznaczenie artykuł 94 ustęp 9,",

powinno być:

„- artykuł 95, który otrzymał oznaczenie artykuł 94, ustęp 9,".

e) Artykuł 2 punkt 7

(strona TL/pl 58) (Dz.U. C 306/2007, s. 44)

Skreśla się akapit drugi tiret czwarte („- artykuł 231 akapit drugi").

f) Artykuł 2 punkt 8 tiret drugie

(strona TL/pl 59) (Dz.U. C 306/2007, s. 45)

Zamiast:

„- artykuł 97b:",

powinno być:

„- artykuł 4, który otrzymał oznaczenie artykuł 97b:".

www.rcl.gov.pl

g) Artykuł 2 punkt 21

(strona TL/pl 66) (Dz.U. C 306/2007, s. 49)

Zamiast:

„Dodaje się artykuł 6b, który otrzymuje brzmienie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt; wyrazy „wspólnotowej polityki rolnej i transportu" zastępuje się wyrazami „polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii"; wyrazy „i badań" zastępuje się wyrazami „…, badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej", zaś po wyrazach „… w zakresie dobrobytu zwierząt" dodaje się wyrazy „jako istot zdolnych do odczuwania".",

powinno być:

„Dodaje się artykuł 6b, który otrzymuje brzmienie postanowienia Protokołu w sprawie dobrostanu zwierząt; wyrazy „wspólnotowej polityki rolnej i transportu" zastępuje się wyrazami „polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii"; wyrazy „i badań" zastępuje się wyrazami „…, badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej", zaś po wyrazach „… w zakresie dobrostanu zwierząt" dodaje się wyrazy „jako istot zdolnych do odczuwania".".

h) Artykuł 2 punkt 54 litera a)

(strona TL/pl 74) (Dz.U. C 306/2007, s. 56)

Zamiast:

„a) na końcu ustępu 1 dodaje się zdanie w brzmieniu: (…)",

powinno być:

„a) na końcu ustępu 1 dodaje się tekst w brzmieniu: (…)".

www.rcl.gov.pl

i) Artykuł 2 punkt 83

(strona TL/pl 93) (Dz.U. C 306/2007, s. 71)

Zamiast:

„W artykule 96 akapit drugi zdanie pierwsze wyrazy „Rada, na wniosek Komisji, uchwala …" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą przyjmują …".",

powinno być:

„W artykule 96 akapit drugi zdanie pierwsze wyrazy „Rada, na wniosek Komisji, uchwala …" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują …".".

j) Artykuł 2 punkt 93 litera b)

(strona TL/pl 98) (Dz.U. C 306/2007, s. 74)

Zamiast:

„b) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Statut ESBC" zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwany dalej »Statutem ESBC i EBC« …";",

powinno być:

„b) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Statut ESBC" zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwany dalej »Statutem ESBC i EBC«, …";".

www.rcl.gov.pl

k) Artykuł 2 punkt 116 litera a)
(strona TL/pl 108) (Dz.U. C 306/2007, s. 81)

Zamiast:

„a) w ustępie 2 akapit pierwszy część wprowadzająca wyraz „Rada:" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada:", wraz z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym czasowników; (…)",

powinno być:

„a) w ustępie 2 akapit pierwszy część wprowadzająca wyraz „Rada:" zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada:", a wyraz „może" występujący bezpośrednio na początku, odpowiednio, liter a) i b) zastępuje się wyrazem „mogą"; (…)".

l) Artykuł 2 punkt 116 litera b)
(strona TL/pl 108) (Dz.U. C 306/2007, s. 81)

Zamiast:

„(…), a wyrazy „… dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249," zastępuje się wyrazami „… dyrektywa lub decyzja powinna być przetransponowana lub wykonana".",

powinno być:

„(…), a wyrazy „… dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249," zastępuje się wyrazami „… dyrektywa lub decyzja powinna być przetransponowana lub wykonana,".".

www.rcl.gov.pl

m) Artykuł 2 punkt 122

(strona TL/pl 109) (Dz.U. C 306/2007, s. 82)

Zamiast:

„W artykule 148 wyrazy „podejmuje decyzje wykonawcze" zastępuje się wyrazami „przyjmuje rozporządzenia wykonawcze".",

powinno być:

„W artykule 148 wyrazy „podejmuje decyzje wykonawcze" zastępuje się wyrazami „przyjmują rozporządzenia wykonawcze".".

n) Artykuł 2 punkt 215

(strona TL/pl 143) (Dz.U. C 306/2007, s. 109)

Zamiast:

„W artykule 231 akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Jednakże Trybunał Sprawiedliwości wskazuje, jeśli uzna to za niezbędne, które skutki aktu, o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.",

powinno być:

„W artykule 231 akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Jednakże Trybunał wskazuje, jeśli uzna to za niezbędne, które skutki aktu, o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.".

www.rcl.gov.pl

o) Artykuł 2 punkt 216 litera b)
(strona TL/pl 143) (Dz.U. C 306/2007, s. 109)

Zamiast:

„b) w akapicie trzecim po wyrazach „jednej z instytucji" dodaje się wyrazy „... lub jednemu z organów lub jednostek organizacyjnych";",

powinno być:

„b) w akapicie trzecim po wyrazach „jednej z instytucji" dodaje się wyrazy „... lub jednemu z organów lub jednej z jednostek organizacyjnych";".

p) Artykuł 2 punkt 224
(strona TL/pl 144) (Dz.U. C 306/2007, s. 111)

Zamiast:

„Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule 230 akapit piąty,",

powinno być:

„Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule 230 akapit szósty,".

q) Artykuł 2 punkt 231 litera c)
(strona TL/pl 146) (Dz.U. C 306/2007, s. 112)

Zamiast:

„c) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, po wyrazach „W wykonywaniu swoich obowiązków ..." dodaje się wyrazy „członkowie Trybunału Obrachunkowego".",

powinno być:

„c) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, po wyrazach „W wykonywaniu swych obowiązków ..." dodaje się wyrazy „członkowie Trybunału Obrachunkowego".".

www.rcl.gov.pl

r) Artykuł 2 punkt 231

(strona TL/pl 146) (Dz.U. C 306/2007, s. 112)

Dodaje się literę d) w brzmieniu:

„d) w ustępie 8, który otrzymuje oznaczenie ustęp 7, skreśla się wyrazy „ (…), stanowiąc tą samą większością, (…)”.”.

s) Artykuł 2 punkt 232

(strona TL/pl 146) (Dz.U. C 306/2007, s. 112)

Zamiast:

„W artykule 248 wszystkie formy gramatyczne wyrazu „organ” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „organ lub jednostka organizacyjna”.”,

powinno być:

„W artykule 248 wszystkie formy gramatyczne wyrazu „organ” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „organ lub jednostka organizacyjna”, przy czym w ustępie 3 zdanie pierwsze wyraz „zarządzającego” zastępuje się wyrazem „zarządzających”.”.

t) Artykuł 2 punkt 237

(strona TL/pl 149) (Dz.U. C 306/2007, s. 114)

Zamiast:

„Przed artykułem 250 dodaje się sekcję 2 w brzmieniu: „PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA”.”.

powinno być:

„Przed artykułem 250 dodaje się sekcję 2 zatytułowaną: „PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA”.”.

www.rcl.gov.pl

u) Artykuł 2 punkt 266 litera b)

(strona TL/pl 162) (Dz.U. C 306/2007, s. 125)

Zamiast:

„b) w akapicie drugim po wyrazie „Rada" dodaje się wyrazy „…na wniosek Komisji,", (…)",

powinno być:

„b) w akapicie drugim po wyrazie „Rada," dodaje się wyrazy „…na wniosek Komisji", (…)".

2. Protokoły dołączone do Traktatu z Lizbony

Protokół nr 1

a) Artykuł 1 punkt 4 zdanie wprowadzające

(strona TL/P/pl 30) (Dz.U. C 306/2007, s. 166)

Zamiast:

„W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Traktat" i „niniejszy Traktat" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Traktaty", a odesłanie do Traktatu o Unii Europejskiej lub Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatów:",

powinno być:

„W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Traktat" i „niniejszy Traktat" zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Traktaty", a odesłanie do Traktatu o Unii Europejskiej lub Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatów, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym danego zdania:".

www.rcl.gov.pl

b) Artykuł 1 punkt 4 litera b)

(strona TL/P/pl 31) (Dz.U. C 306/2007, s. 166)

Dodaje się nowe tiret drugie w brzmieniu:

„- artykuł 7 (druga wzmianka: „niniejszym Traktatem"),"

c) Artykuł 1 punkt 5 litera d) tiret pierwsze, drugie, trzecie i czwarte

(strona TL/P/pl 33) (Dz.U. C 306/2007, s. 167)

Zamiast:

„- punkt 6, który otrzymuje oznaczenie punkt 5, akapit drugi,
- punkt 9, który otrzymuje oznaczenie punkt 8, zdanie wprowadzające,
- punkt 10, który otrzymuje oznaczenie punkt 9, litera a) zdanie drugie,
- punkt 11, który otrzymuje oznaczenie punkt 10;",

powinno być:

„- ustęp 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, akapit drugi,".
- ustęp 9, który otrzymuje oznaczenie ustęp 8, zdanie wprowadzające,
- ustęp 10, który otrzymuje oznaczenie ustęp 9, litera a) zdanie drugie,
- ustęp 11, który otrzymuje oznaczenie ustęp 10;".

www.rcl.gov.pl

d) Artykuł 1 punkt 9 litera h)
(strona TL/P/pl 37) (Dz.U. C 306/2007, s. 169)

Zamiast:

„h) Protokół w sprawie dobrobytu zwierząt (1997), którego tekst zostaje przekształcony w artykuł 6b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;",

powinno być:

„h) Protokół w sprawie dobrostanu zwierząt (1997), którego tekst zostaje przekształcony w artykuł 6b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;".

e) Artykuł 1 punkt 10 litera a) zdanie drugie
(strona TL/P/pl 38) (Dz.U. C 306/2007, s. 170)

Zamiast:

„W pozostałej części protokołu wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Traktat UE" zastępuje się (...)",

powinno być:

„W pozostałej części protokołu wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Traktat WE" zastępuje się (...)".

f) Artykuł 1 punkt 10 litera b) kolumna lewa tiret piąte
(strona TL/P/pl 38) (Dz.U. C 306/2007, s. 170)

Zamiast:

„- artykuły 10–14,",

powinno być:

„- artykuły 10, 11 pierwsza wzmianka, 12 i 14,".

www.rcl.gov.pl

g) Artykuł 1 punkt 10 litera b) kolumna lewa tiret trzynaste, czternaste, piętnaste i szesnaste (strona TL/P/pl 38) (Dz.U. C 306/2007, s. 170)

Zamiast:

„- artykuł 21 akapit pierwszy,
- artykuł 22 akapit pierwszy,
- artykuł 23 akapit pierwszy zdanie pierwsze,
- artykuł 24 akapit pierwszy,",

powinno być:

„- artykuł 21 akapit pierwszy pierwsza wzmianka,
- artykuł 22 akapit pierwszy pierwsza wzmianka,
- artykuł 23 akapit pierwszy zdanie pierwsze pierwsza wzmianka,
- artykuł 24 akapit pierwszy pierwsza wzmianka,".

h) Artykuł 1 punkt 10 litera b) kolumna lewa tiret dziewiętnaste (strona TL/P/pl 38) (Dz.U. C 306/2007, s. 170)

Zamiast:

„- artykuły 30–32, 35, 38, 41 i 43,",

powinno być:

„- artykuły 30, 31, 32 pierwsza wzmianka, 35, 38, 41 i 43,".

www.rcl.gov.pl

i) Artykuł 1 punkt 10 litera c)

(strona TL/P/pl 39) (Dz.U. C 306/2007, s. 171)

Zamiast:

„c) artykuł 2 wyrazy „na posiedzeniu jawnym ślubuje" zastępuje się wyrazami „na posiedzeniu jawnym ślubuje przed Trybunałem Sprawiedliwości";",

powinno być:

„c) w artykule 2 wyrazy „na posiedzeniu jawnym ślubuje" zastępuje się wyrazami „ślubuje, przed Trybunałem Sprawiedliwości obradującym na posiedzeniu jawnym,";".

j) Artykuł 1 punkt 11 litera aa)

(strona TL/P/pl 44) (Dz.U. C 306/2007, s. 174)

Zamiast:

„aa) w artykule 52, który otrzymuje oznaczenie artykuł 49, po wyrazach „Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut …" dodaje się „…, zgodnie z artykułem 116 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,";",

powinno być:

„aa) w artykule 52, który otrzymuje oznaczenie artykuł 49, w tytule artykułu wyrazy „w walucie wspólnotowej" zastępuje się wyrazami „w walucie Państw Członkowskich", a w treści artykułu po wyrazach „Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut …" dodaje się wyrazy „…, zgodnie z artykułem 117a ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,";".

www.rcl.gov.pl

k) Artykuł 1 punkt 12 litera a)
(strona TL/P/pl 45) (Dz.U. C 306/2007, s. 174)

Zamiast:

„a) w całym protokole odesłanie do danego artykułu „niniejszego Traktatu" zastępuje się odesłaniem do danego artykułu „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";",

powinno być:

„a) w całym protokole odesłanie do danego artykułu „niniejszego Traktatu" lub „Traktatu" zastępuje się odesłaniem do danego artykułu „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";".

l) Artykuł 1 punkt 12 litera l) podpunkt (ii) zdanie wprowadzające
(strona TL/P/pl 47) (Dz.U. C 306/2007, s. 176)

Zamiast:

„ustęp 2 zastępuje się trzema nowymi akapitami w brzmieniu:",

powinno być:

„ustęp 2 zastępuje się trzema nowymi ustępami w brzmieniu:".

m) Artykuł 1 punkt 12 litera n) podpunkt (i)
(strona TL/P/pl 48) (Dz.U. C 306/2007, s. 176)

Zamiast:

„(i) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „... udziela pożyczek" zastępuje się wyrazami „... przyznaje finansowanie, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji", (...)",

powinno być:

„(i) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „... udziela pożyczek" zastępuje się wyrazami „... przyznaje finansowanie, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji,", (...)".

www.rcl.gov.pl

n) Artykuł 1 punkt 12 litera t)
(strona TL/P/pl 51) (Dz.U. C 306/2007, s. 178)

Zamiast:

„t) w artykule 25, który otrzymuje oznaczenie artykuł 23, w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazach „jednego Państwa Członkowskiego", a w ustępie 2 po wyrazach „Państwa Członkowskiego" dodaje się wyrazy (...)",

powinno być:

„t) w artykule 25, który otrzymuje oznaczenie artykuł 23, w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazach „jednego Państwa Członkowskiego", a w ustępie 2 po pierwszej wzmiance wyrazów „Państwa Członkowskiego" dodaje się wyrazy (...)".

o) Artykuł 1 punkt 13 litera c)
(strona TL/P/pl 53) (Dz.U. C 306/2007, s. 180)

Zamiast:

„c) w literze d) skreśla się wyrazy „i Sąd Pierwszej Instancji", a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana;",

powinno być:

„c) w literze d) skreśla się wyrazy „i Sąd Pierwszej Instancji", a forma gramatyczna czasownika i rzeczownika zostaje odpowiednio dostosowana;".

www.rcl.gov.pl

p) Artykuł 1 punkt 13 litera d)
(strona TL/P/pl 53) (Dz.U. C 306/2007, s. 180)

Zamiast:

„d) w literze i) skreśla wyrazy „Europejski Instytut Walutowy i", a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana.",

powinno być:

„d) w literze i) skreśla się wyrazy „Europejski Instytut Walutowy i", a forma gramatyczna czasownika i rzeczownika zostaje odpowiednio dostosowana".

q) Artykuł 1 punkt 15 litera b)
(strona TL/P/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 180)

Zamiast:

„b) w motywie pierwszym wyrazy „...decyzji dotyczącej przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej..." zastępuje się wyrazami „decyzji dotyczącej uchylenia derogacji w stosunku do Państw Członkowskich objętych derogacją...";",

powinno być:

„b) w motywie pierwszym wyrazy „...decyzji dotyczącej przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej, o której mowa w artykule 121 ustęp 1..." zastępuje się wyrazami „decyzji dotyczących uchylenia derogacji w stosunku do Państw Członkowskich objętych derogacją, o których mowa w artykule 117a...", a wyrazy „niniejszego Traktatu" zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej";".

www.rcl.gov.pl

r) Artykuł 1 punkt 15 litera d)
(strona TL/P/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 181)

Zamiast:

„d) w artykule 6 skreśla się wyrazy „…, EIW lub";",

powinno być:

„d) w artykule 6 wyrazy „…EIW lub EBC, w zależności od sytuacji," zastępuje się wyrazami „EBC";".

s) Artykuł 1 punkt 16 litera a)
(strona TL/P/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 181)

Zamiast:

„a) w całym protokole wyrazy „do przejścia do trzeciego etapu" lub „.. do przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej" zastępuje się wyrazami „… do przyjęcia euro …", wyrazy „… przejdzie do trzeciego etapu …„ zastępuje się wyrazami „… przyjmie euro …", wyrazy „… podczas trzeciego etapu …" zastępuje się wyrazami „… po wprowadzeniu euro ….";",

powinno być:

„a) w całym protokole wyrazy „przejścia do trzeciego etapu" lub „… przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej" zastępuje się wyrazami „… przyjęcia euro …", wyrazy „… przejdzie do trzeciego etapu …„ zastępuje się wyrazami „… przyjmie euro …", wyrazy „… podczas trzeciego etapu …" zastępuje się wyrazami „… po wprowadzeniu euro ….", wyrazy „przejść do trzeciego etapu" zastępuje się wyrazami „przyjąć euro", wyrazy „przejście do trzeciego etapu" zastępuje się wyrazami „przyjęcie euro";".

www.rcl.gov.pl

t) Artykuł 1 punkt 16 litera b)
(strona TL/P/pl 55) (Dz.U. C 306/2007, s. 181)

Zamiast:

„b) w preambule dodaje się nowy motyw w brzmieniu:
BIORĄC POD UWAGĘ, że 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku rząd Zjednoczonego Królestwa notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,";",

powinno być:

„b) w preambule dodaje się nowy motyw drugi w brzmieniu:
„BIORĄC POD UWAGĘ, że 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku rząd Zjednoczonego Królestwa notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,";".

u) Artykuł 1 punkt 22 litera b) podpunkt (i)
(strona TL/P/pl 74) (Dz.U. C 306/2007, s. 192)

Zamiast:

„(i) w literze b) po wyrazach „...Radę" dodaje się wyrazy „ lub, w stosownym przypadku, Radę Europejską", a po wyrazach „została wszczęta" dodaje się wyrazy „... w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca;";",

powinno być:

„(i) w literze b) po wyrazach „...Radę" dodaje się wyrazy „ lub, w stosownym przypadku, Radę Europejską", a po wyrazach „została wszczęta" dodaje się wyrazy „... w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca„";".

www.rcl.gov.pl

v) Artykuł 1 punkt 27

(strona TL/P/pl 76) (Dz.U. C 306/2007, s. 193)

Zamiast:

„W Protokole w sprawie artykułu 17 Traktatu o Unii Europejskiej w tekście postanowienia na końcu ostatniego zdania skreśla się wyrazy „w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.",

powinno być:

„W Protokole w sprawie artykułu 17 Traktatu o Unii Europejskiej w preambule motyw pierwszy odesłanie do artykułu 17 ustęp 1 akapit drugi i ustęp 3 zastępuje się odesłaniem do artykułu 28a ustęp 2, a w tekście postanowienia na końcu ostatniego zdania skreśla się wyrazy „w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu".".

w) Artykuł 1 punkt 30 litera a)

(strona TL/P/pl 76) (Dz.U. C 306/2007, s. 193)

Zamiast:

„a) w nagłówku protokołu odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;",

powinno być:

„a) w tytule protokołu odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;".

x) Artykuł 1

(strona TL/P/pl 77) (Dz.U. C 306/2007, s. 194)

Dodaje się punkt w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIKI

34) W załączniku I, dział 22, ex 22.08, ex 22.09, skreśla się wyrazy "do Traktatu".".

www.rcl.gov.pl

3. Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 5 Traktatu z Lizbony

Traktat o Unii Europejskiej

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej dotycząca artykułu 47
(strona TL/P/Załącznik/pl 5) (Dz.U. C 306/2007, s. 206)

Zamiast:

„Artykuł 47 (przeniesiony)",

powinno być:

„Artykuł 47 (zastąpiony)".

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

a) Numeracja w Traktacie z Lizbony, przypis dotyczący artykułu 6b
(strona TL/P/Załącznik/pl 6) (Dz.U. C 306/2007, s. 228)

Zamiast:

„Dodanie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt.",

powinno być:

„Dodanie postanowienia Protokołu w sprawie dobrostanu zwierząt.".

www.rcl.gov.pl

b) Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, przypis dotyczący artykułu 63 punkty 1 i 2 oraz artykułu 64 ustęp 2
(strona TL/P/Załącznik/pl 10) (Dz.U. C 306/2007, s. 228)

Zamiast:

„Artykuł 63 punkty 1 i 2 Traktatu WE zostaje zastąpiony artykułem 63 ustępy 1 i 2 TFUE, a artykuł 64 ustęp 2 zostaje zastąpiony artykułem 63 ustęp 3 TFUE.",

powinno być:

„Artykuł 63 punkty 1 i 2 Traktatu WE zostaje zastąpiony artykułem 63 ustępy 1 i 2 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 78), a artykuł 64 ustęp 2 zostaje zastąpiony artykułem 63 ustęp 3 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 78).".

c) Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotycząca artykułu 113 (przeniesiony)
(strona TL/P/Załacznik/pl 12) (Dz.U. C 306/2007, s. 214)

Zamiast:

„Artykuł 294",

powinno być:

„Artykuł 284".

www.rcl.gov.pl

d) Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, przypis dotyczący artykułu 178

(strona TL/P/Załącznik /pl 16) (Dz.U. C 306/2007, s. 229)

Zamiast:

„Treść zastąpiona artykułem 188d ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie TFUE.",

powinno być:

„Treść zastąpiona artykułem 188d ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 208).".

www.rcl.gov.pl

DEUXIÈME PROCÈS-VERBAL DE RECTIFICATION DU TRAITÉ DE LISBONNE MODIFIANT LE TRAITÉ SUR L'UNION EUROPÉENNE ET LE TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE, SIGNÉ À LISBONNE LE 13 DÉCEMBRE 2007

Attendu que des erreurs ont été relevées dans le texte original des 23 versions linguistiques du traité de Lisbonne modifiant le traité sur l'Union européenne et le traité instituant la Communauté européenne, signé à Lisbonne le 13 décembre 2007 et dont le gouvernement de la République italienne est dépositaire;

attendu que ces erreurs ont été portées à la connaissance des États signataires du traité par lettre du jurisconsulte du Conseil de l'Union européenne aux représentants permanents des États membres de l'Union européenne en date du 9 avril 2008;

attendu que les États signataires n'ont pas formulé d'objections à l'encontre des corrections proposées dans cette lettre avant l'expiration du délai y indiqué;

il a été procédé aujourd'hui, au ministère des affaires étrangères de la République italienne, à la rectification de ces erreurs dans le sens indiqué en annexe.

En foi de quoi, le présent procès-verbal a été établi, dont copie sera adressée aux gouvernements des États signataires dudit traité.

www.rcl.gov.pl

Съставено в Рим на тринадесети април две хиляди и осма година.

Hecho en Roma el treinta de abril de dos mil ocho.

V Římě dne třicátého dubna roku dva tisíce osm.

Udfærdiget i Rom, den tredivte april to tusind og otte.

Geschehen zu Rom am dreißigsten April zweitausendacht.

Koostatud kahe tuhande kaheksanda aasta kolmekümnendal aprillil Roomas.

Ρώμη, τριάντα Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες οκτώ.

Done at Rome on the thirtieth day of April in the year two thousand and eight.

Fait à Rome, le trente avril deux mille huit.

Arna déanamh sa Róimh, an tríochadú lá d'Aibreán sa bhliain dhá mhíle a hocht.

Fatto a Roma addì trenta aprile duemilaotto.

Romā, divi tūkstoši astotā gada trīsdesmitajā aprīlī.

Priimta Romoje du tūkstančiai aštuntųjų metų balandžio trisdešimtą dieną.

Kelt Rómában, a kétezer-nyolcadik év április havának harmincadik napján.

Magħmul f'Ruma fit-tletin jum ta' April fis-sena elfejn u tmienja.

Gedaan te Rome, de dertigste april tweeduizendacht.

Sporządzono w Rzymie trzydziestego kwietnia roku dwa tysiące ósmego.

Feito em Roma, ao trigésimo dia do mês de Abril do ano de dois mil e oito.

Întocmit la Roma, treizeci aprilie a anului două mii opt.

V Ríme tridsiateho apríla dvetisícosem.

V Rimu, tridesetega aprila leta dva tisoč osem.

Tehty Roomassa kolmantenakymmenentenä päivänä huhtikuuta vuonna kaksituhattakahdeksan.

Utfärdat i Rom den trettionde april år tjugohundraåtta.

www.rcl.gov.pl

Ръководител на отдела за дипломатически спорове и международни договори,

El Jefe de la Unidad de lo Contencioso Diplomático y de los Tratados,

Vedoucí oddělení pro diplomatické spory a mezinárodní smlouvy,

Chef for Enheden for Diplomatiske Tvister og Traktater,

Der Leiter des Referats für diplomatische Streitfälle und Verträge,

Diplomaatiliste suhete ja lepingute osakonna peadirektor,

Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Διπλωματικών Διαφορών και Συνθηκών,

Head of the Unit for Diplomatic Issues and Treaties,

Le chef de l'unité du contentieux diplomatique et des traités,

Ceannasaí Aonad na nDíospóidí Taidhleoireachta agus na gConarthaí,

Il Capo dell'Unità per il Contenzioso Diplomatico e dei Trattati,

Diplomātisko lietu un līgumu nodaļas vadītājs,

Diplomatinių reikalų ir sutarčių skyriaus vadovas,

A diplomáciai ügyek és nemzetközi szerződések osztályának vezetője,

Il-Kap ta' l-Unità għall-Affarijiet Diplomatiċi u t-Trattati,

Het Hoofd van de Afdeling Diplomatieke Geschillen en Verdragen,

Szef Działu ds. Dyplomatycznych i Traktatów,

O chefe da Unidade do Contencioso Diplomático e dos Tratados,

Şeful Unităţii pentru contencios diplomatic şi tratate,

Vedúci odboru pre diplomatické spory a medzinárodné zmluvy,

Vodja oddelka za diplomatske zadeve in mednarodne pogodbe,

Diplomaattisten riita-asiain ja valtiosopimusasiain yksikön päällikkö,

Chefen för avdelningen för diplomatiska tvister och fördrag,

p.p. Adriano Zadoschi

www.isap.sejm.gov.pl

ANNEXE

PROCÈS-VERBAL DE RECTIFICATION

du traité de Lisbonne modifiant le traité sur l'Union européenne et le traité instituant la Communauté européenne,

signé à Lisbonne le 13 décembre 2007

(CIG 14/07 du 3.12.2007)
(JO C 306 du 17.12.2007)

1. Modifications apportées au traité sur l'Union européenne et au traité instituant la Communauté européenne

a) Article 2, point 2, point d)

(page TL/fr 55) (JO C 306/2007, p. 42)

Au lieu de:

"d) les mots "statuant à la majorité qualifiée" et "à la majorité qualifiée" sont supprimés;",

lire:

"d) les mots "statuant à la majorité qualifiée", "en statuant à la majorité qualifiée", "qui statue à la majorité qualifiée" et "à la majorité qualifiée" sont supprimés;".

b) Article 2, point 7, deuxième alinéa, quatrième tiret

(page TL/fr 58) (JO C 306/2007, p. 44)

Le quatrième tiret du deuxième alinéa ("- article 231, second alinéa") est supprimé.

www.rcl.gov.pl

c) Article 2, point 8, deuxième tiret

(page TL/fr 59) (JO C 306/2007, p. 45)

Au lieu de:

"- article 97ter",

lire:

"- article 4, devenu article 97ter".

d) Article 2, point 67 (article 69 E, paragraphe 1, troisième alinéa, deuxième phrase)

(page TL/fr 88) (JO C 306/2007, p. 66)

Au lieu de:

"Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent",

lire:

"Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à l'article 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent.".

www.rcl.gov.pl

e) Article 2, point 68 (article 69 F, paragraphe 3, troisième alinéa, deuxième phrase)
(page TL/fr 90) (JO C 306/2007, p. 68)

Au lieu de:

"Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent.",

lire:

"Dans un tel cas, l'autorisation de procéder à une coopération renforcée, qui est visée à l'article 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne et à l'article 280 D, paragraphe 1, du présent traité, est réputée accordée et les dispositions sur la coopération renforcée s'appliquent.".

f) Article 2, point 93, point b)
(page TL/fr 98) (JO C 306/2007, p. 74)

Au lieu de:

"b) au paragraphe 4, renuméroté 2, les mots "statuts du SEBC" sont remplacés par le membre de phrase suivant: "statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne, ci après dénommés "statuts du SEBC et de la BCE"...";",

lire:

"b) au paragraphe 4, renuméroté 2, les mots "statuts du SEBC" sont remplacés par le membre de phrase suivant: "statuts du Système européen de banques centrales et de la Banque centrale européenne, ci-après dénommés "statuts du SEBC et de la BCE"...";".

www.rcl.gov.pl

g) Article 2, point 94

(page TL/fr 98) (JO C 306/2007, p. 74)

Au lieu de:

"94) À la fin de l'article 109, le membre de phrase "... et ce au plus tard à la date de la mise en place du SEBC" est supprimé.",

lire:

"94) À la fin de l'article 109, le membre de phrase "..., et ce au plus tard à la date de la mise en place du SEBC" est supprimé.".

h) Article 2, point 99, point c)

(page TL/fr 99) (JO C 306/2007, p. 75)

Au lieu de:

"c) au paragraphe 2, le premier alinéa est supprimé; au troisième tiret, le renvoi à l'article 99, paragraphes 2, 3, 4 et 5 est remplacé par un renvoi à l'article 99, paragraphe 2, 3, 4 et 6, et les renvois à l'article 122, paragraphe 2, et à l'article 123, paragraphe 4 et 5, sont remplacés par un renvoi à l'article 117bis, paragraphes 2 et 3;",

lire:

"c) au paragraphe 2, le premier alinéa est supprimé; au troisième tiret, le renvoi à l'article 99, paragraphes 2, 3, 4 et 5 est remplacé par un renvoi à l'article 99, paragraphes 2, 3, 4 et 6, et les renvois à l'article 122, paragraphe 2, et à l'article 123, paragraphes 4 et 5, sont remplacés par un renvoi à l'article 117bis, paragraphes 2 et 3; au quatrième tiret, les mots "du traité" sont remplacés par "des traités";".

www.rcl.gov.pl

i) Article 2, point 211, point a)

(page TL/fr 140) (JO C 306/2007, p. 107)

Au lieu de:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire peuvent créer…",

lire:

"Le Parlement européen et le Conseil, statuant conformément à la procédure législative ordinaire, peuvent créer…".

j) Article 2, point 221

(page TL/fr 144) (JO C 306/2007, p. 110)

Au lieu de:

"221) À l'article 236, les mots "... au statut ou résultant du régime applicable à ces derniers" sont remplacés par "... au statut des fonctionnaires de l'Union et le régime applicable aux autres agents de l'Union".",

lire:

"221) À l'article 236, les mots "... au statut ou résultant du régime applicable à ces derniers" sont remplacés par "... par le statut des fonctionnaires de l'Union et le régime applicable aux autres agents de l'Union".".

www.rcl.gov.pl

k) Article 2, point 224

(page TL/fr 144) (JO C 306/2007, p. 111)

Au lieu de:

"Nonobstant l'expiration du délai prévu à l'article 230, cinquième alinéa, toute partie peut…",

lire:

"Nonobstant l'expiration du délai prévu à l'article 230, sixième alinéa, toute partie peut…".

l) Article 2, point 231

(page TL/fr 146) (JO C 306/2007, p. 112)

Le point d) suivant est ajouté:

"d) au paragraphe 8, renuméroté 7, les mots ", statuant à la même majorité," sont supprimés."

m) Article 2, point 274 (article 279ter, première phrase)

(page TL/fr 164) (JO C 306/2007, p. 127)

Au lieu de:

"à l'initiative de la Commission, dans le cadre des procédures budgétaires visées au présent chapitre.",

lire:

"à l'initiative de la Commission, dans le cadre des procédures budgétaires visées au présent titre.".

www.rcl.gov.pl

2. Protocoles annexés au traité de Lisbonne

Protocole n° 1

a) Article 1er, point 4, phrase introductive

(page TL/P/fr 30) (JO C 306/2007, p. 166)

Au lieu de:

"et la référence au traité sur l'Union européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une référence aux traités:",

lire:

"et la référence au traité sur l'Union européenne et/ou au traité instituant la Communauté européenne est remplacée par une référence aux traités, et, le cas échéant, la phrase est grammaticalement adaptée en conséquence:".

b) Article 1er, point 4, point b)

(page TL/P/fr 31) (JO C 306/2007, p. 166)

Un nouveau second tiret libellé "- article 7 (seconde mention du traité)" est inséré.

c) Article 1er, point 5, point d), premier, deuxième, troisième et quatrième tiret

(page TL/P/fr 33) (JO C 306/2007, p. 167)

Au lieu de:

"- point 6, renuméroté 5, second alinéa
- point 9, renuméroté 8, phrase introductive
- point 10, renuméroté 9, point a), seconde phrase
- point 11, renuméroté 10",

www.rcl.gov.pl

lire:

"- paragraphe 6, renuméroté 5, second alinéa
- paragraphe 9, renuméroté 8, phrase introductive
- paragraphe 10, renuméroté 9, point a), seconde phrase
- paragraphe 11, renuméroté 10".

d) Article 1er, point 11, point e), deuxième phrase
(page TL/P/fr 42) (JO C 306/2007, p. 172)

Au lieu de:

"À la fin de la deuxième phrase, les mots "de l'Union européenne" sont ajoutés après "du traité".",

lire:

"À la fin de la deuxième phrase, les mots "sur l'Union européenne" sont ajoutés après "du traité".".

e) Article 1er, point 11, point l)
(page TL/P/fr 43) (JO C 306/2007, p. 173)

Au lieu de:

"l) à l'article 16, première phrase, les mots "en euros" sont insérés après "les billets de banque";",

lire:

"l) à l'article 16, première phrase, les mots "en euros" sont insérés après "de billets de banque";".

www.rcl.gov.pl

f) Article 1er, point 11, point aa)
(page TL/P/fr 44) (JO C 306/2007, p. 174)

Au lieu de:

"aa) à l'article 52, renuméroté 49, les mots "conformément à l'article 116bis, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne," sont insérés après les mots "Après la fixation irrévocable des taux de change ...".",

lire:

"aa) à l'article 52, renuméroté 49, dans le titre de l'article, les mots "libellés en monnaies communautaires" sont remplacés par "libellés en monnaies des États membres" et, dans l'article, les mots "conformément à l'article 117bis, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne," sont insérés après les mots "Après la fixation irrévocable des taux de change ...".".

g) Article 1er, point 12, point p), ii)
(page TL/P/fr 49) (JO C 306/2007, p. 177)

Au lieu de:

"ii) au paragraphe 1, point a), les mots "de projets" et "le projet" sont remplacés, respectivement, par "d'investissements" et "l'investissement", les mots ", dans le cas d'autre investissements" sont insérés après "... du secteur de la production, ou" et les mots à la fin ", dans le cas d'autres projets" sont remplacés par "et"; au point b), les mots "du projet" sont remplacé par "de l'investissement",

lire:

"ii) au paragraphe 1, point a), les mots "de projets" et "le projet" sont remplacés, respectivement, par "d'investissements" et "l'investissement", les mots ", dans le cas d'autres investissements" sont insérés après "... du secteur de la production, ou" et les mots à la fin ", dans le cas d'autres projets" sont remplacés par "et"; au point b), les mots "du projet" sont remplacé par "de l'investissement"".

www.rcl.gov.pl

h) Article 1er, point 15, point b)
(page TL/P/fr 55) (JO C 306/2007, p. 180)

Au lieu de:

"b) au premier considérant, les mots "... les décisions qu'elle prendra lors du passage à la troisième phase de l'Union économique et monétaire..." sont remplacés par "... les décisions de mettre fin aux dérogations des États membres faisant l'objet d'une dérogation ...";",

lire:

"b) au premier considérant, les mots "... les décisions qu'elle prendra lors du passage à la troisième phase de l'Union économique et monétaire visée à l'article 121, paragraphe 1,..." sont remplacés par "... les décisions de mettre fin aux dérogations des États membres faisant l'objet d'une dérogation visées à l'article 117bis,...", et les mots "instituant la Communauté européenne" sont remplacés par "sur le fonctionnement de l'Union européenne"; ".

i) Article 1er, point 15, point d)
(page TL/P/fr 55) (JO C 306/2007, p. 181)

Au lieu de:

"d) à l'article 6, les mots "de l'IME ou" sont supprimés;",

lire:

"d) "à l'article 6, les mots "de l'IME ou de la BCE selon le cas" sont remplacés par "de la BCE";".

www.rcl.gov.pl

j) Article 1er, point 27

(page TL/P/fr 76) (JO C 306/2007, p. 193)

Au lieu de:

"27) Dans le protocole sur l'article 17 du traité sur l'Union européenne, dans le dispositif, ...",

lire:

"27) Dans le protocole sur l'article 17 du traité sur l'Union européenne, dans le premier considérant du préambule, le renvoi à l'article 17, paragraphe 1, deuxième alinéa, et paragraphe 3, est remplacé par un renvoi à l'article 28A, paragraphe 2, et, dans le dispositif, ...".

k) Article 1er

(page TL/P/fr 77) (JO C 306/2007, p. 194)

Le point suivant est ajouté:

"ANNEXES

34) À l'annexe I, chapitre 22, ex 22.08, ex 22.09, les mots "du traité" sont supprimés.".

www.rcl.gov.pl

3. Tableaux de correspondance visés à l'article 5 du traité de Lisbonne

Traité sur l'Union européenne

Ancienne numérotation du traité sur l'Union européenne correspondant à l'article 47

(page TL/Annexe/fr 5) (JO C 306/2007, p. 206)

Au lieu de:

"article 47 (déplacé)",

lire:

"article 47 (remplacé)".

Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne

a) Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne, note de bas de page relative à l'article 63, points 1 et 2 et l'article 64, paragraphe 2

(page TL/Annexe/fr10) (JO C 306/2007, p. 228)

Au lieu de:

"L'article 63, points 1 et 2, du traité CE est remplacé par l'article 63, paragraphes 1 et 2, du TFUE et l'article 64, paragraphe 2, est remplacé par l'article 63, paragraphe 3, du TFUE",

lire:

"L'article 63, points 1 et 2, du traité CE est remplacé par l'article 63, paragraphes 1 et 2, du TFUE (renuméroté 78) et l'article 64, paragraphe 2, est remplacé par l'article 63, paragraphe 3, du TFUE (renuméroté 78).".

www.rcl.gov.pl

b) Nouvelle numérotation du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne correspondant à l'article 113 (déplacé)
(page TL/Annexe/fr 12) (JO C 306/2007, p. 214)

Au lieu de:

"*Article 294*",

lire:

" *Article 284*".

c) Ancienne numérotation du traité instituant la Communauté européenne, note de bas de page relative à l'article 178
(page TL/Annexe/fr16) (JO C 306/2007, p. 229)

Au lieu de:

"Remplacé, en substance, par l'article 188 D, paragraphe 1, second alinéa, seconde phrase, du TFUE.",

lire:

"Remplacé, en substance, par l'article 188 D, paragraphe 1, second alinéa, seconde phrase, du TFUE (renuméroté 208).".

www.rcl.gov.pl